Tingbok nr. I Ad 10 1723-1725 for Hardanger, Voss og Lysekloster.
Dei 5 fyrste månadene av 1723 er i tb. nr. 9.

1723: 1

Anno 1723 dend 3 Junj blef et almindelig Vaar Skatte og Sage Ting holdet paa Wangen med bem:te Wangens Ting Laugs Almue overwærende ved Rætten Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Lænds Manden Wiching Tvilde, samt Eedsorne Laug Rættes Mænd Knud Finne, Niels Kolle, Knud Hæfte, Per Seim, Gulach Sondve, Olle Hillestved, Arne Ringem, og Michell Lemme,

hvor da efter Rættens Sættelse allerunderd: blef Publiceret efterfølgende Forordninger
1: Skatte Forordninger for indeværende Aar dat: Kiøbenhafn dend 23 Decebr: 1722.
2: Om Kongens undersotter som bliver tagen med Frem/m/ed Skiber af Tyrcken ey at blive af Slave Cassen Løst, dat: 15 Janv: 1723:
3: General Pardons Patent, for de undvigte undersaatter saa og at 9000 Matroser skall enroulleres og nyder en befaren Aarlig 10 Rd: half befaren 5 Rd: og Søe Vant 2 Rd:, dat: 14 Deb: 1722:
4: Placat om dend forbuden handel paa Øster og Væster Søen at være ophævet, dat: 23 Feb: 1723:
5: Forordning om Matriculeringens befordring i Norge dat: 19 Oct: 1722:
6: Rente Cammeretz bref dat: 23 Janvarj 1723 at hans Kongl: May:t af dat: 23 Nob: har Resolveret at hver Ful-

1723: 1b

1723:

Gaard till Øfre og Nedre Rommeriges samt Follou Fogderiers Reparation skall give Synden Fields ½ Rd: og Norden Fields udj Christiansands og Bergens District 24 s: og Fogderne derover Mandtaller at forfatte som af Stift Amt Manden skall attesteris, og En deraf till Matriculeringens Deputerede og dend Anden til Rente Cammeret indsendes,

Derforuden publiceret
Hr: Stift befalings Mands Skrivelse til Fogden dat: Bergen d: 15 Martj 1723: indeholdende at Almue/n med deres Vahrer till Bergen indførende maa først paa Consumptions boden og i Store Sandvigen sam/me andgive forinden de noget deraf maa selge, bestaaende udj dise 5 Poster
1 Post, skall de som melt med deres Jegter eller baader andlegge ved Toldbode/n eller i Store Sandvigen ved Consumptions huset, og forinden maa de hverken uden eller Jnden for byen andlegge,
2det deres Vahrer da straxen mod Zise!! Sedler (Sise/Aksise = Varetoll) for Consumpt: betale og andgive,
3: Maa iche lade sig forlocke noged af deres Jegter og baader at optage eller paa Land Sætte førend de deres Andgivelse Sedler har bekommet,
4: Maae ingen understaae sig under Veys till Bergen enten at borttinge selge eller tage haandpenger paa deres Varer til hvem det og være maa, førend Varene hvo sig bør er andgived og passer Seddell derpaa erholdet, under 10 Rd:s Mult og Vahrenes Confiscation,
5: Andgaaende Slagte Quæg og andre smaa slags Creaturer udj Slagte tiden fra Micheeli til Algehel-

1723: 2

1723:

gens!! tider, maa ingen dermed understaa sig under Veys till Bergen som forbe:t at maa bort tinge, afhende eller sælge med videre, og om alt er af Stift Amt Manden beskicked udj hafnerne vise Persohner som derover skall have Inspection.

Stift Amt Mandens trygte Placat at ingen maa selge barck till Fremmede, eller de!! (det) maa udføres som Strider mod SkoeMager Laugetz Privilegium af 23 April 1689, og ellers maa SkoeMagerne med Rettens Middels assistence hvor de paa Landet finder barck i Nøster eller huser oplagt til at udføres samme at opmaale og til Skomager Lauged efter Markneds Gang blive solt, dat: Berg/en d: 7 April 1723.

hans bref til Fogden dat: Berg/en d: 19 Martj 1723 hvor udj andbefales at om nogen giver sig ud for Obriste du Wahles Skiøtter er det Soldat bliver hand ført till bemelte Obrister, og en bonde eller bonde dreng at andholdes og til Fogden leveres till Videre foranstaltning over saadanne Skøttere,

Dernest blef Tinglyst

Et Skiøde dat: Bergen d: 24 Decemb: 1722 udgiven af Christence Sahl: Hans Monsens under hendes haand og Signet samt til Vitterlighed underskrevet af hendes Svoger Daniel Rafnsberg og Uldrich Wilhelm Tetting, paa En Løb Smør udj dend Gaard Lille Souve!! (Saude) udj Wangens Sogn og Wigøer Otting beliggende, Solt Skiødet og afhændet till en Mand Ved Nafn Hendrich Monsen Ros Mand paa Mielde for Penger dend Summa 98 Rd:, hvilcken Jordepart beboes af Mons Olsens Enke paa Lille Soue,

1723: 2b

1723:

En bøxell Seddell udgiven af Mad: Karen Sahl: Weinvigs paa en liden Jord Engeland Kaldet udj Holbøyder Otting beliggen[de] bøxlet till Peder Jngebregtsen som hans Fader for ham har opsagd, og Præstebolet Raader bøxel for, dat: Wangs Præstegaard d: 18 Deb: 1722:

1 dito dat: 14 Deb: 1722 paa 2 pd: 8 ½ mrk: udj dend Gaard Nessem benificeret, till Niels Nielsen som har Egted Enken efter Ole, bøxelen efter Loven betalt.

Et Skiøde paa ½ Løb smør udj dend Gaard Reque ubøxlet Gods, er af Hr: Marcus Faye solt og afhændt till dend paa samme Gaard boende Størck Ellingsen till Odell og Eyendom, og for samme ½ Løb bekommed fyldest værd og betaling efter slutted Kiøb, dat: Bergen dend 5te Oct: 1722 og til vitterlighed medforseylet af Sornskriveren Jens Fabricius og Mr: Albert Top.

En bøxell Seddell paa 1 Løb 1 pd: med øverbøxell paa En Løb 12 mrk:, tilsammen 2 L: 1 pd: 12 mrk: udj dend Gaard Schierven, af Hr: Hendrich Miltzou som Eyer bøxelet til Soldat Willum Isachsen som har Egted Torgels Ellingsens Enke, dat: Leque d: 9 April 1723.

En af Hr: Lector Bornemand udgifne og daterit bøxell Seddel under 27 Feb: 1723 paa 1 Løb 3 Spand Smør udj Gaarden Melve Lectoratet beneficered, bøxlet og fæsted till opsidderen Stephen Wiginsøen!! som sin bøxell efter Loven har betalt, og ellers forhend har bøxlet dend 2den halve part udj bemelte Gaard Mælven, i Winjer Otting beliggende,

1723: 3

1723:

Et Skiøde ufgiven till Anders Erichsen Lønne paa 2 pd: 15 mrk: Smør udj bemelte hands Gaard Lønne i Borstrands Otting beliggende, nembl: af Niels Erichsen 1 pd: 3 mrk:, Randvej Erichs datter med hendes Laug Værge Siur Lønnes Samtøche 14 mrk: Erich Larsen Afdall paa sin hustrues Vegne 10 mrk: Sølfest Arentved paa sin hustrues Vegne 12 mrk:, derforude/n at bemelte Anders har arved 1 pd: 3 mrk:, saa hand en hver for sig fornøyelig har

betalt, Skiødet dat: 7 Novbr: 1722, og til Vitterlighed medforseylet af Knud Hæfte og Peder Seim.
En ProClama eller forbud af Hr: Commerce Assessor Jan von der Lippe udj Bergen sammestæds dat: d: 20 April 1723 hvorudj hand som panthaver paa sin Værbroder Sr: Johan Peter de Besches og Egne Vegne, efter Obligation af Sr: Hendrich Miltzou til Sahl: de Besche udgiven for forstragte Reede penger till Forsichring pandsatt \Jordegods/ 100 Løber 2 pd: 13 mrk: Landschyld beliggende udj Dyrvedals, Guldfiærings, Borstrands, Holbøgder, Winie, Bøer, Quitler, Bordals, Wiger og Wassver Ottinger, saa og 2/3 parter af Konge tienden, giør tilkiende at som be:te Miltzou en deel af samme Jordegods har bort solt, det er mod hands willie, ey heller tilstæder saadan Kiøb gyldig saa lenge hand iche af Pante Manden for Capital og Rente er fornøyed, derfor vedkommende at tage sig vare og sig ey noget forinde/n tilhandle saafremt de iche self vill tage skade for hiemgield, etc:

Dend 4 Junj dagen efter blef atter Tinget som igaard holt, hvor da blef Publiceret

En bøxell Seddell dat: Leque d: 20 Martj 1722 af Christence Miltzou Sl: Studs udgiven paa 1 pd: 5 mrk: udj dend Gaard Quarequal i Bøer Otting,

1723: 3b

1723:

med overbøxell paa 16 mrk:, som hun har bøxlet og fæsted till Mogens Larsen hans Lifs tid efter Loven at besidde, og hand derfor sin første bøxell efter Loven betalt,
En dito af bemelte Madame Stud, dat: 15 Martj 1722 paa 1 Løb 6 mrk: udj dend Gaard Kinde i Quitler Otting og overbøxell 1 pd: 12 mrk:, tilsammen 1 L: 1 pd: 18 mrk: bøxlet og fæsted till Siver Erichsen hans Lifs tid som en Leylending at nyde, og derfor sin bøxell efter Loven betalt, hvilcken Jordepart Joen Jonsen Kinne for ham har opsagd,
Et Skiøde udgiven af Lars Odsen Rødde daterit 7 Novembr: 1722 hvor wed hand sælger, Skiøder og afhænder till dend Ærlig Mand Johannes Størchsen ½ Løb 6 mrk: udj bemelte Gaard Rødde, till Odell og Eyendom, derfor bekommet 46 Rd: Cour: efter deres Kiøb og foreening, till Vitterlighed samme Skiøde forseylet af Wiching Getle og Lars Tachle,
En bøxell Seddell dat: Leque dend 6 Maj 1723 udgiven af Sr: Hendrich Miltzou, hvorved hand bøxler og Fæster en sin Jordepart i dend Gaard Græe i Bordals Otting, paa 1 L: 1 pd: 12 mrk: Landsch: till Erich Endresen at bruge og besidde hans Lifs tid som en Leylending efter Loven, bøxellen iligemaade efter Love/n betalt,
Helje Olde og Jørgen Lierhuus bøxler og fæster 1 ½ Løb og 9 mrk: Smør udj dend Gaard Olde, hver deres helften Eyende, till dend Soldat Brynild

1723: 4

1723:

Larsen hans Lifs tid at bruge og besidde som en Leylendings pligt er, bøxelen efter Loven betalt, og Fæstebreved under deres bomærker dateret Wangens Tingsted dend 3 Junj 1723,

Dend 5te dito Holtes atter Tinget udj for ommelte deres overwærelse, hvor da Kongens Sager blef forretagen, og følgende ere under Rættens forhandl:

Kongl: May:ts Foged hafde efter forrige Rettens Kiendelse ladet ved Knud Wæte og Wiching Gierde i Rette Kalde Anders Haaversen, saa og Quindfolcket Ingeborg Ols datter tienende paa Lille Soue,

Dend Jndstefnte Anders Haaverse/n møtte, og tilstoed Loulig Varsell som og sin begangne forseelse, og bad om en Mildsom Straf, Mend Quinfolcket var fra værende, og blef til kiendegivet at hendes bøder vedkom Sagefalds Eyeren over Apostel Godset,

Kongl: May:ts Foged paastoed efter Loven Dom over Mands Persohnen, og videre hafde ingen at i Rætte føre,

Kient Dømt og Afsagt,

Dend Jndstefnte Anders Haaversen tilstaaer sin begangne Leyermaals forseelse udj sit Egteskab, og ey derimod noget haver at Sige, thi bør hand efter Lovens 6te bogs 13 Capit: 25 Art: at miste sin halve boeslod som till hans Kongl: May:t er hiemfalden, saasom hand paa Finne Godset er boende, Men Quindfolckes bøder efterdj hun Sorterer under Appostel Godset, bliver samme Reserveret dennem som Sigt og Sagefaldet der over er berettiget, ved Loulig Søgning, ovenbe:te boed (…?) Anders Haaversen at blive efterkommet og udredet under Lovens videre Medfør.

1723: 4b

1723:

Till samme tid og Sted hafde Kongl: May:ts Foged ved Anders Gierme og Knud Wette ladet Jndstefne Knud Jacobsen for slagsMaal med Siur Berge,

Dend Jndstefnte Knud møtte tilstoed Loulig Varsell og sagde sig ingen fare at forvente, thi hans Grande har indted at Klage, ved iche det er skeed,

Dend Anden Siur Møtte iche, ey heller nogen paa hands Vegne,

Kongl: May:ts Foged begierte Stefne Vidnerne maatte deres warsel afhiemble, saa og for de udeblivende Vidner Peder Hage, Lars Wete og Ragnild Wassenden saasom det Elling Berge alleene møder, og Louglig Varsel tilstoed, Kalds Mændene Eedlig efter Loven afhiemblede at de Loulig hafde Stefnt Siur Berge som og Vidnerne,

Kongl: May:ts Foged forlangede det nærwærende Vidne afhørt og Laug dags paaleg for de udeblivende under Mult,

Elling Berge blef fremkaldet og efter Formaning og Eedens Forklaring aflagde Eed, derpaa forklarede at hand Roede en Ørkedag!! (Virkedag) med Knud Jacob/en og Siur Berge her i fra Wangen og under veys hørte hand at Knud og Siur larmede med hverandre, og sagde Knud til Siur du har hazalert mig dog ieg var ung, og skuede de hver andre i baaden, mend hand saae iche de slaaes, Kand og ich sige om det var med Løstighed eller af ond forsett, og videre er hand iche vidende herom,

Fogden giorde sin Paastand om de udeblivende,

Denne sinde Afsagd,

Till neste Rættes dag paalegges dend Jndstefnte Siur

1723: 5

1723:

Berge under Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Articuls bydende at Møde saa haver og dend tilstede værende Knud Jacobs/en i ligemaade igien at wære tilstæde, og de udeblivende widner saa fremt de ey møder deres Forklaring at aflegge bliver efter Loven andseed,

Till samme tid og Stæd hafde Fogden ved de tvende Mænd Wiching Tvilde og Lars Gierager ladet i Rætte kalde, Ole og Aad Øffre Grove for slagsMaal med hver andre i Fasten 1721 som hand nu først er bleve/n bekient, till Vidne udj Sagen og indstefnt, Tollef, Anders og Ole Nedre Grove,

dend eene Ole Øfre Grove møtte, mend Aad iche, saa og war ey heller Anders og Ole Nedre Grove som Vidne schulle tilstæde,

Fogden paastoed Stefne Vidnernes Forklaring at maatte Eedlig afhøres, og de udeblivende ved Laug dag forelegges, og det nerwærende Vidne der efter afhøres,
bemelte Kalds Mænd og Eedlig Stefne Maaled afhiemlede,
Dend nerwærende Ole Øfre Graave undskyldede sig ey at hafve øved noget slagsMaal,
Derpaa Tollef nedre Grove fremkaldet aflagde Eed, og forklarede, at hand var med Ole Øfre Graave hos Aad og satte sig uden for døren paa en slæde, da satte Ole sin Kobus paa hovedet, og Aad Rørte ved dend at dend falt af ham og var de begge druckne, og videre saa hand iche, saaso/m hand snuede sig fra dem og har iche videre at forklare,

Afsagd

Saavell Aad Øfre Grove, som Anders og Ole Nedre Grove paalegges neste Rættes dag at møde, tillige

1723: 5b

1723:

med Ole Øfre Grove alt under Lovens Medfør,

Till dend 5 Junj 1723 hafde Fogden igien ladet Stefne Siur Øfre Grove efter forrige tiltale, som og Vidnerne Knud Knudsen, og hans Hustrue Brite, item hands Søn Knud Knudsen tambour,
Dend Jndstefnte Siur som og de 2de første af vidnerne møtte og tilstod Loulig Varsel, men Tamboure/n frawærende,
bemelte Siur sagde sig iche at have solt noget brendevin, mend hand hafde 1 Krucke full med sig fra Byen og fant sin Fader Jon Wiche og andre Gode Venner her paa Wangen, da tog hand dem med sig i Tingstuen og skiænte!! (skiænkte) dem en Gang,
Fogden forlangede at de 2de tilstæde værende Vidner maatte blive afhørt,
Derpaa Knud Knudsen fremkaldet og efter Edens Forklaring Lydelig war oplæst, aflagde sin Eed og forklarede, at Siur Øfre Grove satte en brendeVins Krucke her udj Tingstuen med begier at dend maatte blive bestaaende, og tog hand dend igien en Søndag eller hellig dag efter Prædicke/n, og gick ind udj Jldhuset og satte sig der, men hvad Folck hand hafde med sig veed hand iche, og enten hand solte samme brendevin eller gaf det bort er ham ubevist, saasom de satt inden tillugte dør, og attestanten war iche hos, Fogden tilspurte Vidnet om de som var hos Siur og drack war druchne, derpaa hand svarede at hand siufntes de ware noget, men iche overstadig druckne, 2de hvem hand saa der kom ud med Siur, svarede at kand ey

1723: 6

1723:

Videre erdre!! (erindre) af dem, endsom Jon Wike, Lars Hæve og Siur Berge, men der war mange andre, saaso/m det war en hellig dag, Meere hafde Vidnet iche at udsige,
Det Andet Vidne iligemaade som for bemelt aflagde Eed, og udsagde at Gastgiver Konen kom og Spurte efter Siur Grove, og hun svarede hand er udj Jldhuset, da sagde Gastgieverens Kone er det der hand har brendevinet at selge, og hun svareder ia det er der, thi hun saa hand tog Krocken med brendevinet af Klæven og gick udj Jldhuset, men om hand solte det for penger Veed hun iche, og meere haver hun iche at vidne,
Fogden paastoed at det 3die og udeblivende Vidne maatte paalegges Lougdag,

Afsagd,

det eene udeblivende Vidne Knud Knudsen Tambour som befindes Louglig at være Stefnt, paalegges neste Rettes dag at møde, saa haver og Siur Grove at være til stæde alt till Doms paafølge,

Dend 7 Junj som war Mandagen blef atter Rætten holden som tilforne, hvor da blef Publiceret:

Et Skiøde dat: Wangen d: 4 Junj 1723 hvorwed er Solt og Skiødet till Hermand Hendrichsen udj dend Gaard Øfre Rioe i Bordals Otting 11 mrk: Smør med Overbøxell paa 22 mrk:, nembl: Iver Helleve 7 mrk:, Lars Sætre 2 mrk:, Knud Soue 1 ½ mrk:, og Ane Rio ½ mrk:, noch Knud Soue paa 1 ½ Spd:, og self havde be:te Hendrich Hermandsen!! (Hermand Hendrichsen?) udj samme Gaard 7 mrk: Smør med sin overbøxell, alt som melt under deres Signeter og boemærker stadfæsted,

1723: 6b

1723:

En bøxell Seddell dat: Wangen d: 4 Junj 1723 paa 1 Løb 6 mrk: udj Store Rochne bøxlet till Brynild Torgelsen sin Lifs tid at besidde, af Dordi Johannes daatter 6 mrk:, og Stephen Bryn og Ander[s] Hylle samt Anders Rochne, under deres boeMærker Stadfæsted, paa egne og Dordies wegne,

En dito med sin Revers udgiven af Knud Quitne paa 23 ¾ mrk: udj Bachetun i Bøer Otting, hans Lifs tid, bøxelle/n efter Loven betalt, af dend bøxlende ved Nafn Niels Bachettun!! som derpaa boer og daterit Wangens tingsted d: 4 Junj 1723,

Et Skiøde dat: Wangens Tingsted dend 4 Junj 1723 udgiven af Halvor Gilbacke paa ½ pd: Smør udj dend Gaard Gieldbacke i Holbøyder Otting Solt skiød[et] og afhændt till Størker MiKelsen Brathole till Odell og Eyendom, og erholdet udj betaling for samme ½ pd: 80 Rd: til Vitterlighed af Wiching Tvilde og Arne Ringem var samme Skiøde forseylet,

Et dito af Halvor Sousjord udgiven paa 6 mrk: Smør udj dend Gaard Sousjord, till sin Søn Torchild Halvorsen, som derfor har betalt ham 12 Rd:, at nyde og beholde samme till Odell og Eyendom, til Vitterlighed under boemærke samt af de 2de Mænd Anders og Bottell Gafle,

En Revers af Hendrich Miltzou udgiven paa 1 Løb smør udj Giernes som Enken Ragnilde bebor at naar hun dend enten fra dør, opsiger eller

1723: 7

1723:

for Svagheds Skyld dend iche kand bruge da skall Magne Mickelsen Rong dend till fæste bekomme saaso/m hand har betalt fuldkommen bøxell penger mindste med meste schill: dat: Leque d: 12 Martj 172? (1722?/1723?),

En bøxell Seddel af Hendrich Miltzou udgive/n og daterit Leque d: 6 April 1723 paa En Løb Smør udj dend Gaard Jernes till Knud Olsen sin Lifs tid at besidde og betalt bøxell/en efter Loven, hvilcken Jorde part Sahl: Østen Ellingsens Enke godvillig skall have for bemelte Knud opsagd,

Derefter blef Sager forretagen og først,

Till samme Tid og Stæd hafde Groe Knuds datter paa hendes Mand Peder Hægges wegne i følge af ergangne Loug tings Interlocut: Kiendelse indstefnt till et Tings widnes erholdelse efterschrefne Persohner, hvorom hun i Rette lagde dend oven velbe:te Laugtings Afsigt, som Lyder saaledes, Dernest et Skriftl: Stefne Maal saaledes Lydende,

Paa Sr: Risbrechs Vegne møtte Lænds Manden Wiching Tvilde,

De Jndstefnte Persohner ware for Rætte/n som tilstoed igien til dette Ting at være Loulig indstefnte,

Iver Bere og Ragnald Skiple møtte iche, ey heller nogen paa deres vegne, Lænds Mande/n til kiende gaf at de vare Stefnt, og havde svared at de tyngde intet paa Peder Hæg, derfor hafde

1723: 7b

1723:

\indted/ at møde efter,

Derefter blef Eeden Lydelig oplæst for dem som vidne Skulle, og Formaning skeed om deres Sandheds udsigende,

Siden blef Ole Øyeflott allene for Retten frem kaldet som aflagde sin Corporlige Eed, og forklarede, at hand hørte udj Stuen paa Gaarden Schible, af!! (at) Peder Hægg {uden for døren} bad for sig till Knud Gulfse/n og sagde Kiere broder wj har wæret gode Venner og saa vill Vj endnu være, men hvad Knud sagde till Peder kand hand iche erindre, derefter gik Knud Gulfsen ud, og hørte hand sige at Knud ville have ham om Eyed med sig, saa gick Peder Hæg ud efter og følgede attestanten som dend tid kunde være omtrent 14 aar gammell, ud efter ham, da stoed Knud der, og en som holt et Lys hvem hand iche mindes, da Peder ud kom stoed hand og snackede med Knud og Eli Skible som var hos dem, da blef Lyset derefter ud sluckt, og hørte hand dise begge Robte og Skrege og bar det i haab med dem, saasnart Lyset var udslucked, men hand af Angst iche kunde finde Klinken paa stue døren og derfor løb hend udj Jldhuset og lagde sig bag en bagste fiæl og videre ved hand iche hvorledes det til gick, Hand blef af Rætten tilspurt, 1: Om hand iche saa og hørte hvem af dem enten Peder eller Knud som først begynte Uløcken og Klammeriet,

1723: 8

1723:

Hvortill hand svarede at hand iche i nogen maade herom Kand give ringeste Forklaring, saasom hand war saa bange at hand iche viste hvor hand ville giemme sig, 2det Om hand iche blev war hvem som slugte Lyset eller og hvorledes det blef slugt, saa og hvem det var som holt det, Derom hand svarede sig ey Kunde erindre, \ey/ heller veed hvorledes det til gick,

Lars Olsen Brecke dernest for Retten indkaldet og efter at hand sin Eed hafde aflagd, Udsagde og Vant, at hand war udj begravelse/n paa Skible efter Konen Maritte, og da hand kom ud for døren stoed Knud Gulfsen der paa hellen hos ham som ligger uden for døren og Peder Hæg kom gaaendes oppe fra Gaarden til Knud, da sagde Knud til ham du skall følge mig om Eyde, Peder Svarede Kiere broder ieg ey god der for uden ieg faar hæst og Vj ere nu udj eet Gott Laug, da slog Knud till Peder Hæg saa at huen falt af ham paa hellen, og hand bugde sig og tog dend op, sagde med det samme til Knud, Kiere broder slaa mig iche Vj har io wæret gode CammeRater, og saa vill Vj og endnu være, Knud svarede ham du skall saa faa at finde Ret nu, og trægte sin Knif og stack Peder udj sin Vendstre haand saa dend Gick ind ved tommell fingeren, og tvert ud gienne/m under ved Lille Fingeren, da blef attestanten forskrækked og løb om kring huset i fra

1723: 8b

1723:

dem thi hand frygtede sig for Knud at hand skulle og giøre ham Uløcke, og noget efter hørte hand Lars Skible kom ud fra Stue og saa Lys, da gik hand frem igien, og bemelte Lars bad attestanten holde Lyset men!! (mens?) hand tog Kniven af Knud Gulfsens haand, som dend tid laa stuck/en paa Gulved og bante og Regerte og viste Lars Skible deflen!! (dieflen) i Vold, attestanten Reiste strax derpaa till sit hiem Brecke, og veed intet videre at forklare hvorledes

Skaden skeede eller hvad dis!! (disse?) mellem og siden Passerede, hvorom hand af Retten blef tilspurt, saa hand har icke meere at udsige endsom ovenmelt,
Aanund Johansen Grove tienende hos sin Fader paa Gaarden Endeved her i Tinglauget liggende, Frem kom, aflagde sin Eed og Forklarede At hand ofte og mange Ganger hørte af Knud Gulfsen i de 3 aar {….} de var Soldater samme/n baade paa Fridrichs hald og andre Stæder, at hand sagde naar ieg hiem kommer saa Kommer ieg udj Uløcke med Hægge Guterne, fordj hand var Vred paa Siur Hæg Peders broder at de tilforne hafde været i Klammerj, Peder Hæg war samme tid og Soldat, og hvor Knud Gulfse/n udj Quarteret Kunde faa leylighed, hængde hand altid paa bemelte Peder og ville (yppe?) Klammerj paa ham, men Peder Hæg altid søgte at undgaa ham og have freed, thi denne Knud var et Uroligt Menneske, for samme hand ofte blef af sine Officerer haard Straffed men det hialp iche saa at hand derover paa det sidste blef bytted fra

1723: 9

1723:

Hr: Major Barcklays Compagnie og till Capitaine Botlers, meere hafde attestanten iche at vidne ey heller war hand med paa Gaarden Schible da Knud Gulfsen er bleven stucken,
Lars Erichsen Fenne boende nu paa Øfre Skutle her udj Kirke Sognet, blef dernest for Rætten indkaldet som aflagde sin Eed, og Vandt det hand imedens Knud Gulfsen var Soldat med hannem under Hr: Major Barklays Compagnie ofte og mange og helst naar bemelte Knud var fuld hørte ham sige ieg kommer udj Uløcke med Hægge Guterne og frygter ieg for Siur men iche for hans broder Peder Hæg, og ieg faar aldrig en Christelig død, hand sagde og at Fanden var en God Mand at tiene hand giver mig Penger, hand var tidt i fære med Peder Hæg hvor de kunde ligge indquarteret at ville yppe Klammerj paa hand, mend samme Peder wille iche sætte op mod ham, thi hand søgte alle tider frædelighed og at undgaa Uløcken, saaso/m denne Knud Gulfsen var et Ugudeligt Mennische og ingen Mand kunde have freed for ham, derimod omgicktes Peder Hæg med sine CammeRatter og alle Mennischer udj Kierlighed og fredelighed, bemelte Knud blef og for saadan og hans andre Onde gierninger Straffet af sine Officerer og paa det sidste bytt i fra og till Botlers Compagnie, thi ingen torde og kunde omgaaes med ham, meere hafde hand denne sinde ej her i Sagen at widne,
Citantinden forlangede hende et Tings widne beskreven meddeelt hvilcket bevilged blef.

1723: 9b

1723:

Og som Dagen war forløben alt saa blef Tinget til i Morgen opsatt,

Dagen efter som war dend 8 dito blef Retten igie/n Administreret, hvor da blef efterskrefne og til i dag indstefnte Sager afhandlet, Retten som tilforn af de forommelte med betient.

Till samme Tid og Sted hafde Anders Heliesen Brecke ved de 2de Mænd Knud Gielland og Lars Wæle, ladet i Rette Kalde Knud Nedre Quitne fordj hand iche har willed mod Loulig bøxlel!! (bøxell), fæste ham dend liden Jorde part Øxneberg, da hand med de Gamle Syge og swage Folck hans wærForældre Ole og Jorand Øxneberg er forligt at give dem Wilckaar og Lifs ophold, men hand har gaaed hend og bøxlet samme Jord til en Uvedkommelig Mand ved Nafn Tosten Hermandsen som vill drive de gamle Folck,
Dend Jndstefnte Knud nedre Quitne var til stæde og tilstoed Loulig Varsell, \og sagde/ at hand har bøxlet bemelte Mand Torsten Jorde/n og hafde givet opsagn til Enken Brite som hafde Lars Olsen Øxneberg og gick fra Jorden, sagde og at have Stefnt Vidner mend Citanten svarede at hand iche var Stefnt, som og Knud tilstoed,

Dernest indleværede Citanten 2de Suppliquer till høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Manden begge med paa følgende Resolutioner ere saaledes Lydende,
Dend Jndstefnte Knud begierede opsættelse till neste ting at Jndstefne Vidner som hand till Sagens oplysning siufnes fornøden,

Denne Sinde Afskeediget

Jmod Lovens 1ste bogs 4de Capitels 1ste articul bør ingen Vidner føres mod dend som ey dertil

1723: 10

1723:

er Stefnt, hvilcket Citanten haver protestered imod thi bevilges Knud Quitne opsættelse udj Sagen till neste Ting da Louglig at indkalde sine Vidner, og haver da Parterne igien at møde till Doms paafølge,

Till samme tid og Stæd hafde Lars Corporal ladet Stefne Gastgiverens Kiereste Johanne Weinvig for ærrørige Ord som hun haver brudt!! (brugt) paa hans Kone, til vidne i Sagen indstefnt, Lisabet Gastgiverens hustrues Slægt, og Størch Bøe,
Paa Johanne Weinvigs wegne møtte Sr: Peder Bejer som tilstoed Varsel/en, men ingen af Vidnerne møtte, Og ey heller noge/n paa deres wegne Forfald at Forklare,
Kalds Mændene som var Lænds Manden Wiching Tvilde var til stæde, men dend anden Størck Bøe fraværende,
Paa Johanne Weinvigs Vegne svarede Peder Bejer at hun veed sig iche skyldig, og iligemaade sagde paa det eene Vidne Lisbets Vegne at hun Exiperer imod dette forum, saasom hører hiemme i Berge/n og alleene er hid Reist for at besøge sine Venner,
Citanten Reserverede sig sin Rett og begierede Laudag til neste ting,

Afsagd,

Som det Eene Vidne \ved Nafn Lisebet,/ exxipererer dette ting, ey at wille møde sit vidne at aflegge, og det befindes hun ey herpaa steedet tilhører, det andet Vidne som under denne Rætt Sorterer, og er fra værende, thi gives Sagen Rum, at Citanten til et Tings Vidnes erholdelse kand faa det første Vidne for

1723: 10b

1723:

sit Værneting indstefnt, hvorefter hand da saasnart mueligt og till neste paafølgende Rættes dag her igie/n Kand Loulig indstefne Sagens paagieldende Part Gastgiverens hustru som og det andet udeblivende Vidne Størck Bøe som nu iche møder, hvorefter da videre skall gaaes hvis Loven befaler,

Erich Gierstad haver til Samme Tid og Stæd ved de 2de Mænd Lænds Manden Wiching Tvilde og Holger Ullestad ladet indstefne hans Jorddrott Hr: Lieutenant Nordal, for hand haver bort bøxlet een Løb af hands paa boende Jordepart, og opbrut hans bøe paa sin tilleyede Jord Gierstad og udkast hands Gods og indsatt en anden i stæden ved Nafn Hans Olsen, da Citanten har boed Et aar og Førgetiuge paa denne Jord,
Paa Hr: Lieutenant Nordals wegne møtte hans Tiener Mons Quarequal, som indgaf en Contra Stefning saaledes Lydende,
Dend Jndstefnte tilstoed Varselen, af Vidnerne vare tilstæde Lars Germe, Brynild Gerstad, Lars Appelthun og Kierstad!!, de andre møtte iche, og de nerwærende tilstod Varselen,
Lars Germe fremstod aflagde sin Eed, og derpaa forKlarede at Erich Gerstad i forgangen Vinter kom till ham paa Gaarden Germe hvor attestanten boer og sagde nu har ieg wæret

hos min Eyer og opsagt dend Eene Løb, men dend halve Løb skall ieg beholde min Lifsttid, meere hafde hand iche at forklare,

Brynild Gerstad fremkom og efter Edens aflæggelse udsagde at forgangen Høst hiemme paa Gerstad sagde Erich til ham nu er ieg fra Løben, mend den halve Løb skall ieg have handfæste paa min Lifs tid, videre hafde hand iche at forklare,

Lars Appeltun blef fremkaldet, som aflagde sin Eed, og derpaa udsagde at i Vaar efter Saaen

1723: 11

1723:

fulte hand Lieut: Nordal efter hans begier till Gerstad og da de kom var Erich iche hiemme, da biede udj Stuen saalenge og skickede bud efter ham, og da hand kom spurte Lieut: ham ad om hand iche ville lade Hans faa hæskerne og Stourene som hand hørte till dend Løb, da svarede Erich Ney, derefter gick Lieut: ud paa Marken og Vidnet med ham og fant de nogle Stoure Staaende og nogle liggende som det hos andre dend tid paa Aaret kand findes, da spurte igien Lieut: Erich om hand iche hafde opsagd Løben for hand!! (ham) hvortill hand svarede Ney, om Skouven ved hand iche noget at forklare eller haver widere at sige,

Knud Germe aflagde Eed og forklarede at i Vaar Tog Lieut: Nordal ham med sig til Gerstad, og da de kom der begierede at attestanten ville eftersee Heskerne og Kornstourene, og fant de somme Staaende og somme ned liggende, der som andre Stæder Kand hende sig, da spurte Lieut: Erich om hand iche ville lade Hans faa de hesker og Korn Stoure som kom paa dend Løb, hvor till Erich svarede Ney iche førend Rætten skiller mig der till, saa og spurte om hand iche hafde opsagd Løben dertill Erich og svarede Ney widere hafde attestanten iche at forklare,

Derefter Hr: Lieutenant Nordals i Rettelagde Jndlæg oplæst og lyder saaledes,

Hvorpaa denne sinde afskeediget

Som de 2de Jndstefnte Vidner Iver og Randve Gerstad iche møder, ey heller det eene Stefne Vidne Holger Ullestad hvorfor Kalsmaalet efter Loven iche Kand blive afhiemblet, saa udsættes Sagen till neste ting de 2de udeblivende som til Vidner paaberaabes at blive indstefnt hvor da parterne paa begge sider møder till Doms afhørelse/n.

1723: 11b

1723:

Gastgiveren Hendrich Weinvigs Kiæreste Johanne ladet i Rætte kalde Sergeant Peder Halden fordj hand mod hendes Mands Privilegier holder Øll sall og giør fornærmelse derudinden,

Sergeant Peder Halden tilstoed Loulig Varsel, og sagde at hand til sit huses fornødenhed hafde brygt!! (brygget) tolf Ascher Malt i Tvende Ganger, og kom Capit: Møllerups Soldater udj hands Huus og tapte Ølled ud og drack det mellem sig, hvorfor hand iche tog en skilling, negter iche at de siden betalte ham derfor, dog formeente hand maatte brygge en drich Øll og have udj sit huus, thi hand holder ingen Gastgiverie, som hand altid skulle bevise,

Sr: Peder Bejer paa Citantindens wegne møtte og Replicerede at 2de Vidner ware Jndstefnte naufnlig Jacob Guding og hans hustrue Karen Tommes datter som formodentlig skall over bevise Sergeanten at hand bruger Øllsall, saa og Ingeborg Erichs datter, og Lucie Hermands datter,

Sergeanten paa tilspørsell vedgick saaledes at wære stefnt, desligest tilstoed Vidnerne, undtagen det eene Lucie som fraværende at de Loufl: ware Stefnt,

Citantens fuldmegtig paastoed de nerwærende maatte afhøres, og det udeblivende Laug dag forelagd,

Jacob Gudding aflagde sin Eed og forklarede at hand war Stefnt till at forklare om hand iche har seet at Sergeant Halden har brygget Øll i sit hus, dette har hand seed engang, hand blef

tilspurt af Rætte/n om hand hafde seet at bemelte Sergeant hafde solt Øll for Penger, da svarede hand derpaa iche siden hand var bleven Stefnt, og ey meere er hand stefnt paa har og ey widere at forklare,

1723: 12

1723:

Karen Tommes daatter blef fremkaldet, som efter at hun sin Eed hafde aflagd, forklarede at hund har seet Sergeantens Kone har brøgget 2de ganger udj een Uge, derpaa er hun Stefnt, og ved iche om hun har solt noget deraf, ey heller har meere at udsige,

Ingeborg Erichs datter dernest aflagde Eed og forklarede det self samme som det nest forregaaende, og hafde ey widere at widne,

Citantens fuldmegtig begierede opsettelse til neste ting, og da formodentlig skall forskaffe bedre widnesbyrd og forklaring, derhos og det eene udeblivende widne igie/n at faa indvarslet,

Afskeediget

Sagen beroer til neste ting, saaso/m Citanten bevilges at indkalde sine Vidner, og det udeblivende som da haver tillige med Parterne at møde,

Till samme tid og Stæd hafde Johannes Larsen Winnie indstefnt Anders Gære til at modtage bøxell for hands paaboende Gaarde part i bemelte Giære som Citanten agter self at beboe,

dend Jndstefnte møtte tilstoed Varselen, og svarede hand Loulig har bøxlet sit brug, hvorpaa hand i Rætte lagde saavell sin Gamle som fornyede bøxell Sedler af følgende formeld,

Citanten paastoed at ville give ham sin bøxell igien og self beboe den part, saasom hand war umyndig da Jorden er bøxlet, og det er hans Odell, hand blef af Rætten tilspurt om hand hafde udtient hvortill hand svarede Ney, saa og om hand hafde Sessionens tilladelse,

1723: 12b

1723:

derpaa hand lovede til neste ting samme at forskaffe, thi blef denne sinde for

Afskeediget

J Allerunderdanigst Følge af hans Kongl: May:ts Forordning om Land Militien de dato 28 Febr: 1705 saavell som og hans Excell: Hr: vice Stadt holder Krags udgifne Patent dat: 30 Augustj 1720: at Citanten bør fremskaffe Sessionens tilladelse naar hand maae tillades Jorde brug og beboelse, gives han/nem tid till neste ting samme at forskaffe og da haver Parterne igien at møde, hvorefter dom skall Loumessig paafølge,

Till samme tid hafde Lars Sætre ladet Stefne Siur Øfre Grove at betale ham for et Øeg hand ved dend Mand Lars Rue lod kiøbe og afhendte, som hand skulle give hannem 3 Rd: 5 mrk: for, hvorpaa hand bekom 8 mrk: paa haanden og Resten endnu iche bekommed, ey heller i Mindelighed er at formaa til betaling paastoed Dom med Processens Omkostning,

Dend Jndstefnte møtte tilstoed Varsell, og Replicerede at hand iche kunde bruge samme Øeg, men maatte Leye i stæden til sin Plou,

Citanten svarede det er alt ubevislig undskyldning og Kunde sent ham hæsten igien og iche solt dend om Høsten derefter,

meere hafde ingen at indvende

Kiendt Dømt og Afsagd,

Det er bevislig at dend Jndstefnte Siur Øfre Grove har anammed det Øeg som Lars Rue for hannem kiøbte hos Citanten, og dersom derpaa hafde wæret noget feyl og ey de penger Værd som Kiøbet derom var slutted hafde Siur Straxen skulle tilsent Lars Sætre det tilbage, eller og Loulig ladet det ved 2de Mænd besigte og givet ham

1723: 13

1723:

derom til kiende hvilcket iche er skeed, thi bør Kiøbet efter Lovens 5te bogs 1ste Capit: 2 Art: at wære gyldig og Siur Øfre Grove tilfindes at betale Lars Sætre de Resterende Fembten Mrk: samt udj Processens Omkostning 2 mrk: 8 s: alt inden 15 dager under Lovens Adfærd,

Till samme Tid og Stæd hafde Niels Eide som Farbroder paa Wiching Davidsens wegne ladet stefne Siur Øfre Grove at giøre Rigtighed og Leverantze for bemelte Myndlings arwemidler, som bemelte Siur en Stif Fader indesidder med, tilsam/men 61 Rd: 4 mrk: 12 s: hvoraf 1 belte med slire er levert.

Dend Jndstefnte møtte tilstod Varselen, og sagde at hand iche er God for at udlevere det paa een tid.

Citanten paastoed paa sin Myndlings wegne Skadesløs Dom till at Kunde udsøge Arwen, saasom hand iche kand betroe ham dend, leverte Skiftebreved i Rette dat: 7 Junj 1704 holden efter David Wichingsen,

Parterne hafde intet videre at i Rette føre, og dend Jndstefnte svarede at hand ingen forsichring Kunde skaffe eller give Formynderen for samme Arv,

Da blef herom Kiendt Dømt og Afsagd,

Efterdj det befindes at dend Jndstefnte Siur Grove indesidder med sin Stif Søns Fæderne Arf, og alleene derpaa wære leveret 1 belte med Knif og slire for 1 mrk: 8 s: som begge Parterne vedgaar, hand og iche heller Kand forskaffe Pant og forsichring for det Resterende thi kand Formynderen ingenlunde betro hanne/m lenger barneds Midler, Mens Kiendes for Ræt og billigt at Siur Øfre Grove efter det i Rette

1723: 13b

1723:

lagde Skifte bref bør at fra sig levere barneds Wiching Davidsens Midler till Formynderen Niels Eide som endnu Resterer for dend Summa 61 Rd: 3 mrk: 4 s: og hvis noget af Udlægged enten skulle wære forkommed eller iche saa Gott som det udj Skifted er Vurderet for da enten Reede Penger derfor at udlegge eller andet beqvemmelig boeskab igien alt under Nam og Excecution udj hans boe efter Loven, saavell som og udj denne Processes Omkostning 1 Rd 3 mrk: 12 s: som melt er,

Andfing Store Ringem ladet ved Lænds Manden Wiching Tvilde og Jørgen Olsen i Rette Kalde Stephen Bryn at holde sig fra de 2de teyer som de ere udj Process om indtill Lou og Rætt har kiendt derudj saa og at betale de penger igien som Halle Bryn har betalt ham 35 Rd: 3 mrk:, saasom hand iche formeen sig pligtig dertill efterdj at Loug Mandens Dom er underkient og Sagen till Aastedet hiem Vist,

Dend Jndstefnte Møtte iche, Kalds Mændene ved Eed afhiemblede at de hannem Louflig hafde indstefnt,

Derpaa Citanten indleverte sit Jndlæg saaledes Lydende, Og derefter paaStoed Laug dags forreleggelse,

Da blef forafskeediget,

Det befindes at Stephen Bryn er Loulig Stefnt thi bør hand till neste Rettes dag efter Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: at møde saa fremt hand iche for Udeblivelse will have Skade for hiem gield,

Till hvilcken tid og Stæd Johannes Giære ved de 2de Mænd Anders Germe og Knud Wæte ladet Stefne Rikholt Reque at betale ham 12 Rd: som hand har

1723: 14

1723:

paa Lærdals Markned for 3 aar siden nu tilkom/m/ende Høst sagde sig God for Ole Knudsen Torpe i Hallingdalen boende, for 8 pund humble Citanten hannem solte og hand har icke til denne tid kundet naa sin betaling,

Dend Jndstefnte Rickolt møtte iche, Kals Mændene Eedlig afhiemblede Stefne maaled at hand Lovlig for sin boePel war Stefnt, og talte med hans Kone saasom hand iche var hiemme,

Citanten begierede Laug dag for dend udeblivende,

Afsagd,

Till neste ting gives Sagen Rum, og forrelegges Richolt Reque da at møde, saafremt hand iche for udeblivelse vill undgielde til samme tid Citanten igien sin Sag Kand i Rette Kalde,

Till samme tid og Sted hafde Lars Hæve, Iver Gierstad og Brynild Gerager ved fornefnte 2de Mænd ladet Stefne Richolt Reque at betale dem 14 Rd: som hand er skyldig til Sahl: Erich Reque efter hans forklaring, til Vidne Ole Hondve, Per Røte, Mons Reque, Størk Reque, og Johannes Jacobsen, Isac Giere og hans Kone Karj,

Dend Jndstefnte Møtte iche, og Stefne Vidnerne efter Loven aflagde deres Eed at ham Louglig hafde Stefnt, som widnerne, hvilcke iche møder,

{Afskeediget}

Citanten Paastoed Vidnerne afhørte, og ware tilstæde de 3de Ole Hondve, Mons og Størk Reque Hvilcke efter Edens forklaring og formaning,

Ole Hondve fremkaldet aflagde Eed og derefter forKlarede nogle Ord at hand hafde hørt for 4re Aar side/n at Richolt skulle være Erich nogen Penger [skyldig], som hvercke/n Erich eller Richolt hafde sagd hvor meget, hvorfor hans Forklaring ey widere blef andtaged,

1723: 14b

1723:

Mons Reque aflagde Eed, og forklarede at hand veed at Erich fick om Vaaren som hand om Høsten efter døde og nu tilkommende Høst for et Aar, hos Richolt 2 Rd:, og sagde Erich derhos at det var 16 Rd: og Richolt ville det skulle være paa Leyen men Erich sagde at have taget dem paa hoved Stohlen saa der Restede dend tid ham endnu 14 Rd: med 3 aars Leye, meere har hand iche hørt derom eller er vidende,

Størch Reque aflagde Eed, og sagde sig iche videre at have til at forklare endsom en gang dend dag Erich var død i fioer om Fastelafns tid, da kom hand ind hos Richolt og der snachede de om be:te Erich iche skulle have saa meget efter sig og hans Richolts Kone svarede skulle hand iche have meere end de 14 Rd: hand har hos os, videre veed hand iche,

Citanterne war Loug dags paaleg forlangende,

Afskeediget

Sagen bevilges opsættelse till neste ting, og haver da Richolt saavelsom de udeblivende Vidner at møde till samme ting efter videre Loug dags forkyndelse,

Till hvilcken tid og Stæd Iver Reque hafde indstefnt hans Vær Fader Mons Reque at holde sit Løfte og gifne hiemme Giær hvorpaa Rester Citanten Rester 5 Valmels Trøyer, 1 Skind Stach og Strie som Mons har taget til sig, saa og 1 Koe og Et Øeg som hand beloved ham, og siden hans Hustrue døde iche har bekom/met,

Dend Jndstefnte tilstoed Varsell, sagde at hand har opsagd Jorden for ham, og gived ham hvad hand hafde Loved hvorom hand og siden hans datter døde saasom de begge som Myndige Arwinger hafde forligt sig, hafde nu Contra Stefnt paa en Stack, som hand igien ville have,

Citanten Replicerede at hand paasta[a]er hvad Ræt er og saavit som hands værFader for begravelse har udlagd har hand bøed ham igien,

1723: 15

1723:

Dend Jndstefnte svarede at naar hand faaer dend Røde Stach will hand iche tale paa det andet men wære fornøyed med sine udlagde Penger for Citantens Kones begravelse som er 4 ½ Rd:.

Videre hafde ingen af Parterne at J Rette føre Hvorfore saaledes for Rett blef

Kiendt Dømt og Afsagd,

Af begge Parternes i Rette sættelse saa er Sagen denne at da Citanten haver Egted dend Jndstefnte Monses datter haver Faderen Loved hannem med hende hiemme gifte hvorpaa hand noget hafde bekommed som forhend er forklaret, og Siden at Citantens Hustru kort derefter uden Lifs arwinger wed døden er afgaaen har hendes Fader iche vildet holde sit Løfte, endeligen andgaaende arwen som Myndige Arwinger forligt sig, Mens som det befindes at dend Jndstefnte har bemægtiget sig Citantens Hustrues Klæder nembl: Femb trøyer, 1 Skind Stack, 5 Pilser og en Rød Stack, hvilcket naar det efterRegnes Kand beløbe sig med de 2de Kiør som Citanten har bekommet till dend halve boeds Midler af det hiemme giær hannem var beloved, og derimod dend Jndstefnte Mons Reque har udlagd for begravelse bekostning de paastefnte Penger, altsaa Kiendes for Ræt og billigt at Mons Reque bør levere till sin Værsøn de paastefnte Klæder som og den Røde Stack, og Citanten Iver Reque derimod at betale ham sine udlagde Penger Fire og En half Rd: Alt saaledes paa begge sider inden 15ten dager under Lovens adfærd at efterkommes.

1723: 15b

1723:

Hr: Marcus Faye hafde ved Lænds Mand Wiching Tvilde og Jon Kolve ladet Stefne Anders Lødve, Størck Monsen Lille Hæg, Knud Wold, Wiching Øfre Grove som Formynder for Britte {Erichs} Biørns datter og Brynnild Grove som Formynder for Giø Biørns datter, Derforuden Brynnel Biørnsen Wætte, alle at betale Forlofs penger for deres Moderne Arf bortført af hands Gaard Waahle,

Af de Jndstefnte møtte ingen uden Brynild Wæte som tilstoed Varsel, og formeente at være befried og nyde sin arvelod derfor ude/n betaling,

Citanten Paastoed Loug dag for de Udeblivende som hans Fuldmegtig Jens Hvid som Sagen i Rette Kallede war forlangende, og derhos andviste Skifte breved, over samme Arwe Lodder,

Afsagd,

Lovens 5te bogs 2 Capit; 62 Art: befaler at een hver som fører Arf af hosbunds Grund bør betale Forlofs Penger 2 Lod Sølf og som det befindes at dend Jndstefnte Brynild Wæte haver afført sin Arwe Lod fra Jorddrotten eller hosbundens Grund Gaarden Waahle som Hr: Marcus Faye tilhører saa bør hand og efter Loven at betale hanne/m sine 2 Lod Sølf med Penger En Rd: alt under Lovens Adfærd, de Udeblivende som iche Kand vides om de Loulig ere Stefnte eftersom det eene Stefne Vidne Jon Kolve iche møder, saa bør de paa hands bekostning for sin Udeblivelse Skyld at indstefnes till neste Ting hvorefter da og skall gaaes hvis Loven befaler,

Knud Haagensen Reime ladet Stefne Halsten Røcke at betale ham sine Penger 3 ½ Rd: for en Koe hand hafde kiøbt af hannem som siden hand hafde faaen dend Hiem befantes at være syg, hvorfor Citanten førte

1723: 16

1723:

dend om 8te Uger igien till Halsten og da skilte hand ham at ville levere ham sine Penger og beholte saaledes sin Koe førte dend og paa sin egen Støhl, og siden hiem igie/n siden sagde at Koen var død og iche har villet betale ham sine Penger,

Paa Halstens wegne møtte hands Søn Per Halstense/n boende paa Røcken, som svarede at Citanten bør bevise hands Søgning,

Da blef denne sinde forafskeediget

Till oplysning udj Sagen bør Halsten self at møde udj Rette, hvorfor hand paalegges til neste Rettes dag at møde under Lovens bydende hvorefter Endelig Dom skall paafølge,

Till samme Tid og Stæd hafde Hagtor Fenne Stefnt sin broder Mons Fenne at give ham Skiøde for Et Spand Smørs Landschyld udj bemelte Gaard kiøbt af hanne/m og betalt ham derfor 36 Rd: men til dato ey har Kundet erholde sit Skiøde,

Dend Jndstefnte møtte og svarede at naar Citanten holder sit Løfte at Kaste Lodderne med ham udj Jorden skall hand faae sit Skiøde,

Citanten Replicerede at hand iche har Loft han/nem noget Løfte men Reedelig giort Kiøb, og paastaaer derpaa Skiøde,

Videre hafde Parterne iche at indvende,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Som Kiøbet er slutted og betalt mellem Parterne saa bør det og efter Lovens 5te bogs 1ste Capit: 1ste og 2det Articul at holdes, og Kiendes for Rætt og billigt at Mons bør give sin broder i følge af Lovens 5 bogs 3 Capit: 39 Art: Fuldkommen Skiøde paa det ham solte Spands Landschyld smør til neste Ting saa fremt

1723: 16b

1723:

hand iche vill wære forfalden udj 3 Lod sølfs bøder, Og dersom hand formeene sig nogen Rett og paatale at have paa Jord Skifte saa haver hand derpaa sin Sag till Aastædet at indstefne, hvor da bliver Kient og dømt hvis Loven widere befaler,

Som ingen fleere Sager var indstefnt hvorom 3de ganger bleve paaRaabt, derefter blef Publiceret

En bøxell Seddell udgiven af Hr: Niels Weinvig paa 1 Løb 1 pd: 3 mrk: udj Gaarden Wæte Præsteboeletz Gods fæsted og bøxlet Brynel Biørnsen, for sin Lifs tid som Ægter Sahl: Elling Børgesens Enke, bøxelen efter Loven betalt,

Et Skiøde udgiven af Knud Finne paa Et Spand smør udj Gaarden Lille Grove Solt og afhændt till Johannes Guldbransen till Odell og Eyendom hvorfor hand har betalt mindste med meste Skilling dat: Wangens Tingstue dend 4 Junj 1723 og til Vitterlighed medforseylet af de 2de Mænd Biørne og Jon Mølster,

Derefter blef Restantzerne saavell fra forrige som paa dend første Termin dette indeværende aar Lydelig udj Rætten oplæst og under Rættens forseyling paa Fogdens forlangende hannem udstædt,

Sluttelig blef opnefnt Laug Rættes Mændene at betiene Rætten dette aar som de nu dette Ting ware [og]? haver afvigte aar og wæret, thi bliver da udj deres Stæd Anders Westreim, Knud Roustad, Michel Grefle, Størck Duchstad, Mons Fenne, Jon Kinne, Knud Nyre og Ole

Mossefind, og blef Lænds Manden befalet dennem derom at tilsige paa det de iche med Uvidenhed skal undskylde sig,
og derefter blef Tinget for denne gang opsagd,

1723: 17

1723:

Anno 1723 Torsdagen dend 10 Junj blef for Wasver Tinglaugs Almue i Wosse Fogderie paa Bolstad øren holden et Almindeligt Vaar Sage og Skatte ting overwærende udj Retten Kongl: May:ts Velbetrode Foged Sr: Jens Lem, Lændz Manden Nels Horwey, og efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Jon Wassenden, Jon Horwey, Bryneld Aarhuus, Jon Wæle, Johannes Tøssen, Ole Evanger, Knud Steine og Knud Strømme, derforuden war nærwærende dend Tingsøgende Almue,

hvorda Allerund: blef Publiceret Kongl: May:ts Allernaadigste Forordninger som fol: 1 findes Extraheret,

Derefter blef Publiceret
Et Skiøde udgiven af Christense Sahl: Hans Monse/ns boende i Bergen, af hende underschreved og forseylet dat: 1 Junj 1722: og til vitterlighed medforseylet og underteigned af Adam Reutz, Johan de Lampe og Hans Rødberg, ved hvilcket Skiøde hun haver Solt og afhændt till dend Erlig Danne Mand Gullich Børgesen og hans Arwinger 2 pd: 6 mrk: udj En hendes forhend tilhørende Gaard Mucheltved i Waswær Tinglaug og i Woss Fogderie beliggende, med bøxell at følge ham till Odel og Eyendom saasom hun derfor af ham har anammed ful Værd mindste med meste schl: efter deres accord og foreening,
Hr: Stift Amt Skriver Svanenhielms Skiøde dateret Bergen dend 11 Janvarj 1723: hvor wed hand sælger Skiøder og afhænder fra sig og sine Arwinger Een half Løb Smørs Landschyld udj dend Gaard Dals

1723: 17b

1723:

Eide i Wassveren, og Hougs Sogn beliggende till den Erlige Mand Thomes Giere i Samnanger, boende, for hvilcken Jordepart ½ Løb smør hand haver bekommen fornøyelig betaling efter accord og foreening maa hand til Odel og Eyendom samme nyde og beholde,
Endnu Et Skiøde af Velb:te Hr: Stift Skriver under haand og Seyl udgiven till Mons Knudsen Dals Eide Solt Skiødet og Afhændt En half Løb Smør udj bemelte Gaard Dalseide i Nordhords Fogderie og Wasver Otting beliggende, for hvilcken Jordepart hand har faaen fuldkommen betaling, og derfor maa følge be:te Knud!! (Mons) til Odel og Eyendom, til Vitterlighed underskrevet af Morten Svanenhielm og Jacob Jense/n, dateret Bergen d: 22 Oct: 1722:
Et Skiøde udgiven af Knud Finne udgiven paa 21 Marcker som hand sælger og afhænder udj hans tilforn Eyende Jordepart Was Enden Kaldet till Jon Larsen Vas Enden hans hustrue og Arwinger, for hvilken Jordepart hand fornøyelig betaling har erholdet, til Vitterlighed med hannem forseylet af Knud Roustad og Lars Lødve, dat: Finne dend 12 Oct: 1722,
Et dito af Hendrich Baltzer Miltzou underskrevet og forseylet, hvor wed hand paa Egne Vegne som og efter fuldmagt paa sine Søskende Ditlef Miltzous og Inger Kirstine Miltzous vegne selger, Skiøder og afhændet En half Løb Smør med bøxell udj dend Gaard Tøse i Evangers Sogn beliggende som de efter deres Farbroder Lauritz Miltzou har arwed

1723: 18

1723:

efter slutted Skiftebref dend 7 Maj 1722: til dend Erlige Mand Ole Jonsen hans hustrue og Arwinger saaledes overdraget til Odell og Eyendom, for hvilcken ½ Løb hand efter slutted Kiøb har bekommed af be:te Ole Jonsen 40 Rd:, det til Vitterlighed Skiødet med hannem af Daniel von Erpecom og Hendrich Jonsen underskreved, og er dateret Berg/en dend 24 Julj 1722:

Jligemaade og paa samme Hendrich Miltzou og hans Søskendes Vegne Et Skiøde paa 12 mrk: Smør uden bøxell i dend Gaard Hosaas till Jacob Arnesen Hosaas, som de har arwed efter deres Farbroder Sahl: Miltzou, derfor Selgeren har bekommed mindste med meste skilling efter deres slutted Kiøb og foreening, Skiødet til Vitterlighed underskrevet og forseylet af Uldrich Wilhelm Teting og Hans Rødberg, dat: Bergen d: 28 Janvarj 1723,

Endnu af samme Hendrich Baltzersen Miltzou paa egne og hans Søskende Ditlef og Inger Miltzous Wegne Solt Skødet og afhændt til dend Mand Siur Knudsen hans hustrue og arwinger 1 pd: 3 mrk: Smørs Landschyld udj dend Gaard Sevalstad, med bøxell og herlighed, som dennem paa Skifted efter deres Sahl: Farbroder Lars Miltzou udj Arf er tilfalde/n efter Skiftebref af 7 Maj 1722, hvorfore hand har oppebaaret 20 Rd: mindste med meste schilling, til Vitterlighed var Skiødet underskrevet og forseylet af Daniel Rafnsberg og Hans Rødberg, dat: Bergen dend 26 Oct: 1722,

Noch det Fierde Skiøde af samme Hendrich Miltzou paa Egne og bemelte 2de Søskenders Vegne, hvor efter solt Skiødet og afhænt til Anders Knuds:

1723: 18b

1723:

hans Hustru børn og arwinger 1 pd: 3 mrk: udj dend Gaard Sevalstad, hvorfor hand har oppebaaret fyldest Værd penger 20 Rd: efter slutted Kiøb og Foreening, saa at hand og sine søskende inge/n Lod eller deel i samme Jordepart herefter haver, det til Vitterlighed under sin haand og Signeter og med han/nem af Sr: Daniel Erpecom og Hendrich Jørse/n underschrevet, samt dat: 24 Julj 1723,

En bøgsell Seddell af Sogne Præsten Hr: Niels Weinvig udgiven paa 2 pd: 9 mrk: udj dend Gaard Quilequal till Soldat Haldor Jonsen som Lars Andersen har for ham opsagd, bøxel/en efter Loven betalt, dat: Wangs Præstegaard d: 11 Maj 1723,

Et Skiøde udgiven af Guri Johannes daatter med hendes Laug wærge Knud Rasdals samtøcke solt og Skiødet till hendes Elste Søn Ole Pedersen 1 pd: Smør med bøxel og herlighed udj hendes paaboende Gaard Horwige/n hvor for hand mindste med meste schilling har betalt, til Vitterlighed under hendes Sahl: Mands bomerke, som og af hendes Laug værge og de 2de Mænd Lars Mæland og Ole Hermunds dahlen, dat: Bolstad Øren dend 9 Junj 1723,

Et Skiøde hvorefter Brynild Aarhuus haver kiøbt udj hans paaboende Gaard Aarhuus nembl: af af!! Od Brumberg paa sin hustrues Britte Tormoes daatters wegne 10 mrk:, Helge Aarhuus i ligemaade paa sin Hustrues Vegne 6 mrk:, Ole Styve 3 mrk: og Størk Edal 15 mrk: smør tilsam/men 1 pd: 18 mrk: som de har bekommed fyldest værd og betaling, derforuden har hand

1723: 19

1723:

self arwed udj samme Gaard 1 pd: 6 mrk: saa hand er eyende 1 L: smør med bøxell og herlighed, det till Stadfæstelse under deres Signeter, og till Vitterlighed medforseylet af Niels Horvey og Ole Røe, dat: Bolstad Øren d: 9 Junj 1723:

Et Skiøde af Ole Torbiørnsen paa 6 mrk:, Haldor Johansen Horwey paa sin Hustrue Marjøs wegne 3 mrk: Johannes Jonsøn paa sin hustrue Synneves Vegne 3 mrk: og Niels Jonsen med sin hustru Ane arwed 3 mrk: tilsam/men 15 mrk: udj dend Gaard Tøssen i Evanger Præstegield beliggende, og self har hand Kiøberen arwed 6 mrk: saa hand Eyer 21 mrk:, detz til bekræftelse under deres boe Mærker, og til Vitterlighed forseylet af Johannes Tøsen, og Hans Aldahlen, dat: Bolstad Øre/n dend 9 Junj 1723: Kiøberen som af sine Søskende og Svogre har Kiøbt ovenbe:te 15 mrk: er dend Mand Knud Torbiørnsen boende paa Nedre Schierven,

Dend 11 Junj dagen efter blef Tinget igien som i Gaard holden, udj de ommelte deres overwærelse, hvor da de indstefnte Sager blef forretagen,

Till samme tid og Stæd hafde Ole Styve og hans medboende Grander Jacob og Berge ibid: ladet Stefne Ole Wiche andgaaende en Skouge tey som er beliggende mellem Wicke og Jørne Vigens Egn, hvilcken Citanterne tilegner sig, og formen at høre deres paaboende Gaard Styve till, der for paastaar samme tey den/nem at blive tildømt,
Dend Jndstefnte Ole Wiche indleverte sit Skriftlig Jndlæg som Lyder saaledes,

1723: 19b

1723:

Citanterne Replicerede at dersom dend Jndstefnte Kand bevise bedre Adkomst endsom de haver til samme tey, faar hand svare ham till sine Omkostninger, der er ellers Stefnt blevet till Sommer tinget afvigte Aar, som da ey udj Rette kom,

Denne Sinde Forafskeediget

J følge af Loven bør alle Sager andgaaende Odel og Eyendoms trætter Stefnes till Aastædet og der paa kiendes, hvorfor at Sagen der hend vises efter forregaaende Loulig Stefne Maal at blive paaskiønned, midlertid forbliver det og med Arresten saa lenge beroende indtill at dom udj hoved Sagen er gaaen, at sees Kand hvem af Parterne Sagen modgaar,

Cay Lorentzen ladet Stefne Bente Arves daatter for utilbørlig beskyldning hanne/m tillagd, iligemaade hendes Søn indstefnt ved Nafn Knud Jacobsen fordj hand skall have Sagt at hans Kone har haft 2de børn med ham som hun iche har lagd sin bod ud og hand iche war Fader dertill, og saa Sagd at Citanten holt et Tyve hus og tog Folck i sit hus, dette skall wære scheed i Høst, som var Stefnt paa, og side/n ham beskicked hvilcken udsagn hand icke skall have fragaaed,
De Jndstefnte møtte undschyldende sig derudj og hafde Knud Jacobsen igien Stefnt Citanten fordj hand hafde slaged hannem,
Citanten svarede at hand igen hafde Stefnt fordj Knud tog imod ham igien,

1723: 20

1723:

Citanten sagde at have indstefnt 2de Vidner Johannes Olsen og og!! Ingeborg Ols datter som skulle Kunde bevidne Sigtelse/n,
de Jndstefnte tilstod at være Stefnt widnerne at andhøre,
Derefter blef det Ene Vidne efter at Eden war oplæst, ved Nafn Johannes Olsen fremkaldet, som aflagde sin Eed, og forklarede at Løverdagen efter Pintze dag hørte hand som var hos Cay, at hun Bente sagde till be:te Cay at hand hafde begiert utugt af hende, widere hafde hand iche at forklare,
Det andet Vidne Ingeborg Ols datter iligemaade Efter aflagde Eed, forklarede at hun samme tid var hos som det første widne, og hørte de self samme Ord,

Endnu det 3die Vidne Michel Stamnes efter aflagde Eed, vant at ved Pintze tider indeværende aar war hand i Leyeren hvor Cay og Knud boer og laa paa Bachen hos sine Creaturer, da saa hand at Cay slog Knud, og Knud siden hand blef overfalden tog Cay i haaret og holt ham fra sig, og hørte hand i det Clammerj at Knud sagde til Cay din Kone har Eyed 2de børn med dig som hun iche har bødet for, videre hafde hand iche [at forklare],
Citanten forlangede Laug dags forreleggelse till neste ting at det 4rde Widne Gertrud Niels daatter maatte forrelegges at møde,

Afsagd

Till neste ting haver saavell Gertrud Niels daatter at møde hendes Edlig Vidne at aflegge, som og Parterne at wære nærwærende, hvorefter dom skall paafølge,

1723: 20b

1723:

Som ingen Sager widere var indstefnt, saa blef Restantzerne tagen under Rettens Forseyling, og lydelig oplæst,
derefter Tinget for denne Gang opsagt,

Anno 1723 dend 12 Junj betientes Retten paa dend Gaard Bolstad udj Wassver Tinglaug paa Woss beliggende, efter høy Edle og Velbaarne Hr: Obrister du Wahls forlangende, till Grændse Skifte Marke Skiæll og steenen mellem samme Gaard som hannem tilhører dends Eyendeeler af Skou og Marck og de omgrendsende Naboer og nest hos liggende Gaarders Eyendeeler, alt for Rigtigheds Skyld at hand som nylig er bleven Eyere til samme Gaard, kand beholde sit for andre ubeskaaret og uden fornermelse saasom det i sig self Loug Gemæs medfører, medværende udj samme Forretning efterskref[ne] Eedsorne Laug Rættes Mænd af Kongl: May:ts Foged Loulig opnefnte naufnlig Ole Styve, Hans Aldall, Baste Dyvig, Jon Wæle, Halver Biøraas, Knud Strømme,
Till hvilcken tid og Sted og Var indvarslet de omgrendsende Naboer og deres paa boende Gaards Eyere og opsiddere, nemblig Johannes Ronge, Ole Horwigen, Johannes Rasmusen og Johannes Gulichsen, samt Ragne Helgesens!! datter paa Tøssen, Lars og Hendrich og Niels Jørnevig, Jon Wassenden, Niels nedre Rasdalen og Anders ibiden, Knud øfre Rasdall og Niels ibid:, item Lars Werpelstad, at wære nærwærende, hvilcke og ware tilstæde og tilstoed Varsell, Derforuden og indstefnt Ole Hansen opsiddere paa Hermunds dahlen, saa [og]?

1723: 21

1723:

Ole Knudsen og Helgesen!! paa Furnes boende, andlangende en Skou tey Nøgle teyen Kaldet som Gaarden Bolstad tilhører, mend de fornefnte 2de Gaarders opsiddere vill tilegne sig hugster og brug derudj, de icke møtte ey heller nogen paa deres wegne,
Till Vidne at giøre Forklaring om Bolstads Eyendeeler baade udj Skou og Mark samt hvad widere der till hører, for at alting Upaa Klagelig og efter Louven Retmesig Kunde till gaa ware indkaldede efterskrefne, Siur Bolstad, Jacob Styve, Jacob Smaabrecke, Lars Fosse, Niels Brackstad, hvilke og ware for Rætten tilstæde og Vedgick loulig Varsel, Derefter at Formaning var skeed til dennem om deres Sandheds Forklaring at udsige og Edens forklaring forkyndt,
Fremstoed, Siur Bolstad en Mand paa 87 aar som Forklarede at Bolstad Eign paa dend anden side af Elven grendser op wed Gierds gaarden till Ronges Eiendom, og derom kring till Horwigens, side/n imod eller wed Gaarden Tøssen Orme giøte Neset og teyen Wigenesset kaldet, efter gammel Kan og Eyendom hæfd, saaledes sammenstødende mod dise fornefnte Gaarder, saa og at en Tey derhos liggende efter gammel Kand skulle høre Bolstad till som

Kaldes Nøchle teyen, som dem paa Hermunds dahlen bruger udj hvilcken Jord hører Stamness Kirke till, og er skelled mellem bemelte Gaard En Gild!! (Geil?), saa og mellem Furnes, Og var det ham som en gammel Mand mueligere Skiællestæderne at andvise saa vit hand kunde gaa, end nu at udsige,

1723: 21b

1723:

Jacob Styve en Mand paa 54 aar Føed her paa Gaarden Bolstad, og forklarede at Mærkes Giærdet fra Elven op efter skiller Bolstad og Ronge, og deroven for et lidet Støche mod Horwigen brugte hans Forældre i deres tid Skou hugster og stundum dem paa Horwigen om hin ande/n, og uden for ved Tøsen i Orme Giøtte Neset, og Krackelig Gieldet, melle/m Tøsen og Wigenesset, og saa høyt op i Berg Rygge/n som de Kunde til komme, det øfrige paa denne side af Elven Kunde hand nermere paa Stædet andvise endsom nu forklare,

Jacob Smaabrecke fremstod og forklarede det sam/m/e som de andre hvilcket hand og paa Stæderne bedre Kand udvise,

Desligest og de andre 2de Vidner Jacob Fosse og Niels Bragestad hafde samme udsigende,

Hvorefter Vj forføyede os da udj Hr: Capitain Høyelses nerwærelse paa Hr: Obriste du Wahls wegne saa og Hr: Lieut: Adam Otte du Wahl, samt ned!! (med) tog Vidnerne for at siufne og desbedre at udVise Grendserne og Skilsmissen mellem de for indførte Eyendommer, og de paagieldendes medværelse,

For det første mellem Bolstad og dend Jord Rongve tvert over Elven beliggende, neden ved samme Elv det af Vidnerne forhend om Melte Merkeds Gierde begyndes, og efter Johannes Rongues til kiende givelse af hannem Aarlig vedlige holdes, alt op till Lille Mærkes Houg kaldet, mens Grindet eller Leedet sagde hand alle tider at have wæret vedligeholdet af dem som har boed paa Bolstad, Paa Hr: Obristens Vegne til kiende gaf hans Fuldmegtiger at det iche kunde andsees for nogen Skyldighed thi dend som hører Gierdet till bør og holde Leedet, dog skulle vell Obristen iche ville vide at det var en

1723: 22

1723:

Rættighed for hans Gaard, helst som hand og har Største part oven for og meere en!! (end) Johannes Rongve at lade giærde, som de og formente var ubilligt, Dette forommelte Gierde gaar derefter lige op udj Hammer houg Leettet kaldet, der oven for tager dend Jord Horwigens Eign sin begyndelse og uden for dette Gierde er Rongve og inden for Bolstad Eyendeler, bemelte Hammerhoug Leefted bøyer sig neden om mod Væsten ved dend Alle Dall hvor det første Mærcke en Gloppe af os blef huggen udj en Jordfæst Steen med et Kors over, kaldet Kubbe hammeren til Skilsmise melle/m Horwigen og Bolstad, Videre for det 2det viser till en anden Gloppe neden for Kaldet Kløf Steenen, 3die Gloppe Eeege Bergsteenen, 4de Gloppe Tylte Bær Steenen, 5te Gloppe Galte Bergsteenen, 6te Gloppe som er Ende bytted ude i Hammeren Kaldes Tyve Næset, hvilcke Glopper viser alle til og fra hver andre oven fra Gierdet ned efter Kubbe hammere/n og ud over Lim offnen Kaldet udj Siøen saa at Bolstad Eignen gaar der neden under,

Derefter fore Vj ud efter Fiorden først till Orme giøtle Næset der blef huggen en Gloppe som viser op med berg Rusten i høyeste Fieldet og der oven for begynder Den Jord Tøssens Eyendeeler, Fra denne Gloppe neden om ved Vandet tilhører Bolstad denne Tey alt till Krackelie Gildet Kaldet som skiærer op efter Fieldet og giør Skilsmise mellem bemelte Tøssens Jord og Skou neden fra Fiorden \hvor og en Gloppe findes udj Næset huggen,/ men inden for og till dend første Gloppe tilhører det Gaarden Horwigen, saa at paa dend side af Fiorde/n blef til Endeb:

Og som dagen war forløben saa kunde med Forretninge/n ey widere fortfares,

Mandagen dend 14de Junj tog forRetningen sin begyndelse først i mellem Bolstad og Wassenden paa dend anden Side af Elven, hvor Mærket efter widnernes Forklaring gaar fra Dybet i Elven og det Stæd Mær hølen kaldet hvor der udj en Jordfast Steen tæt ved Elve/n blev huggen en Gloppe som viser op efter

1723: 22b

1723:

Fieldet ved Dætte Fosen og der oven for i Røe Hammeren Kaldet dend 2den Gloppe blef Huggen som viser op og følger samme bæck, og oppe i Fieldet udj en Steen kaldet Jons Hor Steenen blef dend 3die Gloppe hugge/n som Viser neder udj dend anden, og op i høyeste Fieldet Hilder Hofden udj et Skar, saa at Jørne Vigen tager mod Jons horren, og bagen for Hilder Houfden øfre Rasdals Marcken, mend nede/n under Fieldet ved Elven og till Røe Hammere/n er dend Jord WassEnden tilhørende,

Siden oven fra Hilder Hofden og igien udj Væst ned efter over Bolstad Marck og Skouf alt neder paa yderste Randen af Dryve bærget, ved en Bæck Dryve bæcken kaldet og hvor Nedre Rasdals Skou Ender blef Huggen en Gloppe udj en Jordfast Steen oven for bemelte Dryve berg Rande/n som blef Kadet Furre Naase Gloppen, samme Viser udj dend anden Gloppe oven for udj Benckeberget kaldet, dend 3die Gloppe er udj Uhrnaabben, dend 4de udj Biørke Knulten, dend Fembte Gloppe er udj et berg nederste Mose Heyen kaldet, hvilcke/n med de forrige efter hindanden Viser alle op udj forommelte Hilder Houfden bergs brun eller yderste Nauf, og saaledes neden fra Dryveberg Randen eller brune/n ved dend første Gloppe Furnaase/n og op efter som melt Eyer Bolstad paa Nordre og nedre Rasdal paa syndre side, mend nede/n under Dryve Fieldet alt J og omkring Elven og i høyeste toppen af samme Fieldbrunnen, der

1723: 23

1723:

ifra Runden om op i høyeste Fosen som paa dend anden side kommer nederløbende fra nedre Rasdalen, dersamme steds paa dend anden side blef huggen en Vinkell Gloppe som Viser til bage udj forbemelte Gloppe og berg Rand, og neder omkring ved det berg, samme Gloppe Kaldes Stie Gloppen, som Viser udj en anden Kaldet Lille Gloppen hvorfra Runde/n om følger neden under Bolstad Marken men oven for paa denne Side Nedre Rasdals tilhørende Field Mark paa begge sider alt hend Om kring berg Rusten till dend 3die Gloppe Løbes Gloppen siden derfra till dend 4de Nye Sældals Gloppen den 5te Gloppe er udj Blickberget, dend 6te er udj Ruussteenen som Viser til de andre og op udj Fieldet saa høyt mand derfra kand see og Kaldes Nunskar Fieldet, og fandtes der neden under en gammell liden Mærkes gaard i dahlen som skall holdes ved Lige af Bolstads opsidderne, saaledes ved dise Skiælskifter Eyer Rasdal ovenfor paa Østre, og Bolstad neden Under med Dahlen ved Sældals Gloppe/n og alt omkring paa dend Væstre side,

Ved denne Forretning udj Skou og Mark blev dagen med bragd,

Atter anden dagen eftersom var dend 15 dito, begyntes Forretninge/n og besigtelsen fra det i gaard sidste Stæd under Nuunskar Fieldet om kring hvilcket

1723: 23b

1723:

Fieldberg Rand Bolstad Eyer i Rødeberget der fra omkring i Fager breck skarret hvor nede/n under i Berg Naabben blef huggen en Gloppe som viser tilbage igie/n mod Nun skarret og omkring forbemelte Fager breck skaret viser Bolstad Marker og Støll sætter lige ud og op i

høyeste vilde Fieldet som Kaldes Løckedals Noven tvert over Bergs Skaret thi der uden for Grændser Bersdahlen hvorhend Vj icke saa langt Kom men alt som Vidnerne Videre forKlarede saa at saaledes øfre Rasdalens Eyendeler skeerer dertill i Nord Ost, og Bolstads derfra Runden om tilbage udj Sydvæst og Væsten følger omkring Bolstad Sætter slotte og Støhlen, langs med Rønaaser Fieldet i høyeste Saatan kaldet, derifra i Gufsaa Korset, og saa ud paa Fieldet Høgste Marke heyen Kaldet, alt ned efter Rød Noverne eller Røed hamrene Kaldet, og atter ned efter mit over Fieldet Vahre Ryggene Kaldet hvor oven for alt til Røe Noverne Grænser Bersdahlen till, og siden ved Vahre Ryggene Grændser Werpelstad paa den Vestre side og Bolstad paa Østre side som gaar under det berg Være halsen kaldet oven fra Vahre Ryggene

1723: 24

1723:

og neden under bemelte Være hals hører Werpe[l]stad Skou og Mark till men oven for under hammere/n hend til Østerlie Berget, derimellem blef huggen En Gloppe udj en liden berg Nouf kaldet Være hals Gloppe/n som Viser op efter og ned under bemelte Østerlig Fieldet, lige derfra Gaar det efter \ sam/m/e / berg Rust neder i Fiorden eller Siøen som er det sidste Grændse Skiæll paa dend side og til sluttning paa Bolstad Eyendommen mel/lem Werpelstads, og saaledes denne Markegang till Ende bragt,

Ellers blev ved denne Grændse Skiæll af Hr: Capit: Høyelse paa Hr: Obristens Vegne tilspurt om iche af gammell tid dend Elv som skiller oven fra ved for ommelte Varre Ryggene og løber neder i Siøen var Rimeligst at Skulle Skille Werpelstad Eignen fra Bolstads Grund, hvorpaa Opsidderen paa Verpelstad svarede at saaledes till Østerlie Fieldet og Være Halsen har Werpelstad alletider efter gamell Kand tilhørt og brugt, Vidnerne og herom sagde ey widere at Være Vitterligt som de hafde hørt for sig, Ellers blef og til kiende givet at bemelte Werpelstad tilhørte 2de bønder udj Nordhordlehns Fogderie boende ved Nafn Lars Holme og Anders Totland, som ware fra værende,

Derefter aflagde Vidnerne een efter anden deres Eed efter Loven at dennem intet Rættere og sandere for Gud er widende endsom de udj alt forhend paa hvert Stæd har andvist og forklaret,

1723: 24b

1723:

Forafskeediget

De forommelte Glopper, Berger og Fielder som eet efter andet er Specificered, og efter Widnernes udsigende, andvisning og forKlaring hvilcket de med Eed har Stadfæsted, af os saaledes udj alt er wed Grandschning fra det første og til det sidste Stæd omReist og Gaaen, forretted og Skiælned bliver saaledes for Bolstad Gaards tilhøren[de] og underliggende Eyendeeler af Skou og Mark, Udslotter, Støl og Sætter boel i høyeste Field, till Skiæl og Skifte, widnesbyrd og Rettesnoer mellem bemelte Bolstad og de andgrændsende Jorder eller bønder Gaarder, nemblig Rongve, Horwigen, WasEnden, Jørne Vig, Nedre og øfre Rasdalen, Bersdals bøgden, Werpelstad og Tøssen paa alle sider at holde sig efterretlig, hvad sig det op gaaende Merkes Giærde fra Elven mellem Rongve og Bolstad andbelanger, saa findes det for billigt at Opsidderen paa Rongve som dend part af Gierdet tilhører og bør holde Grunden ved lige som og efter Loven at skifte lige Gierde till at ved lige holde saa at den Ene iche bør Gierde mindre endsom dend ande/n saavit en hvers Jord sammen løber, dend paastand som og er skeed paa en Tey Nøgle Teyen Kaldet som Bolstad formeenes at tilhøre og siges at opsiddere/n paa Hermunds dalen hvilcken Jord Stamnes

1723: 25

Kircke Eyer sig vill tilegne, saa efterdj samme tvist Loulig vill udføres Reserveres høyædle og Velbaarne Hr: Oberste du Vahl sin \Ræt og/ paatale der till efter at Kirkens Forsvar derom Loulig Varsell er given, som nu ey till denne Rettergang var skeed, Jligemaade dend Prætention som giøres paa dend Eign som ligger under Øster lie Fieldet og Være halse/n mellem dend der neden under løbende Elv om samme Verpelstad eller Boelstad ved Loufaste Vidner Kand bevises og Eyernes tilkaldelse og tilstaaelse skulle tilhøre, J det øfrige hvad som saaledes af os Loulig, som forhend andført, er forretted, forbliver da {udj} de oven værende Parter efter Lovens videre bydende sig at efterRetlig holde.

Anno 1723 dend 21 Junj blef Retten betient paa Wangens Præstegaard paa Woss, udj en Aasted og Eyendoms trætte, medværende som Laug Rættes og Meddoms Mænd af Kongl: May:ts Foged opnefnt Godskalck Fiose, Niels Mithun, Knud Hæfte, David Kløve, Størck Leidal, og Wikking Gielde, andg: en Støhl under sam/m/e Præsteg: beliggende
Till hvilcken Tid og Stæd Sogne Præsten Hr: Niels Weinvig, og Arne Mit Ringem ved de 2de Mænd Siur Wiche og Skack Hellesnæs hafde indstefnt Velædle Hr: Lieutenant Nordal at møde og fremvise hvad Adkomst hand hafde til at Eigne sig udj Støhlen Afdall, hvor hand agter at opsætte et Støhl saa og at andhøre

1723: 25b

Widner, og at lide dom at endtholde sig derfra, bemelte widner ere Jon Wiche, Biørne Mølster, Aad Fladequal og Erich Giære hvilcke vare til stæde og vedgick Loulig Varsel,
bemelte Hr: Lieutenant Nordahl war til Stæde som tilstod Varsell, saa og til Kiende gaf at have Stefnt Contra om iche Hr: Niels er widende om iche hand (….?) Eyer 3 Spand udj Præstegaarde/n, 2det at Præsten har giort Uloulig Forbud, for det 3die at oprette ham dend Spot hand derover lidt haver, dernest indstefnte 2de Vidner Ole Kyte og Biørne at Vidne om Store Ringems opsiddere iche har Støhlet udj Støhle/n Afdal hvor de indted Eyer,
Paa Hr: Nielses Vegne møtte hans tiener Vill/em Knudsen og gaf til kiende at hans Husbund war Upaslig, og hand paa hans wegne hafde Skriftlig Documenter at i Rette lægge, Paastoed derhos at hans Vidner maatte blive afhørte, for hvilcke Ede/n blef oplæst og formaning skeed om deres Sandheds udsigende,
Fremstoed Jon Wiche, forklarede at hand tiente Sahl: Magister Gert udj Siuf Aar, og Støhlede hand tillige med Gaarden Mit Ringems opsiddere, og har widned aldrig hørt at Nedre Leque hafde ringeste Eyendom udj bemelte Afdals Støhl, ey heller at Leques opsiddere nogen tid der har Støhlet med deres Creaturer,
Biørne Mølster dernest, forklarede at hand og tiente Sahl: Magister Gert udj Siuf Aar, og ey andet har hørt eller afveed endsom Præste Gaarden Eyer de 2 deele og Mit Ringem dend 3die Part udj bemelte Støhl Afdal, mend iche enten dend tid eller

1723: 26

siden afveed eller har hørt at Leque eyede noged udj samme Støhl,
Aad Fladequal udsagde ligeledes at hand aldrig andet har hørt endsom at Præstegaarden tilhørte de 2de og Mit Ringem dend 3die Part udj Afdahls Sætter Mark, og videre er hand iche Vidende,
Erich Giere fremkaldet og Forklarede at hand i dend tid paa en 9 eller 10 aars Alder som en Umage!! (umyndig) hørde giætte till at Hans Larsen en borger boende dend tid paa Leque, at

hand Støhlede paa Afdahl et eller 2 aar omtrent, mend ved iche videre derom enten for Leye eller Eye, og siden har hand iche videre afhørt eller derom noget er widende end at hand hørt at denne Mands Giente som var Søskende barn til Vidnes Fader for derom med Creaturne, og meere Kand hvercke/n sige fra eller till, som hand med Eed Kand bekræfte, hand er nu en Mand mod 4 Aar till 70 gammell,

De 4 de første Vidner aflagde deres Eed een efter anden,

Hr: Lieut: Nordal i Rette lagde hands Skriftlig forsætt saaledes Lydende, paastod sine Vidner afhørte,

Citanten Arne Ringem paa egne og Sin Sogne Præstes wegne svarede at hand iche fortryder paa om Sogne Præste/n nogle ganger har forundt sin Medtiener at Støhle, formeen hand at Lieutenanten ingen Rætt haver at paatale, mindre tillader hand for sin deel ham nogen Rætt der till, og ey til fortrængsel at komme paa sin Støhl, protesterede mod vidnernes førelse og indschiød det til Rettens Kiendelse,

Hr: Lieutenant Nordahl Contra protesterede

1723: 26b

1723:

at som Hr: Niels end lader andre Støhle, formeen hand sig Eyer i Præstegaarde/n fremfor een anden for billig Leye og afgift at nyde Sætter og Græs beete, hvilcket er hands paastand,

Forafskeediget

Eftersom det iche paagielder hoved Sagen hvor om Contra Citantens widere skall giøre forKlaring mend en fremmed handell og Gierning som iche Kand hendsigte till Nogen Eyendoms Rett som er paastefnt, saa Kand de 2de Jndstefnte Vidner ey andtages,

Dernest paa Hr: Niels Weinvigs Vegne blef i Retten levert hans med Arne Ringems Skriftl: Jndleg som de derudj benefnte Adkomster Lydende ett efter andet som følger, Videre Lod Sogne Præsten Svare at hand denne Sinde ey widere endsom i Rettelagd hafde at indgive, mend Reserverede sig sin Paatale om noget ham paagieldende i Rette kom, desligest Arne Ringem aldeeles paastod at Hr: Lieut: Nordall iche Kunde og maatte tillades nogen Støhl udj hans Eyendom og hendschiød sig til sit Jndleg som og at befries for Processens bekostning,

Hr: Lieutenant Nordal Referede sig till sit Skriftlig forsætt og giorde paastand, og videre hafde ingen at indvende,

Da blef herom for Rætt Kient Dømt og Afsagd,

Af de 3de Eenstemmige Vidner deres Eedlig bekræfted Forklaring som Citanterne haver i Retteført,

1723: 27

1723:

bevises Klarlig at dend omtvistede Støl øfre Afdahl tilhører saavel Præste Gaarden som dend Gaard Mit Ringem hver efter anddeell, hvilcket og gotgiøres derforuden ved dend i Rættelagde Laug tings dom og de derudj indførte 3de gamle Adkomster hvortill Citanterne sig Refererer, Der till\med/ alldeeles \iche/ befindes at Leque noged derudj er eyende, Mend Hr: Lieut: Nordal formeener sig at wære berettiget som Eyere for de 3 Spand Sogne Præsten for Landschyld bruger \til/ at nyde Støhl og Græs beete udj bemelte Afdahl, hvilcket Sogne Præsten icke tilstaar, og mindre Med Citanten Arne Ringem vill for sin andpart tilstæde nogen fremmed udj samme sin Eyendom, Saa Kand da af os icke Sees og udfindes at for det første noget og det Ringeste som Præsteboletz Rette tilhørende benificered mod Lovens 2den bogs 12 Capit: 1ste og 11 Art: bør derfra Komme og bevilges, ey heller for dend øfrige Part som efter Lovens 5te bogs 5te Capit: 1ste Art: har naaed sin Hæfd og meget Lenger tid under ligget, mend at samme Støhl saaledes alleene {at} tilhøre\r/ saa vell Præstegaarde/n som Mit Ringem udj alt til dese/n nytte og brug efter deres gamle Adkomster, Thi Kiendes for Rætt og

billigt at Hr: Lieut: Nordahl bør entholde sig derifra baade med Sætter boels opbyggelse og sine Creaturer der samme Stæds at Støhle, og i saa maader er det giorde Forbud Lougligt som og Stadfæstes, at bør efterretlig holdes, efterso/m Leque ingen Lod eller deel derudj haver, og som Welbe:te Hr: Lieut: Nordahl uden Vedkommendes Minde og Forlof har {opført} \aldeeles/

1723: 27b

1723:

Villet tilegne sig Sætter Støhl og brug udj bemelte Afdahl hvorwed hand har foraarsaget Citanterne denne Aasteds Trætte og Rettens forhandling, saa Kiendes og for billigt at hand bør betale udj Omkostninger 4 Rd: som er till Sornskriveren 3 Rd: og hans Meddoms Mænd hver En Mrk: dansche, og hvem af Parterne som denne Rettergangs forhandling beschreve/n forlanger betaler dend aparte, alt saaledes at efterkommes, fuldbyrdes og udReedes under Lovens bydende og desen Videre afdærd,

Anno 1723 Fredagen dend 25 Junj holtes en Extra ordinair Rætt paa Wangens ordinaire Tingsted i Wosse Fogderie i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution hvilcken med forregaaende Memorial Lyder saaledes, Over wærende paa Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lems Vegne Lænds Manden Wiching Tvilde, og efter høy be:te befalings Jndhold var efterskrefne opnefnte Lau Rettes Mænd som Rætten medbetiente, Mons Fenne, Jon Kinne, Ole Mossefind, Knud Nyre, Knud Rougstad, Størkor Dagstad, Michel Grefle, og Wiching Gielde i stæden for Anders Westrem,

Paa hvilcken Tid og Stæd paa Assessor von der Lippes Vegne \Procurator/ Sr: Poul Jacob Førstenberg J Rette lagde Skriftlig Stefning, hvilcke/n med sin paategning Loulig at wære Sr: Miltzou forKyndt er saaledes,

1723: 28

1723:

Sr: Hendrich Miltzou Møtte iche ey heller nogen paa hands vegne efter paaRaabelse indfant sig, hvorfore Kalds Mændene Eedlig afhiemblede deres Stefne Maal,

Dernest i Retten indgiven Sr: Miltzous originale Obligation dat: Bergen d: 11 Junj 1706 ord efter andet Lydende, Endnu en beskickelse eller Kaldende opsigelse passeret Ao: 1701 (1707?) d: 26 Junj saaledes formeldende, Hans Regning over Capitalen med sine paaløbende Renter et efter andet i følgende formeld og dat: Berg/en d: 22 Junj 1723: Andviste til slutning dend af Sr: Miltzou udgivne og forseylede Jordebog hvortill Obligation/en sig Refererer, som forbliver udj Retten till doms udfald, Derefter forestillede at eftersom Sagen er Reen og Klar, saa ville Citanten formode at ingen opsættelse til Sagens ophold blef bevilget, men at der udinden blef assisteret med Sagens Expedition og dens afsigelse, til Capital, Renter, Rentes Renter samt Processessens!! og videre paagaaende omkostningers Skadesløs betaling,

Forafskeediget,

Efter at Sr: Hendrich Miltzou iche Møder, eller hans Forfald, saa dog giver Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: hannem Laug dag, udj samme Allerunderdanigste følge hannem paalegges

1723: 28b

1723:

at møde i Rette til neste Rettes dag og et Extra Ting som til dend Ende igien her bliver dend 7 Julj nest kommende Sagen at tilsvare eller have Skade for hiemgield i følge af Loven,

Dend 7 Julj var Sagen forre paa forommelte Tingsted, og betientes Rætten af samme Laug Rætt som forhend, og paa Kongl: May:ts Fogeds wegne iligemaade Comparerede Lænds Mande/n

Hvor da paa Citantens wegne blef i Rettelagd et bref til mig Sornskriver med beretning at wære Sogne Præsten med forige Post indhændiget, derudj war indslutted efterskrefne Documenter,

Derforuden Stefnemaalet med paaskriften till denne Laug dags udsættelse,

Den udj brevet fulte Documenter Er først Hr: Assessor von der Lippes Jndleg, saaledes Lydende, Dend derudj ommelte beskickelse ord lydende som følger, Endnu hans Omkostnings Regning af følgende formeld,

Sr: Miltzou var self til stede, og til kiende gaf at som hand self hafde opsagt sin Obligation dend at fornøye med sine Louglig Renter efter forskrivelse hafde hand iche vented at Hr: Assessor von der Lippe ham med Proces hafde overilet, og som Stefne Maall hannem Uformodentlig paakom, og tide/n for Kort till Sagen at Svare, paastoed hand efter Loven, og begiere[de] Copie af hvis i Rette war Lagd og billig tid samme at besvare, og formode samme at erholde, alt til Rettens oplysning,

Paa Hr: Assessor von der Lippes wegne war ey

1723: 29

1723:

widere udj Rettelagd, eller noget proponeret,

Afskeediget

de begierte Copier bewilges af hvis som er i Rette lagd til besvarelse, og udsettes Sagen till over Morgen dend 10de hujus da Hr: Miltzou med sit Svar og hvad hand udj Sagen fornøden agter at indgive, her udj Retten haver at \lade/ fremkomme,

Atter betientes Retten om Løverdagen dend 10 nest efter som tilforne,

hvor da Sr: Miltzou Møtte og i Retten indgaf Hans Jndleg dat: Leque d: 10 Julj som i dag daterit, og Lyder saaledes, Dernest hans opsigelse med dese/n paategned af formeld og datis som følger, Endnu de udj Jndlegget paaberaabte brever med begier de udj Acterne maatte indføres, som ere Hr: Commerce Assessor von der Lippes bref af 30te Janvarj 1722: saaledes Lydende, item af 16 Febr: 1723 iligemaade af følgende Formeld, bemelte Miltzous Contra Regning af 10de Julj 1723: ord efter andet saaledes, Derefter de udj hands Jndleg paaberaabte Sahl: Mad: de Besches brever under No: 5, af datis 22 Aprilis og 11 Augustj 1717, og 5te Feb: 1719 og er alle af dette Jndhold, Endelig till Slutning det udj hans Contra Regning ommelte Mons Rysels bref, som Lyder saaledes, Hvorefter hand Referede sig till hvis indgivet er og paastoed for videre at wære befried og havde ey meere at i Rette legge, men ervarted Dom,

og som Citanten det samme udj sit Jndled ude/n at ville svare videre til Sage/n saa blef da

1723: 29b

1723:

For Ræt og billigt Kient Dømt og Afsagd,

Ved Stefnemaall lader welædle Hr: \Com:/ Assessor Jan von der Lippe i Rette Kalde Sr: Hendrich Gertsen Miltzou till dend 25 Junj nestlede/n at lide dom till at indfrie hans udgifne Pante Forskrivelse til Sahl: Jon de Besche dend 11 Junj 1706 udgiven paa Capital 4000 Rd:, half Croner og half Courant med Rentes Renter fra dend 11 Junj 1710 og till 16 Junj dette Aar efter hosføyed Regning beløber sig 5499 Rd: 2 mrk: 6 s: i hendseende til Obligationens indhold om Renter med omkostning og Skadegield benefnt, mod forsichring af Panted som er 1 hundrede Løber 2 pd: 13 ½ {mrk:} Smørs Landschyld Jordegods med bøxell og overbøxell,

forude/n tvende tredie parter af Wosse Præstegiels Konge tiende, eftersom Renterne iche aarlig ere bleve/n til fyldest erlagde, hosføyende derhos hans Sahl: Vær Moder \Sl:/ Madame de Besches beskickelse till bemelte Miltzou af dato Berge/n d: 27 Julj 1718 med hans paategnede Svar, samt Opsigelse derefter dend 26 Junj 1721: Jmod sam/m/e søgning Replicerer Contra parten udj sit Jndleg at hand formeen sig ey widere pligtig efter Loven endsom Enkelte Renter, saaso/m saa vell Hr: Commerce Assessor von der Lippe som og hans Sahl: Værmoder ey andet har prætenderet, det forrestillende ved de derhos fremlagde brever samt Contra Regninger, hvilcke Renter 786 rd: hand og i Rette tid til d: 11 Junj Jndeværende Aar \hannem/ har ladet udj Bergen tilbyde ved en borger Mand ved Nafn Ryssell hans bref dero/m formelder med Videre Contrapartens paastand,

1723: 30

1723:

som alt udj Acterne findes forhend indført og samme Penger iche ude/n Reservation ville modtage, Efter dend for ommelte beskickelse befindes det at merbe:te Sahl: Madame de Besche har holt 1711 Aars Resterende Renter for god betaling som først dend 31 Janvarj 1716 og 24 Janvarj 1718 er blev/en til hende erlagd, hun og erindrer side/n alleene om Renten udj hendes brever, og Hr: Commerce Assessor von der Lippe end ligeledes, dog udj det af 16 Febr: 1723 haver tilforne (før?)st udj forregaaende Aar tilsent Debitor Regning i følge af opsigelse/n af 26 Junj 1721 meldende at have været paa Renters Renter som hand var iche fornøyed med, Altsaa omendschiønt Hr: Assessor von der Lippe iche strax haver forfult sin Prætention og taged sit Pandt till brug efter Loven Kand dog Debitor iche forskaanes for Loulig Renter af de ubetalte Hoved Renter, Hvorfore efter de i Rette lagde brever og beviser, beregnes Hoved Renterne fra dend 11 Junj 1711: og till dato 1721: med siden Renter derpaa igien till dend 16 Junj indeværende Aar, saasom opsigelsen er skeed dend 26 Junj 1721: og Debitor ey har besørged Renternes Rigtige betaling efter dend tid, saa at der da bliver udj Renter og Rentes Renter 964 Rd: 4 mrk: 1 s: hvilcke udj følge af Lovens 5te bogs 1 Capit: 1 Art: og pag: 856 Art: 1ste efter forskrivelse/n tilkom/m/er at betales, thi Kiendes for Rætt og billigt at Sr: Hendrich Miltzou bør betale till Hr: Assessor von der Lippe samme Renter till dend 16 Junj som melt udregned med hoved Stohlen efter Obligationen, som giør tilsame/n Capital 2000 Rd: Croner og

1723: 30b

1723:

Tho Tusende Nj Hundrede Fire og Sextj Rd: Fire mrk: En schl: tilsammen 4964 Rd: 4 mrk: 1 s: med sine paakommende Renter (Pr?)o Cto till betalingen scheer, desligeste udj denne Processes omkostning udj alt 31 Rd: som medgaar till Rettens betaling og Creditors udlagde omkostning, alt inde/n 15ten dager under Nam og Execution udj det Pandtsatte Jordegods og hans Eyendeele efter Lovens Videre Medfør,

Anno 1723 dend 16 Augustj, holtes almindelig Sommer, Skatte, og Sage ting paa Wangen udj Wosse Fogderie, med samme Ting laugs Almue, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Lænds Mand Wiching Tvilde, og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd som Rette/n med betiente, Naufnlig Mons Fenne, Joen Kinne, Ole Mossefind, Knud Nyre, Anders Westrem, Størck Dugstad, Knud Rougstad, og Mickell Grefle, samt derforude/n dend Almue som Tinget søgte,

Hvorda efter Rættens sættelse blef Allerunderd:st publiceret hans Kongl: May:ts befalinger samt ande/n foranstaltning som efterfølger
hans Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning dat: Rosenborg d: 30 Junj 1723, andg: Medvidere og Medhielpere udj Toldsvig at de for dend tilforne dicterede Straf skall være befried naar de udj Rette tid efter Loven bliver Krævet till Vidne, udsiger deres sandhed,

1723: 31

1723:

Jgientaged Stift Amt Mandens befaling og andordning af 15 Martj 1723, som fol: 1: findes Extraheret,
item andg: Postens fremførsell, og opsiufn af Postbønderne med samme, samt dens beskadigelse ved Fogden eller Lænds Manden med Vidner at lade besigte, dat: Berg/en 1 Sept: 1721:
En Placat dat: Christiania d: 7 Julj 1723 af Biscop Dechman (Deichman), og P: Voct udgiven, andg: Kirckernes afhændelse her udj Bergens Stift, med Conditionerne, at blive ved offentl: auction solt,
item En Placat under Stift befaling Mand Undals og Sr: Hendrich Frimands Nafne dat: Berg/en 23 Junj 1723 angaaende Matriculeringens holdelse udj Sundhord, Hardanger, Wos og Nordhords Fogderier,
Hr: Stift Amt Mands Resolution dat: Bergen d: 20 Janvarj 1723 angaaende hielp af Almuen till dend afbrente Gaard Øfre Birkeland i Nordhordlehn beliggende, som Præste Enke/n Boel Gaarmand er tilhørende, og at sam/m/e af Fogden bliver oppebaaren og till hende leveret,
Velbemelte herres ordre till Fogden dat: 9 Julj 1723: at hand skall assistere Gastgivere/n det inge/n udj hans Næring giør hannem indpas, og da naar det befindes at Confisquere de befundne Vahrer,
Copie af hans Kongl: May:ts Allernaadigste befaling till Stadtholderen dat: Rosenborg d: 25 Junj 1723; at ingen Odels trætter eller Processer, maa i Retten and-

1723: 31b

1723:

tages om nogen Jorder eller Jordegods som fra Cronen er kommen, og hvortill hans Kongl: May:t haver Allernaadigst sin Reluitions Rett forbeholde/n, men saadanne Processer at skal udj Retten afvises, etc:

Derefter blef Tinglyst
Herborg Souves bøxell Sedel dat: 16 ag:!! (aug:) 1723 paa 3 Spand Smør til hendes Svoger Niels Andersen, udj Gaarden Soue, bøxel/en efter Loven betalt,

Dagen efter dend 17de blef Rætten igien tage/n og med Skatternes anammelse fuldend,

Dend 18 bleg!! (blef) igien tinget satt udj fornefnte deres overwærelse,

og blef da Tinglyst
Et Skiøde udgiven af Arne Olsen paa 14 2/5 mrk: Jon Brynelsen paa 1 Spand, Biørne Mølster paa sin Myndling Guro Ols datters wegne 7 1/5 mrk: Niels og Anders Eimstad 2 Spand, og Brynel Lilland 1 Spand till deres broder Søn og Slægt Ole Nielse/n udj Gaarden Træe efter ergangne Rættens Kiendelse, betalingen derfor mindste med meste Skilling oppebaared, til Vitterlighed medforseylet af Vicking Tvilde og Gulack Sondve dat: Wangen dend 4 Junj 1723:
En Transport paa Odels Rætten till 71 mrk: Smørs Landschyld udj dend Gaard Weche i Dyr-

1723: 32

1723:

Vedals Otting till Siur Monsen Uquitne udgiven hvorfore hand haver betalt ham 48 Rd: 4 mrk: 8 s: der for at følge ham og hans Arwinger til Odell og Eyendom, og har samme Gods bleven efter Risbrechs Fader udlagd i Gields betaling 1 ½ L: 9 mrk: Smør til Knud Olse/n Giære, som det indløste, bemelte Skiøde dat: Bergen d: 5te Junj 1723 og til vitterlighed forseylet af Knud Rougstad og Niels Eide,

Derefter blef Sagerne forretagen, saasom,

Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem ved de 2de Mænd Bryneld Rockne og Knud Gilland ladet Stefne efterschrefne bøyde Mænd som har nægted Ting flytning forleden Høst, nembl: Brynild Giernes, Knud Nyre, Siur og Stephen Rondve og Od og Gulick Sondve, till forklaring herom og Lænds Manden indkaldet og nerwærende,

De Jndstefnte ware nærwærende tilstoed Loul: Varsell, undschyldede sig icke at have nægted flytning, mend tøgtes at det kom dem for titt paa, paa Od Sondves wegne i hans forfald var hans broder Knud Finne, og til kiende gaf at som bemelte Odd fornam at Fogden hafde sin Skyds blef hand hiemme, og haver iche været modtvillig,

Fogden Replicerede at have gived Lænds Mande/n

1723: 32b

1723:

ordre til at erskaffe hannem Skyds nembl: 6 Mand fra dette tingloug, og deres betaling at nyde efter Kongens Skatte Forordning, dend halve Skyds, Skulle nogen siufnes at der burde iche være meere endsom 4 Mand efter Forordningen, da er deres Kongl: May:ts Allernaadigste Forordnings Mening denne, at Fogderne iche udj sit allerunderd: Regnskab, iche maa føre fleere Roers Karle til omdrag end 4 Mænd, hvilcke Kongl: [May:ts Foged]? dem allernaadigst for dend halve Skyds gotgiører, Mend i fald at Fogderne till deres Ting Reisers som er deres Kongl: May:ts tienstes fortsættelse skulle behøve fleere end 4: 6 eller 8te Mand, da tillader Forordninger hver Foged dend mod halv Skylds at opnefne og sig benøtte, thi en hver kand eftertencke, at det er Fogden slet ingen nøtte at hand nødes till at leye flere folck end som hans Kongl: May:t Allernaadigst ham udj sit Regnskab vill gotgiøre, og som de indstefnte saaledes har weyred sig at Skydse saa paastoed hand efter Loven at de ey alleene bør betale ham sine udlagde Penger 1 mrk: 8 s: for hver Mand, mend end og for Motvillighed bøde samt denne Processes bekostning,

Contra parterne hafde iche videre endsom tilforne at forrebringe,

Lænds Manden med Skyds Skafferen Brynild Rochne forklarede at de Lovlig ware tilsagte, mend havde svared at Fire Mand viste de, mend

1723: 33

1723:

Sex Mand icke, hvorpaa ingen kom,

Videre hafde ingen at indvende, og Fogden paastod dom,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Dend undskyldning som de indstefnte forregiver Kand iche befrie deres forseelse, thi lige saa lidet som de enten Kand eller bør \self Raadig/ schiøn/n/e om hans Kongl: May:ts allernaadigste \Forordning/ saa langt mindre understaa sig at nægte nogen flytning og Skyds naar de af Skafferen bliver tilsagd, og som Fogden i følge af Loven og Kongl: Forordning bør have fornøden Skyds fra og till Tinge, saa er dennem ingen uschiæll vederfaret, hvorfore over

deres Udeblivelse Kiendes og for Rætt Dømmes i følge af Lovens 3die bogs 11 Capit: 4 Art: at de indstefnte 6 Mænd ey alleene bør betale hver En Mrk: Otte schilling til Kongl: May:ts Foged som hand for denn/em till andre udj flytning har udlagd, mens end at bøde till Kongen hver ½ Lod Sølf samt udj Process omkostning 2 mrk: alt \inde/n 15 dager/ under Lovens videre medfør,

Hafde og Gastgiver Hendrich Weinvig ved Skriftl: Continuations Stefning ladet igien i Rette kalde Anders Pedersen Halden efter forrige tiltale,
Paa bemelte Anders Pedersens Vegne møtte hans Svoger Capit: des Arme, Johan Hendrich Blomberg,
Stefningen er saaledes Lydende,

1723: 33b

1723:

bemelte Blomberg tilstod Varselen, og Replicerede at hans Vær Fader er en gammell Mand som iche har Raad till at kiøbe sig En pot Øll hos Gastgiveren og dog til sit nødtørftig ophold iche kand forbydes at brygge for sig self, hafde hand brugt noged Øll sall saa Kunde hand i Rette tid bleven søgd derfor,
Citanten Referede sig till sit Stefne Maal og forlangde Widnerne at maatte afhøres,
Vidnerne bleve paaraabte men ware Ey tilstæde hvorfore Lænds Manden Wiching Tvilde, og Holger Ullestad Eedlig afhiemblede at de hafde Stefnt dem Loulig,

Derpaa afskieediged,

Under 2 Lod Sølfs bøder paalegges de udeblivende 3de Vidner nembl: Corporal Jacob Gudmunsen, Ingeborg og Luisie til huus her paa Wangen, at møde till neste Ting deres Forklaring at giøre, til hvilken tid Parterne igien haver at være tilstæde,

Corporal Lars Gulicksen efter forrige tiltale og det efter sidste Kiendelse udeblivende Vidne Størck Bøe, sagde og at have indstefnt et andet ved Nafn Gurj Anders Datter, saaso/m hand iche kunde søge det udj Bergen hiemmehørende,
Gastgiveren Hendrich Weinvig protesterede mod Sagen som dend derudj er ukyndig, hans hustru er iche hiemme og ey heller war da Stefningen till dette ting blev forkyndt, og hendschiød til Rettens Kiendelse om Citanten burde føre flere Vidner endsom hand første ting dag i Sagen har paaskud,

Afsagd,

Efterdj Citanten iche første ting dag har enten Stefnt

1723: 34

1723:

eller paaskud fleere Vidner end de da 2de nafn gifne, saa Kand hannem ey heller mod Lovens 1ste bogs 13 Capit: 15 Art: tilstædes andre at føre, og derfor det eene Vidne Størk Bøe andtages,
bemelte Størkoer Bøe blef fremkaldet aflagde Eed, og forklarede at nestleden Vaar war hand hos Gastgiveren og skulle haft 8 s: for nogen asche som Corporalens Kone Kom og Kræfde (me?)d ham, da det i Skienderie mellem hende og Gastgiver Kone/n og sagde Gastgiverens Kone til hende at hun var en taske, widere er han iche vidende,
Citanten begierede opsættelse til neste Ting,

Denne Sinde blef forafscheediget,

Dend begierte opsættelse bevilges Citanten, og efter første Kiendelse at faae indstefnt det andet Vidne for sit Værne ting till Sagens widere oplysning og Endelig doms paafølge,

Som ingen fleere Sager war at i Rette tage hvorom blef paaRaabt, og ey widere at forrette uden Restantzernes forseyling paa 1ste og 2den termin udestaaende indewærende Aar, saa blef derefter Retten for denne Gang ophævet,

Anno 1723 dend 10de Septembris holtes Ting med Jondals Almue udj Hardanger paa dend Gaard Wig, till dend Nye Matriculs Jndrettelse, overværende høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand, Andreas Undal, med dend Constituerede Loug Mand,

1723: 34b

1723:

saa og dette Kircke Sogns Præster Hr: Magister Ole Gerdrum, og Hr: Ole Gerdrum junior, samt Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, item Efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, JngeBregt Eicken, Endre Traae, Iver Sætved, Ole Ouestad, Iver Tørwigen, Knud Degrebreke, Engel Backe og Samson Sambland, foruden dend Tingsøgende Almue tillige med Lænds Manden Lars Drage, og blef da forretted som følger

Allerunderd:st Publiceret
Hans Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning om dend ny Matriculering dat: Fridricksborg d: 19 Oct: 1722:
Af hans Kongl: May:ts Allernaadigste befaling till de Committerede saavit fornøden blef eragted dat: Fridichsborg d: 21 Julj 1721:
Derforuden blef publiceret det forfattede Resultat dat: Ourdals Præstegaard d: 19 Feb: 1723:

Derefter blef Eeden af Lauv bogen lydelig oplæst for dend samtlig Almue, og derpaa af høyEdle Hr: Stift befalings Manden formanet om deres Sandheds udsigende, og Endelig Eeden for Laug Rætted oplæst, og af dem Ord efter andet udsagd, som Skriftlig var forfatted, hvorpaa de med opragte fingre aflagde deres Corporlig Eed,

Anno 1723 dend 13 Sept: begyntes Matricul Commissionen over Østensøe Skibrede udj Hardanger

1723: 35

1723:

paa dend Gaard Fosse udj Wigøers Kircke Sogn beliggende overwærende som forhend pag: 34: indført de Committerede, og Sogne Præsten Prousten Hr: Peder Gelmeyden, Kongl: May:ts Foged, Lænds Manden Ole Berven, samt det udnæfnte Laug Rætt 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, naufnlig Knud Tvete, Tollach Netteland, Tosten Kallestad, Jan Scheye, Lars Øfsthuus, Germund Berge, Peder Hognesen Wig, og Biørne Røcken, foruden Tilstæde [wærende] Almuen som alle ware tilvarslede,

hvorda som paa forrige ting Allerunderdanigst blef forkynt hans Kongsl: May:ts Allernaadigste Villie og befaling om Forretning/en og dernest Laug Rætted udj Eed tagen,

Anno 1723 dend 20 Septembris blef paa dend Gaard Utne udj Kintzervig Sogn begynt med Matriculeringen over Ullensvangs, Kintzerwig, Odde og Røldals Sogner, overwærende ved Forretning/en høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Andreas Undal, Sr: Hendrich Frimand som Constituered Laug Mand, Sogne Præsten Hr: Mag: Jørgen Brose, Fogden Oluf

Larsen, Lænds Mand Lars Bech, saa og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd Brynild Tioflod, Knud Haafland, Knud Jaastad, Jon Quitne, Omund Lofthuus, Ole Jaastad, Lars Omundsen Degrenes og Helge House, foruden dend tingsøgende Almue tilstæde værende,

hvorda som paa forrige Stæder Allerund:st blef forkynt:

1723: 35b

1723:

som folio: (ope rum) findes extraheret,

Anno 1723 Mandagen dend 27 Septembris holtes Ting udj Gravens Tinglaug paa Eide Tingstæd, overwærende wed Matricul Commissionen Høy ædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Andreas Undal, Laug Manden Hendrich Frimand, og derforude/n Fogden Oluf Larsen, Lænds Manden Siur Leque og efterschrefne opnæfnte Eedsorne Laug Rættes Mænd, nembl: af Gravens Kircke Sogn Wiking i Dahlen, Aadne Saaquitne, Niels Spilden, Helge Holven og Iver House, Af Ulvigs Kircke Sogn Anders Wambem, Daniel Leque, Siur Westrem, Magnus Børsen, Torckil Opheim, og Amund Søgnestvet, Af Eidfiord Kircke Sogn, Knud Tvete, Niels Schaar, og Tosten Sæd, derforuden war dend Ting søgende Almue nærwærende,

og blef Allerunderd:st for denn/em samtlig lydelig læst hans Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning og andre ordres om Matriculeringen, som forhend paa hvert Tingstæd scheed er og folio 34 Extraheret

saa var og Sogne Præsten Hr: Hendrich a Mønnichen udj Commission/en med begrebe/n,

1723: 36

1723:

Anno 1723 dend 4 Octobris holtes Retten udj Wangens Tinglaug og Wosse Foderie!! (Fogderie) paa Wangens tingsted till dend Nye Matriculs forretagelse og fuldførelse, over wærende udj samme Commissions Rætt høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Hr: Andreas Undal, Laug Mand Hendrich Frimand, Sogne Præsten sammesteds Hr: Niels Weinvig, Fogden Jens Lem, Lends Mand Wicking Tvilde og efterskrefne Laug Rættes Mænd udj hver Otting som der till war opnefnt, naufnlig Elling Berge, Jon Quale, Størck Ledal, Niels Nedre Vinie, David Kløve, Siur Vicke, Helje Olde, Siur Dømbe, Johannes Lie, Knud Vibaas, Aamund Gillerhuus, Biørne Mølster, Torbiørn Løne, Knud Noreimb, David Jarald, Størck Seimb, Størck Drøckswold, Od Syndve og Iver Biørke,

og blef med Forretningen daglig fortfaren, efter at Laug Retted war udj Eed tagen, og hans Kongl: May:ts allernaadigste udgifne andordninger om Matriculeringens fuldfærdigelse hver dag og for hver Ottring war forkyndiget og bekiendt giort, som folio 34 findes Extraheret,

Anno 1723 dend 13 Oct: holtes almindelig Høste Sage ting med Wangens Ting laugs Almue efter at de forregaaende dager formedelst Matriculeringens indrettelse nemblig fra dend 5te Oct: Kongl: May:ts Skatter ware an-

1723: 36b

1723:

nammede, og udj Rætten over wærende Kongl: May:ts Foged Jens Lem, Lænds Manden Wiching Tvilde, og de ordinaire Eedsorne Laug Rættes Mænd, Mons Fenne, Jon Kinne, Ole Mosefind, Knud Nyre, Anders Vestreim, Størck Duckstad, Mickell Grefle, og Knud Rougstad, foruden Nærwærende Almue som Tinget søgte,

og blef Publiceret

En bøxell Sæddell af Sogne Præsten Hr: Hans Vith till Manger udgive/n till Hans Knudsen paa 2 pd: 6 mrk: Sm: udj Gaarde/n Æeen her i Borstrands Otting Præsteboel benificerit sin Lifstid at beboe mod bøxel efter Love/n betalt, og dat: 8 Sept: 1722,

En dito till Leylending Anders Larsen paa 2 Løber Sm: udj Gaarden Westreim for sin Lifs tid af Lars Miltzou udj Bergen bøxlet, dat: Bergen d: 30 Sept: 1720,

David Kloue bøxled till Niels Larsen ½ pd: smør udj sin Eyende Jord Rørlien i Bør Otting, hvorfor bøxelen efter Loven er betalt, bøxel seddelen daterit 7 Novbr: 1723:

Aschild Fennestøld bøxler 12 mrk: Sm: udj Bratager i Bøer Otting beliggende till Ole Olse/n at nyde sin Lifs tid, som en Leylending efter Norges Laug pligtig at efterkomme, Første bøxelen efter Loven at wære betald, og bøxelseddele/n dat: Wangen d: 18 Augustj 1723,

1723: 37

1723:

Hendrich Miltzou bøxled og fæsted [til] Soldat Niels Gulicksen Bære, udj gaarden Bære i Bordals Otting beliggende ½ L: Sm: hvilcken Leylendingens Fader har opsagd, bøxelen efter Loven at være betalt, og dat: Leque d: 14 Martj 1722:

Hans Risbregts Skiøde paa Odels Retten for 46 mrk: Sm: udj dend Gaard Wecke som hand[s] Sahl: Fader Folquar Risbrecht har Eyed og udj Gield till Knud Gere, nu solt till Knud Uquitne for 19 Rd: 1 mrk: som Siur Monsen Uquitne har betalt, og saaledes Odels Retten at følge bemelte Knud Uquitne og hans Arwinger, samme Skiøde dat: Bergen d: 5 Junj 1723 og til Vitterlighed forseylet af Knud Roustad og Niels Eide,

Evin Hæg Skiødet [og] afhændet fra sig Hustrue og Arwinger till Odell og Eyendom at følge Størck Monsen Hans Hustrue og Arwinger 1 pd: Sm: udj dend Gaard Lille Hæg udj Bøer Otting og Rundahlen beliggende mod 86 Rd:s anammelse, og samme Skiøde dat: Wangens Tingstue dend 7 Novembr: 1722:

Dernest fremkom Andfing Schulestad som formynder paa Odd Knudsen Tveten nu mod 18 aar gammell og lyste penge Mangell till Odels Løsning og berettiget til dend Gaard Osgier i Bøer Otting, som opsidderen Iver Osgier nu bebor og er Eyende, paa det hans Myndlings Rett iche skulle over Lovens tid forst(…?)s sin Rett, og dend miste, samme Lysning er bevilged,

1723: 37b

1723:

Till samme tid og Stæd haver Stefnt Citant Siur Olsen hans Contrapart Iver Tachle efter forrige tiltale fordj hand hafde ned Reved hans huus eller en liden Stue, samme at betale og lide efter Love/n,

Dend Jndstefnte møtte iche, og Kalds Mændene Aadne Reene og Jørgen Olse/n Eedlig efter Loven afhiemblede at hand Lovlig war stefnt,

Denne sinde forafskeediget

Sagen udsættes till næste ting, og pa[a]legges Iver Tachle da at i Rette møde dend at tilsvare,

Till hvilcken tid og Stæd Lars Gulicksen hafde Ladet Stefne sin Farbroder Gulick Opheim at bevislig giøre hvad adkomst hand haver till 1 Spd: udj Gaarden Opheim som hans Fader hafde beKommed udj hiemmegifte af sin Fader Lars Opheim, og bemelte Gulick som er Citantens Formynder nu snart udj 19 aar har besiddet uden i Mindelighed at give ham Rigtighed for,

Dend Jndstefnte Møtte iche, hans tieniste dreng war nerwærende som iche mod Loven Kunde andtages, som heder Knud Larsen,

Stefne Mændene Wicking Tvilde og Knud Wete Eedlig afhiemmlede!! at de Muntlig hafde efter Loven forkyndt Stefnemaalet og talte med Gulicks Kone hende det forkyndt,

Forafskediget

1723: 38

1723:

Gulick Opheim paalegges neste ting at i Rette møde og Sagen tilsvare, hvorefter Kand gaae Endelig dom,

Till samme tid og Stæd hafde Lars Hole Stefnt Jon Løcken for hand sidder hannem til trengsel mit udj hans bue have, og haver for Jul tilsagd hannem at fløtte derfra, og tilbudet ham sin bøxell igen som hand siger at have udlagd, saa og at fremvise sine bøxell Seddell og schiøde eller adkomst som hand beraaber sig paa,

Dend Jndstefnte møtte svarede paa tilspørsell Loulig at være Stefnt, Svarede at det Lille Plads som er lagd for 9 mrk: Skyld hands Kones Fader tilhørende, Ved Nafn Wiching Larsen, hvilcket Plads beboedes af en Leylending Johannes Halvorsen, og efter at hand med sin Hustru blef gift saa boede hand paa Sous Jord indtill dend blef af opsidderen Kiøbt og da maatte hand søge til dette Lille Plads Løcken, hvor for hans Kone maatte give Jon Lunde 4 Rd: fordj hand iche skulle trenge hannem, siden truede Jon Lunde ham till at give ham Landschyld deraf aarlig, som hand og udj end!! (en) 20 aars tid har maatted betale, endschiønt hand hafde hands Værfaders Skiøde derpaa, og Hans Hustru paa Skifted Anno 1697: dend 6 Sept: holdet Skifte og deeling hafde og arved

1723: 38b

som!! (samme?) 9 mrk: J Rette derpaa baade Skiødet og Skifte breved som lyder saaledes, Forklarede end videre at saaledes som en fattig Mand war bleven trued og tvungen og iche hafde dend forstand at svare for sig, hafde udj 9 aars tid till Citanten maatted betale aarlig Landschyld, formodede efter Kongens Lou at schee Rett og skiæll, desligest sagde hand at dend Mand Engell Giøe bode udj Hollands dahle/n dend tid,

Citanten derpaa fremlagde hans Sahl: broder Jon Lundes Skiøde hvorudj det omtvistede Plads er hannem med meere Jordegods solt, og lyder tilsammen saaledes, Dernest Skiftebrevet efter Jon Lunde dat: 28 Maj 1715, hvorudj hand og Søsteren Sigvord Sigwors datter hafde hver arwed 4 ½ mrk:, begierede dernest dom hvem der skulle bruge samme, eftersom det ligger udj hans fæe bete,

Contraparten tilspurte ham hvorfor hand iche har willet give hannem bøxle seddel, og helst siden Forordningen war paabude/n Nye bøxell Seddel efterdj hand hafde tvunget hanne/m widere at skulle give Landschyld af sit Eged,

Dertill svarede Citanten at hand kunde det iche giøre saasom det war udj hans fæ beete,

Parterne hafde iche widere at i Rette føre mend erwartede Dom,

Da blef forafskeediget denne sinde,

1723: 39

1723:

Eftersom her falder Skiøde og Skifte brever mod hver andre, og Citantens er yngre saa gives Sagen Rom till neste ting, at Citanten som till Sagens oplysning behøves bør at forskaffe Louflig bevis fra denne/m som haver solt Jon Lunde dette Plads, for Processen at forkorte, hvorefter da endelig Kiendelse skall paafølge,

Till samme tid og Stæd hafde Mickell Grefle Stefnt Andfing Skulestad fordj hand iche i Rette tid om sommeren fløtter til fieldstøhl/en mend beeter udj hiemme hagen,

dend Jndstefnte møtte tilstod varselen og svarede at der Var Merckes Gaard melle/m dem, og er ham iche til fortrengsell,

Citanten forklarede at hand bøgd sig en Sommer Støhl neden for hans, og beeter Andfing der førend Citanten med sine Creaturer ned kommer, endschiønt det er felles beete,

Widere hafde iche Parterne at indvende,

Da blef Kiendt og Afsagd,

Efter Lovens 3die bogs 12 Capit: 3 Art: skall der møde Horn mod horn paa en hvers Sætter, og bør ingen efter Loven at beete en anden til fortrengsell, thi Kiendes for Ret og billigt at Andfing Schulestad maa og bør holde Som!! (Sommer?) beite med sin Grande han/nem icke till fortrengsel under 2 Rd: bøder at holdes og hvad dend tvistighed om Merckes Gaard og Støll andgaar, da som der iche uden

1723: 39b

1723:

Siufn og Grandschning Kand paaskønnes saa hendvises Sagen hvilcke/n af Parterne det forlanger paa Aastedet efter Loven at paakiendes,

Størck Hole Ladet Stefne Lars Hole fordj hand iche har willet (Gifve?) ham bøxell Seddel efter Loven og Forordningen paa dend halve Løb udj Gaarden Hole hvorpaa hand sin første bøxell penger har betalt,

Dend Jndstefnte Lars Hole tilstod Varselen svare[de] at hand har wæret ham Ulydig og opsetzig, og hafde hand faaed 5 Rd: udj bøxell penge som er j hans giemme, mend som melt iche Kand bøxle ham,

Paa Størck Holes wegne møtte hans broder en gift Mand Lars Larse/n, som Jndleverede et Skriftlig Jndleg,

Parterne bleve tilspurt om de noget widere udj Sagen hafde at frem bringe hvortill de svarede Ney,

Kiendt Dømt og Afsagd

Som det bevises at Lars Hole har tilsagd sin Værsøn dend halve Løbs Leyemaal udj Gaarden Hole og derfore er pligtig samme at efter Komme saa Kand dend undschyldning iche derimod Gielde som Lars Hole forebringer, thi tilfindes Hand till næste ting at give Størck Hole Lovlig bøxell Seddel, saafremt hand iche efter Stemplet Papirs Forordningen under Nam og Execution will wære hiem falden udj Thj Rd: bøder,

1723: 40

1723:

Andfing Skullestad hafde Stefnt Ole Skerpe efter Løfte udj Siur Gersqual og Mickel Grefles over wærelse at hand naar forlangedes skulle som en Leylending fløtte fra Schierpe og till en anden Jord naar en af Citantens børn blef saa gamle!! (gammel), hvilcket hand nu iche vill

holde, da Citanten byder ham igien 5 Spand udj Reque mod forige bøxell tiltræde, til Vidne ovenbe:te Mænd Jndstefnt deres Edlig forklaring at aflegge,
Dend Jndstefnte Ole Scherpe som og de 2de Vidner tilstod Loulig at være Stefnt, og forklarede samme Ole Scherpe at vidnerne Kunde giøre deres forklaring, og naar hand fick saa God Jord igien wille hand iche findes weyerlig, thi hand har forbedret huserne paa Scherpe, giver sin Moder Vilckaar 1 Spd: udj Jorden som afsagde dend for ham, og nu flytte till en Ringere Jord Kand iche være Louligt,
Parterne bleve tilspurte om de icke Kunde foreene sig, Hvorpaa Citanten tillige med hans Værsønd Iver Bottolfsen Reque som Jorde bytted angaar tillbøed Ole Schierpe at de ville i fra Gaarden Reques Eyere Biscopen i Bergen forskaffe tilladelse og skaffe ham de 5 Spand udj Reque quit og frj till Vaaren at tilfløtte, og naar det Siette Spand som Mons Reque bruger og bliver Ledig skall de forskaffe ham det og til brugs uden hans Ringeste bekostning, og saa snart bevilningen som melt erholdes will Iver Reque betale Ole Scherpe 4 Rd: for husernes forbedring paa Scherpe, og saa skall bemelte Ole straxen efter deres forord, Løfte og foree-

1723: 40b

1723:

ning i Rette tid fløtte till Reque dend sin Lifs tid at beboe og bruge, derforuden Lovede Iver Reque med Andfing Skullestad at holde det Vilckaar som Britte Skerpe hendes Lifs tid af hendes Søn till ophold og Nødtørft schulle have, og beholde hende saa lenge hun lever, saaledes at forsiufne ham hand for Gud vill wære andsvarlig, og for en hver bekient, som skall wære det Spand udj Jorden for hende udj Ager at Niude og høe at Jndhøste for 1 Koes foster eller saa mange Creaturer som med hans paa En femte Part Kand Regnes, desligeste med Lys og warme till hendes Varetegd, men Skatterne betaler hun af det Spand aarlig og self forskaffer sig Sæden, hvilcket alt ubrødelig skall holdes, og dersom hand før hende ved døde/n afgik skall hans Enke og hendes Fader Andfing Schulestad dette Wilchaar hende fremdeles holde og forskaffe, derpaa de wed haande baand udj Retten det Stadfæstede,

Till samme tid og Sted hafde David Jarald i Rette Kalde Anders Houe og Ole Nyre at giøre Edlig forklaring om hans Sahlig Koene Ane Ods daatters Svogerskab og dend Erlige Pige Britte Erichs datter deres Slægtskab til sammen, saasom hand nest Guds bistand og gifne welsignelse haver fatted Kierlighed till be:te Pige hende at ægte, og til samme sit forrehavende at erholde agter Allerunderdanigst at søge Kongens bref, till hvilcke/n Ende hand herom et Tings widne war begierende som han/nem billigmesig ey Kunde nægtes,

1723: 41

1723:

Saa blef fornefnte 2de Mænd fremkaldet som tilstod Loulig Varsel, og efter Edens forrelæsning,
Fremstoed Anders Houe aflagde Eed og forklarede at Marite Lie og Britte Gielland ware Søstre, af dend første er David Gerals Sahl: Hustru Ane Datteren, og af dend Anden er Pigen Britte som hand nu vill Egte Sønnen Østen Tesdals Datter Datter saa er udj fierde Leed med bemelte David Garalds Sahl: Hustru udj det Andet Leed udj Svogerskab till hanne/m og iche udj blodet eller slegtskab,
Ole Nyre derefter fremkaldet som aflagde Eed og forklarede det self samme som ovenmelte, hvorefter David Jarald[s] Sahl: Hustru og Brite Erichs datter iche Nermere er besvogrede,
At saaledes for Rætten er bekræfted og passeret bewidnes wed undertegnede Haand og hos trøgte Signeter,

Og som det var Silde paa aftenen saa blef Tinget till i Morgen opsatt,

Dagen efter dend 13 Oct: 1723 blef atter Retten betient, som udj Gaard,

og blef da publiceret,
Et Skiøde af Lieut: Ole Holck udgiven till Madame Else Olufs datter Sahl: Morten Mo-

1723: 41b

1723:

gensens paa hendes Lidet i boende Vaanhuus her paa Wangen bestaaende som hun af hannem har Kiøbt tillige med en liden derhos staaende borge stue, og derfor betalt mindste med meste Skilling, til Vitterlighed formaaed Madame Christence Sahl: Capit: Studs, Hr: Lieut: Nordal og Sr: Hendrich Miltzou at undertegne og forseyle,
En bøxell Sæddell udgiven af Synive Gulicks datter, Lars Hæve og Iver Gerstad, till Brynild Ellingse/n [paa] 1 L: 18 mrk: Sm: udj Giærager hans Lifstid at bruge, bøxelen efter Loven betalt, dat: Wangen d: 12 Oct: 1723,

Derefter blef Sagerne forretaget

Fogden efter forrige tiltale ladet ved Wiching Tvilde og Stephen Melve stefne bemelte Siur Grove og at andhøre Vidnet Knud Knudsen som sidste Rættes dag iche møtte,
Dend Jndstefnte Siur Grove møtte iche, mend Vidnet war nerwærende og tilstod Varselen,
Varsels Mændene Eedlig afhiemblede at de Loulig havde Stefnt bemelte Siur Grove,
Fogden begierede Vidnet afhørt, hvorpaa forommelte Knud Knudsen blef fremkaldet, aflagde sin Corporlige Eed, og forklarede at Een Søndag Kom hand her ved tingstuen udj det hos staaende Jldhus hvor hand forrefant Siur Grove som hafde 3 Mænd hos sig, og 1 Krucke med brendevin, saa Ragde Siur ham 1 blick Pel med

1723: 42

1723:

brendevin udj og drack hand det, men hvercken blef hand Krævet betaling derfor af be:te Siur, ey heller gaf hand Penger derfor, widere war ham ey widende i denne Sag at forklare,
Fogden var dom begierende

Kient Dømt og Afsagd,

Det befindes af Vidnernes forklaring at Siur Øfre Grove en Søndag haver haft brendevin med andre tilsammen at dricke, men icke at hand dermed har brugt noget Kiøbmandschab, Og som det war paa en hellig dag hand og med dem som hos ham ware, haver wæret drucken, og ey holdet dend \dag/ hellig som sig burde thi bør hand at betale i følge af Loven sine 3de Lod sølfs bøder udj hellig brøde, saa og udj Processens Omkostning 4 mrk: alt under Execution og Nam efter Lovens widere medfart,

Fogden Hafde og ved Wiching Tvilde og Knud Wæte ladet Stefne Siur Berge at lide Dom fordj hand war drucken En Søndag hand hafde wæret till Alters, som hand er Kommen udj erfaring om, till Vidne udj Sagen Jndkaldet Corporal Sivert Olsen, Ole Nedre Grove, og Getle Mit Skule!! (Schutle),
Siur Berge møtte iche ey heller nogen paa hans vegne,
Stefne Vidnerne Edlig bekræftede at hand af dem Louflig var Stefnt,
Kongl: May:ts [Foged] Paastod de tilstæde wærende Vidners afhørelse, Hvorpaa
Siur Olsen fremkaldet aflagde Eed og [wandt]

1723: 42b

at hand en Søndag for omtrent 3 aar siden saae og fant Siur Berge uden for Gastgiver huset drucke/n som Kand wære for omtrent 3 aar side/n, og wiste hand icke om hand dend dag hafde været till alters, Fogden tilspurte widnet om hand iche var vidende at Siur Berge for denne forseelse hafde staaen udj Kirken aabenbare Skrift, hvortil hand svarede at hand og samme tid var udj Kirken og hørte der paa,

Ole Nedre Grove fremkaldet aflagde sin Eed og wandt at hand og for 3 aar side/n saa Siur Berge en Søndag efter middag drucke/n ude/n for Gastgiver huset mend om det var dend dag hand hafde gaae/n till herrens Alter war hand ey widende, Paa Spørsmaalet svarede hand som det første Vidne,

Fogden paastod Laug dags forreleggelse till neste ting, saavell for Siur Berge som det udeblivende Vidne,

Forafscheediget

Siur Berge saavelsom det udeblivende Vidne Getle Schutle paalegges till neste ting at møde under bøder efter Loven,

Efter forige tiltale hafde Kongl: May:ts Foged ladet J Rette Kalde Siur Berge og Knud Jacobsen Berge saa og Vidnerne,

Jngen af dennem møtte, og Kalds Mændene Wiching Tvilde og Knud Wæte forklarede Edlig at de Lougl: hafde Stefnt dennem,

Fogden paastod at de under forrige Kiendelse maatte blive paalagd neste ting at møde,

Afscheediget

Sagen beroer til neste ting, og bør saa vell Knud som

1723: 43

Siur Berge til samme tid at møde, Vidnerne som atter Louflig ere Stefnte og ey møder, paalegges under 2 Lod sølfs bøder for en hver, neste Rettes dag at møde deres widnesbyrd at aflegge,

Till dend 14 October Hafde Fogden igien ladet Stefne bemelte Ole og Aad Grove, og Vidnerne som sidste Rettes dag ey møtte,

den Jndstefnte Ole Øfre Grove møtte, men Aad fra wærende, Vidnerne Anders og Ole Nedre Grove vare tilstede wedgick Louglig Varsell,

Kalds Mændene Wiching Tvilde og Steffen Melve Edlig bekræftede at de til dette ting Louglig hafde udj denne Sag Stefnt Aad Øfre Grove,

Fogden paastod derefter de 2de Vidner afhørte,

Anders Grove aflagde Eed, og forklarede at hand indtet i Sagen veed at forklare saasom hand iche war hos de Jndstefnte,

Ole aflagde sin Corporlige Eed og vant, at hand Kom gaaende udj thunet paa Nedre Grove, og war Ole og Aad der, og Ole wille bide!! busta!! hos Aad, da taltes de samme/n, og derefter slog Aad till Ole at huen drev af ham, og Ole stod op og tog udj Aad og toges arne tag, og begge ware druckne, saa skilte attestanten dem ad, widere scheede iche og ey heller weed hand widere at forklare,

Denne sinde forafscheediget

Aad Nedre Grove som iche Møder paalegges neste Rettes dag at svare till sagen om hand noged haver till sin befrielse at indvende,

1723: 43b

Till hvilken tid og Stæd Sr: Hans Risbrigt hafde ved Skack Hellesnæs og Knud Store Soue indstefnt Suend Einersen at betale sine Egte bøder, fortilig sammen Leye med hans Hustru,
Svend Einersen møtte iche, og Stefne Vidnerne Edlig afhiemblede at have Loulig Stefnt hannem,
Sagsøgeren paastod Loug dag,

Afsagd

Till neste ting haver Svend Einersen at møde og Sagen at tilsvare, saa fremt hand iche for udeblivelsen vill undgielde,

Hafde Hr: Marcus Faye ladet Stefne Anders Larsen Lødve at betale 1 Rd: forlofs Penge for arf afført fra Grund Quaale, efter Siur Quales forrige Quinde tilfalden,
bemelte Anders Larsen møtte iche, hvor fore Stefne Widnerne Wiching Tvilde og Holger Ullestad Edlig efter Loven forklarede Lovlig at have till dette ting Stefnt hannem, herpaa Wangen og iche for hans boepæl,

Denne sinde forafskeediget

som Stefne Vidnerne iche haver warslet Anders Lødve, saa bør de paa egen bekostning at Stefne hanne/m Loulig til neste ting, hvorefter widere skall gaaes udj Sage/n, hvis Ret er,

Till samme tid og Stæd hafde Anders Kytte Stefnt Hendrich Oppeland at betale ham tilbage 9 Rd: 2 mrk: som hand gaf ham for Et Øeg nest afvigte

1723: 44

1723:

hos hannem bekommit og kiøbt, hvilcket iche fantes Lydesløs, hvorfore hand leverte ham samme Øeg tilbage udj Svercke Stuerjord og Getle Skutle deres overwærelse,
dend Jndstefnte møtte og svarede at hand haver solt ham Øyet!! (Øget) efter hans eget begier, annammede det, og beholt det udj tolf dager, Kom siden og wille Kaste det paa ham, og har hand iche befatted sig der med, mend det gaar udj Marke/n, det hafde og ingen Lyde da hand solte det,
Citanten svarede derimod at det war sprengt som Hendrich Oppelands broder har sagd, men paa tilspørsell svarede at da hand kiøbte Øeget Kunde hand iche see nogen Skade paa det,
Parterne har indtet videre at forrebringe mend erwartede dom,

Kiendt Dømt og Afsagd

Efterdj Citanten haver self beseed det Øeg hand af Hendrich Oppeland Kiøbte, og det till sig taget, Kiøbet og udj Edruelighed er slutted og Pengerne derfor betalt, har og udj saa Lang tid haft det udj sin Eye, saa har hand ingen føye efter andres ord og tale at Rygge sit Kiøb, saaso/m hand iche heller haver ladet Øeget besigte eller beviser at det ey udj hans wærge haver taget skade, thj frj Kiendes Hendrich Oppeland for Citantens tiltale, og bør Anders Kytte at beholde sit Kiøbte Øeg, og det til sig tage som paa hands egen andsvar er gaaende udj Hendrich Oppelands Mark,

1723: 44b

1723:

Anders Heliesen igien efter seeniste Kiendelse ladet Stefne Knud Nere Quitne,
dend Jndstefnte møtte iche, ey heller Stefne Vidnerne,

Jgien forafskeediget

Sagen udsettes till neste ting, at Knud Quitne Kand blive Jndkaldet,

Efter forrige tiltale hafde Erick Gerstad J Rette kaldet Sagen, mod Hr: Lieut: Nordal,
bemelte Hr: Lieutenant og ladet indkalde de 2de seenist udeblivende Vidner Iver og Rangve Gerstad, hvoraf dend første møtte som vedgik Loulig Varsell,
Paa Lieutenantens wegne møtte hans Ros Mand Gotschalck Olsen som Jndleverede hans Skriftlig Jndleg, saaledes Lydende,
dernest blef Iver Gerstad forekaldet som aflagde Eed, forklarede at Erich Gerstad kom til hanne/m udj Jldhuset paa Gerstad nogen tid efter at besigtelsen paa samme gaard war skeed, og sagde nu har ieg wæret hos min Eyer og opsagd min Jord, og at hun hafde loved hann/em at wære frj for all huse Aabodet paa hans part, Widnet blef af Retten tilspurt om Erick dend \tid/ var drucken, derpaa svarede hand siufntes at hand var noget drucken, widere hafde iche at udsige,
Citanten svarede at hand war dend tid drucken har og wæret begierende bøxell Seddel at ville fornøye hvad dend Kosted, og ville hand med tiden Reparere huserne som ellers til deels er flyed,

1723: 45

1723:

formodede at bruge dend ½ Løb som hand udj brug haver mod bøxell Seddels erlangelse,

Forafskeediget

Som det Eene Vidne Rangue Gerstad iche møder saa paalegges hende til neste ting at J Rette kome hendes widnes byrd at aflegge, til hvilcken tid Sagen udsættes til doms paafølge,

Till samme tid hafde Wiching Tvilde Stefnt Herborg Soue at betale 3 Rd: som hun Rester paa en dom udj Sagen mellem Ommund Soue og hendes Sahl: Mand udj Omkostninger,
dend Jndstefnte war ey til stæde, Kalds Mændene Knud Fitio og Jørgen Olsen wed Eed bekræftede at de hende Loulig hafde Stefnt,

Forafskeediget

Sagen beroer till neste ting og paalegges Herborg Soue med hendes Laug wærge i Rette at møde,

Efter forrige tiltale hafde Gastgiveren igien ladet J rette Kalde Sergeant Peder Halden som og Vidnerne,
Paa Sergeantens wegne møtte igien hans VærSøn,
Lusie Hermunds datter blef fremkaldet, og efter at Eeden hende war forrelæst, aflagde hendes Corporlige Eed, og sagde at hun iche Kunde nægte at Sergeanten En quan!! (quantum?) Gang Kunde have solt en pot imedens hun var tet hos boende udj

1723: 45b

1723:

Et par Aars tid, udj nest afvigte Sommer brygte hans Kone 2 ganger En Uge dend tid udskrifningen war her paa Wangen, widere wiste hun iche,
Jacob Guding Corporal møtte og under hans forrige Eed paa Citantens Spørsmal svarede, at hand iche Kand negte det Sergeant Halde/n medens attestanten fra fra!! Jull nest afvigte aar og till sidstleden Ste: Hans dag hand war der udj huse, saae at bemelte Sergeant undertiden Kunde selge en pot Øll,
dernest indleverede Sergeantens fuldmegtig en attest og sagde at være af en deel Capitain Møllerups Soldatere till bevis at de mod hans Vær faders tilladelse havde brudt Seglene paa Kaggerne og tapped Ølled ud,
Citanten Referede sig til sin paastand og i Rettelagde hans Privilegium paa Gastgiveriet, paastod en billigMesig dom,

K[i]endt Dømt og Afsagd,
Som Gastgiveren med Enstemmig Vidner ey alleene overbeviser Sergeant Peder Halden at hand ey allene haver undertiden brugt Ølsall, mens end og nest afvigte Sommer haver 2de ganger udj En Uge brygt Øll, saa Kand det quantum iche andsees som Sergeanten forregiver till sin egen Nødtørftig Underholdning

1723: 46

1723:
at wære, mens efterdj at Citanten udj sit Privilegium saaledes, hvor Ringe Øll sall det er, præjudiceres, saa Kiendes for Ret og billigt at Sergeant Peder Halden bør for denne gang betale till Wangens fattig hus 4 Rd: efterdj det har wæret med hans willie at seenist paa Completeringen hans Øll af Soldaterne blef udtapped, J det øfrige bør hand herefter at endholde sig i fra enten med Øll eller andre dricke warers udselgning og forhandling, som er Gastgiveren udj hans Ringe Næring til fornærmelse og Skade, saa fremt hand iche for hver gang det befindes vill {efter} wære forfalde/n udj 10 Rd: bøder, Processens Omkostning betaler Sergeant Peder Halden till Gastgiveren med 1 Rd: 2 mrk: alt under Nam og Execution efter Lovens widere medfør,

Som ingen fleere Sager war at afhandle saa blef Restantzerne over de Kongl: Contributioner samt Tings widner om self Eyere og andre Fodens!! (Fogdens) behøvende beviser ved sine Allerunderdanigste Regnskaber tagen under forseyling,
  sluttelig opnefnt Loug Retted neste Aar 1724 Retten at bivaane, nembl: gamle, Andfing Store Ringeim, Ole Æn, Erich Sondve, Jacob Fære, af nye Ere Størk Reque,

1723: 46b

1723:
Kolben Tveite, Lares Store Soue, og Torbiørn Røcke, hvilcke have i Rette tid at aflegge deres Eed for Laug Manden, at de til første Ting Kand betiene Rette/n,
  Hvorefter Tinget for denne gang blef opsagd,

Anno 1723 dend 16 Oct: blef med Matriculeringens forretagelse over Wassver Tinglaug paa Woss paa dend Gaard Bolstad af de Commiterede, høyædle og Velbaarne Stift befalings Manden og Laug Manden Hendrich Frimand, derforuden wærende Sogne Præsten Hr: Niels Weinvig, Fogden Jens Lem, \Lens Mand/en Niels Horvey/ og 8te opnefnte Laug Rettes Mænd, Ole Getle, Ole Styve, Jon Wæle, Haldor Horwey, Simon Fosse, Baste Dyvigen, Brynil Aarhus og Johannes Tøse/n

hvor da udj dend tilstæde wærende Almues wegne hans Kongl: May:ts allernaadigste Forordninger og høye befaling blef oplæst som tilforne fol: 34 findes Extraheret indført, Og derefter at Laug Retted af Laug Mande/n war Eed tagne, blef till Forretninge/n (…..?)den,

Anno 1723 dend 19 Oct: holtes sedvanlig Høste Skatte og Sage ting med Wassver Ting Laugs Almue paa Bolstad Øren, overwærende Kongl: May:ts Foged Jens Lem, Lænds Manden Nels!! (Niels) Horwey og 8te Laug Rætes Mænd, Jon Wæle, Ole Getle,

1723: 47

1723:

Ole Styve, Haldor Horwey, Brynild Aarhuus, Baste Dyvig, Simon Fosse og Johannes Tøsen, foruden dend Tingsøgende Almue,

og blef publiceret
Et Skiøde dat: Totland d: 10 Augustj 1723 udgiven af de 2de Mænd Anders Aschildsen Totland, og Lars Rasmuse/n Holme, hvorved hver af denne/m fra sig og deres arwinger har Solt Skiødet og afhændet 12 mrk: som er 1 pd: udj dend Gaard Werpestad denne/m forhend tilhørende til dend Ærlige Dannemand Lars Halstensen hans Hustru og arwinger, paa bemelte Werpelstad boende till Odel og Eyendom, hvorfor hand har betalt Reede penger 40 Rd:, det under deres Signeter og till Vitterlighed af Baste og Lars Dyvigen forseylet og undertegned boemerke,
2: Knud Johansen Øfre Rasdall selger Skiøder og overdraget till sin Søn Dag Knudsen 12 mrk: udj hans paaboende Gaard bemelte Rasdal hvorfor hand har oppebaaret 12 Rd: derfor at følge hans bemelte Søn Hustru og arwinger till Odel og Eyendom, usvæcket og Uigien Kaldet, til Vitterlighed medforseylet af de 2de Mænd Jacob Bolstad og Jan (Jon) Wæle, dat: Bolstad Øren d: 18 Oct: 1723:
3: Brynild Aarhuus bøxler og fæster paa sin Myndlings Knud Johannessens Vegne Et Pund Smørs Leye udj Gaarden Bergo udj Exing dahlen

1723: 47b
1723:
till Myndlingens Stiff Fader Halvor Christense/n, som har betalt 3 Rd: 2 mrk: udj første bøxell, samme 1 pd: tillige med Et Pund hans Hustrue tilhørende at bruge og besidde som en Leylending efter Loven sin Lifstid, bøxell seddele/n dat: Bolstad Øren d: 18 Oct: 1723:
En bøxell Seddell af Lector Bornemand given till Knud Jacobsen Mæstad dat: Bergen d: 18 Sept: 1723: hvorved hannem bøxles 22 ½ mrk: Sm: udj Gaarden Langeland benificered Gods som Knud Olsen Langeland godvillig har opsagd, bøxellen efter Loven at wære betalt,
Et Skiøde dat: Wangen d: 13 Oct: 1723 udgiven af Knud Finne og Knud Rougstad paa 12 mrk: Smør En Jordepart udj Wasver Ting laug beliggende Kaldes Rørbacke till dend Erlige Mand Torgier Rørbacke hvorfor hand har betalt selgerne efter slutted Kiøb Siutten siger 17 Rd:, saaso/m Knud Finne paa egne, hans Svoger Hendrich Balser(…?) Miltzou og Vær Søster Christence Miltzous Vegne oppebaaret 14 Rd:, for 9 3/5 mrk. Sm: og Knud Roustad 3 Rd: for 2 2/3 mrk:, alt at følge Kiøberen og hans arwinger till Odell og Eyendom, til Vitterlighed samme Skiøde forseylet af Wiching Tvilde og Størck Dugstad, ut superius,

Anno 1723 dend 29 Novembr: holtes almindelig Høste ting for Østensøe Skibrede udj Hardanger paa dend Gaard Kallestad Overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Ole Berven, og som Retten medbetiente Efterskrefne

1723: 48
1723:
Laug Rættes Mænd af samme Skibrede, Peder Wig, Niels Berven, Ole Restveet, Isach Berven, Omund Moe, Haagen Fose, Ole Nielsen Norem, og Aschild Moe, saa og som tinget søgte dend til stede værende Almue,

Till [samme tid og Stæd] Lars Samsonsen Røseland hafde ladet Stefne Lars Arnesen Røseland at lide efter Love/n fordj hand hafde flecket Næver Utaalelig udj fælles og uschifted Skouv,

meere endsom hans Laad Kand taale, og Skoven till Skade, hvilcken Næver wed 2de Mænd Peder Vig og Ole Nielse/n Norem er siufnet, og skall wære omtrent 26 voger,
dend Jndstefnte svarede til Sagen, at hand hafde flæcket till husernes forbedring, samme Næver war endnu i behold, og formeente hand ey Skouge/n til upligt eller over hans Lod at have gaaen,
Citanten forlangede at Skoven maatte besigtes og dem imellem byttes saa at en hver Kunde frede sin part,

Denne sinde forafskeediget

Jmod Loven bør ingen Lods Eyere at bruge fælles Skoug widere endsom hands Lod kand taale, og eftersom denne Skade ude/n Rettens siufn og besichtelse Kand paakiendes, saa i følge af Lovens 1ste bogs 16 Capit:[s] tilhold hendvises Sage/n til aastedet,

1723: 48b

1723:

Hafde Birkelands Opsidderne Ole Johanse/n, Niels Johobse/n!! (Jachobsen?/Johansen?), Iver Olse/n, ladet Stefne opsidderne paa Sandven Ole og Baar fordj de mod forbud haver slaged høy paa dend omtviste Jord, som Birkeland till hører, og med Aasteds Sag skall udføres,
Jngen af de 2de Jndstefnte møtte, Kalds Mændene Lænds Manden og Niels Berve/n forklarede at de hafde Stefnt dem alleene paa Kirke back/en efter Prædick/en,

Afsagd

Endschiønt Sandvens Mendene Loulig hafde wæret Stefnt, saa maatte dog sage/n paa aastedet afhandles, hvorhend dend ved Loulig Stefne Maal hendvises,

Kongl: May:ts Foged havde ladet J Rette kalde Brite Omunds datter til hus paa Tvete hos sine Forældre at lide Dom till at betale sine bøder for begangne Leyermaal med Soldat Jon Olse/n Norem, som og til Vedermæhle udj Sagen war Jndstefnt,
Paa Quind folckets wegne møtte hendes StifFader Ole Tvete, som fremlagde en Consistorial Stefning dat: Berg/en d: 4 Nob: 1723:, hvor wed hand formeen om Sagen hende modgaar at blive for bøderne befriet,
Soldatten Jon Olse/n war nerwærende som paa tilspørsell svarede, at hand iche Kunde negte sin forseelse og Gierning med hende som Jndstefnt er,

1723: 49

1723:

Fogden begierede Sagen opsatt saalenge indtill Sage/n for Consistorio bliver paaKient, hvorwed det og beroer,
Till hvilcken tid og Stæd, Brite Omunds datter som med hendes Stiff Fader møtte, hafde Stefnt Soldat Jon Olsen Noreim, fordj hand har beligget hende at tilstaa samme Gierning, saa og at forklare om hand noget Uærligt paa hende haver at sige saasom hun alletider har tilforne Leved et Skickeligt Lefned som et Uberøgted quindfolck, alt till et Tings widnes erholdelse, saasom hun hanne/m for Consistorio haver Jndstefnt, hvorom hand samme Stefning andviste dat: Berg/en d: 4 Nob: 1723:
Dend Jndstefnte møtte tilstod warselen, svarede hand iche Kand nægte at wære hendes barne Fader mend siden hun hafde wæret hos ham og bleven beswangret af hannem, skall hand bevise hende over, at hun har Søgt Sæng og Leylighed hos andre Mandfolck,
Ole Tvete med bemelte hans Stiff datter sagde at hand aldrig skulle Kunde gotgiøre det,
Hun blef tilspurt om hand hafde Loved hende Egteskab forinden hand fick hendes willie, hvortill hun svarede, at hand belovede hende at hand alle tid skulle gaa hende God for Gierningen, og wære andsvarlig derfor, saa hund ingen Sorg skulle have derfor,

Soldaten negtede samme, og hand hafde allene sagd hende at hand ville svare til sin ege/n gierning og iche hendes,
Citantindens Fader paa hendes wegne begierede dette beskreven under Rettens Seyl, som ham iche Kunde nægtes,

1723: 49b

1723:

Publiceret
Ole Tollefsen Grimstad paa Woss boende hans Skiøde till Knud Olse/n paa ½ L: Sm: 1 g:skind udj Gaarden Flaatved, mod 70 Rd: derfor bekommed, dat: Wange/n d: 29 Julj 1722, til Vitterlighed Wiching Tvilde og Gullack Sonve paa Woss boende,
Publiceret Prousten Hr: Peder Gelmeydens bøxell Seddel dat: Vigiøer d: 24 9br: 1723 paa 1 L: Sm: ¾ Hud i Gaarde/n Nedrevig till Christen Olse/n som Leylending sin Lifs tid at beboe efter Love/n, hvilcket brug Ole Asbiørnsen har opsagd,
Publiceret Lars Didrich Nøswigs Skiøde till Samson Siursen paa 3 Spd: Smør udj Walland till Odel og Eyendom, med Aasede Rett/en for 20 Rd:, dat: 13 Nob: 1720, til Vitterlighed forseyled af Ole Lusand og Wiching Dahle/n,

Hafde Prousten Ladet Stefne Lars Røchen for hannem Skyldig Laante Penger 4 Rd:r og derimod ville lade hannem bekomme En hæst, som hvercken det eller betalingen hos hanne/m udj mindelighed kand bekommes
Den Jndstefnte møtte iche, Stefne Mændene Biørne Røcken og Jacob Skaffer veed Eed afhiemblede at hand Loulig war Stefnt

Afskeediget

Lars Røcken haver till neste ting at møde under Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Articuls bydende,

1723: 50

1723:

Kongl: May:ts Foged hafde ladet Stefne Siur Froestad for Slags Maall, med Lars Arnesen Rosseland, og for hand har Reved Skeeg og haar af hannem,
bemelte Siur Froestad møtte iche, Stefne widner {Niels Schaar og Ole ibid:} Isach Berve/n og Brigt Hellestved blef fremkaldet, og sagde om Søndags Efter middag paa Kirkebacke/n hafde de varslet ham for 14te/n dager side/n,
J Sage/n war og till Vidne Jndstefnt Niels Schaar og Ole ibid:

Afscheediget

Till neste ting gives Siur Froestad Loulig Varsell at møde og udj Sag/en at Svare, saa haver og widnerne samme tid at møde,

Som ingen Sager war widere, og efter at Restancerne war tagen under forseyling,
saa blef udnefnt 2de nye Laug Retts Mænd at wære tilstundende Aar Rette/n med andre at betiene, og ere Sven Scheye og Aamund (Aanund) Moe som tilsagd deres Loug Rettes Eed at aflegge, de 6 gl: bliver Christopher Steene, Lars Scheye, Endre Røseland, Brigt Hellestved, Arne Vig, og Germund Berge,

Dend 2den Decembris blef holden almindelig Høste ting for Gravens, Ulvigs og Eidfiords Sogners Almue paa Eye Tingsted udj Gravens Sogn, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Siur Leque, saa og Laug Rættet som Retten betiente, nemblig

1723: 50b

1723:

Iver House, Helge Holve, Daniell Leque, Lars Dahle, Siur Vestreim, Niels Maabøe, Ole Tvete, og Erich Nestaas, og forude/n nerwærende Almuen som Tinget søgte,

Publiceret

Fogden Oluf Larsens bøxell Seddell dat: 9 April 1723 till Soldat Laus Larsen paa ½ L: 9 mrk: Sm:, ½ Hud og ½ buckeschind Halsnøe Closter tilhørende som dend bøxlendes Stiff Fader Wiching godvillig har opsagd, bøxellen efter Loven betalt,

Forkyndt Gastgiveren Ole Pyckes Privilegium paa Gastgiveriet, hannem af høyædle og welbaarne Hr: Stiftt befalings Mand Meddeelt dat: Bergen 9 Oct: 1716, som fantes at wære publiceret dend 12 Nob: 1716, og det efter hans begier Almuen till widenskab og Jhukommelse, saasom mange hann/en udj sin Næring indpas giør,

Publiceret \Torbiørn/ Aslacksen Aurdals Skiøde og Transport till hans Farbroder Johannes Torbiørnse/n Espeland [paa] Odels og Aasæde Rette/n paa ½ L: Sm: udj Gaarde/n Espeland for 16 Rd: Reede pengers betaling, dat: 1ste Deb: 1723:

Publiceret Fogden Oluf Larsens bøxell Seddell dat: 22 Deb: 1722 till Soldat Halsten Jonsen Sæbøe [paa] 1 Plads i Sysendahl Halsnøe Closter

1723: 51

1723:

tilhørende, som Torgier Hyle har opsagd,

Ole Gundersen fremkom og lyste sin Penge Mangell till 1 L: udj Holven, som Lars Holven har Kiøbt, og er fremmed, mend hand formeen sig Odels og Løsnings Rett, begierede det udj Protocollen maatte andtegnes som ey Kunde blive nægted,

Publiceret Britte Anves daatter og hendes Loug wærge Magnus Hagestad, Johannes Espeland og Christian Kollenes deres Skiøde paa 16 mrk: Jordegods udj Gaarden Holven, for 14 Rd: 14 mrk:!! solt og afhændt till Lars Haaversen Holven, dat: 2 Debr: 1723:!! (1722), hvilcket er ovenbe:te Jord som er aamangled,

Dend 3die dito var Skatte ting, og dend 4de nest efter blef Sagerne som till dette ting war Jndstefnt forretagen,

Till hvilcken Tid og Sted Torbiørn Ose en Gift Mand her udj Sogned hafde Stefnt Lænds Manden Siur Leques Datter Anne som haver begaaed Leyermaal med Corporal Andfing Leque, fordi hun skall have Sagd at Citanten hafde haft Legemlig omgiengielse med hende, og Saaledes ført hanne/m udj et Ont og slemt bøgde Røgte, til vædermæhle Jndkaldet bemelte Corporal som møtte,

Det Jndstefnte Quind Folck tillige med hendes Fader Siur Leque møtte for Retten, tilstod warselen,

1723: 51b

1723:

Hafde og Jndstefnt Sogne Præsten Hr: Hendrich á Mønnichen, som og hans MedHielpere Jon Westrem og Christopher Ødven deres Edlig forKlaring at giøre, at Quindfolcket haver bekient Andfing Corporal for barnefader,

Det Jndstefnte Quindfolck blef af Rætten tilspurt, om hun hafde sagd det paa Citanten som hun er Stefnt for, Hvorpaa hun svarede Ja og tilstod det, forklarede at Gierningen med hosliggelse af Citanten, som Skeede paa Bøen ved Ose da der war paa Gaarden bryllup mod Ste: Hans dags tider afvigte aar, da kom hun til Ham og ville wægke ham, og haft ham hiem til sin Kone, og da skeede det, hand war overstadig drucken,,

Citanten svarede at hand har en god Samvittighed for Gud i himmelen og veed sig uskyldig for hendes beskyldning som og Gierningen, begierede at hans Vidner matte!! (maatte) afhøres,

End ydermeere de 2 Mænd Endre Haldanger og Aad Haem!! (Haaem), indkaldet, som hand hafde haft til hende og tilspørge hende om hun hafde sagt saadant paa hanne/m, deres forklaring at aflegge,

Dend Eene Endre møtte, mend iche dend anden,

Corporalen blef tilspurt om hand war witterligt at Quindfolcket hafde udlagd ham for barne Fader, hvortill hand svarede Ja,

Paa Sogne Præstens wegne møtte Ole Hylden og indleverede hans Skriftlig vidne, som i Retten blef oplæst,

Christopher Ødven fremkaldet aflagde Eed og forklarede at hand blef hented till Præsten

1723: 52

1723:

og udj Jon Vestrems samt Corporalens overwærelse bekiente Quindfolcket Anne, Andfing Corporal for Barnefader, mend be:te Corporal sagde at hand viste sig iche frj for Leyermaalet med hende, mend wille iche tilstaae at være hendes barnefader, widere er hand iche vidende,

Endre Haldanger aflagde Eed, og forklarede at hand med Aad Haaem efter Torbiørn Oses begier, war hos Quindfolcked Ane Siurs datter at Spørge hende om hendes udstrødte Ord og Røgte, og Spurde attestanten hende, om Torbiørn hafde ligget hos hende, svarede hun ney, saa og spurte hende hvor dett var, sagde Hun hand laa paa Øst bøen, om hand var drucke/n og om hand tog fatt paa hende, dertill svarede hun at hand var drucke/n, og at hun lagde sig neder hos ham, attestanten sagde widere at hand end ydermeere \Spurte/ om Torbiørn da hafde Kast sig paa hende, da svarede hun ney ieg Kaste mig paa ham, meere hafde hand iche at Vidne,

De andre Vidner møtte iche, Kalds Mændene Iver Larsen og Tosten Lione aflagde Eed at de hafvde!! warslet Aad Haaem, mend de som hafde Stefnt Jon Westrem war iche tilstæde,

Denne Sinde forafskeediget

Till Sagens oplysning bør de udeblivende 2de Vidner afhøres, til hvilcken Ende Aad Haaem til neste ting har at møde, saa og Jon Westrem efter forregaaende Varsel, og haver Parterne da at være tilstæde, hvor efter Endelig Kiendelse Kand paafølge,

Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n hafde

1723: 52b

1723:

ladet varsle Quindfolcked Ane Siurs datter at bøde sine Leyermaals bøder, for barns aufling, som er angived for Sogne Præste/n at wære skeed med Corporal Andfing Leque,

Dend Jndstefnte møtte tillige med hendes Fader Siur Leque tilstoed Varselen, sagde sig ey at have at bøde med,

Kongl: May:ts Foged begierede opsættelse til neste ting, saasom hendes Sag med Anbiørn!! (Torbiørn) Ose Kunde først till Ende føres, hvilcke/n opsettelse blef bevilged,

Hafde og J Rette Kaldet Paavl (Paaul) Spaanum Soldat og Lars Tvete for Slags Maal med hver andre at bøde efter Loven, til vidne Jndkaldet Torbiørn Ose og David Spaanumb, og skall slagsmaalet wære skeed udj Anders Vambems brøllup, udj denne afvigte Sommer,
De Jndstefnte 2de svarede de iche hafde wæret udj slagsmaal tilsam/men, mend som andre Giester har wæret druckne og løstige, og ingen Usamdregtighed har haft,
Fogden forlangede det Ene Vidne afhørt, og det andet paalagd til neste ting at møde,
Torbiørn Ose [blev] fremKaldet aflagde Eed, og forKlarede at Lars begierede hand ville høre hans Ord till Poull om en Skreppe og war det paa backe/n ved Vambem, da spurte Poul Lars om hand hafde fundet Skreppe/n, og aabenbared dend saa giorde hand so/m en braf Karl, og hafde hand fundet og dult det var det ilde giort, og tog de hver andre udj Oxlerne, mend hand saa iche at de sloeg til hver andre, ey heller skiød!! (skued)

1723: 53

1723:

hver andre til Jorde/n, mend skiltes ad, meere hafde hand iche at forklare,

Denne sinde Afsagd

Parterne haver til neste ting at wære tilstæde og David Spaanum paalegges at møde sit Widne at aflegge, hvorefter Endelig Dom skall paafølge,

Endvidere hafde ved Lænds Manden Siur Leque og Ole Magnuse/n ladet Stefne Aad Helgesen Haaem, for blod slag paa Snare Torblaa, da hand med de 2de Mænd Andve og Knud Torblaa [var] at stefne ham for en Koe, hvilcke 2de Mænd og till Eedlig vidnesbyrd var Stefnt,
Jngen af de Jndstefnte møtte, ey heller nogen paa deres wegne,
Kalds Mændene derfor skulle haft Edlig afhiembled det, mend sagde at det Skeede nu seeniste Fredags 8te dager hvorfore Sagen till Loulig og ny Varsel udsettes,

Baar Spaanum hafde ved de 2de Mænd Jver og Andve Lione ladet Stefne Corporal Andfing Torbiørnsen Leque, at hand har loved Citantens Datter Kirsten Baars daatter Egteskab, og siden nu har besvangred

1723: 53b

1723:

hende, om samme hans Løfte og begiering Jndstefnt de 2de Mænd Christopher Ødven og Torsten Herrey, her udj Sogned boende deres Eedlig forklaring at aflegge, alt til et Tings widnes erholdelse,
bemelte Corporal møtte tilstod Loulig Warsell og at andhøre de 2de Mænds Widnesbyrd,
Af Widnerne møtte Christopher Ødven som hører under Baroniets wærneting, mend tilstoed her for denne Rett godvillig at wille widne, Dend anden Mand Torsten møtte iche, og Kalds Mænde[ne] Anders Perse/n Herrey og Ole Siursen Leque, som skulle afhiemble Stefne maalet, forklarede at det var 8te dager for dette ting de var hos Toste/n og svarede hand ville møde,
Citanten forlangede det Ene Nærwærende Vidne maatte afhøres, og det andet at ville Stefne til neste ting,
Christopher Ødven aflagde Eed, og forklarede at for 3 aar siden, da Corporalen wille løse Jorden Leque fra Baar Spaanumb, war hand begierende af attestanten og Torsten Herrey at de wille lade Baar Sponumb og hans Hustru vide det hand og med tiden wille begiære til Egte deres Datter dend Erlige Pige Kirstj Baars datter, hvilcken hans begier attestanten med Torste/n Herrey og fremførte for hendes forældre her paa Høste tinget samme Aar 1720, og fick til svar at de Kunde finde dem hiem/m/e,

1723: 54

1723:

Afsagd,

Sagen beroer til neste ting, og haver Tosten Herrey efter Louglig warsell at møde til samme Tid, Corporalen og warsles at wære til wedermeehle,

Anders Scheye hafde ladet Stefne Magnus og Magne Børsem for en Liden Skougs tey som har ligget under Citantens Jord Scheye i Gammell tid, og nu at winde dend igien som sin Eyendom,

Magne Børsem paa Egne og hans Søns Vegne svarede til Sage/n, at de som Leylendinger har brugt og bruger ey widere end som ligger til deres Jord hvilcken Kongen eller Halsnøe Closter er tillhørende, saa de ey herudinde/n haver nogen frihed at lade noget Jorde/n fra Komme,

Kongl: May:ts Foged protesterede mod denne Rettegang, og har Citanten noged at paatale Kand hand sin Sag Louglig forfølge,

Afsagd,

Denne Sag som andgaaer Eyendom at tilbage Vindes, og det befindes at dend Gaard Børsem, hvorunder dend ligger og nu bruges er Halsnøe Closters Eyendom, saa henvises Citanten i følge af Loven sin Søgning paa Aastedet at Jndtale efter Loulig Stefne Maall der sine Vidner at føre, om hand trøster sig dend omtvistede tey at vinde,

1723: 54b

1723:

Ole Magnusen Øfre Leque Stefned sin Grande Siur, at betale ham et Føll som hand i Sommer hafde gaaende paa Bøen, da hand Reiste til Kongsberg, og imidlertid hafde bemelte hans Grandes Søn Jaged det ud hvorover Biørnen dræbte det,

Lænds Manden sagde at hand hafde Stefnt Elling Perse/n till widne herom som dend tid slog for ham paa bøen,

Citanten svarede hand iche var Contra Stefnt

hvorfor Afskeediget

Sagen beroer til neste ting, at Siur Leque sine Vidner efter warsell till Ole Magnuse/n Kand faa indstefnrt,

Ole Magnusen hafde ilige maade Stefnt Siur Leque at erstatte ham betaling for 2 slagter Nød og 5 smaler samt Pølser som hengte udj Røg udj Gaardstuen, og formedelst Siurs Folckes og børns Uagtsomhed og Warløshed med Jlde/n da de sad og bagte kom Jld udj Stue/n og Kiøddet blef brent hvilcket skeede for Et Aar side/n, udj Høste/n,

Siur Leque svarede til Sagen, at hand iche her af Veed, ey heller har hans Grande ladet besigte eller Kaldet ham dertill, at wære andsvarlig, og war hand iche hiemme da det skulle wæred skeed, men hørte da hand hiemkom at der skulle haft gaaed Varme udj Aaren, men hans Grande hvercken Klagede over sit Kiød, eller søgte ham derfor, mend maatte fornemme at hans beste Seng

1723: 55

1723:

hafde Folcken taged og satt udj Skiaa Lyre/n till at dempe Varme/n hvilcken blef forbrent,

Videre hafde inge/n at indvende,

Kiendt og Afsagd,

Ole Magnuse/n Leque har hvercken Søgt eller fordret hans Grande for nogen Skades Lidelse som skulle wæret skeed, og det nu efter Et aars forløb vill paatale, Gotgiører iche heller hvorledes det sig er til draget, saa det desvære er en hændelse som saavell har giort hans Grande som han/nem Skade, thi Kand Siur Leque iche wære hann/em derfor noget andsvarlig, langt mindre for hvad som af hans tieniste Folck udj hans fraværelse er skeed, Altsaa frj Kiendes hand for Citantens tiltale og paastand, Kand hand Lovlig bevise Tienerne over deres Uagtsomhed, haver hand sin tiltale til den/nem derforre,

Anders Pedersen Herrey Stefnt Niels og Hover Schaar andgaaende at de har flæcked Næver udj hans Skouge Tey, Snocke berg Lien Kaldet hvilcken Næver hand har ladet tage og ligger udj Tosten Herreys Nøsted,

De Jndstefnte Svarede at de ved iche andet en!! (end) Teyen hører deres Gaard till, og de bruger som deres formænd, hvilcket de skulle med vidne gotgiøre,

Afsagd

Som de Jndstefnte forskyder sig till Vidne og

1723: 55b

1723:

Sagen beroer af Eyendoms trætte, saa hendvises dend till Aastædet, der at Siufnes og paadømmes efter Loven,

Till samme tid og Stæd hafde Knud Fet Stefnt Omund Bue som Eyere till Gaarden Vig udj Eidfiord beliggende, at fremvise adkomst til samme Jord som Citanten haver Odels Ræt till, og nærmere endsom Omund Helgese/n der will bøxle Jorden, til Vidne at Wig har wæret hans Forfædres Odell, Jndstefnt Andes!! (Anders) Leque og Tosten Sæd,

Dend Jndstefnte Omund Bue svarede at hand Jndskyder sig till Loven, hvem som er berettiget enten Citanten, eller Omund Helgesen som haver faaed Enken igien, til at andhøre nogen Odels widner og om Løsnings Rætt tager hand som Ustefnt ey til gienmehle,

Videre hafde ingen at frem Vende

Kiendt Dømt og Afsagd,

Lovens 3 bogs 14 Capit: 11 Art: befaler at Enke besidder Jorden efter hendes Mands død og dend som Egter hende skall bøxle igien thi sees at Omund Helgesen som er gift med Enken, er da nermest at bøxle, mend dersom Knud Fæt er Odels berettiget till Gaarden Vig, og haver Løsnings Ræt, saa bør hand sin Sag till Aastædet at Jndstefne for Sornskriveren og Laug Rættes Mænd Og sine Vidner der Jndkalde som hand kand have, hvorefter Gaaes hvis Rætt er,

1723: 56

1723:

Ole Nielsen Hotle hafde Stefnt Niels Lione at betale hannem eller og levere ham, En frisch og god Koe igien, som hand paa Leye har tagen, og Citantens Hustru udj sine Umyndiges aar hafde faaen efter sine Forældre, huus Mand Svend Hagestad, som hafde levert Niels Lione samme Koe til dend Ende,

Dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mænde/n Jver [og] Andved Lione Eedlig afhiemblede, at hand war af dem Loulig Stefnt,

Afskeediget

Niels Lione haver till neste ting at møde og svare til Sagen, hvortill hann/em Lougdag forrelegges under Lovens bydende,

Publiceret
Christopher Ødvens bøxell Seddell till hans Søster Brite Omunds datter [paa] 29 ¼ mrk: Sm: udj Gaarden Garetun i Eidfiord, dat: 2 Deb: 1723;
Johan Hendrich Blombergs Transport dat: Wangen paa Woss dend 12 Deb: 1721, till Anund Bue paa Gaarde/n Wig udj Eidfiord skylder 4 pd:, som hand udj Skifted er udlagd efter Sahl: Jan (Jon) H(ive?)d og derforud/en indløst Resten, sig beløbende Capital og Renter 120 Rd:, da at beholde samme Gaard till Odell og Eyendom,

Derefter blef de 2de Nye Laug Rættes Mænd opnævnt, Siur Olsen Spilden, og Torbiørn Leyre, de andre ere Peder Spilden, Per Saaquitne, Arne Saaquitne,

1723: 56b

1723:

Torckell Ophem, Iver Lione og Iver Ourdahl som Retten tilstundende Aar haver at betiene,

Restantzerne for dette Aar blef siden tagen under forseyling, ofver de udestaaende Kongl: Contributioner,

Dend 8de Decembr: holtes Almindelig Høste Ting udj Hardanger paa dend Gaard Lusand for Liuse Closters Almue overværende Forwalteren Sr: Ananias Harberg, Lænds Manden Ole Lusand, samt Loug Rættes Mænd Anders Oppedal, Jens Bleje, Jacob Ernes, Lars Troppetun, Omund Diøne, Knud Bleje, Christopher Diønne, og Aad Aarhuus, foruden war tilstæde dend tingsøgende Almue,

Publiceret
Liuse Closters Eyer Sahl: Formans bøxell Seddell dat: Berge/n 10 Deb: 1722 till Johannes Siverse/n paa 1 L: Sm: ½ td: Salt udj Oppedall, som Poul Mickelsen har opsagd med Condition at nyde for sig og Hustrue Lifs ophold, hos be:te Johannes Siverse/n, bøxele/n efter Loven at wære betalt,
Publiceret En dito dat: Berg/en d: 31 Martj 1723 till Lars Gunderse/n paa 1 ½ Spand Sm: ¼ buckschind og ½ L: Salt udj Gaarde/n Ringøen, som bøxel/en efter Love/n er betalt,
Jtem hans Enkes bøxell Seddell dat: Berg/en d: 8 April 1723 till Sivert Omundse/n paa 1 pd: 3 mrk:

1723: 57

1723:

Sm: ¼ bsch: ½ L: Salt udj Gaarden Ringøen som Aamund Ringøen har opsagd, bøxele/n efter Loven betalt,
Jligemaade dat: Bergen d: 24 Nobr: 1723 till Brynild Larsen Seim, paa 1 L: Sm: ½ Hud udj Gaarde/n Seim, som Faderen Lars har opsagd, bøxele/n efter Loven betalt,

Till samme tid og Stæd hafde Forwalteren Sr: Harberg ladet J Rætte Kalde Eilef Ulvenes fordj hand paa Tinget som holtes paa Ringøen haver slaged Knud Lusand og wæred Ubeske(e?)lig,
Till vedermehle Jndstefnt be:te Knud sin forKlaring at giøre, og til Vidne Engelef og Lars Ringøen, saa og Jon Langesetter,
Dend Jndstefnte Eilef og Knud møtte, mend af Vidnerne møtte ey fleere end Lars Ringøen,

Kalds Mændene Ole Lusand, og Svend ibd: forklarede at de hafde tilsagd Jon Langesetter paa Kirke back/en mend iche Stefnt Engelef: hvorfore de iche efter Loven det Kunde afhiemble,

Dend Jndstefnte Eilef svarede at hand iche Kand mindes det, thi hand war saa drucke/n at hand iche wed deraf, og er med Knud Lusand gode Venner,

Sagsøgeren tilspurte Knud Lusand hvorledes det sig tildrog, som svarede hand og war drucke/n

1723: 57b

1723:

saa hand om Morgenen iche Kunde Minde eller huse!! (huske) noget derom,

Citanten paastoed det nærwærende Vidne afhørt og for de andre Laug dags paalegg,

Derpaa blef Lars Ringøen fremkaldet, og efter at Eedens forklaring war for ham oplæst og sin Sandhed at udsige formanet, aflagde Eed, og forklarede, at hand schiente!! (schienkte) de Jndstefnte En Skaal Øll, og hørte de hafde disput og et Trætte, og Kaldte Knud Eilef Vetling, og Eilef Kalte ham igien Canallie, mend hand saae iche at Eilef slog til ham, eller de sloes, og war hos dem af og till, indtill Knud gik udj en anden Stue, widere veed hand iche i denne Sag:

Denne Sinde forafskeediget

Parterne haver til neste ting at møde, og de 2de Jon Langesetter og Engelef Ringøe/n efter Lovlig Varsell deres Widne at aflegge,

Til samme tid og Stæd hafde Torsten og Lars Mid Sexe, ladet Stefne opsidderne paa Øfste Sexe, Wiglick, Siur, Svend, Tollef, Arne og Ole, at betale deres andpart af 7 Spand Salt udj mange Aar Kintzerwig Kirke underlagd, hvoraf Citanterne efter hiemtings dom har maatted betale dend Resterende afgift, aarlig 3 mrk: 8 s: og bør nyde deres Part igie/n, eller og de Jndstefnte at holde sig fra deres Field beete,

Af de Jndstefnte møtte Wiglick, Svend og Ole møtte til Sagen at svare paa deres Egne Vegne og sagde sig iche at ville betale,

1723: 58

1723:

Citanterne producerede en ergangne hiembtings dom dat: 13 Deb: 1712, Hvorefter de paastod samme at bør efterleves og forlangede Laug dag for de udeblivende,

Denne Sinde forafskediget

Efter Warsel til neste ting bør de udeblivende Øfste Sæxe opsiddere Siur, Tollef og Arne at møde og Sagen at tilsvare, saa haver og Parterne till samme tid og Stæd at møde dom at afhøre,

Till samme tid og Stæd hafde Wiglick og Ole Øfste Sæxe, ladet J Rette Kalde paa og samtlig opsideres wegne, Lars og Knud Troppetun, for Uloflig beite udj bøe og bug beite, og at holde og opsætte gierde saavit deres Jord paaKommer,

af de Jndstefnte møtte Lars paa sine Egne vegne, men Knud møtte iche,

bemelte Lars svarede at hand 2de ganger har giærdet sin part og holt dend ved Lige, men hans Grande iche villed, hvorfor hand har maatted forlade det igie/n

Afskeediged

Som dend Jndstefnte Lars tilstaar at have giærdet sin part som nu paa anckes, og samme godvillig will efterkomme saa paalegges hanne/m det at fuldbyrde, midlertid som Knud iche møder saa paalegges hanne/m efter Kald og Varsell til neste ting at møde, hvorefter Endelig dom skall paafølge som Love/n paabyder,

1723: 58b

1723:

Till hvilcken Tid og Stæd Knud Lusand hafde Stefnt Liuse Closter Lænds Manden Ole Lusand at betale ham for 6 tylter Hus tømmer, Arbeds Løn 2 Rd:, hvilcket Citanten som Eyere hafde hugget udj Nøswig Skoug og ville bøgd paa same Gaard, mend midlertid efter Dom blef udløst, og ey fick fyldnes for 18 mrk: da hans Søster fick 18 Rd: og hand iche meere endsom 12 Rd: som hand og paastoed at erholde veed!! (ved) Dom,

Dend Jndstefnte tilstoed at wære Loulig Stefnt mend sagde sig at ville Stefne Contra, hvor till opsettelse forlangede,

Afskeediget

Sagen gives Rum til neste ting, og bevilges Ole Lusand opsættelse at Stefne Contra som hand paaskyder, og haver saa Parterne igien at møde,

Hafde Ole Knudsen Blejen stefnt sin broder Jon Bleje at afstaae Jorden Blejen 3 Spand som hand har bøxlet, og bemelte sin broder for hanne/m Godvillig opsagde mod Vilkaar aarlig sin Lifstid 3 Skepper Sæed, Et Støcke Eng at Kyse sig hvor hand ville till 2 Kiøers foster og till Et Kiøllog Smahler eller videre hvor hand i Skoug og Mark videre Kunde finde til dese/n foster,

Dend Jndstefnte svarede at hands broder Kom og overtalte ham at skulle opsige Jorde/n for ham, som hand dog iche ville uden dend halve

1723: 59

1723:

deel, mend hand tilsagde ham at hand skulle dog styre Jorde/n saalenge hand Kunde, og eftersom hand war en svag Mand og hafde en gammel Koene, at hand skulle have Et Maal Ager, En half fiering Eeng og en liden slaatte eller Strande tey, mend hand vill Jndted holde deraf, og nu vill have ham gandske fra Jorden, holder en stor Uforligelse saa hand siufnes Urett at holde sit Løfte, thi hand laante ham og 6 Rd: til bøxele/n som hand endnu iche har betalt ham igie/n, og hand har Stefnt ham for,

Citanten tilstoed at wære ham Pengerne schyldig som hand hafde bødet ham, mend iche vill tage mod de/m, sagde sig ey widere Vilckaar at have loved endsom forklaret, Negtede og iche at hans broder hafde opsagd Jorde/n, mend side/n bruger half parten, som hand hafde loved for en tid, hvilck/en var nu paa et aar forløben,

Dend Jndstefnte igien Replicerede at hand Kunde giøre sin Eed at det af ham forklarede Vilckaar ham beloved, Kunde og saa fremt hand iche skulle geRaade udj Armod, iche vere hiulpen med minddre!! eller dend halve Jord, sin Lifs tid at bruge hvilcken hand har brugt og endnu bruger,

Citanten fremviste sin bøxell Seddell at hand Ao: 1719 hafde dend 3 Janv: bøxled de ommelte 3 Spand, og vill hand holde sit udlovede Vilckaar till sin broder og hans Hustru saa lenge de lever, saa og fri og nødvendig huse værelse for dem og deres Eye altsaa uden nogen Skatt og Rettighed i mindste Maader deraf at betale, ey heller at svare till husernes vedlige holdelse quit og frj,

1723: 59b

1723:

broderen som Contraparten svarede naar hans broder ville give ham till En skeppe Sæeds Ager saa ville hand modtage det, som Citanten tilstoed, med Condition at 2de Mænd maatte udvise og Skielne dem melle/m,

Videre hafde ingen af Parterne at Jndwende mend paastoed Dom,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Citanten som haver haft forlof af sin broder at bøxle hans Jordebrug 3 Spand udj Gaarden Blejen, hvilcket \be:te/ hans broder og iche fragaar, tilstaaer her for Retten at vill give hannem efter deres foreening till brugs og besiddelse af Jon og hans Hustru saa lenge de lever, Frj og Quit enten Skatt eller anden Rettighed deraf at betale, nembl: Ager till Fire Skepper hafre Sæed, Eng till 2 Kiørs Foster og Et Kiøllog Smahler forude/n at hans broder eller hans Hustru efter hendes Mands død maa have udj Skouve/n hvad videre til samme deres Nødtørftig brug Kunde samle sig, desforuden og frj Huse Værelse med han/nem som hid indtill hand nødt haver, Og som det befindes at Citanten Anno 1719 haver bøxlet Jorde/n, hans broder Jon J saa lang tid derved wæret fornøyed og ey derimod wed Lov og Dom haft noge/n paatale, mend saaledes med \dend/ bøxlendes

1723: 60

1723:

Minde hendsiddet, indtill nu at dennem Trætte om foreening mellem Kommer, Thi findes!! (kiendes) da for Rætt og billigt at Citanten bør beholde sin bøxell, mend derimod hand og hans Hustru at holde og efterkomme sit udlovede Vilckaar till sin broder Jon og hans Hustru Upaaklagelig i alle maader under Lovens adfærd, hvilcket Vilckaar nu tilstundende Vaar i saa Maader skall tage sin begyndelse, og paa det de desbedre vide Kand hvormege/n Ager og Eng det skall wære, skall denne/m paa Rettens Vegne blive udnefnt 2de Mænd som samme Kand denne/m i melle/m Maale og udschifte, hvad sig andgaar de 6 Rd: som Citanten befindes skyldig till sin broder og till bøxelen laant, saa bør hand og samme igie/n at fornøye, Altsam/men som melt at holdes, Efter Kommes under Lovens widere medfart,

Fogden tilspurte Laug Rætted og Almuen, om her war nogen Huus Mænd, Strandsiddere, Handverks Folck, Pebersvenner og bønder Sønner som bruger Kiøbmandskab og enten Skatte Kand eller bør, item om nogen 6te og 10de Penger forbrudt boed lod arweløs Gods, er tilfalden, hvor till de samtlig svarede Ney at ey nogen deslige Rettighed er dette Aar tilfalde/n, ey heller dem vitterlig noged aar forrefalde/n, hvilcket hand begierede i Protocolle/n indtegned og han/nem

1723: 60b

1723:

under Rættens Seyl beskreven meddeelt som Vj hannem ey Kunde nægtes,

Dernest blef opnæfnt 2de Mænd Erich Persen Urem og Brynild Seim at wære Laug Rettes Mænd tilstundende Aar, og haver deres Eed for Laug Manden i Rette tiid at aflegge, de øfrige 6 Laug Rættes Mænd bliver af de gamle som tilforne har betient Retten,

Dend 9de Decembr: blef holden Almindelig Høste ting med Kintzervig Tinglaugs Almue udj Hardanger paa dend Gaard Lothe, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Manden Lars Bæch, og de 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, Johannes og Brynild Tioflot, Knud og Ole Jaastad, Lars Degrenes, Jon Quitne, Omund Lofthuus, og Poul Langesetter for Helge House, derforuden nærwærende dend Tingsøgende Almue,

Tinget blef af Fogde/n som sedvanlig lyst og satt,

Publiceret

Magister Jørgen Broses bøxell sæddel dat: 3 Deb: 1723 paa 1 Løb med overbøxell Præstebols Jord udj Gaarden Mæland till Østen Aamundse/n som hans Wærfader Ole Jarandsen med Sønne/n Thore Olse/n godvillig har opsagd,
Ligeledes hans bøxell Seddell dat: 18 Oct: 1723 paa 14 mrk: Præsteboels Gods udj Willure till Magnus Svendsen, som Sven Maguse/n har opsagd,

1723: 61

1723:

Till samme tid og Stæd hafde Capit: Lilliengreif som Eyer for en Jorde part [i] Instenes, med bøxell og overbøxell, ladet Stefne Niels Lasesen Jnstenes som at bøxle sit brug, og svare dend paagaaende Jorddrottelig Rettighed, som Citanten haver bøxell herligheden till,
Paa dend Jndstefntes wegne møtte dend Mand Knud Lutre som sagde at bemelte Niels war siug, og hafde begiert at Comparenten wille Producere sin bøxell Seddell, og hvad Capitaine/n med Rette tilkom wille hand betale, bemelte J Rette lagde bøxell Seddell af forrige Sahl: Stifts Proust Magister Ole Sorm d: 26 Nob: 1720 udgiven, saaledes Lydende,
Capitainen Replicerede at Dom Kirken eller Stift Prousten har ingen bøxell Rætt haft, som hand till neste ting med Adkomst vill bevise,

Forafskeediget

De paaberaabte beviiser eller adkomster af Hr: Capit: Lilliengreif will produceres, og som befindes at Sahl: Stift Prousten har udgivet bøxell Seddell paa det brug dend Jndstefnte beboer, saa findes det [under]? Sagens Loulig drift fornøden at wedkommende bliver herom till første holdende Ting warslet, hvorefter skall gaaes hvis Rætt er,

Publiceret
Hans Engelsen Giøen, Ole Engelsen for og Samuel Engelsen, deres Skiøde paa Odels og Løsnings Rett till 2 L: Sm: udj Age i Ullensvangs Sogn beliggend, Solt og afhændt

1723: 61b

1723:

till Jon Andersen Haavig og hans Arwinger till odell berrettiged, dat: Giøen d: 4 Julj 1722: til Vitterlighed underskrevet af Knud Eide og Hans Hansen Hammerland,
Publiceret Jon Haavigens og Getle HammerAases fornyede bøxell Seddell paa 1 ½ Løb udj Gaarden Age till Asbiørn Age som samme Jordepart bruger og beboer,
Peder Haaversen Urems bøxell Seddell paa 3 Spand Eyende udj Gaarde/n Lothe, till Leylendingen Ole Tostense/n Lothe som samme Jordepart beboer og bruger,

Til samme tid og Stæd hafde Kongl: May:ts Foged Ladet Stefne Jorne Sventz datter tillholdende paa Gaarden Wastun i Odde, till Doms Lidelse at betale bøderne for begangne Leyermaahl med Soldaten Elling Knudsen, hvilcken og till wedermæhle var indstefnt,
Jngen af de Jndstefnte møtte, hvorfore Kalds Mændene Lars Bech, og Lars Sandstøe Eedlig afhiemblede at de Louglig vare Stefnt,
Kongl: May:ts Foged forlangede Laug dags forreleggelse,

Derpaa Afsagd

J følge af Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: paalegges Jorand Svends datter og Soldate/n Elling Knudse/n, at møde og i Sage/n at svare,

1723: 62

1723:

Kongl: May:ts Foged Ladet Stefne Svend Tostensen Sexe for Slags Maal med Knud Persen hans Grande, til Vidne i Sagen indstefnt Johannes og Lars Hansen Neste Sæxe,
Jngen af de Jndstefnte møtte, uden Svend som sagde sig at være Soldat, forklarede at Knud hafde et Tog!! (Toug) i fra ham, som hand endelig bar tilbage, og da brugte onde Ord, hvorover hand slog til ham med samme toug, siden at hand stod og trodsede ham, widere Slags Maal hafde iche skeed,
Kalds Mændene som forhend melt, ved deres Eed bekræftede at de udeblivende 3de Persohner Loulig ware Stefnte,

Derpaa blef forafskeediget,

Sagen beroer til neste ting, saa har Knud, Johannes og Lars til samme tid at møde, saavel som og Sven Sexe, till Endelig Doms paafølge,

Hafde Svend Tostensen Sexe tillige med Niels Scheldaas Ladet Stefne Knud Perse/n Sexes Kone \Guri/ for Utilbørlig tillæg og Skielden mod dend førstes Kone Guri Niels daatter og dend anden Mand self tillagd, hvorfore de hende tiltaler, og til Vidne Jndkaldet de 2de Huus Koner Synneve og Christj paa Sexe tilholdende om Ordene at giøre Eedlig forklaring,

1723: 62b

1723:

Dend Jndstefnte Gurj Knud Persens møtte iche, Kalds Mændene Lænds Mand Beck og hans Søn Lars Larse/n Eedlig afhiemblede at hun Loulig var Stefnt,
Vidnerne ware nærwærende som tilstode Warselen,
Citanterne med Samtøcke og begier war forlangende at Sage/n til neste ting maatte beroe,

Denne Sinde forafskeediget

Til neste Ting bør Gurj Knud Persens at møde, hvilcket hende i følge af Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: paalegges, saafremt hun iche will undgielde og lide efter Loven, til samme tid haver og Citanterne saavel som Syneve og Christj igien at være tilstæde alt under bøder efter Loven saafremt de udebliver,

Till Hvilcken Tid og Stæd Iver Christophersen Aaen ved Jon Quitne og Torbiørn Aase havde Ladet Stefne Samson Aase at lide Dom till at give ham Skiøde paa den Tey wed Schelde beliggende Kaldet Orme Tey/en hvilcken Citanten med 6 Rd: har betalt, og veyrer sig Skiøde at lade giøre,
Dend Jndstefnte møtte iche, saa var og ichun det Eene Stefne Vidne Jon Quitne som sagde at Samson hafde loved at møde,

1723: 63

1723:

Afskeediget,

Till næste ting bør Samson Aase Loulig Stefnes, hvorefter hand bør at møde, og skall da videre gaaes hvis Loven befaler,

Hafde Niels Helgesen, paa hvis wegne broderen Tron møtte, Ladet Stefne Isach Rogde for Odels Rætt udj Rogde som Citanten paa sin Kones Vegne skulle have, samme at will Jndløse,
Dend Jndstefnte svarede at hand veed iche at Citanten har nogen Rett, thi hans Kone har haft Godset førend hun blef gift med ham, forskiød sig til Loven,

Forafskeediget

Dersom Niels Helgesen formeen sig nogen Odels og Løsnings Rætt at have udj Gaarden Rougde, og samme med Adkomst Kand gotgiøre, saa bør hand efter Lovens 5te bogs 3 Capit:

10 Art: till Aastedet sin Sag Loulig Jndstefne, hvorhend den forvises, og da Kand videre Kiendes hvis Loven paabyder,

Till samme Tid og Stæd hafde Lars Odsen Lothe Ladet Kalde Jon Wines J Rette at holde sit Løfte paa noget

1723: 63b

1723:

Jordegods i Lothe som hand fra gaard!! (fragaar),
Dend Jndstefnte møtte sagde sig ey Loflig Stefnt,
Citanten self forklarede at hand self ande/n hafde møt ham paa Veye/n og Stefnt i Sage/n,

Da blef Afsagd

Som Jon Vines iche er Loulig Stefnt, saa afvises Sagen till det neste ting med Loulig Kald og Varsell at indkaldes,

Foruden 4 gl: Laug Rettes Mænd, Ole Larsen Age, Orm Mansager, Knud og Lars Trones som Retten tilstunden aar skall bivaane blef opnefnt, Lars Mansager, Iver Lofthuus, Østen Helgese/n Lutre og Brynild Svartved, som betids haver for Laug Manden deres Eed at aflegge,

Sluttelig blef Restantzerne som med wedKommendes bøger war Confereret, tage/n under Rettens forseyling,

Derefter fremkom Lars Odsen Lothe paa Egne og sin Søn Wiching Larsens Vegne og for Rette/n til Kiende gav, at be:te hans Søn Aamanglede og Kierde paa 3 Spand Smør her i Gaarde/n Lothe, som Siur bruger og er hans Moders Odels Gods, lyste sit forfald med Penge Mangell til samme Godsetz Jndløsning, som hand begierte udj Protocolle/n indtegned, som ey Kunde negtes,

1723: 64

1723:

Dend 16 Decembris blef Høste tinget som sedvanligt holden med Jondals Skibredes Almue udj Hardanger paa dend Gaard Wig, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mande/n og efterskrefne Laug Rættes Mænd Lars Drage, Aschild Molven, Niels Berge, Niels Espeland, Niels Underhouge/n, Samson Brattebøe, Johannes Wig, og Siur Espeland, derforude/n dend tingsøgende Almue tilstæde wærende,

Efter Rættens Sættelse som sedvanlig blef

Publiceret
Lars Galtung Torsnes udgifne Skiøde paa Et Spand Smør med bøxell og herlighed udj dend Gaard Molven for 30 Rd: Solt og Skiødet till Opsidderen Lars Guttormse/n Holven dat: 13 Debr: 1723,
Endnu hans Skiøde paa det 2det Spand i samme Gaard Molven till Opsiddere/n Ascheld Siurse/n for 30 Rd:s anammelse dat: 13 Deb: 1723,
Publiceret Gedsche Sahl: Magister Kaaes udgifne bøxell Seddell i hendes Naadsens aar dat: Berg/en d: 25 Junj 1723 paa 2 ½ Spd: Sm: ¼ td: Salt gl: Landschyld

1723: 64b

1723:

udj Gaarden Ouestad till Leylending Hactor Larse/n, som Niels Pedersen for ham har opsagd,
Publiceret Wiglich Herreys Obligat: dat: 24 April 1723 paa 80 Rd: skyldig til Eilef Selsvig Laante Penger, og derfor til Special underpant til forsichring satt han/nem dend Gaard Fladebøe Skyldende 4 pd: Smør hvoraf Panthavere/n for sine Renter aarlig Landschylde/n maa oppebærge,
Publiceret Ole Mickelsen Berlands Skiøde dat: Berland d: 5 Maj 1723 paa Odels Rette/n till sin Myndlings Andeel udj Øde Jorde/n Tveitedal, under Gaarde/n Wig beliggende, solt till Niels Heinese/n Wig, derfor betalt 4 Rd: Penger 1 baad for 3 Rd: og Stemplet Papir med ting lysing,

1723

1724

(1724: 64b)

Anno 1724 dend 13 Martj blef [holden] Almindelig Skatte og Sage Vaar Ting med Jondals Almue udj Hardanger overwærende wed Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Manden Lars Drage, og efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Knud Degebreke,

1724: 65

1724:

Siur Espeland, Samson Brattebøe, Iver Svaasand, Iver Fladebøe, Niels Espeland, Iver Setved, og Aschild Molde!! (Molve?), foruden dend Tingsøgende Almue,

Efter Rættens Sættelse blef Allerunderd: læst og forkyndt
hans Kongl: May:ts allernaadigste Forordning dat: Kiøbenhafn dend 28 Janvarj 1724 om Skatternes paabud for dette indeværende Aar 1724:

Publiceret
Helge Olsen Severhagens bøxell Seddell dat: Wig d: 13 Martj 1724 paa En Løb Smør udj Gaarden Setved som hand sin Lifs tid maa beboe og bøxelen efter Loven betalt, bøxell Manden er hans Søn Ole Helgese/n, som en ligelydende Gienpart har underskrevet,
Prousten Hr: Ole Storms bøxell Seddell dat: Bergen d: 28 Janvarj 1723 paa ½ L: 6 mrk: Smør og ½ Hud udj Gaarden Tørvigen, till Tollef Pedersen udgiven,

Anno 1724 dend 18 Martj blef holden almindelig Vaar Sage og Skatte Ting med Gravens Tinglougs Almue

1724: 65b

1724:

paa Tingstædet Eye, overwærende i Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Siur Leque, og de 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd Arne Saaquitne, [paa] Jon

Westreims wegne war Iver House, Iver Lione, Per Spilden, Peder Saaquitne, Iver Ourdall, Siur Spilde, og Iver Nesseim, derforude/n tilstæde dend Ting Søgende Almue,

Tinget blef Satt som Sedvanligt af Kongl: May:ts Foged, hvorefter Allerunderdanigst blef læst og forkyndt
hans Kongl: May:ts Allernaadigste udgifne Skatte Forordning for indeværende Aar,

Publiceret
Hendrich Miltzous bøxell Seddell dat: Lille Graven d: 4 Martj 1724 paa 2 pd: 11 ½ mrk: Smør med overbøxell till Hiermund Olsen, som hans Fader før ham mod Vilkaar har opsagd,

Fremkom for Retten Iver House og begierede Fred Lysning over hans Skouv til sin Gaard Erdall i Eidfiord Sogn som hand befinder at wære med hugster beskadiget, at hvem som betrædes dermed efter Loven at lide,

Derefter blef Sagerne forretag/en

1724: 66

1724:

Kongl: May:ts Foged i Rette Kaldet dend till neste Høste Ting opsatte Sag andgaaende Slags Maal mellem Poul Spaanumb og Lars Tveite,
Jngen af Parterne møtte, Ey heller det sidste Rettes dag udeblivende Vidne David Spaanum,
Kalds Mændene Grim Haaem og Snare Torblaa afhiemblede at de Loulig hafde Stefnt David Spaanumb,
Fogden begierede at samme Vidne maatte paalegges under bøder til neste ting at møde, saa og Sagens begge Parter,

Afsagd

David Spaanum som nu 2de ganger Loulig er Stefnt paalegges under 20 Lod Sølfs bøder til neste ting at møde sit Vidne at aflegge, saa haver og Parterne till samme tid og Stæd at møde,

Efter forrige tiltale af Ole Nielsen Hotle til neste ting mod Niels Lione Eskede Citanten Sagen i Rette,
dend Jndstefnte møtte endnu iche og Lens Manden Siur Leque som Stefne [Vidne]

1724: 66b

1724:

Forklarede at hand hafde tilsagd han/nem mend iche Vidnes fast, thi beroer Sagen til nestkommende Ting,

Dend Sag mellem Torbiørn Ose og Quind Folcked Anne Siurs Datter som nestafwigte Ting blef opsatt, nu af Citanten i Rette Kaldet,
Quind Folcket tillige med hendes Fader som Forswar, desligeste de 2de Vidner Jon Westreim og Aad Haaem møtte,
Corporalen Andfing Leque var og nærværende ved Sagens forhandling,
Citanten forlangede sine Vidner afhørte,
Jon Westreim derpaa fremkaldet og efter aflagde Eed, forklarede at hand war som Præstens Medhielpere tillige med Christopher Ødven, af deres Sogne Præst Kaldet i hans Hus, da war Quind Folcked Anne Siurs datter der tilstæde og Præsten Spurte hende hvem hendes barne

Fader var, der till svarede hun at det var ingen anden uden Corporale/n Andfing Leque, noget efter samme dag Kom bemelte Corporal og Præste/n igie/n Spurte derom, da sagde Andfing hand kunde iche nægte hand io hafde betient hende, widere hafde Vidned iche at udsige, Corporalen spurte Vidned om hand iche benegtede at wære barne Fader,

1724: 67

1724:

Vidnet hertill svarede at Corporalen talte derom og skiød paa at Tiden ville udvise det, meere kunde hand iche erindre,

Aad Haaem fremkaldet som aflagde sin Corporlige Eed, Forklarede at Torbiørn Ose kom till ham afvigte aar udj April Maaned, og begierte at hand med Endre Hallanger wille komme till Lequen og tilspørge Quindfolcked Ane Siurs datter om det Snack og bøgde Røgte hun skulle have paasagt ham at have beligged hende, og da hand kom till Leque Spurte hand be:te Quindfolck derom, som Svarede Ja at Torbiørn war hendes barne Fader, saa Spurte Vidnet hende hvorledes det har til gaaed, svarede hun at wille gaa till Meel Støhlen paa Osse hvor der war dend tid afvigte Aar wed Marie biergs gang (Marie besøkelsesdag) war brøllup, og som hun kom lidt ude/n for huset sagde hun till en Giente Christi Lars datter som fulte med hende, see der ligger Torbiørn Osse og Sover, som war uden paa Bøen, saa gik hun hend till ham og ville væcke ham op, hand Reiste sig og Kalte hende Catrine, derefter Spurte attestanten \hende/ hvor Kom det sig at du hafde dend Omgiengelse med ham, lagde hand sig paa dig, derpaa svarede hun, Jeg lagde mig paa ham veed ieg, widere fick de iche af hende, og hand gik si/n Vey derfra,

Citanten svarede hand veed sig frj med en God Samvittighed for saadan Gierning som hand aldrig har haft med

1724: 67b

1724:

hende at bestille som hun har paaført ham, og erbød sig godvillig till sin befrielse og Uskyldighed at bekræfte sin Saligheds Eed at aflegge,

Quindfolckeds Fader som hendes Forsvar paastoed og modsagde Eede/n at hun iche dermed var fornøyed,

bemelte Quindfolck blef af Retten tilspurt om hun blef ved sin forrige tilstaaelse, da svarede hun Ja, forklarede og derhos at da Andfing Corporal hafde sin Omgiengelse med hende, da Stavede hand for hende det Nafn Torbiørn Ose hvorpaa hun spurte hvad det skulle betyde, da sagde hand dend tid du var hos ham paa Ose Marke/n hvad mine Øyen Seer kand ieg iche nægte, hvorover hun blef forskrækked,

Citanten Erbød sig igien gladelig at ville giøre sin Eed at hand intet har haft med hende at beskaffe og er gandske Uschyldig, forlangede dom og hende at lide for hendes paasagn,

Hun blef tilspurt om hun saaledes hafde bekent det for de 2de Mænd Endre Haldanger og Aad Haaem, at Torbiørn Ose hafde hafd med hende at bestille, hvorpaa hun svarede at det sig saaledes forholder, som de udsagd haver, Dernest blef hun tilspurt om det var efter dend tid at hun hafde Staaed Skrift, at forbemelte beskickelse Mænd var hos hende, dertill sagde hun at det var lenge efter

1724: 68

1724:

{saa og} at hun hafde fød barned, at dise Mænd kom til hende;

Videre hafde Parterne iche at indvende ude/n at Citanten blef ved sin forrige {Eedlig} tilbydelse og forlangede en fri Kiendelse dom,

Hun endydermere blef tilspurt hvad ord der passerede mellem dem, om hand begierte at ligge hos hende, hun svarede at hand tog fat paa hende Kaste hende ned, og tog Skiørted op, og sagde Cathrine som var hans Kones Nafn Kommer du her, og da fick hand sin Villie med hende, Strax derpaa saa hand paa hende, og hun tenckte hand ville giøre det igien løb hun fra ham ind udj brøllups Gaarde/n hos Folck, dette war om Morgenen at Soelen war Komme/n op paa himelle/n og det var dag,

Hun tilspurtes om hand loved hende noged for saadan gierning, eller siden efter dend tid till nu, sagde hun Ney hand har iche talt et ord til hende om noged, enten for heller side/n,

Citanten sagde at alt er Usandferdigt, hand ved sig Uskyldig, og erbød sig Eed derpaa at giøre at hand aldrig har begaaed dend gierning eller haft Legemlig omgiengelse nogen tid med hende som hun saa Ublue har paasagd ham,

Quindfolckeds Fader svarede som tilforn, hands datter desvær som Retten Kand schiønne og see er taabelig, og kand hand iche wide

1724: 68b

1724:

om hun har Rett eller Urætt, eftersom Torbiørn Ose erbyder sig til Eed, som hand dog {…..} \forlanged/ efter forrige paastand ey burde tillades,

Corporalen spurte Siur Leque Quindfolckeds Fader om hand iche en gang i hans Nærværelse og Angunde Søsteren hos war, Spurte Quindfolcked Anne hvorfor hun holt saa hart ved ham, at hun sagde hun meente at faa det ud paa hanne/m side/n dend ande/n war hendes Søskende barn og en gift Mand, Siur Leque sagde hand hørte de Snacked derom som sagd er og gik hand ud,

Kiendt Dømt og Afsagd

Jmod dend paasagn, og Røgted som det Jndstefnte Quind Folck haver her for Rætten tilstaad at have om Citanten Torbiørn Ose udført og sagd, har hand ey alleene bekient sig Uskyldig, mens end og for Gud og denne Rætt med en God Samvittighed Kand og vill aflegge sin Sahligheds Eed, at hand aldrig har begaaed denne Syndig Gierning eller haft Legemlig Omgiengelse med hende, Sogne Præstens Edlig attest saavelsom og begge hands Medhielperes Edlig widne er og \icke desmindre/ saa Omstendelig, forklarlig og fast, at hendes Løslig paasagn icke derimod Kand gielde som hun icke Kand bevise, og tilmed saa handgribelig efter hendes udsigende at det var Lys dag og strax uden for

1724: 69

1724:

huserne paa Bøen ved Gaarde/n Ose hvor der dend tid var Mengde af brylups Folck, at da gierninge/n skulle af ham wære skeed, som ey heller Kand befindes at være Trolig, at dend skulle wæred begaaed eller hvoved!! (voved) at øves, hvilcken all saadan hendes forklaring hand Citanten modsiger og ofte sin Eed will giøre har erbødet til sin Uskyldigheds bevis, men efterdj dend af {hun} \hendes/ Fader er bleven modsagd, saa Kand denne Rett imod Kongl: Allernaadigste udgifne Forordning om benegtels Eed ey Citantens \frivillige/ Eed andtage, og som hand da ey andet endsom omstendelig Kand befindes Uskyldig, hand og af Grander og Naboer er bekient og her udj Rette/n andseet for en Samvittigheds Mand der i saa maader bør og Kand staae til Troende, hand og haver Lovens 6te bogs 13 Capit: 5 Capit:!! (Art:) medholdelig hands befrielse Eed at modtages, Altsaa Fri Kiendes hand aldeeles for QuindfolKeds Ane Siurs datters Løse paasagn og udstrødte Røgte ey at komme han/nem paa ærlig Nafn og Røgte til Ringeste forklæinelse i noge/n Maade, og hun efterdj iche af ham er Stefnt paa noge/n brøde at lide og derfor at befries, Skulle Ellers Corporal Andfing Leque have nogen tiltale til hende efter hans formeening gaaes derom ved Lovlig Søgning,

1724: 69b

1724:

Kongl: May:ts Foged hafde indstefnt Christj Baars daatter at betale hendes bøder for begangne Leyermaal, efter Præstens attest at være bekient paa Corporal Andfing Leque,
Det Jndstefnte Quindfolck møøtte!! icke, Stefne Vidner Grim Haaem og Snare Torblaa aflagde Eed at de hende Lovlig hafde Stefnt,
Fogde/n begierte Lauf dag,

Afschediget

Sagen beroer til neste ting till hvilcke/n Tid Quindfolcked bør at møde,

Till samme Tid og Stæd hafde Niels Kierland Stefnt Peder Midhuus at Tage mod penger for hans paa boende Jord som Citanten er Odels berettiget at indløse,
Dend Jndstefnte møtte svarede at om hand har noged at søge Kand hand søge ham for Aastedet,

Afsagd

Lovens 5te bogs 3 Capit: 10 Art: befaler at om nogen vill holde sig for Odel berettiget og Løsnings Mand till nogen Jord, skall stefne Vedkommende for Jul till Jorde Tisdage/n efter Paasche tilstunde[nde] aar for Sornskrivere/n og 8te Lau Rættes Mænd, Thj hendvises Sagen i saamaader efter Loulig warsel till aastedet,

1724: 70

1724:

Sr: Hendrich Miltzou lod udj Retten Lyse sin Odels Rett og Løsning till en deel Jordegods her udj Tinglouget beliggende, hvilcket hand igie/n will ved Lov og Rett indtale, begierede at dette udj Protocolle/n maatte blive indført og Almuen Kundgiort, hvilcket ham med billighed ey Kunde nægtes,

Anno 1724 dend 22 Martj holtes almindelig Vaar Sage og Skatte Ting paa dend Gaard Yttre Alsager med Kintzervig Ting lougs Almue overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, samt de 8te Eedsorne Loug Rættes Mænd, Torgiels House, Gunder Alsager, Orm Mantzager, Helge House, Iver Lothuus!! (Lofthuus), Lars Mansager, Brynild Svartved og Østen Helgese/n Lutrum, forude/n tilstæde dend Ting søgende Almue,

Tinget som sedvanlig udj Kongens høye Nafn af Fogde/n blef Lyst og satt,

1724: 70b

1724:

Till hvilcken Tid og Stæd hafde Lars Baarsen Gryting udj Røldals Sogn i Rette Kaldet de 2de Erlige og forstandige Mænd Ole Tvete af Røldal og Orm Mansager af Odde Sogn Eedlig at giøre forklaring till et Tings widnes erholdelse, om de 2de Quind folck Dise Olsdatter Hambre og Zigri Knuds datter Lone hvor nær de udj Slægtskab ere, nembl: udj 3die lige Leed, saasom hand for Sexten Aar side/n haver besoved dend første, som side/n og i meden hand var udj Kongens tieniste for Soldat hafde Gifted sig, og dend Sidste nembl: Zigri hand nu nest Guds bistand agter at træde udj Egteskab med, men formedelst hans Leyermaal med

dend første will hand allerunderd: andsøge om Kongens allernaadigste bref sit Egteskab med hendes Slegt Zigri at maa fuldbyrde,
Vidnerne bleve fremkaldet, og fremstoed
Ole Tvete og aflagde sin Corporlige Eed efter Loven, forklarede

1724: 71

1724:

At J Røldal paa dend Gaard Hambre \bode En Mand Peder Helsen/ som hafde Een datter blant fleere børn wed Nafn Maritte, denne blef Gift med Ole Goutesund hvis datter af dise Folck auflet er dend Kone Dise gift med Knud Rabbe som (Dise altså) for mange aar side/n war besoved af Citanten, og er hun udj 3die Leed \af broder lægge/n / med dend Pige Zigri, som hand will ægte, bemelte Zigris Moder Dorte som var gift med Knud Mikelse/n Lone, hendes Forældre Tore og Anger, boende i Hagen en Jord Kaldet, hvilcken hendes \Zigris Moder/Moder Anger war Søster till ovenbemelte Mand Peder Helgesen Hambre saa hun saaledes udj denne Gren af Søster Lægge/n er ey nermere endsom udj 3die lige Leed med Dise,
Dernest fremkom det andet Vidne Orm Mansager, som aflagde Eed og forklarede samt bekræftede det self samme som ovenbe:te widne,
Hvor efter Lars Baarsen war Tings Widne beskreven meddelt under Rættens Seyl som Vi han/nem med billighed ey Kunde nægte,

1724: 71b

1724:

Publiceret Allerunderd: hans Kongl: May:ts Skatte Forordning for indeværende Aar lige som paa de andre ting,

Publiceret
Aslach Bervens Skiøde dat: Alsager d: 22 Martj i dag, till Isach Berven paa 5 Spand Smør med bøxell, og overbøxell paa andre 5 Spand Kiøberen self Eyer og beboer udj Gaarden nedre Berven, til Vitterlighed medforseylet af Iver Hofland og Samson Frønes,
Publiceret Prousten Hr: Magister Jørgen Brose og en bonde Mand Lars Grebsen deres Skiøde daterit Alsager Tingsted den 22 Martj 1724 till Ommund Tostense/n Maachestad paa 3 Spand 14 mrk: Smør udj Gaarde/n Indre Blejen, og overbøxell efter Skiftebrevet holde/n efter Peder Jonsen den/nem Udlagd, samme 3 Spand Kiøbere/n har betalt den/nem 79 Rd: for,

Dend Sag som Niels Schieldaas neste Ting hafde indstefnt mod Guri Knud Persen Sexes blef af Citanten i Rette Kaldet,
Jngen af dem Sagen Vedkommende møtte ey heller Stefne mændene hvorfor Sage/n udsættes til neste ting,

Publiceret
Lars Gutormsen Hougens Skiøde for 10 4/7 mrk: og Siur Lothe for 5 2/7 mrk: tils:

1724: 72

1724:

15 6/7 mrk: Smør Solt og afhændt med bøxell udj Gaarde/n Svartved till deres broder og Svoger Haaver Gutorse/n!! (Gutormse/n) Svartved som derfor har betalt efter Kiøb og foreening, dat: 22 Martj Ao: 1724:

Saa blev Lyst Sr: Hendrich Miltzous indløsning og odels Rætt till hvis Jordegods hand herudj Tinglouged beliggende, haver at indtale, Og som Skeed paa (Gra?)vens Tingsted, og Jondals Tingsteder,

Sluttelig blef Restantzerne over de Kongl: Contributioner udtagen og forseyled,
item Tings widne at ingen 6te og 10de Penger, forbrut Odels gods, arweløst Gods, huus Mænd, hand wærks folcks og bønder Sønners Skatter war falden afwigte aar, saa og opryddede Pladser med widere, hvorom Almuen paa tilspørsel svarede at ey nogenslags deslige Skatter ente/n war falden eller udgives, uden de 4re hus Mænd i Sysendahl som betaler aarlig ½ Rd:,
derefter blef Tinged for denne Gang opsagd,

Anno 1724 dend 28 Martj blef udj hørsomst følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Andreas Undals høygunstige befaling dat: Bergen d: 18 hujus paa Prousten Hr: Magister Jørgen Broses forlangende, det huus udj Kintzervig paa Præste bolets Grund bestaaende, som Sahl: Capit: Heyman haver i boed, Louligen vurderit hvad det nu [er] værd, som og taxeret dend Skade det udj langsommelig tid har taged, og side/n det 2de Ganger tilforne dend 14de Janvarj 1722 og d: 21 April 1723 efter Velædle og Velbrd: Hr: Major Segelkens Skifte Forwalter udj afg: Capit: Heimands Sterf boed, hans

1724: 72b

1724:

Skriftlig begier til mig Sornskriver derom, har wæret wurderet,
De nu udj denne Forretning med wærende Eedsorne Loug Rættes Mænd, ware, Gunder, Tosten og Jacob Huus, Asbiørn Tvisme, Peder Haaversen Ureim, og Ole Johannesen Lutre,
høybemelte befaling som blef indlevert lyder et efter andet som følger,
Hvor efter Vj tog forbemelte Huus udj besigtelse og nøye øyensiufn, hvilcket stoed aaben, Dørene fra tagne, og afrefne, de 3de gamle Vinduver!! paa dend syndre side udj Stuen vare gandsche ude og J Støcker, saa de ere till ingen nøtte, de øvrige 3de Vinduver paa dend anden Side er og gandsche i Sønder meere end tilforne, og ey heller kand staa til at Reparere, hengsler var og af Kielderlugen og i Kiøckenet ned Reven hylderne; Paa dend anden Ende er et lidet kammers derudj er og de Vinduver af lige Ringhed som de i dend anden Stue, og en Steen Kackelofn som derudj Staar er gandsche Synder bruten og til ingen nøtte, Lofterne opgisned og opreven, Huuse Tømmeret i sig self er gammelt og sammen flicked, og indted af nyt uden et lidet tilbygg af 12 eller 14 Stocker smaat tømmer, hvor et lidet Spis kammers har wæret; Taget paa dette huus er af Storm og Uveyr bortaged, liden Næver findes derpaa som er optørked og sammen Krumped og ingen Torf eller Mull er derover; Kiøcken Skorsteenen oven Taged er og en Stor deel nedfalden, saa at samme Huus mesten er Spoleret; Og skulle dend Skade repareres som det har taged siden at det sidst blef vurderet, saa var dend iche at bekoste i det ringeste med Thj Rd: og vell dobbelt saa meeget till, førend at!! (af) nogen Skickelig Folck med Familie derudj kunde beboes, J fald samme Huus paa Grunden maatte blive bestaaende, Thi Lofter og Gulver ville af nye nedlegges, Nye Vinduver med Poster tilskaffes, samt alt andet et bequemt Vaan huus tilhørte maatte tilkostes som af os ey Kand saa Specialiter forklares, saa at forommelte Huus af os alleene det ringe og gamle Tømmer det er opbygt af, kand andsees og udj høyeste maader af Værdj efter wores beste Skiøn vurderet og taxeret for 12 Rd: siger tolf Rd: tillige med det oven for staaende Stave Jldhuus af udskot bord og Hun været sammenslaget som er baade Taget og bordtæckningen paa siderne derpaa borte; hvilcket er af ingen værdj som derfor udj ovenbe:te taxation er indbegreben, Saaledes

af os samplig!! at være befunden efterseet og vurderet, det bekræftes ved undertegned haand etc:

1724: 73

1724:

Dend 6te Aprilis blef et Extra ordinaire Ting holden paa Wangen i mellem Hr: Major Bachelay!! (Barchlay) og hans Leylending Peder Glime, udj samme sag, med betientes Retten paa Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lems Vegne Lænds Mand Wiching Tvilde, og efterschrefne Loulig opnæfnte Eedsorne Laug Rættes Mænd, Knud Noreim, Wiching Grove, Brynild Grouve, Jon Quale, Knud Hæfte, Jon Kinne, Elling Berge, og Knud Nyre,

Till hvilken Tid og Stæd Hr: Major Barchlay ved Skriftl: Stefning hafde indstefnt Peder Glime hvilcken i Retten indlevered lyder som følger,

hvor somhelst Hr: Major Barchlay indleverede høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens høygunstige Resolution paa forregaaende {Suplique} \Memorial til dette Extra Tings holdelse begge/ saa lydende.

Dend Jndstefnte Peder Glime møtte tilstoed Loulig Varsel, saa var og indkaldet Hr: Lieutenant Jens Nordal som møtte,

Hafde og Jndstefnt de 2 Mænd {Andfing}!! Ringem (seinare likevel kalla Andfing) og Arne Mit Ringem som vare overwærende da Kiøbet blef slutted om Gaarde/m udj Leylendinge/n Peder Glimes overwærelse deres Eedlig forklaring at aflegge i Sage/n hvad som passered,

1724: 73b

1724:

Item Stefnt Ole Scherpe [og] Lars Glime at forKlare om de iche dagen efter at Majoren hafde Kiøbt Gaarden war hos hann/em paa Peder Glimmes Vegne og bød han/nem Ru Kiøb om hand ville afstaa samme Gaard,

dend Jndstefnte proponerde at \hans forrige/ Eyere{n} hafde tilbøden Gaarde/n \til Kiøbs/ og hand Stadfæstede ham 250 Rd: \at give/ for Gaarden, i 2de Mænds Vidne Andfing og Knud Ringe\m/s Paahør og tog hand till Lomm/en og ville give hand penger paa haande/n, men Lieut: svarede at hand iche Kunde og ville tage mod \det bud og/ Penger heller og slutte Kiøb før end Majoren var overwærende som og hafde budet paa Gaarde/n, og hand Peder Glime og skulle wære hos, og widere blef der iche af, forbemelte Mænd var af hand indstefnt derom at forklaring \at giøre,/

Lieut: Nordall som nerwærende svarede at som Peder Glime har ladet indstefne ham for denne Rætt, forregivende hvor for hand iche har maatt nyde Gaarde/n for de ommelte 250 Rd: som hand formeener hand skulle sat gaarde/n, da svares der till efter forregaaende Loulig tillbud af han/nem till Peder Glimme dend 24 Sept: 1723 nembl: wed Gotskalck Leque og Erich Jndre Tachle er da Peder Glime op kom/men til ham nogle dager derefter hvor hand da tilbød ham for bemelte Gaard 200 Rd: mens som hand iche Kunde wære Skadesløs for saadan en god Gaard blef der iche af,

1724: 74

1724:

dend 5te October nest efter war Hr: Major Barchlay udj hans huus, hvor da opsiddere/n Peder Glime indfandt sig efter giorde advarsell ved de 2de Mænd nembl: Andfin Ringem og Arne mit Ringem, blef da velbe:te Hr: Major Barchlays bud udj opsidderens overwærelse 270 Rd:, og opsidderen Peder Glimes tilbud ichun 250 Rd: saa at Kiøbet da blef slutted med Majoren, side/n at opsidderen iche ville give samme Penger,

Neste dagen derefter som war dend 6te Oct: kom Peder Glime igie/n till ham og bød 200 Rd: med formeening og udsigende at Kiøbet iche maatte wære for alvor med Majoren, hvorpaa hand fick til giensvar at kiøbet war Vist og fast, dend 10 Novemb: kom Peder Glime atter med sin Stiff Fader og Vær Fader og begynte paa nyt at byde de 200 Rd: nefnte iche ude/n paa det sidste sagde 250 Rd: efter ald omsvæf, dertill svarede hand ham igie/n som tilforn at derwed iche Kunde giøres noged side/n Hr: Major Barchlays sluttede Kiøb war slutted [og] iche Kunde Ryckes som var 20 Rd: meere end hans og nu

1724: 74b

saa lang tid efter, hvoraf Retten Kand see og slutte af Peder Glim/m/es omgang at hvad hand en gang bød gik hand siden fra, saa at om hand hafde villed Kiøbe gaarde/n hafde hand brugt \og holt/ Loulig Medfart,

Citanten proponerede at hand med en Stor Familie siden Krigen med møysommelighed her paa Stædet og till Kongens tieniste at forrette har med stor Skade og forlis boed her som en Ringe huus Mand, og som hand nu fant Leylighed at faa sig denne Gaard hvor hand kunde boe paa udj sit allernaadigst Andfortrode Compagnies Districte, saa lever hand [i] det Allerunderdanigste haab efter Kongens Lov at nyde samme sin Gaard til beboelse som en boeslids Mand det hand Kand sande med sin Eed og at igien give sin Leylending sin Loulig udgifne bøxell igie/n derimod at Ryddig giøre ham Jorde/n till Fardag,

Levert dernest sit Skiøde som lyder saaledes,

{Dend Jndstefnte} \Forbemelte/ Peder Glime \paa tilspørsell/ tilstod Lieutenantens forklaring, og andviste 2 Punger med Penger, hvorudj, hand \ydermere/ sagde var 250 Rd: formente for samme Sum/m/a at bekom/m/e Jorde/n, derefter, Peder Glimme paa Rettens wegne, {Hand} blef tilspurt om hand iche var hos da Kiøbet med Majoren blef slutted

1724: 75

for Gaarden Glimme og om hand iche ville give samme Penger, hvortil hand svarede at hand var hos, og wille iche give meere end som de 250 Rd:

Citanten forlangede at hans Vidner maatte afhøres som hafde opsagt hans Leylending Peder Glimme, desligeste hans andre Vidner hand hafde Jndstefnt,

Contraparten paa tilspørsell wedgick at hand Loulig for Jul war udsagd, sagde derhos at hand tillige med de 3de Mænd Ole Scherpen, Lars Glimme med Mathis Ringem war hos Majoren og bød ham overlade ham Gaarden og at hand iche wille gaa i Kiøbet for ham, bød ham een ære Mand Et Slagter beest, og Majoren svarede hand ville betencke sig,

Hr: Major Barchlay Replicerede at da var Kiøbet slutted, hans Leylighed war icke at Kunde overlade Jorden, hvilcken hand saa tiltrænger og til sin boepæl self behøver,

Contraparten Peder Glimme forrestillede at hand hafde gived Hr: Lieut: Nordals Fru Kiereste for 4 Aar siden da hun war Encke een Stor bøxell hvilcken Penger hand bør have igien, om hand Jorden skulle fraflø̂tte, formeente derover nermest at beholde sin paaboende Jord, og hafde hand Jndstefnt hans paaberaabte 2de Vidner Andfing og Knud Ringem at giøre forklaring, det Lieutenanten ey modsagde hvormeget bøxelen war, da de war med ham, at hand bøed 250 Rd: og derom blef omtalt,

1724: 75b

Hr: Lieutenant Nordal protesterede herimod, widners førelse, saasom hand icke war warslet nogen widner derom, som hannem war uwitterligt, at andføre, formodede efter Kongens Lov at nyde sin paastand, og begierede Rettens Kiendelse,

Kalsmændene Wiching Tvilde som med Christen Rogne hafde wæret at Stefne udj Sagen, blef af Peder Glimme paakaldet og sagde Lænds Manden til bemelte Peder Glimme det hand iche hafde begiert at de skulle stefne Lieutenanten paa hvor meget at hand hafde faaen udj bøxell, hvilcket Peder Glimme og for Retten tilstod, at hand nu til denne Rett, det ey hafde forlanged,

Forafskeediget

Som det befindes at Lieutenanten udj dend Post, hvormegen bøxell Peder Glimme hafde given, icke war stefnt, nogen Vidners forklaring at andhøre, hvorimod hand og protesterer, saa Kand samme Vidner derudinden, ey mod Lovens 1ste bogs 4 Capit: 1ste og 5te Articulers tilhold, føres mod hannem, som iche Lovlig dertil er Kaldet,

Derefter Citanten Hr: Major Berchley!! (Barchlay) end videre forrestillede, at som Peder Glimme iche fragaar, det hand io har været overwærende da Kiøbed blef slutted, med videre erfares Kand, iligemaade at hand Lovlig er udsagt, saa formeente hand unødig at føre sine widner, thi begge deelene udviser at hand iche uden Leylendingens Widenskab har slutted Kiøbet hvor for hand har holt sig Loven og Kongl:

1724: 76

1724:

Allernaadigste Forordning Allerunderdanigst efterretlig, erbød sig sin Leylending Lovlig bøxell at igiengive og paastod Dom at hand derimod Gaarden i Rette Tid bør og maa frafløtte, saasom hand er self nødtrengende og ingen tilhold haver saavell som og at Peder Glimme bliver tildømt denne foraarsagede Processes bekostning hannem at erstatte,

Contraparten Peder Glimme svarede og formeente nærmest at wære Kiøbere for de bødne 250 Rd: udj de 2de Mænds overværelse scheed, hvilcke hand forlangede at maatte faae afhørt,

bemelte 2de Mænd blef fremkaldet og efter at Edens forklaring for dem war oplæst og formaning scheed om deres Sandheds udsigende derudinde/n

Aflagde Andfing Ringem sin Corporlige Ed og forklarede at hand war med Peder Glimme hos Lieutenant Nordal, og bød bemelte Peder ham 250 Rd: men hvad Lieutenanten begierede for Gaarden, hørte hand iche, men Lieutenanten sagde Majoren har bødet mig 20 Rd: meere, mindre selger ieg dend iche [for], Peder svarede Gud Naade mig, det falder dyrt, og bød igien 250 Rd: og willed taged Penger der paa at give Lieutenanten, hvortill Lieutenanten svarede, Jeg Kand iche tage de Penger, Majoren og J skall wære begge tilstæde, widere blef iche afgiort, og ey meere derom har widnet at forklare,

1724: 76b

1724:

Det andet widne Kneud!! (Knud) Ringem dernest fremkaldet, aflagde Eed og forklarede det self samme som det første paa hvilcken tid og Stæd hand og med var,

Contraparten Peder Glimme derefter giorde sin paastand som tilforne og sagde hand war iche overwærende da af Majoren Pengerne blef betalt, Hr: Lieutenant Jens Nordal svarede at hand hafde iche nødig, at have nogen til widne, naar hand ville anamme Penger af nogen, nock war det at hand hafde trende ganger ladet ham wide, og haft ham hos sig hvad hand ville selge sin gaard for,

Jngen hafde widere at indvende, men Parterne erwartede og paastod Dom, Da blef herom for Rett

Kiendt Dømt og Afsagd

Denne Sags Rette omstendighed herudj er bestaaende, At som Hr: Majoren Berchlay!! har Kundet formaa sig til boepæll og huus wærelse den Gaard Glimme som herudj hans Allernaadigst andfortrode Compagnies District beleyligst wæ-

1724: 77

1724:

rende og beliggende at tilkiøbe, efter som den war af den forrige Eyer til fals og afhandling, saa haver hand sig samme tilkiøbt men førend da værende Eyer Lieutenant Nordal har kundet eller willed den bort selge till hannem, har hand till opsidderen Peder Glimme trende ganger ved advarsel derom haft hannem hos sig, dend som nermest at skulle Kiøbe og forinden Kiøbet er bleven slutted, Mens som opsidder har icke willed byde meere endsom 250 Rd: og siden mindre som alt af Acterne med widere Kand erfares saa at det Klarlig fornemmes, at Velbemelte Hr: Lieutenant Nordal mod Kongl: Allernaadigst Forordning, som byder Allernaadigst at Leylendingen sin paaboende Gaard tilkiøbs skall tilbydes med widere Allernaadigste Jndhold førend Eyere/n maa selge dend till nogen anden, hvilcket alt er skeed, og at opsidderen ey har willed give de samme Penger som Majoren efter sit fremlagde Skiødes udvis har derfor udgived og som welbemelte Hr: Major Bercley!! som Jorddrot til sin Gaard Glimme dend self will bebygge og paaboe, er self boeslid, har og till dend Ende som nødtrængende, udsagd

1724: 77b

1724:

sin Leylending Peder Glimme udj Rette tid for Jul og tilbøden ham sin Lovlig udgivede bøxell at igiengive, som ey er af ham modtaged, Altsaa er Lovens 3 bogs 13 Capituls 1ste Articuls, Allernaadigste Jndhold, og Majoren som Jorddrot der self tiltrænger sin gaard at beboe, medholdelig, at det hannem derefter iche Kand weyres, Thi Kiendes for Ret og billigt at hans Leylending Peder Glimme efter Allerhøyst bemelte Lovens 3 bogs pag: 514 Articuler 40 og 41 til Fardag indeværende Aar til den 3 Maj andstundende i det aller seeniste bør samme sin paaboende Gaard frafløtte, og Majoren indRømme, og ey sig med Jordens dørkning udj nogen maade at befatte, og huserne have Røddig giort at Jorddrotten den Kand tilfløtte og beboe hvorimod bemelte Jorddrot haver at betale og giengive hannem Peder Glimme sin bøxell eller første fæste efter Lovens pag: 501 Art: 24 de Penger Femten Rd: hvad sig dend Post angaar om meere bøxell at skulle wæred udgiven som Peder Glimme wed Paastand formeener, saa gaaes derom med wedKommende efter Lovlig medfart saasom det Majoren iche wedkommer, J det øfrige saasom dend Peder Glimme iche udj Mindelighed har willed modtage opsigelsen og foraarsaged denne Process saa findes og for billigt at hand

1724: 78

1724:

bør betale til sin Jorddrot Hr: Major Berchlay!! udj omkostning 4 Rd: siger Fire Rd: altsammen som ovenmelt at fuldbyrdes og efterkommes under adfærd efter Lovens widere Medfart,

Anno 1724 den 25 April betientes Rette/n paa Woss paa den Gaard Oppeland udinden een Odels trættes forhandling, medwærende som Meddoms Mænd, af Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem opnefnte Laug Rætt, nauf[n]lig Biørne Mølster, og Jon ibd:, Andfing og Mathies Ringem, Lars Tackle, Knud Wifaas, Johannes Lofthuus og Arne Ringem,

Till samme Tid og Stæd hafde Hendrich Johannesen wed Skriftlig Stefning Ladet Stefne sin Stif Fader Ole Nielsen paa samme Gaard boende, hvilkenken!! Stefning i Rettelagd lyder saaledes,

af widnerne møtte Hactor og Mons Fenne og Erich Grove som wedtog at wære Lovlig Stefnt,

Citanten i Rette leverte dernest Et Skiøde dat: Fuse d: 28 Maj 1681 saa Lydende,

Paastod at hans Stif Fader maatte levere udj Retten de øfrige Skiøder, samt Skiftebreved efter hans Sahl: Fader, hvorefter hand formeen sig pligtig Jorden at indløse saavit hos Sahl: Fader dend tid hafde arved og Jorden war Vurderet for, (saa)som hand den halvepart self af sin Shl:!! (Sahl:) broder

1724: 78b

1724:

Iver har Kiøbt, og dend Ene Fierdepart beholt hans Sahl: Moder som hende i Skifte breved var udlagd,

dend Jndstefnte leverte derpaa 2de Skiøder saa Lydende, Item Skiftebreved, tilstod at Citanten Eyede den halve part herudj Gaarden og sagde dernest at hand hafde tilforne giort det saa at hand ville boe her paa Jorden dend halve part sin Lifs tid, men Citanten wille iche holde det, og har hand iche nægted at ville tage mod Penger,

Citanten Replicerede at den Giær Kunde hand iche holde, saasom hand er berettiged til sin Sahl: Faders Odell og Aasæde. og siden nægtede hand det Pengerne at modtage hvorfor hand nu maatte søge Retten,

Den Jndstefnte Ole Oppeland, proponerede at Citanten hafde Loved ham, at give hannem wæderlaug for hvis hand paa Gaarden hafde bøgt paa Øde Tompt, halfparten udj En Ny Floer, og saa tæcket Fem Huser, item forbedret og Ryddet meget paa Jorde/n, siden hand Kom her paa Gaarden,

Citanten svarede at Tømmeret til Floren og!! (er?) tagen her af Gaardens Skoug saavelsom og ligesaa Næveren, saa at hans Stiffader war dog pligtig efter Loven at holde huserne Lovfør, saa og har hand Ryddet noged paa Ager og bøen, Jnden gierdes war det og hans pligt, som har boed derpaa udj Nj Aars tid, og Kom i gifte med hans

1724: 79

1724:

Sahl: Moder till en hæfdet Jord efter hans Sahl: Fader,

bemelte hans Stiff Fader gaf ydermere tilkiende at hand hafde indløst en \Støls/ Løe fra en huus Mand for 5 ½ Rd: og en smale Floer 3 mrk: so/m er 6 Rd:,

Citanten svarede herimod at hand hafde da i saa mange aar haft nøtte af Støhlen side/n husmanden gick derfra, formeente hand iche war pligtig at betale noged, og til med har hans Stiff Fader till Upligt hugged [i]? Skoug og Mark paa dend halve part, som hand efter Love/n burde erstatte,

Stiff Faderen svarede hand iche haft brugt meere end hand siufntes hans Eyendom kunde taale,

Parterne bleve tilspurd om de icke ville træffe forlig hvortill svarede at de ware willige,

Derpaa bleve de foreenede at Citanten skulle betale sin Stiff Fader Toe og Tredive Rd: saavell for sin anpart, som og de 4 R: hans Søn Johannes udj arf efter sin Sahl: Moder war tilfalden hvilke Penger Ole Oppeland self tilsvarer og betaler, thi naar hand som med Rette burde have betaling efter det første Skiftebref for sin anpart beløber sig det ickun 24 Rd: 12 s: for 1 pd: 4 mrk: saasom Godset efter det sidste Skiftebref af dato 18 Nob: 1722 er Marken wurderet 1 mrk: 4 s: høyere hvorudj hand Ole Nielse/n haver wundet sin paastand for dend Støhls Løe og widere, hvilcke Penger han/nem af Citant/en er blefven betalt med 32 Rd:, derimod skall alle prætentioner som hans Stiff Søn Hendrich

1724: 79b

1724:

Johannesen haver baade paa husernes brøstfældighed og hvad Skougens beskadigelse ved besigtels kunde bevises wære gandsche ophævet udj alle maader, og saa blef hans Stiff Fader

og efter begier beloved af Citanten 4 støcker Furre træer at hugge \her/ i Skouven naar hand det hafde fornøde/n, og skulle hans Stiff Fader nu i denne Waar till Fardag dend 3 Maj wære herfra Jorde/n afflytted og hans Stiff Søn Ryddig giord till sin Egen besiddelse og brug, som Odel og Aasede berettiged, derpaa de tog hver andre udj hænder till Stadfæstelse, hvad sig ellers andgaar det Citantens: Fire brødre og 2de Søstre haver arwed efter deres Sahl: Moder herudj Gaarde/n det betaler hand Hendrich Johansen self naar hand dem udløser, saaledes at wære Jndgaaed Skeed og forretted samt i alle maader af Parterne med hver andre forligt, bekræftes under haand og vores hos trøgte Signeter og betaler da Hendrich self de paa denne Process paakommende omkostninger till Sornskriver/en og Mænd,

Anno 1724 dend 3die Maj betientes Rætten paa dend Gaard Møckletun udj Eidfiords Sogn og Hardanger, till en Marckegangs forhandling, medVærende Efterskrefne af Kongl: May:ts Foged

1724: 80

1724:

opnefnte Eedsorne Loug Rættes Mænd, af Ulvig Sog[n] alle Upartische, nembl: Endre Hallanger, Elling Ose, Daniel Bagne, Iver Lione, Torbiørn Ose og Iver Ourdall, saa og tilstæde Lænds Manden Siur Leque,

Paa hvilcken Tid og Stæd Christopher Omundsen Ødven som Citant J Rette lagde sin Stefning over sin Lods Eyer, og Grander Till overende!! (overwærende) ved Skiell og Skifte, saaledes Lydende,

Af de Jndstefnte møtte Olmoe Møckletun som Lods Eyer i Gaarden, og de omboende Naboer, Baar Lillethun, Niels Halstense/n Garetun, Ander[s] Perse/n Quammen paa Eidfiords Præsteboel boende, Paa Ane Catrine Herreis Veyne hendes Søn Anders Hanse/n Aandeland, Tosten Herrey paa egne og Anders Persen Herreys Vegne, og Torsten Sæ som Eyere til samme Gaar[d], hvilcke alle vedtog Louglig at være Stefnt,

Citanten Hafde derforuden ladet Varsle efterschrefne Vidner at giøre forklaring om Eyendommens Grændser og tilkomst efter gammel Kann saasom Omund Lund, Guttorm Røyse, Ole Møchletun og Zigri Gunders datter, som tilstod Varsell,

Fra Sogne Præsten Hr: Hendrich Mønnichen blef ved Christopher Ødven levert hans Lugte Missive til Sornskriveren, af Gaards dato d: 2 Maj hvor udj hand melder formedelst Embedetz forretning ey self kunde møde som benificeret Eyer till

1724: 80b

1724:

Quamsdahl og Quamdals Støhlen, hafde derom lade[t] indstefne Vidner, Tosten Sæ, Endre Sæbøe, Poul, Sven og Tore Sæbøe og Omund Lund, hendsatte det till Rettens forsvarlig omgang, og hosfulte Et gl: bref af dato 1620 d: 11 Maj saa Lydende,

De omgrænsende Gaarders opsiddere og Eyere war tilstæde undtagen af Warberg, og tilstod at have wære[t] denne Forretning og begierende,

Derefter blef Vidnerne frem kaldet som efter Edens forklarings tilkiendegivelse blef forehold[en] og formaned om deres Sandheds udsigende som de med God Samvittighed og Eed kunde bekræfte, og sagde at de alle ville det efterkomme paa Stæderne hvor de kunde best siufne og giøre forklaring,

Olmo Møchletun med sin Søn Niels Garetun forrestilte og fremførte at de siufntes best Møchletuns Eyendom at Skiftes udj 3 Lige Parter saasom Enken en tredie deel tilkom, men de formente sig till dend Part Christofer Ødven Eyer at være Rætte Odels og Løsnings Mænd,

hvorimod Christopher Ødven svarede, at har de nogen Rætt der till Kunde de søge derpaa, altsaa denne paastand og tvistighed nu iche

1724: 81

1724:

kand ved denne Forretning andtages, mens hendvises till aparte Loulig Kald og Varsell efter Loven,

Derefter begave Wj os udj alle Parternes overwærelse og med Vidnesbyrdene, till at udsteene Møcklethuns hiemme Mark fra Lillethun, Garetun, Røyse og Sæbøe, og begynte Vj først Norden for Huset \ved/ det der nedløbende Steen Gierde neden for Lilletuns bøe tunge, inden for samme Gierde nedsatt dend 1ste Marke steen, der lige fra vill!! (till?) Lille Houge/n Kaldet dend 2de/n Marke steen, og atter lige fra dend i Søer melle/m Agrene dend 3die Marke ste/n, siden gick Vj tilbage efter andvisning og nederst ved det første Steen Gierdes Ende Leed, hvor en Veed!! (Veit?) løber tett hos, og der nedsatte inden for, dend 4de Marke ste/n, saaso/m Sæbøe eyer ude/n for samme gierde som bøyer sig igie/n fra denne MarKesten om Kring udj Søer, hvor Vi atter borten for som Gierdet slipper nedsatte dend 5te Marke steen, og derfra inden for Et andet oven fra Lillethun nedgaaende Stengierde nedsatte Vj dend 6te Marke sten at svare mod de andre tilbage udj Sæbøe Ledet, derfra efter samtliges andvisning uden for Sten Gierdet deres Parter som er tilforne Skilt fra Sæbøe, begyn[der?] neden for og paa Syndre Side af Veyen som gaar op efter, hvor tet ved sam/m/e Vey blef satt den 7: Markesteen som Viser Søer efter tvert fra sig till Elven, Udj dend 7de Marke steen hvorudj blef hugget en Vinkell Gloppe, Vider op og ned efter till

1724: 81b

1724:

dend 8de nedsatte Marke Steen udj brotted og derudj hugget en Gloppe som et Latinsch T:, dise Mærcker skiller Vas houg teyen som hører Møcklethun till fra Røyse teyen, paa dend Syndre side af Veyen opefter, og paa dend Nordre Side er Lillethuns Mark op og ned efter, oven for bemelte Røyse Eyn!! (Egn/Tey), som kaldes Røyse Vas houg teye/n, begynder igien En Tey Møcklethun {Kaldet} tilhørende som kaldes Mit Vors Teyen, hvor blef nedsatt melle/m Røyse og dend, dend 9de Marke ste/n, som inden for Veyen udj Søer Viser tvert fra sig til dend 10de Steen, og derfra igie/n till dend Ellefte Marke Steen till Elven, Atter oven for denne Mit Vors teye/n ved Veyen er den 12te Marke Sten, og et Støcke derfra i Nord over Veye/n blef hugged et Kors udj en Jordfast Steen, Fra forbemelte Steen hvorudj Korset er hugget og op gaaende ved Veyen blef satt dend 13den Markesteen og derudj hugget En Gloppe som det!! (den) bogstaf T:, atter oven for udj Stengierde Ledet dend 14de Markesteen nedsatt og Eyer saa Røyse Synde/n for dise Mærcker fra Mit Vors teyen op efter till Lunde bæck Teye/n som hører Møchlethun till, og grendser till Garetuns Eyendom,

Og som dagen med denne Forretning blef tilbragt, saa beroer det til i Morge/n,

1724: 82

1724:

Dagen efter dend 4de begyntes Forretningen igie/n,

først fra dend sidste igaar nedsatte Steen og oven for samme Gierde og Lundebeck teye/n blef nedsatt 4 Markestene, og huggen En Gloppe udj en Jordfast Steen, som schiller Møckletun med Lundebæcks teyen fra Garetuns Eign, Siden udj en Liden Øe i Elven kaldet Hage Skar Øyen nedsatt 2 Markestene og Viser till hølen, hvor Garetun Eyer oven for og Møckletun Neden for dise Steener,

Derifra Gick Vj tilbage og nedsatte En Marke [steen] inden for Gierdet ved Veyen En Marke steen som er den 4de og svarer i Nord till de 3de igaar nedsatte Steene till Lille houge/n og Stengierdet,
begaf os saa med Samtlige till Thunet igie/n hvor Vj ved Lille Thuns Lofts Nouv nedsatte en Marke steen at schille Møchletun og Lillethun, derfra gaar udj en Jordfast Steen huggen en Gloppe paa det Stæd i thunet Kaldes Alminding, fra denne gaar det om huserne i Nord udj en gl: funden Marke steen som blef Stadfæsted med en Gloppe ihugge/n, oven for i Søer hører Garethun og Røyse till og nede/n omkring Møckletun, Fra denne Kors Gloppe Viser det neder till en Jordfast Steen hvor udj hugget en Gloppe, som viser tver[t] fra sig i Søer till Jordfast steen, derudj

1724: 82b

1724:

er hugget et Kors og ligger ved en lide/n Kaal hage, viser i fra sig forbemelte Gloppe og neder til en Markesteen staaende udj øfre Smidie Houggen, derfra igien till en Markeste/n udj Lille Smedie Houge/n og denne Markesten Viser ned fra sig udj dend første i gaar nedsatte Steen,
Fra Kors Steene/n ved Kaal hage/n Viser det fra sig till øverste Løe Nooven, hvor der blef nedsatt En Markesteen, der i fra udj en anden Marke Steen med Gloppe nedsatt ved nedre Løe Noove/n, denne Viser fra sig till dend ved Stor Ager hermed Staaende;
Hvorefter blef af Olmo og Enken mellem sig Kyset eller Kaaret, hvormeget hun paa sit brug 2 pd: 20 mrk: schulle have udj hieme Marken som for hend[e] er udsteenet, som med det øfrige hvad hende udj Skoug og udmark tilkommer skall blive Specificeret, derefter blef mellem Olmo og Christopfer Ødven træffed hans 4de deell paa sit brug her i Jorde/n, som af os her i hiemme Marke/n saaledes blef udsteenet, nembl: af bøen skulle hand først have oven for udj thunet og neden for ved og inde/n for Steen Gierdet udj en Tey kaldet Torkels

1724: 83

1724:

Teyen Kaldet, der blef ved Gierdet nedsatt en Markesteen Kaldet Store Lose Steene/n, fra dend op efter till Store birke hougen udj en Jordfast Steen blef hugget En Gloppe, og atter derfra op efter udj en Steen liggen[de] ved en Steen Røse hugge/n en Gloppe, dise viser udj Ende bytted en nedsatt Markesteen Kaldet Lille Lose Steenen, og skall Christopher Ødven have Synden for dise Mærcker og Olmo Norden for, saavit Lille Thun og Gare thun paa begges Steder modstrækker og samme løber,
Siden udj Mid Vors Teyen blef nedsatt en Markesteen bort ved Elven paa Brotted som Viser op og neder mod de andre Markesteene, till Skilsmise at Olmo Eyer oven for mod Røyse Eigne/n, og Christoffer nede/n for mod Røyse Teyen,
Og Tog denne dags Forretning Ende, som blef med det øfrige opsatt till i Morgen,

Dend 5 Maj begynte Vj igien wores forretning,
og det første bytte mellem Møchletun, Garetun, og Lille Thun deres bøer eller Enge slotter udj Neset Kaldet borten for Elven under Fieldet, hvor sammesteds Først udj Berget Kaldet

1724: 83b

1724:

Gygre døren paa det Stæd hugget Et Kors, som Vjser fra sig ned efter mod Elven i det andet Mærke En Gloppe udj en Jordfast Steen hugget, derfra igien udj det 3die Merke En Markesteen nedsatt, Siden gik Vj efter widnernes andvisning op efter fra Elven igien till det første bytte og derfra udj Vest nede/n om fieldet hvor Vj fant en Steen gar Moe og Løe bek

schar Kaldet, hvor Wj sammesteds i en Stor Steen hugde Et Kors, og følged saa Nord efter samme Gar Moe Ved Veyen som et Leed siufntes at have wæret, blef ned satt en Markeste/n at vise op igie/n udj forige Kors, og ned efter til Elven der sammesteds i dend 2den Marke steen nedsatt, hvilcke dise Mærker gaar Rund om Møchlethuns bøen, fra Fieldet, J Elve/n og op igie/n Till fieldet, som ligger inden for, som tilkommer hiemme bøen, og uden om dise Marke steene og denne Tey har Møchletun, Røyse, Garethun og Lille Tun deres fælles bue beite, med videre tilsamme/n, som efter gammel brug,

Forommelte Møchletuns Tey blef siden Skifted saaledes, Først mellem Olmo og Enke/n Brite findes Vesten for fra det sidste Kors Øst efter blef nedsatt en Marke steen Ved Elven, som viser fra sig till 3de andre op efter mod Fieldet og dend sidste af dise Marke steene, dend sidste i Søer nedsatt tett nede/n for en Uhr ved Fieldet, og hører denne Tey efter deres samtycke Enken Brittes Jordepart till.

Dernest i Øst i Fieldet i Line nogenledes med de andre Korser blef hugget Et Kors, som Viser fra sig mod 4 andre neder efter ned-

1724: 84

satte Marke steene till Elven dend sidste, denne Tey Eyer udj Olmo paa Østre side af dise Merker og Christopher Ødven paa Vestre Side mod Enkens part grendsende,

Atter dend 3 deel af denne Tey fra forbemelte Middelschifter neder wed Elven En Markeste/n og derfra op efter udj braatted dend Anden, og dend 3die oven foor!! (for) som Viser op i Berget og er det første bytte som Korset blef hugget,

Siden forføyede Vj os derfra og udj en hage eller Slotte Tey som blef for os sagd at heede Øren, liger ved Vandet og Elven, hvor Vj nedsatte tet Ved Vandet og oven for baade Støed!! (båtstøet) dend første Markesteen, som Viser till dend 2den, atter herfra tverts over til Fieldet med 4re andre J mellem nedsatte Steener, og skall Enkens Jorde Part i Møchletun tillhøre af denne Tey nest ved Berget, dernest Christopher Ødvens Part, og det øfrige tilhøre Olmo Nielsen Møckletun, til Garetuns tilstræckende Eign, som der wed Gaar, men Poul Skaarene oven for nede/n om berget hører Møchletun alleene till fællig med slaatter og bu beite som iche Kunde deeles, og saaledes som Eign,

Og som det paa dend Side andgick, hvis Møckletun oven for \opefter/ Fieldet tilhørte, saa for at have det des bedre udj øyensiufn, foere Wj hiem udj Møchletuns Tunet, hvor Vidnerne som til stæde vare og blef frem kaldet, for dend som af Citanten

1724: 84b

Vare Jndstefnte, og fremstoed da,

Omund i Lund, en Mand paa 70 aar gammell forklarede at J hands tid af mange gamle Folck, som hand iche Kand Mindes, har hand altid hørt, at J fieldet fra Reipou Kaldet saa høyt mand Kand see af Thunet og till en bæck noget neden for Segell hammer Kaldet, tilhørte Møchletun, derfra till Steege berg Skaaret, weed hand iche andet end, Lillethun, Garetun, Møchletun og Røyse Gaarders opsiddere Marker til fælles, Side/n kommer Løe Skaaret, og Giede berg faldet, som hand iche veed andet og har hørt at Møchlethun tilhørte op till Ryggen af Fieldet, som mand i Thunet Kand see, till becken Stoupoe, og der fra neden om samme Field Borge Kaldet følger Rusten saavit mand af Tunet Kand see, og efter Katte giøt Nute/n, saavit ned efter Røckes Næset i Vandet, at tilhøre Møchletun som de har Kanned sig till, videre Viste hand iche som hand med Eed Kunde bekræfte,

Guttorm Røyse dernest sagde sig at være 60 aar gammell, og i hans tid ey hafde hørt andet endsom fra Reipou og J Svelle backe/n under Segel hammere/n \har det hørt Møchletun till, men Stege beck Skaret/ har det været i hans tid fælles Hage beete med {Møchletun} Lillethun

og Garetun men saavit mand Kand see af Thunet høyest i berget, og derfra till Løe skaar, og hører samme Løeskaar, Møchletun till med Giede \berg/ fallet og i Borgen, som hand har hørt for sig, neden

1724: 85

1724:

og oven for becken Svin Aaen Kaldet, og ned efter Rusten og Kattegiøt Nuten, og halve (holve?) Roe Nutte/n i Vandet, har hand hørt for sig at Møchletuns opsiddere har Kannet sig till og schulle Eye saavit de af Tunet Kunde see, og oven for schulle Quammen tage i mod, videre viste hand ey,

Zigri Gunders datter en Gl: Tøs mod 60 aar, forKlarede at have hørt af hendes Fader, boende herpaa Gaarden Møchletun hvor hun er op ahlet, at fra Reipou i Fieldet till Svælle backen schulle Møchletun Eye, og i Segel hammer schulle Lilletun, og noget i Stege berg schulle Garetun Eye til fælles, Giede berge faldet till Lien, Løeskaar, og J Borge schulle tilhøre Møchletun, og ned efter Rusten over \Katte/ Giøt Nuten, og Halvor Nuten og efter p(aa?) Næset i Vandet, som mand af Tunet Kunde See, videre var hende iche vidende at have hørt, som hun med Eed Kunde bekræfte,

Derefter blef de Vidner som Sogne Præsten hafde Jndstefnt frem kaldet, og frem kom,

Endre Sæbøe sagde sig over 60 Aar at Møchletuns Eign som hand hørt af mange sige schulle høre fra Vandet till bredden oven paa hol Roe Nute/n saavit mand Kunde See naar mand Stoed udj Møchlethun thunet, og siden oven for schulle høre Quammen till som grendser der i mod, videre viste hand iche,

Poul Sæbøe sagde sig mod 60 Aar at være gammell forklarede derhos det self samme som

1724: 85b

1724:

det første Vidne, at Møchletuns Mændene Kanned sig till saa høyt i Tromme/n paa holRoe Nuten som de af deres Thun kunde see, videre Viste hand iche,

Thore Sæbøe dernest fremstod forklarede at være 50 Aar, og i all sin tid ey andet hafde hørt efter gammel Kan af Møchletun Mændene saa vit de Kunde see af deres Thun op i holRoe Nuten schulle høre till, og oven for Kommer Quammens Eign, meere var hand iche afvidende,

Ole Lund som var Citantens første Vidne blef ved sin forige forklaring om holRoe Nutten, at Quammen Eyer deroven for som hand har hørt for sig,

Torsten Herrey derefter frem kom og proponerede at hand Eyer Kløve Støhlen oven paa Fieldet Borge liggende og holder sig fast med saavit Støhlen grændser med Støhls beite at være tilhørende, J Rette lagde et Udtog af Protocollen saaledes Lydende,

Halsten Garethun tilkiende gaf som En Lods Eyer at Udj Stege berg Skoret er hand fælles Eyende med Lillethun,

Vidnerne derefter blef deres forklaring forrelæst, som derpaa aflagde Eed at de iche Rettere og Sandere for Gud Viste endsom de hafde hørt og forklared,

Knud Tvete fremkom for Retten, og forrestilte at om der skulle Skiftes mellem Varberg,

1724: 86

1724:

Møchlethun og de om grendsende Gaarder som hand med andre Eyere hafde forlanged, saa var Sogne Præsten Hr: Magister Jørgen Brose bøxell herre til Warberg, og dertill maatte Stefnes, hvilcked nu iche var scheed,

Og som dagen Var forløben ey heller Kunde de Eigner som Vidnerne har forklaret om, formedelst dese/n Ubeleylighed med høye Field og Uhrer af os Steenes og Skiftes, Parterne Olmo, med Enke/n og Christopfer Ødven forlangede det maatte beroe til des at Møchletuns

Eyendom paa dend Anden Side til Sysendahlen kunde ved Markegang blive Separeret, saa blef Forretningen till J Morgen opsatt,

Dend 6 Maj som var dagen efter begyntes Vores Forretning igien,
hvorda for Retten frem kom opsidderne og Eyerne paa Lillethun, Garetun og Røyse, og forrestillede at de efter deres gamle Kann og brug som deres Forfædre hafver Eyet, ware saa foreenede till Skifte og deeling mellem sig, at oven om fra dend Tey Reipou Kaldet som hører Møchletun till, fra Giete Rinde becken over Svelloe, igiennem Steege berg og till Løeskar som igien hører Møchletun till, schulle alleene være fælles melle/m Lillethun og Garethun, og Røyse Mændene at holde sig derfra med Marke og Louf Skoug, mend neden om bliver det som tilforn dise Gaarder og Møchletuns Hage eller bue beite, Derimod skulle Røysse Mændene som har haft og nu faaer sit igien udj Gelmedahlen kaldet, der de og har sine Slotter Handeberg

1724: 86b

1724:

Kaldet, saasom fra første bytted Hande bergs Enden, lige Veyen op igiennem paa Nuten paa dend Søed Ost Lee(.?) og høyre haand, naar mand gaar op og lige Jnd J Rende berget kaldet, og der bliver og er alt Røyses tilhørende Skoug og Slotter, hvor i fra Lillethun og Garethuns opsiddere holder sig gandsche i fra, For det 2det Ligeledes, fra Vegter Leedet eller Grindet, og till en Stor Steen i Kors Rendet kaldet, lige op i Laapskaars Berget, J Sned, et lidet Steeck nordefter op till Sove Klævet, hører Røyse Mændene till, med de derudj Staaende Linde træer, og anden slags Skoug som efter gammell Kann tilhørt og brugt, For det 3die, Ald Selge Teyen kaldet og hem!! (hiem?) Vester efter udj Vaage Skaar gildet kaldet, som bæcken Rinder, og lige op igiennem i Gildet til en anden bæck Jnderst udj Største Giettelie bæcken, og lige op i Fieldet, For det 4de En Tey Grind Kaldet, som gaar op i Gr(iin?) Skaar Berget, i dend høyeste Steeck op udj Eggen af Fieldet, og siden lige neder igien udj Elven, For det 5te beholder Røjse alleene Færre Skaarene Kaldet, undtagen Møchletuns Slotte Skaare efter gammell Kann og brug der udj ligger og tilkommer, som iche Røyse vedkommer, derimod skall Røyse Mændene som ovenmelt holde sig fra paa dend anden Side fra Reipou med Mærke!! (Marke) og Løf Skoug og Næver Flæckning,

1724: 87

1724:

Derefter Jmellem Lillethun og Garetuns opsidderne Jndbyrdes, foreened og Skifted som følger, Først Jorden Lillethun, fra Løe skaar op igienne/m Steegeberg till Dug hellerne kaldet, J Stor Steene/n i Steegeberg Uhren, og lige op J Eggen, saa og siden J Segel Hammer fra Svello op i dend Lille bæck, Giette Rinden kaldet, og J Fieldet, og Lillethuns Stackseng fra Reipou og till høyeste Rusted lige ved Reipou Nutten op i Rusten, dernest J Faar Vaanene, fra Rønne Skaar og lige till Veedals Elven, op i Eggen af Fieldet, Atter paa dend Anden Anden!! Side i Gelmedahlen Kaldet, begyndes det J Ugel dahlen og Giete Lien, till Gietelie bæcken, og lige J Eggen af Fieldet, naade oven og under som Lillethun tilforn har haft med Slotter og Skoug, saa og fra Grind igien og i Grind Skaare berget, og dend øverste Stig lige i Fieldet, og igien heim efter till Giete Lie bæcken, saavit Røyse ey tilhører og der imod grændser paa noge/n Side,

Siden udj Hande bergene uden for Veyen som gaar først fra Stocke Klæven og Stocke Klæv Hammeren, tvert over Handeberg beent i Nord, og følger dend øverste og Østre Part Lillethun,

Derefter er ligeledes efter gammell Kand!! (Kann) og brug derimod denne Part, udj ovenbe:te Eigner, saasom først fra Dug hellerne

1724: 87b

1724:

Og den Store Steen i Stege berg Uhren liggende, lige op derfra igiennem paa Eggen af Fieldet i Svelloe kaldet, siden Jnderst udj Garetuns StackSeng kaldet, op i Røsted lige J Reipou Nutens Eggen, og lige till Lilletuns bytted igie/n Jnderst udj Rønne Skaaren i Store bergen mellem Faar Vaanene, For det Andet i Gelmedalen, Jnde paa Vaag skaarene kaldet, der bliver fra dend Store Steen som ligger i Møelen kaldet, og lige op inden for Blegeberg, lige beent i Eggen J Klævs Gildet, og følger igien neden for langs Elven fra Mølen, og til Vegter Leedet, op i Store Steen som ligger i Kors Rinden og derfra lige i Laapskaars berget som følger J Sned berget, udj en liden Stiig, og till Souve Klævet, og bytter fra Souve Klævet udj Røe furre Vaalen, siden Veyen op i Klæf schils Nuten, og heder samme Tey Kast, Blege berg og Nuterne, For det 3die med Lillethun dend Part i Hande berg efter Strekningen som oven forhend meldt, Er dend Nederste Part og paa Vestre Side Garethun tilhørende;

Møck[l]etuns Eyerne Var hermed og i alle maader med fornefnte 3de Gaarders Eyeres saaledes i alle maader for noged at en hver schall holde sig fra dend Andens oven melte Slotte og Skouge teyer med Marke, Løv og Nævver!! Skoug, men fælles bue beite som sedvan-

1724: 88

1724:

ligt udj hage/n med deres Creaturer schall blive som gammelt,

Derefter efter begier blef Møchletuns opsidderes udj dise dager udsteente Ager og bøe for Enhver Separeret, saasom,

Encken Brites Jorde part 2 pd: 20 mrk: tilkommende, først udj

Ager,

1: Store Ageren Kaldet som er lige for dend Steen Ved Kaalhage/n, og neden Ved Sten Røyese Leedet,

2det: Lang Ageren Kaldet, saavit dend og strækker sig,

3die Nylende Ageren ligeledes,

4de Steen Gars Flæcked kaldet som det er,

Af bøe eller Eng hiemme,

1: En bøe kaldes Løe backen eller Huse tey, begyndes fra den Stor Steen ved Kaal hagen, hvorudj Korset er hugget, og derfra till ovenbe:te hendes Store Ager udj dend ved Sten gierdet staaende Markesteen, derifra tverts udj dend Gloppe tett ved nesterste Love Naaven, og lige med Olmos Store Ager, neder melle/m Agerne omkring,

2: Et Støcke begynder fra dend 1 Markesteen ved Enden af Lillethuns bøe Strimmell og ved Sten gierdet som schiller Sæbøe, derfra neder udj En Markesteen ved øfre Ende af Lang Agere/n Kaldet, noch derfra till den 3die Ved samme Steengierde nedsatte Markesteen, saa dend Part slaaes paa Nordre Side af de befindende Markesteene af Olmo og paa dend

1724: 88b

1724:

Syndre Side af Enken, til dend 4de Markesteen som Viser op i hørnet paa Ageren, TvisElde Ageren Kaldet, og lige op mod Olmoes Store Ager med en anden der staaende Markesteen,

For 3die J stæden for Lune begs!! (bergs?) teyen og et lidet Stacke (Støcke?) i Mitvors teyen, beholder Enken for sig self Vashoug Teyen, som er for sig udsteent fra Røyse og Lillethun,

Herforuden haver hun sin anpart udskift udj Næset, og Øhren kaldet paa begge Stæder som forhend er forklaret,

Af det øfrige Møchletun tilhørende blef siden udsteenet saavit paa Christopher Ødvens Jordepart hand schall Eye, til en fierde deel beløbende saasom,
1: Hougs Ageren Kaldet, saaledes som dend nu i sin Lengde og brede inden Reen stræcker,
2det Krøckingen Kaldet Ligeledes,
Udj Eng eller bøe som følger hiemme,
1: Oppe udj Tunet dend Tey inden for de der befindende Mærker bliver hans andeel oven for paa Syndre Side af Veyen, øfre deelen af Huse Teyen kaldet, lige i Nord omkring Huset Røgstuen, og Ender Ved Lillethuns Eign,

1724: 89

1724:

2det: Udj Torkels Teyen kaldet, hvor blef nedsatt en Markesteen inden Steen gierdet kaldet Store Lose Steenen, dend schifter og Viser op efter fra sig udj en Gloppe huggen i en Stor Jord fast Steen ved bircke Hougen, derfra imod Agerne udj en Anden Steen Huggen en Gloppe, og till Ende byttet en Nedsatt Markesteen kaldet Lille Lose Steene/n, og er dend Part Christopher Ødven nu Eyer paa dend Syndre Side, og Olmoe Slaaer paa dend Vester Side af dise Mærker,
3die Udj Midt vors Teyen og igien mellem dise 2de Parter Skift er bemelte Christophers Part heraf dend Nederste, som støder till Røyse teyen,
Hvad sig ellers Olmoe hans andeel udj Ager, Eng eller bøe udj hiemme Marke/n som udj dise Dager forhend er udsteent det er nu(?) alt dend øfrige Rest som hand og parterne mellem sig self er bekient og fra Garethun og Lillethun udskifted, og hvis som nu udj de benefnte Slotter Reipou, Løskaar og videre efter Vidnernes forklaring mel/lem Enken, Olmoe og Christopher Ødven bliver saa lenge mellem dem hver sin part indtill at Retten igie/n Kand komme efter samtlige Naboernes forlangende at Skifte og udsteene hvad som grendser mod Varbergs tilhørende Skoug og Slotter med Videre hvem som kand have noget Grendse schell derimod,

1724: 89b

1724:

Saaledes udj alle maader Louflig af os udj dise Dager saavell udj Parterne, som de Omboende Naboers over wærelse som og udj Vidnernes efter deres andvisning og forklaring, hosVærende bleven udsteenet, Skifted, deelt og foree[net?] som alt forhend er forklared, og udsættes denne Forretning till en anden Tid, at alle igien efter deres forlangende Kand Varsle og Stefne Warbergs Eyere og opsiddere {For Forrettning}, og hvad som nu er uddeelt holder de Vedkommende sig som det andgaar udj alle Maader under Lovens bydende, sig efterretlig, Forretningen er os bleven betalt af Møchletun, Garethun og Lilletun, og Røyses opsiddere en hver efter sin Andpart, Alt saaledes Stadfæstes under haand og Signet,

Anno 1724 Mandagen dend 8 May blef Retten holden paa dend Gaard Legre Medværende efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd Elling Ose, Endre Haldanger, Iver Ourdall, Daniel Bagne, Iver Lione og Torbiørn Lund, andlangende Skiæll og Skifte at giøre melle/m Nedre Leigre Præsteboels Godset, og Øfre Leigre, dernest Øfre Leigre begge Thunet mellem sig, og de omgrensende Gaarders Eign,

1724: 90

1724:

Paa Sogne Præsten Hr: Hendrich á Mønnichens Vegne møtte Anders Hansen Wambem som begierede at Vidnerne maatte blive forhørte, og siden udsteened hvad Præstegaarden Retmesig tilkom,

Till hvilcken tid og Stæd Christopher Ødven J Rette lagde sin Skriftl: Stefning, saa lydende, de andre Jndstefnte møtte undtagen det Ene Vidne Aase som for Alders schyld iche kunde komme,

Vidnerne blefve fremkaldet og efter at Eede/n for dem var oplæst, og formaning giort om deres Sandheds udsigende, Saa Provede

Britte Ols datter Jeltnes, at bytted mellem Nedre og Øfre Legre, gaar op fra Veyeschiællet som Mand kommer fra S(t?)øen oven for fra Vig, og Øfre Legres Part en tey ligger melle/m Vig, paa Yttre Side frem under Hougen og op efter med paa dend Anden, gaar bent ud fra Veye schillet udj en Steen, saa tager Øfre Legre som Anders og Arne boer paa derimod, og gaar op igie/n frem under Flaatten, op i Grot støhls becke/n eller Skreen, dend tager op efter, og saa kom/m/er Øfre Legre igien en tey, saaledes har hun

1724: 90b

1724:

Denne Sinde forafskeediget

Saaledes udj dise dager er nu Louflig af os

Nota dise 2 Liner blef formedelst mislig omkastelse med bladerne forskreven.

hørt for sig og brugt medens hun bode paa Præstegaarde/n for 20 Aar side/n hun kom derfra,

Jon Iversen Jeltnes forklarede at noget op fra Osmer Houg ligger en lide/n Steen paa en Jorfast, der begynder byted paa Præste Gaardens slotte tey, og gaar Veye Skiællet som mand gaar neder til Vig, og er Præstens Part paa Venstre Side, og Øfre Legre paa dend høyre side, og gaar saa ud efter udj en birck, der tager Øfretunet Legre igien, fra bircke/n udj en Steen, og gaar tilbage igien en Kraag, der tager Nedrethunet som Arne og Anders paa boer deres Eign, saa bent deri fra udj Grout støhls bæcke/n eller Skreen, derfra paa dend Anden Side af Agere/n op i En Steen, fra Steene/n op i Skræe, kaldes Ofn skræen, meere var hand iche bekient ude/n af!! (at) Præste bohlet udj Fæe Hage/n hafde Et Støche udsteent og Veyen paa dend Anden side Kaldet Kloppe Veyen, en lide/n Løf Tey som gaar neder udj Elve/n, saaledes har hand hørt for sig af Mange, og self brugt dend Stund hand for en snes Aars tid

1724: 91

1724:

bode paa Præstebolet Nedre Leigre, som hand alt med Eed vill bekræfte,

Syneve Kolbens datter over 50 Aar gl: sagde at have tient udj 7 Aar paa Legre, og veed iche videre om Præste boelets Skilsmise endsom opsidderne slog under Aa(sm?)erhoug lige ud for Præste gaarde/n, Øfre thunet, Omund slog i hendes tid fra Noove/n og ind gienn/em Melckestøhlen i Gierdet, følger igienn/em Sandbreck/en i en Stor Steen som ligger med Kløved, og op igie/n der som de Kalder store Hæg, saaledes har hun hørt og Seed,

Hvorefter Vj udj Parternes og Vidnernes overwærelse forføyed os at udsteene Præste Gaardens Eyendom, og først lige \ved Gange/ Veyen nedgaaende \til Wig/ paa Nordre Side af Ossmo Hougen der nedsatt dend 1ste Markesteen Kaldet Ossmo Steenen, der fra med Ossmo Hougen Eyer Præstebolet paa Syndre Side hvor dend Store Steen i dend Tey til 2de/n \Marke/ Steen og side/n lige efter Veye/n staar dend 3die og Endebytted, derfra gaar det lige i Søer till en Stor Jordfast Steen hvor udj blef hugget en Alboug Gloppe dend viser op udj Øst gaaende till dend der ovenfor nedsatte Marke Steen, hvilken 4de Steen Viser \J den 5te Markeste/n og/ lige op i Lien Grødstøhls becke/n, siden

1724: 91b

1724:

lige op følgende i høyeste tromme/n af Fieldet og saa lige op af Fieldtrome/n i Ofnen, og dend der løbende beck kaldet, saa neder visende udj en Stor Jordfast Steen udj bøen, hvor en Gloppe blef udj hugget som Viser till dend 6te Markeste/n i lige Line, derfra er dend 7de Marke Steen og atter J dend 8de Markeste/n, derfra udj hørnet af Gamle Helges Agere/n Kaldet, og dend 9de mit udj Ager Reene/n, og dend 10de Marke steen paa ende/n af Præste Agere/n lige ud for Ossmo Hougens Syndre Ende, og saaledes Eyer Præste Gaarde/n bøe og Ager med Field teyen uden og Jnde/n dise Steener, og det støche Eng som gaar Synden for Osmo Houge/n tilhører øfre thuned Legre, for det som Præste gaards Flore/n og Løen staar Paa \det thuns Grund/ efter gammelt brug, dernest Tager det Styche fra det Syndre hiørne af Kirke gaards Muren paa høyre haande/n af Veye/n naar mand gaar neder till Siøen derudj en Stor Steen Hugged 1 Gloppe og saa lige der fra Nord till en gl: Sten gierds Moe og op igie/n till det Nordre hiørne af Kircke gaards gierdet \eller Muren Korets Nordre hiørne/, forklarede Vidnerne at det Støche saa lenge de har hørt og kand Mindes er bleven

1724: 92

1724:

Kaldet Alminding, mend Præst efter Præst eller dem som har boed paa Præstegaarde/n Leyre, har slaget aarlig Høe eller Græs derpaa, derefter blef forklaret og efter en fremvist Dom dat: 1667 d: 20 Oct: at Præste Gaards hage/n og Løf Skoug gaar og begynder Ved Gloppe Veyen lige neder i Elven side/n op efter og udj dend gamle Markesteen som Staaer udj Sandbrecken, hvilcke/n Steen blef Stadfæsted med 2de hos nedsatte Vidner, Videre Viste de ey at giøre forklaring uden at Præste gaardens Eign icke før begynder førend mand Kommer til Quams dahlens Eign hvor de dend tid hafde Vaarstøhl, Vidnerne derforude/n Sagde at Præstegaardens opsiddere hafde Et Øegs Foster udj Øfre Leigres Hage om Aaret, og Paa alt hvis de har forklaret og andvist aflagde Vidnerne deres Eed,

Dernest Paastoed Anders Hansen paa Sogne Præstens Vegne at som Øfre og Nedre thun paa Leigre tilhører 2de Quærne som udj Elven paa Præsteboeletz Grund er bygt, saa bør de betale ham Grunde Leye eller fløtte dem derfra, eller, ville de i mimdelighed lade ham faae det Sløe Stæd som Sahl: Hr: Anders Hafde, eller og en part i deres ege/n Sløe, saa maatte

1724: 92b

1724:

Quærnene staae foruden Aarlig Grunde Leye,

Eyerne udj bemelte Legre svarede herunder De gandsche intet bevilger udj Sløerne og ey heller at opsette nogen Sløe, om endschiønt Sahl: Hr: Anders hafde det een Stund med bevilgning, og derso/m hand siufnes det er ham til for Kort med Quærnene saa ville \de/ flytte derfra,

Saaledes udj allemaader af os Loulig at være forretted med Sam Eyernes overværelse og efter widnernes Eedlig bekræftede Forklaringer og andvisning, som udj alle maader herwed Stadfæstes, under haand og hostrøgte Signeter, Actum Anno Die et Loco ut supra,

Anna 1724 dend 8 Maj blef dend Gaard Wigs Eyendeeler udsteent og Skiælned efter Eyeren Omund Bues og opsidderne Omund og Gunder deres begier og overwærende de Vedkommende paa Øfre og Nedre Legre \Thunen/ med værende forommelte Eedsorne Loug Rættes Mænd som fol: 89 ere Specificerede,

Hvorefter Vj da forføyed os till forretningens forretagelse, og begyndes da Vigs Eyendel først uden for ved Legres Tey, fra Kiøers Skrædet Kaldet neder fra Fiorde/n eller Siøen lige op Gaaende efter Gildet og følger

1724: 93

1724:

Kiøers Skree bæcken i høyeste Fieldet, derfra oven om udj Søer tilbage øverste berget, og neder efter igiennem en berg Kløft Ulfs Kieften Kaldet, nederste Kløvet igien med Gildet lige neder i Fosen og i dend første der under udj en Jordfast Steen af os huggen Gloppe, som Viser udj Nord Ost (..?)ten paa og strax i Kante/n af en Stor Steen Kaldet Stens Vold Steene/n, derfra udj dend 1ste af os nedsatte Mærkesteen, atter derfra till dend 2de/n, og fra dend till en!! En Gloppe udj en Jordfast Steen viser igien fra sig till dend 3die Gloppe, derfra Viser till dend 4de Gloppe, og fra denne till dend sidste og 3die Markesteen i dend Line nedsatt udj hiørnet af Vigs Agere/n strax inden for det Gierde der gaar igienne/m, saa at Wiges opsiddere slaar dend Strimmell ved deres Ager ind til denne Markesteen, fra denne Marke steen gaar det udj Væst til det Andet hiørne udj dend der nedsatte 5te Markesteen som Viser om igie/n fra sig udj en Gloppe i en Jordfast Steen liggende hvor en gammelt {Steengierde} \Gar/ Moe er, derfra igie/n Visende udj En og dend 6te Markestee/n weed Lealten Kaldet nedsatt, fra denne

1724: 93b

1724:

udj Nord gaaende om braatted til dend 7de Marke steen, fra dend paa hidside till en Gloppe udj en Jordfast Steen, fra denne till en anden Gloppe som deels og er Voxet af Naturen, derifra lige efter noget udj Øst bøyende, till dend 8de Marke Steen, fra denne over Oes Veyen Kaldet og langs med ud paa dend anden side paa Ohs hiørnet blef nedsatt dend 9de Markesteen, som da Viser fra sig ned efter till dend 10de Markesten lige till for Loune Støe, og der fra neder udj Elven, og er det alt Vigs tilhørende uden og nede/n om dise Mærker lige udj Siøen og till Elven, foruden dend Tey som Fosaane schiller fra Legre uden for Erdal og grendser mod Brimes!! (Brimnes) Eyendom, hvor Vj iche har Været, Eyerne paa Wig saavell som opsidderne tilkiende gaf at de hafde ellers fæe bette till fælles oven for udj hage/n som efter gammelt, hvortill Leigres Eyere Svarede at det og bliver som tilforn og iche meere, mend aldeles ingen Løv Skoug eller hugster eller videre endsom med Lov eller Villie, Kand formaaes at bekomme,

Videre hafde ingen af Parterne denne sinde at forrestille, uden at Legres Eyere og opsiddere formeent at neden for ved Siøen schulle være Alminding, men Vigs Eyere wille gandsche icke tilstaa dem det saasom en hver Eyer fra Fields till

1724: 94

1724:

Fiære efter Loven, men for de Reisende som enten Kand have noget at føre{s} Kand inge/n formeenes Strand og \al/fare Vey med deres Gods og Eyendeeler, som(?) og Legre at have sine der Staaende Nøste, mend iche at schee Vig noget til fortrengsel, hvilcken deres paastand om noge/n fornermelse Skeer gives Vedkommende Regres ved Lands Louv og Rett at paatale, som nu ey paaschiønnes,

Saaledes udj alle maader Stadfæstes denne vores Dags forretning om Gaarden Vigs Eyendeler af Ager og Eng, Skoug og Mark, Fæe gang og fiske Vand som alt er udsteent og udskifted fra Øfre og Nedre Legres tilhørende Eyendom, og betaler Wigs Eyere denne Forretnings bekostning till Lænds Mande/n og Loug Retted 2 Rd:, og til Sornskrivere/n i følge af Kongl: Allernaadigste Reglement 4 Rd: 2 mrk: tilsamm/en, som nu Kiendt og

forrefunde/n till bekræftelse under haand og samtlig vores hostrøgte Signeter, Actum Anno Die et Loco ut Supra,

Anno 1724 Tisdagen dend 9 Maj betientes Rætten paa Øfre Legre nedre thunet, medværende det af Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen Louflig opnefnte Loug Rætt de 6 Mand som folio 89 ere indførte,
til Skifte og deeling mellem begge thunen Øfre og Nedre, efter forregaa[ende]

1724: 94b

1724:

Stefnemaal og Parterne som JordEyere nembl: Christopfer Ødven, Ole Mehuus, og Niels Garetun, \og Anders Olsen/ saavel som og opsidderne, saa møtte og Wigs og Erdahl[s] Eyerne Iver House og Omund Bue saasom deres Eyendom støder till bemelte Legres,
Paa samme tid og Sted tilkiende gaf Iver House Eyer til Erdal at have Stefnt Vidner Germund Bue og Poul Sæbøe at giøre andvisning og forKlaring om bytted melle/m Erdal og Nedre Thunet Legre, hvilcke Vidner nærværende som og Parterne vedtog Varselen,
Germund Bue sagde sig over 60 Aar gammell, forKlarede at bytted om Erdals tilhørende Skoug og Marck og desen Eyendom begynder tet ved Siøen fra Legres Eign paa et Sted Klengstufven Kaldet gaaer derfra udj Svarte Svaaed og op efter bent i Nute/n og der war som en Slee Vey, lige derfra op i høyeste og Vilde Fieldet, paa dend Venstre og Østre Side naar mand saaledes seer op efter i høyeste Fieldet er Erdals all Eign till paa dend Anden Side mod Legre der igien ifra Siøen og mit fra Belte Steenen Kaldet op i en Graa Skar Nolte og lige op i høyeste Fieldet,
Poul Sæbøe dernest frem stoed sagde at være mod 60 Aar, forklarede at Erdals Egnen mellem Legres Gaar for fra Klengstufven bent op i Svarte Svaaed, og op udj Nuten alt op i høyeste Fieldet, og paa anden

1724: 95

1724:

Side af samme Erdals Eign, gaar det igien af Siøen og mit fra Belte Steenen, i Graa Nute/n og bent op i høyeste wilde Fieldet,
Christopher Ødven tilspurte Vidnerne om de iche Var widende at Øfre Thunet Legre eyede hide/n for Erdal fra Belte Steene/n, hvorom de svarede Ney at de ey nogen forklaring derom war widende,
Vidnerne derefter efter Loven ved Eed Stadfæstede deres Forklaring,
Efter Eyeren til Erdal Iver Houses begier og Vidnernes forklaring har wj udj samtliges overwærelse forføyed os at forrette Skiæll og Skifte, og da først Strax ved Siøen ved Klengstuven en udfalde/n og hengende Birk, Nedsatte Vj En Markesten med sine Vidner og Kull under og Kaldet Klengstuv Steenen, dend Viser till dend 2den Markesteen J Enden paa Espe Skaaret Kaldet, og Viser denne op efter fra sig Væsten paa og tett ved Graa Nutten og at gaa udj høyeste og Vilde Fieldet, lige bent op,
Dernest igien ved Siøen begynt mit fra Belte Steene/n der Strax oven for og af Siøen op gaaende, blef udj Jordfast Steen hugget en Gloppe Kaldet Beltes Gloppen, Viser lige op fra sig udj en nedsatt Markesteen oven for J et lidet Skaar, denne Viser lige op i Graa Nulten Kaldet mit i Slaget, og

1724: 95b

1724:

Gaar saa bytted lige op igien i høyeste og Vilde Fieldet Jgiennem Kacke skaaren Kaldet, alt op efter, hvor Vj nu iche formedelst Ubesværlighed og Veyens farligheds schyld kunde der opkomme,

Parterne ware begierende at Rætten ville tillade dem 2de eller 3de Glopper at hugge op i fra dend Markesteen som paa Skaaret blef nedsatt, udj 2de af Laug Rættes Mændenes overwærelse, hvilcket blef dem bevilget og af Rætten opnefnt Endre Haldanger og Daniel Bagne at hos Være, naar det Skeer,

hvilcken Forretning till Skiæll og Skifte mellem Erdal og Legre saaledes i alle Maader Loulig Stadfæstes, og Kiendes for billigt at blive Erdahl Eyere og opsiddere herefter dags till efterretlig holdelse udj alle maader, og betaler Iver House Sornskrivere/n og Loug Rætted for deres Umage som ved foreening strax Skiede, til bekræftelse under Haand og Vores hostrøgte Signeter,

Dend 9de Maj om efterMiddagen betientes Retten Videre samme dag paa Legre nedre thunet til Skifte og deeling ved Markegang at Skie mellem Øfre og Nedre thuned efter forregaaende Stefne Maal, og Parternes nerwærelse som Varsele/n wedgik,

1724: 96

1724:

Citanten Christopfer Ødven til kiende gaf derforude/n at have indstefnt sine Vidner,

Contraparterne som vare Ole Mehuus, Niels Garetun, og Anders Olsen Legre Loeds Eyere, og for Nedre thunet tillige med deres Tals Mand Anders Hansen Vambem, hafde og i Rettekaldet sine Vidner,

dernest i Rette lagde en Extract af Protocollen under høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undals haand fidimeret, som i Rette/n blef oplæst og lyder saaledes,

Parterne begierede derefter at Retten ville befare Eyendeelerne inden for Legre mod Vandet, saaso/m de paa dend anden side fra Erdals Eignen ved Belte Sten hafde hid efter taget det udj øyensiufn, hvortill Vj udj alles deres Nerwærelse begaf os, og dermed tog denne dag Ende,

Dagen efter som var dend 10de Maj begyntes om Morgen \førend/ Loubydende Tid Rætten igien,

hvor da Parterne med deres Vidner vare tilstæde,

Citantens Vidner ware Britte Ols datter Hieltnes, Syneve Colbens {Colbens} datter Torblaa, Zidsele Arnes datter boende ved Legre Nøsted, Thore Olsdatter boende ved Herreys Nøsted,

Contra partern[es] i Rette Kaldende Vidner, Arne Mathise/n og Anne Asbiørns datter Sæbøe, Aamund Larsen Nedre Legre, Gunder Tommese/n Vig, Poul Arnesen boende [ved]? Nøsted, og Anne Lars datter,

Citanten tilkiende gaf at endschiønt hand icke

1724: 96b

1724:

Var Stefnt at andhøre dem, og det eene hans Vidne Aase tilholdende paa en gammell Kone og iche var tilstæde, saa ville hand dog godvillig tage mod Varselen og andhøre Vidnerne, for Sage/n ey at opholde, det samme sagde og Nedre thuneds Eyer som og iche var Stefnt at andhøre de 2de sidste Citantens nerwærende Vidner,

Vidnerne bleve alle fremkaldet og Eedens forklaring af Lovbogen dennem Lydelig forrelæst, saa og formaning skeed om deres Sandheds udsigende, og dend Straf som paafølger dennem som usandfærdig Vidner,

Derefter blef Citantens Vidner forretage/n og fremstoed

Brite Ols datter og forklarede at fra dend Steen som Erdal Skiller Belte Steene/n derfra nede/n om Siøen i En beck som Render neder i en Skrede som de har Kaldet Maltnons Skree/n, saa der i fra i en Skree som ligger en Steen med Gulicks haaloe, saa derifra i en Steen ved Siøe/n uden for Anders Olse/n[s] Løe, som alt er nede/n om Siøen, og oven for fra Beltnes har øfre thunet slaged op deres, og haft deres Løfskou op paa Hælgengen kaldet, og igie/n ved becke/n op i berget under Skreene har øfre thunet brugt, ved Gulicks halloe (ne?)den under Anders si/n Løe ind udj S(ne?) gaar det op efter i Svonene, som hun ved de har slaaed, og der oven for dise Merker eller Skiell har baade Øfre thuned og Nedre thunet, og Vige Mande/n gaaed med hver andre udj Ris Skou og Never Skoug og Marke schou som hun veed, for en 20 Aar side/n hun boede paa Wig, og videre ved hun iche paa dend side, Mend side/n som hun har hørt at byted skulle gaa i fra Torbiørns Ager og i en Steen Kaldet Klaf (Klof) Steene/n, derifra i Kalf hammeren og efter deres brug i øfre thuned har de gaaed ligt

1724: 97

derifra i Store høy kaldet, og der oven for fra dend første Ende til dend Sidste Ende saa lenge hun var paa Wig at Øfre og Nedre thuned har gaaed om hver andre, atter i fra Store høy i Steg Uhret og der op efter en liden gi(ø?)tte, hører de till i Neere garet i fra dend og i en beck høre Øfre thunet till, og alle sam/men i begge thunet gick hver sine nede/n till og hogde Løf, Og oven till gik hver om om!! hver andre,

Syne Colbens datter Ugift og ved 50 Aar, hafde tient Omund og Gunder Leyre udj 7 Aar, mod 37 Aar side/n og dend Stund hun tiente her paa Gaarden øfre thunet da slog de i fra Belteste/n og ind i becke/n inden for Maltnon i becken, og af Gullicks hollet og i Nubbe Steen, og i fra Kløfste/n og ind i Store høyen, og oven for Løv Skouve/n der de Slog hogde de Løf, og begge thunenene!! der oven for gik haand om ha[a]nd og Markede, Rise til Fæed, og Næver faaer de som de kunde, widere ved hun iche om noge/n bytte eller videre mellem dem,

Citanten tilspurte derefter dette Vidne som det første om De iche viste af Stange dahle/n saavit øfre thunet tunet!! till var saaledes, og dend Tey \fra/ Dalver Lee ned efter Veye/n neder paa Os Veyen hørte Øfre thunet till, {og om Nedre} dertill de svarede de begge Ja, noch tilspurte hand Zyneve om Nedre Thunet iche gik fra Store høy og (in?)den Lille Gieldet og kommer ner udj Steeg Uhret hvortill hun svarede at hun har hørt af dem hun tiente, og de har dend tid slaaed der og løved,

Zidsele sagde at have tient Omund Legre udj 2de Aar og side/n væred sin Ege/n udj 21 Aar, forklarede at fra Belte Steene/n i ndj!! (ind i) becken, slaae de dend tid hun tiente, og løved, og videre end i fra Siøen og saa

1724: 97b

høyt op som deres Slotter og Løf skou var, er hende icke Vidende ey heller oven for, og ey heller videre nede/n om end fra Gulicks haale/n og till Steene/n Nøbbe Steen brugte og øfre thunet, men side/n og hiemme fra er hun gandsche uvidende, Videre er hende iche vitterligt

Thore Ols datter dernest fremstoed sagde sig mod 60 Aar gammell, hafde tient Omund i øfretunet 2 Aar, war saa borte 3 Aar, tiente saa Rouar 2 Aar Omunds Søn 2 Aar, dermelle/m 5 Aar indtill hun igie/n tiente Helge 1 Aar, som nu er 22 Aar side/n, forklarede at fra Belte Steenen paa Strande/n og inden for Maltnon i Becken brugte da Øfre thuns Mændene hun tiente, saa tager Øfre tu[n]et igie/n ved Gulicks holue/n og i Rosenes i Steen Nøbbe Steene/n melle/m øfre og Nedre thunet neder om Siøen, og gick øfretunet paa dise Stæder op under Svone med deres Slaatter og Løf Skoug og der oven for igie/n Viste hun iche andet end dem i Øfre thunet og Nedre thunet gick om hind ande/n ligesom Smaler, brugte og hugde Ris, Mark

og flæckte Næver, og Viste hun inge/n forklaring at giøre her inden for, endsom bare Strande/n, saaso/m hun Var hvert Aar paa Støhlen, Citanten Spurte at side/n hun var føed her paa Gaarden om hun iche Viste noget at forklare om Skoug og Mark her inden for og bort efter, hvortill hun Svarede Ney hun Mindes og veed indted derom,

Dernest blef Contrapartens Vidne forretagen og fremstoed

Arne Mathisen sagde sig mod 50 Aar at være, forklarede ude i Teyen af Foss aaen mod Kløngstue har nedre thunet haft deres slaatter og brugt

1724: 98

1724:

Løf Skoug, i fra Belte Steenen ind i en beck inden for Maltnon, har øfrethunet brugt Løf Skoug og Slaatter, men oventill og K(ni?)ckerskaaret har Nedre Thunet tillige med Øfre thunetz Mændene, brugt til fælles Rise og Markeschoug tillige med Næver Skoug, derimellem har nedre thunet en Tey, mend hvor breed og høyt dend [er]? weed hand ingen Markeschiæll, Jmel/lem Klo(.f..?) op fra Veyen ind mod Vandet, hugde hand da hand tiente sin Vær fader Kiell Leyre for 30 Aar side/n, efter veye/n og af veye/n op efter og over hamrene, widere ved hand iche at forklare,

Anne Sæbøe sagde sig at være føed her paa Gaarde/n og i 32 Aar været hos hendes Fader Asbiørn J Nedre thunet <28 aar> boende, siden dend tid hun blef gift fra ham er det 21 Aar, forklarede at J dend tid brugte Hendes Fader fra Fosaaen till Klengstuf brugte Slaatter og hugte Løf, og inden for Maltnon tog hendes Fader igie/n fra Groved eller becken, og atter der neder omkring Ved Siøen fra Rose Næset fra dend Næbbe ste/n, ind ved Kiøer skrede hørte Nedre thunet [til]?, men hvorvit det gick op efter Kunde hun iche sige, alleene oven om gik de i begge thuunen boende om hin ande/n med Ris, Marke og Næver Skoug, side/n begynte Nedre thuned hiden for Vigs Teyen i Stange dahle/n og derfra til Præste Teyen, nede/n om, J fra Præste Teyen ved Kløf Steenen og i hørned paa Agere/n, siden tager Nedre thun ved Smidie Kieldoe der staar løse Steener som de har gaaed efter i gammel tider, Nu Eyer igie/n Nedre thun inden for Kløved op i Veyen ind og Store Høyen, hugde Præste Konen Sahl: Cathrine hendes Folck Løf, hen i Store Høy op i Øfverste Vollene, og Strækker Nedre thuns Teyen ind efter i Steg Uhren, men høyde/n og oven for paa alle dise Stæder hun har forklared, ved hun icke,

1724: 98b

1724:

uden baade Øfre og Nedre thuns Folcke/n gik om hin anden til fællig, udj Ris og Marke Skoug, og flæckte Næver lige som de fant det, meere var hende iche Vidende, Citanten Spurte om iche Øfre tunet bruger udj Yttre Teyen ved Fossaaen, svarede hun de bruger saavell dend Eene som dend ande/n ude/n noge/n tiltale, Contra Citanterne Spurte om de iche udj Nedre thunet og brugte Skouven udj Kache Skaarene dertill hun svarede at de brugte udj begge thunene ligesom anden steds med hver andre,

Omund fremstod og forklarede at for end 18 eller 19te/n Aar siden tiente hand i Legdet her paa Legre, og veed hand iche andet end som dend tid gick de alle her paa gaarde/n begge thunen om hind anden til fælles med Rise, Marke og Næver Skoug hogster oven for Holgenge hend mod Belte Steene/n, i Kacke skaaret, og Nede/n har de deres Slotter og Løf Skou, mend hand Kand iche forklare deres Skiæll melle/m hindande/n enten ude/n paa Strande/n eller hide/n om, widere hafde hand iche at vidne,

Gunder Vig udsagde at mod 20 Aar side/n tiente hand først paa Nedre thunet hos Kield, og paa Øfre thunet hos Ole hvert Stæd 3 Aar, sagde at over hugsten udj Næver, Rise og Marke schoug der gik de udj begge thunet lige med hverandre tilsam/men og brugte, og Nedre thunet hafde Slotter udj Teyen fra Fos Aaen till Klenge Stuven, mend med Skouven gik de

som paa de andre Stæder til fælles, men om Skiæll eller deres bytter nogen Stæds er ham iche widende eller mindes widere endso/m hand har forklaret,
Poul Arnesen dernest forklarede at for 6 eller 7 Aar side/n tiente hand hos Arne Legre, og veed hand iche andet endso/m

1724: 99

1724:

hans hosbond hugde Løf paa Strande/n alt i fra Fos Aaen ind til Kløg stuf, og slaag!! (slog) der Græs, mend om Skiæll og bytte mellem Øfre og Nedre thunet ved hand inted, Citanten Spurte Vidned om Øfre thuns Mændene og hugte der sammesteds, da svarede hand mend[s] hand tiente Mindes og ved hand iche hvad de hugte, Nedre thuns Eyerne tilspurte Vidned om hand iche viste om byterne, dertil svarede hand Ney,
Ane Lares daatter sagde sig at have tient Anders Leyre 5 aar, og Været til huus hos Arne, og det for 24 aar side/n, nu ved Alder omt(?) 60de Aar, og gik da Nedre og Øfre thuns Folckene til fælles om hind anden med Marke/n og Rise/n og hørte hun ingen Knur, og i yttre Teye/n ved Foss Aaen sloge Anders og Arne, og hogte Løf og videre Viste hun icke at forklare,
Citanten paastoed at saadan omgang vill hand iche have men begierte at hans Teyer ville hand have udsteent lige fra Siøen og op i Fieldet, og de Kand have deres udj Nedre thunet efter widnernes forklaring saaso/m hand formeente at inge/n skulle kunde vidne noget tvert bytte og gaa paa det Sted det schall være,
Contra parterne paastoed at det maatte staae med Vidnernes forklaring, og de nyder deres Eyendom schyder sig under Lov og Rætt, efter hvad som de nu hafde i Retten fremført,
Vidnerne som Stamstemig!! (Samstemig) aflagde deres Eed undtagen de Omund, Gunder, Poul, og Anne som iche Kunde giøre forklaring om Skiæll og bytterne,

1724: 99b

1724:

Parterne bleve tilspurt om de iche i mindelighed saavit oven om udj Skouv og Mark har wæret til fælles saaso/m nedre teyene haver bytte, kunde foreenes, Citanten svarede at hand har wæret foraarsaget at faa sine Teyer op \og/ neder Steened, og Contra parterne ware og begierende at oven for saasom nedre Thunet schylder gammel Landschyld 4 Løber og øfre tunet som Citanten tilstoed 4 ½ Løb udj Landschyld, og derfor paa deres part have deell udj Fælles bruget oven om, saasom de desforuden hafde med Christopher Ødven deelet og hand Kyset sin Part J dend yderste Tey uden for Erdals Teyen til Foss Aaen, undtagen Nedre thunets i samme Tey wærende Slaatter i hans saa tilfaldende deel beliggende paastoed de dem forbeholde/n,
Citanten deres Lods Eyere Christopher Ødven tilstoed at det war deres Slotter som Kunde igien deeles mellem dem og hannem,
Till Forretningens Videre fuldførelse at giøre Skiæll og Skifte J mellem Øfre og Nedre thunet begaf Vj os udj Parterne og samtliges overværelse først till Steeg Uhren ved det Ferske Vand liggende, og der for det,
1ste Samme Steege Uhret Kaldet og der straxen oven for paa Venstre haanden opseende og Østen paa ved en der ned rindende bæck, hugte Vj En Gloppe som Viser op efter samme bæck over en Stor Steen igiene/m berk!! (birk?/beck?) Kløved som beke/n ned Rinder, lige op og Østen paa Rouars Skaa(re?)d kaldet, og alt saa op efter dend Plæt et Nye ber[g]fald Østen og ude/n paa Middags Nuten oven for i høyeste Fieldet saa høyt mand paa Vandet Kand see, og ligger Øfre thuns teyen paa Venstre hand!! (haand) grendsende mod Quammen og Quams dahlens Eyendom

1724: 100

og nedre thunets Tey paa høyre side op efter dise Merker tillige med Steeg Uhret i wandet ned efter,
For det 2den til bage om denne Tey ved Elven blef Parterne mellem sig foreenede at ved Elven blef satt en Markesteen, fra denne Viser udj Gloppen huggen udj en Stor Steen, denne Viser lige op Vest paa over dend oven for liggende hammer og derfra op udj dend Anden Gloppe paa øfre og høyre haand af bæcken huggen udj \Ryggen af/ et Svart slet Svaae, og denne Gloppe Viser side/n op i fra sig paa same side af bæcken lige op igienne/m Solschaaret og saa udj høyeste Fieldet op efter og weste/n for i samme Line af dend der oven fra nedløbende bæck, Jmelle/m samme Nedre Thuns Teyen, som schiller øfre Thunets opgaaende Tey paa høyre Side, og saaleds Nedre thunet sin deel af Fælles Skouven og deeling i Søe Skaaret bekommer
For det 3die igien tagende ved Elven fra dend oven bemelte Steen neden for Veyen hører det Støcke øfre thunet till, J En Stor Sten hvorudj hugget en half Gloppe alleene at vise neder i Elven, om dette Støcke og oven for denne Store Steen Nedsatt en Markesten fra denne og alt neden om Veyen Viser det udj en der oven for hugne Gloppe, side/n følger samme Vey mellem Øfre thunet oven for Eyende de 4re nedsatte Markesteene dend sidste deraf staaende inde/n for bøe Gierdet ved hiemme Ledet, og fra denne gaar det udj En Gloppe J en flad Jorfast Steen Ved dend lille høy, og derfra udj dend 5te Staaende Markesten strax ved Øfre thunets Madstue Vegg, og Eyer Nedre tunet bøen neden om og Øfre oven om denne Steen til bage til Ledet,

1724: 100b

[For det 4de] Derefter igiennem Thunet følgede Vj Veyen Norden paa Osmo haaugen!!, som gaar till Gaarden Wig og der neder Ved bemelte Wige bytted hugte Vj en Gloppe Øfre og Nedre tuned Vedkommende fra denne gaar det op efter weyen igien till dend Markesteen og Ende bytte som schiller Nedre Legre Præstebolet og i Nord till dend Steen Vinkel Gloppe/n er udj, der bedsatte Vi …(?) En Markesteen melle/m Øfre og Nedre thunet i Stangedahlen Kaldet, fra denne Marke Sten oven for mod Fieldet Er Nedre Thunets bøe og Skoug, og hend efter till en der igien hugne Gloppe, fra denne udj Nord til dend 2de/n MarKesten, derfra ombøyende till dend 3die, og ligesaa till dend 4de Markesteen nedsatt, atter till dend 5te og sidste Ende bytted igie/n mod Wige weyen og dese/n Eign, saa at Øfre thunet Eyer denne Tey saaledes neden om bytterne til Veye/n som En Albog,
Siden efter dette \For det 5te/ forføyed Wj os neden om dend Anden Tey Nedre Thunet tilhørende som forbemelte Tey op efter schiller, hvilcke/n Tey Parterne Kaldede Fugle Riset, og neden for denne Tey ved Gierdet og Wigs Ager hiørnet, begierede Parterne at udsteene dend Slotte tey opgaaende mellem bemelte Hage Gierde og En gammel Garmoe som af Fælles Hage udj Sahl: Catrine Hr: Anderses Tid war udgierdet, og blef Parterne efter egen mellem handling foreenede, og Nedre thuneds Eyere skulle Kyse, som beholt dend Nederste Part med dend smale Enge strimmel langs Gierdet ned efter Vige Merkerne till Lealted og deromkring igien Nord efter saavit bøe eller Græs Slotte Kunde findes, Øfre thunet

1724: 101

skulle tilforne wæred tilhørende,
Og Ved all forrettningen blef dagen med bragt,

Morgen tilig derefter dend 11te Maj begynte Vj Forrettninge/n igie/n,

og da udj dend gamle Gar Moe som gaar oven fra Kircke Mur hiørnet paa Nordre Ende af Coret ned efter 5 Marke steene, efter hver andre og fra denne sidste tvert over det i gaar udbytte Slotte Støcke i hage Gierdet nedsatt dend 6te Markesteen, dette øverste Støcke tilfalt igien Øfre thunet mod det andet,

For det 6te Er uden for Ose eller Simedal Leedet nedsatt En Markesteen, og schiller derfra Store Ose Veye/n Kaldet Øfre thunets Teyen paa Venstre Side neder till Wige Markestenene, og Nedre Thunet Eyer Løf teyen paa Høyre Side ovenfor Veyen,

For det 7de blef Stor Ageren Steenet, og nedsatt en Markesteen hiden for ved hiemme bøen, og tver over paa anden Siden af bemelte Ager den Anden, Jmellem dise 2de Steene Er Nedre thuneds paa Østre Side, og Øfre thunetz Ager paa Vestre Side mod Præstegaards Agere/n

For det 8de blef nedsatt J begge thunedtz bøe paa dend Søre Side af ageren mod Fieldet, dend første Steen og J huggen en Vinkell Gloppe, som Viser ned efter til Præste bøen, og tver over mod Fieldet til dend 2den Markesteen, fra denne udj Gloppe/n huggen udj Kløf Steenen, og Eyer Øfre thunet bøen Østen paa dise Mærker, og Nedre thunet Vesten paa, og paa begge sider slaar hver tuns opsiddere \deres/ af dises, Mærker op under Kalf hammeren, Videre neden for Eyer(?) Øfre tunet Slotte imellem Nedre Ager og den oven for ligende Lille Ager, som blefven satt med 30 Steck,

1724: 101b

1724:

saasom dend ligger udj Øfre tuns Eign, og siden paa Syndre side af Nedre thuns og Øfre thuns Løen ned efter till en Vickel!! (Vinckel) Gloppe udj en Jordfast Steen som Viser tvert till Agere/n, og dend anden bent till samme Løes brøst,

For det 9de ude paa Stranden Kaldet, hvor Øfre tuns Teyen begynder fra Skillet og Belte Steene/n melle/m Erdal, derfra hid efter Udj Maltnons Skreeden {blef Parterne forligte, at Lods Eyere/n Christopfer Ødven afstoed en Slotte ved Siøen og bytted En Gloppe huggen} blef hugge/n En Gloppe neder ved Siøen, dend Viser fra sig lige op efter \Maltnon Skreen/ Westlig over og i giennem Kacke Skaaret siden høyest op i Vilde Fieldet, saa Øfre tuns Tey/en er uden for till Belte Steene/n igie/n,

For det 10de fra Maltnons Skrede Gloppe ved Siøen Er Nedre thunetz Tey hid efter Jnden for Guliks halloe, hvor Parterne mellem sig treffed foreening, at Lods Eyere/n Christopher Ødven saa\som/ bytted neden om Krøged sig, efter lod (efterlod) Nedre tunet en Slotte, og der hiden for udj en Stor Steen ved Siøen blef huggen En Gloppe som Viser da lige op udj dend 2den hugne Gloppe og denne Viser op Østlig, Linen over Kackeskaare Nutten og op i høyeste Fieldet,

For det 11te fra Guliks Hole \Gloppe/ tager Øfre thuns Teye/n igien neden om ved Siøen hid till den Store Sten Nøbbe Steenen Kaldet, hvorudj blef huggen en Gloppe som Viser op efter udj dend 2den oven for hugne Gloppe, og denne igie/n Østlig over Kiørschred Nuten, og høyest i Fieldet paa Øgt Nutten Kaldet, i Vilde Fieldet,

1724: 102

1724:

For det 12te Nedre tunet teyen igien kommende fra Nøbbe (Nubbe) Steen Gloppe/n neden om ved Siøen, og Ender udj Kiør schrede/n ved Siøen mod Wigs Teye/n, gaar op samme Skrede og ned Rindende bek høyest i Fieldet saa Gilde/n aller øverst schiller de 2de teyer,

For det 13de Er igien Nedre thuns Teyen hiden for Vige teye/n og dend der befindende Markesteen som gaar op wed Ulfs Kiøften i høyeste Fieldet, og paa anden Side Skiller Præste Teyes bytted derimod,

For [det] 14de Er atter Nedre thuns Teyen mod grendsende Præsteboeletz forbemelte Tey paa dend Østre Side, lige op med bytted Østlig i høyeste Fieldet, og paa dend Anden Side

neden om denne Nedre thuns Tey mellem Øfre tunet \Er/ fra forbemelte Kløf Steen og Gloppe udj dend 8de Post meldes, gaaer saa op udj En huggen Gloppe udj Kalf hamere/n Kaldet, som Viser op i Svarte Svaaed, derfra lige til Enden paa Store Nutte/n, og siden følger Gildet af Samme Field saa høyt op som det gaar, alt Væste/n paa bemelte Gild, saasom Gildet schiller der oven for Øfret thunets Store Tey der Grenser Øster till Nedre thuns Teyen igie/n paa dend Side,

Efter alt dette Var forretted war Parterne begierende En Markesten nedsatt udj Thunet som schiede og Viser samme iche anderledes endsom lige fra sig till Nedre thun Løe dør,

For det 15de Angaaende dend Tey som ligger ude/n for Erdal og Grændser mod Vige teyen Aldalen Kaldet, som Parterne saaledes har foreened sig om, at Nedre thunet schulle beholde derudj fra Klengstue til Yttre Rote Gildet og lige op efter udj høyeste Fieldet, og Øfre thunet paa dend

1724: 102b

1724:

Vestre Side af Rote Gildet og becken og till Fos Aaen som Skiller Vige Teye/n op i høyeste Fieldet oven og Neden fra,

For det 16de haver Nedre thunet sin bøe Veste/n for Thunet tvert fra Agere/n over till Kirke Mure/n og gaar side/n neder till(?) (….?) hougen till Præste boelets første Marke steen,

Parterne bleve tilspurt om de have noget videre at i Rette føre eller som Skulle udsteenes, hvortill de svarede at de havde ey andet at til Kiende give endsom Støl og Støls bete, Fæegang og fische wand bliver til fælles som af gammel tid, og Gierde efter andeel at holde,

Da blef derefter Kiendt Dømt og Afsagd,

Denne Forretning udj dise dager wed Markeschiæll udsteening og Skifter mellem Øfre og Nedre thunen Legre, er ey alleene Louformelig scheed og forretted efter Parternes i Rette førte Enstemmige Vidner og i Rette lagde Extract af Ting Protocollen som om Fælles over hugster og Skou er forklaret, mens end og Parterne mellem sig self deelt \og/ foreened som for hend Post efter anden Tydelig er andført, saa at den Stridighed og fælles omgang nu udj Retteste Maader er Skielned og Skifted begge Thunens Lods Eyere mellem, som de herefter holder sig efterRetlig med deres Leylendinger en hver udj sine Teyer og Slotter at bruge

1724: 103

1724:

for sig som nu efter Skifted gaar og ey som tilforne at gaa hver anden til fornermelse, Mens Støl og Støhls beite, samt Fæe gang og Fiske Vand bliver som efter Gammelt brug till Fælles mellem herandre, og som der \og/ tvistedes om de Slotter som udj Aldals Teyen ligger, saa efterdj at Øfre thunetz Eyere Christopher Ødven efterlod den Slotte ved Maltnons Skreen, till Nedre thunet, og dersom det schulle byttes udj ovenbe:te Tey Aldal saa gaf det ichun tvistighed igien wed Løf hugster som nu fra hver andre er deelet, altsaa følger dend Slotte udj Aldal Øfre tunets udschifted Tey her efterdags, og udj alt Stadfæstes udj alle maader forhend Specificerede Skiælstene, Glopper og Mærker at følges og efterkomes, hvad sig dise 3de dager og meere tids Umage med Forretning/en som nogsom er Vitløftig, saa betaler hver Thuns Eyere helfte/n af 4 Rd: till Laug Ræts Mændene, og i følge af Kongl: Allernaadigste Reglement till Sornskriver/en 8 Rd: 2 mrk: Alt samme/n som forskrevet og ovenmelt af Parterne paa alle Sider at holdes fuldbyrdes og efterkommes under Lovens Videre Medfør og Adfærd,

Anno 1724 dend 11te Maj udj Retten med fornefnte Laug Rætt holtes som fol: 89 ere benefnte, paa Leigre, fremkom Torsten Herrey med Schaars opsiddere, som hand andgaaende

deres uden Eyendoms Rætt og forlof sig self tiltagende brug udj hans Tey og Eign Snockeberg Lie Kaldet hafde

1724: 103b

1724:

Stefnt till dend 10de i Gaard paa Aastedet Herrey som denne Eign tilhører, og tilkiendegaf at de ware tillige med deres Eyere Sogne Præsten Hr: Hendrich á Mønnicke/n og Omund Bue som Eyer udj Gaarden Schaar, forligte med Citanten Torste/n Herrey, at Schaars Mændene maatte komme med deres Creaturer till beite, udj samme Teys Snockeberg Lie kaldet \Mit Stien/ og op udj Vollene widere iche, og slet intet med Markeskouv Rise/n og Løf hugster og Slotter som Herrey og samme Tey Eyende tilhører, hvilcket alt Torsten Herrey som nerwærende tilstod og de samtlig begerede udj Protocollen indført hvorved Sagen denne gang er forligt og ophævet, mend om Schaars opsidderne udj bemelte Herrey Tey tilegner sig noget brug, eller widere endsom deres forlig denne gang er, Staar Sagen dem alle tider aaben, og at tilsvare, for hvis brydes af dem, Parterne herefter andsagde at det er udj Mit Stien og Vollene som Schaars opsiddere Niels, Hans, Haagen og Haaver med deres Creaturer maa Komme,

Anno 1724 dend 15 Maj betientes Rætten paa dend Gaard Severtved udj Ulvig Sogn og Hardanger udinden en Odels trættes afhandling Jmellem Elling Pedersen og dend paa samme Gaard boende Encke Britte Lars datter medværende som meddoms Mænd efterschrefne af Fogden opnefnte Eedsorne Laug Rettes Mænd udj Ulvig som Ubeslægted

1724: 104

1724:

til Parterne, naufnlig, Anders Wambeim, Anders Undeland, Ole Spaanem, Christian Bolstad, Tollef Hagestad, Daniel Bagne, Daniell Leque, Siur Westrem,

Paa samme tid og Sted J Rette lagde Citanten Elling Pedersen sin Skriftl: Stefning saa Lydende,

Paa Enkens Brites Vegne møtte hendes Laug Verge Elling Ose, desligeste var tilstæde Christopfer Ødven, desligeste efter Stefningen indstefnte Vidner,

Enckens Laug værge producerte Et Mageschifte bref paa Gaarden Severtvet, dat: 30 Junj 1705, saaledes ord efter andet, formodede at der skall være fanged hæfd paa i saa mange aar Upaatalt, og der skall findes bref derfor at Citantens Fader aldrig har Eyed denne paatalte Jord, men boed derpaa som En Leylending,

Citanten Replicerede at hans Sahl: Farfader Ole Olsen satte Jorden i Pant til Rickolt Spaanem for 60 Rd:, og siden till till!! Jon Jørgense/n for samme Penger som hand betalte Richolt derefter blef Tollef Hieltnes som fick hans Farfaders datter Anne Olsdatter, at løsen Jorden til sig fra Jon Jørgense/n, og der efter nogen tid Kom hans Sahl: Fader paa Jorden at boe saaso/m hand ville Jndtale sin Odels Løsning fra sin Søsters Mand, og gaf Penge Leye for Capitalen,

1724: 104b

1724:

Christopher Ødven till at bevise Citantens i Rette settelse Mislig, producerte en huse besigtelse og forlig dat: 31 Oct: 1693 at Citantens Fader var som en Leylending, ord efter andet som følger, Noch Producerte hand Skifte bref dat: 4 Martj 1696 efter Jorddrotten Tollef Turesens Kone {Tollef Turesens Kone} Ane Ols daatter, hvorudj hand paa sin Kones vegne

har arved Severtved 3 Spand Smør med Odels og Aasede Rætt for 66 Rd: derom J Lodseddelen saaledes indført,

Citanten paastod at Christopher Ødven maatte fremskaffe bevis at Jorden er Kiøbt af hans Værfader Tollef Turesen, desligeste paastoed hans widner førte at Jorden var Citantens Farfaders Odell,

Vidnerne blefve frem kalded og efter Edens udtydning og formaning om deres Sandheds udsigende, forklarede

Baar Spaanum, sagde sig mod 80 aar og mindes hand at Citantens Farfader Ole Olsen for 60 aar side/n Eyede Severtved som sit Odel og Pantsatte det till attestantens Fader widere viste hand iche af ude/n dend tid be:te Tollef bode her paa Gaarde/n og all sin tid Kunde hand maasche wære til 60 aar da hand satte det till sin Fader Richolf,

Niels Lione forklarede at Ellings Fader Peder var broder til Anne som hafde Tollef Turesen, og Tollef løste Severtved fra Jon Jørgense/n som er nu till en 40 aar side/n, thi hand sagde sig at være till 66 aar gammell og fra dend tid Kand mindes at det scheede som hand har forklared, meere war ham iche vidende,

Ole Erichsen Haaem en Mand paa 74 aar gammell forklarede at hand veed iche andet end Peder Olsen var Odels Mand till Severtved, og hans

1724: 105

1724:

Søsters Mand Tollef Turese/n Jndløste Jorden fra Jon Jørgensen som nu kand være mod 40 aar siden, andet har hand iche at vidne,

Torsten Herrey omtrent 34 aar gl: udsagde at hand aldrig \andet/ hafde hørt af dend Sahl: Ole Olsen Citantens Farfader, og af sin egen Moder Anne Torkels datter Synesved!! (Sygnestveit?) en Kone paa 72 aar, end be:te Ole war Odels Mand till Severtved, og hafde hand Pandsatt det till Rickolf Spaanem, anderledes Kand hand icke sige, thi hand da var en Umage,

Citanten svarede at om hands Fader som Christopfer Ødven proponerte hafde solt sin Odels Rætt, formeente hand at Kunde indtale dend, omendschiønt hans Fader har forsømt at lyse Penge Mangell, eller hand Citanten, men det har wæret Pante Gods, sagde og at hand har været udj Kongens tieniste for Soldat udj 6 aar og er nu 25 aar gammell,

Enkens Laug Værge paastoed efter Loven at som Jorden hafde været saa mange aar udj hæfd udj Tollef Turesens og hans ætlæg, gaaed udj arf, og side/n Mageschifted med Enkens Mand Sahl: Ole Odell!! (Olsen) mod Odel som brevet for saa mange aar udviser, det da bliver hendes Odell,

Citanten forklarede at det var 20 aar side/n hans Fader blef uddømt eller der i mod thi hand blef uddømt og 2 aar side/n døde hand paa Torblaa, fremviste Penger og tilbød sig for de 60 Rd: hans Farfader hafde udsat Jorde/n for dend at indløse, sagde og der var en Dom som hans Fader blef uddømt af Jorde/n, hvilcke/n ham er sagd at Christopfer Ødven schulle have, weed dog iche vist derom men bem:te Christopfer svarede hand hafde dend iche og hafde leedt der efter,

1724: 105b

1724:

Parterne blef tilspurt om de hafde videre eller fleere brever at i Rette lægge, svare[de] Contraparterne at de hafde iche videre, og Citanten svarede at hand forlangede opsættelse til at forskaffe Extract af Protocollen af dend paaberaabte Dom till et bevis mod dend hæf!! (hæfd) Contraparterne fremfører, der till sagde Christopher Ødven at hand hafde Skiøde paa Jorden som hans Værfader for 38 aar siden hafde bekommet, hvilcket hand iche Kand finde, mend vill opsøge af!! (at) forskaffe det,

Endelig blef Parterne adspurt om de iche for Processen ey at opholde Kunde treffe en wenlig foreening,
Derpaa svarede Encken med hendes Laug wærge at Elling Pedersen som hafde begynt denne Trætte hafde for lang tid siden wæret begierende at Komme udj Egteskab med hendes, Enkens Britte Christophers datters datter Anne Olsdatter hvilcket hende med samtlig wennerne saasom og barnets Formynder Torsten Herrey, efterdj Citanten Elling Pedersen dog er af deres Eget Folckeslægt, og hans Faders Odels Gods, er Gaarden Severtvet som har wæret hans Forfædres Jord, og Aasæde, samt Retten følger,
hertill svarede Citanten at hand udj Guds Nafn noch er sindet dertill at ægte bemelte Pige, og derpaa bleve de forligte med hver andre saasom Citanten, Enken, hendes Laug Værge, og Pigens Formynder Torsten Herrey, at Citanten Egter Enkens datter be:te Anne, og da naar det skeer tiltræder hand Jorden Severtved mod 60 Rd:s betaling, deraf er Enckens half deele/n, dend anden halve part deeles mellem hendes børn efter arwelod, naar hendes hans tilkommende Egte Fælles Søsterlod er afdrage/n, hvilcken Lod

1724: 106

paa hvert af de andre børn en hver deres Formynder til sig tager og med dend anden Arf efter Love/n forrestaar, og saa naar hand tiltræder Jorden, skall hand aarlig saa lenge hans tilKommende Værmoder lever, forsørge hende med Vilckaar Et Maal udj Ager, till Sæd, og 2 Kiørs Foster, samt 2 Kylleg Smale foster, og fri huse værelse hos denne/m som sine børn at nyde, derforude/n will hand og hielpe hende efter sin Leylighed at Pløye og tilsaae det Maal Ager, men Sæde/n forskaffer hun sig self, hvilcket paa begge Sider skall urøggelig holdes, og Egtekabs Løfted fuldbyrdes saafremt Sagen iche skall staa aaben till widere fuldførelse, derpaa de gafve hver andre sine hænder, hvilcke/n deres forlig hermed billiges og Stadfæstes, hvad sig denne Forrettnings omkostning angaar saa betaler Citanten till Laug Rættes Mændene hver 1 mrk: 8 s: forude/n Lænds Mande/n, og till Sornskriveren i følge af Kongl: Allernaadigste Reglement 5 Rd 2 mrk:, Saaledes under Lovens adfærd at efterkommes, bekræftes ved undertegnede haand og hostrøgte Signeter,

Anno 1724 dend 14 Junj betientes Rætten paa dend Gaard Røsseland udj Wigørs Sogn og Hardanger udinden en Skouge trætte som war Stefnt till d: 12 nestleden mens formedelst Sornskriverens Uformodentl:

1724: 106b

paakomne Svaghed till J dag udsatt medwærende som Meddoms Mænd af Kongl: May:ts Foged efter Lovens befaling opnefnte efterschrefne 6 Eedsorne Laug Rættes Mænd Jan Scheye, Lars Scheye, Torsten Medhuus, Lars Nesthuus, Sven Schey[e] og Ole Nielsen Norem, foruden Lændsmanden so/m og Retten betiente,
Paa samme tid og Sted paa Herbor Rosseland[s] wegne møtte hendes Vær Søn og i Rette lagde Skriftlig Stefning saa lydende,
Dend Jndstefnte møtte og tilstod Stefne maaleds Loulig forkyndelse, og dernest formeente sig at skulle findes uskyldig, saaso/m for en tredive aar efter aftale med hans Søsters \Mand/ Sahl: Ole Olse/n at fra Kalve hage/n ud igienne/m Stensklævene og Elis hougene skulle og har hand iche hugget En flis Ved paa deris Lod, Noch fra Leetes becken, Øe Jorde, Draape thonene saavit Jndgiert er og paa sin Søsters bøe og Slotte har hand heller icke Kommed,
Citantindens Tals Mand svarede at naar Rætten wille tage Skougen udj Øyesiufn skulle det vell befindes hvad hand hafde hugged og flæcked Never, hvorfor hun efter Loven paastod at

nyde forsvarlig og Loulig Skifte, hendes Jorde parts Lod fraschildt, Andgaaende huserne forklarede hun at det

1724: 107

1724:

war de 2de Kaaver som hendes broder iche med fredelighed lade dem bruge till fælles som tilforn og i mange aar, item 1 boed, og En Skygge ved Løen som hende og formeenes,
hendes broder svarede at boen schulle hun tillige med Kaaverne nyde hendes brug udj ligesaa fult som hand, med deres Melck og warer saa og udj boeden, og Skyggen schulle hand herefter iche lade føre noged i Skyggen førend hans Søster hafde faaed hendes Korn og høe udj Laden, at hun iche schall hindres i sit brug og hus folcked som hafde brugt boen schulle nu udflytte, og skulle det saa befindes naar det af Rætten blef efterseed,
Hvorefter Vj forføyed os i Huserne, og finder at forschæll er imellem dem, thi dend som har dend Ringeste Kove bør og have dend gl: boed, og dend som tager dend 2den Kaave og best i Stuen Kand have dend Lem som er oppe ved Senge boed og saaledes Kand de blive schilt,
derefter forføyed wj os at eftersee de Stæder som Contraparten hafde andgivet, og befandes iche noged Skou til Næver, ey heller nylig Næver at wære Flæcked, mend til Løf Skoug er der temmelige Stødt birck,
og findes sa[a]vell huserne som Enken Herborg bruger udj Loufør hæfd holden, som og Skougen paa hendes Parter well fredet, og paa Øe Jorden er bircke Skougen for gammell

1724: 107b

1724:

Woxen som og maa hugges, Næver fantis for nogle aar at være flæcked, mend iche saa nylig,
Derefter udj Parternes overwærelse og som Lars Arnessen giorde andvisning, oversaa Wj for det første dend Tey som ligger uden for Myre Gaarden i bæcken og følger samme beck til gierdes Gaarden og siden lige op ud i Steens bytted, denne Tey er Lars Arnesens gamle brug, og end nu bruger som tilforne, efter hans forklaring,
2det En anden Tey begynder fra forbemelte bæck og gaar till Leetes becken Kaldet alt som tilforne Enken Herborgs brug,
3: af Leetes becken er dend Tredie tey ind J Elven till broen som er Contraparten Lars Arnesens brug,
4: En Tey siden af Elven ved broen gaar op i berg falded efter bæcke Sidlet op i Klæve berged, og er Enckens Jorde Parts gamle Kand!! (Kan) og bytte,
\5te/ Dernest Forfarede Vj efter andvisning Hagen Kaldet som gaar fra Ny Leet becken til haabes med Lars Arnesens

1724: 108

1724:

og op under Klæve berged og er af Aare og beite Skoug udj som af Lars og hans Søster bruges till Gierde fang af Aalder, og ey widere, af Encken at lade hugge,
\6te/ Siden er en liden Tey Tunge kaldet, ude paa Øe Jords bøen, dend bircke Skoug blef saa foreened at Lars Arnesen bruger af saasom der icke er saa meget birk till huus fornøden brendeveed udj ovenbe:te hage, dog icke til Upligt,
Og som for det 3die omtalt hvad Enken igien till Gaards Veed af Aalder udj Lars Arnessens Part inden for Jlde becke/n imellem berged og Gildet op i berg braatted, og tager Lars Arnesen sin Gierde Waand igien om sin humble hage i hagen igien strax over for Ny Leeted,

Dagen efter som var dend 15 Junj begyntes forretningen igien at eftersee birke Skougen og dend store Skade Lars Arnesen afvigte aar med Næver Flæckning havde aarsaged, bemelte

Lars sagde sig da i fra ey at wille med følge, formeente hand maatte bruge over alt som hand løsted af forregivende hand var Odels Løsninge/n berettiged til Enkens Eyende part, og derfor Eyed noged udj hendes brug 1 Løb 12 mrk: som

1724: 108b

1724:

hun svarer hannem Landschyld for og haver under bøxell,

Enkens Fuldmegtig hendschiød sig under Lov og Rett, at det Skulle befindes i sandhed, og efter at og imedens denne Næver afvigte aar af Lars Arnesen blef Flæcked har Mænner beseet Skaden og dend Næver da befunden som laa paa Stædet andsaa noged meere og icke under 28 Voger paa Stæderne i Skougen laa hvilcken endnu hiemført skall findes mesten i behold,

Efter at Vj nu war opkommen udj Skougen befant Vj over alt at wære flæcked Skougen saa hart at der i mange aar iche staar til Redning at Kand flæckes meere, og Tog Wj efter paastand samme till brugs for begge Parterne at Kunde best Skifted,

og for det første En Tey som halve Parten udj 3de deele tagen dend første begynder paa Klævene Kaldet, gaar lige med inden for Endre sit Skifte alt till Anders Lie Klæve Veyen, neder paa Sætred, deri fra neder i Giøtte beken og er hugged 2 Kors udj en birk, For det Andet Jgie/n oven for Anders Lie Klæve weyen følger Rusted ind igiennem till Norems bytted, for det 3die Gaar saa igien inden for Ris houg Skaar beken begynder J Myr Laaggen med beke/n og findes her om 1 Kors huggen udj 4re birker efter hver ande/n og 1 Kors udj dend 5te birk inden for hiemme(?) Louget som Endes,

For det 2det dend Part for sig Self, Er først begyndelse/n igien i Ris hougen Kaldet paa

1724: 109

1724:

nedre Side og gaar i fra Giøtte beken ind over alle Brunnene Kaldet, op under Sættred ind efter Myr laaggene og op i Elve/n,

For det 2de/n!! Jgien en Part eller Tey Jfra Sætred J Anders Lie Klæven efter Veyen, og i øverste braatted af bemelte Anders Lie og neder i Ris houg Skoug becke/n igien,

For det 3die Siden dend Nederste Part gaar i Ris houge/n hvor dend begynder i Myrlaaggen igien fra de forrige Kaarser og der melle/m,

Ellers blef til Kiendegived En Tey som Kaldes Quærne Skougen hvorudj Præsteboels Part samt Endre Rosselands øfrige Jorde part har sin andeel uschifted hvor Wj iche hendkom saasom derpaa iche var Stefnt,

Endelig som Vj igien hiemkom beklagede Enkens Wær Søn at hun iche hafde en Ved Kast, og tog Vj samme i øyensiufn og befant det saa, thi som hendes Ved Skygge {….} Staar, Er icke saa meget plads ude/n det skeer paa et lidet Støcke Eng ved beke/n som hører Lars Arnesen till, og hand forregaf wære ham till hinder,

Om alt blef dend Jndstefnte forrestilled og overgived at Kaare eller Kyse, først om huserne, at dend beste Kaave og Lemm/en over Siøe bode/n følges ad som hand wille beholde samme Kaave, og dend slette Kaave at følge dend gamle boed, og som det blef oplæst for ham om Skouge Gangen og Kand!! (Kann) og bytted løb hand fra Rette/n, og ey {wille} igien ind Kom, hvorover de 2de Laug Rættes Mænd Torste/n

1724: 109b

1724:

Mehuus og Lars Scheye blef udsent at fornemme om hand iche ville agte og ære Kongens Rett at blive til Ende, og giøre hvad Rett war men fick det Svar at hand inted ville vide af noged b(….?) saa gandsche borte,

Derefter forrestilte Enkens Fuldmegtig at hun begierte at nyde som Lods Eyre!! (Eyer) hendes Lod og deel frelst saa lenge hun bebode Jorde/n, og skall Gud wære hendes Vidne at hendes broder har forwoldet hende denne Process at Søge Rættens hielp, formodede en Retmesig Dom og at hendes broder og maatte erstatte denne forwolte Processes omkostning,

Da blef Kient Dømt og Afsagd

Efter Sagens Reene og Pure Sandfærdig befundne omstendighed, befindes det Klarlig at Lars Arnesen Røsseland har forvoldet hans Søster Herborg Arnes datter denne Process i det hand ey alleene forleeden aar har udflæcked Skougen over alt, saavell som og udj dend fælles Tey {Tungen} \i Quærne Skougen/ Kaldet hvor Præsteboled saavelsom opsideren Endre Larsen er Lodtagne hvilcket nu af Eyerne for denne Rett ey wed Stefning er paatalt, mend alleene for saavit Søsteren med Rette til brugs vedkommer, hvilcket af os baade i Gaard udj begge Parternes overwærelse er tagen udj vedbørlig og Retmesig øyensiufn og Grandschning, og

1724: 110

1724:

befindes da alt samme/n saaledes Enkens Lod at tilkomme hende till brug saavit Loven tillader nembl: thi omendschiønt at Lars Arnessen vill formeene sig som Odelsbaaren med tiden at bekomme hendes brug naar det leedigt bliver, saa Kand hende dog iche betages Lovens gifne {Kraft} \tilladelse/ efter dend 15de Art: udj 3 bogs 12 Capit: at faa Skifte som Skifte begierer, altsaa befindes nu som af os er udj Retteste Maader Lignet og Grandsched at hendes Lod baade har wæred og herefter schall følge hendes Jorde brug, Først J huserne som ey har wæred Skifted dend gamle Kaave uden for Røgstuen med dend gamle under boed alleene at nyde, og Ved Skyggen som tilforne der ved Siden og ved homle gaarde/n at have hendes Wed Kast, udj Skoug og Mark som forhend forklared dend 2de/n tey, og dend 4de Tey, og sin andpart udj hagen af Aalder og Aare at hugge till Gierde Vaand, {og for det 6te} \item 6te Post/ dend Tey Tunge Kaldet, hvorudj Lars Arnesen maa hugge dog iche til Upligt till hans fornødenhed brende weed, og dernest dend halve Part udj birke Skouggen!! og at følge hendes Lod nembl: fra Anders Lie Klæven og Endes igien til de hugne Kaarser, hvorom alt forhend er forklaret, saasom Lars Arnesen har lige derimod, og saaledes wed nu Enken hendes andeel som alt udj bøe og Slotter som hun tilforne har brugt med Fæe drift og Sætter udj allemaader frelst og fredelig, at Nyde, thi Kiendes for Rætt og billigt at hendes broder Lars Arnesen herefter med Næver flæckning og hugster maa aldeeles holde sig der i fra under Lovens brøde

1724: 110b

1724:

og ey giøre hans Søster udj hendes Lod og andell nogen forfang i nogen Maade, mend herefter holde fred og Rolighed, og som Lars Røsseland mod Loven og billighed har forvoldet hans Søster denne Process og har udflæcked hendes Lod af Næver, saa findes for Rætt og billigt at hand udj Skade gield og Land Nam bør betale hende for Nj Voger á 12 s: saavit i Skoug er flæcke/n tilsamme/n 1 Rd: 3 mrk: 18 s: og udj Omkostninger 6 Rd:r alt under Lovens widere medfart, hvorimod Enken i følge af det Kongl: Reglement fornøyer Sornskrivere/n foruden Laug Rætted og Lænds Manden for sin Umage, alt som for er melt paa begge Sider at efterkommes og holdes saa fremt dend schyldige som her efter hugger eller Flæcker udj dend andens Lod icke will fremdeeles efter Loven være andseed,

Anno 1724 Fredagen dend 16 Junj blef Rætten holden paa dend Gaard Scheye udj Wigøers Kircke Sogn og Hardanger til at Siufne og Grandsche dend Skade som paa samme Gaards Bøe eller Eng, Ager og Skouv wed Elve brud og Snee Skræde war wæderfaret, med vare udj

Forretningen i følge af HøyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undalls befaling efterskrefne Laug Ræt som paa seeniste Matricul Commission med hafdes nembl: Knud Tvete, Tollach Nettelland, Lars Øfsthuus, Torsten Meehuus paa Jan Scheyes wegne, Ole Nielsen Norem udj Torstens Kallesteds!! (Kaldestads)

1724: 111

1724:

Sted for Svagheds Skyld ey Kunde komme, Germund Berge, Biørne Røcken og Peder Haagnesen Øfre Vig, Høybemelte Stift befalings Mands Gunstig tilladelse till Affald for dend store Skade lyder saaledes med forregaaende Memorial Ord efter andet som følger,

Paa Kongl: May:ts Fogeds wegne møtte Lænds Manden Ole Berven, Opsidderne paa samme Gaard som og ere self Eyere ved Nafn Lars, Ole og Torsten paa Øfre thunet, og Jan og Svend paa Nedre thunet ware og tilstæde,

Efter at meer høyst bemelte befaling i Rætten war oplæst, forrestillede opsidderne paa begge thuned at foruden dend store Skade de haver taged paa deres Jord, er dend der foruden af Ringe begreeb saa de ingen hage till Fæe beite haver, og ingen field Støhl saasom de iche Kand Komme der med sine Creaturer formedelst de har ingen brendeveed der oppe at bruge till Støhls warme, og des Aarsag hvor de tilforne har haft nogen faa Slotter udj udMarken de maa de nu sætte deres deres!! Støhl og føre deres Creaturer paa som alt forringer det Foer og høe som de till Winter Foster skall have, Er og befrøgtende Elve brudted aarlig at giøre dennem meere Skade, saasom dend nu saa meget har udtaget og Mange Løb udbrøt at der er ingen Raad till at Kunde bygge for dend,

Paa Fogdens Vegne Proponerede Lænds Manden, at hvad som Opsiddernes Klage andgaar, saa er det noget som hendstilles till Rætten, Hans Kongl: May:t ey noget at maa

1724: 111b

1724:

Skee till Kort, mend paa alle sider Retsindig tilgaaes,

Derefter forføyede Vj os udj Parternes overwærelse, Jordens tagne Skade som er anddraget at tage udj øyensiufn og nøye besigtelse, og først Øfre thuneds Skade, hvilcked thun er bonde Gods som tilforne melt og efter dend Gamle Matricul Skatter af 3 Løber som deres Skatte bøger fremlagd udviser, haver taged denne Skade paa sin beste Eng eller bøe, først haver Elven langs Med paa begge sider af dend som og paa Torstens holmen, Lille tveet og Feete, som Pladserne Kaldes udtaged udj breede og Længde 329 alle/n (som icke?) staar till at Rætte endte/n med byging eller anden Menniske hielp, og derforuden er dend slætteste \og/ beste bøe af Elven opkast med store Sand dynger hid og did hvor intet Græs paa findes eller woxe Kand, hvilcken Skade er lige saa Stor som dend Anden, saa at efter wores nøyeste og overweyende Skiøn Opsidderne har mist og mister udj høe till Femb Kiørs Foster aarlig, og Kand dette Thun aldeeles iche Skatte enten efter dend Gamle eller Ny Matriculs Ligning nu herefter umuelegt af meere endsom 2 Løber 1 pd: 21 mrk: og er saa Resten affeldet, som forklaret,

dernest haver wj overseet det Andet og Nedre thuneds Ager hvor Elven har udtaged udj Lengde 32 alle/n og brede 10 allen, andseet for 1 ½ Skieppe udsæde at wære udj mindste Maader bortgaaen, dernest har samme Elv paa deres bøe eller Eng bortaged og udbrødt 38 alle/n udj breden og 256 allen

1724: 112

1724:

udj Lengden, som icke Kand siufnes at blive forbedred ved nogen hielp, og saa er det andet udj deres bøe med Sand og Gruds af Elven overschyld og opført hvor intet Græs woxer, udj

dobbelt Lengde og brede mod det andet wed udmaaling udj det allernøyeste befunde/n, herforuden haver Field Skreeden udtaged under Ulfs Nase berged Kaldet bortaged et Stort Støcke af deres beste Marke Skoug af Ash!! (Asch) og Lind, foruden hasell og Aalder, saa at denne Storre!! Skade har foraarsaged som melt 1 ½ Skeppe Sæds Mistelse, og høe og Foster till 7 Kiør saa at dette Thun som tilforne har Skatted af 2 L: 2 pd: Kand nu efter wores nøyeste Skiøn og overweyende iche herefter aarlig Skatte af meere paa samme Maade som det Øfre thunet, endsom af 2 Løber og 6 mrk:, og saaledes Resten af Jordens Skyld wed Skaden er aftagen, endschiønt dend paa begge thuned er større og witløftigere end Vj dend Kand beskrive, enddog har wj iche tordet andseed dend høyere endsom udj nøyeste Maader, hvilcket Vj med en God Samvittighed for Gud J himmele/n og wores Allernaadigste Konge ved Eed alle tider Kand wære Gestændig, hvor hend og opsidderne som med Eed Kand bekræfte om paaEsches skulle at dennem denne Store Ubodelig Skade af Usedvanlig Wand wexter og Elve brud afwigte aars \efter/høst siden Matriculeringen war scheed er deres paaboende Jord overgaaen, Allerunderdanigst og Jndflyer till Kongens Aller høyst priselig Naade og Clemeris om en allernaadigste bøndhørelse og approbation efter dette aftag ey meere herefter at Skatte aarlig endsom melt saafremt de icke skall med deres Koner og børn

1724: 112b

1724:

Geraade udj yderste Fattigdom og Armod, Till bekræftelse wed undertegnede haand og hostrøgte Signeter,

Anno 1724 dend 17 Junj war Rætten betient paa dend Gaard Reistvet i Hardanger og Wigøers Kirke Sogn beliggende, efter høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution af dato 4 Feb: 1724 till at tage udj øyensiufn og nøye begranschning samme Jords tagende Skade ved Elve brudt, med hafdes det ved seeniste Matriculering medværende Laug Rætt, Tollach Netteland, Knud Tvete, Jan Scheye, Lars Øfsthuus, Germund Berge, Peder Haagensen Øfre Wig, Biørne Røchen og Paa Tosten Kallestads Vegne udj hans Svaghed, Ole Nielsen Norem, Paa Fogdens wegne war overwærende Lænds Manden Ole Berven,

Opsidderen og som self Eyere paa samme Jord Ole Arnessen fremkom forrestillede og beklagede sig at Elven afvigte aar udj November Maaned hafde bort taged største deel af hans beste Ager og stoed huserne og i Stor Fare, at blive bort taget, foruden at Elven over hans gandsche bøe war gaaen og hafde overschyld dend med Sand og Steen, som alt ved det overflødig Vand af Regn og Sne sig var tildrage/n og samled af Fieldene til samme/n,

Derefter Tog Vj Skaden udj øyensiufn, og for saavit dend iche war til at hielpes igie/n, men huserne andgaaende derom Kand inted andsees for endschiønt de staar gandsche Farlig og yderst paa braatted saa at dersom Elven igien saa høyt op woxer som tilforn er skeet er det at befrygte og ingen Redning sees at io huserne bortgaaer, dend Jords

1724: 113

1724:

Tagne Skade er først hiemme wed huserne af Ageren udtagen 8 allen udj brede og 64 alle/n langs Elven udj Lengde som udj det allermindste har wæret till 2 Skepper bygkorn Sæed, af bøen wed Elven og en Stor deel borte, udj Lengde og brede 80 all/en, og dend anden Jordens beste bøe ved Elven ynkelig overschyld med Sand og Gruds udj Store og Mangfoldige houve og dynger udj udmaaling befindes tilsam/men over alt 536 alle/n med Lengde og brede hvorwed mistes till 4 Kiørs Foster i det mindste af høe som derpaa Kunde aufles, og lidet nogle Stæder derforude/n som ey er bleven Maalt formedelst det kand ventes at blive Ryddet

dersom Elven icke igie/n skulle opføre meere, hvilcket forbigaaes, og alleene Skaden i sig self andseed, hvorefter denne Gaard Reistvet som efter dend gamle Matricul efter i Rette lagde Skatte bogs udvis har Skatted af 1 ½ Løb, nu alldeles iche herefter Kand høyere Skatte og Skylde af meere end som af 1 Løb og 9 mrk: saa at Resten 1 pd: 3 mrk: er aftage/n efter wores nøyeste Skiøn som wj det med Sandhed har befundet Skaden at wære, hvilcket wj med en God Samvittighed har nøyest og J mindste Maader begrangsched som wj med Eed Kand Sande, dets til bekræftelse under haand og samtlig wores hostrøgte Signeter,

Anno 1724 dend 17 Junj betientes Rætten paa dend Gaard Aarhuus, og tilligemed betientes udaf ovenskrefne Laug Rættes Mænd, saa og Møtte paa Fogdens Vegne Lænds Manden, og war till stæde Opsidderne paa samme Gaard saaVell som deres Eyere og Jorddrott Hans Rasmusen Bru,

J samtliges overwærelse har Vj efterseet dend af Elven paaførte Skade først Er deres bøe af Vand Steen og Grus overspylt

1724: 113b

1724:

Og saa vit som iche staar till at Vente Græs paa igien befantes over alt paa mange Stæder, som og lang[s] wed Elven gandsche bor[t] taged og udbrødt tilsammen udj Lengde og bredde 598 allen, hvor af udj høe till 4 Kiørs Foster er af Gaardens Eyendom Mist, og udj Ager af Elven bort tage/n som hører till Enkens brug og Jorde Part fantes borte 6 allen udj brede og 56 all/en udj Lengde, som J det mindste Kand andsees for halfanden Skeppe Sæde Land, og saaledes efter nøyeste Skiøn udj Mindste Maade af os Retmesig med god Samvittighed betenckt og overweyed at denne Jord Aarhuus som Skatter af 3 Løber 2 pd: efter opsiddernes Skatte bøgers udvisning formedelst dend Store Skade de[t] afvigte aar som oven forklaret har lidt og opsidderne wed Eed Kand bekræfte om forlangedes sig tilbydende, nu herefter icke Meer \og/ Umueligt Kand Skatte af endsom 3 Løber og Et Pund som Er Enken Herborg 1 L: 2 pd:, Johannes Ingebregts/en Skatter ligeledes af 2 pd: 12 mrk: og Johannes Nielsen af 2 pd: 12 mrk:, saa aftaged Er for Skade lidelse/n Et pund, det Wj Allerunderdanigst hendstillende udj wores Allernaadigste Konges Aller høyst priselig Naade hendstillende, som wj og med en God Samvittighed udj nøyeste og mindste Maader Retmesig har Skiønned og andseet Skaden, Till bekræftelse,

Dend 19 Junj Mandagen neste efter tillige med forrige Laug Rætt undtagen udj Lars Øfshuus Steed var Sven Scheye saaso/m hand self forretningen andgik, og udj

1724: 114

1724:

Germund Berges forfald war Tosten Meehuus, betientes Rætten paa dend Gaard Øfsthuus, hans Kongl: May:t med andre Lods Eyere tilhørende og Allerhøyst be:te hans May:t bøxler alt, till at besigtige dend Skade som samme Gaard siden seeniste Matriculering hafde ved Elve brud og Vandløb lidt, i følge af høy ædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution paa forregaaende Memorial begge saaledes Lydende som i Rætte/n blef oplæst,

Hvorefter Opsidderen Lars Øfsthuus som og self Eyere udj Jorden for en part Ubøxled Gods, producerte Copie under Fogdens haand af Cammer Collegij høy Respective Skrivel[se] de dato 8 Febr: 1721: Jndeholdende hans Kongl: May:t Allernaadigst hafde approbered det affald for dend forrige Skade denne Jord hafde erholdet, og lyder saaledes, dernest beklagede sig at siden seniste Matriculering war denne hans paaboende Gaard en Stor Skade igien paa

dend anden Side af Elven skeed, hvilcken Vj og har taged udj Øyen Siufn [og] nøye betragtning, og er paa dend Side nylig af Elve brud som opsidderen andviste og erklærede sig, om paaEsches, Skulle ved Saligheds Eed Kunde og Ville

1724: 114b

1724:

aflægge saaledes i Sandhed at være hvilcken Skade som Jorden af hans paaboende Gaards beste Enge Mark eller bøe befantes wed Stang Maaling at 448 All/en, og derforuden noget derfra og udj samme bøe Mangfoldig og Store Dynger af Grus og Steen overskyld som ey heller kand sees at forbedres till noged Græs derpaa at woxe og til med som det for øyensiufn udvises at dersom Elven herefter meere skulle udbryde tager hun en Stor deel {deraf} \af/ dend faste Enge Jord Med sig, det som saaledes af Sand og Grus er bederwed befindes ogsaa udj Lengde og breede 256 All/en, hvilcken Skade som saaledes afvigte aar Jorde/n er over gaaen, med all billighed og af os nøye begrandsched og beseed at wære wiselig Tre Kiøers Foster saa at dend med god Samvittighed bedrager sig till Et Spand eller 18 mrk: aftag udj aarlig Skatt saa at denne Jord herefter saasom dend har ellers Ringe og gandsche lidet till Eng og høe Slotte uden forbemelte som saadan Stor Skade haver taged, Umueligt Kand Skatte af meere endsom for 7 Spand eller 1 Løb 2 pd: 6 mrk:, hvilcket udj Aller dybeste Underdanighed till hans Kongl: May:ts høyst priselig Naade Allerunderdanigst hendstiller, som Vj og denne wores forretning

1724: 115

1724:

med God Samvittighed Kand bekræfte, dets Till Stadfæstelse under wores haand og Signeter,

Anno 1724 dend 19 Junj war forskrefne Laug Rættes Mænd som folio 112 andført tillige med Tosten Kallestad self paa dend Gaard Nesthuus forsamlede i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens befaling ved Resolution paa samme Gaards opsidderes indgifne Memorial begge saa lydende, till at besigtige og Taxere dend Skade derpaa ved Elve brud afvigte aar war skeed, og Møtte paa Fogdens wegne Lænds Manden Ole Berven,

Saa og war til Stæde opsidderne Lars Mickelse/n, Mickel Larse/n, Lars Torstense/n og Lars Larse/n som \Jnd/leverte deres Skatte bøger hvor efter hver af denne/m Skatter af 2 pd: 15 mrk: som er Gaardens fuldkomne Skatte Skyld 3 L: 1 pd: 12 mrk: {hvorudj} Udj hvilken Gaard de ere self Eyere efter deres tilkiendegivelse undtagen Wigøers Præsteboel 1 Løb med overbøxell til all Jorden, paa hvis wegne ingen efter forregaaende advarsell møtte,

derefter udj opsiddernes nærwærelse og efter deris andvisning hvad Elven afvigte aar siden seniste Matriculering havde gandsche udbrødt og ved overflødig usedvanlig Wand woxter og Flod

1724: 115b

1724:

med sig bort ført af deres beste Enge Mark eller bøe Kaldet, som og paa Mange Stæder af Sand Grus og Steen Store og mangfoldig dynger opført som iche sees at Kand hielpes igien till nogen Græs woxter som alt befantes udj sin Lengde og brede sammen Lagd 991 all/en, derforude/n af denne Gaards Ager Er og af samme Elv bort tagen 2 all/en udj breede og 56 all/en Lengde hvor paa Kunde Saaes En half Skeppe Reent Korn, hvilcken Store Skade, og i hendseende at denne Jord haver ellers Noged \lidet/ Marcke Skoug og nogle Slotter udj samme Underskoug, Wj der for efter nøyeste og Samvittigheds Skiøn har i mindste Maader andseet till affald paa samme Jord Et pund, og Kand dend her efter icke skatte af meere

endsom 3 Løber og 12 mrk: hvilcket saaledes med Sandfærdighed herved attesteres \ved/ under Haand og Samtlig Vores hostrøgte Signeter,

Dend 20 Junj vare Vj som oven Melt paa Rettens wegne paa dend Gaard \Øfre/ Bircheland, hvilcken til deels hans Kongl: May:t tilhører med andre Lods Eyere, hvoriblant opsidderen Iver og sit tilhører med bøxell, og efter høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens tilladelse wed Resolution som lyder som Følger
Haver Wj Taged dend Skade som denne Gaard afvigte Aar siden dend ny Matri-

1724: 116

1724:

culering wed Elve brud og Sne Løb bort taged hvilket opsidderne paa samme Gaard Iver Olsen, Niels Jacobsen og Ole Johansen andviste os med forklaring da i Sandhed at wære, som de med Eed om fornøden Giordes wille bekræfte, og befantes dend alt for meget saasom paa det Ene Ivers paaboende Thun war gandsche bort tagen af hans Enge Mark eller bøe 456 all/en udj Lengde og brede foruden bort taged af hans Ringe Marke Skoug som nock er øyensiufnlig, Paa det andet \thun/ Er og af Elven paa Opsiddernes bøe og Enge slotter bortagen 1004 alle/n udj Lengde og brede sammen Lagd, som og wed Sand og Grus paa dend Anden Side af Elven deres beste bøe over schiølt og opfylt end 864 all/en hvoraf lidet Kand ventes med tide/n at Kunde forbedres till noged lidet Græs derpaa at woxe, hvorfore efter wores Nøyeste Skiøn og beste overweyende denne Skade af os i mindste Maader andseet till affald paa Ivers Thunet Tolf Marker og paa Niels og Oles Brug Atten Marker tilsamme/n 1 pd: 6 mrk:, Saa at Iver som har Skatted tilforne efter fremlagde Skattebogs udvis af 1 L: 1 pd: nu ey Kand Skatte af meere endsom 1 L: 12 mrk:, og Niels i stæden for 1 L: 2 pd: 8 mrk: af 1 L: 1 pd: 20 mrk:, og Ole at Skatte istede/n af 2 pd: 16 mrk: nu herefter ey meere end af 2 pd: 10 mrk: saa at dend heele Gaard Som har wæret 4 Løber Skatte Skyld Kand ey meere her efter taale og med Retmesighed andsees for endsom 3 L. 1 pd: 18 mrk: det Vj med God Samvittighed \ved/ undertegnede haand og wores hostrøgte Signeter bekræfter,

1724: 116b

1724:

Tisdagen dend 20 Juni betientes Rætten paa dend Gaard Moe i Stensdahlen og Wigøers Kirke Sogn og Hardanger till at besigtige dend Skade samme Gaard ved Elve brud og over flødig Vandløb afvigte aars høst havde taged paa sin Jord, i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution saaledes ord efter andet Lydende, Og med vare de 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd som forhend ere indført,
Paa samme Sted møtte opsidderne Niels Siursen, Arne Hansen, Ole Mickelsen, Omund Mickelse/n, Haaver Christopherse/n og Lars Ellingse/n, fremlagde deres Skatte bøger, hvorefter de Skatter for dend heele Gaard af 7 Løber, beklagede derhos at denne Store Skade overgik deres Jord afvigte aar da de usedvanlige Elve brud wed overmaade wand woxter, som de iche Kand mindes tilforn, mend vel at Elven Kunde wed Vand formeere sig noged at det Stunden gick op till deres huser saaso/m Jorden ligger meget Lougd og Flad at wandet icke Kand saa hastig faa sit udløb \og Jorde/n har intet til Marke Skoug eller udslotter, hvorfor dend senist Matriculering blef fælt(?) (affelt?) 12 mrk:/ andviste os derefter Skaden, som de med Eed Kunde stadfæste at wære efter deres Forklaring, samme Wj eftersaae og lod Stang overgaae som war gandsche af deres Eng bortagen ved Siden af Elven udj Lengde og brede hiefned 216 all/en og af Sand og Grus udj deres beste og sletteste Enge Moe gandsche

opfylt som icke Kand sees at de Kand faae udRyddet og bort ført till nogen nytte thi som Elven haver

1724: 117

1724:

allerede brødt saa meget op at dend har det Sie og flade Land for sig, er det øyensiufnlig at dend aarlig ved Flom overgaar igie/n saavit, som er udj Lengde og brede samme/n lagt 1440 allen udRegnet, saa at denne Store og Ubodelig Skade, som side/n afvigte aar at denne Jord har taged, er efter wores nøyeste Siun og begrandschning med Samvittigheds overweyende andseet udj billigste maader over all Jorden till affald for 2 pd: udj Skatt, saa at dend udj høyeste maader igien udj saa maader bliver beregnet for 6 L: 1 pd: at Skatte, ellers er inge/n Marke Skoug til denne Gaard og ey heller nogen udslotter som Kand andsees till Ringeste hielp udj Foster for Creaturne, alleene deres Enge bøe som saaledes er beskadiget hvorover hvad som fældingen wed dend Ny Matriculering i hendseende till Jordens Ringhed af Sæed og Foster er Considereret, er andgaaende, Er her wed ey andet af os Uvedkommelig holden, derom nogen eftersiufn at forrette, men udj aller underdanigst ydmyghed denne wores med god Samvittighed over Skaden tagne Siufn og Grandschning, Jndstiller udj wores allernaadigste Konges Naade om allernaadigst approbation udj hvilcket haab og bekræftes wed undertegnede Haand og hostrøgte Signeter,

Dend 21 Junj war Retten holden paa Norem udj Hardanger og Wigøers Kircke Sogn, wed forskrefne 8te Edsorne Laug Rættes Mænd, till

1724: 117b

1724:

at Taxere og Vurdere dend Skade som Jndre thuned Norem wed Field {og Snee} Skreede afvigte aar hafde erholdet, hvor till høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution Lyder som følger,

Opsidderne {og} Ole Jacobsen og Ole Nielsen ware tilstæde og fremlagde deres Skatte bøger hvorefter En hver Skatter for 1 Løb 1 pd: 3 mrk:, og siden andviste os Skaden, hvor Vj hendfor [og] tog dend udj Øyensiufn og Grandschning, og befindes samme af Fieldet udfalde/n og haver bort taget ey alleene en Stor deel af deres Marke Skoug som har bestaaed af Ask og Hasell, mend og af Aalder till brende veed, foruden af deres hiemme bøe udj Slotter af Græs en Stor Skade som war udj Længde og brede {41 Stenger eller} (ope rum) allen som af os er andseet udj minste Maader for 18 mrk: saaso/m det er dend beste Plas af Jordens Eyendom og herlighed udj Skoug og Mark som er bortaged wed Skrede/n og da Kand Jorden igien efter sin Leyeboel Skatte af 2 Løber 1 pd: 12 mrk: og ey meere giøre Skiæll for, det wj med en God Samvittighed har overweyed, og herwed under hand og hostrøgte Signeter bekræfter,

Anno 1724 dend 26 Junj betientes Retten paa dend Gaard yttre Diønne udj Kintzervigs Sogn og Hardanger beliggende

1724: 118

1724:

Angaaende Skoug hugster og Markeschiel forretning, medwærende som meddoms Mænd Louglig opnefnte Efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd Johannes Tioflod, Lars Odsen Lothe, Siur Michelsen Lothe, Brynild Tioflod, Jon Wines, og Lars Trones,

Paa samme tid og Sted J Rette lagde Knud Toresen og Jon Ørgansen (Ørjansen) Diøne Skriftl: Stefning saaledes Lydende,

De Jndstefnte for Sagen møtte undtagen Lars Jngebregtse/n som war Siug efter tilkiende givelse, de nærværende tilstod Lovlig warsell,

Contraparterne til kiende gaf at have Stefned Contra, nembl: 1: at Citanterne har {Stefnt} \Hugged/ der udj 2de ganger og brugt saadan Ubillighed, og hans Wærfader dend tredie gang, saasom de iche Et Eneste træe haver hugget eller ladet hugget, 2de Stefnet for deres mellemhavende bytte i dend nedrige Skoug, i hvilcke/n Citanterne skall have fornermed dem og brugt, For det 3die Stefnet at i Rette legge Et gl: Markegangs bref som de formeener at have wæret till, efter som der ere gamle Marke steene som endnu staar, og derfor maa findes hos Citanterne, hvis iche det Kand fremlegges formodede de at Citanterne bør giøre sin Eed at de iche der af veed, og Endelig at de iche Viste af noget forbud paa Tømmeret,

Citanterne Erklærede sig at at!! det Stefnemaal har ingen Grund, saa som hvad hugster andgaar har de iche videre for fared (forfared) endsom deres Lod paakom, og bytted udj Nedre Skougen er det en beck som Skiller op efter til Sam Eyed (SamEyed), og for det 3die saa hvercken har Citanterne ente/n

1724: 118b

Seet eller haft noged Markegang bref og ingen Mand mindes Kand naar eller af hvem de \omtalte/ Markesteener ere nedsatte, saa at eftersom de indstefnte hafde hugged udj dend paastefnte Tey saa var de foraarsaged at lade giøre forbud paa de 2 parter af samme tømmer til Sagens uddrag, begierende deres widner som nu tilstæde ware maatte afhøres, og derforuden hafde de indstefnt et gammelt Vidne Ane Svens datter, mens formedelst hendes Svaghed og Store Alderdom at hun ey Kunde Komme, har Citanterne ladet de 2de Mænd Jon Utne og Brynild Svartved afhøre hendes ord som nerwærende den/nem i Retten at fremføre,

Vidnerne bleve frem kaldet, og Eden den/nem forkynt hvad Straf paafølger om de ey udsiger deres Sandhed, derpaa,

Jon Eleifsen Utne fremstoed, sagde sig at være mod 80 aar gammell, Forklarede at for 60 aar omtrent tiente hand en Mand Ingebregt Torstensen her paa Gaarden boende, og hørte hand dend tid af sin Hosbonde, at Mit tuns Mændene skulle Eye tredie hvert træ og tredie hvert Gras udj SamEye teyen som ligger under Fonne Støhlen, og veed hand at Mit thuns Mændene huggede dend tid paa deres 3die Part og stoed dend tid 2de Markesteene, og stoed dend Eene under Bru bencke/n og dend anden under Tver weetene Kaldet, og oven for war SamEige, med Mit thunet, mend lenger neder End till dise Steener kom icke Mithuns opsidderne fordj det var udj Yttre Thuns Egn, meere

1724: 119

Kunde hand iche Mindes, hvorpaa hand ville aflegge Eed, Contra parterne tilspurte Vidnet om hand iche Kunde mindes hvor langt ud over at SamEynen gik eller og om Mithuns Mændene ey brugte lenger neder endsom forklaret, dertill svarede hand ey widere enten at have hørt eller mindes endso/m hand haver udsagt og forklaret,

Torkell Eliase/n Jndre Diøne sagde sig at være 41 aar gammell, og hafde boed omtrent 20 aar paa sin Jord som er Grande til dette thunet, Forklarede at for nogle aar som Kand wære 7 eller 8te Aar side/n, war hand udj Mithunet med andre forsamled, og deriblant ware en gammel Mand ved Nafn Christopfer Sexe, som hafde tilforn boed paa Yttre thunet, sagde at i fra Markesteene/n som Staar under Bru bencken Kaldet, og udefter til dend anden Markeste/n under Aas houg ved Tver weete/n, Eyede begge thune/n, og oven for war SamEign, som hand sagde at have hørt af Siovat Diøne, og ud paa Gils braatted skulle Staae En Markesteen,

meere har \hand/ Vidned \iche/ hørt af denne Mand som hand mindes, thi de sad og dricke og Snacked tilsam/men, og war hand hendkaldet af Mitthuns Mændene at Komme og høre paa samme Christopfers ord, Videre ved hand iche at forklare,
Jon Utne og Brynild begge fremkom og forklarede dend gamle Sengeliggende Kone Anne Svens datters ord, som er Siovats Enke, og war hendes Forklaring, at under Bru benken stoed dend første Marke Steen, og dend 2den under Aass houven ved Tver weeten, som var

1724: 119b

1724:

Yttre Tunet Diønnes Eyendom, udbyt fra Mittunet, men oven for war SamEign hvorudj Mit thunet Diøne Eyede tredie hvert Græs og 3die hvert træe, mend hvor langt det udgik vidste hun iche, hvilke hendes ord, og sagde hun at det var Sagt for hende at der Skulle wære en Markesteen imelle/m, mend dend viste hun iche af af!!, de med Eed Kunde bekræfte, Vidnerne Een efter anden paa deres Forklaring aflagde deres Corporlige Eed,
Parterne ware samtydig og Enstemmig at faa udsteened dend paa SamEign tey, og hendschiød det till Rættens Sk[i]øn at tage Stædet udj øyensiufn hvorwit dend oven om skulle stræcke sig, og Citanterne war begierende at maatte med samme besigtes hvad som de Jndstefnte hafde hugged paa deres Lod Uvedkommelig,
Derefter foere Vj udj Parternes og widnernes overwærelse till de forommelte Stæder, og blef os først andvist ved en nedgaaende bæck en Markesteen, oven for under Aas houg wed Tverweeten war En Markesteen men nederfalle/n hvilcken Citanterne forklarede at wære deres gamle bytte op gaaende, som hører yttre thunet till paa Venstre og Syndre Side, (I?)steden for falt tvistighed om beckens nedRindende Et Lidet Alboeg Stick (Støck?) hvor En becke/n paa høyre Side/n nerkommer, dette Støcke holt Mit thuneds Eyer sig till, men Yttre thuns Mændene formeente efter deres gl: Kann at være deres og holte det for hoved

1724: 120

1724:

bæcken, dernest foere wj oven om till det andet bytte efter widnernes udsigende og fant dend Markesten men nedsiunke/n, som staaer under Brud benke/n hvilcken Viser fra sig ud efter till dend forommelte wed Tver weete/n,
hved samme Siufn og Forretning denne dag tog Ende,

Dagen efter war begynt med forretninge/n igie/n udj Parternes overwærelse og med deres Samtycke till Skiæll og Markesteene udj dend omtvistede SamEign tey, som og de forommelte forfaldne og nedsiunkne Marke steene at opreise og fornye, saasom hvad Mit thunet og Yttre thuned tilhører neden om Sam teyen er tilforne udsteened melle/m dennem og hver holder sig det gamle Kann og brug,
hvilcket wj og saaledes forrettede, at ved Torkels beke/Un kaldet blef nedsatt en Markesteen, som viser till dend forrige under Brudbenke/n hvilcke/n blef med Vidner fornyet, fra denne udj Line udefter blef nedsatt 4re andre og viser till dend nedfaldne under Aas houven ved Tver byttet hvilcke/n dend 7de Steen nede/n om Samteyen og Viser denne og op efter at schille bemelte Tey udj Fieldet efter Yttre thuneds gamle Kand og bytte saa at Sam teye/n der ove/n om er paa dend

1724: 120b

1724:

Nordre Side og høyre hand Streckende ind efter till Torkels becke/n,
Neden for for om melte (forommelte) Aas houg Steenen blef nedsatt 2de Markesteener med becke/n at widne neder efter imelle/m Yttre og Mit thuned,

Dernest blef dend omtvistede SamEyer Skouge tey Skifted melle/m Parterne og {blef} oven for dend Femte Marke ste/n udj for berørte Tver bytte blef nedsatt En Markesteen, og side/n derfra op efter Femb andre hvilcken Siette og Sidste af dem wiser op J Et blik udj høyest Fieldet hvor Ende bytted er, og er paa høyre og Nordre Side Mithuns Skoug og Mark og paa Venstre og Syndre Side Yttre thuneds Lod som Grændser till deres forrige Eyendom,

Parterne blef tilspurt om de udj denne Sag hafde noged \widere/ at i Rette føre, hvorpaa Citanterne forlangede at ville have Et par Steene oven for deres bøe, og Jon Ørgansen tilkiende gaf at hand forliser wed det Alboeg Støcke udj Skougen som ved becke/n er fra Steenet hvortill at Knud Svarede som hans Grande og udj Stefningen med ham her paa Yttre thunet boende alletider skulle weder gielde ham i mindelighed saa meget af sin part igien, derved det forblef,

Videre Paastoed Citanterne Enstemig vederlag

1724: 121

1724:

efter deres Stefning for det som deres wederparter havde saavell udj dend nu Skifted SamEiger Tey hugged, som og uden for udj deres Eyendom som deres Contraparter ingen Lod eller deel ente/n haver haft eller haver,

Parterne bleve \her/om foreenede at for Skoug hugsteren skulle Contraparterne betale till Citanterne for det som de hafde hugget udj Samteye/n 3 Rd: og uden for udj Yttre thuneds Skoug 2 Rd: 3 mrk:, hver efter andeel,

Side/n paastoed Citanterne deres omkostninger erstatted, som deres Contraparter hafde forwoldet, baade ved Stefne Maal, opnefnelse Penger for Laug Rætted og denne Rettes forhandling som tilføres etc:

Videre hafde inge/n at Paastaae mend hendschiød sig til Rettens Kiendelse,

Da blef for Rætt Kient Dømt og Afsagt

Denne Sags tvistighed er Reist sig mellem Granderne \her/ paa Yttre og Mithuned Diønne boende formedelst Eyerne udj Mithunet haver hugged meere end deres Lod paaKom udj En SamEyer Tey, saaso/m dend tilforne ey som det andet Eyendom \var/ udsteent og Skifted fra hver andre, hvor over wj efter Stefnemaaled og Parternes tilkiendegivelse haver i gaar og i dag

1724: 121b

1724:

haver taged det udj nøye Siufn og besigtelse, og da først nedsatt En Marke Steen wed Torkels bæcke/n og side/n Fire andre i mellem dend Steen under Brud benke/n og dend sidste under Aas hougen hvilcke 2de hvorom widnerne har forklaret er bleve/n fornyed, og er det Skilsmis Jmelle/m dend omtvistede og oven for liggende SamEign Tey, dernest er nede/n under Aas hougen nedsatt 2de Steene som vidner neder efter bæcke/n, og dend lille Kraag eller Alboe Støcke hører da Mit thuned herefter dags till, Side/n er dend omtvistede Tey Skifted med Sex Steener op efter wisende udj blicked som er Ende bytted, og alle dise Steener Lougligen \nedsatt/ med sine Vidner og Kull under lagt, saa at Mithunes Part er paa dend Nordre Side hendgaaende till Torkels bæcke/n, og Yttre Thuned med sin Forrige Eyendom paa dend Anden Side udefter hvilcket Parterne paa \alle/ Sider, og deres efterKommere bør Rette sig efter og holde sig efterRetlig, dend foreening og forlig de imellem sig for Skoug hugstere/n har træffet som er til sam/men 5 Rd: 3 mrk: i hvor well det efter wores besigtelse \befindes/ langt meere Yttre thuns opsidderne tilskade og Contraparternes egen bekiendelse, forbliver derwed, saa at de 3de nembl: Omund, Peder og Lars betaler hver sin Andeel, og derforuden udj af Omkostninger hver af denne/m bør betale En Rd: (t?)re (Mrk:?)

1724: 122

1724:

til Yttre thuns Mændene Jon og Knud som er 10 Rd: hvorimod bemelte Citanter fornøyer og betaler Sornskrivere/n som hand udj allerunderdanigst følge af Kongl: allernaadigste Forordning bør have 6 Rd: 2 mrk:, foruden Laug Rættes Mændene 3 Rd:, og de andre omkostninger for opnefnelse 4 mrk: og Stefne Vidnerne hvis billigt, hvilcket alt Parterne paa begge sider tilfindes at udReede og betale under Execution efter Loven, J det øfrige hvad Citanternes paastand at wille have 2de Steene nedsatte oven for bøen saa tillades dem det mellem sig udj 2de Laug Rættes Mænd\ers overværelse/ at forrette hvortill opnefnes Johannes \Tioflot/ og Lars Odsen Lothe, og det Tilbud af Knud til sin Grande Jon om vederlaug i stæde/n for det Krogstøcke som Mit thunet nu ved Rættens forrefundne Loug Mesig Skiøn er til falde/n billiges denne/m og udj mindelighed at foreene sig Jmellem, For Resten hvad Støhls Sætter og Fæbeede andgaaer melle/m Mit thunet og Yttre thunet saa forbliver det i mellem dem som af gammel tid efter deres Kann og brug og Lovens befaling i Rette tid at møde horn mod horn og Kløf mod Kløf, alt sam/men at holdes og efterkommes efter Lovens bydende og so/m forbemelt, Till bekræftelse, etc:

1724: 122b

1724:

Anno 1724 dend 28 og 29 Junj betientes Rætten paa dend Gaard Indre Jaastad udj Ulensvangs Sogn og Hardanger beliggende til at besigtige dend Skade som bemelte Jord afvigte aar wed Fieldskrede og Sne Løb har taged, udj følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Undals Resolution dat: 8 Feb: 1724: medværende efterskrefne Laug Rættes Mænd Knud Hofland, Brynild Tioflod, Jon Quitne, Omund Lofthuus, Lars Degrenes, og Helge House,

Paa Fogden Sr: Oluf Larsens Vegne møtte Johannes Age, saa og nerwærende Opsidderne paa samme Jord Ole Nielse/n, Peder Olsen og Knud Jense/n som ere self Eyere, og efter at høybe:te befaling war i Rætten oplæst som lyder ord efter andet som føger

Forføyede Wj os at tage samme Skade udj Øyensiufn hvilcke/n afvigte Aar side/n dend Nye Matriculerings forrettelse er paaKommed, og befindes dend alt for meget paa samme Stæder som dend forrige at wære denne Jord ynkelig overgangen, thi baade er af Skreeden, som øverst fra Fieldet ned Kommen baade der paaboende

1724: 123

1724:

Udslaatter, som og Marke og Løf Skou bort tagen og en Stor deel af deres Fæe beete desligeste af ager og hiemme bøe som hverken er til forbedring eller hielpe formedelst Elven \og/ haver formeeret sig og udbrudt af sit Rette Løb, hvilcken Store Skade som er alt for Ubeskrivelig af os wed Samvittighed Skiøn og overweyelse er udj Retmesig og billigste maader andseet udj Sæde og Foster Land foruden det som wed Matriculeringen blef fældet, i det mindste som er gandsche borte og til ingen Redning paa heele Jorden En Løb, hvoraf befindes paa Ole Nielsens brug 1 pd: 3 mrk:, Peder Olsens Jordepart 1 pd: 9 mrk: og Knud Jensens Et half pund eller 12 mrk:, Saa at bemelte Eyere eller opsidderne herefter umuelig Kand aarlig Skatte af meere ofver(?) ald Jorden endsom af 4 Løber 1 pd:, hvilcket Wj efter all \Jord/ dends (Jordens?) befundne omstendighed, og Jordens gienhavende Eyendeeler wed Nøye overwerweyelse!! (overveyelse) haver befundet, og med Samvittigheds Eed Kand

Vedstaae som Wj og hermed ved undertegnede haand og hostrøgte Signeter bekræfter, Actum Anno Die et Loco ut superius,

Anno 1724 dend 30 Junj war paa Rættens

1724: 123b

1724:

Wegne med Sornskriveren [og] efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd paa dend Gaard Rogde udj Ullensvangs Sogn og Hardanger Fogderie beliggende, Brynild Tioflod, Knud Hofland, Knud Jaastad, Jon Quitne, Omund Lofthuus, Ole Jaastad, Lars Degrenes og Helge Houso,

at besigtige og Siufne dend Skade samme Jord hved Vand fald og Elvernes op wæxt war wederfaret, derefter at Taxere bemelte afgang, efter høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undals Gunstig Resolution af dato 8 Febr: 1724 paa denne Gaards opsiddere Isach Rogdes paa Egne og sine med boende Granders Wegne indgifne Memorial blant fleere her i {F….} Ullensvangs og Odde Sogner beliggende Skade tagende Jorders Opsiddere undertegned og forseyled hvilcke/n med paafulte høybemelte Resolution lyder som følger,

Hvor da udj dend afdøde Lænds Mand Lars Beckes Sted paa Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsens wegne møtte Johannes Age, Opsidderne paa samme Gaard som og self Eyere møtte,

Efter høybemelte bevilnings forkyndelse beklagede opsidderne sig over deres paaboende Jords Skade, at ey alleene udj

1724: 124

1724:

nogle aar har de taged nogen Skade, mend afvigte Høst deswær war baade saa meged Sne og wandløb som Fieldskreede saa over flødig at dend bort tog saavell deres beste bøe som af Ageren en Stor deel, foruden udj deres hage eller Fæebeete af Græs og Skoug og stoed de [i] Stor fare at deres huser og hafde med samme bort gaaed,

dend beklagende Skade blef af os tagen udj øyensiufn, og uagted at Jordens huser altid Kand wære faren under given saasom Gaarden ligger høyst op under Store og bratte Fieldet, og det som forrige aaringer wed {Skre} Smaa Skræer war til draged, befant wj dend nylig paakomne {Skade} Uløcke paa Opsiddernes Jord efter deres andvisning som de udsagde ved Eed med God Samvittighed at Kunde bekræfte, først paa deres Ager som af wandløb og Elvens opvoxning bort taget, dernest af deres beste Eng eller bøe lige saa bort gaaen, som og af Fieldskreede/n mangfoldig Stæder med Store Steener og Grus bedegt og over gaaed som aldrig er wentelig noged Græs der paa Stæderne at opvoxe langt mindre Kand ved Rydning forbedres, saa er og udj deres udhage hvor deres Fæe beite er af Field skrede/n en Stor deel deres Skoug borttagen, ogsaa mange Stæder Jorde/n hvor Græset har woxet bort ført, saa at denne Gaard Merkelig hved denne paakomne Skade er forringet langt meere endsom beskrives

1724: 124b

1724:

kand, hvilcket Wj udj billigste Maader og Retmesig overweyende haver andseed at wære som dend og er i sig self {mindre} Meere og ey mindre udj Sæde Land Sex Skepper Korn, og till Foster udj Eng eller bøe for 8te Kiør undtage/n smaa Creaturer som med Løf Kunde underholdes af dend Skoug som forude/n till brendeVeds fornødenhed er bort gaaen, tilsammen till affald En Løb udj Skatte taxt og Skyld, saa at denne Gaard som tilforne efter

opsiddernes fremlagde Skattebøger haver Skatted af 6 Løber 18 mrk: nu umueligt herefter aarlig kand Skatte af meere endsom 5 Løber og 18 mrk: som er paa Isach og Wiglichs paaboende Part 2 ½ Løb, Peder, Jacob og Halsten 2 L: 2 pd: 6 mrk:, og i fald som Gud Naadelig afverge at denne Jord ved befrygtende farlighed skulle tage widere Skade, saa lever en hver till Vores allernaadigste Konge og herres høyst priselig Naade udj det allerunderd: faste haab at nyde Meedlidelig hielpsomhed derudinde/n som Vj denne wores Forretning allerunderdanigst till Naadigste andseelse med God Samvittighed saaledes i Sandhed at wære befunde/n Kand bekræfte og wed under tegnede haand og samtlig wores hostrøgte Signeter Stadfæster, Actum Anno Die et Loco ut superius,

1724: 125

1724:

Dend 1ste Julj betientes Rætten paa dend Gaard Aackre udj Ullensvangs Sogn og Hardanger beliggende med forommelte Eedsorne Laug Rættes Mænd at Siufne og besigte dend Skade samme Gaard wed Fieldskreede af over flødig Wand og Sne løb war wederfaret,

Hvor da Prouste/n Hr: Magister Jørgen Brose Sogne Præsten som Eyere till Kirken og Præsteboeletz Part war nerwærende,

Paa Fogdens wegne udj dend afdøde Lænds Mands Stæd møtte som befuldmegtiged Johannes Age, Saa møtte og opsidderne paa samme Gaard, Jon Gundersen self Eyer for sin brugende Part, og Leylendingerne Torchel Nielsen og Dag Asgoutsen som bruger Ullensvangs Kirke og Præste boeletz Parter hvor under er en part Liuse Closteret uden bøxell Eyende,

bemelte Opsiddere med deres Eyer efter forKlaring andviste os dend Store Skade bemelte Jord haver taged, hvilcken Wj overalt haver efterseet og befindes dend alt for beklagelig, uagted dend farlighed bemelte Jord efter øyensiufn Kand wære befrygtende om Gud iche Naadelig skulle afværge, og Er baade af Ager og Eng udtaged over heele Jorden till 8 Skepper Sæd og 9 Kiørs foster udj det allermindste, som af os er efter nøyeste og Retmesig Skiøn befunden som Jorden er

1724: 125b

1724

Er!! forringet og Merkelig taged Skade for 2 pund 6 mrk:, hvoraf ingen Skatt Kand gives, saasom det hverken wed Rydning eller forbedring Kand hielpes, og Er da Skaden paa Jons self Eyende og brugende Jordepart Et pund fældet, og af Præstebohleds og Kirkens andeel med Liuse Closter Part udj Leylendingen Torkels brug 12 mrk: og Dags bøxlende anddeel 18 mrk: som giør tilsammen foromelte Skade 2 pd: 6 mrk:, saa at denne Jord ey høyre!! (høyere) kand Skattes for af Opsidderne aarlig her efter endsom 2 Løber 18 mrk:, hvad dend Farlighed Jorde/n er undergiven som er øye\n/siu[fn]lig efter de paaboendes befrygtendende!! og angivelse saa er det noget som hverke/n af os er Considereret eller torde andsees, mend om saa skeede da lever udj det allerunderdanigste faste haab om dend høy øfrigheds Naadigste Medlidenhed den/nem till hielp at Komme, mend denne wores Forretning med God Samvittighed Allerunderdanigst hendstillende som Wj og Kand bekræfte og wed under tegnede haand og hostrøgte Signeter bekræfter,

Dend 1ste Julj ware med ovenbe:te Laug Rættes Mænd i følge af høy ædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution dat: Bergen d: 1 Maj, at Siufne og besigtige

1724: 126

1724:

dend Skade dend Jord Gertved afvigte Aar wed Field og Snee Skræde war overgaaen, hvilcken Jord Præsteboelet Ullensvang er til hørende nerwærende {Opsidderen} \Leylendinge/n / Jens Erichsen paa sin Eyers og Eigne Vegne, som andviste os samme Skade med beklagelse og dend fare som de i boende Ringe huser war undergiven at de, om Gud ey havde bevaret de paa boende hafde bleved bort tagen, Skaden alleene i sig Self befant Wj af Sammen løbende Snee og Field skrede overgaaed hans beste Eng En tredie deel, foruden hagen eller Fæe beited gandsche bederwed, Største deelen af Løf og Marke skoug iligemaade borttagen som aldrig enten staar till at Rydde og forbedre, heller ey noged igien Kand op voxe formedelst Mengde af Store Steener Røyser og Grus udj Store haaber sammen løbet og opfylt, hvilcken Skades!! af os wed Samvittigheds betragting og nøye eftersiufn i mindste Maader er andseed till 3 Kiørs Fosterland af Græs eller høe, forude/n Smaa Creaturer som af Løf Kand underholdes, Retmesig og billig til affald udj Skatteschyld Et halft pund eller 12 mrk:, saa at denne Jord som tilforne har Skatted af 1 pd: 12 mrk: nu herefter iche Kand Skatte af Meere endsom \af/ 1 pd:, og er det der forude/n en Field Jord fra dend Gaard Qualnes udj forrige tider opryddet som baade formedelst Kulde lider miswext paa sin Ringe Sæd, som Fare undergiven af Fieldskrede, saa at om dend saaledes skulle igien Komme som

1724: 126b

1724:

Gud Naadelig afværge, da bliver denne Jord gandsche Øde og huserne bort tage/n, hvilket dog af os \dennesinde til affald/ ey er andseed, mend skaden i sig self som forhend forklaret, det Wj med God Samvittighed vedstaaer, og wed under tegnede haand og vores hostrøgte Signeter bekræfter,

Mandagen dend 3 Julj war Retten betient paa dend Gaard Moue udj Ullensvangs Sogn og Hardanger medwærende det Forhend benefnte Laug Rætt efter høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens befaling dat: 1 Maj nestl: at besigtige dend Skade samme Gaard wed Fieldskrede og Vand brud hafde faaen hvilken høy Respective befaling som blef i Rætten oplæst lyder med forregaaende Memorial saaledes,

Hvorda Opsidderne som ware tilstæde forKlarede os deres Uløckelig overgang, som Wj og overalt tog udj øyesiufn og eftersaae, og befindes dend Fra Fieldet og dend der oven for beliggende Store Sne Fond som aldrig bortgaar, Folge Fonden Kaldet, udbrødt og af over flødig Wandløb dend derfra aarlig nedløbende Elv opfylt at samme paa mange Stæder har udbrudt baade der paa boendes Græs beite udj hagen som \og/ deres beste og tøckeste Eng eller bøe bort taget, og igien opfylt og paaført med Store Steene, og Røyse af Gruds Sand og

1724: 127

1724:

Smaa Steen, hvilcket iche nogensinde Kand Ryddes icke heller wenteligt at groe Græs derpaa, mend alt som Skræden er overgaaen hvor tilforn har wæret Eng og bøe, saavel som udj deres Fæe beite giort dem Stor Skade paa deres Skoug af birk, Hasell og Aalder, hvoraf de Kunde have Løf og Skaff (Skav) till Creaturerne, \som/ igien og(?)/(ey?) i noge/n Kand opvoxe, hvilcket de med Sandheds Eed Kand bekræfte som Vj og derforuden øye[n]siufnlig har befundet, og er til siufne, Forklarede derhos at ved dend Ny Matriculering war Jorden paalagt En Løb, Mend Skaden som deswær i sig self befindes har Vj efter God Samvittigheds betragting og wores Skiøn befundet og andseet over denne heele Gaards Eyendom at wære afgaaed med Store og Smaa Creatureres føding udj Fosterland, till 12 Kiørs

Føding, og En hver opsidder ligesom de haver faaed Skaden till u(dj?) RetMesig Calculation, nembl: Jon 1 pd: 3 mrk: Peder 12 mrk: udj det Eene thun boende, {item det andet Thun,} saa at dend første herefter icke Kand Skatte af høyere endsom aarlig for 1 L: og 11 mrk:, \og dend anden af 2 pd: 4 mrk:/ dend Andet Thun Evind udj Skade 6 mrk:, og Kand Skatte af 2 pd: Tosten 18 mrk: aftage/n og at Skatte af 2 pd: 21 mrk:, og Hans udj Skade taged 1 pd: 3 mrk: saa hands Skatte schyld og bliver igien 1 L: 2 pd:, som er dend gandsche Skade paa hele Gaarden dend Ene Meer og dend ande/n mindre 1 L: 18 mrk: og Gaardens fulde Skatte Skyld ey høyere Kand svares for endsom af

1724: 127b

1724:

af 5 L: 12 mrk: det Vj saaledes med Samvittighed Kan tilstaa, som forklaret at have befunde/n forude/n at Knapt till videre end fornøden huus brendeveed udj Skoug till denne Jord befindes og lidet furre Skoug till huse Reparation, og wed undertegnede Signeter i Sandhed bekræftet,

Tisdagen dend 4 Jukj war Rætten som forhend melt, paa dend Gaard Eitreim udj Odde Sogn beliggende betient:

Hvor wj da af Gaardens Opsiddere blef andvist dend Skade dennem wed Field og Snee Skreede samt Vandløb afvigte Høst war wederfaret som de med Eed sagde sig at ville og Kunde sande, hvilcken Skade Wj og befant paa deres Eng udtagen og med Steene opfylt, foruden udj deres Skoug af Sløtter!! (Slotter), Løf og Marke skoug till 3 Kiørs Foster med Smale Creaturer, saa og har denne Jord og paa brende Skoug og Never taget merkelig afgang, {saa}som Skreederne Fire Stæder haver nedløben, foruden Elve/n som wed Ofverflødig wand woxter har udbrøt i Fæe Hagen og paa hiem bøen, saa at efter Retmesig Skiøn denne Skade udj det mindste Kand andsees

1724: 128

1724:

og af os fældet for 1 Spand eller 18 mrk: udj Skatte Taxt, saa at opsidderne Christen, Ole og Jacob herefter iche Kand Skatte af høyere endsom 3 Løber og 2 pund efter dend nye Matriculs Paalæg, det Wj efter nøyeste Tycke og Skiøn siufnes denne Jord udj høyeste Maader Kand taale at blive bestaaende for, med mindre saasom det øyensiufnlig er at fornemme, at denne Jord er Skree løben undergiven dend herefter som Gud Naadelig afværge skulle igien faa Skade, {hvilcket} hvorover Høy øfrigheds Naadigste forlindring alle tider allerunderdanigst forwentes, at saaledes som forhend forklaret af os er befunde/n bekræftes med God Samvittighed ved undertegnelse og hostrøgte Signeter.

Samme dag ware Vj paa de 3de Sammen liggende Gaarder udj Odde, nembl: Præstgaar Præstebols Gods, Bustethun og Backe bonde Gods, i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolutioner dat: 8 Feb: og 3 April, Og møtte Prouste/n Hr: Magister Brose, som Opsidderne paa de andre 2de Jorder, udj hvis overwærelse og paa deres forKlaring wj haver andseet samme Jorders over gaaende Skade af Field skrede og Vandløb, som er meget ynckelig, og haver borttaged over halve deelen af den beste Eng deels hved

1724: 128b

1724:

Elve brud, og deels wed Field skrede udj Udhagen og Field beited som aldrig staar till at forbedre og Rydde, hvilcken Skade Er

Paa Præst Gaards Ringe Eyendom hvilken Jord, formedelst dend hverken Eyer nogen slags Skoug til fornøden brendeved og heel slett udj Ager og Eng blef paa Matriculeringen fældet for 1 pd:, og dend over gaaende Skade af os efter nøye Sk[i]øn og wores Samvittighed andseed og befunden for 1 pund afgang, saa at denne Jord herefter iche Kand Skatte og Skylde af meere endsom for 1 pd:, saa meget har dend taged Skade, og ellers forringed,

Bache som iche er bedre udj Ager og Eng men haver lidet udj en langt fra liggende Tey fælles med andre Jorder till brende Ved, hvilcke/n og ved dend Nye Matriculering er fælt, og dens nu over gaaende Uløckelig tilfælde er iligemaade till dend halve deell Jorden forringet, saa at i stæde/n for at der af skulle Skattes af 1 Løb saa Kand nu ey nogen om dend skall beboes herefter Skatte eller schylde for høyere endsom af 1 pd: 12 mrk:,

Bustethun som tilforne haver Skatted af 2 Løber, og icke udj Ager eller Eng efter sin Leyeboel er bedre endsom de øfrige ovenbenefnte hosliggende Jorder, haver og

1724: 129

1724:

taget ligesaa Stor Skade paa Ager Eng og Fæe beite till En halve deel, saa at dend herefter dags icke Kand skatte af høyere endsom for En Løb, hvoraf paa de 2de opsiddere kommer at Svares Aarlig udj Skatt og Skyld, af Ole Jørgensen for 2 pd:, og Baar Michelsen 1 pd: som er denne Jords herefter paafølgende Taxt og Skyld, det Vj alt efter wores beste Skiøn og wed Samvittigheds bekræftelse udj nøyeste Maader har befunde/n og andseed,

Ellers andmelte sig Opsidderne og Eyerne till dend Jord Opheim hvorudj efter deres beretning hans Kongl: May:t og er Lods Eyer, og begierede dends over gaaende Skade som er med det same som ovenbe:te Jorder maatte til affald blive andseed, mens som de ey derom har andholdet med de andre og wj inge/n ordell!! (ordre?) dertill havde, blev det derved beroende,

Saaledes udj Sandhed at wære forrefundet og forrette[t] som oven melt, bekræftes wed under tegned haand og hostrøgte Signeter,

Dend 5te Julj war Retten udaf Forommelte Laug Rættes Mænd betient paa dend Gaard Wastun udj Odde Sogn beliggende till at Siufne og besigtige den Skade som samme Jord wed Fieldskrede og Sne Løb war overgaaen, till Retmesig affæld

1724: 129b

1724:

i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution dat: 8 Feb: 1724, hvorom Eyeren Elling Wastun med fleere Opsiddere paa Jord tagne Skad[e] havde andholdt,

Hvor da bemelte Elling tillige med Leylendinge/n Thor Wasthun møtte og andviste os dend Uløckelig overgang, side/n seeniste Matriculering det de og med Eed ville Sande, hvilcken Skade wj har efterseed og befunde/n, Først af Elven ved over flødig og usedvanlig wand woxter er udbrødt og bort taged af denne Jords beste og tøckeste Eng eller bøe en stor deel, dernest af Smaa Slotter, samt dend beste Marke skoug af Ask, hasell og Lin, saavell birk till Løv at føde Smale Creaturer, forude/n wed Nævers afgang, altsam/men till 3 Kiørs Foster forude/n Smahle Creaturer, saa at denne Skade efter billigmesighed er af oss efter Samvittigheds Skiøn andseed udj affælding for ½ Løb, og Kand af denne Jord, hvoraf efter fremlagde Skatte bøger tilforne er Skatted for half anden Løb, forude/n for dends Ringe aufl og fødning wed Matriculering/en bleve/n udj fælding andseed efter opsiddernes beretning, herefter, af dends paaboende opsiddere udj det allerhøy[e]ste ey meere Skatte og Skylde for

Aarlig endsom for En Løb, hvilcket Vj med Sandhed wed under tegnede haand og hostrøgte Signeter bekræfter,

1724: 130

1724:

Samme dag dend 5te Julj ware forommelte Laug Rettes Mænd paa dend nest hos liggende Gaard Mansager, som er deels Præsteboels og bonde Gods,
Hvor da Prousten Hr: Magister Jørgen Brose indfandt sig, og Møtte Opsidderne Orm Mickelsen og Lars Olsen, som andviste os dend Skade samme Jord side/n Seeniste Matriculering war over gaaed, det de med Eed Kunde sande, derhos berettede at dend efter deres bekiendelse blev paalagd 1 pd: 6 mrk:, hvorefter wj forrefant dend Uløckelig Skade, hvilcke/n og hafde bort taged 3de af Jordens udhuser, og ellers Gaards huserne i sig self stoed fore, at wed Field og Sne Skreder paa mange Stæder er bedderved!! og udtaged af Jordens beste Marke skou hvoraf Creaturne dend største deel paa Vinteren skulde underholdes og frem fødes, som og af Løf Skoug till Smale Creaturer, forude/n dend Skade paa Næver er taged, desligest samme Streeder!! (Steeder) giort Stor Skade paa Fæe beite og bue Ræcke udj Udhagen, hvilcket alt hverKen sees at Kand gien voxe eller op Ryddes fordj Pladserne er overgaaen og opfylt af Steen og Grus, derforude/n haver Elven udbrødt og bort taged af opsiddernes Ager till 3 Skiæpper Sæde Land, og er denne Skade som dend meere er endsom beskrives Kand af os udj nøyeste maader Retmesig andseed paa heele Gaarde/n udj Sæd og Fosterland

1724: 130b

1724:

till det mindste 1 Løb 12 mrk: fældet, saa at af denne Jord her efter icke Kand Skattes Aarlig høyere i nogen Maade eller og Skylde for widere end af 1 Løb 2 pd: 6 mrk: og meere er dend iche god for at giøre Skiæl af som er paa hver opsiddere helften efter som de haver faaed lige meget Skade, Og som Opsidderne beklagede sig over dend befrygtende og tiltegnede Skade, hvor over Gaardens huser maatte bortgaae, saa er dog samme ey Considereret, udj allerunderd: hendseende, om det Skiede som Gud forbyde, Deres Kongl: May:ts høyst priselig Naade og derudinde/n Allerunderd:st war at forwente, Mend ovenbe:te Skade saaledes udj Sandhed sig befinder, som Vj og herwed under wores Eed med under tegnede haand og hostrøgte Signeter bekræfter,

Dend 6te Julj war Retten betient paa dend Gaard Freim udj Odde Sogn beliggende og som oven melt, i følge af Stift befalings Mandens befaling dat: 8 Feb: 1724:
Hvor da indfant sig Prousten Hr: Magister Jørgen Brose som Lods Eyer, tillige med Opsidderne Knud og Jacob Freim som møtte og tilkende gaf at Skaden ved Fieldschreede og Sneløb ey alleene hafde bort taged deres Quærn og Quærn Støe, mend endog deres beste Marke

1724: 131

1724:

og Løf Skoug siden seeniste Matriculering, det de med deres Eed Kunde bekræfte, hvorefter wj forføyed os samme at begrandsche, og befant at der er inge/n Raad till Quærn igien at faa opbygt, og paa T(.v…g..?) Stæder har Fieldskrede/n bortaged en Stor deel af deres beste Eng eller bøe, udj Skouven har dend giort en Stor Skade paa Markeskouv till Skaff!! (Skav) at

Kunde føde deres deres!! Creaturer som og paa Løf Skoug till Smahler, og af Næver till ingen liden fordeel, som till Fosterland efter nøyeste Skiøn i det mindste er mist till 4 Kiørs Foster med Smaa Creaturer, som Kand med billighed \andsees/, hvilcket af os og er fældet for 2 pund hvor wed denne Jord er forringet, saa at dend iche Kand giøre Skiæld herefter dags, efterso/m Skaden iche staar till at Rydde, og udj deres hage og Fæe beite som ey heller Kand igien opvoxe, thi hvad som ey Skreden med Steen og Grus har opfylt, er Jorde/n bort ført og slette berg igien til siufne, udj nogen Maade af Opsiddere at Kunde Skatte og Skylde af høyere endsom Aarlig af 2 L: 1 pund, hvilcket med Samvigtigheds Æed wed under tegnede haand og hostrøgte Signeter bekræftes,

Fredagen dend 7 Julj war forbenefnte Laug Rættes Mænd som og Paa Fogdens wegne som forhend fol: 122 og 123: andført, paa dend Gaard Frøsvig, efter Stift befalings Mandens høy Respective

1724: 131b

1724:

Resolution dat: 1 Maj paa forregaaende Memorial begge saalydende at besigtige dend Skade som Samme Jord ved Fieldskrede, Vand fald og Sne løb hafde tagen,

Hvor da Opsidderne Peder, Lars, Samson og Siur war tilstæde, som til kiende gaf samme Uløkelig tilfælde og Kunde sande med Eed at dend siden seeniste Matriculering war scheed, fremlagde deres Skatte bøger, og tilkiende gaf at Jorde/n hafde faaed paaleg paa dend Ny Matriculering,

Derefter udj deres overwærelse besaa Vj Jordens beskadigelse, som af dends beste Eng eller bøe en Stor deel borttaged, Hagen eller Fæe beited till deres Creaturer som Skreden har overgaaed er bortgaaen, og alleene slette berg som og sammesteds \Steen/ Uhr igie/n, hvor intet Græs Kand opwoxe, af Marke Skoug, baade Asch, Lin, Rou og Hasell, hvoraf Skav tages at fremføde deres Creaturer, forude/n birk till Smale foster af Løv, og Næver flæck/en till husernes wedligeholdelse, som alt wed Fieldskrede/n er bort tage/n og bederved, saa at intet wenteligt er at det Kand igie/n opvoxe, hvorfore efter wores Samvittigheds Skiøn denne Store Skade er andseed som dend og er udj Foster land till 4 Nøds Creaturer forude/n Smaler, og udj affælding i det aller nøyeste

1724: 132

1724:

2 punds Jordschyld, saa at denne Jord som tilforn har Skatted, og skulle haft svaret aarlig for 3 Løber og 12 mrk: med det nye paaleg, herefter udj høyeste Maader ey udj nogen tilfælde Kand Skatte og Skylde af {høyere} meere endsom for 2 Løber 1 pd: 12 mrk:, hvilcket alt som forklaret wed God Samvittigheds Eed med under tegnede haand og hostrøgte Signeter bekræftes,

Anno 1724 dend 7 Julj betientes Rætten paa dend Gaard Frøsvig udj Ullensvangs Sogn, udinden en Marke skiæls trætte, mellem bemelte Gaards Opsiddere og deres Naboer paa Espen, medwærende som Rætten medbetiente af Kongl: May:ts Foged efter Lovens Maade opnefnte Efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Brynild Tioflot, Knud Jaastad, Omund Lofthuus, Helge House, Ole Jaastad, og Lars Degrenes, og udj dend afdøde Lænds Mands Stæd, som beskicked dend Æedsorne Laug Rættes Mand Johannes Age,

Paa Samme tid og Stæd, til kiende gaf Peder og Lars Frøsvig, at have indstefnt Tobies Olsen, Knud Olsen, og Ole Olsen paa Espen boende at wære overwærende Skiæl og Skifte

imellem dese 2de Jorder og fordj deres Contrapar[ter] meere endsom sedvanligt, efter en gl: Dom, hvilken Citanterne iche nu haver, opfører deres Creaturer paa deres Sommer Støhl 3 Væcker (Veker) lenger, dem til Skade, hvorfore de og er foraarsaged at faa Gierde opsætt, eftersom

1724: 132b

1724:

Markesteene og Skifte nu af Retten bliver forretted,

Contraparterne Som tilstod Varsell svarede at det er nu iche andet om Støhl/en endso/m det har wæred af gammell tid, og findes der efter deres gl: Kan og bytte som de Eyer og har brugt, og widere forlangede de ey endsom deres Sambeite, og Kommer saavell Frøswigs Creaturer paa deres bue Ræcke som deres paa dend anden Side, saa at om deres gik heele Sommer/en i Stæde/n for de 2 Væcker Kunde det iche Skade saa meget, war tilfreds med at Skiæll og Skifte maatte skee,

Citanterne forklarede her imod at det er all deres Støhls beite, og war det saaledes giort at Espens Creaturer i forrige tid ey schulle Støhle lenger endsom 2 uger paa samme Sommer Støhl Opshoufde, som hører Frøsvig till, forlangede at Rætte/n wille eftersee bytterne og nedsette Steener og Markeschell forrette.

Contraparterne Svarede her till at Frøswig Mændenes Creaturer gaar igien udj deres beite, og giør dem langt meere Skade endsom de 2de eller 3 ugers Græs beite Kand wære wærd,

Parterne blef tilspurt om de hafde videre at indvende, hvortill de blef ved deres Forrige, hvorefter wj begave os at Siufne og eftersee deres Eyendom till Skiæll og Skifte, og blef os først wed Siøen Vist Et gl: Kors udj en Jordfast Steen

1724: 133

1724:

Rude næs Steenen kaldet, hvilcket af os blef fornyed, og formeente Espe Opsidderne at deres Eign gik udj Ruste/n paa høyre Side, og saa i himmel Siufned, men Citanterne paastoed deres Rætt efter samme gammell Mærke som de hidintill mellem sig hafde holt for gyldig at skulle Vise lige i fra sig og høyest udj Fieldet till dend der staaende gammell Ware, Og saaledes da som Louflig befantes blef oven for dette første Mærke i Lige Line i Røene Kaldet nedsatt En Markesten, dend Viser ligeleedes op efter i Aldal berged Kaldet hvor Et Kors i samme berg Nouv blef hugged

og som dagen tog Ende saa hviledes med Forretningen,

Dagen Efter dend 8de blef af os igien Forretningen udj Parternes overwærelse begynt og fuldført,

Og fra det sidste Mærke i Gaard er oven for En Markesteen nedsatt uden for Hans i (To?)ged kaldet, F(emt?)e (Fierde) En Markesteen under Røsted i Weekanne Kaldet, Femte Merke En Markesteen ovenfor samme Veeckanne, det Siette Merke En Marke steen i Rouve glæpsen i Siufnes Skarred Kaldet, det Siufvende Merke En Markesten J Opsofde berged, det Ottende Merke Et Kors hugged paa yttre Side af Tacklætt Steenen, det Niende Merke En Marke steen nedsatt paa Kind nedsatt, og

1724: 133b

1724:

det Tiende Merke som det sidste blef et Kors hugget i Biørns Nuten under dend gamle Ware, som wiser op efter i samme Vahre og i høyeste Fieldet, som saaledes af os er forretted,

Siden efter at wj igien hiemkom blef Parterne i Retten atter adspurt om de noged meere hafde at forregive, hvortill Citanterne \sagde/ sig ey widere at have endsom at erholde Gierde till at freede sin Eyendom,

Contraparterne Tobias Espen formente at wære afgaaed til et par hundrede Løf Kierfver, som hand af Citanterne blef bevilged at maatte hugge, endschiønt det dog war udj deres Eign, dernest paastod (dvs: Citanterne) at Espe Opsidderne burde erstatte dem denne omkostning/en

Da blef for Rætt Kiendt Dømt og Afsagd,

De af os i Gaard og dag Loflig nedsatte Markesteene som alle med sine Vidner og Kull under befindes, som ere tilsamme/n Siuf, og hugne 3 Korser hvilcke Mærker med det gamle ved Siøen i Rudnes Steenen er tilsamme/n Elleve Et efter andet opgaaende og Visende høyest i Fieldet udj det sidste Merke dend der staaende Vare, som nu herefter skall holdes for et Merke, bør Opsidderne og Eyerne paa Espen holde sig efter-

1724: 134

1724:

Retlig udj alle maader saa at de paa Yttre Side eller Venstre haand fra Siøen op efter er Eyende og Jorden Frøswig paa dend indre og høyre side af dise Merker, og som Loven tillader Gierde mellem Jorder at bekommes, og det og befindes billigt paa det En hver Kand frede sit, saa bør og hver af dise 2de Jorders opsiddere at Gierde En hver som de har Jord till, saa at dersom de Ey udj mindelighed derom Kand forEeenes!! Kand dend paaklagende erholde Rettens opnevnelse till Mænd at legge dennem Lod imellem, Saasom og tvistigheden er Reist sig andgaaende Støhls beite at saavell Frøsvig Creaturer er Kommen paa Espens beite, som Espens paa de andres saa bør herefter En hver holde sig efter ovenschrefne Mærker, og Gierdet desto meere bør wære, saa at Støhlen saa vitt nu er udskifted alleene Frøsvig til hører, og bør samme Gierde gaa saa høyt som det fornøde/n giøres, og Parterne paa begge sider Kand see at wære tienligt, thi bliver herefter Espens Creaturer holt fra Frøswigs Eign, og de 2de Ugers beite ophæved og til Jndted brug befunden, saasom Espen sin andeel alleene haver nu fraskilt og for sig self, hvilcket alt Parterne paa begge sider tilfindes under Lovens brøde og befaling at efterkomme, hvad sig denne Processes bekostning angaar som

1724: 134b

1724:

efter Kongl: Allernaadigste Reglement af 24 Februarj 1708 er till Sornskrivere/n 7 Rd: 2 mrk: derforuden til Laug Rættes Mændene 2 Rd: 3 mrk:, saa at om endschiønt Opsidderne paa Espen siufnes at have gived andledning at denne Jords beboere haver maatted formaa Rætten her paa Aasteden saa dog efterdj det er till begge Parternes beste hvad som nu er forretted og paaKiendt saa findes for billigt at Opsidderne paa Espen bør betale dend halve deell med 4 Rd: 5 mrk: 8 s: og Citanterne dend anden halve deell 4 Rd: 5 mrk: 8 s: forude/n opnefnelse Penger till Fogden efter Lovens Maade, alt under Excecution efter Loven, derforuden betaler hvem af Parterne som denne Forretning vill have beskreven hvad dend med Stemplet Papir Kommer at Koste, Saaledes at wære passeret etc:

Dend 11te Julj betientes Rætten paa dend Gaard Qualnes udj Ullensvangs Sogn og Hardanger, med ware som Meddoms Mænd Brynild Tioflot, Knud Jaastad, Omund Lofthuus, Helge House, Ole Jaastad og Lars Degrenes, Louflig opnefnte, derforuden udj Lænds Mands Stæd,

1724: 135

1724:

beskicked Johannes Age,
Paa samme tid og Stæd i Rætte lagde Ingebregt og Torsten Qualnes Skriftlig Stefning over deres Grander paa Meland boende som lyder saaledes,
De Jndstefnte møtte tilstod warsell som og at de self hafde wæred Eenig at Sage som i dag maatte forhandles og afgiøres for Tiden derved at winde,
Prousten Hr: Magister Brose war og self nærwærende,
Citanterne til kiendegaf derforuden mundtl: at have indstefnt fleere widner, som Ere Knud Espen, \og/ Gunder Limvig!! (Lindvig?), som møtte med de andre indstefnte undtagen Marridte Svens daatter,
Contraparterne forregaf at have igien Stefnt Qualnes Mænderne for det de har giort mod dem baade med beite og hugster, iligemaade om et bref som siges at skulle wære her paa Qualnes, som skall wære om gammelt bytte at dett[e] maatte i Rætte {k….} komme,
Citanterne svarede det kand vell hende sig at deres Creaturer langt efter Kors Misse om Høsten kand have kommed ind paa deres Eign mend dog wed Uvillie, og aldrig skeed med forsætt, dem til Skade og fortræd, mend som sedvanligt at holde om efterhøste/n sa(mbeite?)

1724: 135b

1724:

Forlangede deres widner afhørte og derefter Skiæll og Skifter, som de Kunde holde Merkes gaard efter,
Vidnerne bleve fremkaldet og Eedens forklaring dem forrelæst, som og formaned om deris Sandheds udsigende saavel og paamint dend Straf dennem overgaar som falschelig Vidner,
Derpaa blef Lars Degrenes frem Esched som sagde sig at være 56 aar gammell forklaret at have hørt efter sin Sahl: broder Jacob, da hans Svoger Sahl: Torgield kom till Mæland at boe, at bytted oven till gick udj Rouels (Rovels) Skared, mend neden om wiste hand iche om noged bytte, kunde ey heller mindes hvor Mange Aar det er side/n thi hand war lide/n dend tid, videre hafde hand iche at vidne,
Knud Isberg frem kom en Mand mellem 60 og 70 Aar, sagde at udj hans Ungdom hørte hand sige mend iche mindes af hvem, at bytted er!! mellem Meland og Qualnes gick udj Rovals Skarred, meere war hand iche vidende,
Syne Ellings datter melle/m 50 og 60 aar forKlarede at have hørt af hendes Sahl: Fader, som war 83 Aar gammell og boede i Schieldaas dend inderste gaard her(?) udj Sognet paa denne Side, at bytted melle/m Qualnes og Mæland gaar i fra Buenes wed Siøen beliggende [og] op efter Rustene lige i Røvels Skarred,

1724: 136

1724:

øverst i Fieldet, det samme hafde hund og hørt af en gammell Mand Sylvert Maagestad hvis Søn Lars hun tiente og war da well 20 aar gammell, widere hafde hun ey at forklare,
Svend Larsen mod 76 aar gammell, sagde at hafde hørt af hans Sahl: Moder end Ell gammell Kone (en eldgammel kone), som opregnede bytted melle/m Meland og Qualnes at det gik af Buenes og lige op i Røvel skaret, og meere war hand ey vidende,
Knud Espen sagde sig paa 42 aar gl: og hafde hørt for nogle dager side/n at hand war hos hans Fader en Mand over 80 aar gl:, og Kom fra Røldals Marked, at hand sagde det bytted gik udj Buenes mend mindes ey hvor langt op, og meere er hand herom ey widende,
Gunder Limvig over 60 aar, forklarede at Ole Aackre en gammell Mand som nu er død, og war til huus hos ham, sagde en gang de sad sammen, det gaar nu underligt till, Qualnes Mande/n Eyer af Buenes lige op i Røvall skaret, og forundred sig at bytet som var Kommed for (før) og nu iche war, dette Kunde wære till en Sex aar side/n hand hørte herom af samme Mand, mend meere war hand i denne Sag ey widende,

Citanterne producerte derpaa et Pergament bref og Copie deraf under Notarius hand og Seyl i Bergen vidimeret, hvilcket første paaskreve/n i Rette/n tilbage levert, og Gienparte/n saaledes lydende,

1724: 136b

1724:

Vidnerne derefter aflagde deres Eed efter Loven paa deres Forklaring at de saaledes hafde hørt for sig udj denne Sag,

Citanterne derefter paastod Skiæll og Skifte Loumesig forretted af Rætten,

Prousten Hr: Magister Jørgen Brose der nest udj Rætte proponerede, at hand som en Præst ønschede at alting saa fuldstendig Kunde afhandles, at freed og Naboelig Kierlighed herefter kunde hæfdes og som bøxell Raadig paa begge Stæder underkaster sig Rættens Kiendelse efter Muntlig og Skriftlig bevisligheder

Og begaf Vj os saa udj samtlige Parternes samt Vidnernes overwærelse till det første bytte, Buernes Kaldet, hvor widnerne Lars Degrenes, Sygni Ellings datter og Knud Isberg paa tilspørsell andviste os det forommelte Stæd Buernes, dend inderste og Sidste Ende deraf, mend wiste som tilforne forklared ey widere, Contraparterne proponerte at dette Næs gik noget langt ud mend kunde ingen underVisning giøre, hvorefter wj da udj Buernesset hugde wed Siøen udj berget En Gloppe, der

1724: 137

1724:

lige oven for nedsatt En Markesteen udj en grøn Wold Kaldet nu Buar Volden, atter oven for mod indre Ende af Ertal Bierget nedsatt En Markeste/n, fra denne op efter {udj} dend tredie Markesten nedsatt tet ved Myre Veyen kaldet, derfra gaar det i En Skar kult oven for Hus kaldet der udj Et Kors hugged, fra dette Videre udj Et andet kors som i En Jord fast Steen udj Ørge Stoh(..?) kaldet blef huggen, fra dette Merke lige op efter udj det tredie hugne Kors i berg Nov inden paa Nedre biorg (biørg) hofde kaldet, saa der fra op udj dend Fierde Markesteen, nedsatt udj Nedre biør hofde dahlen Kaldet, og wiser denne igien op fra sig lige udj yttre Ende af af!! Røfdahls Skaret, og gaar dise Merker og bytted fra Siøen lige udj dette Ende og øverste bytte langs Rusten oven till, som er Ende bytted saa høyt som Kand nedfra opsees,

Da alt sammen war forretted, saa war Citanternes J Rætte sættelse efter Stefne maahlet andgaaende Skaden, dernest paaKlagede at Mælands Mændene og will forhindre dennem at fare paa deres Støhle dend sedvanlige Vey eller bueRecke, som af arelds tid har faldet igiene/m Mælands hage og forbj tvert over Miølestøhlen saa at ingen anden Vey enten har wæret eller haves Kand, og for det 3\de/ at Mælands Mændene og bør flytte og opsætte for deres andpart Gierdes Gaarden neden fra Siøen og lige efter de indsatte bytter saa høyt dend Kand komme, herom blef Parterne i alle maader forligte og Citanterne efterlod deres paastand som Mælands Mændene war forfalde/n udj bøder

1724: 137b

1724:

for det de med Widskab og Villie war gaaen udj Qualnes Marke/n og hugged, og dend Skades erstattning de derfor efter Loven skulle betalt, derimod belovede Contraparterne Melands Mændene at Qualnes Opsidderne herefter som tilforne skulle have deres frj Støhls wey med deres Creaturer, bemelte Mælands opsiddere nu eller herefter aldeeles ingen Ret hafde eller maatte Komme paa Mælands Støhlen, og dem paa Qualnes ey heller maatte beite udj Mælands hagen, og til kommendes Vaar skulle de gierde efter Mærke og Marke steener dend halve deel med Qualnes Mænderne, og om saa skeede nu i Høst giøre begyndelse dermed, og

siden skulle det stedse og altid saa forholdes ubrødelig udj allemaader med hver andre udj all Christelig Kierlighed og freedelig Naboskab saa dend eene nu intet hafde at Klage paa dend anden i nogen maade paa begge sider, og til sluttning betalte Mælands Mænderne af omkostninger Tre Rd: det øfrige till Sornskriveren efter Kongl: Forordning og Laug Rættes Mændene betaler Qualnes Opsidderne som Kand wære de tvende parter, hvilket alt deres foreening de saaledes Kierlig med hverandre bleve wed samtale og Rettens Mellemhandling foreenede om og indgik, og derpaa wed haande band med hver andre Stadfæste, som alt Louv Mesig og billig bifalt blef,

1724: 138

1724:

Dend 24 Julj blef holden almindeligt og sedvanligt Skatte og Sage {Waar ting} \Sommer Ting/ med Jondals Skibredes Almue i Hardanger paa dend Gaard Sætved, overwærende wed Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Manden Lars Drage, og efterschrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd, Siur Espeland, Aschel Molven, Niels Espeland, Samson Brattebøe, Lars Birkeland, Ole Wig, Iver Wickene, og Iver Svaasand, foruden tilstæde dend ting søgende Almue,

Tinget blef udj Kongens høye Nafn som sedvanligt af Fogden Satt og Lyst, hvorefter blef Publiceret

Allerunderdanigst forkynt Kongl: Allernaadigste Reglement om hvad slags Klæder udj Sørgedragt skall bæres, dat: 24 Martj 1724:

Item om Naar Sigtelses eller benegtelses Eeder maa aflægges, dat: Kiøbh: d: 5 Novbr: 1723:

Forordning om hvad Tid Poste/n fra Christiania till Bergen, Trundhiem, Christiansand, og Kiøbenhafn, samt derfra til Norge skall affærdiges dat: Kiøbh: d: 31 Martj 1724:

1724: 138b

1724:

Stift befalings Mandens bref dat: 18 Maj 1724 til Fogden om en Dillinquent som paa Lyse Closter Godset er bort Rømt nembl: Bodil Ingebrigts datter, der haver begaaed Leyermaal med sin Søsters Mand, Jens Andfindsen Førde,

Ligeledes af dato 6 Julj 1724 at forbe:te Mands Persohn og war Rømt, at hvor de her udj Fogderiet war at andtreffe skulle paagribes og till Berge/n under wagt fra Lænds Mand till Lends Mand, Jndføres,

Endnu Stift befalings Mandens bref till Fogden dat: 13 Junj 1724, om at giøre Almue/n bekient, at hvem som schulle have aarsag at besvære sig over dend nye Matricul, skulle efter Kongl: Forordning af 19 Oct: 1722 dend 4de Articul indgive sin anddragende for de for samme Matricul Deputerede herrer, uden at nedReise eller lade nogen Reise for sig, som allene er unødig og Almue/n self til bekostning,

Derefter er bleven Tinglyst,

En bøxell Seddell af Johannes Wig daterit 17 Decembr: 1723 hvorwed hand har bøxlet 1 Løb Smør udj sin Eyende Gaard Underhouge/n till Jon Nielsen, som af Faderen er for ham opladt, bøxel/en betalt efter Loven.

1724: 139

1724:

Till samme tid og Stæd hafde Kongl: May:ts Foged Stefnt Helie Aase fordj hand ey har willed agted Forbud eller det efterleve, mend tvert imod bemegtiged sig Gaarden Eye,
dend Jndstefnte svarede hand holder sig efter sin Dom,
Fogden J Rette lagde Stift befalings Mandens Resolution paa forregaaende Memorial dat: Bergen d: 1 Maj 1724: [og] til kiende gaf at Lends Mande/n med 2de Mænd hafde giort forbuddet,
Helge Aasse svarede at Lænds Manden med Mændene war hos ham og sagde til ham mend hand ved iche hvad det war,
Fogden begierede opsættelse til neste ting at Jndkalde de 2de Mænd som med Lænds Mande/n giorde Forbuddet, samme at bekræfte, saaso/m Helie Aase will fra gaa det, og sin Sag besmycke,

Forafskeediget

Till neste ting beroer Sagen efter paastand till hvilcke/n tid de Mænder Kand Jndstefnes og haver da Helge Aase efter Loulig warsell at møde, hvorefter schall gaaes hvis Loven paabyder,

Dend 26 Julj holtes sedvanlig Sommer- Skatte og Sage ting med Østensøe Skibredes Almue

1724: 139b

1724:

paa dend Gaard Birkeland, overwærende wed Rætten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n, Lænds Manden Ole Berve/n og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, Lars Skeye, Ole Torbiørnsen Østensøe, Baar Steene, Brigt Hellestved, Arne Vig, Christopfer Steene, Svend Skeye og Omund Moe, derforude/n war til stæde dend Almue som Tinged Søgte,

hvor efter Rettens Settelse blef Allerunderdanigst Publiceret de Kongl: Allernaadigste Forordninger som fol: 138 findes Extraheret,

Dernest blef Publiceret,
Fogden Oluf Larsens bøxell Seddell paa 2 pd: 15 mrk: Sm: ¼ td: Salt ¼ Faarschind gl: Landschyld udj Gaarden Øfre Vig, till Hr: Lieut: Groue (Grove) hvor for hand bøxelen 11 Rd: 4 mrk: 8 s: har betalt, og sin Lifs tid efter Lovens bydende maa bruge og beboe, dat: Sandven d: 16 Martj 1724:
Torsten Kiettelsen Meehuuses Gave bref dat: Skrivergaarden Hesthammer dend 21 Julj 1724 hvorwed hand giver og forærer sin Søn Isach Tostensen udj samme sin beboende Gaard Meehuus Et Spand Smør og ½ Giedschind med bøxell og herlighed at nyde og bruge,

1724: 140

1724:

Item bemelte Tosten Mehuuses bøxell Seddel dat: 26 Julj 1724: at bøxle til sin Søn Isack Tostensen udj Meehuus 1 Spand ½ Giedschind, og ½ L: Smør 1 Giedschind med overbøxell till, saa og Eyer self 1 Spd: Sm: ½ Giedsch:, og bruget er 1 L: Sm: 2 giedsch:, som selfEyer og Leylending sin Lifs tid at maa bruge og beboe,
Fogden Oluf Larsens bøxell Seddell dat: 21 Martj 1724 paa 1 pd: 10 ¾ mrk: Sm: ¼ buckschind ¼ giedschind, 4 ½ mrk: overbøxell udj Kongens Jord Røcken, till Christopfer Jørgense/n som sin bøxel efter Loven har betalt, og sin Lifs tid maa som en Leylending pligtig efter Love/n beboe,

Ligeledes dat: Wigøer dend 15 Martj 1724 paa 1 L: Sm: 3 Spand, 1 hud ¼ Kalfschind, 1/8 deel Løb Salt udj Berven Kongen til hørende, bøxlet till Tosten Olse/n som Egter Omunds Enke og bøxele/n efter Loven betalt,
Hr: Magister Rømmer Capellan till Dom Kirken i Bergen hans bøxell Seddell dat: 3 Deb: 1723 paa 18 mrk: Sm: ½ Løb Salt udj hans benificeret Gaard Botnen i følge af høyøfrigheds ordre og Usvæckede Hiemtings Dom, bøxelet till Ole Jonsen som hans Moder har opsagd, hans Lifs tid Laxefischeriet undtage/n at maa bruge,

1724: 140b

1724:

Rector Erich á Mønnichens bøxell Seddel paa ½ Løb Kannicke berged Kaldet udj dend Gaard Botnen, bøxlet till Isach Nielsen som en Leylending efter Loven sin Lifstid at bruge, og formedelst Jordens slette tilstand betalt første bøxel 2 Rd:, dat: Bergen d: 23 Febr: 1724:

hvor da for Rætten Fremkom dend Erlig Dannemand Arne Johansøn Wig med havde de 2 Mænd Aschout Biørche og Gulbrand Fixen som hand hafde ladet i Rætte kalde Eedlig at forklare hvor nær bemelte Arne er udj Slægtskab med dend Erlig Enke Kone Jorand Hiermunds datter Tiousaas paa Baroniet Rosenthals Gods boende, hvilcken Kone hand agter at Egte, og derfor Allerunderd: vill andholde om Kongens Allernaadigste bref og tilladelse at fuldbyrde samme sit forrehavende Egteskab saaso/m hand er hende beslægted,
bemelte 2 Mænd fremstoed, aflagde deres Corporlige Eed efter Loven, og begge Eenstemmig forklarede, at Citanten Arne Wigs Far Moder, Anne Aschouts

1724: 141

1724:

datter som boede paa Biørche udj Østensøe Kirke Sogn, og dend Enke Kone Jorand Hiermunds datter som hand vill Egte, hendes Moder Rangvey Aschouts datter som boede paa dend Gaard Berven udj Østensøe Sogn, de ware tvende Kiødelige Søstre, saa at Citanten er udj 3die Leed og Jorand udj Andet Leed til hver andre beslægted og ey nærmere,
herpaa Citanten war Tings widne begierende under Rættens Seyl beskreven meddeelt som hannem war bevilged,

Fogden dernest tilspurte Laug Rætted og Almuen om det iche war dem witterligt at udj Krigens tid Ao: 1711: udgick efter ordre heraf Tinglauged 4re Ung Karler naufnlig Lars Froestad, Lars Biørcke, Siur Holmen, og Ole Tvet, som blef udCommanderet Øster paa at skulle tiene ved Artigleriet, og at Lægderne ingen UdRedning forskaffede samme Persohner, men Fogden hafde betalt dem Reede penger som hand og allerunderdanigst har ført till Regnskab, hvorom Rente Cammeret forlanger Tings widne,
Samtlig tilstæde wærende svarede at det i alle maader sig saa forholder som de ey Kunde nægte at baade de 4re Mand udgik som og [af] Lægded ingen UdRedning bekom, men bekient at de nød det hos Fogden udj

1724: 141b

1724:

Penger,
herom Fogden war tings widne begierende som ey Kunde blive nægted, at saaledes er passeret og forholdes som oven Melt bekræftes,

Videre war ey at forrette uden at dend 1ste og 2den termins Restantze blef udj Rætten examineret og tagen under forseyling, og Tinget derefter opsagd,

Anno 1724 dend 27 Julj blef Rætten betient paa dend Gaard Øfre Birkeland udj Wigøers Kirkesogn og Hardanger udinden en Aasteds trætte mellem bemelte Gaards Eyere og Opsiddere, mod Sandvens Eyere og Opsiddere, Retten medbetientes af Efterschrefne 6 Eedsorne Upartische Laug Rættes Mænd af Kongl: May:ts Foged efter Lovens Maade opnefnt, naufnlig Ole Berje, Hover Røcken, Ole Torbiørns/en Østensøe, Tron Berstøe, Rasmus Skaalem og Ole Nielse/n Norem, Saa war og overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n,

Paa hvilcken Tid og Stæd paa Eyerne og Opsidderne paa benefnte Gaard Birkeland, som Citanter i Rette lagde Skriftlig Stefning hvilcke/n Sag med samtlig Parternes Samtøche for Tide/n at vinde og side/n Allmindelig Sommer ting er paa haan-

1724: 142

1724:

den i dag blef forretagen og lyder samme Stefning som følger,

de Jndstefnte Sandvens Opsiddere møtte tilstod Loulig warsell, som og war nærwærende Mads(s?): Kirsten Christens daatter, med hafde Lænds Mand Iver Helvigen af Sundhordlehn som tals Mand,

Citanterne ware og nærwærende med opsidderne paa Birkeland, Ole Johanse/n, Niels Jacobsen og Iver Olse/n,

Hafde derforuden i Rætte Kaldet efterschrefne Vidner som ware for Rætten tilstæde Lars Solberg af Strandebarm, Mickel Steene af Wigørs Sogn og Arne Birkeland, derforuden En gammell Mand Torgier Hugaas, som formedelst Alderdom ey Kunde her nedkomme, men wille wære oppe i Marken paa det Stæd som tvistes om, derforude/n Ole Netteland som war tilstæde og samtl: warsel wedgik,

Vederparterne tilkiendegaf at have og indkaldet deres widner som ere Niels og Omund Moe, Lars i Grimsdahlen, Ole Moe, Heine Aarhuus, Ole Fosse, hvilke paa Stædet war,

Citanterne begierede at de nærwærende widner maatte afhøres, desligeste wederparterne, saa blef Eedens forklaring for samtlige tilstæde wærende widner oplæst og formaning scheed om deres Sandheds udsigende,

1724: 142b

1724:

hvorefter wj forføyede os med Vidnerne og udj Parternes overwærelse paa det Stæd Miaaroven som trætten Reiser sig om, saasom en deel af Vidnerne paa Dommerens tilspørsell udsagde at de best om Stædet dersammesteds Kunde giøre forKlarlig andvisning, hvornest Citanternes widner blef fremkaldet og fremstod først

Lars Solberg En Mand paa 60 Aar, Forklarede at hans Sahl: Fader Torbiør[n] Solberg hafde wist ham Skifted imelle/m Hardanger og Sundhordlen, fordj hans Faders Jord hafde Mark tilsamme/n med Thole Mændene og sagde till ham, at Birkeland Mændene Eyede i Miaarov, men Sandvens Mændene hafde med Forløf en Kløf Næver om aaret for en Nøst Toft, dette skall wære mod 50 aar side/n at hans Fader Siufnede ham og sagde det, widere er hand iche vidende,

Mickell Steene forklarede at have hørt af Ole Siusætter som war opalet paa Birkeland at hand sagde Birkelands Mændene hugde band her i Miaaroven, meere er hanne/m icke bekent og Kand wære mod 16 aar side/n dend Mand fortælte ham det,

Arne Birkeland sagde sig at wære mod 40 aar Forklarede at have hørt af 1 Gammell Kone Jngebor Olsdaatter Hellestveet som war opalet paa Birkeland og nu død, at hun sagde hun hafde hørt at Sandvens Mændene skulle have 1 Kløf Næver udj Miaaroven mod at Birkelands

Mændene skulle have Nøste toft paa Sandvens Grunde/n, og at byted skulle gaae af Svarte Kiønned, widere

1724: 143

1724:

er hand ey witterlig,

Torgier Hugaas En Mand paa 80 aar, forklarede at da hand omtrent war 20 aar gammell war hand her i Miaaroven med Sahl: Gullik Birkeland som war hans broder og læste høy med ham, og hørte hand icke andet endsom at Birkelands Mændene Eyede høet, ey andet har hand hørt og hafde hand et Søskende barn Jorond boende paa Sandven og hørte aldrig at Sandvens Opsiddere Eyede noged udj Miaaroven, meere war hand iche widende,

Eyeren till Sandven Kirsten Christens daatters Sahl Mand Iver Helvig som og Sandvens opsiddere tilkiende gaf at dette widne war Farbroder till Lars Øfsthuses Kone som er medEyer udj Birkeland,

Ole Netteland sagde sig en Mand paa 74 aar gammell, Forklarede iche at have hørt andet sige endsom at Sandvens Mændene hafde et Øegs beyte udj Mioroven og Næver enten det er lit eller meget wed hand iche, og derimod hafde Birkelands Mændene Et Nøste toft hos Sandvens Mændene, dette har hand hørt af sin Fader side/n hand var et barn, og widere er ham iche vitterlig,

Contra parterne paastod deres widner førte som bleve fremkaldet

Niels Moe fremstoed, forklarede at hand har slaget høe her udj Miaaraaven og hugget birk efter forlof af Sandvens Mændene stundom hos dend ene og saa hos dend anden, som Kand wære mod 20 (26?) aar side/n, widere har hand iche at

1724: 143b

1724:

sige uden hand har hørt af Sandvens Mændene at byted skulle gaa af Svarte Kiønned og efter Wasfalled Runt om Teye/n, mend hand ved iche derom widere end hand sloeg derefter, og talte ingen ham till derom,

Omund Moe, udsagde at have haft Lof af Lars og Siur Sandven at slaae høe 1 gang udj Hulloe og 2 ganger paa Breckene, og flecked bark, hvilcke Mænd ere døde og Kand wære over 30 aar side/n hand sloeg første gang, meere hafde hand icke at forklare,

Lars Jacobsen Grimsdahlen, forklarede at hands Moder Sahl: Marritte war opAled paa Birkeland, og war end 28 aar paa Gaarden Birkeland og side/n tiente 10 aar paa Sandven, hafde da af hende hørt at Sandvens Mændene brugte i Miaaroven med høe slaatter, meer weed hand iche af ey heller Kand giøre widere forklaring, og er hun for end (førend) 3 aar side/n død som war af alder mod 90 aar,

Ole Moe Forklarede at for 33 aar side/n slog hand her udj Miaaroven med Lars Sandven, og fik attestanten Lof af Siur Sandven at hugge Mark og bark, og videre har hand iche at forklare, uden at hand har hørt af hans Sahl: Fader Mickell Nesthuus at de paa Sandven har Kaldet det Sandvens Miaaroven,

Heyne Aarhuus forklarede at have hørt af Lars Sandven som gaf ham Lof till Marke her udj Miaaroven og war self med neder paa hiellen, intet meere hafde hand at udsige, og det Kand være over 30 aar side/n at det skeede,

Ole Fosse forklarede at over en Snes aar side/n saasom hand nu er over sine 60 aar, tiente hand

1724: 144

1724:

paa Nedre Birkeland Baroniets Gods, hos Giermund som for mange aar [siden] er død, og wiste hands hosbond hannem at Marke og Kaldede det Sandvens Miaaroven, og Markede hand paa Hielleene, og skulle hand self tale med Sandvens derom, en Mand heede Haaegen og var dend nu paaboende Oles Fader, meere er hand icke afvidende eller har at forklare,
Iver HelleVigen tilspurte Sandvens Vidnerne om de har hørt at det skulle høre Sandven till eller om nogen wille Komme og have det fra dem, hvortill de svarede at de ey noged derom har hørt,
Siden eftersaae wj dend omtvistede Skoustøcke som widnerne andviste os at det var Miaaroven, hvilked begynder Synden og neden under Miaarove Hougene Kalde[t], er paa Østre Side et Gild hvor Ole Sandven har for En half Snes aar [siden] opsat en Udløe og begynt at slaa, paa Vestre Side er Paris Vandet Kaldet og gaar saa i Søer en tange till Vas Faldet mod Følcke byted kaldet som blef Sagt at Thole Mændene kanner sig men dog uvedkommelig,
Citanternes Vidner aflagde Eed at det saa i sandhed som forklared de ey Rettere og sandere wiste, undtage/n det Ene Torgier Housaas!! (Hugaas), saaso/m hand war beslegted til dend eene Birkelands Lods Eyere,
Endelig som wj foer omkring Birkelands Egn, og Kom till bratte breckene, der til kiende gaf Ole Sandven at bytted gik af Svarte Kiøned Runt omkring Miaarove hougene og der til ige/n, som de formeente med deres Widner skulle over Ens Komme,
Og som dagen begynte At helle at Vj for-

1724: 144b

1724:

føyede os hiem igie/n till Aastedet Birkeland, forefant wj efter at Citantens!! (-ernes) Widner hafde aflagd Eed, at det ene af deres Widne Lars Schej war da Komme/n, men Contraparterne, tillige med Eyerens Fuldmegtig paastod at hand war beslægted till dem som boede her paa Gaarde/n, hvilcket Vidned tilstod at wære till dend Ene Kongens Landbonde, og till Lods Eyere/n Lars Øfsthus, hvorfor hand ey blef andtag/en,

Forafskeediget,

Og som dagen war forløbe/n saa optages Sage/n til i Morge/n, till hvilke/n tid Parterne paa begge Sider betids haver at møde,

Dagen efter blef Sagen igien forretagen og møtte begge Parterne udj Sagen,
Paa Kongl: May:ts wegne tilspurte Fogden Sandwens opsiddere, om dend Nøst toft (tuft) som Birkelands Leylendinger og opsidder[e] skall have for dend Kløf Næver udj deres Eign, dertill de svarede at de ey deraf Viste,
2det: hvad tid det var at Ole Sandven opsatte en Udlade udj Miaaroven, hvortill hand svarede at det Kand wære end 9 aar side/n og hafde de ingen Lof der till af Birkelands Mændene,
3: Om iche Et aar eller noged derefter blef paatalt og wed Sornskriver og Mænd her paa Stædet wæred udj Sagen, hvortill de svarede at det sig saa forholte,
4: blef de tilspurt hvorledes det da udfald som de forklarede at de blef forligt med Birkelands Mændene at de paa

1724: 145

1724:

Sandven skulle slaa Græs i H(e?)llen (Hallen?) i Miaaroven og norden paa hougene skulle ligge under Fæfod: Herimod Replicerede Birkelands Mændene at det war saaledes at Sandvens Mændene skulle beholde Skouven efter gammelt Løfte for Nøsted tompten, og side/n slaa Græset udj Miaaroven efter at Creaturene var hiemkommen,

5: dernest tilspurte Fogden Ole Sandven om hand iche hafde uden forlof opsatt et gierde, og samme maatte som Ulofligt nedtage, hand svarede at det war afsagd ved Skriver og Mænd da de var her paa Aastedet at det skulle oprives,

6te Om Sandvens opsidderne Kunde vell trøste sig till med en God Samvittighed at giøre deres Eed om de ey Kunde wære widende hvem som satte Jld paa Birkelands Mændenes høstak i Marke/n, de svarede at de aldeles icke deraf war widende,

Lods Eyerne tilligemed Birkelands Opsidderne war begierende at Sandvens Mændene maatte med adkomst og bref bevise hvorledes de war Kommen udj Birkelands Marke/n som nu tvistes om, de Svarede hertill at de har ingen adkomster og iche videre weed end de bruger de Teyer som har ligget till Sandven og deres Formænd hafde brugt,

Kirsten Christens datters tals Mand Proponerede paa hendes og Sandvens Mændenes Vægne og formeente at dend Mark som hafde fult Sandven som deres widner har forklaret

1724: 145b

1724:

og maatte følge Sandven saasom der er Vand og Elver som deeler Støcked Runt omKring af Natturen baade Nord og Søer, har de iche Ret till det eeene!! saa har de iche heller til det andet og Birkelands Mændene ingen Nøste Toft har paa Sandvens Grund, saa at de maatte heller beholde alt eller miste det, som har fult af Arels tid, hendstillede det till Rettens Kiendelse, og Et af Birkelands widner ved Nafn Mickell Steene har hand side/n i gaard for(num?)ed wære i slegtSkab med en af Leylendingerne her paa Birkeland, Birkelands Leylendingerne tilkiende gaf at Heyne Aarhus war i slegtskab med Ole Sandvens Kone, bemelte Opsidderne blef tilspurt om der iche har wæret Trætte melle/m Sandvens Mændene og dem for (før) dend tid at Retten var her paa Aastedet, hvorom de svarede at da tog Sandvens Mændene sig till at wille gaa over alt, opsatte det ommelte Gierde dem til fortrængsell for deres Creaturer og blev Jagen af Marke/n, saa at de da blef foraarsaged at Søge Rette/n, thi de alle tider har været Fattig Folck her paa Gaarde/n som iche har haft Raad at fuld føre deres Rett,

Fogden proponerte at Siden Kongen er Eyer her udj Gaarden, at hans Kongl: May:t ey noged maatte afgaa saasom Sandvens Eyere og Opsidderne inge/n adkomst haver at bevise dem Rætt till dend paastefnte Mark, og det fornemmes at wære et gammelt Lof og Vilkaar, og inge/n Eyendoms Rettighed,

Parterne blef tilspurt om de ey war sindet af!! (at) treffe et forlig mellem sig, wor till!! (hvortill) Eyere/n og Sandvens Mændene war willig og at tilstaae

1724: 146

1724:

Birkelands Mændene deres Nøsted Toft, men Birkelands Eyerne med opsidderne forlangede Dom, saaso/m de formodede ey at miste deres Eyendom,

Sandvens Mændene med deres Eyere paastod Omkostninger som og for Eyerens Lange Reise, og war dom paastaaende,

Citanternes Paastand at deres widner hafde giort Forklaring, saa de formoder at beholde deres Eyendom, hendschiød sig under dom, med Paastand at nyde Processens omkostning hos Sandvens Mænde/ne saaso/m de har foraarsaged den/nem trætte og Process,

Af Retten blef igen tilspurt Sandvens Mændene om de iche ville indgaa forlig, hvortill de ey fantes genege/n, eller Kunde samsteme sig med Birkelands opsidderne,

Altsaa blef for Rætt Kiendt Dømt og Afsagd,

Efter Siufn og besigtelse udj Gaard samt Vidnernes Forklaring, er befunden denne Sags tvistighed Reiser sig deraf at Sandvens opsidderne af Gammell tid har faaed forlof af Birkelands Opsiddere og Leylendinger mod at dise erholte et (en) Nøste Tompt paa Sandvens

Grunden \for/ udj det Skouve Støcke Miaaraaven Kaldet till en Kløfs Næver, hvilket Citanternes Widner Eenstemmig under Eeds afleggelse har forklared, Contraparterne hafde og indkaldet widner hvilcke alle udsagde Sandvens opsiddernes egne Ord og deres Gierning med

1724: 146b

1724:

dennem at de hafde Slaged høe og flæcked barck og Næver, hvortill Ole og Omund Moe hafde af Sandvens Mændene faaed forlof men alt dette har hverken Kundet ey heller Kand bevise Loulig adkomst, thi hæfd paa brug Kand iche wære eller bekommes paa Lov og Wilckaar mod Loven som af gammell tid har wæret og Er en Forleening, langt mindre maa nogen Leylending uden sin Eyeres Minde lade noged Komme fra Jorden, Saa efter at Wj da efter Vidnernes andvisning og udj Sandvens Mændenes overwærelse haver taged dend Tey Miaaroven udj øyensiufn hvilcken Vj befant og er beliggende Synden og neden under Miaarovene Kaldet, gaar udj Lengde Søer efter som en Tange mod dersom!! (der som) os blef Sagt at Tholes Mændene, Kander sig imod, paa Østre Side af denne Tey er et Gild som Skiller dend Tey Schaalem skall tilhøre, hvor wed samme Gild staar dend Udløe som Sandvens Mændene i dag har forklaret for 9 aar side/n omtrent at have opsatt og strax efter Retter gange/n har wæred her paa Gaarde/n formedelst det Gierde som var opsatt, hvilcket igie/n er til inted giort, Jfra forbemelte Gield oven \og/ under Miaarov havene Strækker denne Tey sig udj Væster lige Line hiemste og Norderst i Paris Vandet Kaldet, Udj hvilcken Tey at Sandvens Mændene

1724: 147

1724:

Skulle have dend omvundne Kløf Næver, hvor de og har brugt Slotter og deres hescher fandes opsatte, mend deres paastand og formeening er at beholde og til Kanme!! (Kanne?/Komme?) Miaarov havene og dend Gandsche Mark, som wand og beker om løber og Birkelands Mændene alleene skulle have Fæebeite derudj, Altsaa efterdj at de hverken adkomst eller beviser haver for Skiæll og Skifte Mark og Eyendom, og dermed Citanterne med Vidner gotgiør hvorledes at Sandvens Mændene er Komme/n udj Miaaroven, Saa Kiendes for Ræt og billigt, at Birkeland Mændene eller opsidder[ne] bør have Nøste Tompt hos Sandvens Opsidderne, imod at Sandvens Mændene bør have Miaaroven som dend strækker sig og befindes at wære som forbemelt till Næver Flæckning, saavelsom og Høe slotterne derudj eftersom de haver deres Udløe og hæsker som ey wed dom eller modsigelse er Kulkast, mend aldeeles ey widere ind paa Birkelands Eyendomme/n at indkomme enten udj Miaarov houvene eller andensteds som denne Gaard Birkeland tilkommer, og det alt under Lovens Medfart, Og som Sandvens Opsidderne haver wæret Aarsag til deels udj denne Process formedelst de ey haver willed Rette sig udj Mindelighed, saa findes for billigt at de bør betale udj omkostninger dend halve deel till Sornskrivere[n] med Laug Rættes

1724: 147b

1724:

Mændene Fire Rd: og 1 mrk: og Birkelands Opsidderne dend anden halve deel tilsam/men udj Omkostninger til Sornskriver/en efter Kongl: Allernaadigst Reglement 6 Rd: 2 mrk: og Laug Rættes Mændene hver 2 mrk: alt under Execution efter Lovens widere Medfart udj alle Maader som Kient er,

Dend 31 Julj blef et Almindeligt Høste Sage og Skatte ting holden paa dend Gaard Leigre i Eidfiord, med Gravens, Ulvigs og Eidfiords Sogners Almue, overwærende udj Rætte/n Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n, Lænds Mande/n Siur Leque, og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Niels Splilden!! (Spilden), Iver House, Arne Saaquitne, Peder Splide!! (Spilde), Torkell Ophe/m, Iver Lione, Iver Aurdahl og Torbiørn Leigre, derforude/n tilstæde dend Ting Søgende Almue,

hvor da efter Rættens Sættelse som Sedvanligt først allerunderd: blef Kundgiort Kongl: allernaadigste Forordninger som fol: (ope rum) findes extraheret,

Dernest, det øfrige so/m følger
Fogdens bøxell Seddell dat: 5 Janv: 1724: paa 1 Spand Sm: og ½ L: Salt Halsnøe Closters Gods udj Børsem samt 1 L: Sm: 1 bsch: 1 gdsch: ubøxlet till Iver Magnus/en som hans Fader Magnus Børsem har opsagd, bøxele/n betalt,

1724: 148

1724:

Anders Olsen Legres Pante bref paa Capitall 125 Rd: till Siur Gunderse/n Ødven udgived dend 8de May 1724: og Pandsætter till et Special underpant hans paaboende Jord be:te Leigre nedre thun schylder 1 L: 1 pd: S: gl: Landschyld, for samme Capit: og Renter Skadesløs, derforude/n efter ¼ aars opsigelse paa ent/en af Siderne at indløse samme sit Pant, og om hand eller hans arwinger will sælge det, da Panthavere/n at wære nærmeste Kiøber, til witterlighed medforseylet af Arne og Helge Leigre,
Christopher Omundsen Ødvens Skiøde paa 22 ½ mrk: Smør ½ buckschind og 18 mrk: Salt udj dend Gaard Yttre Wichnes i Ulvig Sogn, af dend halve part ½ L: 9 mrk: S: 1 bucksch: ½ L: Salt Sahl: Omund Erichsen tilforn brugte og bebode, Solt og afhændt till sin Svoger Siur Gunderse/n Ødven hans Hustru Ane Christopfers datter og Arwinger, hvorfor hand har oppebaaret 73 Rd: for Odels Rett/en indbegrebet, bemelte Skiøde dat: Ødven d: 2 Maj 1724 og forseylet til Vitterlighed af Sorenskriver/en og Lænds Manden Siur Leque,

For Rætten Niels Olmosen fremkom begierte hans Penge Mangels Lysning till en Jordepart udj Gaarde/n Garetun som hans Farbroder Halsten Nielse/n bruger og beboer, hvortill Løsnings Mand haver Ræt at indløse og med tide/n will paatale, hvilck/en Lysning scheede, og han/nem ey Kunde negtes indført,

1724: 148b

1724:

Till hvilcken Tid og Stæd Sogne Præsten Hr: Hendrich á Møinniken hafde ladet Stefne Christopher Ødven som Kiøbere til Gravens Kircke at wære overwærende till et Tings Widnes erholdelse om en Tey, enten dend Kaldes alleene Kircke eller Præste tey, og hvordan samme Tey har wæred brugt af Præsterne eller til Kirken, herom at giøre forKlaring indstefnt efterskrefne Vidner, Lars Nielsen Kløve, Jens Poulse/n Spilden, Wicking Tostensen Nessem, Torbiørn Olsen Nessem, Lars Brynilse/n øfre Seim, Torkell Svensen Graven, Aschout Tronsen Holven, Arwe Larsen Saaquitne, Niels og Peder Spilden, Baar Spaanum og Niels Lione,
Dend Jndstefnte Christopfer Ødven protesterede herimod ey at ville tage mod Gienmæhle, saasom hand ey hafde erholdet Skiøde, wille derpaa tale i sin tid naar dertill Leylighed erholdes, og paa hvis som er bleven uvedkommelig hugged,

Afsagt

J følge af Lovens 1ste bogs 16 Capit: hendvises denne Sag till Aastædet der at forhøre widnesbyrd, som Kand føres og eftersom Kirckens Eyere paastaar Sage/n at udføre saa paalegges han/nem og det samme, hvor da skal gaaes hvis Loven videre befaler,

1724: 149

1724:

Saa Hafde og Niels Jørgensen i Bergen ladet Stefne \ved/ Lænds Manden Siur Leque og Tore Sæbøe Dordj Ols datter med hendes Mand Tormo Svendsen Sæbøe at betale Resterende Gield for Crediterte warer 8 Rd: 1 mrk: 6 s:

Paa Citantens wegne som Fuldmegtig møtte Jan Gram Gastgiver, udj Ulvig boende,

De Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa deres wegne, Kals Mændene Eedlig afhiemlede at de denne/m Loulig hafde Stefnt,

Denne Sinde forafskediged

Som det befindes at Dordj Olsdatter Louglig er Stefnt, saa paalegges hende og hendes Mand efter Lovens 1ste bogs 4 Capt: 32 Art: till neste ting at møde og Sagen tilsvare,

Klockeren hafde ladet i Rette Kalde Endre Tvet og Mons Mehuus fordj de ey har willed flytte Prousten seeniste visitations Reise, desligest Skafferen Tormo Sæbøe at wære till wædermele,

Endre Tvete møtte mend inge/n af de andre, ey heller Stefne Mændene hvorfor Sagen udsættes til neste ting till Loulig Kall og warsels paafølge,

Hafde og til samme tid Ole Nielsen Hotle Stefned Niels Lione for En Koe hand hafde haft paa Leye, samme hannem at betale,

1724: 149b

1724:

Dend Jndstefnte møtte tilstod Loulig Varsell og sagde at hand hafde widner till at bevise det Koen ey af wandRøgt, mend bransoet!! (brandsott?) død, hvilcke/n widne ware Stefnt men ey møder,

Afskeediged

Dend Jndstefnte Niels Lione gives tid til neste ting at føre sine Vidner, til hvilcken tid Parterne igien haver at møde.

Til samme tid og Steed hafde Magnus Børsem Stefnt Christj Christians datter Varberg for 3 Rd: Laante Penger og derimod overladt Citanten till forsichring 1 Quie hvilcken hand har ladt Mærcke mend samme skall afhandled till Halsten Garethun, som og til Vædermehle war indstefnt,

De indstefnte møtte iche, hvor for Kalds Mændene Lænds Mand Siur Leque og Tore Sæbøe under Eed want at de hafde Louflig Stefnt dem,

Da blef forafscheediged

Till Neste ting gives de indstefnte Laug dag og paalegges da at møde under Lovens bydende Sagen at tilsvare,

Hafde Magnus Børsem Stefnt Andve Lione og Enken Gurj Knuds daatter at betale ham 3 Rd: efter forlig for en Koe som de for

1724: 150

1724:

Citanten har forsømled, til Vidne derpaa at have Tore og Iver Lione, og Niels Lione,

bemelte Enke og hendes Stif Søn møtte iche hvorfor Kalds Mændene Eedlig afhiemblede Stefne maaled,
derpaa Sagen udsættes til neste ting og de indstefnte forrelegges da at møde,

Kongl: May:ts Foged efter forrige nestleden Høste ting indstefnte Sag mod Poul Spaanum og Lars Tvete, og widned David Spaanum,
bemelte Persohner møtte, hvorfor Fogden paaStod widned forhørt,
Vidnet blef frem kaldet og paalagd at aflegge sin Eed, hvorefter Eeden blef ham forrelæst og formaning giort om Sin San[d]heds udsigelse, derpaa blef hand widere af Retten paalagd at aflegge sin Eed efter Loven som og Skeede og forklarede at hand Saae det Paaul tog Lars i haaret og trægte ham, mend iche slog ham som hand kand mindes, dette scheede paa Vambem, ude paa Marken,
Sagen blef efter Poul Spaanumbs indstendig begier og Laug Rættes mellemhandling at hand skulle betale tre Rd: till Høste tinged,

1724: 150b

1724:

hvor wed Sagen ophæfdes,

Hafde till samme tid og Stæd Stefnt Brite Arnes datter for begangne Leyermaal med Soldat Poul Spaanumb, hun at betale sine bøder, og hand til wedermæhle,
bemelte Quindfolck møtte iche, hvorfore Stefne Vidnerne Lænds Mand Siur Leque og Ole Aadsen aflagde deres Eed at de hende Loulig hafde Stefnt paa dend Gaard Sæ hvor hun dend tid var,

Afskeediget

Sagen udsættes til neste ting at Quindfolket da haver at møde,

Till samme tid hafde Anne Lars datter Haaem ladet Stefne Britte Magnus datter for Utilbørlige Ord og paasagn mod hende, til Vidne herom indkaldet Johannes Haaem, og Anne Arnes datter Haaem, derfor at lide efter Loven,
Ingen af de indstefnte møtte, saa derfor aflagde!! Stefne Vidnerne Lænds Mand Siur Leque og Magnus Syse Æedlig forklarede at de Louflig war Stefnt,

Afskeediget

Till neste ting bør saavel Britte Magnus datter som widnerne at møde till giendmæhle udj Sagen,

1724: 151

1724:

Poul Hielmevold hafde i Rette Kaldet Odd Haaem for Uloflig Snack hand skall have tillagd hannem, desligeste og Wiglick Larsen for det self samme hafde Stefnt bemelte Aad Haaem, til Vidne udj Sagen hafde Lænds Manden Siur Leque og hans Søn Ole Siursen, som og Skaffere/n Magnus Syse, der war Stefne Vidner og overwærende hafde hørt Citanterne hafde tilspurt Contraparte/n om de udsagde ord,
dend Jndstefnte møtte iche,
Stefne Mændene efter Rættens paaleg blef fremkaldet at giøre deres Eed paa Kalds Maaled, men dend Ene war iche tilstæde,

Da blef forafskeediged

Som det eene Stefne Vidne Ole Siursen iche møder, saa foraarsager hand at Sagen icke kand have sin Loulig fremgang, hvorfore paa hans bekostning bør Sagen igien til neste Rettes dag indkaldes,

Dernest blef Publiceret
Magnus Iverse/n Børsems Gave bref dat: Sommer ting Stædet Leigre d: 31 Julj 1724: paa 1 L: Sm: 1 bsch: 1 giedsch: ubøxled Gods udj hans paaboende Gaard Børsem Given og forært sin Søn Iver Mag[n]use/n til Odell og Eyendom, derimod

1724: 151b

1724:

saa som hand har gived sin Elste Søn Ole hans Anddeel udj Øfre Leque, belover at giøre alle sine børn Jefned efter Loven, Till Vitterlighed medforseylet af Iver Houso og Arne Saaquitne,

Frem kom for Rætten Arne Legre paa Torkell Toresen Tvetes wegne, med hafde de 2 Mænd Mickell Tveet og Anders Herrey som vidne at aflegge deres Edlig forklaring hvor nær bemelte Torkell Toresen og dend Unge Pigen Synneve Torstens datter ere udj Slægtskab tilsammen, saasom de udj Guds Nafn agter at indtræde udj Egteskab med hver andre og derom Allerunderdanigst vill søge Kongens bref samme deres Egteskab at blive tilladt, herom et Tings Widne war begierende som ey med billighed kand nægtes,
bemelte 2de Vidner frem kaldet, aflagde deres Corporlige Eed efter Loven, og derefter begge hver for sig Eenstemmig forklarede at Torkell Toresens Far Fader Lars Torese/n som boede paa Tvet i Simedahlen war broder till forbemelte Piges Fader Torsten Sæe, saa at hun er af andet, og formelte Torkell som will ægte hende er af tredie Leed med hver andre beslægtiget og ey nærmere till hver andre, hvilcket Saaledes udj Retten er passe-

1724: 152

1724:

ret og sig saaledes som forklared at forholde bekræftes wed undertegnede haand og samtlig wores under trøgte Signeter,

Paa Siur Siursøn Folckedahls wegne frem kom Wicking udj Dahlen, og hafde i Rette Kaldet de 2de Mænd Baar Spaanum og {Peder} \Tomes/ Haldanger at giøre Eedlig Forklaring hvor nær bemelte Siur med Sigri Jons datter Saaquitne er beslægtiged, alt till et Tingswidnes erholdelse, saasom de haver Allerunderdanigst Søgt og andholdt om Kongens Allernaadigste bref at Egte hver andre, hvilcked de nermere nest Guds Velsignelse agter at fyldbyrde,
de 2de fremkallede Vidner efter Love/n aflagde deres Eed, og forklarede Baar Spaanum, at Siur Siursens Moder Rangvej Ols datter Folckedahl war Søster till Pigen Sigri Jons datter Saaquitnes Moder Fader Torbiørn Olse/n som boer paa Nessem i Gravens Sogn, og er bemelte Siur af det andet Leed, og Pigen som hand agter at Egte er udj det tredie Leed til hanne/m, widere er deres Slægtskab icke med hver andre,

1724: 152b

1724:

det self Samme efter aflagde Eed Forklarede det andet Vidne Thomes Haldanger, At saaledes udj Retten er forklared og befindes i sandhed at wære bekræftes wed undertegnede haand og hos trøgte Signeter,

Samme Tid og Stæd Hafde Poul Siurse/n Spaanum som i Rette møtte, indkaldet de 2de Mænd Lænds Mand Siur Leque og Baar Spaanum till at aflegge deres forklaring om Slægtskabet mellem bemelte Citant og dend ærlige Pige Ingeborg Torkels datter som hand will indlade sig udj Ægteskab med, paa Kongl: Allernaadigste tilladelse hvorom hand Allerunderdanigst will giøre andsøgning, og till dend Ende er dette tings widne forlangende, som samme ey Kand nægtes,

hvorfore de 2de Vidner fremkaldet som aflagde deres Corporlige Eed, og derpaa Forklarede de begge efter hver andre Enstemmig, at Citanten Pouls Fader Siur Iverse/n som har boed paa Spaanum i Ulvig, war broder till dend Pige fornefnte Ingeborg Torkels datters \Faders/ Moder Gurj Ivers datter boende paa Opheim i bemelte Ulvig og endnu er udj Live, saa at de begge som

1724: 153

1724:

Vill ægte hver andre ere ey nærmere udj blodet beslægtet med hver andre, endsom at hand er udj det andet og hun udj det 3die Leed till hver andre, hvilcket alt saaledes at wære passeret etc:

Saa fremkom og udj Retten Baar Spaanum og begierede paa Anfing Torbiørnsen Leques Vegne som er Corporal under Capit: Møllerups Compagnie, et Tings widne om hvor nær hand bemelte Corporal war udj {Slægtskab}\Svogerskab/ med hans fornefnte Baars datter Christj Baars datter saasom hand haver besoved hendes Slægtskab Anne Siurs datter Øfre Leque, og nu vill egte dend anden, hafde indkaldet de 2de Mænd Magnus Børsem og Tomes Haldanger deres Eedlig Forklaring at aflegge, og derefter Tings widne at maatte erholde, saasom hans Kongl: May:ts Allernaadigste bref Allerunderdanigst Søges om forommelte Egteskab at maatte dem tillades,

derefter blef de 2de Widner fremkaldet som aflagde deres Eed efter Loven, og derpaa Forklarede de begge, at Christjs Fader Baar Spaanum, er broder till Angunna Rickolfs datter Øfre Lequen som for mange aar [siden] er død, hvis datter Britte Tollefs daatter

1724: 153b

1724:

nu boende paa Leque og til Egte haver Lænds Manden Siur Leque, er Anne Siurs datters Moder, saa at denne er tredie Leed, med Christj Baars datter af det 2det Leed, som Corporalen Andfing Leque nu haver begiert till Egte, og saaledes ey nærmere,

Saa at wære udj Rætten passeret det bekræftes wed undertegnede haand og hos trøgte Signeter,

Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen hafde i Rette Kaldet, Jens Tommesen tilholden[de] paa Wig, en Egte Mand at lide efter Loven for begangne Leyermaal, med Quindfolcked Anne Sølffæst daatter til huus udj Erdal, desligeste samme Quindfolck at bøde sine Leyermaals bøder, eller lide efter Forordninge/n,

begge de indstefnte møtte tilstod deres begangne forseelse, bad om Naade/n og icke Retten saaso/m de hafde inted at bøde med,

Kongl: May:ts Foged satte i Rætte at hand dend Egte Mand maatte lide efter Love/n saavelsom Quindfolcked,

Videre hafde ingen udj Sage/n at indgive hvorpaa blef

For Rætt Kient Dømt og Afsagd,

Dend begangne forseelse som de begge

1724: 154

1724:

Jndstefnte Persohner, dend Egte Mand Jens Tommes: haver begaaed udj Leyermaal med hende Anne Sølfæst datter Kand de iche fragaae, mend deres Syndig og {schendig} \Løsagtig/ Gierning her for Rætten tilstaaed, thi efter Lovens 6te bogs 13 Capit: 25 Art: Kiendes og dømmes for Rætt og billigt at hand bør at betale efter yderste formue, og hun, bemelte Quindfolck efter allerhøyst bemelte Lovens bogs og Capituls 1ste Articul hendes 12 Lod Sølf, og saa fremt de iche haver Middell og Wilckaar at betale med, saasom de forregiver deres uformuenhed saa bør de efter meer allerhøyst bemelte Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning af 5te Janvarj 1714 at lide og undgielde,

Og eftersom ingen Sager war widere udj Retten at afhandles som 3de ganger blef paaRaabt, altsaa blev Restantzerne over de Kongl: Skatter examineret og tagen under forseyling, der efter tinget for denne gang blef opsagd,

Dend 1ste Augustj blef Rætten betient paa dend Gaard Leigre udj Eidfiord og Hardanger beliggende, til Siufn og besigtelse over dend Skade samme Gaards Øffre thun, ved Fieldskreede Snee og wand løb war overgaaen og wederfaret paa Ager, bøe Slotter og Skoug, medwærende udj Rættens forhandling i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undals Resolution dat: 17 Febr:

1724: 154b

1724:

dette Aar efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, som wed dend Nye Matriculs Jndrettelse war med, nembl: X) Niels Spilden, Arne Saaquitne, Iver House, Anders Wambem, Magnus Børsem, Torkell Ophem X) Viking Folckedahlen og Torsten Sæe,

Overwærende udj Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen,

Høy bemelte Resolutions Jndhold som blef oplæst lyder som følger,

Derefter Leylendingerne paa samme Jorde Part Helge og Torbiørn tillige med deres Eyere Christopfer Ødven nærwærende, tilkiendegaf Skaden at wære skeed siden seeniste Matriculering, hvilcket om Fornøden giøres de med Eed Kunde og Ville Stadfæste,

Samme tilføyede Skade Vj nøye haver efterseet som er først paa Ageren bort taget noget meere end till 2 Mæler eller Skiepper Sædeland, derforuden af dend beste hiemme bøe med Sand og Grus er overfyld mangestæder, og lige saa Fieldskreede/n over Slotterne udbrudt og bort taged en god deel af Marke og Løf Skoug till meere Skade endsom till tre Nøds Foster, saa at denne Jord Legres Øfre thun som saavell som det andet thun er meget Ringe og Mislig till Sæeds aufling tørskinned og Tung wunden, foruden dend affældning paa Matricul Commissionen skeed nu ved denne siden tilføyede Skade efter

1724: 155

1724:

nøyeste Calculation og overweyende Siufn og besigtelse for 1 punds affældning \nu/ ey høyere kand Skatte og Skyldes af herefter aarlig endsom for 3 Løber 2 pd: 12 mrk: hvilcked Vj med Samvittigheds Eed kand tilstaae og wed undertegnede haand og hos trøgte Signeter bekræfter,

Dend 1ste og 2den Augustj war Rætten betient paa dend Gaard Ødven udj Ulvigs Sogn, Hardanger Fogderie og under Baroniet Rosenthals Jurisdiction till Siufn, grandschning, og

besigtelse over samme Gaards Ager og Eng med videre desen Eyendeele, i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undalls befaling dat: Bergen d: 8 Junj 1724: overwærende i Rætten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd som ved seeniste Matriculering medvar naufnlig Magnus Børsem, Iver Housoe!! (House), Niels Spilden, Anders Vambem, Arne Saaquitne, Torkell Ophem, Viking i Dahlen og Omund Sygnestvet,

Efter at høybe:te Resolution med forregaaende Memorial udj Rætten war oplæst, hvilcken er ordlydende som følger,

Haver Vj da forføyed os, fornefnte Gaards Eigner og Eyendom udj {….} \de trende/ opsidderne Chri-

1724: 155b

1724:

stopher Aamundsen og Peder Olsen \og Siur/ Ødvens overwærelse at befare og eftersee, baade inden og uden Gierds, hvilcket Vj og saaledes i sandhed haver forrefundet, nembl: Agerne Ere saa vit nogenledes mod andre af os omvidende Gaarder her i Bøyden tilgrendsende, af Maadelig Jord, som dog vell bøer og maae med giødning hæfdes, Enge Støckerne eller bøen inden Giærdes til denne Gaard er til deels gandsche Ringe, uden de faa Stæder melle/m agerne, saasom mangestæder baade er Steen Uhrer, samt Mose giengen tør og Sandlendig Jordart, som Ey uden i waade Aarringer kand give nogenledes Græs, dog iche som en dyblændet og Tøck Engebund, som andensteds Kand wære at befinde; Udslotter er til denne Jord ingen herlighed af og ey Kand tilskrives, thi der findes ingen andre udj!! (uden?) 3 á 4 smaa Flæcker udj høyest Fieldet mod Ose Fiorden beliggende, hvor med Stor Farlighed er at til komme, og det ringe høe der paa Kand faaes, maa af Folck bæres med Fare paa deres Rygg hiem til Gaards, til med saa er der mange steder af Fieldschreede overgaaen og udtaged, hvad Gaardens Hage beite Kaldet, hvor deres Creaturer Kand Gaae, er andgaaende saa er dend ey widere end noged lidet

1724: 156

1724:

needen om Fiorden Stræckende, thi paa alle sider Runt omkring er denne Jord af andre omliggende indKneeben, og har dend saaledes ingen synderlig herlighed at benefne, Thi over paa dend anden side af Fiorden er een liden Skouge Tey, hvorudj Fieldskrede/n og Snee løb afvigte Aar har giort en Stor Skade, og sees endnu at tegne sig till meere, saa dend Skoug derudj ickun er af birk og aalder til Hus fornøden Næver og Løf af det første og brendeveed af det andet, og end fiorten dagers tid paa Vaaren Kand Een af opsidderne have deres Kiør der till beite, saasom de begge ey paa hiemme Jorden Kand holde deres Creaturer till Fæga[a]ing og hielp, førend de med dem i Rette tid Kand komme till deres Sommer Støhl og Field beite, hvorover efter all overseende og beskaffendhed, Wj og nermere har befunden af denne Gaards Situation at Opsidderne ey meere Kand saa endsom till Elleve tønder i det høyeste af byg, blandings og hafre Korn, ligesom Jord Manden Kand siufnes at Agerne Kand taale, og deres Fødning udj alt Er ey widere at Regne end 15 á 16 Kiør og 7 á 8 Smaa Nøds Creaturer foruden 2 hæster, men Smahle beester er altid uvis om aared, saasom de fødes mesten af Løf, gaar og ude ligesom Vintere/n falder, og faaer lidet høe till ophold, Over

1724: 156b

1724:

Alt dersom Vj tilforne hafde beseed denne Jord og taged dend saaledes udj øyensiufn som nu skeed er, og maa schee med fleere, da hafde hafde!! Vj ey Kundet paalagt dend i mod all Retsindighed, mend aftag giort, i hendseende baade till dend Skade ved Field skreede paa sin

Løf Skoug og udslotter, og eller(?) (ellers?) af desen Eyendom, hvoriblant ey heller anden Skoug er end till \Gaards/ husenes Reparation, og gandsche ingen Markeskoug at Kand andsees, Altsaa efter wores Samvittigheds Skiøn og nøyeste overweyende, Kand Vj icke forrefinde og udsee at denne Jord i det allerhøyeste her efter Kand taale høyere og udReede meere udj Skatte Skyld endsom aarlig for 4 Løber 1 pd: af dends opsiddere, Og dend øfrige deel af denne Gaards taxt som dend tilforn er andsatt for, af forommelte Aarsagelig befundne Omstendigheder bør afgaae, og saaledes med billighed af os er fældet og aftaged, Som Vj udj allerdybeste underdanighed Kand Jndstille udj wores høy Øfrigheds Naadigste approbation, saavelsom Vj og med god Samvettighed, ved under tegnede haand og hos trøgte Signeter denne wores forretning og affældnings wærk bekræfter Actum Anno Die et Loco ut supra

1724: 157

1724:

Anno 1724: dend 18 Augustj war Sage Sommer ting som og de forrige 2de dager fra dend 16 dito Skatte Ting med Wangens Tinglaugs Almue paa Wangen og Woss: overwærende paa Kongl: May:ts Fogeds Sr: Jens Lems Vegne hans Fuldmegtig Tiener Peder Bejer, saa og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd Andfing Ringheim, Jacob Phere (Fære), Ole Æen, Erich Sundve, Colben Tvete, Lars Store Souve, Størck Reque, og Torbiørn Røcken, saa og war dend Ting søgende Almue tilstæde,

hvor da Allerunderdanigst blef publiceret hans Kongl: May:ts Allernaadigste Forordninger, som efter følger

Allernaadigst udgifne Forordning dat: Aachen d: 14 Junj 1724 at ingen slags Fremmede Smaa eller Courant Mynt siden samme Forordnings publication maa indføres eller udj handell og Vandell at wære gyldig,

Forordning dat: 31 Martj 1724 om hvad tid Posten fra Christiania til Bergen, Trundhiem, Kristiansand og Kiøbenhafn samt fra Kiøbenhafn til Norge skall affærdiges,

Reglement andgaaende Sørge dragten dat: Kiøbenhafn dend 24 Martj 1724:

Rente Cammeretz Placat om dend Færøsche (Færøesche) og Jorde(gods?) Jndkomsters auction at schall holdes paa Rente Cammeret d: 31 Aug: 1724:

1724: 157b

1724:

herforuden publiceret Hr: Stift befalings Mandens bref dat: Førde Tingsted udj Sundfiord dend 8 Julj 1724: at ingen maa negte Hr: Generall Major Budde Skyds udj sine Reiser enten till General eller Battallions Mønstring under vedbørlig Straf,

dito af 24 Maj 1724 at hvem som af Søe Lemitterne eller husmænd som haver Løst at begive sig paa nogle Aar til Findmarke/n mod en Gave og Lende frihed, derpaa en Dessignation at indgive,

dito af samme dato at hans Kongl: May:t allernaadigst har beschicked Niels Sandersen Weinvig at wære Commissarius for dend Hollandsche Nation,

Endnu af dato 13 Junj 1724: grundet paa de høye deputerede for Matriculeringen deres Skrivelse af 27 Maj, at ingen!! (nogen?) som haver at besværge sig over dend Ny Matricul maa nedReise, mend efter Forordningen af 19 Oct: 1722: dens 4 Art: give deres Supplique indtil samme høybe:te Directeurer,

dito af 6 Julj andgaaende en Delinquent paa Lyse Closter Godset ved Nafn Jens Andfingsen Førde som er bort Rømt, at hvor hand Kand andtreffes da at paa Gribes og till Bergen indføres, og till Madame Formans levere,

1724: 158

1724:

Dernest Er Publiceret efterfølgende Documenter

Sr: Hendrich Gertsen Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 20 April 1724 paa 1 L: 1 pd: Smør udj dend gaard Lie i Quitler Otting og Wangens hoved Sogn, med bøxell, og overbøxell till 2 pd: 9 mrk: benificert gods Solt og afhændt till Mads Sølfestsøn Welke for Reede betaling 170 Rd:, hvilcken Jordepart har wæret Leylendinger til Kiøbs tilbøde/n, Skiødet medforseylet og underschreven af Lieut: Jens Nordal,

Sr: Hans Risbrechts Skiøde dat: Bergen 19 Febr: 1724: udgiven till Christopher Aamundsen Ødven og Siur Gundersen Ødven, hvorwed han dennem deres hustruer børn og Arfvinger Sælger Skiøder og afhænder, tvende smaa Odels Pladser udj Rundalen, Alminding og Ny Grytten Kaldet en hver af dennem schyldende 12 mrk: Smør, beliggende udj Bøer Otting af Wosse Fogderie hvorfor de har betalt mindste med meste Skilling efter accord, og derudj begrebet de penger som be:te Risbrech hafde Laant Ao: 1715, till Vitterlighed underschrevet og forseylet af Lieut: Philip Nicol og Anders Hansen Ondeland,

Hendrich Miltzous udgifne underschrefne og forseylet saa og af Lieut: Jens Nordal til Vitterlighed, Skiøde dat: Lille Graven d: 19 Decemb: 1723 paa 2 pd: og 3 mrk: Smør udj dend Jord Tverberg i Bøer Otting beliggende, Solt og afhænt till Ole Tostensen Tverberg som derfor har betalt mindste med meste schl:

1724: 158b

1724:

bemelte Hendrich Miltzous underskrifne og forseylet Skiøde dat: Lille Graven dend 16 Deb: 1723 og til Vitterlighed af hans Svoger Lieut: Jens Nordall underskrevet og forseylet paa 1 ½ L: Smør udj dend Gaard Øfre Kløve i Bøer Otting, med bøxell og herlighed til Odell og Eyendom Solt Skiødet og afhændt till Anders Brønilsen Øfre Kløve hans hustrue og Arvinger, betalingen derfor mindste med meste Skilling efter slutted Kiøb bekommed,

Endnu bemelte Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 29 Deb: 1723 Solt og afhændt till Mogens Ellendsøn Hægland, hans hustru børn og Arfvinger 1 ½ L: Sm: udj dend Gaard Hiembære i Rundahl og Bøer Otting beliggende med bøxell og herlighed, hvorfor hand har bekommed fuldkommen betaling 150 Rd:, til Vitterlighed under skreved og medforseylet af Lieut: Jens Nordall,

Johannes Slæens bøxell Seddell dat: 13 Oct: 1723 paa 9 mrk: Smør udj Gaarden Schogstad i Holbøyder Otting, till Haldor Olse/n bøxlet som bøxele/n derfor efter Loven har betalt at beboe hans Lifs tid,

Sahl: Biscops Smits Enke Doretea Giersings bøxell Seddell paa 1 ½ L: Sm: udj dend Gaard Requen Bispe Stohle/n benificeret, bøxelet till Ole Larsen

1724: 159

1724:

Schierpen som en Leylending efter Loven at maa bruge besidde og beboe, første bøxellen betalt,

Hans Engelsen Lundervig og Anders Larsen Leyland i Sundhordlehn deres under schrefne og forseyled bøxell Seddell dat: Lundervig dend 30 Maj 1724: hvor wed de bøxler og fæster

Iver Salomonsen deres Jorde Part Eigdetvet i Holbøgder Otting beliggende 2 pd: 18 mrk: Sm: som Sahl: Lars Ellingsen tilforn har brugt og fra død, Første bøxell efter Loven betalt,
Sogne Præsten Hr: Niels Weinvigs bøxell dat: 23 Martj 1724 paa dend Gaard Bidne schylder 1 ½ L: Præsteboelet benificeret, deraf 1 pd: 12 mrk: bøxlet til Soldat Erich Halvorsen sin Lifstid mod Loulig erlagte bøxell betalt, at beboe, som hans Værforældre Ole Knuds/en godvillig har opsagd, og naar Reste/n bliver Ledig da samme til bøxell at nyde,
Copie paa En Rixorts Papir verificeret af de 2de Mænd i Bergen Jørgen Weinvig og Jon Verdenhalven, af Hr: Lieut: Jens Nordals Obligation paa 500 Rd:s Capital Reede Laante Penger for Aarlig Renter till Sr: Mads Formand udgiven dat: Bergen dend 22 Novb: 1723, hvorved hand for Capital og Renter till Special underpant, har Pantsatt efterschrefne Jorder Kiendem i Quitler Otting 1 L: 6 mrk: Sm: med bøxel og overbøxell 1 pd: 12 mrk:, Tachle 1 L: 1 pd: 12 mrk: Sm: Gierstad i Dørvedals Otting 6 L: 22 mrk:, Kytle i Winjer Otting 5 L:, Groue 2 pd: 6 mrk: Sm: og overbøxell 1 pd: 3 mrk: tilsam-

1724: 159b

men 14 L: 1 pd: Sm: med bøxell og herlighed, og overbøxell 2 pd: 15 mrk: Sm: som hverken er tilforne pandsatt eller afhændt,
Et Skiøde dat: Bergen dend 4 Maj 1723 udgiven af Borger og Mester Skreder Byrre Willumsen under haand og Signet, hvorwed hand haver Solt, Skiødt og Afhændt till Velædle Hr: Commer: Assessor Jan von der Leppe (Lippe) Senior efterschrefne Jordeparter som tilforn efter Obligation dat: Berg/en d: 5 Junj 1720: har wæret Pandsat till Madame Adelus Montagne Bredale, og igien indfriet nembl: J Gaarden Lille Hondve i Guldfierdings Otting ½ Løb uden bøxell, J Schielde J Wiger Otting En Løb tolf Marker uden bøxell, J Seve J Dyrwedahls Otting En Løb uden bøxell tilsammen 2 L: 2 pd: Sm: uden bøxell hvorfor bemelte Hr: Assessor har gived efter slutted Kiøb Nitti siger 90 Rd:, til Vitterlighed samme Skiøde war underschreved af de 2de Mænd Ove Holm og Jan von der Felde,
Ovenbe:te Obligation som er Tinglyst dend 17 Junj 1720: paa Capital 200 Rd: till Cassation wæret udj Retten, og fantes paaschreved for Renters betaling saa og Capital med dise Ord, Dend Resterende Capital og Renter er mig betalt A: Montagne Bredal, hvilcket og udj Retten er Kundgiort,

1724: 160

Dagen efter dend 19de som war Sage tingeds begyndelse, blef Retten igien betient som forhend melt og indført,

De Jndstefnte Kongens Sager blef til slutning udsatt saasom Stefne Vidnerne ey ware Komne, dernest forretaged,

Sogne Præsten Hr: Niels Weinvig hafde ladet Stefne Hermand Quale at lide Dom till at betale 4 td: Korn hand hafde udborged, og ey mindelig betaling vill præstere, samt betale Processens Omkostning,
Dend Jndstefnte møtte icke, hvorfore Stefne Mændene Torbiørn Røcke og Wiching Tvilde Edlig afhiemblede at hand Loulig var af Stefnt,

Forafskeediged

Hermand Quale paalegges til neste ting at møde i følge af Lovens Første bogs 4 Capit: 32 Articul,

Sr: Hendrich Weinvig Gastgiver her paa Wangen Hafde till samme tid igien ladet Stefne paa sin Hustrues Johanne Margretes wegne, Klockeren Sr: Jockum Rødbergs Kone Wibecke, for nærgaaende Ord hun afvigte Høst da Matriculeringe/n her paa Wangen scheede, hafde udøst mod Citantens hustru, hvorpaa til Vaartinged war Stefnt, till Widne herom ladet i Rette Kalde om denne Sag at giøre Eedlig forklaring, Peder Giersquale, Kirsten Sørns datter tienende hos Citanten self, og Ide Ludvigs datter,

Klockerens Hustru møtte self for Rette/n

1724: 160b

tilstod at være Stefnt, og sagde at have igien Stefnt Gastgiwerens Hustru, fordj hun samme tid kom til hendes hus og Raabte paa hendes Værmoder, og da hun udkom og viste iche af Noged, blef hun med onde Ord begiegned og fick Et Øre figen, hvorom hun formeente at wære Uskyldig, hafde ellers intet andet endsom all ære og gott at sige om Gastgiverens Hustrue,

Citanten tilstoed Contra Stefning, og forlangede Hans Vidner førte,

Klockerens Hustru blef tilspurt om hun uche ville lade hendes Mand svare for sig og tale hendes Sag udj Rette, derpaa hun svarede at hun self møder og will svare, og forlangede widnerne afhørte,

bemelte widner blef for Rætten fremkaldet og Eedens forklaring dennem forrelæst, som og formaning scheed om deres Sandheds udsigende,

Peder Giersqual der efter Eene frem kaldet aflagde sin Corporlige Eed efter Loven, forKlarede at nu i Høst da Matriculeringen holtes, Kom hand gaaende fra Gastgiverens og gick paa den lille Haug hiden for Sergiant huset og saae ned efter til Klocherens Huus en stor Almue staaende, og stoed Gastgiverens og Klockerens hustruer tilsammen og snackte høyt, og hørte at Klockerens Kone Raabte det ord Canallie, mend ey hørte at hun sagde at Gastgiverens Kone war det, hand siufntes som de war udj Klammerj, derpaa Kom Klockeren self ud med en Stock i handen men hand slog ingen med den, og gik

1724: 161

Widnet udj det samme derfra til Tingstuen og meere saa eller hørte hand iche som hand kand erindre, og gaf sig ingen ta[n]cker om noged, da dette scheede war i Skomringe/n paa Quælden, Klockerens Hustru tilspurte Vidned, om hand iche Saae at Gastgiverens hustru gaf hende Et Øre figen, hvortill vidne svarede Ney at hand det iche har seet.

Kirsten Sørns datter dernest fremstoed aflagde hendes Corporlige Eed, og udsagde, at forleden Høst, da gik Gastgiverens Kone til Klockerens Huus og Raabte paa Klockerens Kones Moder Ane Kirstine fordj at Gastgiverens børn hafde Klaged at de iche Kunde gaa i freed for hende, og da Kom Klockerens Kone ud og sagde hvad vill i Johanne da svarede Gastgiverens hustru hvad kommer det dig til at Kalde mit barn for en Canallie, du er en Canallie og iche mit barn, saa tog Klockerens Kone hendes Madmoder over hænderne og slog hende over dend Ene arm, og sled hun løs og slog saa igie/n paa dend anden Arm, og Raabte Klocker Konen din Canallie tag dit Skabillicke hoved paa og din Mands Peruque, da svarede Gast Giverens hustru derpaa det Skall du have løyed som en Canallie at min Mands Peruque stoed derpaa, og gik i fra hende til Præste gaarde/n, og Klockerens Kone Raabte efter hende din blaa tæve, widere wiste Vidned ey at forklare, Sr: Veinvig tilspurte Vidned om der iche passerede fleere Ord af Klockerens Kone, hvortill Vidned svarede at da Klockerens Kone slog Gastgiverens hustru paa armene, hørte Vidned hun sagde din Canallie

1724: 161b

Hore mend hvem det Var at Klockerens Kone meente eller Kalte viste widned iche, Klockerens Kone Spurte widned om hun icke har Seed at Gastgiverens Kone slog hende, Vidned svarede at hun blev var at Gastgiverens Kone slog til Klocker Kone/n som holt sin haand paa Kinden, men om det Ramte Kinde/n eller haanden ved hun icke, saa og tilspurte hende om hun ey hørte at Gastgiverens Kone som først Kom till dend Ene dør, og saa paa dend anden Side af huset da hun udkom Kalte hendes børn for Kieltringe Unger, Vidnet svarede at hun ey har hørt det, og ey widere afveed endsom hun har forKlaret,

Ide Ludvigs datter blef indkaldet, og efter aflagde Eed, og forklarede at Gastgiverens Kone, da widned stoed wed Carines Planker afvigte Høst kom og Raabte paa Ane Kirstine Klockerens Vær Moder, gaar til hendes bagdør og Raaber tre Ganger, saa Kom Klockerens Kone ud og spurte hvad hun ville, og løb saa og tog over Gastgiver Kone[n]s armer, og sla[a]r paa hendes armer, og Gastgiverens Kone slider sin haand løs, og legger Klockerens Kone paa Øret, og Wibecke Klocker Konen Raaber Canallie hore, hvem hun meente dermed maa hun self forklare, thi Vidned ey deraf veed, og hun hørte at Gastgiverens Kone Raabte igien Canallie, meere gaf hun iche agt paa og Kand erindre, Citanten tilspurte widned, at da hun fulte hans Kone til Præste Gaarden, om hun iche hørte at Klockerens Kone Raabte efter dem, Vidned svarede at hun saa Klocker Konen stoed i

1724: 162

sin Hage og Raabte blaa tæve og Skabellicken hoved, For det Andet om Klockeren iche Kom udløbende med en Stock, Vidned sagde hun saa ham udkomme med en Stock, men hand slog ingen, thi de sprang deres wey, Klockerens Kone tilspurte widned, om iche Gastgiverens Kone da hun kom til hende sagde dockers Canallie Tøg, hvad har i at Kalde mine børn for Canallie, og da svarede hun wj er ingen Canallie, om hun Kunde bevise hende noged Skarns Støcke over, og der war øvet et Canallie Støcke i hendes huus med Et Skabillicke hoved som war Sætt paa hendes hus, Vidned svarede hun hørte at de paa begge sider Raabte det ord men hvem de meente dermed, ved hun iche,

Citanten svarede at ham er gandsche uvitterligt at saadant Skabillicke hoved udj hans hus war giort, langt mindre hans Kone, thi hvem som har øved det, maa Klockeren og hans Kone tiltale,

Citanten forestillede at som Vidnerne har forklaret hvad ord der war passeret, som hand formeente, war alt for nærgaaende, og ey Kand falde saaledes uden erklæring, og bøder derfor,

dend Jndstefnte Replicerede at Gastgiverens Kone Kom saa hastig til hende, og har hun aldrig ment hende mend begierede fred, thi udj Gastgiverens huus Skall Skabillicken hoved wære giort ferdig,

Gastgivere/n svarede at de aldrig derom er witterligt, og en Sag som icke Kommer dennem ved, ey heller maatte Klocker Kone/n Kalde hans Kone for Skabillicke/n,

1724: 162b og 163 ”Dise 2de Sider ved forseelse overkast”

1724: 163b

Parterne blef tilspurt om de ey Kunde foreened sig, Citanten sagde hand Kunde iche lade det falde thi hand begierer iche andet endsom fred og Rolighed og hendstiller det til Rette/n, dend Jndstefnte sagde at hun aldrig har meent hands Kone, og naar hun falder til føye will hun og gierne falde til føye thu hun veed icke andet end alt Erligt og Gott at sige om hans Kone,

begge Parterne war Dom begierende

Da blef Kient Dømt og Afsagd

Denne Sags omstendighed efter widnernes forklaring er Reist sig deraf, at saasom der skall have wæret Klage af børnene og Gast Giverens Kone har Kommed og Raabt paa Klockerens Kones Moder, er dend Jndstefnte udkommed, og derover falden ord mellem dem, saasom og det Eene Vidne Jde Lodvigs datter udførlig forklarer at Klockerens Kone har Slaged Gastgiverens Kone paa armene, og hun igien Slaged dend anden paa Kinden, saa at det eene har saaledes til draged sig af det andet, Wed Parternes mellem tale, skall ordene og wæret faldet om et Skabillicken hoved som er opsatt paa Klockerens huus, og som Klocker Konens udsigende er, at samme skulle wæred tilReed og giort udj Gastgiverens hus, men herom befindes saa vell Gastgiveren som og hans hustru uschyldig, thi udj et offentlig Værs-!!

1724: 164

1724:

(Værtshus) om noged af de indgaaende scheer imod andre Kand hverken Værten eller hans hustrue svare till, hvorfore dend formeening Kand ey bestørcke dend Jndstefnte at vill holde sig till dem som er Uschyldig, og som denne Sag saaledes er Reist sig af Mistanke og hastighed, da dog ingen har overbevist nogen dend ene dend anden, og Klockerens Hustru tilkiende gived ey at have andet end som alt ærligt og Gott at sige paa Gastgiverens Kone, og paa dend anden side ey heller andet befindes, saa Kiendes for Ræt og billigt at hvis som er udtalt ey bør paa noge/n af Siderne at Komme den/nem till Præjudice Skade og nagdeel!! (nachdeel) udj Ringeste Maader, mend i hendseende at ordene ere dog Ubequemmelig saa findes for billigt at eftersom Klockerens Kone haver haver!! haft i Tanker det Skabillicke som paa hendes hus war opsatt, at det med Gastgiverens Kones minde skulle være scheed, bør hun till Vangens Fattige at betale En Rixd:, og dersom hun haver nogen tiltale till dem som det har øved Kand hun wed Loulig Søgning derpaa tale og i det øfrige hvad som er passeret wed ord og tale, i alle maader at wære som utalt død og Magtesløs, og herefter bør ingen af denn/em at øve nogen ueenighed mod hver andre, Processens omkostning ophæves paa begge sider,

1724: 164b

1724:

Hafde Lars Gullicksen ladet Stefne sin Farbroder Gullick Opheim at møde med sine Skiøder for Rætten for Et Spand Smør udj Opheim som hans Fader schall have Eyed, og at svare til hvad hand Spør han/nem for Rætte/n saasom hand har wæret hans Formynder,

dend Jndstefnte møtte tilstoed Loulig Varsell,

Citanten forrestilte at det Spand war forært hands Fader udj Gave udj hoved bølled, og hans Sahl: Moder ey wiste at hans Sahl: Fader hafde faaed Penge derfor, som Vidner Kand forklare at have hørt af hende,

dend Jndstefnte svarede at hand som Elste broder haver udløst hans anden broder Citantens Fader da deres Fader levede, og gaf ham 10 Rd:, i Rette lagde sit Skiøde dat: Bergen d: 17 Maj 1697: og dend tid hafde hand alt betalt sin broder de 10 Rd: som hand will giøre sin Eed paa, og har hand besiddet sit Gods Roligen, indtill at denne Citanten med sine brødre paa Skifted [paa]? Biørke, efter deres Sahl: Moder tralned derpaa, bød hand dem godvillig at ville give dem 8te Rd: saasom de formente at hand hafde faaed det for gott Kiøb og Jordegods nu war dyrere, herom til Vidne var Lænds Manden og David Kløve,

Citanten sagde at hand iche kunde nægte det giær som var giort, mend sagde at naar hand kom til Laug alder og det iche war Rigtig ville hand tale derpaa, og det er omtrent 2 aar side/n, nu er hand i sine 25 aar til Vaaren,

1724: 165

1724:

Citanten paastod hos hans Farbroder Renter for sin Fæderne arf som var en Koe paa Leye hos gamle Lars paa Røcken, hvorpaa hand har faaen 2 mrk: og Rester 5 mrk: 4 s:, og 2 mrk: 4 s: for Souve Leye hos Svend Bothuus,

Gullick Opheim Svarede at Citantens Arf har indestaaed hos hans Moder og Stiff Fader, og efter hendes død udj Skifted har hand faaed sin Fæderne Arf hvilcked hand og tilstod som Skifte breved udviser, der blef i Rettelagd,

Citanten formeente hans Vidner dend Ene hans Stiffader Iver Biørke, og Lars Biørke maatte føres at hans Sahl: Moder hafde Sagd at hun iche viste at hendes Sahl: Mand hafde faaed Penger for det Spand,

Videre hafde Parterne icke at indvende

da blef Kiendt Dømt og Afsagd,

Lovens 5te bogs 2 Capit: 63 art: befaler og tillader at Elste Søn maa og skall beholde hoved bølled, og det befindes at denne Jord Opheim er hoved bølled, hvorpaa dend Jndstefnte har fremlagd sin Sahl: Faders Skiøde og Kand giøre sin Eed paa at have indløst det Spand, saa Kand Citanten iche mod Lov enten erholde eller bekomme det Spand udj hoved bølled enten til brugs eller besiddelse og det som hans Sahl: Fader i sit levende Live har afstaaed, mend dend gandsche Jord Opheim bør følge og blive ved Gulick Opheim og hans Green som Elste broder, herefter som tilforne, mens som Godsert det for!! (forbemelte?)

1724: 165b

1724:

Spand efter egen forligelse er bleved solt for 10 Rd:, og siufnes forlidet, saa bør Gulick Opheim at betale till sin Sahl: broders børn de omforligte Aatte Rd: som er da En Rd: for Marke/n, og de ingen widere prætention bør have derpaa, hvad sig andgaar den Resterende Leye saa haver Citanten at Søge de skyldige, og hvis hand dem iche bekommer, bør Gulick Opheim i følge af denne dom betale ham, efterso/m hand har wæred hans Formynder og efter Loven er andsvarlig, alt under Lovens widere adfærd at efterkommes,

Lars Gulicksen tienende paa Scherven begierte at hans Penge Mangell maatte lyses till Gaarden Giærager udj Winjer Otting som hans Sahl: Faders Odell, eftersom Opheim er hans Sahl: Far Faders hoved bøll,

Till samme tid og Stæd hafde Knud Gielland Stefnt Jacob Phere (Fære) fordj hand sidder hiemme med sine Creaturer om Sommeren, og ey lader dem Kiøre til Støhl, men gaar og beiter udj Citantens Sommer beite, og hand drager til Fields med sine Creaturer,

dend Jndstefnte svarede at dette er hans Sommer Støhl og har hand ingen ande/n at bete!! (beite) paa førend hand Kand komme til Støhls, og beiter Grændet hans Field hafver som

1724: 166

1724:

skall befindes paa Aastedet til eftersiufn, og har hand ingen anden Fieldstøhl,

Citanten svarede at hand ey weed at hand haver anden Støhl end dend samme, mend hans Creaturer kommer udj Liene, hos hanne/m, og beiter hans Græs ud,

Videre hafde ingen af Parterne at indvende

da blef for denne Sinde forafsched[ig]et,

Eftersom uden Siufn og besigtelse icke Kand kiendes om tvistighede/n uden paa Aastedet, hvilcket og Loven[s] 1ste bogs 16 Capit: befaler, Saa hendvises Sagen til Aastedet af Parterne

for Sornskriveren og Mænd at blive indstefnt, hvor Endelig dom skall paafølge, imidlertid bør dend Eeene!! iche at beite paa dend andens forinde/n Lov og Rætt har Skilt dennem ad,

Saa hafde Brynild Store Rochne Stefnt Stephen Bryn og Anders Lille Rochne, Een Kiel at levere fra sig til ham, som de har taged til sig og hans beste Moder Sahl: Dordj Johannes daatter havde gived ham paa Skifted efter hendes Sahl: Mand Rasmus Brynels/en, som Vidner skall forklare,
de Jndstefnte møtte iche, Stefne Vidnerne Vicking Tvilde og Gullick Tronse/n Bryn aflagde Eed at de Louglig war Stefnt,

Afscheediget

Stephen Bryn og Anders Lille Rockne paalegges til neste ting at møde, og Sagen at svare till,

1724: 166b

1724:

Hafde Od Sondve Stefnt David Jarald, fordj hand er bleven beretted at hand skulle have indeholt noged paa Skifted efter sin Sahl: Kone at giøre forklaring derom,
Dend Jndstefnte møtte iche, Stefne Vidnerne Knud Gielland og Torsten Halland Eedlig aflagde Eed at de han/nem hafde Louglig Stefnt

Afsagd

Till neste ting gives David Jarald Lougdag, at møde till Sagens udfør,

Derefter Fremkom Torgier Trondsen Gielland udj Retten og begierede at hans Penge Mangell maatte lyses till Odels Løsning udj dend Gaard Aalde som Elste Søster Søn at have Rætte/n, hvilcket Skeede,

Publiceret
Hr: Commerce Assessor von der Lippes bøxell Seddell dat: Berg/en d: 10 Deb: 1723 paa 1 pd: 21 mrk: udj dend [Gaard] Nord Quale i Bordstrands Otting og 9 mrk: overbøxell Wangens Kirke tilhørende, till Størk Monse/n bøxlet og fæsted sin Lifs tid, som første bøxell/en efter Love/n har betalt,

Som da 3de Ganger blef paaRaabt om nogen hafde Sager indstefnt og inge/n befantes, og ey widere war at forrette end som at Restantzerne paa de Kongl: Skatter blef oplæst og forseylet, saa blef Tinged for denne Gang opsagd,

1724: 167

1724:

Tisdagen dend 22 Augustj betientes Retten paa dend Gaard Lønne i Borstrands Otting paa Woss, udinden een Marckeschiæls Trætte mellem Opsidderne paa samme Gaard og dem pa Soue nesthosliggende, til Med Doms Mænd af Kongl: May:ts Foged opnefnt, med wære[nde] efterskrefne Laug Rættes Mænd, Knud Norem, Ole Kyte, Størck Leedall, Colben Kytte, Knud Hæfte, og Torbiørn Nequitne,
Till Hvilcken tid og Steed Anders Erichsen Eyer og Opsidder paa Liønne, hafde Stefnt Encken Herborg Siurs datter boende paa Souve, tillige med hendes Laugwærge ved Skriftl: Stefning saa Lydende, hvilcken Sag efter Parternes begier i dag er forretaged,
Paa dend Jndstefnte Enkes wegne Møtte hendes Laug Werge Jon Wiche, saa og begge hendes Vær Sønner Iver Biørke og Niels Andersen,

desligeste Citantens widner ware tilstæde
Contra parterne tilkiendegaf at have Stefnt Contra og efterskrefne widner at giøre deres forklaring, Siur Schutle, Ole ibid:, Lars Holoe, Omund Soue, Siur Æen, Aad Fladequal og Størk Nore Quall, Steffen Scherve {og} Stephen Traa, og Siur Hus Mand paa Soue samtlig tilstæde, formodede at Rette/n skall befinde at dend Tey som Lønne Mande/n har Stefnt paa tilkommer Soue,
Parterne forlangede deres Widner afhørte, Hvorpaa Citantens widner bleve fremkaldet, efter Edens oplæsning og forklaring om deres Sandheds udsigende

1724: 167b

Fremstod
Stephen Leedal, En Mand paa 82 aar gammell, Forklarede at have hørt af gamle Siur Souve, nu paa Skutle at bytted mellem Lønne og Soue skulle wære af Blick berged i Fager Sandet, og En Groe Quite kaldet, widere weed hand iche at giøre forklaring, eller weed noged Skiæll og Skifte som hand kand mindes,
Ole Schogstad over 80 aar gammell, Forklarede at hans gamle Fader Ole Knudsen Høyland, for mange Aar siden wed døden afgaaen, hafde Sagt ham at bytted mellem Soue og Lønne skulle gaae af Litle bleeged, derfra i Fager Sanden og saa i Vaale, En Groe Kaldet, siden i Lønne backen, meer har hand iche at Forklare,
Iver Nesseim sagde sig mellem 50 og Sextj Aar gammell, Forklarede at have for mange aar siden hørt af Opsidderen Anders Lønnes Søster Turilla Erichs datter herpaa Lønne dend tid boende, at bytted mellem Soue og Lønne gik af Fager Sanden i Vettle blicked, og i Vaalo høyest i Fieldet som Groen Kommer ud, og forklarede at dend tid hand boede herpaa Gaarden for en Nj aar siden hugde Siur Souve inden om Merkeds Gaarden udj Lønne Skouen, og blef forligt med ham derom, og Markede og der, meere hafde hand ey [at] forklare, uden sagde at der skulle staa en Markesteen udfor Quiten,
Baar Nedre Quitne, sagde sig at wære mod 80 Aar gammell, forklarede derhos, at have for Fyrge tiuge Aar siden hørt af hans Formand Ole Nequitne, at Mærked mellem Lønne og Soue skall gaa af Vaalen Groen som kommer af Fieldet, udj Blickeberged, saa i Fager Sanden, videre hand iche afveed eller hvor det er, saasom hand ey

1724: 168

andet har hørt for sig, og er Uvis hvor langt ud det er,
dernest blef Contra parternes Widner iligemaade fremkaldet og formaned,
Siur Schutle sagde sig 84 [aar] gammell, Forklarede at hans Fader Ole Monsen som war føed og boede sin Lifs tid og for 50 aar siden død paa Soue, at bytted og Ende mærked mellem Løne og Soue er En liden Vaag eller Løck kaldet, og gaar i Store blicked i Blick berged, derfra i Biørne Stien, og dette samme hørte hand og af sin Sahl: Faders Moder, og blef Gierds Gaarden af Field schrede udtagen, da blef Ole Soue forligt med Erich Lønne at sette Gierds Gaarden paa Soue Grunden, saaledes har hands Sahl: Fader beretted for hannem, widere weed hand iche at giøre forklaring herom,
Ole Schutle sagde at wære 33 aar, Forklarede at [have] hørt af Sahl: Jon Lunde at Rette Mærked mellem Parternes Jorder skulle wære udj Løcken der lille(?) Vaagen i gammell tid hafde gaaen, derfra i Store blicked i berged, op i Biørnstien i en hammer Rust schulle findes en Gloppe, meere hafde hand iche at vidne, uden forklarede at da hand var hos sin Fader Siur Schutle som for 10 aar bode paa Soue, brugte hand til Merkes Gaarden i Støls Marken, ad Quiten i Moen og ingen af dem paa Lønne talte derimod,

Lars Holoe, forklarede at for omtrent En Siutten Aar siden, Kom hand ledendes et Ung Nød for sin Moder her ned paa Lønne Væstre thuned hos dend Sahl: Kone Turilla som boede her dend tid og ville siden til Vangen, og om Morgenen fulte

1724: 168b

1724:

og Reed hand med Erich Lønne dend nu boende Anders sin Fader, da sagde bemelte Erich nu vill ieg vise dig Mærked mellem Lønne og Souve, der er en Gloppe op under Biørnstien, derfra i Quite blicked, saa i en Markesteen under weyen som hand pegte med sin Stock till, mend Vidned saae iche Steenen eller Spurte derom, saa i Fager Sanden sagde hand der er et Vidne som er udøed, meere er hand iche vidende,

Omund Soue fremkom, hvorimod Citanten protesterede at hans Kone war Søskende barn till Enke/n paa Soue og der boende som Sagen gaaer dend heele gaard and, hvorfor hand ey blef til Vidne andtaged,

Siur Æen en Mand paa 45 aar gammell, Forklarede at over 23 aar omtreden, siden hand fulte sin Sahl: Moder Ingeborg Æen som var Søster till Citanten Anders Løne, da viste hun attestante/n en Gloppe paa Biørn Stien i Fieldet, og sagde her er Rette Merked mellem Soue og Lønne, saa gaar det i Store blicked, under Alminds Veyen staar en Markesteen og Kandsche der findes 2de, saa der Quited Kom ud i gamle dage, saa Sagde hun og at Lønne ville holde for Mærked der Vaaloe Kommer ud, mend det er iche Rette Mærke, mend dise Mærker som ieg nu har sagd og Vist holder ieg for Rette Mærker, som min Sahl: Fader har Vist og Sagd mig, meere har hand iche at forklare:

Aad Fladequal fremstoed og Vant efter en gammell Kone Zigri Jons datter huus Kone paa Soue, og for en 2 aar siden da hun laa syg og derefter døde blef hun af Omund Soue tilspurt om Mærkene mellem Lønne og Souve, da svarede hun at hun iche andet hafde hørt, og af viste, end det

1724: 169

1724:

gick af Fager Sanden i Store blicke, og i Biørn Stien, dette hørte attestanten af hende som med Størck Nore Quall nerwærende, widere er hand ey af widende,

Størk Norre Quall forKlarede det samme efter bemelte Kones ord og samme tid nærwærende, meere er hand ey widende,

Stephen Scherven forklarede at for 15 aar siden tiente hand paa Leedal, Forklarede at dend afdøde Kone Ingeborg, Anders Lønnes broder Peders første Kone Kom til tals om Mærkerne melle/m Soue og Lønne da fortalte hun ieg veed iche meer om dem, end dend tid Vj satte huset da Sagde VærFader Erich Lønne saasom hendes Mand ville sætte det tvert paa, Ney ieg vill iche sætte det paa Andens Mands Grund, saa Spurte attestanten veed du iche meer om Mærkerne, da svarede hun i Fager Sanden, meer hørte hand iche af hende og ey heller er widende,

Stephen Traae En Mand paa 56 aar udsagde at have hørt ofte af hans Sahl: Fader \Iver Torkelsen/ som war opalet her paa Lønne og for 24 aar siden død, hand Sagde at Lønne Eyede i Fager Sanden der som Quited gick ud i gammell tid, saa i Store blicked, og talte om at der skulle Staa en Marke steen under Veyen dend saae hand iche, og dend tid fulte han sin Sahl: Fader paa Leedal Støhlen, og sagde og at Mærked gick i Biørn Stien, widere er hand iche Vidende,

Siur Siursen Forklarede at for en toe og tredive aar siden at hand kom till huuse paa Soue, og nu stedig wæret 21 aar der paa Gaarden, veed hand iche at Soue opsidderne har brugt anderledes og sloe ad Merkes gierdet som det nu

1724: 169b

1724:

staar, og holdet Mærked i Fager Sande/n, J Store blick berged og i Biørn stien, og ingen har talt der imod,

Citanten formeente at hans Vidner hafde giort forklaring at dend Tey hand har paastefnt skulle høre ham till, og nu staar øfre og Nedre Ende af Merkes Gaarden ind paa Lønne Grunden som de traller paa mend mit paa i Lien har hand indted at trætte paa,

Contraparterne svarede at de holder sig till deres Eyendom som deres widner og har forklaret de Rette Mærker,

Vidnerne aflagde deres Eed paa deres Forklaring dend eene efter dend anden, og efter Lovens Maade,

Hvorefter Vj forføyede os udj Parternes overwærelse og paa Citante[n]s Vegne Anders Persen Halstens berge saasom hand for Svaghed ey kunde medfølge, saa og ware Vidnerne med, hvor Contrapartens andviste os Løcken Kaldet og saa widere op efter forfore Vj Skiæll og bytte som Rettest war,

Ole Stoup fremkom og tilkiendegaf at hand som nermest boende haver Eign i Mærke med Souve, og oven for Store blicked ligeledes, derforuden en Odels Mand her til Lønne Vestre thuned, som hand i sin tid agter at løse, og det huus Mands Pladset Blickberg har hand faaed Grundeleye for,

Citanten svarede at hand er af Elste broder og har hand noged at tale paa Kand hand søge det,

Derefter saavit som dagen tilRegte blef af os Markesteene nedsatt,

1724: 170

1724:

Dagen efter dend 23 Julj begyntes Rettens forretning igien,

og forfore Vj widere med Marke Skiæll og Skifted, og er tilsammen mellem Souve og Lønne, som er tilsammen 4 Markesteener og 12 Hugne Glopper det sidste bytte eller Gloppe under Lønne Horgen det Store Field,

Parterne paa begge Sider hafde intet videre at indvende udj Rettergangen, uden som Omkostningerne andgaaende, saasom Citanten tilkiende gaf at for Stefne Maaletz forkyndelse samt Lænds Manden for sin Umage, opnefnelse bekostningen og Rettens Umage, de begge hendschiød til Rættens Kiendelse hvormeget paa hver Jord Soue og Lønne tilkom at betale, og denne Jords Opsidder og haver sin Nøtte af Udsteening og Skifterne som er giort,

Da blef for Rætt Kient Dømt og Afsagd,

Efter siufn og Grandschning i Gaard og i dag wed nøye forfarende udj Skoug og Mark som Parterne har tvisted om, og efter Contrapartenes samstemmige widners forklaring, andvisning og udsigende hvor wj i Gaard frem for, saa haver Vj Loven gemæs og efter Retmesig overweyende Skiøn, da først af Fager Sandet i Lønne Vandet Kaldet og strax oven for Løcken kaldet nedsatt En Marke steen som Viser ned efter igiennem Løcken og udj Lønne Vandet op efter til dend 2den Markesten og paa Søre Side af Quiten Kaldet, og fra dette merke over bemelte Quiten eller Elven becken paa Nordre Side En Gloppe huggen udj en Jord fast Steen, fra denne udj dend tredie nedsatte Markeste/n under Almindings weyen, derfra udj 2de Glopper paa øfre Leden af samme Almin-

1724: 170b

1724:

dings wey udj en Stor Jorfast Steen paa hver Ende af samme og Miaa Gloppen Kaldet, herfra opefter till dend 4de nedsatte Markesteen i Snee gangs træet kaldet tet ved det der staaende

Gierde, derfra udj 2de hugne Glopper i en stor Jord fast Steen strax uden for Gierdet Blick berg Huserne vedkommende, siden derfra op efter J Store blicked eller Blick berget blef Huggen En Gloppe, fra denne gaar bytted oven paa i En Gloppe som blef hugget J berg Skorved \oven/ paa Blick berget, der i fra udj En Gloppe i En Skar nolte tet ved dend Jord Stoups Eignen, fra dette Mærke lige till En Gloppe i En hammer wed Soues hæste træe, atter op efter udj En Gloppe i Et Skarf huggen under Rote Myren Kaldet, derefter i En Stor Jordfast Steen og En Gloppe under den liden fos ved Store Kimmen, herfra lige op efter udj dend sidste hugne Gloppe under en hvid berg Nolt Norden for Vaalo bæcken kaldet som Viser till og fra sig lige op efter Lønno horgen kaldet og i himmel siufned, saa at paa Søre Side neden for Blick berget og saa oven for Er Soues Eign Skoug og Mark med Støls beite, og Norden for Lønne og Stoup saavit hver af de Jorder tilhører, thi Kiendes for Rætt og billigt at dise Mærker af Marke steene og Glopper som nu ved Retten er nedsatt bør og skall blive herefter efter Loven freedet till Rigtige Skiæll og Skifter af fornefnte Jorders opsiddere holden og efterfult udj brug og beite, og som de gamle formeente Steener {af Lønnes opsidder} iche er befunden Loug Gyldige ey heller paaberaabte Gloppe saasom hverken bref eller Vidners bekræftning derpaa Kunde fremføres, saa bør de gandsche at være Ugyldig og til ingen Kraft her efter om nogen skulle findes, saasom og af

1724: 171

tvende Steener er afslagne som urigtig og Ugyldig befantes, hvad sig andgaar Omkostningerne till denne Sags udfør og at fornødenhed og udkræfdes Lovmesig Skiæll og Skifte burde haves, for videre tvist udj Skoug og Marks brug at forekomme, saa er det billigt at saavell alle opsidderne paa denne Gaard saasom en hver af dennem som paa en Uskift Jord har andeel derudj, og dend Gaard Soue ligesaa vell har nøtte af Rettens nu giorde forretning, saa Kiendes og dømmes og for billigt at Opsidderne her paa Gaarden hver efter sin andeel bør betale tilsammen 5 Rd:, og opsidderne paa Soue, Enken med hendes Vær Sønner 5 Rd: 4 mrk: tilsamme/n 10 Rd: 4 mrk: hvoraf Laug Rættes Mændene med Lænds Manden for deres umage bør have hver En half Rd:, og Sornskriveren efter Kongl: Allernaadigste Reglement af 24 Febr: 1708 tilkommer 6 Rd: 5 mrk:, det øfrige tilfindes for Stefne Vidnernes betaling, og om det ey tilstrækker da tilleges dem Reste/n af Anders Lønne, alt sammen at fuldbyrdes, efterkommes og betales under Lovens widere medfart, J det øfrige som Paastand er giort her udj Rettergangen af Ole Stoub saa hendvises det till Loulig Stefne Maal om hand agter sig nogen Ræt at have dertill,

Torsdagen den 24 Augustj betientes Rætten paa dend Gaard Sellem udj Bøer Otting paa Woss, udinden Skiæll og Skifte mellem bemelte Jord og Tverbergs Opsiddere, til meddoms Mænd af Kongl: May:ts Foged efter Lovens Maade opnefnt vare Efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd udj Wangens Tinglaug som ey til nogen af Parterne ere udj Slægt eller Svogerskab, naufnlig Niels Winnie, Ole Æen, Johannes Lie, Jacob Fære,

1724: 171b

Siur Wiche, og Torbiørn Øfre Røcke,

Till samme tid og Stæd hafde Lars Biørcke ladet Stefne Ole Tverberg wed Skriftl: Stefning saa lydende,

Citanten En Gammell Mand og meget Tung Hørt war begierende at hans Tals Mand maatte fremføre hans Sag, hvilcked hannem blef bevilged,

Ole Tverberg tilstoed Louglig Varsell og Samtycht at Sagen i dag blef forretagen, formedelst og tiden derwed kand windes saasom Sornskriveren ey for andre Embeds forretninger kand møde her paa Stædet dend 30 Augustj,

Samme Jndstefnte tilkiende gaf at have indstefnt efterskrefne widner Peder Klæppe, Holger Grotland, deres Forklaring at giøre, om Mærker, og forklarede at Teyerne er hans som hand har flæcked Næver udj og hugged som har ligged under hans Jord i Mange aar, indtill de worder ham fra dømt, og hans Creaturer om Vaaren Kand have om Vaaren mod hans willie paa hans Grandes Eign, og har hand ey gived nogen forlof med sine Creaturer at komme paa Lars Biørkes Støhl,

Parterne paastoed deres Vidner afhørte hvilcke vare til stæde og Eeden dem blef blef!! forrelæst, samt formaned om deres Sandheds udsigende, og forreholt dend Straf som paafølger, derefter Citantens Vidner først afhørte,

Niels Svendsen til hus paa Fiose her i Ting lauged, En Mand paa 82 Aar omtrent, Forklarede at [en Mand]? paa Tverberg som heede Lars Liberg nu mod 64 Aar siden som hand mindes war dend første der Rudde Tverberg, og da var attestanten over 18 aar gl:, og da Var Kann og bytted mellem bemelte Tverberg og denne Jord Sellem af Heggestenen i Klæven, og i Grættebergs Enden, saa af Grætteberged i En Stor Sten ligger i en Myr som Kaldes Store Myren, af denne

1724: 172

1724:

J Erjels Groed eller bæck, og Ende op i giennem Groed i høyeste Fieldet og himmelsiufned, og en Mand som boede paa Tverberg, dend nu paaboende Oles formand befalte attestanten, som war til huus paa Tverberged og arbeidet for dend Mand i Mange aar, at naar hand skulle hugge Støls Veed, iche maatte komme om Groen som hand nu har widned om paa Sellems Eigne/n det hører Sellem till, videre har hand ey at forklare, mend derpaa kunde Sande med sin Eed, blef af Citanten tilspurt om bytted iche gik af Groen og Kiensætte Skaret i høyeste Fieldet, sagde Ja,

Iver Breche boende paa Breche i Graven Sogn, og føed paa Bøe her i Tinglauged, har for 32 aar side/n weret huus Mand paa Tverberg 3 aar, og her paa Sellem Toe aar, og dend tid hand var paa Tverberg hos Ole Anderse/n tredie Mand for (før) denne nu paa Tverberg boende Ole Torstense/n, da spurte ham \om/ Slotte at faa till Leye, og hand bad ham gaa til Lars (L?)arsen (Larsen?/Baarsen?) Biørke der faar du, saa fulte Lars Biørcke hannem i Skougen, og sagde hand maatte ingenlunde flæcke om bytted mellem Tverberg og Sellem som gik af Heggesteene/n, i Klæved, i Grætte bergs Ende/n, saa efter berged i Østre Ende/n, saa i en Stor Ste/n i Store Myred, og sagde du skalt iche flæcke inden om denne Groe, widere gaf hand sig icke meere om,

Siur Knudsen til hus paa Istad i Quitler Otting sagde sig nogle paa 2 aar nær Aattetj gammell, at udj 24 aar hand boede paa Tundell!! (Tundal) i Bøer Otting Stølede hand paa Grættene med Lars Baarsen Biørke hans forlof paa hans Støhl hvilcken Mand war denne Lars Biørkes Fader og er nu till 27 aar side/n saaso/m hand har boed 12 aar derefter paa Graave, og 15 aar wæred huus Mand paa Istad som J!! (hand?) nu er, og da hørte hand af dem paa Biørke og wiste at bytted mellem Sellem og Tverberg, war af Heg-

1724: 172b

1724:

gesteenen, J Klæve, og aar!! Klæve i Grætte bergs Enden, og af samme Grætte bergs Ende paa dend anden Ende lige derfra udj en Stor Steen i en Stor Myr af dend Steen bent ind igienn/em \till/ Erjels Groen, saa skall dend Groe wære Widne op i Fieldet, som ham blef fortalt og hand Veed hvor de Stæder ere, meere er hand iche widende,

Britte Ols datter forbemelte Vidnes Kone, sagde sig at wære paa 82 aar gl:, Forklarede at wære opalet paa Tundall og boed der, og har hørt af Lars Biørkes Goe!! Fader (Godfader), og at bytted gaar op igie/n Klæved ud igiem!! (igiennem?) berged, og Grætte berged under berged ind efter, i Steene/n i Store Myre/n, og i gienem Groed, meere Kand hun som en gammell svag Kone [ey]? mindes end deres gamle Kann melle/m Tverberg og Sellems Egn, som gaar neden fra og op efter saaledes som hun har sagd og afved,

Mons Sølfestsøn føed paa Tachle, og opaled paa nedre Øgre her i Grændet, boed paa Quarequal udj 16 aar og nu till hus her paa Sellem, sagde og at wære paa 55 aar gl:, Forklarede at hans Fader som boede paa Ygre, leyede Slotter af Ole Andersen som dend tid boede paa Tverberg, da forbød hand attestanten og hans Fader at de skulle slaa uden for Klæved, det hørte Lars Baarse/n paa Biørke till, som war denne nu paa bemelte [Biørke]? boende Larses Fader, og det kand wære omtrent til 40 aar side/n, og sloe hans Fader kun et aar samme Slotter i Marke/n, widere er hand iche widende,

Contra partens Vidner dernest fremkaldet og fremstoed

Peder Klæppe Huus Mand paa Hage i Dyrvedals Otting, mod 84 aar gammell, Forklarer at i Gamledage da hand var Ung Karl, og tiente hand Lars Torgersen paa Tverberg i Siuf aar

1724: 173

1724:

og war tolf aar gammell da hand kom til han/nem, og stoed dend gamle Mærkeds Gaard som dend nu staaer, og gaar op i en liden bæck og til Grætte berged og Grætte berged Mærker af dend eene Ende i dend langs efter berged, og af bergs Enden i dend Store Steen i Store Myren, saa af dend Steen J Kient sætter Skared, meere hørte hand iche om dend tid og er mange aar side/n og ey heller har meere at forklare, uden det war sagd at bytted gik ned efter i Elven, mend hand ved iche hvor det gaar mellem Sellem og Tverberg,

Holger Jørgense/n boende paa Griotland i Bordstrands Otting, og en 32 aar gl: at wære, Forklarede efter sin Kone Anne Willums datter som tilforn hafde Siur Nielse/n og boede paa Tverberg 7 aar, og siden paa Griotland boende og Attestanten tiente da paa Griotland hos Jon, Og hørte!! (hafde?) hørt af dem, at bytted skulle wære mellem Sellem og Tverberg, skulle wære efter gamle Mærkeds Gaard og efter Groen og som et dalføre i yttre Ende/n paa Grætteberget, og frem langs efter Grætteberged, og i En Sten i Store Myren, og deraf i Kientz sætter Skaret, meer har hand iche hørt, og saa har hans Kone fortelt ham at hun har brugt da hun bode paa Tverberg, og hørt af hendes Moder som tiente for hende paa Tverberg,

Dernest lod Citanten fremlegge en gl: Dom dat: 1 Maj 1627: at Erjellen Støls Marken bu Reicke og alt er tildømt og hører Sellem till, saa som dend tid var trætte mellem Svercke Bøe, og Eyerne till Biørke hvilcken Svercke war \nu/ bemelte Citantes Lars Biørkes Faders Faderfader, som Eyede denne Jord Sellem og saaledes fult Etlægged, af hvilcke/n dom saavit denne Sag vedkommer Ordlydende Extraheret som følger, Paastod dernest at Vj wille tage Stæderne udj øyen-

1724: 173b

1724:

siufn efter widnernes forklaring og giøre Loulig Mærker hvormed Contraparten og war begierende at wær!! (hver?) Kunde Egne sit, og begier[ede?] icke andet end Rette Mærker, og ey noget fra Sellem,

Vidnerne aflagde en hver i sær deres Eed, og med toge widnerne op i Fieldet som udj Parternes overwærelse samstemmig Viste os den Store Steen, Erjels groed, og Kintzette Skaret, dernest de gamle tomter som dend Dom ommelder og siden Grætte berged, hvor wj da forrettede og nedsatte En Markeste/n og hugde Fire Glopper, Parternes paastand Jmellem

sig om Næver Flæcking udj Erjellen, som wj og har besigted hvad Skade Ole Tverberg har tilføyed Lars Biørke som hand ey Kunde negte,
Med Forretningen tog dagen Ende,

Dagen efter dend 25 Augustj fortfaredes med Rettens forhandling igien,
og i fra Klæved dend derudj hugne Gloppe, blef ned efter nedsatt En Markesten, og En Gloppe som siden gaar till Ende bytted Heggestene/n Kaldet,
Parterne derefter deres i Rette sættelse falt, om Gierde mellem dem deres Støhls beite, og paastoed Ole Tverberg efter bytterne fra Grætte bergeds Ende til Storesteen/en og saa videre efter de nu forrettede bytter i Kintzsætter Skared, hver efter sin Lod at gierde,
Citanten tilstoed at Gierde till øverst i Erjels Groen, siden Kand det iche schee, fordj der er inge/n Skoug og wilde Fieldet, og hvor fælles beite har været, er nu udgierdet,
Ole Dvergberg sagde at naar hand Citanten iche will love fleere Creaturer endsom Kand taales saa vill hand efter sin andeel iche love videre til andre at opkomme med deres Creaturer,
Citanten Replicerede at naar det som er udgier[det]

1724: 174

1724:

af Fælles Mark som Rettens Middel har efterseed, blef till bu beite har hand en temmelig deel for sig, og i følge af sit Stefnemaal paastod Rættens Kiendelse,
Contraparten igientog sin forrige paastand og erwartede Rættens Kiendelse, og formodede at blive for omkostninger frj Kient,

Da blef Kient Dømt og Afsagd,

dend J Rette lagde gamle dom beviser at Er Jelle (ErJelle) med de gamle Tofter hvor har i fordum tid wæret Sætter boel med bue Hage og Græs beite hører denne Jord Sellem till, hvilcket wj og har befunden og efter Vidnernes andvisning, som er beliggende paa Væstre Side af Erjels Groen, og paa dend anden Side er Tverbergs Støhls Mark og Eign, Wj har og widere befaret wed Eftersiufn at af fælles Fæe beite der neden under og omkring Grætteberged er Gierdet saavell waar støhl som till Græs gang Tverberg tilhørende, og siden uden for Rette Mærked og Klæven Kaldet En Slotte paa Sellems Eign som dend Jndstefnte Ole Tverberg har holt sig til og for des aarsag har Sagen Reist sig deraf at paa Sellems Eign udj Erhellen (Erjellen) over Groen har Tverbergs Manden ladet flæcke Næver og huggen Wed, og saaledes og tilEgned sig forbemelte slotte, Altsaa efter Parternes overwærende og Vidnernes Forklaring har wj Loulig Rættes Skiæl og Skifte \forretted/ som først Er udj Vilde Alminding Fieldet Kintzætter Skarret som gaar tvert over til Erjels Groens udløb og nedfald af Myren siden følger samme bæck till en der ned-

1724: 174b

1724:

satt Marke sten med en Gloppe udj huggen som Viser tvert fra sig til dend Store Steen i Stor Myren derudj og En Gloppe huggen som Viser till dend tredie i Østre Ende af Grætte bergs trommen, og ligesaa paa dend Væstre Ende En Alboeg Gloppe, som Viser neder efter till En Gloppe udj Klæved Kaldet, fra denne neden for En Markesten nedsatt, derfra udj En hugne Gloppe i en Jord fast Steen tett wed Veyen og Gierdet, og wiser dend til Ende bytted Hegge Steenen Kaldet, hvilcke Markestener med sine Vidner og Loulige Glopper findes og saaledes Retted at oven for Grætte berged Er dend Gamle Erhellen (Erjellen) til Groen og op efter og paa dend anden side Tverbergs Eign og nede/n om dend Store Steen i Myren under Grætte berged og till de lige nedgaaende Mærker fra Grættebergs Væstre Ende, Klæved og til Hegge steenen, widere iche saaso/m uden for dise Mærker er Sellems anden Eyendom af Skoug og

Mark, saa Kiendes for Rætt og billigt at Tverbergs opsiddere saavelsom Sellems her efter dags bør at holde sig samme Skiæll og Skifte efterRetlig efter Loven, dend Skade som er Skeed udj Erjellen og Sellems Mark af Næver Flæckning er skeed haver wj befunden omtrent noged meer end Siuf Voger forude/n at birke wed er huggen af Tverberg Mande/n eller hans Folck, som hand ey har kunded nægted io at wære widende, mend unschylded sig ey at wære widende i gaard andet endsom det var hans Eign og hafde hørt hans Formænd har brugt tett over Groen, og Citanten lod saa vit sin paastand med Skadegields betaling falde forblef det derwed, hvad sig Gierdes Vedlige holdelse og widere paastand wedkommer saa bør saavell neden i fra det befundne bøe Gierde

1724: 175

1724:

som saa vitt schee kand efter Steds beleylighed og det Loulige indRetted Skifte og Mærker En hver efter Jordens andeel i følge af Loven saavell Tverberg Manden som Sellems Eyeren at Gierde og holde det wed lige saasom det er i mellem begge deris boe og Slotter, og det oven for fra Grætte berged som de agter nyt at opsætte iligemaade efter andeel at følge Rette Mærker og op efter wed bæcken i Enden af bemelte Erjels bæck eller Groes udløb paa hvilcken side de Kand tøckes det bequemmeligst at opsætte tett wed samme bæck og Kand wed lige holdes, men oven for Enden af denne Gro og till Kintze sætter Skarred hverken Kand eller bør wære Gierde saasom det er udj willende Field hvor der efter Loven bør møde horn imod horn og Kløf imod Kløf, og en hver af Parterne iche maa love videre till andre endsom deres Lod Kand taale, Endelig at omendschiønt at Tverbergs Manden har forwoldet denne Process og burde baade dens Omkostning med Rette betale, som og dend Skade hand Citanten har forwoldet, saa dog i hendseende at Rettens forhandling nu er begge Parter til nøtte at en hver Rettelig ved sin Rette Eyendom og Kand Nøtte sit efter Loven, saa Kiendes og for billigt at hver af dennem bør betale Hver helfte/n med 4 Rd: 2 mrk:, som er till Laug Rættes Mændene for deres Umage og forsømmelse nu i beste Høstens tid tilsam/men 3 Rd: og till SornSkriveren i følge af Kongl: allernaadigste Reglement Femb Rd: 4 mrk: tilsammen 8 Rd: 4 mrk: alt sammen som

1724: 175b

1724:

Kiendt og dømt er af Parterne paa begge sider at holdes, Efterkommes, udReedes og betales under widere adfært efter Loven, og hvem af Parterne som vill have denne dom beskreven betaler dend aparte, til bekræftelse,

Dend 25 Augustj Retten betient \af os/ paa Sellem udj Bøer Otting \udj Wangens Kirke Sogn/ paa Woss \beliggende/ fremkom i Retten saa vell Sellems Eyere Lars Biørke som Mæringens Eyere og besidder Johannes Knudsen, og begierede at Rættens Middell /: som war fornefnte indførte fol: 171 :/ wille forrette Skiæll og Skifte mellem dem som de self er foreenede om efter gl: Kand og bytte at skulle gaa af Graa Nolten, i Never hougen og derfra i Biørne houven, formente ingen tvist derom skulle indfalde, og Kunde lade sig giøre af Loug Rættes Mændene om det blef bevilged,

Da blef Afsagd,

Eftersom Parterne formeener sig i Mindelighed udj Mænds overwærelse at Kunde blive Enige om gammell Kand og bytte mellem de 2de Jorder Sellem og Mellingen!! (Mæringen), saa \bifalder Retten deres begier og/ opnefnes Fire Mænd Jacob Fære, Siur Wicke, Torbiørn Røcke og Ole Æen \af nu wærende Laug Ret/, at {…..} \medfølge og/ om det wed Mindelighed Kand forrette, saa haver de at hugge Glopper till Skifte, men hvis Parterne Kand

falde nogen tvist imellem, da ey at befatte sig dermed, mend efter Loulig Kald og Warsell i følge af Loven bør Sagen paa Aastedet indkomme og afgiøres, skulle forretningen J mindelighed gaa for sig bliver Mærkerne udj denne forretning siden given beskreve/n fuldkomme/n under Rættens haand og Seyl mod betaling, og derforude/n tilfindes Johannes Mæringen at betale til Laug Rætted tilsam/men 3 mrk: og dommere/n 1 Rd: saavelsom og Lars Biørke iligemaade 9 mrk: alt under Lovens videre Medfart, Efter oven bemelte Eragtnings Jndhold og

1724: 176

1724:

Parternes overwærelse samt andvisning og Eenstemmighed om deres Kand og bytte paa begge sider, Er Markeschiæll bleven forretted saaledes at i Graa Nolten kaldet er huggen Een Gloppe, dernest til dend Gloppe under Mæringe Veyen i en hammer Rust, dend tredie Gloppe er i en bergs Klippe under tet wed et Træ, Nunfurren Kaldet, dend 4de Gloppe blef huggen udj En hammer udj Bue flott Klæven, og dend 5te Gloppe i en Stor Steen i Skarret Biørne hien Kaldet, og siden gaar det i høyeste Fieldet, saa Mæringens Eign af Skoug og Mark er paa Nord Oste Side af dise Mærker, og Sellems paa dend Sydvæste Kant, Siden blef Parterne foreenede mellem sig at de ingen Merkes Giærde skulle mellem sig oprette, fordj at Johannes saalenge hand boer paa sin Jord Mæringen Maatte mod Aarlig betaling til Sellems Manden frem for nogen anden komme med sine Creaturer paa Sellems Støhlen og hafner at beite Aarlig hvilcked de begierede og maatte i Protocollen indføres hvilcked ey Kunde blive nægted,

Anno 1724 dend 28 Augustj war paa Rettens Wegne forsamlede i følge af Stift befalings Mandens Resolution, efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd udj Kintzerwig Tinglag naufnlig Knud Hofland, Brynild Tioflot, Knud Jaastad, Omund Lofthuus, Jon Quitne, Lars Degrenes, Ole Jaastad, og Helge Housoe,

1724: 176b

1724:

paa dend Gaard Willure udj Ullensvangs Sogn beliggende som er Præsteboel, Liuse Closteret og bonde Gods, til at Siufne og Grandsche dend Skade samme Jord er overgaaen afvigte Høst siden seeniste Matriculering ved Fieldschreede Sneeløb og Vandbrud, hvilcket Opsidderne Ole, Magnus og Jacob andviste os og kunde sande med deres Eed,

Paa Kongl: May:ts Foged Oluf Larsens wegne war Lænds Mande/n Jon Aarequal,

Saa war og nerwærende Prouste/n Hr: Magister Brose og Liuse Closters Forwalter Sr: Ananias Harberg paa sit herskabs wegne,

bemelte Jord som efter Producerte affalds bref dat: 4 Junj 1703 da war fældet for Fieldskreede Skade og har side/n ichun Skatted af 7 Spand efter Kongl: allernaadigste Approbation men paa Matriculeringen nu seenist bleven paalagd hvilcket Lyse Closter Forwaltere/n med Opsidderne tilkiendegaf, haver som Vj har befunde/n og efterseed lidt saa Stor Skade baaede paa Jordens bøe af dens beste Eng, som udj Fæebeite og udhagen af Fielskreede/n udtagen og igien opfylt med Steen Røyser hvilcket iche siufnes og wenteligt nogensinde at Kunde Ryddes og Forbedres, foruden og dend Ringe tilforn wærende Løf Marke og Hasell Skoug gandsche bederved og udtagen saa at denne Jord derforuden aarlig er samme Fare undergiven, Mend dend erlitte Skade som oven melt

1724: 177

1724:

har Vj efter nøye Samvittigheds overweyende Skiøn befunded dend till 5 Nods Fosterland, og ellers til Smaa Creaturer af dend bortgaaende \Løf/ Skoug som udj affældning baade er og Kand andsees for 2 Spand og Sex Marker, saa at denne Jord umueligt Kand Skatte og Skylde herefter Aarlig udj dend tilstand dend nu er endsom for 1 Løb 1 pd: 12 mrk: af dens opsiddere,

Dend 29 Augustj

Kraagevig udj forbemelte Ullensvangs Sogn beliggende og Liuse Closteret alleene tilhørende, hvor af Fieldschreede Sneefald og Vandbrud afvigte Høst er og giort en Stor Skade hvilcket Opsidderne Tollef, Knud og Siur andviste os, og sagde sig med Eed at Kunde bekræfte og befindes baade paa Bøen af Engeslaatter som bu beite eller hage til Creaturernes fødning, foruden af Marke og Løf Skoug, og denne Jord som tilforn formedelst ligedan Skade efter ovenbenefnte producerte affalds bref har Skatted af 1 L: 1 pd: 12 mrk: og paaleg efter bekiendelse wed dend Nye Matriculering 1 pd: 12 mrk:, Er nu iche af bedre tilstand saaso/m dend nye Skade Er till 4 Kiørs Fosterland, som og af deres Ager Mist till tre Skieppers Korns udsæd som iche Kand igie/n hielpes og Ryddes mend taged Skade paa 2 pd: Smør, og nu Aarlig ey Kand Skatte{s} \og Skylde/ høyere af, endsom for 1 Løb 1 pd: af dends besiddere, hvilcket alt saaledes i Sandhed at wære bekræftes wed under tegnelse og hos trøgte Signeter,

1724: 177b

1724:

Dend 29 Augustj blef Almindelig Sommer Skatte og Sage ting holden med Liuse Closters Almue udj Hardanger paa dend Gaard Oppedal overwærende udj Rætten Forwalteren Sr: Annanias Harberg, Lænds Mand Peder Urem, og efter skrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Engell, Omund, og Simon Ringøen, Christopfer Diønne, Erich Urem, Arne Sexe, Omund og Michell Oppedall, med Almue/n som Tinget Søgte og war tilstæde,

Da efter Rættens Sættelse udj Kongens høye Nafn som sedvanligt blef Allerunderdanigst Publiceret hans Kongl: May:ts Allernaadigste Skatte Forordning for indewærende Aar,

Dernest Publiceret

Tobias Espen som Pant havere till Sandven udj Odde Sog, hans med Eyeren Torgield Gundersens bøxell Seddell dat: 29 Aug: 1724 paa 1 Løb i samme Gaard till Hans Asbiørnsen sin Lifs tid at beboe og besidde,

Till hvilcken tid og Sted Liuse Closter Fogden paa sit hærskabs wegne hafde Stefnt Torger Gundersen som opsedder!! (opsidder) og Self Eyer paa dend Gaard Sandven under Liuse Closter Jurisdiction Sorterende, at lide dom till betaling for Kongl: Skatter og Rettigheder udj mange Aar Resterer dend Summa 40 Rd: 2 mrk: 6 s: for 1721: 22 og 23 foruden dette [Aars]

1724: 178

1724:

paaløbende Skatter og Rettigheder som iche udj Mindelighed har wæret at erholde,

dend Jndstefnte tilstod Loulig Varsell, bad om fordrag og Dilation till Høste tinged, ville hand efter meste muelig Magt stræbe at Clarere og betale altsamme/n,

Citanten forlangede paa sit herskabs wegne dom saasom hand iche understoed sig at give Credit, mend prosequere Sagen, og frem for andre at nyde Regres udj dend Jndstefntes paaboende Jord Sandvem som hand Eyer, i fald ingen anden betaling maatte erholdes, samt Processens Omkostning

Daa!! blef Kient Dømt og Afsagd

Som Gielden befindes Rigtig og iche modsiges Kand, og dend Jndstefnte lover till Høste tinged at betale altsamme/n, Saa i hendseende at hand tilforn har haft saa lang Credit, saa tildømmes hand at betale forskrefne Summa 40 Rd: 2 mrk: 6 s: foruden hvad dette Aars Skatter og Rettigheder sig beløber alt till neste Høste ting, og saafremt dette ey efterKommes da dend Skyldige at lide Nam og Execution efter Loven;

Fogden fremkaldede Leylendingerne paa Ulvenes og forrestilte dem at de skulle baade self, og gived andre forlof at hugge udj Skougen og det til Upligt, hvorover

1724: 178b

1724:

med Tiden wed Rettens Middell bør skee Lougl: besigtelse og Kiendelse, begierede at samme Gaards Skoug maatte blive fredlyst, hvilked og Lydelig udj Kongens høye Nafn blef Lyst, og efter begier protocolleret, som iche kunde nægtes,

Dernest tilspurte Fogde/n Laug Retted og samtlig Almue om nogen Strandsiddere, huus Mænd, Ledige Karle, bønder Sønner, handverks Folck, Peber Svenner under Liuse Closters Jurisdiction boenden som ente/n handel bruger eller har brugt afvigte Aar 1723 hvor af de efter Skatte forordningen Skatte bør eller haver betalt nogen Skatt, item 6te og 10de Penger falde/n, forbrut {Odels Gods eller} Hovedlod falde/n, hvortill samtlige svarede at ingen slags saadanne Folck befindes paa Liuse Closters Godset som enten har Skatted eller Kand udgive dend Skatt,

Tilspurte og om Almuen iche war witterligt at efterskrefne Opsiddere ere Self Eyere till deres Jorder Kiøbt fra Liuse Closteret nembl: Hildall, Sandvem, Opheiom og Tvette i dette Tinglaug, og derfor ingen Odelskatt afvigte Aar 1723 betalt, dertill og Almue/n svarede at det dem vitterligt war [at] sig saa i sandhed forholder,

hvorom alt Fogde/n war Tings widner begierende till sine Allerunderd:ste Regnskabers beleg, som ham ey Kunde nægtes,

1724: 179

1724:

Torsdagen dend 31 Augustj blef Sommer tinged holden paa dend Gaard Koltved med Liuse Closters Almue udj Strandebarm Skibrede, overwærende Forwalteren Sr: Harberg, og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Samson Liones, Erich Koltved, Ole Ugletveed, Ole {Ecke} Ekeland, Ole Koltvet, Torbiørn Fosse, Lars Tvete og Jacob Lyse, forude/n dend tingsøgende Almue,

Hans Kongl: May:ts Skatte Forordning for indeværende Aar, Allerunderdanigst blef oplæst,

Publiceret

Engel Knudsen Geres, Erich Larsen, Ingemon Jonsen Hiortaas, deres udgifne Skiøde dat: Wig d: 16 Decemb: 1723 paa Egne og deres Myndlinger Anne og Britte Lars datters Vegne

som og af Stephen Ho(m?) (Horn?) skall underschrives, Solt og afhændt till Tomes Hansen hver deres Andpart Jordegods efter Skiftebreved af 24 April 1713 er arfved, 20 6/7 mrk: Smør og 1 2/7 buckschind for 60 Rd:, til Vitterlighed under skrevet og forseylet af Jens og Ole Eickeland,

Liuse Closters Eyeres bøxell Seddell dat: Berg/en d: 14 April 1724 paa ¼ L: Sm: ¼ hud i Jorden Koltvedt, bøxled till Endre Tostensen Tofte, som bøxell derfor efter Loven har betalt, og samme Jordebrug hans Vær Fader Erich Koltvet for hannem godvillig har opsagd,

1724: 179b

1724:

Ligeledes af 6 April 1724 paa ½ Løb udj forbemelte Gaard Koltved till Lars Olsøn bøxlet for sin Lifs tid som hans Fader Ole Johanse/n for hannem har godvillig opsagd, bøxelen efter Loven at wære betalt,

Om de Poster folio 178 andført tilspurte Forwalteren Almuen paa dette Tinglaug hvortill de svarede at ingen saadanne Contributioner war falden eller betalt, der paa hand Tings Widne war begierende og erholte,

Till samme tid og Sted havde Sr: Lars Galtung boende paa Torsnes, ladet Stefne Ole Liones at wære ham andsvarlig for 2de træer Lang drenker kaldet som afvigte Aar for Jul blef under hans Saug udbrudt og hend dreven her i Liones Vogen med Et till tverdrank kaldet som dend Jndstefnte endelig har fornøyed ham for og hand iche har villed vedstaae de andre 2de Stocker som skall wære samme tid inddreven, herom till Widne Salomon og Endre Liones, alt till Loulig doms erholdelse med Processens betaling,

dend Jndstefnte Ole Liones tilstoed at være Loulig Stefnt, sagde at wære frj, og hafde iche indflodt meere endsom det Ene træe som hand fant inden for Tangen,

Citanten fremviste Et Støcke af En Stock som hand sagde at wære af En hans samme bortdrefne Stocker som [hand]?

1724: 180

1724:

hafde mist og war (een?) stor deel saaso/m damm/en udbrød og har iche kunde faaed opspurt nogen Stock uden dend Eene, forlangede hans Vidner forhørte,

bemelte widner fremkaldet tilstoed Varsel og blef Eeden dem forrelæst, som og formaning skeed at udsige deres Sandhed,

Salomon Liones fremstoed aflagde sin Corporlig Eed og forklarede at hand ingen Stocker eller saadanne inddrefne træer har seed her i Liones Vaagen uden dend stock som Ole hafde kiøbt af Galtung, og har hand seed nogen Staf udj Oles Nøsted som hand inted andet Kunde see end at de war ophuggen af Siøe Rag, og war der mange tønde Staver, mend hvor Mange wiste hand iche, widere wiste hand iche i denne Sag at widne,

Endre derefter indRaabt og for Retten fremstoed aflagde Eed, og want at hand omtrent end fem Vecker for Jul weed hand at Galtungs dam udbrød, og om Mandagen der efter saa hand Enden af 2de træer som hand Kiente at wære af bemelte Galtungs, at Ende/n af En saada(me?) Stockr!! Stod paa backe/n hos Oles Nøsted op hved Veed Lauged som Ole tilhørte og war Kløvd i Fire Parter, og En Kub af en ande/n som er dend [som]? nu i Retten befindes, og En Stock som Ole Kiøbte siden af Galtung saa hand laa paa backen hvilcke/n er bleven Skaaren i bord paa Rørwig Sagen, mend de andre war i Sønder hugne, Og weed iche hvem det giorde, mend hand tillige med Heine og Knud Jaastads Søn som laae her i

1724: 180b

hafnen for Ont Veyr og holt till i Oles Nøst saae i samme Nøst hvilcket hand Kunde Meene till half anden Hundrede Staf, som var \op/ hugged af samme Rag weed og war waade af det de hafde ligget i wandet, meere kunde hand iche forklare uden hand saae Ole om Tisdags Morgene/n derefter som Natt og dag schiltes ad hafde øx i hande/n og gick til Siøen, og om samme Queld og Onsdagen saa hand dise Staf ophugged,

dend Sagpaagieldende svarede at det var om Mandags Quelde/n hand kom hiem med det Rag træe hand kiøbte side/n af Galtung, og om Tisdags Morgene/n gik hand till Nøsted og hugde op sine Staver, som hørte ham self till, og hafde hugged dem i sin Skoug, sagde at wille giøre Eed at hand war frj, hand blef af Retten tilspurt hvor de Staf var kommen i fra som hand hafde i Sit Nøst og war ophuggen af Rag wed og Vidnerne har Seed, svarede det ved den og iche hand, item om hand hafde hafd nogen Stock som hafde ligged i Vand og de var huggen af, svarede derpaa Ney, Forklarede at have Vidner, at hand iche hafde flodet meere end det Eene Træe som hand betalte Galtung betalte for!!, det Ene hands Vidne Hagter!! (Hagtor) Ouestad, og det Andet Asgout, som var for Rette/n og er et barn som iche har god!! (gaaed) til Alters,

Citanten svarede hand Prætenderer iche paa dend Stock som er betalt, ihvorwell hand hafde Aarsag og samme og ville modtage for de andre som Staven er Komme/n af, lige betaling En Mrk: Støcket som hand hafde faae/n for dend Ene, samt

1724: 181

Processens erstatning,

dend Jndstefnte svarede paa Spørsmaal, at hvorfor tog de iche Øxen fra ham om Morgenen da hand ned gik og hugde sin Staf, om de hafde Vidne at dend Var komme/n af dend Kløved Stock, men hand vill giøre Eed at dend Stock war falde/n blant hans egen Ved,

Citanten forlangede opsettelse til neste ting, da for det at oplyse Sagen da at ville indkalde 2de Mænd som war nærværende og laa Værfast

Afsagd

Sagen udsættes til neste ting, alt till Sagens oplysning og doms paafølge, hvor parterne igien haver at møde,

Løverdagen dend 2 Septembr: holtes sedvanlig Sommer Ting paa Økland Liuse Closters Gods med Almue/n, overwærende udj Rætten, Forwalteren Sr: Harberg, Lænds Manden Michel Wespestad, og efterschrefne EedSorne Laug Rættes Mænd, Lars Dahlen, Mathis Nesbøe, Knud SørEide, Mons Bielleland, Johannes Heye, Johannes Mortensen Heye, Abraham Skaalvig, og Niels Christopfersen Wespestad, foruden Almuen som Tinged Søgte,

Hvor da efter Rettens Settelse Allerunderd:st blef forkynt Kongl: May:ts Skatte Forordning for dette iwærende Aar,

Forwalteren tilforn wed Liuse Closteret som Eyer Sr: Jacob Widings bøxell Seddell dat: 2 Maj 1722 till Abraham Schaalvig paa hans forhend brugende Jordepart Schaalvig Kaldet, schylder ½ L: Sm: 1 giedschind, efter Kongl: Stempl: Papirs forordning meddeelt som hand 1697: har bøxlet, og at bruge som hans Formand fælles beite undtag/en i Stendahl/en,

1724: 181b

Eyeren Karen Sahl: Hans Formands bøxell Seddell dat: Bergen d: 20 Martj 1724: paa 1 L: Sm: ½ hud Landschyld udj Gaarden Øchland i Sundhordl: og Opdals Sogn, till Lars Larsen Fiøsne sin Lifs tid at beboe efter Loven, og bøxele/n at wære betalt,
Ligeledes af forrige Eyere Sr: Jacob Widing udgifvne bøxell Seddell dat: 18 Deb: 1720: paa 1 ½ Spand Smør 1/8 hud Landschyld udj Gaarden Mælingen till Peder Larse/n som hand forhend bøxlet og brugt haver,
Karen Sahl: Hans Formands bøxell Seddell dat: Bergen d: 27 Martj 1723 paa 1 pd: 3 mrk: Sm: og 1/8 hud udj Gaarden Mælingen, bøxlet till Peder Larsen som Hans Torbiørnsen tilforn har brugt og opsagd, bøxellen for samme brug efter Loven at wære betalt,

Till hvilcken Tid og Sted Forwalteren hafde ladet Stefne Niels Christopfersen Wespestad wed de 2de Mænd Lænds Manden Michel Wespestad, og Knud \Si/Monsen ibd: at møde og lide Dom for Uhøviske Ord udsagd paa seniste Matriculering \imod Abraham Schaalvigen/, till Vidne herom at wære Lænds Manden og Knud Monsen, saa og til Vedermæhle bemelte Abraham Schaalvig,
dend Jndstefnte svarede at hand nu til 3de ting war stefnt mend iche faaed Aarsag at vide hvad hand war Stefnt for, mend alleene ham tilsagd at skulle møde,
Lænds Mande/n tilstod at have sagd at hand skulle møde paa tinged, ey heller var det eene Stefne Vidne tilstæde, som var Knud

1724: 182

1724:

Simonsen,

da blef forafskiediget,

Lovens 1ste bogs 4 Capit: 5 Art: befaler at Sager skall wed Stefne Maal nefnes, og som det iche er skeed og ey heller det eene Stefne Vidne er tilstæde at giøre forklaring, saa udsættes Sagen till Loulig Kald og Varsels paafølge til neste ting, hvorefter Parterne saavell som Vidner da haver at Møde till Sagens paafølgelig dom,

Hafde Abraham Schaalevig indkaldet i Rætte Wespestads Opsiddere formedelst deres Folck hafde udtaged hans Øeg og Føll af Fælles hage, og uddreved dem till Støhls udj udmark, hvor Ulven dræbte Følled for ham, da at betale ham Skade/n de har paaført ham,
af de indstefnte møtte Michell, Niels og Knud, Kunde iche nægte at deres Folck hafde uddreved Citantens Øeg og føll mend[s] de iche war hiemme,
Sagen wed mellem handling blef forligt, at de gaf ham deres hænder og begierede at hand eftergaf sin Skade, og dermed greb dend Ende,

Dend 5te Septembr: blef Almindelig Skatte og Sageting holden paa Leque udj Ous Skibrede og Sundhordlehn med Liuse Closter Godsetz Almue, overwærende Eyeren Sr: Hendrich Forman, saavelsom Forwalteren Sr: Harberg, Lænds Manden Ole Leque, og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Christopfer Bøe, Baar Øfre Eide, Lars Tøsdahl, Wintzentz Houge, Jørgen Moeberg, Niels Gaasand, Isach Houve, og Poul Hougen, saa og tilstæde dem

1724: 182b

1724:

som Tinged samme tid søgdte,

Publiceret

Almuens i dette Skibrede deres indgangne Contract eller vedstaaelse paa sidste Høste ting den 24 Novbr: 1723 under Lænds Mande/n og samtlig da værende Laug Rættes Signeter paa egne og Almuens wegne, at giøre aarlig herefter som sedvanlig deres 3 dagers Arbeide till hoved Gaarden Liuse Closteret, paa Rette og bequemme tider Høst, Sommer og Vaar, naar de derom som sedvanligt advares, og dermed nyde befried og eftergiven deres Aarlig givende Arbeds penger og sedvanlig Arbeids ydelse,

Eyeren Mad: Karen Sahl: Hans Formans bøxell Seddell dat: Bergen d: 27 Martj 1724: till Hans Iversen bøxlet og fæst hans Lifs tid ½ L: Sm: og ½ huds Landschyld i Gaarden Bøe i Ous Skibrede og derfor bøxelen efter Loven at være betalt, underskreven og forseylet af Sr: Hendrich Hanse/n Formand,

Ligeledes af samme dato paa 18 mrk: Smør og 3/8 hud i dend Jord Røe Kaldet i Fanøe Sogn beliggende bøxlet og fæst till Hans Jense/n Strømen for sin Lifs tid, og bøxellen efter Loven betalt,

Ligesaa paa 9 mrk: Smør 1/8 hud og ¼ Giedschind udj dend Gaard Hougen udj Ous Gield liggende, bøxlet og fæsted till Ole Andersen for sin Lifstid efter Loven at bruge, og sin første bøxell derefter at have betalt,

1724: 183

1724:

Møtte for Rætten de 4re!! Mænd Christopfer Borgen, \Hans/ og Lars Lund som i Rette leverte en Specification saa lydende

dernest begierede og erbød at afLegge deres Eed at de som andtagne Perle Fiskere af Inspecteuren, hafde forgangen Aar 1723 fisched og bekommed fleere Perler end de som paa ovenstaaende Specification er indført og til Perle Inspecteuren levert, hvorpaa de Eed efter Loven aflagde og forlangede derpaa Tings widne som meddelt bliver,

Fremkom udj Rette Simon Røckenes, og tilspurte Almuen om det iche war witterligt, at afvigte aar 1723 efter at hand paa sin paaboende Jord Røcken her udj Ous Kirke Sogn beliggende, hafde faaed sit Korn og Høe udj Laden, En Søndag mod Folck Kom fra Kirke, hanne/m over gik wed Uløckelig Jldebrand dend Vaade og ynkelig Skade till sin Ruin opbrente 5 Huser paa Gaarde/n, saa hand fick inted Reddet mend alt med (…?)t udj Asche, hvorfore hand udj Allerunderdanigst forhaabning lever efter hans Kongl: May:ts Allernaadigste Skatte Forordning at nyde sin Skatte frihed og til dend Ende om sin Uløckelig tilfælde war et Tings Vidne begiere/n,

Samtlig Almuen Enstemmig udsagde og forklarede at det i alle maader sig saaledes forholder og befindes at denne Mand Skaden er deswær over gaaen wed Jldswaade, og hand derwed er forarmed, hvilcked de med Sandhed kand udsige,

1724: 183b

1724:

For Rætten frem kom Lars Omundsen Yttre Moeberg, og Niels Omundse/n tienende paa Closteret, og begierede et Tings widne om deres gl: Moder som i Mange Aar har wæret Svag og Skrøbelig ved Urolige og Wankelmodige Tanker, har ellers altid leved et Skickeligt og Sømmeligt Lefned, mend nu i sin bedrøvelige Tilstand for nogen Tid er bleven død befunden udj Siøe bredden hend paa Hogsland, Hafde i Rette kaldet, Stephen Borgen, Lars Søfteland, Peder Berge, Lars Larsen, Isach Houge og Poul Houge, Ole Leque, og Karj Lars datter deres Eedlig Forklaring at aflegge,

blef indleveret Sogne Præstens Memorial med Stift befalings Mandens, og Biscopens Resolution paategned, af Jndhold som følger,

Dernest blef Eedens forklaring for Widnerne oplæst og formaned om deres Sandheds udsigende,

Stephen Borgen forklarede efter aflagde Eed at wære af barndom opføed med dend død fundne Kone Ane Asbiørns datter da hun war hos hendes Forældre paa dend Gaard Gaasand, udj en 30 aars tid, blef saa gift till Houge hvor hun boede paa 45 aars tid at Regne, og blef hendes Mand udskreven i Femb aars Krigen, derefter blef hun Svag som fra sin Sands, udj Tungsindighed og saaledes al dend tid som har hand hørt wæred, som og dette aar Pintztid war hun hos ham, og da fornam hand hende Anckefull, har ellers leved som et Christelig og freedelig Menesche med alle

1724: 184

udj Grænd og Naboelaug, widere er hand iche widende,

Lars Søfteland fremstoed aflagde Eed, og forklarede at wære widende saavit at dend omelte afdøde Kone iche hafde sin forstand, thi hendes Mand Omund Hougen da hand skulle udmachere udj Krigens tid, spurte attestantens forældre boende paa Gielle hann/em om hans Kone war saa svag, og om hun iche kunde Santze hand skulle gaa af Landet, hvortill hand svarede at hun war saa Svag som all bøgde/n Viste og at hand hafde ichun sagd for hende at hand iche wille gaa lenger end til borgen til hendes Fader, dette skall wære mod 40 aar siden, meere er hand iche herom widende endsom hand har hørt at hun har wæred alle dager saaledes Svag, mend inted ont om hende hørt,

Peder Berge dernest efter sin Eeds afleggelse, Forklarede at dend samme dag som dend Kone fantes død, wille hand Roe till Præstegaarde/n, da kom dend huus Mand Lars Larse/n og Roende strax uden for Laxe fiskerie Houges dend Gaard denne Kone war paa, og sagde hvad monde det er som Recker der, og svarede da hand saa sig om det er ligt till et Quindfolck, hamlede saa begge derhend, og saa at det var et Quindfolck, \Rode hend fant det saa/ belagde det wed et lidet Toug om hendes wenstre haand, og Rode saa til Præste/n og andgaf det, widere er hand iche vidende, endsom hand har hørt at hun Gud bedrede wæret Urolig i hovedet og som af Raserie, som hand og mange Ganger naar hand har seet hende kunde fornemme at hun iche war wed sin Sands, undertide/n har hun kundet wæret noged bedre, har ellers altid ført et

1724: 184b

Stille og schickeligt Lefned i Nabolauged og so/m et andet Guds barn naar hun har wæret frj for sin Svaghed søgt Guds hus om Prædicke/n dager,

Lars Larsen Huus mand, aflagde sin Corporlig Eed, og derunder forklarede, at hand Roede under Laxe wogene Gaarde/n Hougen som dend afdøde Kone fantes tilhørte, og Peder Berge og kom Roendes, i det hand snachde med bemelte Mand blef hand Var at der Ræged noged i Strande/n, og sagde mellem sig at det siufntes till et Quind Menneske, Roede saa hend og fant hende død liggendes, war saa med ham at flødde hende til Lands et Knapt børseschud derfra, og bant et smalt toug om hendes hand, og belagde hende, og fulte dend ande/n Mand i Præste gaarde/n og gaf hendes dødsfald tilkiende, widere er hand iche om hendes afgang widende, mend forklarede at hun i Mange Aar har [wæret] Svag i hovedet af Uroelighed ved Sindetz wankelmodig tilstand, og har hun Skicked sig vell mod hvem hun har omgaaes med,

Isach Houge under sin aflagde Eed, Forklarede at paa en 8te Aars tid side/n hand kom at boe paa Gaarden Houge hvor dend afdøde Kone og boede, har hand seet hende og fornummed at hun tag og tag har wæret Svag i hovedet, saa hun har wæred Tung sinned og Vankelmodig, og

meste/n som hun blyddes for Folck og iche ville Komme til dem, mend gierne for sig alleene, og samme dag som hun befantes død snackede hand med hende 2de ganger i Jldhuset hvor hun sad og Kogte Mad omtrent Klocke/n 10 om Morgene/n, og hafde Macrel som de paa samme Gaard hafde gived hende og om aftene/n tilfor/n fanged, gik med sin Mad i Stuen og der aaed, og hend gick i Gaarde/n og forretted sit Arbeid, og fornam iche side/n till hende, Ellers har hand hørt at hun tilforne førend hand Kom at boe paa Gaarde/n, hafde af hendes

1724: 185

1724:

Svaghed wæret saa haart andfegted, at hun i Raserie war løben paa Skouge/n, men i hans tid iche wæred scheed, uden gick som en Meged Gammell schrøbelig Kone mod 80 aar, gick altid saa stille hend for sig self, widere weed hand iche,

Poul Houge efter aflagde Eed, sagde sig at have boed mod 20 Aar paa Houge, hvor dend afdøde Kone og war til huse hos Isach, forklarede at ined!! (med) hvert har hun wæred saa grum log i sit hoved, og med hvert noged bedre, mend side/n Paasche dette Aar har hun iche wæret Rett, og widere er hand iche afvidende, ude/n hun gik saa stille for sig self, og meste/n Ræd fremmed Folck,

Ole Leque fremstod og aflagde Eed, forklarede at for 20 Aars tid at hand war hiemme paa Houge hos sin Fader hvor hun bode, war hun dend afdøde Kone saa svag i hovedet af Raseri, at hendes Mand søgte efter hende og fant hende paa en Fiøs Lem og hendes barn gred derover at hun wæret borte og falden udj saadan Svaghed, og dend Svaghed holt hende lenge ved senge/n, og meste/n hvert Aar war saaledes helst om Høsten i ald dend tid hand var hiemme, og har hørt at hun udj saadan Raserie og Svaghed tilforne har løbet paa Skougen, og giemt sig udj et V(..?)g hus Strax der hun nu død befantes, hvilket hans Forældre kunde fortælle, wed Ellers inted widere end side/n hand kom hiemme fra har hand hørt af mange at hun har wæred i samme Svaghed og iche haft hendes Sands fuldkom/men,

Karj Lars datter wed Eed forklarede, at der er nu 20 aar side/n hun foer fra sin Fader der

1724: 185b

1724:

boede paa Houge, og i all dend tid hun var hiemme hvor dend afdøde Kone og boede med hendes Forældre paa samme Gaard, fornam og saa hun at bemelte afdøde Kone Ane Asbiørns datter war meget Svag i hovedet, blef hun borte og hendes Mand og børn med beklagende søgt efter hende, og fant mod aftenen paa en Floer Skygge oppe i høet, og Kom Ole Houge, som side/n er død ind till attestantens Forældre og sagde at de hafde fundet hende men iche Kunde faae hende ned, hvorpaa de gik samtl: og talte med godhed til hende, og omsider fick hende ind i Stuen, og lagde hende till Sengs og laae udj lang tid at Folcke/n paa Gaarde/n waage over hende udj hendes bedrøvelse og Svaghed, og side/n har hun altid wæred Svag, og gaaed stille hend, og gaaed om i Grandelauged, widere veed hun iche,

herom hvis forKlared er, war Tings widne begierendes som blef bevilged,

Hvorda for Rætten fremkom Ole Larsen Soelberg, hafde i Rette kaldet de 2de Mænd, Niels Jndre Moeberg, og Lars Tøsdal, Eedlig at giøre forklaring om hvor nær Citanten er udj Slegtskab med dend Erlige Pige Ane Johans datter Bogstrand saasom hand agter at begive sig udj Egteskab med hende og samme at maa fuldbyrde allerunderdanigst will andholde om Kongl: Allernaadigst tilladelse,

bemelte 2de widner aflagde deres Corporlige Eed, og efter hind ande/n eenstemig forklarede

1724: 186

1724:

og udsagde [at] Ole Kold Eides Kone, Karj som war Moder till Citantens Fader Lars Olse/n boende paa Lunde her udj Ous Gield, war Søster till Pigen Anne Johannes datters Moder Dordj Bogstrands Fader Wilhelm Samoide!! (Samnøy), saa at dise 2de Persohner som nu vill ægte hver andre er udj 3die lige Leed beslægtiged, saa som Citantens Fader war Søskende barn till Pigens forommelte Moder,
herom Citanten et Tings widne war begierende som bewilged blef,

Liuse Clostereds Eyere wed deres Forwalter war begierende at Skougerne maatte fredlyses, saasom er fornummed at de till upligt er hugge/n, mend iche overkommed de schyldige, hvilked og ved Næver flæcking er befunde/n, saa blef derom udj Kongelige Nafn Liuse Closters Skouger Fredlyst og aabenbarlig Almuen derom advared ey widere end Loven tillader at maa bruge efter deres bøxell Seddells Formeld,

Till samme tid og Sted hafde Jørgen Moeberg Stefnt Wintzentz Houge, fordj hand kom ind udj hans Quærn hus og der hafde Malet, og iche will betale ham sin Quærn Leye Aarlig fra Ny Aar till Nye Aar 5 mrk:, og schyldig for Et Aar,
dend Jndstefnte svarede at hand har Maled Et halft aar og har bødet ham betaling derfor, Kand iche Male lenger, saasom hand Mister sit Korn

1724: 186b

1724:

saasom Quærnen er gammell og Ufærdig at dend Spilder Malninge/n, er ey heller forbunde/n widere at male, og iche accordered videre endsom saalenge hand self vill Male,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Eftersom dend Jndstefnte efter egen forklaring har accordered aarlig Quærn Leye, men iche forbunden sig sin Lifs tid derwed at forblive og ellers Quærnen ey skall wære saa færdig at uden Skade derpaa kand males, hvilcket Citanten ey heller fragaar, altsaa Kand hand Wintzens Houge iche betale widere endsom maled er ey heller pligtig at forblive lenger endsom dette aar som accordered befindes, saa efterdj hand ey har afsagd sig fra Malninge/n bør hand betale forommelte 5 mrk: under Lovens adfærd, og Male sin tid till Aareds udgang som hand self siufnes sig tienlig,

Wintzens Houge hafde Stefnt Jørgen Moeberg fordj hand har andgived og sagd at hand hafde op brudt sit Quærnhuus, derfor at tilsvare Sagen efter Loven, og derforude/n sagt det i Mindelighed hvorpaa hand ingen widner hafde,
Dend Jndstefnte svarede at hand war i Quern huset mend iche sagd at hand opbrød det,
Citanten erklærede at hand gik i hans Quærn hus som war aaben, og hafde sin aars Malning der og widere er hand uvidende hvem som hafde op

1724: 187

1724:

lugt huset, formodede dend Jndstefnte at erstatte ham for sin Paasagn, og nogen villighed derfor,
Parterne blef forligt og dend Jndstefnte bad sin Veder part wed hand Reckning om forladelse, og erstattede ham de 20 s: udlagde Penger i Rette/n,

Forwalteren Hafde Jndstefnt Jørgen Moberg fordj hand hafde Maled En Søndag under Prædicke/n derfor at betale efter Love/n,

dend Jndstefnte svarede at hand hafde Maled En Søndag men iche fleere, formeente at blive befried efter som der war trang tid paa Vand, og naar det er aflyst will hand iche giøre det tiere saaso/m der er fleere der haver Maled,
Sagen blef wed forligelse afgiort wed Et Lod Sølfs betaling for dend første Gang som dend Jndstefnte tilstod at betale sin Eyer,

Forwalteren hafde Jndstefnt Hans Siversøn Bøe fordj hand nu forleden Vaarting hafde andgrebet Jan Buck paa sin Vey Ridendes til Bergen paa dend Gaard Søfteland, grebed hæste/n i Tøyelen saa hand hafde nær affalde/n og slaged sig forderved, som og med Ord overfaldet ham,
dend Jndstefnte Svarede at hand hafde Penge at fordre forfor!! (hvorfor) hand talte til ham, der paa Søfteland ham kom Ridendes, og war till et brullup, men ey giort ham Skade,
Formelte Persohn Jan Buck som er boende i Berg/en war og for Rette/n tilstæde forklarede at

1724: 187b

hand kom Ridendes og viste iche af at hand blef saa andgreben, thi som dend Jndstefnte greb udj bidseled og Røgte hæste/n til bage hafde hand nær affaldet, og side/n talte ham till med onde ord, miste sin hatt dend tid som hand dog bekom igie/n,
dend Jndstefnte svarede videre hand ville tale med Mande/n om 12 s: hand war ham schyldig, og hafde faaen en Knif derpaa, og war dend tid drucke/n saa hand iche veed at have begaaed noged mod ham,
fornefnte Jan Buck sagde at hand hafde i byen udj hans huus for Et aars tid side/n bekommed Knive/n udj betaling,
Videre hafde ingen af Parterne at indvende uden dend Jndstefnte sagde som og blef af Jan Buck tilstaaed, at hand war afstege/n og gik i Gaarden og Spaserede,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Af Sagens forklaring fornemmes at det er skeed udj et brullop, hvor dend Jndstefnte war drucken, og dend Veyfarende Mand er Kommen Reisendes, saa at det dog ey med wolsom overfald er skeed, mens som en hver efter Loven Ubehindred maa Reise sin Rette \og dend/ alfarende Vey og ey med nogen tvang blive hindred, helst og dersom dend Jndstefnte havde hafd nogen Gield hos han/nem at søge burde udj hans Huus og ved Loulig paatale søgd det, Saa Kiendes da at dend Jndstefnte Hans Siversen Bøe bør betale andre till widenskab ey at maa hindre noge/n Reisende Mand, for sin forseelse En Rd: og som hand haver en gang udj betaling taged mod en Knif af dend schyldige levert, bør han

1724: 188

dermed wære fornøyed,

Till samme tid og Sted hafde En Mand Jan Buck sagde sig boende i Bergen, wed Skriftlig Stefning som till afvigte ting Stefnt Gertrud Houg, Niels og Steen Hougen for Skyldig Gield, og at møde i Rette med Skifte brevene derom,
Jngen af De Jndstefnte møtte, og Stefne Vidnerne Johannes Tøsland og Lars Gosdahl Møtte iche som kunde afhiemle Stefne Maaled,

Afsagd

Eftersom Stefne Vidnerne iche Møder hvorfore Sagen efter Lovens befaling saasom ingen af de indstefnte Møder, Kand andtages denne sinde, altsaa bør Stefne Vidnerne paa deres egen

bekostning under 2 Lod Sølfs bøder at Stefne J Sagen {ind} till neste ting og da self møde deres Warsell at afhiemle, hvorefter da de for Sagen og bør til samme tid at Svare till Sagen,

Hafde Forwalteren paa sit herskabs wegne i Rætte Kaldet efterskrefne 3de Persohner tienende paa Liuse Closteret, nembl: Niels Omunsen Houge, Ole Johansen Tøseland, og Niels Larsen, Eedlig at giøre deres Forklaring til et Tings Widnes erholdelse at dend Delinqvent Jens Andfingsen Førde som formedelst hand hafde besoved hans Kones Søster, war udj baand og waretegt

1724: 188b

1724:

paa Clostered, men der af alle dem paa Gaarden wærende undviged med Jern paa sig og ey siden er tilspurt hvor hand kand andtreffes,

de Jndstefnte 3de Widner war nerwærende og blef Eedens Forklaring dem forrelæst saa og formaned om deres Sandheds udsigende,

Niels Omundsen aflagde Eed, og want at Fangen war stedse udj Jern hafde bolt med Laas om Fødderne, war udj borgestuen hvor Gaards Folcken tilholte og laa, altid tilstæde under opsyfn, og saaledes med sine Jern paa sig saae hand ham om Morgenen tillig udj Sengen i borgestuen liggende, som war dend dag de Saufnede ham paa Gaarde/n og mod Klocke/n 8te eller half Nj Søgte de alle efter og icke Kunde finde ham, blef og oplyst over alt og forbøden iche noge/n maatte føre ham af Landet mend hand har iche fornummed til ham side/n, og war attestanten dend som en Fiorten dager eller tre uger for Delinquentens bort Rømmelse forsiufnte boltene med et Nyt Laas og befant Jerne/n Sterke og trygge paa hanne/m,

Ole Johansen Tøseland aflagde Eed, forklarede at Delinquenten saae hand dend samme Morgen som hand undgik laae i Sengen i borge Stuen hvor drengene laae, og hafde sine Jern paa sig, side/n har har!! (hand) iche seed ham, og war med de andre Folck at søge efter hannem mend de Kunde ey finde ham, samme Delinquent hafde altid bolt og Jern paa sig og war i blant Folckene i borgestuen Natt og dag, udj deres øyensiufn,

1724: 189

1724:

Niels Larsen aflagde Eed, og forklarede, at dend Morgen tillig som Delinquenten om dagen blef Saufned, saae hand ham udj Sengen i borge stuen liggende med sine Jern paa, og derefter gik attestanten i Skougen, og efter at hand hiem kom og gick udj et af Gaards huserne at lage sig till byeReise klocke/n Nj omtrent, fornam hand at Delinquente/n war udgaaen, og boorte!!, hvorfor hand med de andre Folck søgte strax efter ham men Kunde ingen Steds finde, saa og efter hans hosbunds befaling war hand hos Lænds Manden med ordre at søge efter ham, og war Lænds Manden i Nordhordlehn Arne Hatlestad som attestanten war hos,

dernest tilspurte Almuen om dem iche var Vitterligt at samme Fange war well forwared udj Jern paalagd, hvor till blef Svared af mange og serdeeles af Elling Jndre Leque, Ole Leque, Niels Drange, med Ole Danielse/n Yttre Leque og Jon Torkelse/n, at de hafde saa ofte de har woren paa Closteret udj Arbeidet Seed Fangen udj Jern slutted og forwared som de og er well vitterligt og Kand Sande,

Om alt Forwalteren war beskreven begierende Et Tings Widne, hvilcked ham billig Mesig ey Kunde Negtes,

Dend 6 September holtes Sedvanlig Sommer, Skatte og Sage ting med Liuse Closters Almue udj Nordhordlehn, paa dend Gaard Yttre Hamre, overwærende wed

1724: 189b

1724:

Rætten, Forwalteren Sr: Ananias Harberg, Lænds Manden Arne Hatlestad, og efterschrefne Laug Rættes Mænd, Poul Larse/n HatleStad, Lars Larse/n Almeland, Lars Olsen Birkeland, Anders Nielse/n Jndre Hambre, Halvor Nielse/n Stien, Lars Rasmuse/n Houland, Niels Olse/n Øfstevold, og Thomes Nielse/n Yttre Hamre, foruden tilstæde Almue/n som Tinged Søgte,

Retten som sedvanligt blef Satt udj Kongens høye Nafn,

Publiceret

Eyeren for Liuse Clostereds bøxell Seddell dat: Bergen d: 9 April 1723 paa 18 mrk: Smør og ¼ faar udj Gaarde/n Wig till Mickel Olse/n fæsted sin Lifstid, og bøxele/n efter Loven betalt,

En dito dateret Bergen d: 15 Martj 1723 paa En half Løb Smør og En half hud udj dend Gaard Storem i Nordhorlehn beliggende bøxlet till Erich Olsen, hvorfor hand bøxele/n efter Loven har betalt,

Ligeledes af dato Bergen d: 11 Oct: 1723 hvorwed till Christian Johanse/n er bøxlet og fæsted sin Lifstid 1 Pund Smør og 1/3 deel faarschind udj dend Gaard Øfre Sagstad dernest 1 pd: Smør og 1/6 deel faar udj Nedre Sagstad, hvorfor hand bøxele/n efter Loven har betalt,

Ligesaa af dato Bergen d: 6 April 1723, derved bøxlet og fæsted till Erich Johansen 1 pd: Smør 1/3 faar udj Gaarden Øfre Sagstad, og 12 mrk: Sm: og 1/12 faar udj Nedre Sagstad, bøxelen efter Love/n betalt,

1724: 190

1724:

Ligeledes af dat: Bergen d: 31 Martj 1723, 1 pd: 21 mrk: Sm: og ¾ hud udj Gaarden Indre Hamre, fæsted till Niels Andersen for sin Lifs tid at beboe, og derfor bøxele/n efter Love/n at wære betalt,

Item af dato Bergen dend 19 Janvarj 1724: hvorved er bøxlet till Rasmus Olsen Et halft Spand Smør 1/8 Vog fisch, og 1/8 huds Landschyld udj Gaarden Kleppe, der er beliggende i Nordhordlehn hvorfor bøxell Manden har betalt bøxelen efter Loven,

Endnu En bøxell Seddell dat: Bergen dend 8 May 1723 hvorwed bøxlet og fæsted till Corporal Niels Haagensen ½ L: 4 ½ mrk: Sm: udj Gaarden Atlestad, hans Lifs tid at bruge og beboe efter Loven, bøxelen efter Loven betalt,

Till hvilcken Tid og Stæd Forwalteren hafde ladet Stefne Carl Walle for Slags Maal paa Poul Walle øved afvigte Aars Høst, item bemelte Poul Valle til wedermæhle, og til widne udj Sagen indstefnt Poul Hatlestad og Elef Nattveed Eedlig forklaring derom at giøre,

dend Jndstefnte svared at hand iche hafde slaged hannem, sin Grande,

Poul Valle møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne,

Citanten forlangede widnerne afhørte, hvilcke blefve fremkaldet, og Edens forklaring med formaning om deres Sandheds udsigende dem forkynt og forelæst,

derefter Poul Hatlestad aflagde Eed, og for-

1724: 190b

1724:

klarede at afvigte Aars Høst kom hand paa Walle en Søndags aften, og war Granderne \der/ med Eilef Nattved, da hørte hand sige at Carl og Poul Walle hafde wæred sammen før end hand kom der, mend hand saa iche at de Sloes tilsammen, mend hørte at begge sammen talte

tilhobe om Steen og Slotter som de tvisted og war Ueenig om, og hørte hand at Poul sagde til Carl at hand hafde Ræved og taged ham i bringen og Reved Skiorte/n i Støcker, og Carl sagde at hand skulle Klippe eller hugge hans Fingre Et af dem var det som hand kand mindes, og side/n udj Gaarde/n sagde Carl til Poul, denne Graa haar schall ieg sorte, widere ved hand iche i denne Sag at forklare, Citanten tilspurte Vidnet om hand iche dend tid og saa at Pouls Skiorte i brøsted war Sønder Reven, hvortill hand svarede at hand det saae,

Elef Natved aflagde sin Corporlige Eed, sagde at hand war hendbøen paa Walle forgange/n Høst, og war hand drucke/n, og saa hand som hand sad ved bordet i Stue/n at de 2de Poul og Carl tog i hind ande/n og bar det paa døren med dem, siden ved hand iche hvorledes det gik till, og kom hand iche i Gaarden førend de Mænd fra Hatlestad opkom, widere ved hand iche herom, Citanten tilspurte ham hvorledes det bar i haab i Stue/n om Carl tog Poul i haar eller Skeeg, dertill svarede at hand iche videre saa end Carl tog Poul i bringe/n og derwed fulte de efter hver andre paa døren,

Citanten begierede opsettelse til neste ting at faa indstefnt Hatlestad Mændene, Arne og Salomon, Syneve Walle, og Marite ibd:,

Afsagd

Sagen udsettes til neste ting at Citanten kand faa indstefnt sine Vidner, til hvilcken tid Parterne igien har at møde,

1724: 191

1724:

Hafde og Stefnt Lars Mickelse/n tienende hos Ole Nielse/n Sandven, fordj hand har negted at Skydse for betalling til byen, med widere \for/ hans tale som da falt,

dend Jndstefnte møtte iche, Stefne Vidnerne Ole Hatlestad og Anders Nielsen Jndre Hamre afhiemlede Stefnemaalet,

Afsagd

Sagen opsettes til næste ting hvor da dend Jndstefnte paalegges at møde,

Forwalteren tilspurte Almuen om nogen af de Skatter og Contributioner er afwigte aar i dette tinglaug falde/n som fol: 178 er indført, hvortill Almue/n svarede at ey nogen deslige er enten tilfalde/n eller betalt, og ingen hus Mænd uden dend paa Kleppestøe boende som betaler aarlig hus Mand Skatt, hvorpaa Forwaltere/n war Tings widne begierende som bevilged blef,

Anno 1724 dend 2den Oct: blef holden Skatte Høste ting med Østen Søe Skibredes Almue i Hardanger paa dend Gaard Moe, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n, Lænds Mand Ole Berven, og efterskrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd, Tollack Netteland, Lars Scheye, Ole Torbiørnse/n Østensøe, Arne Nedre Vig, Brigt Hellestved, Christopfer Steene, Omund Moe og Svend Scheie, foruden den nærværende tingsøgende Almue,

1724: 191b

1724:

Samme dag blef med Skatternes anammelse fortfared, saavelsom og dagen dend 3die nestefter, undtagen efterfølgende forretted,

Paa samme tid og Sted frem kom Christopfer Jørgensen boende paa dend Gaard Røchen udj dette Tinglaug beliggende, og hafde i Rette Kaldet de 2 Mænd Lars Nesthuus og Johannes

Aarhuus Eedlig at giøre forklaring at hand er Kiødelig broder baade til Fader og Moder till dend Persohn Niels Jørgensen som for Matros udj hans Kongl: May:ts Tieniste blef Aaret 1704 udskreven, og siden død udj Tieniste/n efter hvilcken hans broder hand agter at søge hans til gode havende Maaneds Penger, og derfor om sit paarørende Slegtskab war et Tings Widne begierende, andviste dernest bemelte hans Sahl: broders bekomne inroullerings Patent dat: Admiralitetet dend 13 Oct: 1704 og under Bergens werfnings No: 816, som ha/nnem paategned blef tilbage levert,

bemelte i Rette havende 2de Vidner blef frem Kaldet tilstod Varsell, og efter deres aflagde Corporlige Eed, Forklarede begge Eenstemmig, at fornefnte Christopfer Jørgense/n Røcke/n er fullbroder till dend omnefnte Niels Jørgense/n som gick ud for baadsMand udj Kongens tieniste, og En broder war der till som heder Jon Jørgense/n som gik ud for

1724: 192

1724:

Soldat under det Bergenhusche Regiment og døde Øster FredrichsStad, og dise 3de Persohner er sammen auflede børn baade af Fader og Moder, deres Fader heder Jørgen Jonsen og deres Moder Karj Jons datter begge Erlige Egte Folck som boede paa dend Jord Birkeland her udj Tinglauged og strax ovenfor Præste Gaarden Wigøer beliggende og for mange Aar wed døden afgaaen,

Citanten war herpaa et Tings widne under Rættens haand og Seyl beskreven meddeelt som hannem Loug Mesig ey Kunde nægtes At saaledes for en Siddende Rætt er passeret det bekræftes wed undertegnede haand og samtlig vores hos trøgte Signeter Actum etc:

Dernest Tinglyst

Lars Torstens!! Nesthuus sit Skiøde til sin Søn Lars Larse/n dat: 3 Oct: 1724 hvorwed hand har Solt Skiødet og afhændt til han/nem hans hustru børn og arwinger sin paaboende Gaard Nesthuus i Wigørs Sogn beliggende schylder 2 pd: 15 mrk: hvorfor ham er betalt En half Rd: for Marken saaso/m det er uden bøxell, till Vitterlighed forseylet af Tollack Netteland og Lars Brigtsen Scheye,

Dend 4de October blef Ting og Rætten som i Gaard Satt og holden,

1724: 192b

1724:

hvorefter blef publiceret

En bøxewll Seddell dat: 24 April 1724 paa 2 pund Smør udj Øfre Birkeland i Stensdahlen beliggende, af Eyeren Jan Bolstad udgiven till dend Unge Karl Torbiørn Siursøn for sin Lifs tid som en Leylending efter Loven at beboe,

Frem kom udj Rætten Knud Aackre og Jon Lange Sætter udj Kintzerwig tinglaug, og som Odels og Løsnings Mænd till 3 Spand Smør udj Jorden Soldall her i Tinglauged beliggende, som Torsten Larsen beboer, altsaa Aamanglede de sine Penge Mangell og holder sig for Løsnings Mænd med tiden wed Laug og Rætt derpaa at Tale saa snart deres Vilckaar sig tillader, hvilcket de begierede Publiceret og udj Protocollen indført som ey Kunde dennem billigmæsig nægtes,

Iver Johannesen Aalvig ved sin Fader Johannes Aalvig lod til Kiendegive at wære Odels baaren og Løsnings Mand till dend Jord Schutleberg her udj Tinglauged beliggende som Lars

Siursen beboer, og som hand Mangler Penger at indløse samme Jord med saa lyser hand samme sit forfald, og agter sig med tiden sin Rætt at paatale,

1724: 193

1724:

Jon Norem Soldat hafde ladet Stefne Ole Tvete at hand wille appellere paa dommen og at hand skulle svare hannem nærmere at møde her til Vidners andhørelse over Britte Ommunds daatter paa dend maade hun har ligged hos andre Mandfolck, til Vidne indstefnt Lars Schaalem, Christopfer Tole, Niels Norem, og Knud Tvete,

Dend Jndstefnte Ole Tvette Møtte iche,

Kals Mændene Ole og Haagen Fose, wed Eed forklarede at de hafde ichun Stefnt Ole Tved alleene at svare til domme/n og ey at andhøre Vidner iche heller war de begiert at Stefne QuindfolKed,

da blef forafskeediged

Efterdj at Quindfolcked Britte Ommunds datter ey er Stefnt som Sagen paaGielder, og Ole Tvette icke heller anderledes er warsled efter Kalds Mændenes Eedlig Forklaring, endsom till at svare til domme/n, saa at ey Lovlig Kald og Warsell som Loven befaler er given, altsaa hendvises Citanten Loulig at Stefne Quindfolcked som og Ole Tvete om hand det fornøde/n agter till at andhøre widner, hvorefter widere gaaes hvis Love/n befaler,

1724: 193b

1724:

Lars Siursen Norem hafde i Rette Kaldet paa sin Moder Christj Lars dastters Vegne, Ole Jacobsen Norem at betale hende Landschyld af 1 pd: 8 mrk: udj Norem som hun er Eyende og hand bruger, hvilcked hun har arwed efter sin Fader,

Ole Jacobsen møtte wedgick warsell, og svarede at hand iche nægter Landschyld mend vill have tilbage det som hand formøged har betalt, thi udj Matriculen er hans brug ey meere endsom 1 L: 9 mrk: og ½ hud, hvoraf hand har betalt Encken af Et Spand og Fiorten Marker, som ichun er Et Spand og 8te Marker, fremlagde Extract af Matriculen under Fogdens haand som over ens Kommer med hans i Rette settelse,

Citanten svarede at hand forundrer sig at dend Gaards thun iche skulle være saa meged som hans Moders paa boende, hendschiød sig till Rettes Kiendelse paa begge Sider,

Forafskeediged

Som det bevises at Jorden iche Skylder meer efter Matriculen endsom 1 L: 9 mrk: Sm: og ½ hud som Ole Jacobsen bruger, hvoraf hand formeged til Enken har betalt, saa bør hand have saameged tilbage igien som hand hende har betalt, till hvilcked at ligne denne/m i mellem og udregne opnefnes de 2de Loug Rættes Mænd Tollack Netteland og Lars Skeye naar Parterne det forlanger samme for betaling at forrette,

1724: 194

1724:

som side/n udj Retten bliver Stadfæsted,

Som ingen Sager war at forhandle hvorom 3de ganger blef paaRaabt, saa blef Restantzerne for indeværende Aar som war Conferered og oplæst tagen under forseyling, og derefter Tinged for denne gang opsagd,

og opnefnt forinden, Laug Rætted som nestKommende Aar skal betiene Retten nembl: Gamle, Endre Røseland, Lars Øfsthuus, Torsten Meehuus, Tormoe Løpse, Ole Berge,

Germund Berge, og Nye Per Samsonse/n Wig og Ole Arnesen Thole, hvilcke 2de bliver tilsagd at aflegge deres Eed efter Love/n,

Dend 6te October betientes Rætten paa dend Gaard Haldanger udj Ulvigs Sogn og Hardanger beliggende, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen og med Lænds Mande/n Siur Leque efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd udj Gravens Tinglaug som wed dend Seeniste Nye Matriculering hafde medwæred, hvorefter høyæd[le] og Velbr: Hr: Stift Amt Mand Undals befaling som udj Rætten blef oplæst samme Gaard skulle blive besigted om dends Skyld og taxt udj Skatten, Laug Rættes Mændenes Naufne ere Magnus Børsem, Niels Spilden, Arne Saaquitne, Anders Wambem, Helge Holven, Daniel Leque, Omun Sygnestvet, og Iver House,

1724: 194b

1724:

Opsidderne Tomes og Endre som tilkiendegaf at beboe og bruge bonde Gods, og Niels Nielse/n boende paa Ha[l]snøe Closter[ets Gods], og hver Part Raader self bøxelen,

Saa møtte og efter indVarsling Christopfer Omundse/n Ødven under Baroniet Rosenthals Jurisdiction sorterende, og forlangede at denne Jord efter hans andragende udj Ager og Eng maatte blive efterseed,

Opsidderne war og begierende at deres Skoug og Mark maatte eftersees hvor Fieldskrede/n ofte som og aarlig overgaaed, og Stor Skade giort, desligest samme fare er undergiven saa de iche Kand wære sicker at ioe baade huus og Gaard derved udgaaer,

hvorefter udj Parternes overwærelse blef efterseed Jordens Eign til Fields uden Gierds med Field beite, og befindes saavit hielpelig Field beite, Skoven af birk er meged wed Field Skreede bederwed og nedslagen, saavelsom og en deel af Furre Skouven hvoraf ey meere er endsom till husernes Reparation, dend Farlighed som denne Jord er undergiven er alt for stoer saasom dend ligger høyest op under de høye Fielde hvoraf \tilsiufnes/ aarlig baade Fieldschreede og Sne løb overgaar baade Ager og Eng, og er udj Fieldet Aatte Stæder hvor det er Sønder brusted som henger till nedfalds, saa at naar det skulle udbryde da udtages Gaards huserne med Folck og Creaturer om det Vinters tid som farligst er skulle hende sig, hvilcked Gud Naadelig afværge,

1724: 195

1724:

Dagen efter dend 7de dito blef iligemaade Ager og Eng med Floer og Løe efterseed, og befindes mangesteds saavell paa Bøen som Agrene endnu af Skreederne beliggende som de paaboende ey har wæred god for at bort Rydde, derforude/n saa er denne Jord en tungwunden, som og Field Jord, som med Stor Umage og besvær maa dyrkes og høstes, ia end og en besværlig Søe Vey, saa at opsidderne maa snart bære paa deres Rygg alt hvad som de skall have,

Og er da paa det første thun som Halsnøe Closteret Eyer dens Ager efter wores udmaaling befunde/n med Store og Smaa flæcker, hvoraf Opsidderen har nylig opta(gen) een deell, formedelst af dend gamle Ager af Fieldschreden war udtagen, som da er tilsam/men J det høyeste 7 ½ Maal, hvorudj Kand Saaes omtrent 4 ¼ td: byg og hafre tilsamme/n fordj Agrene Mange stedser saa Grundig og tyndlandet at Mand med En Jernstour mangesteds for berg icke Kunde Komme dybere endsom lidet over Et Spa(n?)d (Spaad?), af Høe og Halm Kand denne Jord Føede 10 Kiør 1 gra Oxe 4 Gield Nød og 1 Øeg, Smahler af Faaer og Giedder Kand ey saa fast beregnes saaso/m de fødes lidet med høe, mend med Løf og gaar (….?)ge paa

Vinteren ude naar Aaringerne er tilladelig, Er dog af os andseed for 6 Kyllog eller 36 stk: tilsam/men,
det andet thun som er bonde Gods, og Thomes og Endre paaboer, er ingen Marke

1724: 195b

1724:

Skouv till saaso/m Skreede/n af Field og Snee har udtaged det, saa og lidet Furre Skoug af Jngen betyedning, dette thuns Ager som ilige maade bestaar af mange smaa Flæcker er omtrent till 6 ½ Maal med ey opRydde Flæcker, er og af Grund og Steened Jordard, hvorudj Kand Saaes i det høyeste 3 td: byg og hafre meer eller Mindre ligesom Aaringer Kand andsees af Jord Mande/n at tilfalde, og paa denne Jord Kand iche fødes Meere af deres Foeder endsom 8 Kiør 1 gra Oxe 4re Gield Nød og 1 øeg eller hæst, med Smahlerne har det dend samme beskaffenhed som det første thun og andsees 4 Kyllog Smahler eller Giedder som alt ligesom det Kand falde sig,

Derefter blef Parterne Jndkalded, og tilspurt hvormeged de afwigte Aar hafde føed, hvor paa Christopfer Ødven til Kiende gaf at afvigte Aar paa Kongens thun hafde Leylendingen Nielsis!! \Niels/ føed 17 Kiør 1 gra Oxe 7 Ung Nød 1 øeg og till 70 Smahler og Giedder, bemelte Leylending svarede hertill at fra Tagsigelse Fæsten 8te [dage]? efter hellig tre Konger tider afvigte Aar slog Fored ham feyl at hand maatte Marke til sine Creaturer for at holde Lived i dem till de Kunde Komme paa Græset, men war Umueligt herefter at Kunde schee, hvortill hand og maatte søge hielp hos andre,

Andgaaende det andet thun til Kiende gaf hand at de afvigte Aar hafde føed 11 Kiør 6 Gield fenned!!, 1 gra Oxe og 1 Øeg, og war der ellers Torger huus Mand paa Pladset Roug støen,

1724: 196

1724:

item Knud paa Pladset Quammen som hand formeente bekom hielp till deres Creaturer men viste iche \til/ hvormange af denne Jords Mark,

Opsidderne Svarede hanne/m herpaa at dend Eene hus Mands Koe er indregned udj deres, og faar dise huus Mænd hielp i bøyden hvor de Kand, at Grave for sig udj Field og Urer hvor andre ey Kand snart fremkomme,

Leylendingen paa Kongens Part tilkiendegaf at hand Aarlig aars maatte leye mange Folck til at hielpe han/nem at indhøste sin Jords Grøde, og denne afvigte Sommer foruden sig self, 1 dreng, 2 tøser og en gietle tøs, har hand udgived udj Reede Penger till Leyefolck 7 Rd: 10 s: foruden Kost, og end da gived meere som hand med Eed Kunde og ville Stadfæste, formodede at alt saadant bliver taged udj betragtning, thi der er alt for tung wundet Jord hand sidder paa,

Contraparten Christopfer Ødven svarede at ved en witløftig Jord, som er wid at slaae, er det mueligt \andet end/ at for et halft Maal paa andre Stæder og nu Kand wære for Et Maall har hand betalt for half ande/n, og hvor der er tøck En og Steenig vill de have meere at slaa for,

Videre hafde Parterne ey at forklare og Jndvende, da blef saaledes efter Loug Rettes Skiøn og betenckning

Kient og Afsagd

Efter nøye Siufn og besigtelse i Gaard og J dag, over denne Jord Haldangers begge thuns Eign baade af Ager og Eng Skoug og Mark, saa Kand umueligt med

1724: 196b

1724:

Goed Samvittighed ey høyere andsees at Opsidderne Kand Skatte og schylde af høyere endsom det første thun wed Paaleg 18 mrk: som da bliver 1 L: 1 pd: 3 mrk:, og det Andet

thun Kand iche taale høyere endsom tilforn 1 L: 18 mrk: Smør, thi omendschiønt at Leylendingen Niels paa Kongens Jordepart boende har afvigte Aar haft saa mange Creaturer, saa befindes det udj Sandhed at Skougen er udhugged till Mark og Ska(v?) saa at dend i Mange Aar icke Kand komme for sig igien, og af Field og Sne Skreede udtaged, til med saa Kand paa dette Thun herefter ey fødes eller paasættes nogen tid saa meged, det Andet thun har ingen Marke Skoug, og hvad Jordens beleylighed og begreb er saa er dend tung wunden og med Stor bekostning at dyrke og høste, hvilcked alt af dend høye øfrighed udj Naadigste betragtning andtages, thi hvad som dends udsæed andgaar og som wj har befundet auflen udj Laden, saa er icke wenteligt at de paaboende Kand aufle stort høyere endsom efter een tønde byg Toe og En half tønde og Efter En tønde hafre tre tønder med Sæede Korned indberegned, saaom Jorden ligger saa høyt til Fields at Kulde betager Grødens fremwæxt, saa at Paalegged ey høyere Kand andsees for endsom melt, og alt som forhend forklared efter nøyeste Skiøn og Samvittigheds betragtning, det Vj wed undertrøgte Signeter bekræfter,

1724: 197

1724:

Dend 9 October blef Seedvanlig Skatte og Sage Ting holden med Kintzervig Tinglaugs Almue paa dend Gaard Diønne, overwærende ved Rætten Kongl: May:ts Foged Oluf Larse/n, Lænds Mand Jon Øfre Quale, og efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd nembl: Jon Wines, Orm Mansager, Lars Mandsager, Østen Lutrum, Iver Lofthuus, Brynild Svartved, Lars Trones, og Knud Trones,

hvor Rætten udj Kongens høye Nafn som sedvanlig blef Satt,

Af Kongl: Allernaadigste Forordninger og anden høy øfrigheds foranstaltning war ingen at allerunderd: at Publicere og blef Skatterne anammed,

Dagen efter dend 10de blef Publicered,
Capit: Carl Albregt Lilliengrefs Skiøde dat: Kintzerwig dend 23 Martj 1724 under hans haand og Signete hvorwed Skiøder og Selger till Christopfer Ødven dend Øde Part udj Instenes i Kintzervig Sogn som hand sig dend 21 Julij 1723 tilforhandlede efter Sahl: Lieut: Davids/en med overbøxell till ½ L: Sm: og 3 L: Salt Baroniets Gods og 2 pd: Smør Domkirk/en i Berg/en tilhørende, alt for dend Summa Solt og afhendt 40 Rd: af Christopfer Ødven betalt,

1724: 197b

1724:
Jon Diønnes Pante bref till Enken Gyri Anders datter Opheim paa 82 Rd: Rede laante Penger af hendes Sahl: Mand Ander[s] Torkelse/n till Pante Mandens Sahl: VærFader Ørjan Endresen, og Pantsætter derfor sin paaboende Gaard Diønne Yttre Thun 1 L: 1 pd: 1 ½ mrk: Smør, daterit Diønne d: 9 Oct: 1724 og till Vitterlighed underforseylet af Knud og Christopfer Diønne,
Kongl: May:ts Fogeds bøxell Seddell dat: Qualvig d: 8 Aug: 1724 paa 1 Løb Kongens Gods udj Gaarden Lofthuus till Jørgen Onundse/n (Omunse/n) at beboe sin Lifs tid, og bøxele/n efter Loven betalt,
Sogne Præsten til Kaars Kirken i Bergen Hr: Anders Bing, hans bøxell Seddell paa 3 Spand benificered Gods udj Midnes i Kintzerwig Sogn beliggende, bøxled till Isach Jacobsen, som

Oluf Erichsen godVillig har for ham betalt!! (opsagd), og sin Lifs tid efter Loven at maa beboe, bøxele/n at have betalt med 3 Rd:

1724: 198

1724:

Asbiørn Arnesen boende udj Tunsberg Øster paa Norge, hans Skiøde dateret Kintzervig Tingsted Diønne dend 9 Octobr: 1724, paa 1 Spd: 4 ½ mrk: Smør ½ Giedskind udj Lothe i Kintzervig Sogn og Hardanger beliggende, som hand efter sin Sahl: Fader Arne Wines har arved efter Skiftebreved dat: 26 Sept: 1695: og for 3 aar Solt til sin Eldre broder Jon Arnese/en derfor erholdet betaling efter deres Kiøb og Foreening, til Vitterlighed under hans boe Mærcke, og medforseylet af Gunder Alsager og Siur Lothe,

Astri Svens datter Sanstøe hendes Skiøde dat: 9 Oct: 1724 paa 1 Spand Ubøxled Gods i bemelte Sanstøe som hendes Sahl: Mand Lars Beck hafde Solt til deres Vær Søn Erich Olse/n og derfor betaling nødt, nu Skiødet udstæd, og til Vitterlighed underskrefved og forseylet af Prouste/n Hr: Magister Jørgen Brose og Svend Berven,

Hendrich Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 9 Martj 1724 hvorved hand Selger og afhænder 1 Løb Smør og 2 L: Salt udj dend Gaard Lotje med overbøxell till Ole Larsens og Niels Aamundsens brug, og derfor bekommed af Lars Odsen Lothe efter slutted Kiøb og forEening 130 Rd:

1724: 198b

1724:

derfor at følge hannem og hans Arvinger till Evindelig Odell og Eyendom, med all dese/n tilligende Eyendeehler,

Kongl: May:ts Fogeds bøxell Seddell dat: Qualvig d: 8 Aug: 1724 paa 3 Spand Smør 1 ½ Løb Salt udj Gaarden Maackestad, Kongens Gods bøxled og fæsted till Lars Salomonsen, som derfor bøxelen efter Loven har betalt at beboe sin Lifs tid efter Loven,

Derefter Paa Lars Torbiørnsen Alsagers Wegne J Retten fremkom Jon Wines og tilkiende gaf at hand var Odels berettiged og Løsnings Mand till det Gods udj Lothe som Niels og Ole Pa[a]boer, og Sr: Hendrich Miltzou har Solt till Lars Aadsen Lothe som hans Skiøde i dag Publiceret udviser, lyste derhos bemelte Lars Torbiørnsens Forfald og Penge Mangell till samme Godseds Jndløsning,

Dend 11 dito blef Tinged igien Satt og holt, og da Publiceret,

Jarand Arnesen Mælands Gave bref dat: 10 Oct: 1724: paa 1 Løb gl: Landschyld udj dend Gaard Store Nae i Ullensvangs Sogn beliggende, som hand har gived og forært till sin Datter Torbiør og hendes

1724: 199

1724:

Mand Erich Asbiørnsen og deres børn till Odell og Eyendom hvilcken Jord de beboer, og derimod at hans Søn Ole nyder Jefned efter Loven, till witterlighed forseyled og under tegned af Peder Mæland, og Jarands Søn Ole Mæland,

Dend 12te Dito blef Retten igien betient som de forrige Ting dager, og blef publiceret

Torsten Jonsøn Sexes Skiøde daterit 11 Oct: 1724 hvorwed hand paa sine 2de børn Aamund og Torbiørns wegne Selger og afhænder 1 pd: Smør som de hver helften har arwed efter deres Sahl: Moder, udj hans paaboende Gaard Sexe, til sin Elste Søn Svend Torstensøn, hans Hustru og Arwinger hvorfor hand har betalt 20 Rd: og self har hand arwed 12 mrk: saa

hand nu Eyer ½ L: med bøxell og herlighed, detz til Vitterlig under hans Signet og til Vitterlighed medforseylet af Jon Quitne og (ope rum)
Wiglich Tomsen (Tomesen) Yttre Jaastads Skiøde dater: 11te Oct: 1724: derved Solt og afhændt til sin Søn Thommes ½ L: Sm: ½ Giedskind udj dend Jord Berje i Odde Sogn, for 34 ½ Rd:, og Løsnings Rett til dend anden Part Gunder paaboer, derforude/n har bemelte hans Søn betalt for Rætten till Ole Willure, Asbiørn Age, Tollef Krogevig og Jacob Rogde 12 Rd:, til bekræftelse under deres Signeter og til Vitterlighed af Ole Jaastad og Poul Langesetter,

1724: 199b

1724:

Margrete Daniels datter Sahl: Torsten Gundersen Backes Enkes Skiøde, hvorved hun med sin Laug Værge Christen Eitrems Samtøcke har Solt og afhændt till Lars Omundsen Degrenes 1 pd: 21 mrk: Smør udj den Gaard Bache i Odde Sogn med bøxell og herlighed som hand er Odels Mand till, til Vitterlighed under hendes Sahl: Mands bomerke og af hendes Laug værge samt Jon Quitne og Orm Mands Agers Signeter bekræfted, dat: 11te Oct: 1724,
Ligelydende Skiøde fra hende og samme dato samt til Vitterlighed forsegled paa dend Anden halve Part 1 pd: 21 mrk: Sm: Solt og af[hændet] udj samme Jord Bache till Iver Omunds/en Degrenes og hans Arwinger, blef og publiceret,

Dernest blef Sagerne forretage/n,

Till samme Tid og Stæd hafde Sr: Lars Galtung boende paa Torsnæs i Sundhordleehn ladet Stefne de 2de Mænd her udj Kintzervig Tinglaug boende, Heine og Jon Yttre Jaastad som Vidner Eedlig at giøre Forklaring, om

1724: 200

1724:

de udj Lione Vaagen i Strandebarm da de paa deres Reise for ont Veyr og Modbør laa der Kort for Jul afvigte Aar har seedt nogen Tømmer Stocker der opført og ellers udj Ole Larsen Liones Nøsted ophuggen, till et Tings widnes erholdelse, Hafde og ved de 2de Mænd Iver Wichene og Ole Svendsen ladet indstefne Ole Larsen Liones till wedermæhle og samme Vidners forklaring at andhøre,
bemelte Mand som er under Liuse Closters Jurisdiction i Strandebarm boende møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne,
Kalds Mændene forklarede at de hafde mødt ham paa Veyen da de skulle gaa till hans huus og forkynde Stefne Maaled, da forkynte de ham det og hand svarede dem at hand ville Komme hvorpaa de Leed dette war i dag 4re Uger,
Citanten svarede at hannem er Uvitterligt andet end at Stefne Mænderne hafde for dend Jndstefntes boepell andkyndiged Stefne Maaled hendskiød det til Rettens Kiendelse,
de 2de Jndstefnte Vidner ware for Retten tilstæde og tilstod at wære warslet Loulig,

denne sinde forafskiædiget

Som Stefne Mændene iche har forkyndt deres Stefne Maal for Ole Larsen Lioneses boepell, og hand ey heller Møder, altsaa udsættes Sagen til neste ting, og paaleg-

1724: 200b

1724:

ges Kalds Mændene Iver Wichne og Ole Svendse/n at forkynde deres Stefne Maal Loulig, som og at Møde til neste ting det efter Loven at afhiemle, desligeste haver og de 2de Vidner efter Varsel/en at møde til neste ting under Et Lods Sølfs bøder af hvem af dem som udebliver,

Kongl: May:ts Foged hafde ladet Stefne Knud og Svend Sexe for Slags maall med hver andre efter forrige tiltale, til Vidne udj Sagen Johannes Neste Sexe, og Ysten Olsen Sæxe,
De Jndstefnte 2de Mænd for Sagen møtte og svarede at de ey hafde slaged tilsamme/n, og Sven blef wed sin forrige forklaring,
Sagen blef med Fogden forligt at hver af dem betaler 2 Lod Sølf hvormed Sagen greb Ende,

Saa hafde og Svend Sexe tillige med Niels Skieldaas efter forrige tiltale Stefnt Knud Sexes Kone og hendes Mand till Vedermæhle, og til Vidne de 2de Koner Christj og Synneve til hus paa Sexe,
De Jndstefnte møtte tilstod Loulig Varsell og erklærede Knud Sexes Kone Sig at hun aldrig Veed at have paasagt Sven Sexes Kone noged, men med hende var en afte/n udj Mund Klammerj, og har hun iche andet endsom alt Erligt og Gott at Sige om og paa hende saavelsom Niels Schiældaas, ey heller

1724: 201

1724:

ved hun at have sagd noged, skulde det i hastighed wære skeed da hun med Skienderie tiltalte hende saa vill hun bede om forladelse, hvilcked og skeede og Ragte de hver andre deres hender saavell Svend Sexe paa sin Kones Vegne som Niels Schieldaas paa egne wegne
Vidnerne som vare Jndkaldet var tilspurt om de var noged i slægtskab till noge/n af Parterne, hvorpaa de svarede at de var Far Søster till Svend Sexe,
bemelte Svend Sexe og Niels Schieldaas derefter formeente at nyde deres omkostninger for Stefne Maalerne udlagd, og til Vidnerne for at de skulle Møde,
Videre hafde ingen at indvende mend schiød det till Rettens Kiendelse,

Afsagd Kient og Dømt

Det befindes at denne Sag mellem Knud og Svend Sexes Koner som ere Grander og Naboer tilsammen har Reist sig mellem den/nem wed mellem tale, som dog paa enten af siderne \ey/ bør Komme nogen till hinder og Skade, widnerne som vare indstefnte og ere beslægtiged Kand og bør efter Lovens 1ste bogs 13 Cap: 17 Art: icke andsees, og derforuden efter Lovens 1ste bogs 5 Capit: 7 Art: og dens Videre befaling saasom dend Jndstefnte har erklæred

1724: 201b

1724:

og Retted for sig udj Mindelighed ved afbedelse \saa/ har Sagen grebet Eende, altsaa Kiendes og dømmes for Ret og billigt at denne Sag bør og skall wære af ingen wærdj, saasom de paa alle sider ere skickelige og Erlige Folck og aldeeles ey meere at omtales, Skulle det hende sig at enten Knud Sexes Kone eller Sven Sexes skulle herefter have nogen Uenighed mellem sig og iche leve som fredelig Naboer tilsamme/n, da gaaes derom ved Loulig Stefne Maall som Loven videre befaler og dend schyldige derfor at lide, og som i det øfrige er paastaaed af Citanterne omkostninger saa ophæves det paa begge sider, alt at efterkommes under bøder efter Lovens videre Medfart,

Till hvilcken tid Ole Reisetter hafde Stefnt sin Farbroder Lars Iversøn ibid: at lade udløse sig af en Tey Bøle Kaldet, som ligger till Reisetter hvortill Citanten som af Elste broder holder sig til Løsnings Mand og har udj Jorden og hoved bølled indløst af sine Søskende 1 L: 4 mrk:, og derunder og vill løse dend anden part af bemelte Tey, saa og at hans Farbroder bør fremvise hvad Louflig adkomst hand for bemelte Plads haver,

Paa dend Jndstefnte Lars Reisetters wegne møtte hans Svoger Endre Beggevig og tilstod Loulig varsell, og forklarede at hand ingen Skiøde hafde men efter Skiftebreved dat: 28 Maj 1707 efter Iver Olsen hans Fader befindes dette Plads udlagd udj

1724: 202

1724:

Gield til Jan Bae i Bergen fra hvem hand det har indløst, og formeente efter dend udj samme i Rettelagde Skiftebref indførte Contract at nyde Age igien,

Citanten tilkiendegaf at ham uvedkommelig det indførte forlig, begierer ey widere end halve Parten af det paastefnte Plads saasom hand derfor will betale og til widere wære fornøyed,

dend Jndstefntes fuldmegtig Sagde at hand hafde iche widere adkomster denne gang, og ey widere war ham levert,

Forafskeediged

Lars Reisetter bør till neste ting self at møde og da med have hvad adkomster hand i sit værge haver og til Sagens oplysning self at svare saa haver og Citanten sin Sag til neste ting igien udj Retten at fremføre,

Iver Christofsen!! (Christopfersen) efter forrige tiltale paa afvigte a[a]rs Høste ting nu igien Stefnt Samson Aase at lade ham faa Skiøde paa dend sig til Kiøbte tey Orm Teyen Kaldet,

Samson Aase møtte tilstoed at hand haver Solt ham bemelte Tey og bekommed efter forligelse 6 Rd: har iche weyred sig at give Skiøde, og Rester endnu ham 1 Rd: som Citanten tilstod, videre hafde ingen at indvende men Skiød sig til dom, og angaaende Skiødeds bekostning,

Kient og Afsagd,

Skiøde bør Samson Aase at underskrive og udstæde till Iver Christopferse/n paa dend ham Solte Tey, hvor imod hand igien betaler dend Eene Rd: og dend

1724: 202b

1724:

halve part af Stemplet Papiret med forfærdigelse og Tinglysning, og Samson Aase dend anden halve Part alt under Lovens Medfart till neste ting at efterkommes paa begge Sider,

Till hvilcken Tid og Sted Kongl: May:ts Foged efter fulstendig andgivelse og beretning som og andgivelse hafde ladet i Rette Kalde dend Egte Mand Eilef Jonsen her udj Tinglauged boende paa Øfre Quale, fordj hand udj et bryllup her paa Diønne omtrent Ste: Hans dags Tider Een Natte Tid hafde haft Ublye og Uandstaalig Legemlig omgiengelse med dend Erlig Mand Jon Ørgansen Diønnes Hustru Marritte Orms datter, hvorfor hun og var Jndstefnt, og hendes Mand till wedermæhle,

Till Vidner udj Sagen war Jndkaldet Dag Aackre, {Marritte} \Anne/ Iver Rønnestrands Hustru, Begge Asbiørns datter tilholdende paa Nessem, her udj Tinglauget, og Marritte Lars Olsens Hustru paa Lilletvett i Ulvig Sogn, hvilcke om Sagen at giøre Eedlig forklaring,

Dend Jndstefnte og Sagen PaaGieldende Eilef Aarequale saavelsom Marritte Orms datter war nærwærende tilstod Loulig Warsell, saa og Jon Diønne, og af Vidnerne, undtagen det Eeene!! Vidne

1724: 203

1724:

Marritte Lille tveet, som Kalds Mændene Lars Helleland og Asbiørn House forklarede at have Loulig Stefnt hende,

Eilef Svarede at hand aldeeles iche viste af saadan gierning, men Konen laa hos ham om Morgenen i dend Seng hand hafde lagt sig om Natten, da hand wognede og det var lys dag, og widere veed hand iche at giøre Regnskab for,

Dend Jndstefnte Kone svarede hun viste iche andet end hun lagde sig hos en Erlig Mand og hun viste at det war Eilef Aarquale,

Jon Diøne svarede udj Sagen hand Kand iche giøre noged dertill, og forstaar naar hans Kone har giort det og hende overbevises, faar de begge svare dertil,

Kongl: May:ts Foged forlangede saasom Sagens omstendighed det udfordrer og ey andeledes fornemmes endsom de ere io skyldige, at Eeden for widnerne maatte blive oplæst og de derpaa blive afhørte,

Hvorpaa de 3de bleve fremkaldet som vare nerwærende og Edens forklaring dem forrelæst, saa og formaned om deres Sandheds udsigende, og tilkiende gived dend Straf derpaa ville følge om de ey want deres Sandhed,

Jon Diønne som er dend indstefnte Kones Mand forma\ne/de hende og dend Jndstefnte Eilef Aarequale at de maatte betenke sig og godvillig bekiende deres forseelse, om de ere Skyldige,

1724: 203b

1724:

Eilef Øfrequale derpaa erklærede sig, Er hand skyldig saa beder ham!! (hand) om forladelse, dend Jndstefnte Kone sagde at hun iche Kunde tage sig Sagen paa, og Kand de bevise hende saa maa hun tilstaa det,

Derefter blef de 2de af widnerne udvist, og dend Eene Anne Rønnestrand for Retten fremkaldet, og aflagde hun sin Corporlige Eed efter Loven derpaa udsagde og Vant at hun, hendes datter Guro og Peder Mithuus Tøs Anne laag anden eller Tredie brylups Natte/n da bryllupped stoed her paa Diønne som Torkell giorde till sin Stiff Daatter udj Mit Sengen i Lofted oven for hovedet af dend Seng Eilef Øfre Quale laae udj og da saa hun at hand og Jon Diønnes Kone laa sammen udj same Seng, og i det at det samme hun hørte at de 2de hafde arbed sam/men, da Kom Johannes Wambem [og] Ole Lars Tvettes Søn op med Et Lys og et lidet Sølf Støb med Øll udj, saa lyste de først i dend Seng som J!! (Vidned) laa med de andre 2 quindfolck, saa bad hun dem lyse bort i dend anden Seng og Reiste sig op med det samme at see og hvad de folck giorde, og da saae hun og de 2de Mandfolck at Jon Diønnes Kones Laar laa i mellem Eilef Øfre Quales been, saasom Aaklædet var affalden, og de 2de drenge Svetted Ølled paa dem som saaledes laa, og strax efter da hørte hun at hand lood!! (lo?) efter hende og laa og tusched sammen, og en gammel Kone ved Nafn Begge Nesem laa fremmen for som Jons Kone (v?)egte i Sengen, og hafde først draged Skone

1724: 204

1724:

af Eilef men Lars Haldanger Kiørte hende paa dør, saa gik Vidned for døren og Begge Kom strax efter hende og Gick for døren og war en lide/n Stund ude saa Kom Vidned ind igie/n og lagde sig i sin Seng som tilforne hos de 2de Tøser, og Begge lagde sig paa en Kiste for hun ville iche i Sengen ige/n som Eilef og Jons Kone laa udj, og noged før hun udgick, da gik Eilef og ud, og da hand kom ind igien da steg hand op i dend Seng hun laa udj, da sagde hun til ham, hand gick feyl gaa i dend Seng du laae før udj, dermed Raabte hand 3de Ganger Herborg, og Herborg mig dend tredie Gang førend hand steg i Sengen hos Jon Diønnes Koene og lagde sig neder hos hende, derefter skude hand op (..S?)engen till hende om de S(att?), og der efter saa lagde hand sig paa Jons Kone og brugte Legemlig Omgiengelse med hende som baade hun og Marritte der laa hos hende saa og hørte, og Jons Kone hafde hendes hand over Eilefs hoved at holde ham Need, saa sagde dend Kone Maritte som laae

[hos] hende at hun ville tage ham Reedelig udj hans Uforskammed Gierning, men hun, Vidned Greed over dend og Sagde Gud hielpe dend fattig Mand Jon Diønne for Kone han har, og sagde til Maritte hun skulle iche Røre dem, dette war lys dag om Morgenen og Solen var oppe paa himele/n og ey heller war det Mørke dend tid om Ste: Hans dags tider som dette skeede, widere hafde hun ey at forklare, som hun nu Kunde erindre uden at dend første gang at Eilef og Jons Kone hafde haft saadan skammelig Gierning med

1724: 204b

hver andre da stod bemelte Jons Kone op og tog et Støb øll som hun hafde satt ved føderne og gaf ham at dricke, og anden gang efter gierning da stod hand op og tog Støbedt og gaf Jon Diønes Kone og sagde hun skulle gaa efter øll men hun Kastede Støbed till Fødderne og blef liggende, meere hafde hun ey,

Begge Asbiørns datter En gammell Enke blef fremKaldet, aflagde Eed og forklarede at Jons Kone tog hende med sig op i Lofted hos Torkel Diønne som Giorde bryllupped till sin Stiff datter i sommer dette aar, og hialp hende self i seng som hun er gammell, og war plaged af K(…?) saa hialp hun hende op igien, og da hun lagde sig Kiende hun for sig og fant et Menneske udj Sengen, og spurte Jon Diønnes Kone hvem det var, da svarede hun Vj er saa Kundig Eilef og Jeg Jeg agter det iche at legge mig hos ham, saa gik Vidned ud efter at hun var Kommen af Sengen og da hun indKom lagde hun sig paa en Kiste og Jons Konne blef liggende i Sengen hos Eilef Aarequale, og som en gammel Kone ved hun icke andet end de laa og Kniplede sam/men at meere forklaring war icke af hende udsagd,

Dernest i midlertid at dise tvende Vidner blef afhørte war til Kiende gived at dend Kone Marrit Lars Lille Tvettes Kone war Kom/men, som blef for Retten Kaldet, og Eedens forklaring for hende oplæst saa og formaaned om sin Sandheds udsigende, derpaa hun aflagde Eed efter Loven og forklarede at hun laa hos Anne Iver Rønne-

1724: 205

strands Kone hendes datter og Peder Diønne sin Tøs, i en Seng udj Torkel sit Loft som giorde brullup i Sommer til sin Stiff datter, og da saa hun at Eilef og Jons Kone thi hun var opkom/men førend widnet, laa i neste Seng tilsamme/n strax ved Føderne af hendes Seng, og der efter Kom 2de gutter dend ene heder Ole hendes Søn og dend Anden heder Johannes tiener paa Vambem og hafde Lys med sig, og øll med sig ente/n det var udj et træ eller Sølf Støb Kand hun icke erindre, og da de indkom lyste de i Sengen hvor hun \med de andre/ laae, og da bad de dem at de skulle lyse udj dend neste Seng hvor Eilef Øfre Quale og Jons Kone laae, og da blef hun og war at bemelte Kone laa med sine Laarer mellem Eilefs sine been, og Guterne svætted øll paa dise 2de Persohner, og derefter gik Eilef ud for Døren efter hand tilforne hafde wæred udj Noged udj arbed med dend Jons Kone, og da hand indkom da Raabte hand 2 eller 3 ganger paa Herborg, og kom op at Ville stige i sengen till dem som Vidned laa hos, da Viste de ham derhend hand hafde ligged tilforne og war det saa lyst og mod Morgene/n at hun Kunde see alt hvad der skeede i Lofted, da gick hand hend og lagde sig hos samme Jon[s] Kone igien, og da saae hun igien skindbarlig at hand hafde Legemlig og Ublu omgiengelse med forbemelte Jon Diønnes Egte Kone, og hun hafde og holt sin Arm op over hans hoved og da ville hun træffed ham i gierninge/n men Anne Rønnestrand sagde Ney, de ere broder (brøder) Jon og Lars som hafde henders Søster, derfor skall du iche giøre det og hun schiøtted sig self, saa laa de side/n Stille og Jons Kone derefter tog et Støb med Øll udj som stod med føtterne deres og gaf Eilef at dricke og lagde de begge sig neder igien, og brugte deres forrige

1724: 205b

1724:

Syndige Gierning igien, og derefter tog Eilef Støbed og flyde Jons Kone og begierte Øll, men hun tog Støbed Kastede det med fødderne af sig, og Reiste sig op i Senge/n og Skaade op i Sengen der hun Vidned og de andre Quindfolck laae og lagde sig neder igien, og de 2de Tøser som laa hos Vidne loe, da sagde Eilef forbandet være doker for Laatter, da svarede Vidned tillige med Anne Rønestrand ham, hand for i dig sielf for gierningen du har giort, derpaa strax stod Vidned og de andre Quindfolck som laa sammen op og Klæde sig og Gick ner af Lofted, og Eilef og Jons Kone blef som tilforn liggendes tilsam/men, og war lys dag da andre Folck opstod i samme tid, widere Kunde hun icke udsige eller hafde at widne,

Dag Aackre blef indkaldet aflagde sin Eed og derefter forklarede, at om Morgenen udj bryllupped i Sommer her paa Diønne Tisdags Morgen hørte hand Fnys og Snack blant bryllups Folcked at Eilef hafde ligged hos Jon Diønnes Kone, og hand war i Torkel Diønnes Loft og fick frokost, og de 2de Eilef Aarequale og Jon Diønnes Kone var der oppe, enten de sad sammen i Sengen eller en af dem fremme for Sengen og fik Mad Kand hand iche erindre, da sagde Jon Diønnes Kone til Eilef de siger at du har ligged hos mig, da svarede hand ieg viste iche andet end det var min Egen Kone ieg laae hos, Vidned svarede sagt med saadan snack, og det er hverken børne snack eller

1724: 206

1724:

drycke Snack, og Eilef svarede Jeg boer paa Aarequale, da sagde Vidned har du Penger saa har Øfrighed Pungen, Vidned udsagde hand laa paa dend anden side i samme bod med sin Kone udj Seng, og hans Svoger Elling Aakre og hans Kone udj en ande/n Seng i samme boed nede/n for, hand var Køge Mester og Sof Rolig og meer har hand iche at forklare,

Fogden tilspurte dend indstefnte Eilef Aarequale om hans Kone var med ham i bryllupped, hvorpaa hand svarede Ney, og hand var icke bede/n till bryllupped, men hand Kom saa derhend, og hafde været med noged Korn hand førte ind till Knud Diøne,

dend Jndstefnte Jon Diønnes Kone blef tilspurt hvorfor at hun iche søgte Seng hos hendes Egte Mand men lagde sig hos en fremmed Uvedkommelig, derpaa svarede hendes Mand var iche hiemme, Hvorfor hun iche gick og lagde sig udj hendes egen Seng saasom det er neste thun og dør i dør her paa Gaarde/n hvor hun boer, hun sagde dertill hun hafde sine børn med sig,

Derefter begierede Eilef Aarequale om Naaden og icke Retten, og wille eller Kunde iche negte sin Gierning som ved Vidnerne var overbevist ham,

Konen og derefter bad lige det samme og Kunde icke fragaa at hun io hafde bedreved gierning/en

hendes Mand derefter beklagede sig og sagde at hand var død derudj, og hvor skulle hand hend, Hand Kand Kand!! iche widere giøre derudj endsom Skyde det hend till Rettens videre paafølge,

1724: 206b

1724:

Kongl: May:ts Foged satte videre udj Rette at efter som Eilef Øfre Quale ved Vidner er overbevist at have haft Legemlig omgiengelse med Jon Diønnes Kone, og de begge haver tilstod deres Gierning de da efter Loven bør lide, og derpaa begierede Dom,

Afskeediged

Som Dagen er forløben og saa seent paa aftene/n saa optages Sagen till J Morgen tilig, og haver Parterne igien at møde for Rette/n,

Dagen nest efter den 13de dito blef Sagen udj Retten igien forretagen, og Retten som de forrige dager af forskrefne Persohner betient, og møtte da Parterne paa begge Sider,
Kongl: May:ts Foged war Dom i Sagen paastaaende,
de tvende Jndstefnte Persohner blef tilspurt om de noget havde at indgive udj deres Sag, hvor til de svarede Ney,

Da blef for Rett Kient Dømt og Afsagd

Formedelst Eilef Aarequale og Jon Diønnes Egte Kone Marritte Orms datter haver haft med hverandre Aabenbare og Overbevisende Legemlig Omgiengelse \saaledes med hver andre de er bleven befunden udj aabenbarlig horeri Er de for saadan deres Skammelig Gierning for denne Rett bleven indstefnt

1724: 207

1724:

og bleven ved Eenstemmige og Trofaste Vidner deres saadan øvede Syndelig Gierning overbevist, hvilcked de og begge derefter her udj Retten wedstaaed haver, thi Kiendes for Rett og billigt at dise 2de Persohner Elif Aarequaale som En gift Mand der har sin Egtefælde at leve med, og hun Marritte Orms datter der ilige maade haver sin Egtefælde en Skikkelig og Erlig Mand, bør for saadan deres Ublue og Uforskammed Gierning efter Loven[s] \6 b: 13 C: 25 Art:/ at straffes paa deres Gods og Penger efter deres yderste Formue og derforuden efter Lovens widere befaling udstaa begge toe Kirckens Dissciplin, alt sammen under Lovens Medfart,

Som indted videre war at forrette ude/n Restantzerne over de udestaaende Kongl: Contributioner her i Tinglauged blef forseyled som tilforne med Vedkommendes Skatte bøger war Confereret, saa blef Tinged for denne Gang opsagd,

Dend 16de Octobr: blef holden Almindeligt Høste Skatte og Sage ting med Gravens Ulwigs og Eidfiords Sogners \Almue/ paa dend Gaard Eide udj Graven overwærende Kongl: May:ts Foged Hr: Oluf Larse/n, Lænds Mand Siur Leque og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd,

1724: 207b

1724:

Johannes Espeland, Arne Saaquitne, Iver Lione, Iver Ourdall, Halsten Bilde, Siur Spilde, Peder Saaquitne og Peder Spilde derforuden til Stæde dend tingsøgende Almue,

Retten som Sedvanlig blef udj Kongens høye Nafn af Rætten Satt og Lyst;

Hr: Hendrich á Mønnickens bøxell Seddell paa 1 Spand 13 ½ mrk: Smør udj Jørdre i Gravens Sogn Præste boels benificered Gods, bøxlet og Fæsted till Soldat Lars Arnesøn hans Lifs tid, og derfor betalt Loulig bøxell dat: Store Graven d: 11 Febr: 1724:

Dend 15de dito Anden Tingdag

Publiceret Lars Nielsen Kierlands Pante bref dat: 16 Oct: 1724 udgiven till Niels Larsen Spilden paa sin Myndling Lars Nielsens wegne for Capital 42 Rd: Laant og med forstragt og for samme med sine paagaaende Renter pandsætter ½ L: Sm: 1 buchskind gl: Landschyld udj sin paaboende Jord Kierland till Special Underpant, at giøre sig nøttig efter Loven i fald Pantsætteren og hans Arvinger icke fornøyer og indfrier Pante breved som og med

Omkostninger 1 Rd: 4 mrk: 8 s:, til beckræftelse under hans boeMærke, og til Vitterlighed af de 2de Laug Rættes Mænd Johannes Espeland og Aarne Saaquitne underforseylet,

1724: 208

1724:

Publiceret Omund Bues fornyede bøxell dat: 12 Novb: 1720 til sin Leylending Haagen Aamundsen paa ½ L: Smør og 1 buckschind udj hans paaboende Jord Schaar i Eidfiord efter sin gl: bøxel Seddell dat: 21 Julij 1717:

Dend 18 October tredie Tingdag,

Publiceret Torsten Olsen Herreys Odels transport paa 1 pd: Smør udj Hotle i Eidfiord beliggende overdraged paa egne og sine Værbrødres wegne Odels Rette/n till David Olse/n Hotle efter Skiødes formeld dat: 24 Oct: 1712: og for samme Odels Rætt at have betalt till bemelte Torsten Herrey 10 Rd:, til Vitterlighed under haand og Signet, af Anders Hansen Aandeland og Anders Larsen Wambem, dat: 17 Oct: 1724:

Publiceret Et Skiøde udgiven af Poul Olsen Sæ, og Knud Halvorsen Torblaa paa deres Hustruers wegne, item Jon Hieltnes paa sin Søn Iver og hans Hustrues wegne hver 13 ½ mrk: for betaling 17 ½ Rd: udj Schaar i Eidfiord Solt og afhændt till Hans Larsen Skaar, till Odell og Eyendom og self har hand med sin hustru Elsebøe Siurs datter Arwed 13 ½ mrk: saa hand Eyer ½ Løb Smør og warer i samme sin paaboende Jord, til Vitterlighed forseyled af Siur Leque og Jon Ødven, dateret den 16 Oct: 1724:

1724: 208b

1724:

Publiceret Anders Larsen Wambems Skøde dat: Eye d: 17 Oct: 1724 paa Odels Rætte/n til Et Spand Smør udj Bolstad som af Sahl: Peder Herrøe war indløst fra Selgerens Sahl: Fader og side/n udj Skifte til Torste/n Sæ udlagd, Solt og afhent till Torsten Herre som derfor till Torste/n Sæ har betalt 30 Rd: og till Anders Wambem 30 Rd: derfor till Odell og Eyendom samme Spand at beholde og Nyde, till Vitterlighed og forseyled af Torsten Sæ og Siur Leque,

Derefter blef Sagerne forretagen

Kongl: May:ts Foged efter forrige tiltale nest afvigte ting dend 31 Julj ladet Stefne Britte Arnes datter at betale sine Leyermaals bøder,

dend Jndstefnte møtte iche, Siur Leque og Magnus Siursen aflagde Eed at de hende til dette Ting Loulig hafde Stefnt,

Sagsøgeren war Dom begierende,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Dend Jndstefnte Britte Lars!! (Arnes? datter) datter som er Loflig Stefnt og iche møder, bør efter Lovens 6te bogs 13 Capit: 1ste Articul for begangne Leyermaal med Poul Spaanum bøede sine Leyermaals bøder 12 Lod Sølf og det under Execution og Nam efter Loven, eller og lide om hun ey har at bøde med efter Kongl: Forordning af dat: 5 Janvarj 1714,

1724: 209

1724:

Till hvilcken Tid og Sted Ole Jensen hafde Stefnt Torsten Sæ efter sin Paastand og formeening at være Løsnings Mand til en liden Part 1 pd: Smør og Varer udj den Jord Mehuus i Eidfiord, som Torsten Sæs Søn bebor, med sine adkomster at møde i Rette og tage mod Penger for samme Jordegods,

dend Jndstefnte møtte og tilstod Louglig Varsell til Kiende gaf at have Stefnt {Torsten} \Jens/ Sæ og hans Søn igien Contra at bevise hvad adkomst de har til samme Gods saasom det har wæred hans Faders Odell og vill vide hvor det er Kommen fra hannem,

Jens Sæ møtte tilstod Varsell, mend iche hans Søn Ole paa hvis wegne hand møtte, og forklarede at hans Wærfader Torfing Sæ som Eldre broder till Torsten Sæ hafde Eyed dette Gods og Pandsatt det till en Mand Arne Tronsen, denne igien Pantsatt det till Hans Opheim, og hand igien overdrog det till bemelte Torsten Sæ som indløste dette, hvilcked han med Vidner formeen at bevise,

Torsten Sæ tilstod at have løst det fra Hans Opheim men vill vide hvorledes hans Sahl: broder Torfing war Komme/n at Pantsætte det, og faaed det af sin eller begges deres Fader, som hand iche veed, og war da Umyndig,

Denne Sinde Kiendt Dømt og Afsagd,

Denne Sag som Reiser sig af Odels Godseds

1724: 209b

1724:

Jndløsning, saa hendVises dend till Aastædet i følge af Lovens 1ste(?) bogs 3 Capit: 10 Art: der at blive med Odels Stefning indstefnt, hvor Parterne haver at i Rette Komme med deres adkomster, og fremføre deres Vidner hvorefter gaaes hvis Loven widere befaler.

Publiceret Fogden Oluf Larsens Frelse Seddell dat: 18 Martj 1724 paa Et hus Mands brug udj Sysendahl till Lars Knudsen deraf Aarlig at betale till Kongen 3 mrk:, som Endre Sysendahl har opladt, og ey at bruge Skougen uden till husernes Reparation,

Hafde Ole Hotle efter forrige tiltale nestleden Sommer Ting at betale ham dend Jndstefnte Koe,

Paa Ole Hotles wegne møtte Torsten Herrey og sagde sig at wære hans hosbond, og at Ole Hotle war siug,

Niels Lione war tilstæde sagde at have Jndstefnt sine Vidner Poul Opheim, og Andve Torstensøn Lione at forklare det Koen war død af (..?)rod død mend har iche stefnt Ole Hotle at andhøre Vidnerne,

Afskeediget

Ole Hotle bør efter Loven at blive warslet widnerne at afhøre, saa bør hand og self at møde udj sin Sag till andsvar,

Till hvilcken Tid og Sted Anders Lione hafde Stefnt Andve Torstensen Lione at give ham wederlaug paa hans bøxell som hand af sam-

1724: 210

1724:

fælles boe hos sin Fader hafde bekommed, og Citanten paa sin hustrues wegne som sammen bragte børn ey hafde faaed wederlaug, producerte derhos Skifte breved af dato 21 Febr: 1724:

dend Jndstefnte svarede at hans Sahl: Fader udtog samme Penger udj Skifted efter sin Sahl: Moder og hans andre Søskende derimod gaf han/nem det efter, og Citanten Anders Liones Kone hafde faaed Klædes Klæder, og samme Penger 10 Rd: war en Skyld hos Gunder Holven som ey dend tid Kom udj boed, og hafde hand ey Skiftebreved med sig,

Citanten Kunde herimod ey sige widere mend sagde hand hafde og Stefnt ham at hans Moder maatte bruge sin andpart, og at hun ey maatte udgaae af Jorde/n,

dend Jndstefnte svarede at hand efter hendes opsigelse har bøxled Jorden, mend saalenge hun Sidder Enke og som en gammell Kone mod 60 Aar er god for at bruge de 2 Spand hun bebor, skall hun nyde det efter foreening udj Skifted,

Videre hafde [ey]? at indvende, da blef

Kiendt Dømt og Afsagd,

Anders Liones prætention paa de 10 Rd: som Andveds Fader har haft udj Gield at fordre hos Gunder Holven før hand Kom udj Egteskab med Citantindens Kones Moder har hand ingen Ræt til at søge saasom det icke er enten Kommen eller udtaged af Fælles boe udj hans Egteskab, og dend anden Søgning andgaaende hans Moders brug udj Gaarde/n Lionne Kongens Gods, saa forbliver hun derved saalenge

1724: 210b

1724:

hun som En Encke efter Loven saa vit en Leylending wedkommer samme Jordepart Kand vedlige holde og de paaGaaende Rettighed[er] deraf svare,

Knud Jaastad hafde Stefnt Christian Kollenes at betale hannem fordj hand hafde leyed hannem En hæst til Kongsberg for 1 Rd: 12 s: som hand betalte ham og da hand skulle have samme Øeg fick hand det iche men blef forlegen og paa tiden at hand skulle Reise derover led Skade;

dend Jndstefnte møtte iche,

Kalds Mændene Peder Kierland forklarede at da de Stefnte ham war hand iche hiemme, svarede hans Søn Siur at hand skulle møde, og bemelte Siur møtte nu iche,

Afscheediged

Sagen beror til neste ting, og da Loulig at blive indvarslet saavell Christian Kollenes som hans Søn der har sagd at wille tage till gienmæhle,

Hafde Poul Spaanum efter forrige tiltale paa neste Sommer Ting stefnt Od Haaem at undgielde,

Samme Od Haaem møtte tilstod Varsell hendschiød sig under Lov og Rætt, at Poul Spaanum skulle med Vidner overbevise ham hvad ubequems ord hand hafde talt om han/nem,

Citanten Svarede at hand hafde sine Vidner tilstæde,

1724: 211

1724:

Magnus Syse, og Ole Siursen som og ware tilstæde, begge dise tilkiendegaf at de ware Stefne Vidner,

Dend Jndstefnte Erklærede sig at hand iche wille fragaae hvad hand hafde sagd, som var at naar hand wille giøre ham Rigtighed for Saug Skatt og Saug bord skatt wille hand betale ham,

Citanten begierede sine Vidner forhørte, saasom de ware overwærende da hand Spurte Od Haaem, og hvad Ord dend tid passerede, Eeden blef for widnerne oplæste og formaned om deres Sandheds udsigende,

Derpaa Magnus Syse fremkaldet aflagde sin Eed at hand var et Stefne Vidne med Ole Siursen at Stefne Od Haaem i Sommer efter Poul Spaanems begier som var med for de ord hand hafde talt paa Sagen og da hand Kom till hanem, spurte Poul Od om hand ville Staae ved de ord som hand hafde talt, da svarede Od hand ville staa ved de ord, og atter igien sagde Poul will du staa ved dem, da svarede Od, ia maasche ieg vill staae ved de/m, widere hafde hand iche at forklare,

Ole Siursen dernest fremkaldet som aflagde Eed, forklarede at Poul Spaanum Kom til ham i Sommer og begierede hand skulle Stefne Od Haaem for de ord hand hafde talt paa Sagen, saa

fulte hand med Magnus Sysen og Poul Sponum till Od Haaem, og da de Kom till Od Haaem, da spurte Poul han/nem

1724: 211b

1724:

om hand ville staae med de ord hand talte til ham paa Sagen, da svarede Od Jeg tror iche at ieg har talt verre ord end ieg Kand vedstaa, da spurte Poul igie/n om hand ville sige de ord, da sagde Poul!! (Od?) sig du dem, da sagde Poul du har schylt mig for ieg har staaled bord fra dig, og Poul Holckes Wig har ført dem af, Od sagde maasche det Kand være sant og det siger ieg endnu, meere har hand iche at forklare,

Poul Hielmevold tilspurte det første Vidne Magnus Sysen, om hand iche hørte at hand spurte Od Haae/m og begerte hand skulle sige de ord hand hafde sagd til ham at hand hafde taged bord fra ham, widned svarede hand hørte de ord, og Od sagde maasche ieg staar wed dem,

Od Haaem derefter benegter det gandsche at hand iche har talt saadanne ord og ey heller nefnt Viglick sit Nafn om det andgaaende dertill begiertes ieg at Poul Hielmevoll maatte skicke andre og Rigtige Vidner naar hand skulde talt de ord, for ieg weed iche at have talt hannem nogen Ubequems ord hvercke/n paa Sagen eller hiemme, saa forreholder ieg han/nem virkelig som dend der sigter, og hvo som sigter schall bevise,

Citanten svarede at Ods Kone har sagd ham de ord og sagd at hand maatte tage Mænd og høre derpaa som hand derfor har giort,

Videre hafde ingen af Parterne at Jndvende mend skiød sig under dom,

1724: 212

1724:

Parterne blef tilspurt om de iche Kunde foreene sig hvorpaa de begge ærklærede hver andre at de hafde ey andet endsom alt ærligt og Skickeligt at sige om hver andre hvorpaa de toge hin anden udj haand og Sagen ophæved,

Dend 19de dito blef tinged Endt,

og da til Slutning opnefnt Laug Retted som andstundende Aar de ordinaire Tinger skulle betiene, saasom (…..?) Nessem, Tore Lione, Jon Seim, Nye Laug Rettes Mænd bliver Peder Kierland, Lars øfre Folckedahl, Anders Lione, Anders Scheye og Gunder Vig hvilcke tilsiges at indReise og deres Eed betids for Laug Manden at aflegge,

Endelig blef Restantzerne over de udestaaende Kongl: Contributioner tagen under forseyling,

Dend 24 Octobr: holtes sedvanlig Skatte og Sage ting med Jondals Almue udj Hardanger overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Lars Drage, og efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd udj samme Tinglaug, naufnlig Torkell Tørwig, Christopfer Aase, Lars Salomonsen Ouestad, Jon Berge, Ole Ouestad, Niels Berge, Ole Drage og Torckell Aase, foruden Almuen som Tinged Søgte,

1724: 212b

1724:

Publiceret Iver Berjesøns bøxell Seddel dat: 24 Oct: 1724 paa ½ L: Sm: udj Svaasand, bøxlet till Ole Iversen som hans Moder Zigrj Knuds datter for han har opsagd, og bøxele/n betalt

efter Loven, dog naar Ivers børn trenger skall Ole Iversen afstaae bruged og tage sin bøxell igien,
Publiceret Lars Vangdals Skiøde paa 12 mrk: Ubøxlet Gods udj Wiig i Herrand som hand Selger og Skiøder till Ole Mickelse/n Vig til Odell og Eyendom og derfor bekommed Reede Penger[s] betalning 6 Rd:, til beKræftelse under hans Signet dat: 24 Oct: 1724 og til Vitterlighed af Lars Samsonse/n og Lars Guttormse/n Hougen medforseylet,
Publiceret Et Skiøde dat: Jondals Høste Ting d: 24 Octob: 1724, hvorwed Evend Wadsel paa Egne Vegne Selger 18 mrk: Sm: paa sine børn nemblig Ingebregt og Torstens wegne hver 3 3/5 mrk: og paa Helga hendes Vegne 1 4/5 mrk: Sm: till sin Søn Johannes Evindsøn, derforuden hans broder Berge 3 3/5 mrk: og hans Søsters Mand Omund Melen 1 4/5 mrk: og saa lenge hand lever skall hand beholde Berges Part, for samme Gods 1 Spand 14 2/5 mrk: betalt 4 mrk: for Marken og self Arved 3 3/5 mrk: saa hand Eyer 2 Spand, til bekræftelse under Signeter og bomærker og til Vitterlighed af Ole Mickelsen Wig og Lars Iverse/n Svaasand medforseylet,

1724: 213

1724:

Sluttelig blef Restantzerne over de udestaaende Kongl: Skatter og Contributioner tagen under forseyling,
saa og opnefnt Laug Retted som tilstundende Aar Retten skall betiene, nembl: Iver Ouestad, og Johannes Tofte som haver at giøre deres Eed betids for Laug Manden, Torkell Tørvig, Ole Ouestad, Christopfer Eye, Jon Berge, Niels Berge og Lars Ouestad, som ere gl: Laug Rettes Mænd,
og derefter blef Tinged for denne Gang opsagd,

Anno 1724 dend 30te October blef sedvanlig Skatte og Sage Høste Ting holden med VasVær Ting laugs Almue paa Woss og BoldStad øren, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Sigt og Sage falds Eyer Sr: Hans Risbrech, Lænds Mand Niels Horwey og efter schrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Ole Roe, Gulick Eye, Jacob Smaabrecke, Johannes Strømme, Ole Gietle for Mons Dals Eide, Halvor Øfredahlen, Hans Aldahlen, Baste Dyvigen, saa war nerwærende Almuen som Tinged Søgte,

Efter Rettens Settelse udj Kongens høye Nafn, blef Allerunderdanigst og hørsomst Publiceret,
Kongl: Allernaadigste Forordning af dato Fredensborg d: 19 Aug: 1724: hvorledes det efter Forordninge/n af 5te Janvarj 1714: skall forholde sig med de Persohner som er Dømt for Leyermaals bøder,
Item andgaaende Loteriet udj Laaland dat: Fredensborg d: 18 Sept: 1724:

1724: 213b

1724:

Dernest
Publiceret Lieut: Backes Skiøde dat: Evanger Sand dend 28 Aug: 1723 hvorwed hand haver Solt og afhændt till Ane Ravert Sahl: Sibolt Roggens (Rochens) hans forhend Eyende Vaanhuus med hosstaaende bøgninger, samt 4 baader med vider Inventaria som hand det med Frihed har haft og beboed, og derfor erholdet betaling efter deres Kiøb og foreening, til bekræftelse under hans Signet og til Vitterlighed af Jon Wæle og Ole Mestads boemærke,

Publiceret ovenbe:te Ane Raverts Obligation dat: Evanger Sand dend 28 Julj 1724 till Thomes Tomse/n (Tomese/n) Giere udgiven paa 282 Rd: og til forsichring Pantsatt ovenbe:te hendes i boende huus, med hendes widere Eyendom, til Vitterlighed medforseylet af Ole Styve og Jon Wæle,

Publiceret Hendrich Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 16 Deb: 1723 paa 3 L: [i] dend Gaard Gietle udj Wasver Tinglaug Solt og afhændt till Opsidderen Ole Endresen som derfor har betalt efter accord, till Vitterlighed underskreved og medforseyled af Jens Nordal,

bemelte Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 16de Decembr: 1723 paa 1 L: 18 mrk: Smør udj dend Gaard Horvey udj Evanger Sogn Solt till Opsidderen Niels Jonsen, til Vitterlighed underskreved og forseyled af Hr: Lieut: Jens Nordall,

Ligelydende Skiøde paa 1 L: 18 mrk: udj samme Gaar[d] til Haldor Helgesøn, og til Vitterlighed,

1724: 214

1724:

Item bemelte Miltzous Skiøde paa 2 pd: 12 mrk: Sm: udj Nedre Scherven med underliggende slotte Tey Hegøen Solt og afhent til Opsidderen Knud Torbiørnsen,

Noch hans Skiøde af samme dato paa 18 mrk: siger Atten Mrk: udj Scherven solt og afhændt till Gulick Olsen Scherve, som derfor har betalt efter slutted Kiøb og foreening,

Endnu Et Skiøde paa 18 mrk: udj samme Gaard Scherve, solt og afhændt till Siur Larsen Schærve som ovenmelt,

Et Skiøde af bemelte Miltzou, dat: underskreved og forseyled som forbemelt paa 1(?) (1/2?) L: udj dend Gaard Jørnevig till Lars Siursen Jørnevig Solt og afhændt,

Publiceret Siur Jacobsen Lies bøxell Seddell dat: 30 8br: 1724 paa 22 ½ mrk: Sm: udj Langeland til Soldat Goute bøxlett, bøxele/n betalt 6 Rd:,

Hørsomst blef forkyndt for samtlig tilstæde wærende Almue høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undals bref till Fogden dat: 17 Octobr: 1724: om at forhøre andgaaende en Stempling som 2de Ved Nafn Lars Schutle og Knud Berge udj Wangens Tinglaug har andRetted og ved at oppebærge og paabyde en Told eller Skatt af en deel Almue til deres Reises fortsættelse med videre efter samme befalings

1724: 214b

1724:

Jndhold, hvorom Kongl: May:ts Foged derefter tilspurte samtlig Almuen om dise 2de Persohner og hafde haft deres tilhænger og bud i dette Tinglaug, foreholt og samtlige till efterretning hvad Straf der paa følger efter Kongl: Allernaadigste udgifne Lof og Forordninger for dem som saaledes ere Urolige wed \Uloflig/ Sampling og oprør at andRette,

hvorpaa Lends Mand Niels Horwey svarede udj Retten, at Siur Berge førte deres Memorial eller opsettelse som udj Wangens Tinglaug war opretted og begierede at hand ville oplæse det paa Kirke backe/n og forhøre om Almuen her i Tinglauget Vilde wære med dem i deres Supplique og give Penger dertill, hvorpaa Lends Mande/n negted det og svarede at Almuen hafde inted at Klage og hafde iche wæred med dem, hvorfor skulle de give Penger og wiste iche hvortill det skulle wære, og samme dag som var en Hellig dag og paa Kirke backen da Almuen war Samled hand kom till han/nem med det Skrift leverte hand det saaledes tilbage, samtlig Almuen Eenstemig og svarede at de hafde inted at Klage og ville iche befatte sig med saadant,

hvorpaa Fogden war begierende det Protocolleret,

Dend 31 8br: blef Retten igien betient som i Gaard,

Publiceret Lars Hiørnevigens Skøde dat: 30 8br: 1724 paa 1 Spand udj Bergo solt og afhændt til Ole Knudsen Bergo hans hustru og arwinger, till Vitterlighed underskreve/n og forseylet af Niels Horwey og Ole Gietle,

1724: 215

1724:

Publiceret Formynderne Jon Wæle, Niels Mugaas og Halle Bryns bøxell Seddel paa deres Myndligers wegne, Sahl: Knud Fannenes børn som de har efter deres Sahl: Fader arwed udj Gaarde/n Fannenes til deres Stiff Fader Anders Fanenes derfor betalt bøxel 10 Rd: dat: 30 8br: 1724:

Publicert Hr: Niels Veinvigs bøxell Seddell dat: Wangs Præstegaard d: 9 Feb: 1722: paa 12 mrk: Sm: udj Fannes bøxlet till Anders Jonsen som skall have Gulicks Enke bøxelen efter Loven betalt,

Publiceret Hr: Lieut: Jens Nordals Skiøde, dat: Leque d: 30 May 1723 derwed solt og afhent till Niels Johanse/n 1 pund Smør udj Bragestad i Exingedahl/en og paa Woss beliggende,

Till samme Tid og Sted hafde Sigt og Sage falds Eyeren ladet ved de 2de Mænd Niels Horwey og Jørgen Hernes ladet Stefne Marritte Fannes fordj hun har ført sin Grandes Anders Fannes bester af Støhlen uvitterlig, og da hand har ført sine bester paa Støhlen igien har hun overfaldet ham med biden og Riven, till Vidne herom indstefnt Mons Magnusen og Marritte Knuds datter deres Eedlig forklaring i Sagen at aflegge;

Dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene aflagde Eed at de hende Loulig til dette ting hafde Stefnt,

Vidnerne Møtte og tilstod Louglig Varsell,

Citanten war forlangende at hans Vid-

1724: 215b

1724:

ner maatte blive afhørte saasom de ere forandring undergiven,

Derefter blef Vidnerne fremkaldet, det Eene Mons Magnusen tienende hos Gulick Møchletvet, og det andet Marritte Knuds datter tiener hos Anders Fannenes og Eeden dem forrelæst derpaa formaned om deres Sandheds Sigelse,

Mons Magnusen dernest aflagde Eed, forklarede at Anders Fanes tog og holt hende Maritte Fanenes og hun beed ham i haanden, og tog ham i haared og Skiægged og Rusked ham, og det Kom deraf at hun hafde ført hans Creaturer af Støhl/en ham uvitterlig, og da hand Kom med sine Creaturer da ville hun hindre ham det, og derover Kom de sammen, videre hafde hand iche at forklare,

Maritte [Knuds datter] derefter frem kaldet aflagde Eed og udsagde, at da Anders Fannenes Kom paa Veyen og wille føre sine Creaturer paa Støhlen som Marritte uden hans widskab og Villie hafde nedkiørt, da Kom hun i møde og ville hindre ham hand tog og holt hende, da tog hun ham i haar og Skiæg af wreede og beed ham i haanden, og videre hafde hun iche seed,

Denne Sinde forafscheediget

Som Marritte Fannenes Loulig har wæred Stefnt og iche har mødt, saa paalegges hende til neste Ting at møde og Sagen at tilsvare,

Hafde og til Samme Tid og Stæd Stefnt Marritte Fannenes fordj hun har beskyldet Maren Fannenes at hun havde udlændsche Kiærlinger til at dræbe hendes Creaturer, til Vidne herom at giøre forklaring indstefnt Mogens

1724: 216

1724:

Magnusen og Maritte Knuds datter,
bemelte indstefnte møtte iche, ey heller paa hendes wegne nogen, derfor Kals Mændene som forbe:t Eed[lig] afhiemblede at de hende Louglig Stefnt hafde,
Vidnerne møtte tilstod Loulig Varsell, hvorefter Citanten paastod dem afhørte, Derpaa de begge blef Formaned om deres Sandheds udsigende, og efter Eedens forklaring dem war forrelæst,
Mon[s] Magnusen aflagde Eed, og forklarede at hand hørte i Fior Høst da hun Maritte blef Stefnt fordj hund hafde bit og Rusched Anders Fannenes, og hun med Maren Fannenes stoed hver i sin Stue dør, da sagde hun Marritte til Maren Fannenes og beschylte hende for at hun holt udlænsche til at dræbe hendes Creaturer og Maren Fannenes schiød ham til Vidne, meere hafde hand icke at forklare,
Maritte Knuds datter derefter aflagde Eed og want at hun saa og war hos i fior Høst da Maritte og Maren Fannenes stoed hver i sin Stove dør og hørte at Marritte beschylte bemelte Maren for at hun holt udlensche at dræbe hendes Creaturer hvorpaa Maren schiød til Vidne, Meere hafde hun iche at forklare,

Forafskeediged

det befindes at Marritte Loulig er stefnt og dog hverken self eller nogen paa hendes Vegne møder saa videre udj følge af af!! Loven paalegges hende til neste ting at møde, udj Sagen at Svare,

1724: 216b

1724:

Till hvilcken Tid og Sted Sigt og Sage falds Eyeren Hans Risbrech hafde ladet Stefne Johanne Magnus daatter Kiednes tienende hos hendes broder Ole Magnusen Hatlestad, til at betale sine bøder for begangne Leyermaal med Soldaten Jon Wassenden,
Paa det Jndstefnte Quindfolckets Vegne møtte hendes broder Ole Magnuse/n Hatlestad, tilstod Loulig Varsell som og at hun er schyldig udj gierningen, hvilKet er witterlig, men hun er fattig og har indted at bøde med, tiener nu i Aar hos ham dend halve part, og dend anden hos Jacob Smaabrecke,
Sagsøgeren paastod Dom over hende efter Loven,
Forinden Dom gick da begierede hendes brødre Ole og Mons Magnus Sønner at Sagsøgeren wille afslaa noged, hvorpaa i hendseende for hendes Fattigdom efterlod hand halve bøder og de 2de belovede at till Høsten ville de betale ham de afti[n]ge[de] 3 Rd: skadesløs uden nogen Rettergang,

Som ingen Sager war at afhøres, hvorom blef paaRaabt efter Lovens Maade, saa blef derefter Restantzen lydelig oplæst og under forseyling tagen, dernest Var Fogden Tings widne begierende og oplæst Specification over dagskattens betaling for 1718 og 1719 som Almuen tilstod, item tilspurt om her i Tinglauget befantes nogen som efter Kongl: Forordning bør skatte enten af Hus Mænd, Strandsidder, Peber Svenne og widere som handell bruger, hvortill Almuen svarede at saadanne Persohner i dette tinglaug ey findes, derefter blef og Tingsvidne om Self Eyeres gods

1724: 217

1724:

tagen, som og at ingen forlofs Penger, forbrudt Odels Gods, og 6te og 10de Penger er falden dette Aar,

Sluttelig blef opnefnt Laug Rettes Mændene som andstundende Aar Retten paa de ordinaire Tinger skall betiene saasom Nye Knud Nedre Scherven, Knud Øfstedahl, Derforuden af de gamle Od Brunborg, Jacob Breckhuus, Brynild Aarhuus, Helge Aarhuus, Simon Fose, og Ole Styve, hvilcke første Tvende tilsiges deres Eed betimelig for Laug Manden,
og derefter blef Tinged for denne gang opsagd,

Dend 3 Novembr: blef holden Almindelig Skatte Sage Høste ting paa Wangen med bemelte Ting laugs Almue, overwærende \udj Retten Hr: Stift befalings Mand[s] Fuldmegtig Sr: Risbregt, item/ Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Sigt og Sage falds Eyer Sr: Hans Risbrect, og efter skrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, Andfing Ringheim, Ole Æn, Jacob Fere, Colben Tveto, Erich Syndve, Størck Reque, Lars Store Soue, og Torbiørn Røcken, foruden Lænds Manden Wiching Tvilde, som og tilstæde dend Tingsøgende Almue,

Hvor da efter Rettens sættelse udj Kongens Høye Nafn Allerunderdanigst og hørsomst forkyndt og publiceret,

Kongl: Allernaadigste Forordninger, som folio 213 er extraheret,
Hans Excellence Hr: Stadtholder Wibes Missive till Stift Amt Manden dat: 11 Feb: 1724 at General Veimesters Fuldmegtig skall have frj Skyds paa 1 hæst, og baad til Vands,

1724: 217b

1724:

Hørsomst publiceret Høy ædle og Velbarne Hr: Stift Amt Mandens befaling till Fogden dat: 17 Octobr: 1724 andgaaende dend Stempling 2de Mænd Lars Schutle og Knud Berge saa lydende,
Hvorpaa Kongl: May:ts Foged tilspurte dend tilstæde Værende Almue, om nogen af dem var interessered med de 2de Hoved Mænd, at ville til kiende give og udsige deres Sandhed hvad dennem om samme Handell udj en eller anden tilfælde er bevust,
Derpaa svarede Een Laug Rættes Mand som Retten medbetiente naufnlig Jacob Fære, at dend dag som var bestefnt eller fundered at de skulle møde og da var hand iche her i Tingstuen, da fick hand bud at hand skulle hielpe sin Grande Gulack (Gulick) Sondve at oppebære de 12 s: af Løben i Bordals Otting till dise Mænders Reise at søge om de bøxler de hafde udgive/n, og hand tog sig paa at indkræve at indkræve!! J dend halve Otting og fick til Et par dahler eller 9 mrk: Mark, og Gulick Sondve Krævede i dend anden halve Otting, og de penger hand fick leverte hand til Biørne Mølster efter Gulick Sondves Ord, og hafde hand ellers betalt 2 s: till at bekoste Supliquers Skrifning, saasom andre betalte dem, mend hand hafde inted at Klage i nogen maade, og ey heller haver talt med de 2de Lars Skutle og Knud Berge, men som de andre Ville, følged med i betalinge/n,
Ole Æen forklarede at Stephen Traa hafde udj Bordstrands {Nafn} \Otting/ wæred tilnefnt at indsamle Penger, mend hand hverken har betalt eller ville holde med saadant Ulovlig omgang,

1724: 218

1724:

og Var Ole Støb medhielper med forbemelte Stephen udj dend Otting,
Fogden begierede og tilkiendegaf at udsætte Examen til en dag i Ugen, og faa vedkommende indstefnt med Almue/n till widere forhør,

Publiceret Hr: Assesor von der Lippes bøxell Seddell dat: Berg/en d: 10 Janv: 1724 paa 1 pd: 21 mrk: Sm: udj Nordquale til Siur Monse/n,
Publiceret Hr: Mag: Broses bøxell Seddell dat: Ullensvang d: 2 Oct: 1723 paa 2 L: udj Lierhuus Præstebols Gods, till Isach Arnesøn,
Publiceret Miltzous bøxell Seddell dat: Lille Graven d: 29 Martj 1724 paa 1 L: 18 mrk: udj Helleved till Ole Nielsen,
Publiceret Lieut: Nordals bøxell Seddell dat: 15 Maj 1723 paa 1 L: 1 pd: 12 mrk: udj Gierstad bøxlet till Knud Torstense/n so/m Enke/n Rangvej har opsagd,
Et Skiøde af Niels Øfsthuus og Knud Roustad udgivet dat: 12 Oct: 1723 paa 1 Løb Smør med bøxell og overbøxell 8 mrk: Solt og afhændt udj Gaarde/n Lie 1ste thun till Joseph Tostensen, til Vitterlighed medforseylet af Siur Rondve og Jon Kinne,
Et Skiøde dat: 16 Deb: 1723 af Hendrich Miltzou og Solt Yttre Avdahl i Bordstrands Otting 1 pd: 4 mrk: Sm: till Erich Larse/n,
Et Skiøde dat: Berg/en d: 25 Oct: 1724 af Hans Rødberg underskrevet og forseylet, Solt og afhændt til Knud Anderse/n 2 pd: 12 mrk: Smør udj Lille Soue,

1724: 218b

1724:

Publiceret Weincke von der Lippes bøxell Seddell dat: Bergen d: 6 Julj 1724 paa 1 L: udj Mitthun Wangs Kirke tilhørende, bøxlet till Anders Niels/en som har betalt bøxelen med 10 Rd:

Dend 4de dito blef Retten og Tinged igien holden hvor blef
Publiceret Gulick Opheims bøxell Seddell dat: 27 Oct: 1724 paa 1 L: 6 mrk: Sm: udj Opheim og 1 Spand udj pladse/n Danmark bøxlet til sin Søn Lars og bøxell betalt 26 Rd: 4 mrk:
Publiceret Mons Fennes Skiøde dat: 12 8br: 1723 til sin broder Hagtor Solt 1 Spd: Sm: udj be:te Gaard Fenne for 36 Rd:r
Publiceret Hendrich Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 13 Deb: 1723 paa 1 ½ L: uden bøxell udj Lie og 6 mrk: dito udj Øyeflaat i Rundahlen Solt og afhendt till Jon Olsen og hans Arwinger till Evindelig Odell og Eyendom, og der for oppebaared betaling mindste med meste Skilling,
bemelte Miltzous Skiøde dat: 15 April 1724 paa 18 mrk: Smør uden bøxell udj Bøe i Rundahlen Solt og afhænt mod nøyagtig betalings erholdelse till Tollef Knudsen hans hustrue børn og arwinger til Evindelig Odell og Eyendom,

Dend 6te Novembr: blef Retten og Tinged igien holdet, og da Publiceret
Biørne Monsen Bachetuns Skiøde paa 1 L: 1 Hd: udj Bachetun solt til sin Søn Mons Biørnse/n,

1724: 219

1724:

Publiceret Lars Miltzous bøxel Seddel till Niels Larsen paa Lødve teyen 12 mrk:
Hendrich Miltzous Skiøde dat: 11 Deb: 1723 paa dend Jord Mit Bære i Rundahlen 2 pd: 18 mrk: Sm: Solt og afhændt til Iver Gulickse/n og hans Arvinger,
Hendrich Miltzous bøxell Seddell siger Hr: Niels Weinvigs paa 2 pd: 12 mrk: og overbøxel 12 mrk: udj Overland (Øverland) i Holdbøider Otting till Kolben Anderse/n Præstebols Gods, dat: 1 Julj 1724:
Publiceret Hr: Lieut: Jens Nordals Skiøde dat: Leque d: 28 Deb: 1723 paa 1 L: Sm: med overbøxell ½ Løb [i] dend Gaard Glimme solt till Major Bercklaj og derfor betalt 270 Rd:

till Vitterlighed underskreved og medforseyled at!! (af) Hr: Niels Weinvig og Sr: Hendrich Miltzou,
Publiceret Hr: Major Berckleys Obligation eller Pante bref dat: Bergen d: 3 Deb: 1723 til Mons!! (Monsr:?) Ludvig Dyner i Bergen d:!! (paa) Capit: 270 Rd: laant og forstragd og Pandsatt sin Eyende Gaard Glimme paa Woss,
Hr: Niels Weinvigs bøxell Seddell paa 9 mrk: udj Ulvøyen Præstebols Gods bøxlet till Knud Siurse/n opsagt for sin Søn Jon Hermundsen og betalt Loulig bøxell,

1724: 219b

1724:

Publicert Hendrich Miltzous udgifne Skiøde dat: Lille Graven d: 24 Oct: 1724 paa 2 pd: 21 mrk: udj dend Gaard Nesseim Skiødet og Solt till Aamund Torkelse/n som paa samme Jordepart boer i Holdbøyder Otting, for betaling 46 Rd: Ubøxlet Gods,
bemelte Miltzous Skiøde dat: 5te Julj 1724 paa 18 mrk: uden bøxell i Sognebære i Bøer Otting Solt till opsidderen Ole Olsen,
bemelte Miltzous Skiøde dat: Lille Graven d: 24 Oct: 1724 paa Et pund 15 mrk: udj dend Gaard Nesseim i Holbøyder Otting Solt til opsidderen Siur Olse/n, till Odel og Eyendo/m,

For Retten fremkom Knud Finne og paa hans børns Claus Knudsens wegne og udj hans Umyndige Aar Tinglyst hans Penge Mangell som Odels baaren og Løsnings Mand til dend Gaard Mossefind i Wiger Otting beliggende skylder 3 Løber som af en fremmed og paaboende Ole Knudsen Vold er Kiøbt af Sahl: Kirsten Clausdaatter, og hand med tiden efter Loven baade med Rettergang og Jndløsning agter at frelse samme Jord og indløse dend, begierede samme udj Protocolle/n Jndført, som han/nem med billighed ey Kunde negtes,

1724: 220

1724:

Publiceret Hr: Niels Veynvigs bøxell Seddell dat: 22 Sept: 1723 paa 21 mrk: udj Myrland i Winje Otting Præstebols Gods bøxlet til Arne Olsen, som hans Moder har opsagd, bøxelen efter Loven betalt,

For Retten fremkom Ole Navesen Fielie og lader lyse sin Penge Mangell som Odels baaren og Løsning berettiged til ½ L: og 6 mrk: Landschyld udj dend Gaard Fielie i Holbøyder Otting, som hans Moder der er Elste Søster og har Odell till, bemelte Jorde part bruges og beboes af hans Mosters Mand Ingebrigt Larsøn, og forlangede samme hans Lysning udj Protocollen indført som hannem iche med billighed Kunde veygres,

Publiceret Hans Rødbergs Skiøde dat: Bergen dend 25 Oct: 1724: og til Vitterlighed undertegned og forseyled af Udrich!! (Uldrich?) Tetting, og Daniel Rafnsberg, hvorved selgeren har Skiødet og hiemled till Ole Mossefind og hans Arwinger till Evindelig Odel og Eyendom 2 pd: 2 mrk: med bøxell og herlighed udj dend Gaard Øfre Hylde i Bøer Otting, og derfor anammed mindste med meste Skilling,

Dend 7de November blef Retten igien betient som forrige dager, og da Publiceret
Et Skiøde dat: 6 Nob: 1724 udgived af

1724: 220b

1724:

Anders Persen Smidswold paa 1 pd: 12 mrk:, Knud Nielsen 18 6/13 mrk: Siur Lønne paa Niels Nielsens Vegne 4 6/13 mrk: og for Syneve 7 9/13 mrk: udj dend Gaard Flettre, Marken 4 mrk: 4 s: Solt og afhend til Andbiørn Nielsen og self har hand arved 20 6/13 mrk: og tilsam/men Eyer 1 L: 15 1/13 mrk: Sm: til Vitterlighed underforseyled af Knud Hæfte og Torbiørn Nequitne,

Publiceret Arve A[r]vesøn Store Røtes Skiøde dat: 6 Nob: 1724 paa 1 Spand udj Hæve, solt for 18 Rd: till Lars Pedersen opsidderen paa samme Jord, til Vitterlighed af Størk Reque og Lars Store Souve underforseylet,

Publiceret Ane Sahl: Morten Kockes Skiøde dat: Bergen d: 23 Junj 1724 paa Odels bøxell Rett udj Gaarden Hæve solt og afhændt till opsidderen Lars Hæve, til Vitterlighed af hendes broder Idevart Hanse/n og Svoger Bøge!! (Børge?) Raufnsdorf underskreved og forseylet,

Dernest fremkom for Retten Lars Pedersen som lyste sin Penge Mangell till at Jndløse Resten udj hans paaboende Gaard Hæve i Dyrwedals Otting som fremmede Eyer 2 L: 2 pd: hvortill hand er Odels baaren og beretning!! (berettiged) till at indløse mens hans tilstand til denne tid ey har wæred derpaa at Kunde tale hvilked hans forfald i Rette/n blev lyst og paa begier blef Protocolleret, som ey Kunde negtes,

1724: 221

1724:

Derefter blef Sager forretagen,

Till samme tid møtte Hendrich Oppeland og hafde ladet Stefne \Peder/ Anbiørnse/n husmand paa Nepeland at betale hannem 4 Rd: 5 mrk: som hand er skyldig og har wæret udj half tredie at have opholt ham,

Dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hans Vegne, Kals Mændene Arne Reene og Peder Vichingsen Tvilde Eedelig afhiemblede at de hann/em Loflig til dette Ting hafde Stefnt, som nu til Fredags,

Afschediged

Efter Loulig warsell igien bør dend Jndstefnte til neste Ting efter Lovens 1ste bogs 4 Capt: 32 Art: at møde,

Til samme tid og Sted hafde Rasmus Rockne Stefnt Ole og Anders Rochne som Formynder for Sahl: Mathis Rochnes børn at Tage mod Penger for deres Jordegods udj hans paaboende Jord efter hans Sahl: Kone bleved arwed,

De Jndstefnte møtte tilstod Varsell og sagde at de iche vell Kunde tage mod Pengerne og Svare dertill, og formeente at hand var iche Odels baaren til Jordegodset,

Citanten Producerte Skiftebreved efter hans Sahl: Kone dat: 26 Maj 1724: og derudj Skiødet paa Jordegodset dat: 24 Janvarj 1695: forklarede at have Kiøbt sin Jord førend hand Kom i Egteskab efter sin Sahl: Kone efter hvem de børn ere arwinger, dette de Jndstefnte ey fragick og hendschød det

1724: 221b

1724:

til Rettens Skiøn,

Citanten erbød sig med Penger inden Aar og dag at indløse børnenes Lodder med Reede Penger,

widere hafde ingen at indvende,

Kiendt og Afsagd,

Efter Loven haver Enke manden forlof at løse sin boed!! (Loed) som udj Skifte Falder, og eftersom Skiødet iligemaade udviser at hand er Eyere til sin paaboende Jord, og de børn som haver arwed ere fremmed og udarwinger, saa bør deres Formynder at tage mod Penger/ne og for dend tid arwen har indestaaed Sex uger efter Skifteds Slutning tilfindes Rasmus Rockne tillige med Capitalen indtill betalinge/n Skeer at betale Formynderne Renter, hvorimod de bør at give hann/em afkald, alt samme/n under Lovens widere medfart at efterkommes,

Stephen Ronve ladet Stefne Ole Olsen Gielle at betale ham 4 Rd: som hand er schyldig til hanne/m efter Skiftebref udj!! (efter?) Sahl: Berge Pedersen Jstad som Faderen Peder Knudsen arwed,

Dend Jndstefnte møtte iche ey heller [lod lyse] hans forfald hvorfor efter Rettens paalæg, Kals Mændene Lars Gierager og Per Tvilde ved Eed afhiemblede at de ham til dette ting og for denne Sag har Stefnt,

Afsagd

Ole Olsen Gielle paalegges till neste Ting under Lovens befaling at møde, till Endelig Doms paafølge,

1724: 222

1724:

Hafde Stephen Rongve Stefnt Arne Reene for 4 mrk: Penger, 5 Voger Næver, og 11 mrk: Jern, schyldig til Sahl: Berges Sterfboe, og ey endnu har Kundet erholde,

bemelte Jndstefnte tilstod Næveren og Jerned at være schyldig men Ey Pengerne,

Citanten sagde sig med Skiftebreved at bevise Gielde/n som hand hiemme hafde,

Afsagd

Tilkommende Vaar ting bør Stephen Rongve at i Rette legge Skiftebreved hand beraaber sig paa, saa bør Arne Reene og samme tid i Retten at møde,

Hafde Lars og Magne Sætre haver Stefnt Brynild og Knud Jernes fordj de iche vill holde gamle Mærkes Gaard[er?] som haver staad over 50 aar wed lige, ligesaa vell som deres Grande Iver iche undslaar sig for, hvorover de giør ham skade i sin bu Ræcke,

De Jndstefnte svarede at denne Gierds Gaard Kand iche gierdes fordj dend i mange aar førend i fiord har wæred af Sætre Mænderne Giærdet uden bytted som de agter at bevise,

Kiendt og Afsagd

Efter Lovens 3de bogs 12 Capt: 16 Art: bør en hver gierde som de haver Jord till, mend som de Jndstefnte Giernes Mænd paaskyder at Gierdet er opsatt uden gamle Mærker hvor paa uden siufn og Grandschning \ey/ Kand paaKiendes, altsaa hendvises Sagen til Aastædet der af Sornskriveren og 6 Upartische Loug Rettes Mænd efter Lovens widere paabydende at blive paaKient,

Till samme tid og Sted hafde Sergeant Niels Tormøsen ladet Stefne Siur Øfre

1724: 222b

1724:

Grøve i Quitler Otting at betale 1 Rd: som hand er schyldig til Sterfboed efter Sahl: Trone Ols datter,

Dend Jndstefnte møtte iche, Kals Mændene Arne Reene og Peder Tvilde Eedlig afhiemlede at hand Loulig war af dem Stefnt til dette Ting,

Citanten Producerede Skiftebreved dat: 19 Octobr: 1716 hvorudj hans hustru Carine er J Møderne arf tilfalden og udlagd samme 1 Rd:, hendschiød det till Rettens Kiendelse,

Afsagd

Till neste Rettes dag at Møde paalegges Siur Grøve til Sagen til Sagen at svare,

Dend 9de Var igien Sage dag, og blef da forretted,

Publiceret Størk Olsens Holes Skiøde date[ret] 7 Nob: 1724: bekommed af Størck Drøgs Vold paa 20 4/7 mrk: Sm: Erich Halvorsen Bidne 1 pd: Brynild Finne 10 ½ mrk: med overbøxell efter andel udj 12 mrk: Præste Gods i dend Gaard Hole i Winje Sogn og Holdbøgder Otting,

Derefter for Retten fremkom Lars Hole og lyste Penge Mangell paa fornefnte Gods udj Hole, som er ham frasolt, hvilcked hand udj Protocollen begierte Jndført,

Ole Støb derefter lydelig lod lyse sin Penge Mangell til 2 Løber udj Østre thun [i] dend Gaard Lønne, som Torbiørn og Anders Paabor, hvortill hand er Odels baaren, og begierede samme Jndført,

1724: 223

1724:

Frem kom udj Retten Michel Iversen, med værende paa hans Vegne Knud Nyre, som Tinglyste hans Penge Mangell til 1 L: ½ pund udj dend Gaard Wibaas i Quitler Otting, som Siur nu er Eyer till, og Mickell Iversen er Odels baaren som broder datter Søn og nermest formeen sig til Jndløsning at være,

Publiceret Erich Syndves bøxell Seddell dat: 7 Nobr: 1724 paa 2 pd: Smør udj Gaule!! (Gavle) i Winje Kirke Sogn beliggende, bøxlet og fæsted till Bottolf Brynilsen, mod Loulig bøxells erleggelse, og efter Loven som en Leylending sin Lifstid at bruge og besidde,

Till samme Tid og Sted hafde Kongl: May:ts Foged i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undals Ordre som første Rettes dag blef lydelig for Almuen oplæst, ladet i Rette kalde efterskrefne Mænd till Examination, hvor en hver som møtte \og udj mer høyst bemelte Hr: Stift Befalings Mands fornefntes biværelse/, blef tilspurt som følger

Siur Wiche blef tilspurt hvad det var for een Supplique hand oplæste paa Kirke backen, og efter hvis andordning det skeede, derpaa svarede hand at heele Almuen war det af ham begierende og læste hand dend op En Præckendag her paa Wangens Kirke backe, og ey paa fleere Kirke backer, 2det hvem der leverte ham samme Supplique, dertil svarede at det var Lars Skutle hand var dend som leverte ham Suppliquen paa Kirke backen,

1724: 223b

1724:

Fogden derpaa tilspurte Almuen om det saaledes sig forholder at de hafde wæred det begierende hvortill de tilstæde værende svarede at de hafde begiert det,

Derpaa tilspurte Fogden Almuen til hvad Ende de begierte at Siur skulle oplæse dend Supplique, eller hvad tancker de dermed hafde, de svarede at de hafde begiert det fordj de ville vide hvad der Stoed udj, fordj dend war Skreven udj byen, men hvem der skrev dend weed de iche førend de 2 Mænd kommer tilbage som er Reist, og de hafde willed høre om det, om det war efter deres Sinde angaaende de Store bøxler de hafde gived,

Tilspurte og Almuen om de hafde gived noged for Suppliquen at Skrive, hvortill de svarede at de nægter iche at de io gaf till Suppliquen at Skrive, saasom de 2de Mænd Lars Schutle og Knud Berge Kunde iche udstaa det alleene at betale Skrifningen,

Hvorpaa Fogden Spurte hvormeged de hafde betalt til de 2de Mænd, svarede der war iche nogen Taxt satt derpaa, men hver som de hafde Raad og Vilckaar,

Derpaa tilspurt om de gaf noged till dise 2de Mænds Reise, Svarede Almuen at det de gaf dem var over alt til begge deele,

blef og tilspurt om de 2de Mænd hafde begiert Pengerne hos Almuen, hvorpaa de svarede at Almuen war det begierende, og derfor og betalte dem Penger,

dernest Spurte Fogden hvem der Kræved dise Penger ind og hvem der till blef udkaared

1724: 224

i hver Otting at indkræve denne paalagde Told, og om de blev udkaared af dise 2de Mænd, eller af samtlig Almue, blef svared at samtlig Almuen hafde udkaared Mændene udj hver Otting at omgaae till hver af Almuen, saasom udj Dyrwedals Otting war Omund Gilderhuus, og Svend Hofde, for Guldfierings Otting var Jon Quale, og For {Guldfio} Bordstrands Otting Stephen Traa og Ole Støb, Winjer Otting Jndkrævede Elling Øfsthuus og Jver Winje, Udj Bøer Wiching Øgre og Peder Møen, udj Quitler Otting, Anders Lie og Iver Grouve, Bordals Otting Jacob Phere og Gulack Sondve, Wiiger Otting Ole Nesthuus og Siur Gielde, mend udj Holbøyder Otting war ingen Mænd udkaared at indkræve Penger, saasom der aldrig af nogen i dend Otting war begiert eller Spurt efter,

Derpaa blef ovenstaaende Mænd paaraabt og fantes efterskrefne tilstæde Stephen Traae, og Jacob Fære, mend de andre iche,

Fogden tilspurte Lænds Manden om hand iche hafde tilsagd dennem at møde, hvortill hand svarede at have sendt dem bud,

Fogden tilspurte Stephen Traa efter hvis ordre hand hafde opkræfved de ommelte Penger udj Bordstrands Otting, hand svarede at det skeede efter samtlig Almuens begier, Endnu hvor meged hand indkræved eller hvor meged der war paasagd, svarede hand Krævede iche noged Vist, men som hver ville give, og var

1724: 224b

Tached paa 12 s: af Løben til de 2 Mænds Reise og 2 s: til Mands første gang, men over alt 12 s: af Løben, og somme gaf meere og somme mindre lige som en hvers Raad var till, og blef de tilspurt om de 2de Mænd som er ned Reist hafde giort denne inddeeling, eller af hvem, og blef svared at sam[t]lig Almuen i Wangens Kirke Sogn hafde giort dend slutning, blef og efterspurt hvor denne slutning skeede, derpaa svaredes at det Skeede paa Kirke backen, Stephen Traa blef tilspurt til hvem hand leverte de Penger, da svarede at hand fick ingen Penger hos Almuen, men de lovede at de skulle betale,

Almuen blef Tilspurt om de iche var samled udj Tingstuen, og om det iche war paabuden at de paa saadan maade skulle samles, som særdeles 3die Paasche dag, derpaa de svarede at de iche var i Tingstuen, mend deres slutted Raad skeede paa Kirke backen og en frj Mark, Om Almuen iche hafde begiert Nøgelen og ville wæred i Tingstuen, de tilstæde værende svarede dertill Ney at de derom iche Viste,

Lænds Manden blef tilspurt hos hvem Nøgelen til Tingstuen er naar Tingene ere Endte og dend bliver slutted, hand svarede at iblant ligger dend hos ham, og naar brude Folck om Sønddagen will gaae derind laaner hand till dem og da stundom Kand blive her paa Wangen hos Knud Knudsen beliggende, Dernest tilspurt om Almuen iche hafde begiert Nøgelen til deres samling, hvortill hand [svarede]

1724: 225

1724:

at En gang blef Nøgelen hos ham af Almuen begiert som var 3de Pintze dag mend hand nægted dem og ville iche have med deres Raad at bestille, Om hand iche viste til hvad Ende Almuen ville have Nøgelen, svarede at det blef ham sagd at de ville samRaad sig en Supplique at faae Skreven om deres Store bøxler, og ville lade tegne op hvad en hvær hafde gived i bøxell, Almuen paa tilspørsel svarede at de lod det optegne ved Lænds Mandens dreng Jørgen Olsøn Hillestved,

Fogden tilspurte Almuen at hvor Almuen Kunde være alle om det, siden at dend største deel iche har bøxled men bebor deres egne Jorder, hvor til de svarede som for all Almuen at om de nu icke har at Klage, saa har de børn og Kand hende sig i sin tid at de Kand Komme til at bøxle,

Fogden tilspurte Lænds Manden at da hand Viste saadan samling og Almuens forsætt, hvorfor hand da har tied der till, og iche gived øfrigheden det til Kiende, svarede at hand iche har gived Fogden eller nogen det til kiende af sin forresatte øfrighed, saasom hand iche hørte eller veed at Almue/n hafde noged paa dem at Klage, Saa hand \og/ blef tilspurt om hand befalte sin dreng at optegne noged for Almuen, dertill svarede Ney at hand iche har befalt ham det, hvilcket Almuen og tilstod at de self hafde begiert det,

Kongl: May:ts Foged som første Rettes dag scheede for[e?]holt Almuen dend Straf efter Kongl: Allernaadigste Lov og Forordning for saadan Sammen Rottelse og Almuens som en Kaldelse paafølge vill, og blef lydelig for de tilstæde wærende af Protocollen som indført oplæst,

1724: 225b

1724:

Efter forige tiltale og Laug dags Paaleg hafde Fogden ladet wed de 2de Mænd Lars Gierager og Peder Wichingsøn Tvilde ladet Stefne Siur Berge,

bemelte Siur Berge møtte iche, Stefne mændene aflag[de] deres Eed at hand Louflig Stefnt war,

Kongl: May:ts Foged paastod Dom,

da blef Kiendt Dømt og Afsagd,

Som Siur Berge overbevises Sagen at have wæred drucken dend samme Søndag som Vidnerne har giort forklaring om, saa bør hand efter Lovens 6te bogs 3 Capit: 1ste Articul at betale hellig brøde 3 Lod Sølfs bøder under Lovens widere medfart,

Hafde og Jndstefnt Knud Jacobsen Berge efter forige tiltale, og Rettens Kiendelse, till Vidne Peder Hage, Lars Vætte og Rognald Wassenden,

Jngen af de Jndstefnte møtte, Kalds Mændene Lars Gierager og Peder Tvilde aflagde deres Eed at de fornefnte Persohner hafde Stefnt,

Fogden paastod Laug dags forreleggelse,

Denne Sinde forafskeediged

Till neste Ting bør Peder Hage, Lars Vætte og Rognald VassEnden møde deres Vidne at aflegge, saafremt de iche efter Loven og ergangne Kiendelse udj bøder vill wære forfalden, saa gives og Knud og Siur Berge Laug dag til neste ting at møde,

1724: 226

1724:

Hafde og efter forige tiltale indstefnt Ole og Aad Nedre Grove, for Slags Maal med hver andre,
Kals Mændene Hendrich Oppland og Per Tvilde Eedlig forklarede at have Stefnt forbemelte Mænd til dette Ting Loulig,
Fogden paaStod at begge de Jndstefnte maatte paalegges under Straf til neste [Ting] at møde,

Afskeediget

J følge af Lovens bydende bør Ole og Aad Nedre Grouve til neste Ting at møde og Sagen at tilsvare saafremt de ey for Udeblivelse vill undgielde,

Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem ladet Stefne Gulick Andersen Nedre Grouve for fortilig Sammen Leye med sin Hustrue,
Dend Jndstefnte møtte iche, hvorfor Kalds Mændene Hendrich Oppeland og Peder Tvilde wed Eed forKlarede at have Loulig Stefnt bemelte Mand,

Forafskædiged

Till neste Rettes dag gives Gulick Nedre Grouve Laug dag, og bør hand da at møde,

hafde Kongl: May:ts Foged ladet Stefne Aad og Arwe UlleStad fordj de iche haver willed Skydse General Vey Mesters Fuldmegtig nu i Sommer, Jligemaade Jndstefnt Lars Flættre og Magne, fordj de ey har villed Skydset Ting Skyds afvigte Sommer Ting
Jngen af de Jndstefnte Møtte ingen!!, hvorfor Kalds Mændene Lars Gierager og Peder Tvilde bleve fremkaldet og Eedlig forklarede at have Stefnt

1724: 226b

fornefnte Mænd i denne Sag,

blef forafskediget

Sagen udsettes til neste Ting og gives de Jndstefnte Lagdag til samme tid at møde,

Til samme Tid og Stæd hafde Brynild Store Rochne ladet Stefne Anders Lille Rockne og Stephen Bryn at levere en Kaaber Pande og En Querne Kalf tilbage igien som hannem tilhører, til Vidne J Sagen Stefnt Wiching Tvilde, Anbiørn Græ, og Aad Sondve,
De Jndstefnte 2 Mænd Møtte som og af Widnerne de 2de uden Aad Sondve som sagdes at wære Svag, og de tilstæde wærende tilstod Varsell,
De 2de Jndstefnte svarede de hafde iche taged meere endsom de tilkom efter Rasmus Brynildsen Store Rockne,
Citanten svarede at denne Pande hørte ham till som hands Mor Moder Dordi Johans daatter gaf ham da Skifted holtes efter hans Mor Fader Rasmus Brynilsen Store Rochne, hvorom Vidnerne Kand giøre Forklaring og forlangede dem afhørte,
hvorpaa de tvende nærwærende blef Fremkaldet og aflagde Wiching Tvilde sin Coporlige Eed og forklarede da Skifted Stod paa Store Rockne efter Rasmus Brynelse[n], og dend Kaaber Pande falt paa Enkens Dordis Lod, da gaf hun sin Daatter Søn Brynild samme Pande, og efter sin Sahl: Mand, fordj hand skulle wære hendes Alderdoms trøst og see hende til gode, og Stephen Bryn og Anders Lille Rochne war og tilstæde samme tid,
Andbiørn Græ dernest fremstod og aflagde Eed og want at paa Skifted efter Rasmus

1724: 227

Store Rockne war hand en Vurderings Mand, og da gaf Dordj Rasmuses Enke sin Datter Søns Kone Kirstj dend Kaaber Pande, med de Ord denne Pande skall Kirstj have, for hun har seed mig til gode og var dend Pande falden paa hendes Lod,

De Jndstefnte 2de Mænd som Contraparter formente hun hafde iche Magt at give noged bort, og hun laa da paa sin Seng, og Quærne Kalven staar og udj Rasmus Rochnes Skiftebref,
Citanten paastod at beholde sin Gave, og hafde hand tillige med Anders Rockne hugged og forfærdiged samme
Contraparterne svarede de tilstaar at hand har hugged den men dend tid tiente hand Rasmus Rockne,
Videre hafde Parterne iche at indvende, mend erwartede Dom,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Som det med 2de Eenstemmige Vidner bevises at Dordj Rockne haver gived Citanten eller hans Kone dend Paastefnte Pande, hvortill hun og hafde frihed efter Loven saasom dend war falden paa hendes Lod udj Skifted efter hendes Sahl: Mand, saa Kiendes for Rett og billigt at Anders Lille Rockne og Stephen Bryn at levere Citanten {Anders Store} \Brynild/ Rochne dend hannem tilhørende Kaaber Pande igien og det inden 15te/n dager under Nam og Execution efter Loven, hvad sig Quærne Kalven angaar som det befindes at dend Citanten ey er given saa beholder de samme, med mindre de hannem dend for betaling vill overlade, saaledes at blive fuldbyrdet,

1724: 227b

1724:

Stephen Bryn og Anders Lille Rochne hafde Stefnt Brynild Store Rochne for de gaver hand har anammed af sin Beste Fader Sahl: Rasmus Brynilsøn Store Rochne, og for 4 Rd: udj bøxell Resterende efter Contract,
Dend Jndstefnte Brynild forklarede at hand war accordered paa Skifter!! (Skifted?) efter sin bestefader med Arvingerne Stephen Bryn og Anders Hylde om 14 Rd: og derpaa betalte hand 10 Rd:, hvoraf Stephen og Anders bekom hver 4 Rd: 4 mrk:, og de 4 mrk: levertes till hans besteModer Dordj de øfrige 4 Rd: wiste hand iche andet endsom Anders Lille Rockne skulle betale till sin besteModer,
Anders Lille Rockne svarede hand iche er Stefnt derpaa og naar hand bliver Stefnt skall hand vise sit Gave [bref]? og videre udj Retten,

Denne sinde forafskeediged

Som til Sagens oplysning behøves de paaberaabte beviser, saa udsettes dend till neste Ting, hvor Parterne da efter Loulig Varsell har at møde,

Hafde Iver Gierstad Stefnt Richolt Reque at betale hannem 14 Rd: som hand er Skyldig, Sahl: Erich Hæve,
bemelte Jndstefnte svarede at hand laante af Erich Persen Hæve som var Ung Karl og Er død, og der paa betalte ham 4 Rd: 4 mrk: baade i Penger saasom og Vahrer og er skyldig ichun 7 Rd: 2 mrk:, som hand har bekient for Iver Gierstad og Lars Hæve,
Citanterne tilkiendegaf at de hafde Jndstefnt Peder Lille Røte, Johannes Reque, Størker Reque og Mons Reque, hvilcke Møtte og tilstod Varsell ligeledes og tilstoed dend Jndstefnte Loulig warsell, derefter forlangede Citanterne deres widner forhørte,

1724: 228

1724:

Peder Lille Røtte blef fremkaldet og aflagde sin Eed, forKlarede at have hørt af dend Sahl: Karl Erich Persen Hæve mange Ganger, og dend seeniste gang war dagen efter Nyt Aar 1721, som hand derefter døde Fastelafn, og sagde at Richolt war ham skyldig 14 Rd: og tre Aars Renter, widere Er hand iche Vidende,

Johannes Reque dernest fremstod, aflagde Eed og forKlarede, at have hørt af Sahl: Erich Persen som var dend tid paa en Jord Brecke hører Reque till, om Høsten Aared førend hand døde wed Fastelafns tid som sagde at Riquolt Reckque!! war schyldig ham 14 Rd: meere er hannem iche Vitterlig, og ingen war hos uden de 2de alleene,

Størkor Reque dernest aflagde Eed og forklarede at dend samme Søndags Morgen som Erick Hæve døde Kom [hand]? Jnd udj Richolt[s] Stue paa Reque og talte da med Rickolts Kone, og som hans Kone iche er Stefnt her till, Manden som nerværende der mod protesterede, saa blef ey forklaringen fuldført,

Mons Reque aflagde Eed og forklarede, at Sahl: Erich Hæve var til huus hos ham i mange Aar, og om Høsten som hand døde Fastelafn derefter, sagde hand tilforn Mange ganger om dend Gield som Richolt war ham schyldig, og da spurte attestanten ham derom, som svarede at Richolt hafde faaed 16 Rd: og derpaa betalt ham 2 Rd: som Richolt ville hand skulle tage paa Renterne mend hand ville have dem paa hoved stohlen, widere veed hand iche herom,

Citanterne formeente at have bevist at dend Jndstefnte er de 14 Rd: schyldig,

Contraparten erbød sig med Sahligheds Eed at bekræfte at hand iche meer er schyldig dend Sahl: Karl end som hand har forklared, hvormed Citanterne var fornøyed,

1724: 228b

1724:

Eedens Forklaring blef hannem forrelæst og formaned om Sin Sandheds bekræftelse, og vell at betæncke sig,

derpaa blef Parterne \forligt/ at Richolt skulle til denne tid betale dennem 10 Rd: hvorwed baade Capitalen og Renterne som Rickolt self tilstoed ey have betalt dend Sahl: Karle skulle wære derudj indslutted og ophæved derpaa de toeg hverandre i hænder, og beloved hand at stræbe till Vaaren at betale dem noged om det Kand blive 5 Rd:, og ellers till nestKommende 1725 aars udgang at have betalt alle Pengerne de 10 Rd: med sine Renter ligesom de der paa Kand Komme hvilcked forlig de saaledes for Retten indgick med hverandre, og derved greb Sagen Ende,

Hafde Mons Reque ladet Stefne sin Grande Richolt Reque for een Tey som hand har taged fra ham og slaar uden om Markeschiæll, saa og for 6 Voger som hand har laant ham, at betale dem enten med Næver eller Penger, og det for 6 aar siden som hendstaar,

bemelte Richolt svarede at hand har slaaed som hans Sahl: Formand hand tiente, og naar hand betaler ham 4re Aars hafne Leye aarlig 12 s: will hand betale Resten,

Citanten forklarede at det iche er meere endsom 2de Aar, hvilcked hans Grande maatte tilstaae, og forlangede sin Næver igien eller som dend nu Gielder, 12 s: wogen,

Videre hafde Parterne ey at indvende

Kiendt og Afsagd

Som det er en Aasteds Sag angaaende dend Tey hvorpaa ey Kand Kiendes uden Siufn og Grandschning, Saa i følge af Loven hendvises Sagen til Aastædet mend det øfrige da som Mons Reque er schyldig hafne Leye for 2 Aar saa bør hand at betale derfor 1 mrk: 8 s: till Richolt, hvorimod bemelte

1724: 229

1724:

Richolt bør betale hannem de 6 Voger Næver igie/n enten Upa[a]klagelig Næver, eller om det iche scheer da Penger 12 s: for hver wog, og det inden 15ten dager paa begge sider under adfærd at efterKommes paa begge Sider,

Iver Gerstad, og hans Grander og opsiddere Knud, Brynnild, Hans og Knud Tostense/n hafde Stefnt opsidderne paa Dolve, Bottelf og Enken Jngebor fordj de haver deres Creaturer aarlig udj deres Vaar beite og tilbøded dem at holde Mærkes Gaard mellem sig som de ey wille, derfor at lide Retmesig dom,

Dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene Anders og Lars Gierme Eedlig aflagde Eed at de hafde Loulig forkyndt Stefnemaaled for Dolve opsidderne,

Forafskeediged

Opsidderne paa Dolve paalegges til neste Ting at møde og til Sagen at svare eftersom de Loulig er Stefnt,

Hr: Lieutenant Nordal som Eyer till Gierstad hafde tillige med Leylendingen Hans Olsøn Stefnt Britte Gierstad at quittere Gierstad saasom hun sidder sine Grander til fortrengsell og lader huserne forfalde, har og ingen frihed at boe paa bruged saasom det er opsagd af hendes Sahl: Mand Erich og alleene hafde et lidet Vilckaar paa En half Løb,

Dend Jndstefnte Enke møtte tilstod Varsell, og sagde hun ville iche gaa derfra med gode og naar hun bliver dømt derfra saa er det vell, og vill hun iche med Gode,

Citanterne begierede Sagen opsatt til i Morgen at forskaffe bøxel Seddel/en, mend derefter

1724: 229b

1724:

J Rettelagde Leylendingen sin bøxell Seddell saa lydende,

Hr: Lieut: Nordall derpaa forrestillede at denne bøxel Seddell er Loulig udgiven, saa og er der 14 Rd: 2 mrk: 2 s: udj Aabod, og derforuden siden at Rettens Middell havde wæred paa Gaarden den 20 Novbr; 1721 har huserne end meere forfalden, og dend tilkommende har iche Kundet Reparere noged derpaa formedelst hand iche har faaed (….?)ling, Paastod efter Loven Dom at dend bøxlende bør nyde sit tilbøxlede Part,

Dend Jndstefnte svarede som tilforn,

Derpaa Kiendt Dømt og Afsagd

Med J Rettelagde bøxell seddell som Loulig er Tinglyst, som og med Aabods besigtelse/n over brøstfeldigheden paa Jorden som Enkens Mand afgangne Erich Gierstad tilforn hafde brugt, hvorover \bevises og at/ hand og ey widere endsom et Vilckaar hafde, og som hand ved døden er afgaaen saa er Løfted ude, hvorfor Enken ingen Rett haver at Kand tilholde sig Jorde bruged dend bøxlende till fortrængsell, thi Kiendes for Rætt og billigt at hun dend Jndstefnte Britte bør at fraVige dend halve Løb udj Gerstad som hun ingen Rætt til haver, og ey at befatte sig lenger med Jorden mend derfra gandsche bør fraflytte og huserne Ryddig giøre till Leylendinge/n Hans Olsen alt inden Rette fare dag tilstundende foraar 1725, derforuden at betale

1724: 230

1724:

det paadømte Aabod med 14 Rd: 2 mrk: 2 s: till Gaardens Eyer eller Opsidderen som derfor igien haver at \lade/ forfærdige huserne, og det alt under Medfart efter Loven,

Hafde Hr: Lieut: Nordall Stefnt Ole Nesthuus hans Leylending, for Skyldig 2 Rd: paa en hæst hand Kiøbte af hans Kiereste 1715, og ey siden har willed betale, samt og at betale Processens omkostning,

Dend Jndstefnte møtte iche, Stefne Mændene Lars Gierager og Peder Tvilde, aflagde deres Eed at de hannem Louglig hafde Stefnt,

Derpaa afskeediged

Som Ole Nesthuus Loulig er Stefnt og iche Møder saa paalegges hannem til neste Ting at møde i følge af Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art:

Hafde og ladet Stefne sin Land bonde Lars Simonsen Røde for Resterende Landschyld 3 Rd: 2 mrk: 4 s: foruden dens fierde penger og flyting, for hans Kone som hun er Skyldig da hun boede paa Gerstad saa og at betale Processens bekostning,
dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hans Vegne, Stefne Vidnerne Lars Gierager og Peder Tvilde som Skulle haft Stefnt udj Sage/n forklarede at de iche var befaled at Stefne ham, Lænds Manden sagde at hand hafde sagd dem det men det er forglemt,

Afskeediged

Som det befindes at Lars Røen iche er Stefnt Saa udsættes Sagen til neste Ting, og bør de 2de Stefne Vidner for deres forsømmelse Stefne udj Sagen,

1724: 230b

1724:

Hafde Lænds Manden Wiching Tvilde ladet Stefne efterskrefne Lægs Mænd for Resterende Munster Penger 1713 og 1714 og Equipage Penger 1717 som hand hafde ordre at indkræve, og har betalt til Kongens Foged mend iche Kunde faae dem hos samme Skyldige som ere Johannes Giære 3 Rd: 11 s: Knud Finde 6 Rd: 4 mrk: 13 [s:], Knud Nestaas 2 Rd: 2 mrk: 8 s:, Torgield Schielde 3 Rd: 1 mrk: 6 s:, Størk Lunde 1 Rd: 5 mrk: 11 s:, Lars Røche 2 Rd: 4 mrk:, Lars Tachle 6 Rd: 4 mrk: 13 s: Brynild Mitskutle 2 Rd: 5 mrk: 3 s: og Knud Tveten 1 Rd: 3 mrk: 13 s: till at lide dom til betaling med Processens bekostning,
Jngen af de Jndstefnte møtte,
Kalds Mændene Lars Gierager og Per Tvilde aflagde Eed at de Louflig hafde Stefnt Knud Finde, Knud Nestaas,, Torgiel Skielde, Størk Lunde og Lars Røche, Og Knud Fitie med Peder Tvilde iligemaade hafde Stefnt Johannes Giere, item Arne Rene og bemelte Peder Tvilde at have Stefnt Lars Tachle og Brynild Mitskutle og Knud Tvete, og forklarede Lænds Mande/n at det var hans Søn Peder Tvilden,

Forafskeediged

Som det befindes at det eene Stefne Vidne er Lends Mandens Søn og saaledes udj sin Faders Sag har Stefnt saa Kand det mod Loven ey andsees, thi bør hand med 2de Vidne at Stefne udj en Sag og af Ubeslægted Mænd til sig self hvorfor Sagen afvises till neste Ting og Loulig paafølgende Stefne maal,

Hafde Ole Hyndingen Stefnt Størk Hole at betale ham 11 mrk: for en Quærn hand haver Kiøbt

1724: 231

1724:

af hannem og bekommed, men ey will betale hanne/m derfor, som er nu 2 Aar til nestkommende Jul,
bemelte Størk Hole war tilstæde tilstod Varsell og forklarede at hand sente Torbiørn Larsen Soldat at hand skulle hente Quærnen som laa paa Bolstad øren og da hand med Johannes Rongve Kom at skulle hente den da saae de at Quærnen war i støcker dend Eene Steen et Støcke af hvorfor de ville iche tage dend, og hafde hand iche seed dend, men Kom til at Kiøbe dend Useed, og hand var drucken,
Citanten svarede at hand og har Kiøbt dend Useed, og Solt dend igien wiste iche at dend var beskadiged, som Størk Brathole hafde Kiøbt dend for ham, og war Størk Hole iche drucken, saaso/m de hafde drucked en drick tyndt øll og var ingen af dem drucken,

Dend Jndstefnte forlangede Sagen udsatt til neste ting saasom hand agter at føre Vidner Niels Brathole og Størkor Gilbacke, og tide/n nu var for Knap,

Afscheediged

Dend begierte Opsættelse bevilges til neste Ting hvor Sagen igien Kand forretages,

Dend 10de Dito blef Tinged igien holden

og som ingen Sager war at afhandle saa blef Restantzerne tagen under forseyling, som og Tings widner som sedvanlig til bileg wed Fogdens Regnskaber,

og derefter Laug Rætted som tilstundende Aar skulle blive, nembl: Knud Bøe, Ole Hondve, Johannes Lofthus, David Jarald, Erich Afdahl, Tollef Grouve, Ole Rochne og Siur Gelle, hvilcke 4re bliver tilsagd at aflegge deres Eed for Laug Manden betimelig,

1724: 231b

1724:

Dend 1ste og 2den December blef sedvanlig Skatte og Sage Høste Ting holden med Liuse Closters Almue udj Hardanger paa dend Gaard Lusand, overwærende udj Rætten Forwalteren Sr: Annanias Harberg, Lends Manden Peder Urem, og efterschrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Aamund Ringøe, Hans Langesetter, Engell Ringøen, Aad Aarhuus, Mickell Oppedahl, Omund Jacobsen Oppedal, Brynil Seim og Mickell Lusan paa Erich Urems wegne,

Hvor efter Rettens Settelse udj Kongens høye Nafn, blef siden ingen Kongl: Forordninger Allerunderdanigst var at publicere, da forkynt efterfølgende,

Liuse Closter Eyeres bøxell Seddell dat: Berge/n dend 7 Oct: 1724 paa ½ Løb udj Urem bøxled til Erik Pedersøn, som hans Fader godvillig har opsagd, Bøxelen efter Loven betalt,

Ligeledes af dato 13 Oct: 1724 paa Et Spand Smør og ¼ hud udj dend Jord Kraagevig bøxlet till Elling Siversøen!! (Siversøn?) som Faderen for ham har opsagd, og betalt bøxell efter Loven,

Derefter udj Allerunderdanigst følge af Skatte Forordning[en] tilspurte Forwalteren den gandsche Almuen, om nogen Peber Svenne, Kræmmer[e], Strandsiddere, Hus Mænd, eller bønder Sønner som handler eller bør og Kand Skatte, findes under Liuse Closter Jurisdiction i dette Tinglaug,

1724: 232

1724:

Hvortill samtlig svarede at ey nogen deslige Persohner befindes, item om Nogen Quærne eller Saugskatter udj dette Aar her paa Closter Godset falden, eller betalt, hvortil de svarede at dem ey heller herom er widende, uden at paa Liuse Closter Grunden er nu en Saug Biotvet Kaldet som Eyerne dertill hører, og boer paa Lehneds Gods Diønne Kaldet men derom ey widere kient, dernest paa Spørsmaal at de 3de Gaarders Opsiddere paa Opheim i Ulvig Sogn, og udj Odde Sogn beliggende Sandven og Hildal er self Eyere og derfor ingen Odelskatt betaler, svarede at det sig saaledes forholder,

hvorom hand var Tings Vidne begierende,

Sluttelig blef opnefnt Laug Rættes Mænd til andstundende Aar at betiene Rætten saasom Hans Langesetter, Mickel Lusand, Endre Beggevig, Ole Willure, Samson Frønes, Anders

Oppedal, Jon Halvorsøn Langes[e]ter, og Hans Asbiørnsen Sandven, hvilke sidste \2de/ bliver tilsagd at aflegge deres Eed for Laug Manden betimelig til neste Aar,

Dend 5te Decembr: holtes Tinged som sedvanligt med Liuse Closters Almue udj Strandebarms Skibrede paa dend Gaard Koltved, Retten medbetientes af Forwalteren Sr: Annanias Harberg, Lænds Mand Lars Coltvet, og de 8te Laug Rættes Mænd, Erich Perse/n Coltvet, Ole Ugletvet, Jacob Lyse, Lars Tvete, Torbiørn Fosse, Ole Koltvet,

1724: 232b

1724:

Samson Liones, og med Lænds Manden den 8de, derforuden tilstæde dend øfrige Almue som Tinged Søgte,

Hvor da efter Rettens Settelse blef Publicert
Et Skiøde dat: Hiortnes d: 24 Julj 1724 af Stepfen!! Isachsen udgiven til sin broder Stephen Isachsen Hom paa 1 pd: 16 ½ mrk: Smør udj Egeland som derfor har betalt 86 Rd: 1 mrk: 8 s: og self arved 10 ¼ mrk:, til Vitterlighed medforseyled af bet: Sverke!!, Erich Aakre og Samson Øyerhafn,

Till samme tid og Sted hafde Forwalteren Stefnt Ole Larsen Liones for Utilbørlig og Uloflige Ord sidstleden Sommerting tiltalt Vidned Endre Lione, til Vedermehle Stefnt samme Mand, og derhos Vidner som hørte ordene,
Dend Jndstefnte tilstod warsell, og svarede om hand af Uvidende have skulled sagd noged, da gierne at ville bede om forladelse som og skeede ved haand Rechning,

Samme Ole Liones war og efter sidste Rettes dags afschedigelse og opsatte Sag indstefnt,
hand møtte og tilstod Varsell undschyldede sig ey at Kunde Komme sidst till Tings Vidnes afhørelse,
Forwalteren paastod opsettelse til neste Ting, som og scheede,

Hafde og til samme Tid og Sted ladet J Rette Kalde Erich Larsen Egeland, og Quindfolked Anne Jons daatter som har bekient ham for sin barne Fader, begge efter Loven og Kongl: Forordning at bøde og lide,
de 2de Jndstefnte møtte og tilstod Varsel,

1724: 233

1724:

og blef hand tilspurt om Sagen, som svarede at hand ey er hendes barnefader hvilcket naar barne Fødselen kommer Tiden skal udvise sig self og begierede saa lenge opsettelse i Sagen,
Hun derpaa udsagde at hun af ingen ande/n Mands Persohn afviste, og Jule billed Kunde hun vente sig udj barsell Seng, og hafde hun allerede Staaed Skrift paa samme bekiendelse og første gang hafde hand haft Legemlig omgiengelse med hende i Fior Høst efter at indhøsted war, side/n ind paa Paasche høytide/n dette aar, og ellers derefter foruden i Sommer, men hvor ofte Kand hun iche Rettelig hugse,
Forwalteren war forlangende opsettelse i Sage/n,

Denne Sinde forafskeediged,

Sagen beroer til neste Ting efter indkomne forklaring, og haver da Parterne igien efter Loulig warsell at møde,

Dernest tilspurte Forwalteren Almuen som paa Forrige Ting, om nogen saadanne Skatter i dette Ting laug er falden, hvortil Almuen svarede Ney, og begierte hand det indført,

Laug Rættes Mænd opnefnt 2de Nye saasom Endre Liones, og Endre Koltued som blef tilsagt deres Eed at aflegge for Laug Manden saa betids at de neste aar Retten Kand betiene, og Gamle [Laug] Rættes Mænd bliver 6 af dette Tinglaug, som sedvanligt,

Dend 8de Decembr: blef sedvanlig Høste Skatte og Sage Ting holden paa Sør Eide J Waags Skibrede og Sundhordlehn, med Lyse Closter Almue, over-

1724: 233b

1724:

wærende Forwalteren Sr: Annanias Harberg, Lænds Mand Michel Wespestad, og de 8te Laug Rættes Mænd, Niels Biones, Johannes Larse/n Heye, Johannes Mortens/en Heye, Niels Wespestad, Ole Hofthammer, Mons Olsøn Bielland, Lars Dalsgaard og Knud Sør Ejde, foruden tilstæde dend Tingsøgende Almue,

Publiceret

Sahl: Hans Formands Enkes bøxell Seddell dat: Berg/en d: 7 April 1724 paa 1 pd: 3 mrk: Sm: og 3/8 hud i Store Bøe bøxlet til Peder Jørgense/n og bøxele/n efter Loven betalt,

Ligesaa dat: 29 April 1723 paa 18 mrk: Sm: og 3/8 hud udj Gaarden Gloppen, bøxlet till Johannes Ols/en bøxele/n efter Loven betalt,

Dito paa 1 pd: 12 mrk: Sm: og ½ Hud udj Gaarden Bielland, Stæd og fæst till Johannes Larsen, og bøxelen efter Loven betalt, Eyeren skall lade opbygge gaards huserne, saaso/m Parte/n war øde, og Leylendingen betaler først Rettighed for 1724, og side/n sin Lifs tid, bøxell Seddele/n dat: 22 Maj 1723,

Dito paa ½ L: Sm: og ½ hud udj Gaarden Singelsetter bøxlet till Niels Johansøn som bøxele/n efter Loven haver betalt,

Forwalteren derefter tilspurte Almuen saavel som Laug Retted, i Allerunderdanigste følge af Skatte Forordningen om nogen udj dette Ting laug befantes af saadane Persohner som Forordningen allernaadigst omtaler enten har Skatted eller befindes sig opholdende som Skatte bør, hvortill de samtlig svarede Ney, desligeste om fleere self Eyere her i dette Tinglaug er boende endsom paa dend Jord Mevaten, hvortill og Almue/n svarede Ney,

Sluttelig blef Laug Rettes Mændene opnefnt Niels Biones, Johannes Birkeland, Niels Hofthammer,

1724: 234

1724:

Ole Nielsen Hofthammer, Knud SørEide, Mons Bielland, Knud Monsen Wespestad, og Knud Omundsøn Gloppe, hvilke 2de tilsagd deres Eed for Laug Mande/n at aflegge,

Dernest blef Sagerne forretaged,

Till samme tid og Sted hafde Erick Mellingen ved de 2de Mænd Thomes og Knud Mellingen ladet Stefne sin Grande Arne Mællingen fordj hand ey udj Mindelighed som seenist paa

Sommer tinged war indgaaed ville lade ham faae sin part dend halve deel udj En boe, og derimod beholder hand Stabured, hvilcket hand side/n icke ville holde mend med onde og Slemme ord har begiened!! (begiegned) ham for samme forhold at lide efter Love/n,
Dend Jndstefnte møtte iche, ey heller nogen paa hands Vegne,
Kalds Mændene ved Eed efter Loven forklarede at Arne Melinge/n ved dem Loulig var Stefnt,

Afskeediget

Arne Melingen som i denne Sag Loulig er Stefnt og iche Møder paalegges efter Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: til neste ting at møde eller undgielde som vedbør,

hvorefter som ingen Sager war at forhandle, ude/n Peder og Ole Melinge/n som møtte for Rette/n og til kiendegaf at de var Stefnt af Jacob Johanse/n boende i Øglands woge/n paa Lehnet som ey møtte, blef da denne Sag udsatt og Retten ophæved,

Dend 11te December begyntes Skatte og Sage Høste Ting som blef holden med Liuse Closters Almue udj Ous Skibrede paa dend

1724: 234b

1724:

Gaard Yttre Moeberg, overwærende udj Retten Liuse Closter Eyere Sr: Hendrich Forman samt Forvalteren Sr: Annanias Harberg, Lænds Manden Ole Leque og efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Christopfer Bue!! (Bøe?), Wintzantz Houve, Baar Øfre Eye, Ole Grindvold, Niels Gaasand, Isach Houve, Poul Houve, og Jørgen Moberg, derforuden dend Tingsøgende Almue,

Publiceret Sahl: Hans Formands bøxell Seddel udgiven i Bergen d: 11 Deb: 1722 paa ½ L: Sm: udj dend Jord Tømmernes bøxlet till Soldat Ole Jacobse/n, bøxelen efter Loven at have betalt,
Publiceres Mad: Formans bøxell Seddell dat: 12 Ap: 1724 till Anders Jonsen paa ½ Spand Sm: og 2 ¼ s: Penge udj dend Jord Førland bøxlet sin Lifstid,
Ligeledes af dato 20 Julj 1723 paa 1 pd: 3 mrk: Sm: udj Dybevigen till Leylending Niels Jngebregtsen bøxlet, dend bøxlendes Nafn Anders Jørgensen som dend anden har opsagd for,
Publiceret forige Eyere Widings bøxell Seddell dat: 27 Janvarj 1722 till Ole Erichsen paa et Plads Sagstad eller Stensvig Kaldet, aarlig deraf at betale Rettighed 1 Rd: som skall være opryddet under Norvigen,
Publiceret itzige Eyeres bøxell Seddell dat: 29de Debr: 1724!! paa ½ L: 6 mrk: Sm: og 3 Spand Hud udj dend Gaard Kismul, som Michell Nielsen har bøxlet sin Lifs tid, bøxelen efter Loven at være betalt,

1724: 235

1724:

Till samme Tid og Sted hafde Jan Buch i Bergen ladet igien efter forrige tiltale i Rette kalde Gertrud Houg, Niels og Steen Hougen,
Paa Citantens wegne Eschede Lænds Mand Ole Leque Sagen i Rette,
Af de Jndstefnte møtte alleene Steen Hougen og tilkiende gaf at hans Moder var wed døde/n afgaaen, og hans broder Niels war Siug, Kunde derfor iche widere i Sagen Svare endsom hand

formeente hans Sahl: Stiff Fader hafde betalt de paastefnte 10 Rd: 2 mrk: 11 s: paa Skifted war Falden, og hafde Jan Buch bekommed 1 oxe og 6 Smahler,
Lænds Manden paa dette ey Kunde svare med!! (mend) hendschiød det till Citantens ege/n forklaring,

hvorpaa afskeediged,

Sagen udsettes til neste Ting, hvor imidlertid at Skifted efter dend Sahl: Kone bliver holdet at da Citanten sit Kraf Kand indlevere hvor efter widere gaaes hvis Loven befaler,,

Forwalteren som neste Ting er skeed, tilspurte Almuen efter Skatte Forordningen til Tings Vidnes erholdelse hvor till de svarede at deslige Skatter ey dette aar her i Tinglauged er falden, item at de gaarder Backe, Schaar og Svine Steen beboes af self Eyere,

For Rætten frem Kom Poul Houfland og giorde Ulyd sagde at have en Sag for Rætte/n og med Ulyd ey wille efter dommerens

1724: 235b

1724:

3de adVarsler wære skickelig hvorfor Forwalteren paastod at det maatte Protocolleres som og Skeede og begierede i følge af Loven dom over han/nem,
Hvorpaa hand svarede hand hafde Jndted at bestille ude/n som et Vidne at vere og er en barons bonde,

Da blef Kiendt

Efter Lovens 1ste bogs 13 Capit: 3 Articul er dend her for Retten fremkomne Mand forfalden udj 3de Lods Sølfs bøder, som hos hann/em for sit Værne ting og for sin boePæl efter Lovens adfærd bliver udsøgd,

Til samme tid hafde Jørgen Yttre Houfland Stefnt Aamund Nielsen Lunde fordj hand hafde med unøttige Ord begiegned hans Kone Gurj Jacobs datter, derfor at lide efter Love/n,
Dend Jndstefnte Mødte og sagde at det er iche fult 14 dager side/n hand blef Stefnt, veed iche andet at have sagt til Citantens hustrue endsom at Gud Naade dig for du har Kiørt mine Creaturer til Skade, sagde ellers at hand hafde forligt sig,
Citanten med sin Hustru tilstod at de hafde eftergived Sage/n endschiønt de vare iche skyldig, og hand ville love at hand iche herefter med saadan overfald, og lade dem Nyde freed, hvilcket dend Jndstefnte belovede, og begierte at om at hans bester Kunde komme ind udj deres hage de dog med Skickelighed skall indkiøre dem ude/n Skade, og Omkostningerne wille de melle/m

1724: 236

1724:

sig foreene og dend Jndstefnte at ville betale hvorpaa de Ragte hver andre sine Hænder og Sage/n greb Ende,

Dernest blef Ny Laug Rættes Mænd opnefnt till neste Aar Retten at betiene saasom, Peder Svine Sten, Lars Yttre Moberg, af gamle Niels Gaasan, Lars Tøsdall, Ole Nielse/n Eye, Lars Øfre Eide, Johannes Ulven og Niels Siobøed!! (Sjøbøen?),

1724

1725

(1725: 236)

Anno 1725 dend 19de Februararj blef et Extra Ting Holden paa Wangen og Woss udinden et Tings widnes forretning mellem Citanten Peder Knudsen Glimme og VelEdle Hr: Lieutenant Nordall, efter høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution saa Lydende, Retten medbetientes af efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd Wiching Groue, Knud Norem, Brynild Groue, Jon Quale, Jon Kinne, Niels Eye, Knud Hæfte og Knud Nyre, derforuden \nærwærende/ en deel Almue som samme Ting Søgte,

Hvorsomhelst Citanten Peder Knudsen Glimme i Rette lagde høyEdle {…} og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution saa lydende, Dernest hans Stefne Maal af følgende Jndhold, Item saa blef og høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution \oplæst/ om Tingets holdelse i Ting Stuen, af Jndhold efter andet,

1725: 236b

1725:

derefter \Copie/ hans Kongl: May:ts Allernaadigste Beneficium Paupertatis som følger, Til Slutning Citantens Jndlæg som lyder saaledes,

Hr: Lieutenant Nordall som var tilstæde, saa og Hr: Major Barchlay,

Velbemelte Hr: Lieutenant Svarede at hand iche var Stefnt for widere endsom efter det Skriftlige Stefnemaal som hand har paategned, og gandsche iche modtage/n widere, formode at nyde Rettens Kiendelse efter Love/n,

Peder Glimme sagde at hand ved sine 2de Stefne Vidner Stephen Traa og Mickel Grefle, hafde Stefnt Lieu: Nordall Muntl: med det J Rette lagde Skrift,

Hvorpaa de 2de Stefne Vidner blef fremkaldet deres afhiemmelse Eedlig at giøre, derpaa de aflagde Eed, og Forklarede at de iche hafde Stefnt med det indlagde Skrift,

Peder Glimme Replicerede at hand var med dem og da Sagde {at} hand til Lieut: at hand Stefnte Lieutenanten Muntlig at det \icke/ var dend 10 Novbr: og paa nyt bød ham,

Vidnerne Svarede de forkynte iche Muntlig Stefne Maaled, mend Peder Sagde de ord, og Skiød dem til Vidne,

Hr: Lieut: Nordal Spurte Vidnerne om hand iche Svarede at Peder efterdj hand har [ey]?

1725: 237

1725:

Stefnt Skriftlig saa ville hand og ey Svare ham og beder ham ville give ham det Skriftlig, hvilcket vidnerne og tilstod, og Peder Glimme Svarede det er Lovens ord saavell Muntlig som Skriftlig,

Forafskeediget

Som Lieutenanten iche har faaed Varsell at Svare eller andføre nogen Vidner om det i Rette lagde Skrift, saa Kand Retten ey andsee det for noged Stefne Maal som Citanten self har udsagd,

Hr: Lieut: Nordal J Rette lagde hans Jndlegg saa Lydende,

Vidnerne bleve derefter fremkaldet og tilspurt om de ere beslægtiged til Citanten, hvortill Mathis Ringem svarede at hand \var/ Peder Glimmes Stiff Fader, Lars Glimme svarede at være hans WærFader, og Biørne Mølster at være i 3die og fierde till hans Moder, Ole Nesthuus svarede at hand er noged mend enten det er i Tredie eller Fierde, eller hvor nær veed hand iche enten udj Slægt eller iche end som, {og} Biørne Mølster derpaa fremstod og sagde at Ole er til Anden Mand og Peder til 3die Mand, thi Rasmus Oles Fader var broder \til/ Ragnilde Souve, som var Peder Glimmes Mor Moder, Lars Lødve og Niels Mithun

svarede at de iche war i Slægt Skab med Peder Glimme, \om/ Helge i Teyen, blef beretted af de 2de Mænd Vicking Gielde og Rognal Tvete at hand var Syg og de hafde hørt hans Ord, som de skulle aflegge og Peder Glimme hafde begiert af dise 2de Mænd at de ville gaa till forbe:te Helge i Teyen og høre hans Ord,

1725: 237b

1725:

Hr: Lieutenant Nordall forrestillede at {……..} dise fornefnte Mænd er udj Slægtskab saa Refererer hand sig till Loven efter hans protestation og herom er Rettens Kiendelse formodende,

Forafskeediged

Lovens Allernaadigste befaling udj 1ste bogs 13 Capit 17 og 18 Art: siger at Villige Vidner ey bør andsees, og det befindes at fornefnte Mænd undtagen Lars Lødve, Niels Mithun og (de?) øfrige saa Kand de iche andtages, som ere ham beslægted eller udj Svoger Skab paaRørende,

Derpaa blef de andre, Som efter Peder Glimmes beretning war Stefnt wed de 2de Mænd Niels og Lars Teyen, fremKaldet hvilcke vare Lars Lødve, Niels Mithun, Andfing og Knud Ringem som sagde at de hafde faaed Louglig Varsell,

Af de 2de Stefne Vidner Møtte Niels i Teyen mend Lars iche, som hand sagde at være Siug,

Lars Lødve fremkaldet aflagde Eed, og forKlarede, at hand hørt at Peder Glimmes ForMænd har boed paa Glimme, og først Torgiels, saa Tormoe, saa Lars Glimme som er Peders Værfader, og de har Ruddet (Røddet) saa fiære paa bøen i Vid, mend hvad God (Gad?) Læg veed hand iche om, og om hand var paa Stædet saa Kunde hand noged tøcke godlegged, dog iche enlig, og dend meste som hand veed der har Rud (Rød) war Lars, og har wæred en gammell Jord i Mange aar, og veed hand iche at nogen af Peder Glimmes Slægt har Røddet dend op fra første Tid og af øde, og Kand hand \iche/ hugse hvor mange har boed nembl: Lars Peder Glimmes Værfader, mend hand har

1725: 238

1725:

boed der all sin tid paa Glimme, widere har hand iche at forklare,

Niels Mithun dernest fremkaldet aflagde Eed og forklarede, at Torgiers, saa Tormoe og saa Lars Glimme har boed paa Glimme, og snart mod dend halve deel har dend sidste Ruddet mend Gad (God?) leggen veed hand iche, og Lars har boed paa Gaarde/n og tog med!! (mod?) Gaarde/n om Høsten da Fem Aars Krigen begyntes, widere har hand iche at forklare,

Dernest blef Helge i Teyens 2de Mænd som paa hans wegne andgaf sig paaRaabt, som var Wiching Gielle og Rognald Tvete, og forklarede at bemelte Helge i Teyen hafde iche aflagd sin Eed for dem paa hvis hand hafde sagd dem, hvorfor dise 2de Mænd iche Kunde andtages til Eeds, paa Helges forklaring,

Hr: Lieutenant Nordal paastoed at Lars Glimme maatte giøre forklaring hvorfor hand iche har gived det tilKiende i forrige tider om hand har Ryddet og forbedret Jorde/n saa meged som de afhørte Vidner har udsagd at det Kunde wære videre endsom dend udj Matriculen er lagt for, og helst paa dend seeniste holte Nye Matriculering, at give Kongen sin Skatt af og hans Jorddrot haft deres Landschyld og Rettighed af,

Lars Glimme svarede hand har Skatted for Jorden, som har wærd!! (wæret) paaKræft og lagd det paa Tinged,

Dernest blef af Peder Glimme begiert at hans 2de Vidner som var med ham hos Hr:

1725: 238b

1725:

Lieutenant Nordal \afhørt/, hvilcke blef fremkaldet,
Hr: Lieutenant tilkiende gaf at samme 2de Mænd hafde været udj Rette før og aflagd Eed, bemelte 2de Mænd Vedstod deres forrige forKlaring som for dem blef oplæst, og sagde at de nu var Stefnt for noged andet, Endnu be:te Andfing Ringem, og Knud Ringem atter(?) sagde at de var Videre Stefnt efter hvad som af dem er talt til Lieutenante/n da de var med Peder Glimme, og det de har meere at Vidne, hvorefter \bemelte Andfings Ord var saaledes,
Hr: Lieutenant Nordall svarede at hand iche var Stefnt til Videre endsom efter det Skriftlig Stefne Maal som nu udj Rette/n er fremlagd,
Kalds Mændene Mickell Grefle og Stephen Traae blef tilspurt om de hafde Muntl: Stefnt Lieutenanten til at høre nogen Ord af Knud Ringem, og Andfing Ringem, hvortill de under deres forrige Eed svarede at de iche anderledes har Stefnt endsom de tilforne har forklared;
Hr: Lieutenant Nordahl protesterede at som hand iche er Stefnt der till, saa formeen hand efter 16 Maaneders forløb ey at maa høres og Kand giøre sin Eed paa at aldrig har hand overladt eller accordered Peder Glimme Gaarden for de 250 Rd:, herpaa svarede Peder Glimme, at hans Stiff Fader, og Vær [Fader]

1725: 239

1725:

Kunde giøre Forklaring om,
Derefter giorde Andfing Ringem sin ForKlaring som hand efter en Skriftlig Seddell oplæste saaledes, dend 8de Novembr: efter mit forrige Vidnesbyrd paa samme tid talt dise Ord, Saa siger Peder Glimme for!! (før) ieg vill gaa fra huus og Gaard med quinde og børn vill ieg give dig 250 Rd: som J har satt gaarden Glimme daa!! svor Hr: Lieut: Nordall he(..?) legger Majoren 20 Rd:, da sagde Jeg Andfing Ringem Vj troer iche dend gode Mand byder noged overbud, da siger Hr: Lieut: Nordal om du legger de 20 Rd: till da faar du dend iche thi hand er min overMand hand er min Major og ieg Lieut: Jeg Kunde lide for(.?)red derover saa tager Peder sine Penge op, Jeg tager inge/n Penger af dig førend Majoren Kommer af bye/n, ieg slutter iche noged Kiøb førend de ere begge overwærende hvem da bliver \Ved/ Kiøb[e]t, det faar J see,
Knud dernest forklarede det self samme som Andfing,
Hr: Lieutenant Protesterede At Kiøbet var slutted dend 5te October 1723 i Peder Glimmes overwærelse, Peder Glimme svarede hand var iche hos,
Hr: Major Barcklay protesterer (….?) de(..?) 2de Mand hvad de her nu faar!! (for) Rette/n har sagd og beraaber sig videre paa dom at Kiøbet var slutted, Kiøb,
Saaledes at wære passered bekræftes under haand og vores Signeter,

1725: 239b

1725:

Samme dag betientes Retten udj Een Sag indstefnt af Hr: Lieutenant Nordall paa Egne og Med Interessenters wegne mod Torgier Rioe hvorom høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution paa forregaaende Memorial saaledes lydende,
Dend Jndstefnte Torgier Rioe Møtte og efterat Stefne maaled var oplæst, tilstod Loulig warsell,
Stefne Maaled lyder saaledes som følger,
Forbemelte Torgield Rioe sagde at de tog Prøver af det beste Korn, og iche af det slætteste som var i Toe Kiørler, hvoraf hand fremlagde Prøve og hafde siælt!! (skiælt) og ville self Eede,
Hr: Lieutenant Nordal forlangede at hans widner maatte afhøres, Hvilcke bleve fremkaldet og Eedens forklaring for dem oplæst, hvorefter

Corporal Corporal!! Lars Kytte fremlagde sin Fuldmagt som lyder saaledes, derefter aflagde Eed og forklarede at dend Eeene!! som hand forseyled legger i Rette/n er dend Prøve som hand blef leveret af samtlig tiende Tagerne og hafde med sig til Gaarde/n Rioe udj de 2de Mænd Helge Olde og Tormoe Hellelands overwærelse at skulle eftersee om der var bedre, Jtem En Prøve af det Korn som hand fant i Torgier Rioes Lade Utilgiort, mend Manden drøfted det først lidt, og dermed tog hand drøftetrug fra Mande/n og drøfted og Gneged det trende ganger, og dend tredie Prøve hand leverte er af det Korn hand fant udj Torgier Rioes børre som hand self beretted at være tilflid, meere hafde hand iche at forklare,

1725: 240

1725:

Tormoe Helleland dernest fremkaldet aflagde sin Corporlige Eed, og forklarede at hand var med Corporalen paa Øfre Rioe, og hafde dend første Prøve med sig som war af Torgiers tiende her paa tiende boden, og den Anden Prøve er det som var i Torgiers Lade, og dend 3die Prøve var af det slag som var i Torgiers børe, videre hafde hand iche at forKlare,

Helge Olde fremstod og aflagde Eed forklare[de] det self samme som Tormoe Helleland udsagde,

Torgier Rioe Spurde de 3de Vidner om hand iche begierte at de skulle tage af det Ringeste Korn med som hand hafde Skiælt af sit Frøe Korn, derpaa de alle 3de svarede, at de sagde till ham det giøres iche nødig at Vj tager lette Korned med,

Knud Knudsen dernest fremkaldet aflagde Eed og forklarede, at som Torgier Øfre Rioes Korn Kom igien og var omdrøfted, blef det endnu iche modtaged, mend blef Satt til Sides, og da Manden Anders Rioe skulle føre Korned bort igien, som var dermed paa Torgier Rioes Vegne at levere det paa Tiende bode/n, da begierede Hr: Lieut: Nordall saavelsom Hr: Assesor von der Lippe at de skulle tage en prøve, da greb hand attestanten en handfuld Korn af hans Sæck eller hdt!!, og lagde det paa bordet hos dem, hvilcket blef indbundet side/n i et tørcke Klæde og forwaret og war overwærende med samme Prøve blef forseylet og er dend som nu er i Rette lagd, meere hafde hand iche at forklare,

Lars boende paa Leques bøen, aflagde Eed

1725: 240b

1725:

og forklarede at hand var paa Tiende taged dend samme dag som Anders Rioe skulde levere Korned paa Torgiers Vegne, og var det gramt slet Korn da blef det tilbage Vist hans Korn, og Tog Knud Knudsen en prøve deraf og lagde det paa bordet efter Tiende Tagerens ordre, og samme slags Korned som hand nu seer her i Retten, og da blef hand tilbage Vist med sit Korn, meere hafde hand iche at forklare.

Hr: Lieutenant Nordal paastoed derefter at Torgier Rioe maatte andsees efter Lovens 22 Capit udj anden bog,

Torgier Rioe proponerede at det Korn som de tog i Laden var nared og Skiælt og drøfted, som hand drøfted, om Morgene/n da de var hos ham og tog prøverne, da bad hand dem om fordrag, og sagde at hand ville Komme om Morgenen og betale Penger efterso/m de ville taxere hæfre (hafre) Korned,

Hr: Lieutenant Nordall tilspurte de 2de første Vidner Knud Knudsen og Lars Leques bøe!! (Lequesbøe) om Torgier Rioes 3de Grander paa Rioe iche leverte forsvarligt og Got Korn, hvortill de begge svarede at det var got blanding Korn derfor blef det af samme 2de Mænd modtaged, som var leyed af Tiende tageren til at anamme Korned,

bemelte Torgier Rioe sagde at hand har meget slættere Korn end som hans Grander,

de 3de Prøver som var i Rette lagd blef af Laug Rætted efterseed udj Retten, og befunden at det er langt bedre Korn som Vidnerne har Taged udj Torgier Rioes Lade og børre endsom det Torgiers Grande hafde paa Tiende bode/n hvoraf Prøven er og af dem beseed,

1725: 241

1725:

Torgier Rioe blef tilspurt af Dommeren hvormeget hand yder udj Tiende, svarede at det er 10 Mæler som hand leverer aarlig till Kongen Kirke/n og Præste/n, bemelte Torgier Rioe bad Hr: Lieutenant Nordal om at hand ville tilgive ham sin Forseelse og Skaane ham,

Hr: Lieutenant Nordall svarede at hvad hand kand giøre for sin Persohn vilde hand giøre saavit som mueligt er, og naar dom er gaae/n som hand paastoed;

Torgier Rioe begierede at hand maatte gaae till Præsten og begiere forskaansell, hvilcked blef ham tilladt, og derefter hand [i]gienkom, da bad hand Lieutenante/n om Forladelse og gaf hand sin haand derpaa, og hand eftergaf ham sin forseelse, lovede herefterdags iche at ville giøre nogen forurettelse med sin Tiende Leverantz, og belovede at betale udj Processens bekostning 3 Rd: hvorwed det forblev,

Dend 20 Februarj betientes Retten paa Wangens Tingsted tillige med samme Laug Rætt som i Gaar medVar,

udj underd: følge af høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution til et Tings widnes udstædelse udinden en Sag mellem Hr: Lieutenant Nordal og Lænds Mand Wiching Tvilde, som lyder saaledes, med forregaaende Memorial,

dernest J Rette lagde hans Stefning saa lydende, baade paa slet papir og Stemplet Papir Skreven,

Lænds Mand Wiching Tvilde blef paaRaabt men Møtte iche, og fantes ey nærwærende,

1725: 241b

1725:

Kalds Mændene Anders Germe og Knud Quitne blefve fremKaldet, som Eedlig forklarede at de hafde Stefnt Lænds Manden efter det Skriftlig Stef:!! (Stefnemaal) paa Slæt Papir som og udj Retten med dend ligelydende paa Stemplet Papir oversatt blef af dem efterlæst, {og} Lænds Manden var iche hiemme mend de leverte Copie deraf til hans Kone,

Lænds Manden ey heller nogen paa hans wegne indfant Sig,

Hr: Lieut: Nordall forlangede widner afhørt, som hand ichun forlanger et Tings Widne, hafde iche faaen Stempl: Papir derfor det nu det ligelydende derpaa i Rette legger,

Forafskeediged

Som Lænds Manden iche møder, ey heller nogen paa hans wegne, saa gives hannem Laug dag till at det Skriftlig Stefnemaal {igien} \paa Stemplet Papir/ Kand bl[i]ve hanne/m forkynt med 14ten dagers warsell till dend 6te Martj nestKommende her udj Retten, \tillige og Vidnerne under Lovens bydende at møde,

Samme Tid og Stæd hafde Hr: Lieutenant Nordal ladet Stefne efter Skriftlig Stefning som i Rette/n blef indleveret, og lyder saaledes,

Jngen af de Jndstefnte møtte uden Jacob Fære, som Skall have indsamled dend ommelte Told, item Andfing Ullestad, Jon Kinde som betiente Rætten med det andet Laug Rætt,

Kalds Mændene som forbemelte 2de Mænd Anders Germe og Knud Quitne fremkaldet og forklarede at de hafde Stefnt efter dend Skriftlig Stefning paa Slætt Papir som nu i Retten war indlevert med dend paa det Stemplet Papir, og undtagen dise 3de Mænd Iver Grove, Jon Giaasten og Gulack Giøesten, som J iche!! (Jche) Kunde Komme

1725: 242

1725:

for Uføre og lang wey,

Hr: Lieut: Nordall og Sr: Hendrich Miltzou som var til stæde forlangede at maatte indføres, at en hver Retsindig Kand see og fornemme hvad hørighed og lydighed deres Land bønder beviser mod dem deres Eyere i det de iche møder efter Loulig Kald [og] warsell, og paastod at de maa nyde Kongens Louv og tiltale for saadan deres Ulydighed,

Forafskædiged

De Jndstefnte gives Laug dag till dend 6te Martj nestKommende, efter Stefningens forkyndelse for samtlige igien at møde og Sagen at tilsvare som og deres forklaring at giøre, alt under Lovens bydende,

Anno 1725 dend 28 Februarj, blef Retten betient paa dend Gaard Eye udj Gravens Kircke Sogn og Hardanger, medværende som Rætten medbetiente efterskrefne opnefnte Eedsorne Laug Rættes Mænd efter Lovens maade opnefnte nembl: Tomes Haldanger, Anders Aandeland, Tollef Hagestad, Iver Nessem, Jon Seim, Peder Spilden, Thore Lione, og Lars i Dahlen,

till et Extra Ting udinden et Tings Vidnes erholdelse melle/m Hr: Hendrich á Mønnicken og Hr: Capitain Møllerup saavel som Hr: Lieut: Nicoll; Hvorom Høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands høy Respective Resolution paa forregaaende Memorial saa lyder

Dernest i Rettelagde Hr: Hendrich á Mønnichen hans Skriftlig Stefning med Forkyndelse[s] paaskrift saa lydende,

1725: 242b

1725:

Hr: Capit: Møllerup og Hr: Lieut: Nicol var tilstæde som vedgick Loulig Varsell,

Derefter i Retten leverte Hr: Capit: Møllerup sin Contra Stefning saaledes indholdende,

Vidnerne bleve efter Hr: Hendrich á Mønnichens paastand paaRaabte, og møtte Persohnlig Demoissele Juditta Edell og Margrette Biernetter, Johannes Riber, Ane O(ff?)s daatter tienende Hr: Capit: Leman, Tollef Larsen Holven, Isach Torgielsen, Ingeborg Ingebregts datter Eide, hvilcke alle tilstod Louvlig Varsell de andre ware frawærende,

Citanten tilkiende gaf at have derforuden Muntlig Stefnt Elling Knudsen og Lisbet Torckels dtr: paa Store Graven at aflegge deres Vidnesbyrd hvorledes \de/ saae ham haardragene Haar paa hands Klæder og blodig paa Præstekiolen da hand om aftenen tilbage \Kom/ fra Lille Graven til Store Graven, bem:te 2 Vidner sagde sig at have faaen Loulig Varsell derom,

Hr: Capitain Møllerup og Hr: Lieut: Nicoll sagde at de iche hafde faaen nogen Varsell at andhøre dise 2de fornefnte Vidner, Hr: Mønnichen svarede at Vidnerne Ville godVillig Vidne,

Hr: Capitain Møllerup Referede sig til sin Contra Stefning, hvorefter ingen Møtte som forbemelt, uden forbenefnte, begge Madmoss: Bierneter, Ingeborg Eide, Tollef Holven og Lusi Rasmus datter,

Citanten dernest paastod sine Vidner afhørte efter Lovens pag: 122 dend 8de Articul, Vidnerne som Vare tilstæde blef derefter udvist og fra hver andre ved Lænds Mande/n Separered,

dernest blef paaRaabt om nogen fra Hr: Capitain Lemans Frue war med hendes Vidne, hvorpaa hendes Pige

1725: 243

1725:

Ane Offæds datter som andviste et bref aaben fra Høy Edle og Velbaarne Hr: Obriste du Vahl, som hende blef tilbage levert, des Jndhold var til Hr: Capit: Lemand,
Hr: Capitain Møllerup og Hr: Lieutenant Nicol, begiere[de] indført, saasom Velbe:te Hr: Capitain sagde at Velbemelte Fru Capitain Leemands var hands Uven, og her!! (Hr:) Lieut: Nicoll sagde at som hun har wæred i samme Gierning, hvorom hun skulle vidne, begierede at Lovens 1ste [Bogs] 13 Capit: maatte andsees som et villigt Vidne,
Derimod begierede Hr: Hendrich á Mønnichen at denne Protestation iche maatte andsees, som deres avinds Mand eller Uven, saasom hun var Med at Skille dem ad,
Hr: Lieutenant Nicoll begierede at hendes Vidne iche maatte andhøres, førend hand giør det bevislig,

Forafskeediget

Som Parternes tvistighed falder andgaaende Vidnesbyrdet, saa Kand med dend Post ey efter Loven andsees, endsom udsettes efter Contra Citanternes Paastand det at udføre,
Derefter blef Velbyrdige Fru Capit: Møllerups paaRaabt og blef paa slet Papir indleveret et Skrift som blev, indtill det paa Stemplet Papir af hende Kunde Skrives og under skrives, Velbyrdig Hr: Capit: tilbage Stilled,
Saa blef og efter Stefne Maaleds formeld paaRaabt om Nogen paa Sr: Miltzous \og hans/ Kieristes vegne war at møde hvorpaa en Mand ved Nafn Poul Sponum under forsegling i Retten leverte deres Skriftlig vidne paa slet Papir, som desformedelst blef hann/em forseylet tilbageleveret,
Siden blef Demoisselle Juditte Biernet for

1725: 243b

1725:

Retten indkaldet og efter at Eden for hende var læst og formaning skeed om Sandheds udsigende saavit denne Sag andgaar aflagde Eed og forklarede, at dend 3 Jule dags Morgen mod Klocken 2 á 3, ville Een hver begive sig til Sengs udj Sr: Hendrich Miltzous Huus hvor Sr: Miltzou og bad Hr: Hendrich á Mønnicken at ville blive en liden en liden!! Stund hvilcket hand og Samtøchte, nest efter Kom Hr: Capit: Møllerup og Hr: Pastor udj Tale med hin anden, sagde som hun iche hørte siger Præsten igien til Capitainen som hun og iche hørte men Capitainen Reiste sig op ved bordet og sagde siger du det, og træde hun frem og bad at Hr: Capitain sig ey wille Jfre og tencke paa noged, i det samme spurte Præsten Hr: Capitain til, Vill du slaa, da svarede Hr: Capitain Gud bevare mig, gid fanden slaae, ydermeere træde Hr: Capitain til og sagde Jeg veed at forliges med alle Mennischer, ia end om det var Kieltringer, maatte Jeg da Være saa forbandet ey skulle forliges med dig som min Siæle Sørger naar du self ville leve som en Præst Mand burde leve mod mig, og satte Hr: Capitain sig ved bordet igien, tog en slante op af bordet sagde till Præste/n Kand du i dise brav Folckes nærwærelse sige at ieg har giort dig saa megen fortræd som Kand være af denne slantes Værdj, hvortill Præsten med høy Røst svarede Ney Gud Kand ieg iche, mend dend dispute os er mellem er af det sladre tøy Lieutenanten [og] Corporalen saa slog Lieutenant Nicole med sin høyre haand tilbage talte dise ord har ieg sladred da schall diefle/n Regiere dig, Reiste Præsten sig straxen op tog med sin Venstre haand Lieutenanten i brøsted, og høyre i haared og Kiørte Lieutenanten med Stohlen til Peremied, da sagde Hr: Capitain nu Rider dievlen Jer, Strax blef Hr: Capitain af sin Frue i Kammered udleed, og Spurte Lieutenant/en om hand ville quæle ham, og side/n gick Præste/n ud,

1725: 244

1725:

Vidnet blef derefter tilspurt paa Rættens Vegne om hun iche hørte som er paastefnt at Hr: Capitain Møllerup talte Hr: Hendrich till med nogen nergaaende ord, dend tid de enten sad

tilsam/men eller medens det Skeede som hun har forklared, dertill Svarede hun Ney, Hr: Hendrich á Mønnicken tilspurte Vidned om hand iche skiød til Vidne paa de Ord Capitainen talte ham till da Capitainen slog over bordet til ham, derpaa hun svarede at hun aldeeles iche saa Capitainen slog over bordet till ham, eller hørte hvad Capitainen sagde till ham, men hun hørte at Sogne Præsten begierte fred, Vidnet blef tilspurt om hun iche Saae Præsten blodig af det Lieutenanten Slog ham i Andsigted, Svarede at hun saae det at Præsten var blodig, Endnu blef Vidned tilspurt om hun slet indted har seet og hørt meere endsom hun nu har forKlared, svarede hun ney, Hr: Lieutenant Nicole spurte Vidned om hun fornam fra hand Kom udj Sr: Miltzous [Huus/Stue]? Kloche/n 3 og til Kloche/n 3 á 4 om Natten i noged begienede!! (begiegnede) Præsten Usømmelig, indtil det passerte som er sagd, Dertill hun svarede Ney, Noch tilspurte om iche i det samme hand slog Præsten, hand Hendrich bugte sig ned, Svarede dertil hun saae det, Hr: Lieutenant Spurte om hun saae at hand Negle Rev Hr: Hendrich eller haardrog enten frem eller tilbage, dertill svarede hun de hang tilsamm/en, Endnu Spurte om da de vare Skilt fra hind ande/n om iche Præste/n ville til ham igien, hun svarede hun stoed i mellem og forbød det, Vidned tilspurtes om hun hafde noged videre, hvortill hun svarede Ney,

1725: 244b

1725:

Derefter blef Demoesselle \Margrete/ Biernet indkaldet og Eeden for hende oplæst, samt formaned om Sandheds udsigende hvorpaa hun aflagde Eed, Forklarede at i Sr: Hendrich Miltzous Huus Natten til Tredie Juledag omtrent Kloche/n 2 eller 3, da ville Sogne Præsten gaa til Sengs, og Mons: Miltzou bad ham sidde en liden Stund, da Kom Hr: Capit: Møllerup med Sogne Præsten at tale tilsamme/n, og Capitain/en Sagde hvor det Kom hand altid var ham saa Contraire, og da Reiste Capitainen sig op i Jvrighed med dise ord sigende, siger du det, da svarede Hr: Pastor du slaar vell iche, og stach hovedet over bordet nu saa slaa da, da svarer Hr: Capitain Gud bevare mig gid fanden slaa, ieg ved at omgaaes med alle Mænischer an, det end var Kieltringer hvorfor schulle ieg være saa forbandet af mig skulle ieg iche omgaaes med dig som min Skiæle sørger naar du schichte dig mod mig som en Præst Mand burde, saa Sætte Hr: Capitain sig, og tog en slanting op og tilspurte Hr: Pastor om hand Kunde bevise ham over at hand hafde giort ham saa megen fortræd som dend slantring, hvortil Hr: Pastor svarede Ney Gud Kand ieg iche, men dend uvendschab som er melle/m dig og mig er det sladre tøy som er Lieutenanten og Corporale/n, saa svarte Lieutenanten har ieg sladred saa skall og dieflen Regiere dig og slog med høyre hand til Hr: Pastor, da Reiste Hr: Pastor sig strax op og tog Lieut: i brøsted med sin Venstre og med sin Venstre!! (Høyre) haand i haared, og skiød saa Lieutenante/n med Stohl op i Kroge/n, og Skiød ned Stohl/en paa Capitainen, nu Rider dieflen Jer sagde Capitainen, hvorpaa Capitainens Frue og Vidned træde til og bad Capitaine/n hand strax gick med dem ind i Senge Kammeret, Derpaa som Vidned slutted sin Forklaring, da blef det tilspurt, 1: om det iche har hørt at Hr: Capitainen tiltalte Sogne Præsten med noget Usømmelig Ord, førend at Lieutenanten tilslog, hvortil hun svarede Ney,

1725: 245

1725:

For det Andet om hun iche hørte at Hr: Hendrich Skiød till Vidne paa noge/n Ord, og om iche Capitainen slog over bordet med Knøtte[d haand] til Sogne Præsten, hvortill hun svarede at hun hvercken hørte eller saae det, For det 3die om hun iche hørte at Sogne Præsten begierte Freed, Svarede det var da Hr: Capitain hafde sagd gid fanden slaae dig, For det 4de om hun iche Saae Sogne Præsten blodig efter at Lieutenant/en hafde Slaged til ham, Svarede Ney, Hr: Lieutenant Spurte Vidned om hun hafde [seet eller hørt ham] i fra dend [tid] hand

Kom i Hr: Hendrich Miltzous Huus, og indtill det passerede melle/m ham og Sogne Præste/n, hafde talt i nogen maade noged til hann/em, herpaa hun svarede Ney hun har iche seet eller hørt videre end hun har forklared,

Derefter blef Johannes Riber Jndkaldet aflagde Eed og forklarede, at dend tid hand fulte Hr: Capitain Lemand til Sengs i Sr: Miltzous Huus om aftenen 2den Jule dag, da hørte hand iche andet endsom alting var well melle/m Præsten, Hr: Capitainen og Lieutenanten (…?) da hand kom ind igien i Stuen, da Stoed Præsten ved nederste bord Ende og Lieutenanten stod hos, og vente Præsten Røggen til døren, da saae Vidned at Lieutenanten holt Præsten i haared bag i Nacken, og de blef Skilt af, og Præsten gick ud, og Vidned Stod i Stue/n igien, saa gick hand ud efter, og da hand Kom ud saae hand iche Præsten igien, og hand gick bort i Præstegaarde/n og saa gick tilbage i dend Stue hand hafde Skilts ved Capitain Leeman, da Stod Præste/n derinde og hafde et blodigt tørcklæde, saa fultes de ad i Præste gaarde/n, mend om Morgenen saa hand Sogne Præste/n blodig, Vidned blef tilspurt om hand saae iche Præsten blodig da hand gick ud af Stue/n, Svarede Ney,

1725: 245b

1725:

2det om hand iche Saae Sogne Præsten blodig udj Kammerset da hand indkom igien, svarede hand Sa[a]e Sogne Præsten med sit blodige tørklæde i haande/n, Hr: Lieutenant Nicol Spurte Vidned om hand Saae da hand Kom i Stuen at Præste/n hafde fat udj ham Lieutenanten, dertil Vidned Svarede Ney, Hr: Pastor Mønnicken spurte Vidned om det saae at hand greb efter Lieutenanten efter at de var Skilt fra hver andre, derpaa svarede Ney,

Dernest blef Anne Offer datter Jndkaldet, og Eeden for hende oplæst, aflagde efter formaning om sin Sandheds udsigende hendes Corporlige Eed, og forklarde at hun iche var i Stuen da der skeede noged, mend hun var hos Hr: Capitain Leemand i Kammerset og der Kom Sogne Præsten i samme Kammers og var blodig i Sit andsigt, og der laa haar paa hans Kiole, Vidned blef tilspurt om hun iche hørte at Hr: Capitain Møllerup talte nogen ord til hann/em, derpaa Svarede at hun Stod i det Lille Kammers i døren og Saae i daglig Stuen, og hørte iche for Vist hvad Capitainen hvad Capitaine/n!! sagde, thi det smaa barn greed, Hr: Hendrich á Mønnicken Spurde Vidned om hun iche hørte da noged, siden hun siger hun iche hørte for Vist, og sige hvad det var enten halft eller helt, hun hørte hand sagde Rock, Hr: Capitainen Spurte Vidned om Præsten var i Stue/n og hvem der var i Stuen, og hvem hand talte det ord till, hun Svarede at Præste/n iche var i Stuen, og Capitainen talte med Lieut: Nicol, og Fru Møllerups sad hos, og Kand iche erindre fleere hvem der var, og Capitainen talte og sagde at Præste/n

1725: 246

1725:

hafde iche giort hans Kone dend ære at besøge hende, og Fru Møllerups tosede (tofede?) Capitainen at hand iche skulle sige det ud, Hr: Capitain Spurte Vidned om hun schiød nogen till Vidne derom, Svarede Ney, Hr: Capitain begierede indført at hand holder hende for at hun har angived det, som hand holder sig forbeholde/n,

Tollef Larsen Holven blef indkaldet og Eeden for ham oplæst, aflagde Eed og forklarede, at dend tid om aftenen Anden Jule dag, i Sr: Miltzous daglig Stue, tog Capitainen et lidet Kort blad som laae paa bordet og Spurte Hr: Hendrich, hvad hand hafde Syndet, om hand hafde syndet hanne/m saa meget som Kunde Komme paa dette lille Kort blad, da Svarte Hr: Hendrich, det har dend Sladre Lieutenant giort og Andfing Leque, dermed saa lagde Lieutenanten med sin Høyre haand til Præsten enten under øret eller i Ansigted det saae hand iche thi hand stod bag Kachelofnen, derefter saae hand Lieut: og Præste/n Stod borte i Krogen ved bordet, og Præsten Reiste sig op og tog mod Lieutenante/n og da lostned (løsned)

Vidned Lieutenantens Haand af Præstens Haar, og saae hand at Præsten war blodig, Vidned blef tilspurt af Hr: Hendrich om hand iche var i Stuen og hørte at Capitainen Skielte ham, dertill Vidned svarede Ney, Dernest Spurte hand Vidned, om hand iche hørte at Præsten Skiød til Vidne, dertill Svarede Vidned hand hørte iche det, mend at Præsten lyste Kongens freed over sig, Item om Vidned saae at Præsten greb efter

1725: 246b

Lieutenanten eller greb ham i haared efter at de vare Skilt ad, dertill Svarede Vidned Ney, hand saae det iche der var saa meget Folck paa Gulved, dernest tilspurte hand Vidned om hand iche hørte vad!! (hvad) ord der skeede i Stuen efter de var Skilt ad, Svarede derpaa at hand iche har hørt nogen ord enten af Capitainen eller Lieutenanten, blef og Spurt om hand iche Saae at Præste/n var Reven i Andsigted, dertill Svarede Vidned at hand samme tid saae Præsten da hand Kom frem paa Gulved var blodig i andsigted, Hr: Lieutenant Nicol Spurte Vidned om hand saae at hand Ref Præste/n i Andsigted, svarede Ney hand saae iche det, Spurte og om dend tid hand var i Stuen hørte hand gaf Præsten andledning till noged, Vidned Svarede Ney,

Derefter blef Isach Torgielsen fremKaldet, og efter at Eeden for hannem var oplæst, aflagde Eed, ForKlarede at det allerførste hand fornam Capitainen og Præsten blef Ueenig, i Sr: Miltzous daglig Stue om aftenen det leed paa Natten 2den Juledag, da Stod hand saa langt borte i Krogen og Spilte paa Fiol, og Kunde iche høre hvad ord der war, og saae da Capitainen satte sig ved bordet igien, da hørte hand at Præsten lyste fred over sig, og Lieutenanten sad ved bordet, og saae at Lieutenanten slog til Præste/n og Præsten sad oven for bordet, og der Kom saa Mange Folck omkring som dantzede, saa hand iche Kunde see videre, Vidned blef tilspurt om det iche hørte at Capitaine/n talte nogen Skiæ[l]s ord til Præste/n, Vidned Svarede Ney hand hørte iche hand Stod saa langt borte, Noch Spurte om hand iche hørte hand schiød till

1725: 247

Prov paa de ord som falt, dertill svarede Ney, Endnu Spurte Sogne Præsten Vidned om det Saae at hand greb Lieutenanten i haared, eller greb efter ham siden, dertil Svarede Ney, Hr: Lieutenante/n Spurte Vidned om hand saae at hand sad ved bordet da Sogne Præsten lyste fred over sig, Svarede Vidned hand Kand iche erindre om Lieut: sad eller Stod ved bordet,

Saa blef derefter Ingeborg Ingebregts datter Eide indkaldet aflagde sin Corporlige Eed, efter at Eeden var for hende oplæst og formaning Skied, Forklarede at hun kom ind [i] Stuen hos Sr: Miltzou Natten til 3die Jule dag, og tog Capitainen op en liden Papir Malle hun ved \iche/ hvad de{t} Kalder det, og Spurte Capitainen Præsten om hand kunde sige hand hafde giort saa meget som der Kunde Komme paa det, dermed svarede Præste/n dend Ueenlighed {derover} mellem mig \og/ Jer, det har onde Mennisker giort, Hr: Lieutenant/en og Corporalen, dermed sagde Lieutenant[en] har ieg sladret schall d[i]eflen Komme J Jer, og dermed lagde hand til ham Præsten og dermed flygte alle till at afstyre, men hun Kand iche [erindre] hvem det var som afstyrte, og Vidned tog Peryichen (Parykken) og Caschette/n (Kasjetten) op af Gulved under bored og Præsten Stod dend tid og tørckte blodet af sig, og hun bar Peryche/n og Caschette/n bort [i] Stuven little Rød Stuen, og siden gick hun en gang i Stuen før og hørte Præsten lyse freed over sig, Vidned blef tilspurt af Hr: Hendrich om hun iche hørte at Capitainen sagde nogle Skelsord til han/nem, Vidned Svarede hun Kand iche sige det hun var iche inde, dernest Spurt om hun iche saa hvor Lieutenanten slog ham, dertil Vidned svarede at Hr: Lieute-

1725: 247b

1725:

nant[en] Slog ham med Knøtted Næve i andsigted og paa Munden, dernest Spurte om Vidned saa at hand greb Lieutenant/en i haared, eller Røgte efter ham da de var Skilt ad, hvortill det Svarede Ney det saae hun iche, Hr: Lieutenant Nicoll Spurte om hand og Præsten hafde nogen Ord Kast da hand lyste fred, Svarede det hørte hun iche,

Hr: Lieutenant Nicol og Capitainen paastod at faae det Eene Vidne afhørt efter deres Contra Stefning, saaso/m de andre har wæret før,

bemelte Vidne Lusie Rasmus datter tienede hos Capitain Møllerup blef indkaldet og Eeden for hende oplæst, aflagde sin Corporlige Eed, blef tilspurt om hun var oppe udj Hr: Miltzous Huus Natte/n till 3 Jule dag hvortil hun Svarede Ja, derefter forklared at det første hun dend tid saae da hun Kom igien/nem døren, var at Capitainenen!! tog en Slantring op og Siger til Præste/n om hand Kand sige hand har giort hannem saa megen fortred som denne Slantring er af værdj, saa siger Præsten Ney Gud har du ey, saa siger Capitainen hvad er det da, saa siger Præsten all dend disput som er mellem mig og Jer, det har dend sladeragtig Lieutenant og Corporal/en, saa sagde Lieutenanten har ieg sladred saa skall og d[i]eflen Regiere dig, saa slog hand til Præsten med sin høyre haand, og slog ham i Andsigted og Præsten lute sig frem over bordet med det samme, saa stod Præsten op og tog Lieutenanten En hand i haared, dend anden i brøsted og Kiørte ham om Kring med Stohlen bort i Kraagen, dermed saa Kom Miltzous Kieriste og Miltzou, (….?)te Biering, og videre veed hun iche om,

1725: 248

1725:

Hr: Lieut: Nicol Spurte Vidned om hun iche saa at Præste/n greb (je?)fter (efter) ham over hovede paa de andre og ville have fatt paa ham, dertill Vidned Svarede Jo min Sandt Saae ieg det, Hr: Hendrich Spurte Vidned om hun Vidned iche hørte at Capitainen Skielte ham, Svarede Vidned dertill hun har iche hørt det, Item om hun iche hørte at hand schiød til Provs og lyste Freed over sig, Vidned Svarede Ney dertill, Endnu om Vidned iche hørte nogen Ord var passered side/n de var Skilt ad, svarede dertil Ney, item om hun iche saa ham blodig i Stuen da de blef skilt ad, Svarede hun saa ham blodig omKring Næsen og Munden, Hr: Lieut: Spurte Vidned om det iche saa at Præsten hafde ham i Klude/n førend de blef Skilt ad, dertill Svarede Vidned Ja, Vidned sagde det hvercken hørte eller seed meere end som nu er talt og udsagd af hende,

Her!! (Hr:) Hendrich á Mønnicken derefter paastod de 2de Vidner Elling Knudsen og Lisbet Torkels datter Store Grave/n afhørte,

Hr: Lieut: protesterede der[i]mod som tilforn og det var Præstens egne tieniste folck, til med har de iche wæred paa Gaarde/n, som dette passerede om Natte/n,

Hr: Hendrich á Mønnicken Paastod at de dog maatte Vidne hvad de hafde Seed,

Item Hr: Hendrich Miltzou, hans Kieriste,

1725: 248b

1725:

Fru Møllerups, og Fru Lemands at maatte gives Laug dag,

Hr: Capitain Møllerup formeente at naar de fick Stemplet Papir Kunde de afhøres,

Forafskeediged

de Udeblivende Vidners forklaring formedelst ey paa Stemplet Papir deres Vidnes byrd er fremKommen gives Laug dag till dend 20de Martj at lade deres Vidnesbyrd i Rette Komme her igien paa Tingstædet, og som Hr: Capit: Møllerup og Hr: Lieutenant Nicoll haver protestered mod de 2de Sogne Præstens tienere saa Kand de iche andsees,

Dend 20 Martj war Retten igien betient her paa Tingstedet Eye udj ovenbe:te Sag og samme Laug tes!! (Rettes) Mænders overwærelse,
Parterne paa begge Sider møtte,
Hvor Citanten i Rette lagde forregaaende Stefning med Laugsdag!! (Laugdags) paategning saa lydende,
Hr: Capit: Møllerup og Hr: Lieutenant tilstod Laugdags forreleggelsen at de her for Retten hafde wedtaged,
Hr: Hendrich á Mønniken forrestillede derefter at have Jndstefnt Hr: Capitain Møllerup og Hr: Lieutenant Nicoll videre efter forrige Stefning, endnu ved Skriftlig Stefning all dend Sag vedKommende, hvilcken Stefning saaledes lyder,
Hr: Capitain Møllerup proponerte hand finder sig ey pligtig i følge af Lovens 1ste bogs 4 Capit: 5te Art: at svare til videre, endsom udj dend 1ste Stefning er omMelt, ey heller at andhøre fleere

1725: 249

Vidner endsom dend tid udj Stefningen var indførte, desforuden burde Sogne Præsten efter Lovens 1ste bogs 13 Capit: 15 art:[s] indhold den neste gang have Nafn givet de Vidnes byrd, som hand saaledes till neste Rettes opsættelse tid vill have overhørt,
Hr: Hendrich á Mønnicken her imod Replicerede at de Vidner som hand nu har indkaldet er for at giøre Større oplysning i hoved Sagen, og Vidnerne derfor maa imodtages,
Hr: Lieutenant sagde at hand iche hafde negted at andhøre Vidnerne efter hans første Stefning saavit Loven tillader, desforuden om Sogne Præsten hafde andre Vidner til Sagens bedre oplysning da burde hand efter efter!! Lovens 1ste bogs 13 Capit: 15 Art: have nafngivet seeniste gang, som hand saaledes vill til neste Rettes opsettelse tid have overhørt,
Derefter blef de efter hoved Stefningen sidste Rettes dag til(stede?)blivende wesnes!! (Vidnes) byrder paaRaabt, og møtte paa Fru Capit: Møllerups wegne hendes Pige Lucie Rasmusdatter, som indleverte Velbe:te Frues Skriftlig widne under forseylet (..?)vert hvilcket saaledes Ordlydende er,
Siden blef paaRaabt om nogen paa Fru Capit: Lemans wegne, hvorda fremKom Jan Gram og i Rette lagde Hr: Capit: Lemans Skriftlig

1725: 249b

Jndsigelse paa sin hustrues Vegne saa lydende,
Item som paa Sr: Miltzous og hans Kieristes widnes byrder blef Raabt, fremstillede sig En Persohn Ole Asgoutsen tilholdende her i Sognet paa dend Gaard Holven og leverte i Retten en forseyled Convolut som hand beretted at Sr: Miltzou hafde levert hanne/m til at levere her i Retten, hvorudj ved aabning befantes begge dise widnes byrder som lyder saaledes,
Derpaa Hr: Hendrich á Mønnicken forrestilte at hand paastaar, at endschiønt Monsr: Miltzou og hans Kieriste har indlagd deres Skriftlig Vidne efter Lovens pagina 120 Art: 4: som fornemme Folck, saa paastaaes dog efter Lovens pag: 122: 8 Art: at som Sage/n andgaar min Ære bør de Persohnlig hver for sig indkaldes, og forhøres, efterdj hand fornemmer at hand kunde have adskillige quæstioner at fremsætte baade om de iche saae at Jeg blef haardraget og blodig slaged af Hr: Lieut: Nicoll udj Deres daglig Stue, saa og om de iche saae at hand var Negle Reven under øynene og paa Næsen, da hand kom i Hr: Capit: Lemans Sove Kammer, ilige maade om de saa mig at holde Hr: Lieut: Nicoll i haaret i deres daglig Stue før eller efter de bleve Skilte ad, saa og om Monsr: Miltzou iche Kand Vidne, at Hr: Capit: Møllerup, over bordet medens de Spillede Kort ville tid efter anden nøde mig till at dricke,

hvorfor hand Excusserte sig, og leverte Kannen till Kl(er?)kerne, som og om Hr: Capit: Møllerup tillige

1725: 250

1725:

med Monsr: Miltzou bød mig, der hand ville gaae at blive endnu en Stund og fordrive tiden,
Hr: Lieut: Nicoll sagde at hand protesterer, at inge/n udflugter og vitløftighed maatte schee, at Sogne Præsten om hand noged mod Vidnerne har at indvende, Kunde indstefne dem for Laugtinged, og angaaende hands haardrag, da viser hand her fremfor Retten, en Klump haar, som er af hans haard!! (haar) som hand samme aften fremviste,
Hr: (..?) Hendrich á Mønnichen paastod sine Vidner fremkaldet efter sin Continuations Stefning, og Laug dags forleg!! (foreleggelse),
Hr: Capitainen protesterede der imod; derefter blef Hr: Capitain paa Rettens Vegne tilspurt om hand hafde faaed Lauglig warsell, hvortill hand svarede at de var iche hiemme og Retter sig efter dend første Stefning,
Stefne Vidnerne, Lænd[s] Manden Siur Leque, Ole Spa[a]num og Anders Larsen Vambem, blef fremKaldet aflagde Eed, og forklarede alle tre at de hafde forkyndt denne Stefning udj Hr: Capit: Møllerups huus samme dag d: 5te Martj som de har paategned og leverte Copie deraf till Judite Edel Biernet som Stod huset for, saasom Capitainens Fru ey war hiemme, og forkynte og Stefningen for bemelte Juditte Biernet,
Hr: Capitain Møllerup proponerte at hand Referer

1725: 250b

1725:

sig til sin forrige Jndsigelse, og dersom Sogne Præsten hafde nogen fleere Vidner, maatte hand søge et Extra Ting og Loulig paatale,
Hr: Hendrich á Mønnicken paastoed at ingen Louligere Maade Kundes!! bruges at forhøre dise sidste indkaldende Vidner paa, end denne nu forrelagde Laug dag som dependerer af forrige Rettes holdelse og derfore begierer at indkalde de Vidner nu for Retten maatte overhøres,
Fru Capitaine Tormøhlens blef paaRaabt som Persohnlig fremkom og tilstod Loulig Varsell, Hvorpaa hende Eden blef forrelæst, og derefter aflagde Eed, Forklarede at hun slet indted havde hørt og seed i Miltzous huus dend tid eller dend Natt, thi dend tid var hun gaaen og lagd sig til Sove, og ald dend tid hun var i Stuen hørte hun inted andet end Skickeligt og vell, mellem Capit:, Lieut: og Præsten og iche et Eneste ord som hun Kand sige denne tid og ved iche hvad som scheede side/n, saasom hun iche var hos, Hr: Hendrich á Mønnicken Spurte Madame Tho[r]møhlen derefter, om hun iche over bordet hørte at Hr: Capit: Møllerup Spurde hannem, om ieg faaed Oberstens bref [om] Anders Kollenes Copelation, hun svarede at hun iche iche!! hørte andet end Hr: Hendrich Svarede Jeg haver Troloved dem i dag, og hvad deres Tale widere var veed hun iche, Hr: Hendrich á Mønnicken tilspurte Vidned om hun iche hørte at Hr: Capit: udj Miltzous huus til deels skall have tilstaad at det var iche egentlig hans Tanke at at!! slaae ham, mend at Rive Munden op,

1725: 251

1725:

Hr: Capit: Møllerup proponerte at hand Referede sig til sin første paastand efter Lovens 1ste bogs 13 Capit: 15 Art:, at maatte nafngives dend tid,
Hr: Hendrich á Mønnicken blef tilspurt om det og var samme Post andgaaende som de andre 2de Vidner udj det andet Stefne Maal er dennem Stefnt for, hvortill hand svarede Ja,

Forafskeediget

denne omtvistning som nu fornemmes at falde om nogen ord som dagen efter skall være passerte siufnes Retten ey at Kand nu andtages, mend udsettes till Louglig Varsell til et andet Ting som Parterne best og Lougligst siufnes,

Hr: Lieut: Nicoll derefter forrestillede at efter{dj} widnes byrdet skulle hand formeene ingen opsettelse maatte skee,

Hr: Hendrich paastod efter sin paastand Laugdag for de udeblivende,

Forafskeediget,

Efterdj at Citanten haver til Kiende gived og paastaaed till Sagens widere oplysning at fornødige sine Spørsma[a]ll till Monsr: Miltzou og hans Kiereste, saa udsættes Sagen der till at hand samme som Lougmesig siufnes fornøden ey Kand negtes, her igien [i] Retten forretages dend 9 Aprillis nestKommende, at Monsr: Miltzou og hans Kierestes Forklaring over de her i Retten indfaldne Spørs Maal Kand indkomme, hvor Parterne da igien haver at Møde, og Kand til samme tid og Sted Fru Capitain Leemands igien og videre

1725: 251b

1725:

behøvende Svar der og er fornøden som fra et Jndstefnt Vidne her for denne Rætt efter Loven at i Rette Komme sit Vidnes byrd udj Sagen at aflegge alt till dette Tings Vidnes Slutning og Endskab at faae forretted,

Anno 1725 dend 21 Martj betientes Rætten paa Præste Gaarden Wigøer udj Hardanger Fogderie till at besigte samme Præste Ga[a]rds Huser saavit Sogne Præsterne skulle vedkomme, og ey dennem som Almuen efter Loven vedKommer at vedlige Holde, medværende udj samme Forretning efterskrefne Laug Rættes Mænd efter Lovens Maade opnefnte, Naufnlig Ole Berge, Biørne Røcken, Ole Sandven, Asgout Biørke, Niels Sandven, og Ole Nielsen Norem forude/n Lænds Mand Ole Berven,

Paa samme tid og Stæd som \2/nærwærende \1/Fru Proustinde {som} til Kiende gaf at formode ved Rettens Loulig forhandling ey noged UpaaKlagelig at skee hvor for hun uden Loug wærges overwærelse war i saa maader fornøjed,

Hr: Christopfer Gielmeijden som Forretninge/n hafde begiert, {efter} indlevered \sin/ Memorial med høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandsen!! (Mandens) Hr: Andreas Undals Fuldmegtiges paategned befaling saa lydende,

Fru Proustinde Sahl: Gelmeidens J Rette lagde derefter en besigtelse herover Præste gaarden de dato 26 Maj 1690: deraf til efterretning hvad huser herpaa Gaarden war som Præstene {…} wed lige holder, hvilcken besigtelse paategned følger denne Forretning, beskreven given tilbage,

Hr: Christopfer Gelmejden blef af Retten tilspurt

1725: 252

1725:

om hand denne Forretning h(.?)f(.?)de (hafgde?/hafde?) ved warsel gived Vedkommende paa arwingernes vegne tilkiende hvortil hand svarede at hvad hans egne fuldSøskende andgaar, saa war de med Rettens forhandling fornøyed, og hvem for halfSøskende var Formyndere har \hand/ for nylig og faa dager faaed Kundskab om hvem de ere, saa at hand vill formode de og ey heller andet end bliver i saa maader fornøyed, hvorom hand self drager omsorg at give dem Forretningens udfald tilKiende som \nu/ ey Kand taale ophold,

Derefter begaf Vj os huserne at besigtige som Præstegaarden efter til Kiendegivelse tilhører Sogne Præsterne at wedligeholde,

1:

Dend Store Lade bondehuus Løen Kaldet som er een 24 Norsche alen i Længden at Regne, hvilken befandtes brøstfeldig og til desen Reparation som Uomgiengelig fornødiges med Floren som derudj under Et Tag er bestaaende, Nembl:

	rd: mrk: s:
8te tylter Huun till bordtag med det som af dend gamle Kand findes till hielp, paa det Syndre brøst og Siderne á tylten, tillige med tilførsel for 10 s:	5
12 Stycher Spærer i stæde/n for de som ere gandsche forraadned á 8 s:	1
4 tylter Huun till Trouv paa Taged á 10 s:	2 8
5 Stocker till Opstander og udsvall Stander paa dend Østre Side over Floren will Koste	1
4 trær til Torvaller paa begge Sider tilsam/men at giøre 24 al: lengde	1

1725: 252b

1725:

6 stycher træer till Svuler (Sviller?) paa Taged vil og Koste med tilførselen	1
Taged vill afRives og Nyt Tæckes saasom det er forældet hvortill foruden hvad som af det gamle Rouv Kunde tiene 60 Voger Næver behøves á 1 mrk:	10
16 Kraager á 2 s:	2
3 Mand udj 4re Dager ved borteckningen samt Spærrerne og Standerværked at forrette á 1 mrk: \daglig/ paa Egen Kost Er	2
Er saa dette huses Aabods fald	17 Rd: 3 mrk: 8 s:

2det:

En Fiøs af Tømmer inde paa Præste Gaarde/n hvis Tømmer er endnu forsvarligt, mend till Skiul for Regn, behøves paa det Venstre brøst

3 ½ tylt huun á 10 s:	2 3
3 Søm dregler eller opstandere (…?)s	1 14
Endnu dend anden Smaa Fiøs paa dend Østre Ende Staaende, alt under Et tag, behøver paa Ende/n og brøsted En Svill Stock, vill Koste	1 8
2 Mand udj 2 dager samme arbeid at forfærdige á 1 mrk:	4
Dette huses Aabod	1 rd: 3 mrk: 9 s:

3:

En hved!! (veed) Skygge med Tag af Steen heller tæcked fantes forsvarligt,

4:

Et huus Neden i Gaarden ved side/n uden for Amme Stuen bestaaende, Kaldes drenge

1725: 253

1725:

Lofted Kaldet, med En bod neden under, Tømmeret i samme huus er af alder gandsche forraadned og til ingen Nøtte, og uden at Rives og af Nyt Tømmer opbygges Kand det ey Repareres mend af bortag og Tæchning er det saavit vell forseet, saa at huus Tømmeret iche af Vand Røgt siunes at være forraadned

Till Tagets med Spærer og Endnu behøvende bord Tæchning paa Siderne saa lenge samme Hus Kand Staae, behøves endnu som er paalagd at Koste	6 Rd:

Hr: Christopfer Gelmejden sagde sig gandsche i fra ey at Kunde wære holden, ey heller at Kunde og ville svare der till naar for dese/n Elde og forraadnelse af sig self ned falt, at bøgge paa sin Egen bekostning et nyt igien og sagde det af Tompten heller at schulle see,

Enken Sagde at formeene ey heller Sterfboeds arwinger at wære pligtig Et Nyt huus at opbygge lade og bekoste, for efterKommerne naar det af Elde nu saaledes er bort Raadned,

5te:

Jldhuuset des Tømmer er gammelt, dog saavit at Kand blive bestaaende, og behøver til Aabod

5 tylter Hun til bordtaged at forbedre paa nedre Side á 10 s:	3	2
2 Søm dreyler eller opstandere	3	
3 Mand udj 1 dag at forfærdige samme	3	
Taget med Næver er Laugfør og forsvarligt, undtage/n 6 Voger Næver at udtage nogen draaber, á 1 mrk:	1	
Er saa dette huuses brøstfældighed	2 Rd: 3 mrk: 2 s:	

1725: 253b

1725:

6te:

En Mahled Stue, Skorstens Stuen Kaldet, hvilKet huus er gandsche forraadned udj Veggene, og Noverne staar saa got som til nedfals og Kand iche uden af Ny oppbøgges, mens saalenge det saaledes Kand staae, behøves till uden om at forbedres, saasom,

bortaged i brøsted og om Veg[g]en, derpaa 5 tylter bord á 2 mrk:	1	4
6 Sømdreyler á 8 s:		3
2 Mand at forbedre det udj 2 dager á 1 mrk:		4
2 Vindver!! (Vinduer) paa Lofted er gandsche forfaldne og Synder, Kand iche uden at giøres Nye hvilcked ey Kand vides dets bekostning. Taged af Næver er paa dette hus forsvarligt		
Dette huuses Aabod derforude/n Er	2 Rd: 5 mrk:	

7:

Et Kiøchen ved Enden og i Jndgangen af same Stue som er af Standerværk og bord opbygt, behøver

2 tylter bord uden om till bortag eller schiul á 2 mrk:	4	
6 Voger Næver till Tag derpaa med det gamle paaliggende Rouv á Vog/en 1 mrk:	1	
1 torvall		4
1 Schvile!! (Sville)		4
Kroger		4
Arbeds Løn till 2 Mand 1 dag	2	
Dettes beløb	2 Rd:	12 s:

8:

Et Nøsted ved Siøen, derpaa behøves Nyt Tag med Efterfølgende, saasom

1725: 254

1725:

12 Voger Ny Næver til hielp med det gamle paa liggende Rov á 1 mrk:	2	
2 Torvaller 15 al: lange á 1 mrk:	2	
2 par Schviler	1	8
12 Kraager	1	8

Arbeds Løn till 2 Mand udj 2 dager daglig hver 1 mrk:	4
Dette Nøsteds Aabod er	3 Rd: 3 mrk:

Sogne Præsten war atter paastaaende og begierte at som dend Mahlede eller Skorstens Stuen er af alder forraadned og Staar till nedfalds, hand ey Kand paatage sig dend paa Egen bekostning at lade Rive og opbygge, samme tillige med drenge Lofted som ey er bedre at maatte dog tages \igien/ i øyen siufn og taxeres hvad det er værd og Kunde Koste at opbygges,

Proustinden Sahl: Gelmedens Svarede det og iche Kand vedKomme hende eller Sterfboed at forskaffe et nyt hus i Stæden for enten af deelerne, som hun veed er forraadned og befrygtes som det i sig self er tilsiufne at nedfalde,

Endelig blef samme Tvende huser taged udj øyesiufn og befindes først dend Mahlede Stue iche af Vandrygt desen Tømmer i Væggene og Noverne {af VandRygt} men af Alder forraadned, thi bordtægning er til siufne at have væred got og forsvarligt \der/ om, saa og er et got Tag af Næver derpaa, men hvad som af dets Tømmer som Kunde tiene till brøsterne naar det nedfalder og igien skulle opbygges som og noged af Spære Værked, og videre som Gulved {og} er temmeligt gott, Kand være tilsamme/n med En tylt Væckestocher af, og Taget som paaligger tilsam/men af Værdj 7 Rd:, mend

1725: 254b

1725:

till at lade Rive samme Stue saasom dend i saadan tilstand dend nu Staar, ey Kand lenge blive bestaaende saa vill i det mindste medgaae

5 tylter Elleve Aalen lang huus Tøm/m/er á 4 Rd:	20		
15 tylter arbeds bord á 2 mrk: 4 s:	5	3	12
1 tylt Spærrer	1		
1 tylt Samdrøgler!! (Sømdreyler)	1		
16 voger Næver naar taged Rives til hielp igien at oplegge	2	4	
2 tylter bord til Lofted og Gulved i Kammerset á 3 mrk:	1		
Kroger og Rafter for		3	
Arbeds Løn till 4 Mand samme Huuset at Rive og under Spærrer at opbygge, end Videre og till Tagetz paalegning udj 5 uger i det mindste hver daglig paa Egen Kost 1 mrk: 8 s:	30		
Vinduerne med Rammerne er meget forfaldne, og deels i Synder, baade udj blye og glas hvilcke ere {tilsam/men} i Stuen 9, paa Lofted 4re og i Kammerset 5, tilsamme/n 18 støcker des bekostning ey Kand Vides			
Saaledes og foruden videre bøgnings bekostning med SnidKer arbeid og Skorsteens bekostning saasom den og er Uduelig og ey heller dends bekostning Kand Nu paaschønnes, beløber oven Specificerte Poster sig	62 Rd: 4 mrk: 12 s:		

Ditto Ommelte drenge Loft med understaaende boed, som og Staar til nedfalds og af Elde forraadned tømmer udj, hvilcke gamle Tømmer saavit naar dend nedfalder at blive igien opbygt, Kunde till

1725: 255

1725:

weggene i brøsted tiene, som og af dend gamle Næver paa Taget, og boene som er til Skiul paa Veggene om det Kand fornødiges, siufnes Ey meere Verd endsom 2 Rd:, naar same huser nedfalder og igien skall af Ny paa Tompten opbygges siufnes i det mindste med all tilfang og arbeds Lønn at vill Koste fra 30 till 40 Rd:

Sogne Præsten derefter tilkiendegaf at En Røgstue udj Gaarden er bestaaende som hans Sahl: Fader self har bygged, war begierende at samme wad!! (hvad) dend er Værd maatte taxeres, som dend nu er,

Proustinden Kirstine Sahl: Gelmeydens her till svarede at samme Røgstue er udj hendes Sahl: Mands Skifte bref med sine første børn holden indført saasom det var hans Eyendom,

bemelte Røgstue som er af gammell forEldet og meget Raadned tømmer i brøsted og Side/n, med gammelt Tag og Spærre Værk, i alt som det nu befindes er af Værdj 5 Rd:

Saaledes at være forretted, og forrefunden samt paa Aastedet bleven til Kiendegived alt som forhend Melt, og Aabods faldet, som behøves paa de omelte Huser nu til denne tid og Huserne de forraadnede befunden og i dend Stand saa lenge de Kand Staae, den/nem til at forsee paalagd hvor det ey var fri for draaber og Regn, beløber sig tilsam/men 36 Rd: 3 mrk: 15 s: detz til bekræftelse under haand og Signet,

Dend 11 Aprill blef igien Retten betient paa Wangen udj forregaaende Tings Vidneds afhandling som d: 20 Febr: war Stefnt till, og efter Laug dags opsættelse som d: 6 Martj ey Kunde forretages

1725: 255b

1725:

formedelst Sornskriverens forfald, Ved Uføre og weyens farlighed, da til i dag opsatt,

Retten medbetientes af forrige Laug Rætt undtagen udj Wiching Groue som til Lænds Manden var beslægted var i hans Stæd Johannes Lofthuus, udj Knud Norems Stæd som iche møtte var Jon Mølstre, iligemaade Andfing Giere udj Brynild Groves Stæd, og i Niels Eyes Stæd Biørne Mølstre,

Hvorsom helst blef igien oplæst høybe:te Hr: Stift befalings Mandens Høy Respective befaling som forhend indført,

Dernest Jndleverte Citanten hans Stefning med opsettelses paaskriften saa lydende,

Lænds Manden Wiching Tvilde som war nærværende tilstod Louglig at være Stefnt,

Hr: Lieut: Nordal tilckiende gaf at efter hans Memorials Jndhold hafde hand Stefnt till d: 20 Febr: hans Svogers og sine Egne Land bønder, men som de da iche møtte agter hand till et andet ting at Stefne dem videre i Sagen, og forlanger sine Vidner nu efter Stefne Maaled afhørte, Vidnerne som ware til stæde bleve tilspurt om de Louglig vare Stefnt Svarede Ja,

Derefter blef Knud Knudsen fremkaldet En gl: Laug Rættes Mand, aflagde Eed, og forklarede at Lænds Manden Vicking Tvilde Kom her ind i Ting stuen hvor Tiende blef ydet, om aftenen siden Lyset var optent, og var gansche beskencked, gick saa op for bord Enden og lagde sig der var ledig Plads og Tiende Tagerne nembl: Hr: Assesor von der Lippe, Hr: Lieut: Nordall og Sogne Præsten Var nærværende,

1725: 256

1725:

foruden af Almuen som samme tid leverte deres Tiende, og laa Lends Manden paa bencken og sagde har Tiende Tagerne drøfte trug i aar paa Tingstuen saa skall de iche have det et andet aar, laa saa som en drucken Mand paa bencken og Murrede om samme snack, og saa som hand laa saa og talte begynte Lieutenant Nordall at tale till ham, og bad ham komme frem for Lyset med hvad hand hafde at sige, som Lends Manden Kom frem, Spurte Lieut: Nordal om hand vilde ophidse Almuen som forleden Anden Paaskedag, hvor till Lænds Manden Svarede hvad hand hafde giort tilforne saavelsom Nu skulle hand svare till, thi hand var dend som burde at tale for Almuen, dermed Ente Vidned sin forklaring, Hr: Lieutenant tilspurte Vidned, at om hand iche Spurte Lænds Manden og sagde Lends Mand erindre Eder

at J har opbødet baade min Svogers og Mine Land bønder anden Paasche dag, og ligesaa nu søger at ophidse Almuen, og at hand hand!! i samme opløb hafde begiert Nøgelen af Knud Knudse/n, Vidned svarede at hand iche hørte andet endsom er sagd untagen om Nøgelen erindrer hand iche, mend Lænds Mandens dreng Jørgen Olsen Kom Tredie Paasche dag og Krævede Nøgelen till Tings Stuen da endeel af Miltzous og Nordals Landbønder war tilstæde,
Dernest blef Lars Endresen for Retten Jndkaldet og ligesaa efter Eeden war ham forrelæst og formaning skeed om sin Sandheds udsigende, aflagde sin Eed, og forklarede at Lænds Manden Kom her ind i Tingstuen om aftenen tredie dagen tiende taged var nu i Vinter for Jull, og lagde sig i benken for bord Enden, og var drucken, da Raabte hand frem og sagde, drøfter J aar, har de Drøfte trug i Aar skall de iche have det et andet aar, saa

1725: 256b

1725:

Raabte Lieutenant Nordal til ham, hør min DanneMand har i noged at sige saa Kom frem for Lyset, og sagde Vidned enten hand gick ud eller hafde andet at bestille med Korned mindes hand iche videre, Derpaa tilspurte Lieut: Vidned om det iche hørte at hand sagde til Lænds Manden om det Opløb hand med Almue/n hafde holt tredie Paaschedag, ligesaa andgaaende at hand hafde ladet afFordre Nøgelen til Tingstuen samme tid, og at Lænds Manden \derpaa/ svarede hand skulle forsvare det som var giort og dette, thi hand skulle forsvare eller tale for Almuen, Vidned svarede hand hørte at Lieutenanten Raabte om Opløbed, og om Nøgelen at hand sagde hand hafde ladet affordre dend hos Knud Knudsen, mend hvad Lænds Manden svarte derpaa erindrer hand iche at have hørt, Lænds Manden Spurte Vidned om hand Kand erindre at hand ophidsed Almuen samme tid, Vidned svarede at hand iche har hørt det eller erindrer iche videre endsom det har forklared,
Torsten Olsen fremKaldet, og efter at Eden for ham war oplæst og formaned om sin Sandheds udsigende aflagde sin Corporlige Eed, og derpaa udsagde, Lænds Manden Kom her ind i Tingstuen i dags Lyset mod Quelden og var sterk drucken og satte sig i bencken og widned war samme tid inde og anammede Smaa Tienden, og laa frem paa Sæcken, og derned Reiste hand Lænds Manden sig op, og sagde enten det var de bruger drøfte trug i aar, eller de skal slippe et andet aar at bruge drøfte trug erindrer hand iche Rettelig, derpaa siger Lieutenant Nordal till Lænds Manden, hvad er det i snacker der frem paa Gulvet, Kom Kuns her hid for Lyset og lad os høre hvad J snacker, dermed trete (trede?) Lænds Manden frem,

1725: 257

1725:

og Lieutenant[en] sagde J har alle tider dølt at J iche var med J dend Stempling som var giort tredie Paaschedag imod os, men nu Staar du io self tid!! (til?) at du var med, dermed sagde Lænds Manden Jamen det tilstaar ieg, dermed Skiød Lieut: Nordall til Vidne at de skulle drage til mindes at hand tilstaar det, derpaa siger Lieut: Nordal igien, dend tid at J Kom og begierte Nøgelen af dend Mand til Tingstuen da svarede Lænds Manden igien, det tilstaar Jeg og skall svare dertill enten som en braf Mand eller braf Guth baade til dette og det forrige, meere hafde Vidned iche at forklare, Lænds Manden tilspurte Vidned om hand hafde ophidset Almuen da paa Tingstuen mod Tiende Tagerne, Vidned svarede hand har iche hørt meere derom endsom hand har forklaret,
Derefter blef Knud Erichsen Jndkaldet, og efter Edens Forklaring war ham forrelæst, og skeede Formaning sin Sandhed at udsige, aflagde Eed og derpaa forklarede, at hand var her i Tingstuen en aften som Tienden blef taged, og det første hand hørte Lænds Manden at hand Mumlede og laa paa En Sæck ved bord Enden, og var drucken, og da hørte hand at Lieutenanten bad ham Lænds Manden Komme frem for Lyset, og sige hvad hand hafde og iche sidde der, og hand Kom frem paa Gulved, og sagde Lieutenaten till ham hvad det er

hand Vrimler, da sagde Lænds Manden de skall iche bruge Trug et andet aar, som de bruger i aar, og meere hørte Vidned iche efter thi hand Stoed og Strøg Asketalled at talte det, Dernest blef Vidned tilspurt det self samme Spørs maal som forrige og Vidned Lars Endrese/n,

1725: 257b

1725:

Vidned svarede hand iche hørte eller gaf agt derefter fordj hand maatte pase paa sit Arbeide med Tiendens anammelse og tælling, Lænds Manden Spurte samme Vidned om hand hørte noged at hand ophidsed Almuen som leverte Tiende/n dend dag mod Tiende Tagerne, Vidned Svarede hand hørte icke andet, og viste iche om Lænds Mande/n førend hand saae ham som hand har forklared,

Saa blef Andfing Ullestad fremkaldet, og ligeledes Eden for ham oplæst med paafulte Formaning, hvor Efter hand aflagde sin Eed, og forklarede, at det første som hand fornam at Lænds Manden war her i Tingstuen En af dagene som Tienden blef ydet af Almuen nu før Jull, da laa bemelte Lænds Mand i bencken og Reiste sig op, og var heel drucken, da siger Lænds Manden drøfter de i aar, saa skall de iche drøfte et andet aar, da Raabte Lieutenant Nordall paa ham at hand skulle Komme frem for Liuset, da Reiste hand sig og skulle gaa og drat paa Sæckene, og dermed Kom hand frem paa Gulved, da siger hand saaledes Lænds Manden de har skuldet mig for at ieg har ophidset Almuen og sagde hand iche hafde giort det, saa siger Lænds Manden Kandsche at ieg skall staae med det her efter hvad som Ret er, widere hafde hand iche at forklare, Lieutenanten tilkiendegaf at dette Vidne war en af hans Land bønder, og tilspurte Vidned om iche mange af Almuen blef samme dag afvist med deres Tiende formedelst de hafde slet Korn, og Udrøfted og Uflid saa de maatte hend i Præste Lade/n og drøfte dett, Vidned troede hand hørte og Saa mange som desformedelst blef afvist, og Kom igien og sagde at de hafde drøfted det, men hand iche mindes hvor mange det var, fordj de blef afvist og skulle fly

1725: 258

1725:

deres Korn, det saa og hørte hand, Dernest blef Vidned tilspurt det samme Spørsmaal som forhend indført Om Lieutenanten hafde talt Lænds Manden till for det opløb tredie Paaschedag, og andgaaende Nøgelen til Tingstuen, Vidned derpaa svarede hand iche hørte det, fordj hand hafde med Tiendens anammelse at bestille, Lænds Manden tilspurte Vidned om hand dend dag ophidste Almuen mod Tiende Tagerne, Vidned svarede hand iche har hørt videre end som hand har forklaret,

Willem Knudsen derefter for Retten indkaldet og Edens Forklaring ham forrelæst, samt formaned om Sin Sandhed at Vidne, aflagde derefter sin Eed, og forklarede at hand sad her i Tingstue/n og anammede Tienden en af de dagene nu sidst for Jul {for}, og da Kom Lænds Manden Jnd mod aftenen som der var Lys optent, og sætted sig i bencken hos Vidned for bord Enden, og war heel drucken, dermed sad hand og lagde sig paa Sæcken, og dermed Reiste sig op, og gick her frem paa Gulved, og sagde bruger de drøfte trug i aar, saa skall de iche bruge det et andet aar, og Lieutenanten bad ham Komme frem for Lyset, og hvad videre blef talt hørte hand iche efter, fordj Folcken trenckte ind paa ham, og hand sad og tenckte paa Talled i Sæcken som hand anammede Tiende Korned [i], meere sagde sig iche at have til at forklare, Dernest tilspurtes Vidned om det iche saa og hørte at mange af Almuen blef bortvist med slet Korn og at drøfte og Rengiøre det, Svarede hand hørte det at de blef hendvist i Præste Gaards Laden at drøfte det, blef dernest tilspurt om Lieutenanten {iche} sagde til Lænds Manden om det opløb og Stempling hand

1725: 258b

1725:

hafde skulled giort med Almuen tredie Pa[a]sche dag og om at have ladet afhente Nøgelen hos Knud Knudse/n og hvad Lænds Mande/n dertill svarede Lieutenenten, Vidned svarede Lieutenanten herpaa at hand iche hørte det eller gaf agt derom, Endnu Spurte Lieutenanten Vidned om hand dog iche hørte at Lænds Manden baade om drøfte truged og det andet svarede hand skulle forsvare det eene som det andet, Vidned svarede Ney hand iche hørte herom, Lænds Mande/n giorte sit Spørsmaal til Vidned som til de forrige, hvorpaa Vidned svarede Ney hand iche hørte der efter,

Hr: Lieutenant Nordahl forlangede derefter saaso/m de indstefnte og tilstæde værende Vidner ware afhørte, at hannem Tings Vidne beskreven maatte blive meddeelt, som hannem tilstaaes og ey Kand negtes,

Derefter samme dag og udj en siddende Rett med fornefnte Laug Rettes Mænd, fremKom Hendrich Veinvig Gast giver her paa Wangen boende og indgaf hans Memorial till høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Andreas Undall med paategned høy Respective Resolution saa Lydende,

Till samme tid og Sted Jndstefnt En Persohn Niels Knudsen med Skriftlig Stefning som følger,

Dend Jndstefnte Niels Knudsen Møtte iche, blef paaraabt, ey heller fantes nogen paa hans Vegne,

Sr: Hendrich Veinvig til Kiende gaf at hands Jndstefnte Vidner ware begge hans Piger,

1725: 259

1725:

Anne Marie, og Birte Erichs datter, Per Giersqual boende i Borstrands Otting, Mickell Græfle, Endre Afdahl, Stepfen Andersen, og Gurj Anders datter, af hvilcke Vidner ey møtte Mickell Grefle og Endre Afdahl, de øfrige som vare nerwærende tilstod at være Louflig Stefnt,

Kalds Mændene Vicking Tvilde og Knud Fitie, blev fremKaldet, aflagde Eed og udsagde at de Louglig og mod Tre Uger Stefnte Niels Knudsen udj Majorens huus, efter Stefnemaalet som Majoren læste Self og at Niels Knudsen skulle andhøre fornefnte Vidner, men bemelte Niels Knudsen var iche hiemme, mend var paa hiem Reise/n fra byen som dem blef sagd,

Afskeediged

Som det befindes at Niels Knudsen der er Stefnt til at andhøre Vidner iche har wæred hiemme, og Stefne Maaled iche siden ham er bleven forkyndt saa gives hannem Loug dag til dend 14de Maj nestKommende da efter gifne Varsell igien han/nem at blive forkyndt, som og hvad Vidner hand skall andhøre, til hvilcken tid her i Retten hand saavelsom Vidnerne igien haver at møde,

Derefter till i dag at Sr: Hendrich Veinvig havde ladet Stefne Mickell Mickelsen efter Skriflig Stefning som hand i Retten fremlagde saaledes lydende,

Dend Jndstefnte som blef paaRaabt møtte iche ey heller nogen paa hans Vegne,

af de udj Stefning/en benefnte Vidner vare tilstæde Ane Marie og Britte tienende hos Citanten,

1725: 259b

1725:

Stefne Vidnerne Vicking Tvilde og Knud Fitie efter paaRaabelse fremstod, ved Eed afhiemlede at de var i Majorens Huus og Majoren læste Stefning og Seddelen, og dend

Jndstefnte Mickel Mickelse/n som tiener Majoren war hand iche hiemme, mend var med hæst mod fruen,

Forafskeediged

Som dend Jndstefnte iche møder og ey heller nogen paa hans Vegne, saa udsættes Sagen till dend 14de Maj nestKommende at Stefnemaaled bør for han/nem forkyndes som og hvad Vidner hand skall andhøre hvorefter hand i følge af Loven bør Møde tillige med Vidnerne, som her for Retten bør aflegge deres Vidne,

Till samme tid og Stæd i dag dend 11te April hafde Soldat Johannes Larsen ladet Stefne Anders Giere som Leylending at afstaae og fra flytte hans paaboende Leye Jord bemelte Giere saasom Citanten dend self vill beboe, Hvorom Citanten i Rette lagde hans \Capitains/ Memorial till Sessionen med paafulte Resolution saa lydende,

dend Jndstefnte møtte tilstod Loulig Varsell og formeente at blive besiddende,

Citanten forklarede at det var hans arvelig Odels Gods, tilbød sin Leylending fornefnte Anders Gierme!! at ville forskaffe ham en Jord igien enten udj Udland i Sogn tet ved hoved Kirken eller og i Norhordlehn at bøxle ham en Løbs Leye heller og unde ham et Vilckaar udj Gaarden Giere hos sig paa 3 aar Et Spand at bruge, om hand iche Kand faa Jord andensteds, og Endelig at hand ville skaffe ham En Løb andensteds som melt til bøxell,

1725: 260

1725:

Contraparten svarede hand Kand iche være fornøyed med uden hand faar bruge Jorden alt sammen og indtill hand Kand faa sig Jord her i Præstegieldet,

Citanten svarede at Gud give hand Kunde faa bøxled ham En Jord her i Præstegieldet ville hand gierne, Citanten sagde at hand Loulig før Jul hafde opsagd Leylendingen af Jorden, Giere som hand nu self trenger at beboe, og i Denne Vaar vill tilfløtte, hvilcked dend Jndstefnte tilstod,

Dend Jndstefnte begierte at maatte sidde ved Jorden dette aar,

Citanten tilstod ham det med de forord at hand dette aar vill have En Søll Saae udj Ager, mend tilkommende aar udj Rette tid og til Fardag vill hand self tiltræde sin Gaard 1 Løb, paa de Vilkaar hand haver tilbødet,

Videre sagde Parterne sig icke at hafve at J Rette føre, og Citanten paastod dom,

Da blef Dømt og Afsagd

Som Soldatten erbiuder sig till gode Vilckaar at forsiufne dend Jndstefnte hans Leylending, saa Kand hand iche med billighed veyre sig samme at modtage og Jorden at affløtte som Citanten er Eyende og self vill beboe, thi Kiendes for billigt og Rett at dette bør holdes nembl: at Anders Giere dette aar beholder saa meget til brugs som en Leylending udj sin paaboende Leye Jord indtill paa en Soll Saae, og nestKommende Aar tiltræder Citanten sin Jord og da udj de øfrige 2de Aar bekommer Leylending[en] det Vilckaar Et Spand til brugs, men skulle Citanten imidler tid Kunde forskaffe ham En Løbs [Leye]

1725: 260b

1725:

her i Præste Gieldet bør hand det modtage, og som hand undskylder sig icke at Kunde modtage Jord paa de andre tilbudne 2de Stæder, da dersom den Jndstefnte efter de ommelte 2de Aar iche vill tage derimod bør hand self tilskrive sig Skaden hand derover tager, og Citanten som Jorddrott da haver at betale ham sin udgifne bøxell som hand Loulig Kand bevise sig udj første fæste at have udgived, og Leyelendingen derimod at fra flytte det Spand udj Vilckaar hand haver haft, og midlertid hand bruger det bør hand at betale Skatt og Rettighed deraf efter Love/n,

Anno 1725 dend 23 Aprilis holtes Seedvalig!! Vaar Ting paa dend Gaard Oppedal udj Hardanger med Liuse Closters Almue overværende Forwalteren Sr: Ananias Harberg, Lænds Mande/n Peder Urem, og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, nembl: Anders Oppedall, Arne Sexe for Ole Wellure, Hans Sandven, Wiglick Sexe paa Christopfer Diønnes Vegne, Lars Sexxe!! (Sexe) for Samson Frønes, Svend Sæxe for Jon Langesætter, Mickell Oppedal paa Michell Lusands Vegne, Knud BratEspen paa Hans Langesetters Vegne, derforuden nærværende Almuen som Tinged søgte,

hvorsom Retten som Sedvanligt udj Kongens Høye Nafn blef Satt og lyst Tingfred,

Dernest blev allerunderdanigst Publiceret hans Kongl: May:ts Allernaadigste Skatte Forordning for indeværende Aar 1725 dat: Fridrichsberg d: 28 Decemb: 1724,

1725: 261

1725:

Till samme tid og Sted hafde Torgiels House paa Lehneds Gods boende ladet Stefne Leylendin[gen] paa Ulvenes Lyse Closter Gods ved Nafn Eilef fordj hand har nestleden efter Kyndelsmise taged 3 ½ tylt Spærer som hand hafde hugged udj sin Egen Skouge tey, som ligger Jmellem Tioflot og Ulvenes Skoug og ført det fra Tioflots bryggen hvor hand hafde hendkiørt, derfor at lide efter Loven,

Dend Jndstefnte Eilef svarede at hand Tog det der fra og førte det paa sit Herskabs Eign, hvor det var Hugged og paa Rettens Vegne, saasom Torgiels House har ingen Skouge Tey udj Lyse Closters Eyendom hvor hand uden forlof hafde hugged det,

Citanten Svarede hand skall med gamle Mænd bevise at dend Skouge Tey som hand har hugget ovenbe:te Spære udj har ligged og ligger till sin paaboende Gaard House, og i mange aar brugt saaledes,

Liuse Closter Forwalteren Refererede sig paa sit herskabs vegne sin paatale, og at Citanten iche maa tilholde sig till noget brug førend det er ved Loug og Dom bevislig giort,

Forafskeediget

Eftersom denne Sag Reiser sig om Skoug hugster og Eyendom, hvorpaa iche uden Siufn og Grandschning Kand Kiendes, og som Citanten beraaber sig paa bevis at hand er Eyende dend Skouge tey som det bort tagne Tømmer er hugged [udj], saa hendvises denne Sag efter Loven paa Aastedet at paaskiønes og Dømmes, hvor Parterne Sagen haver at udføre till Endelig Doms paafølge,

1725: 261b

1725:

Derefter som ingen flere Sager befantes, leverte Forwalteren i Rette dend af hannem i følge af Rente Cammeretz Andtegnelse Post udj hans Allerunderdanigste Regnskab for 1722 forfatted Jordebog, hvorefter saavit dette Tinglaug vedKommer ligesom afvigte aar paa Høste Tingerne i Sundhordlehn og Nordhordlehn blef oplæst hver Gaards Skatte og Landschyld Species som og Examineret desen Rigtighed befunde/n.

Dernest en beregning over Odelskattens beløb af de Gaarder Opheim, Tvet, Hildal og Sandven som beboes af Self Eyerne, og derfor tilspurte Almuen om det sig iche saaledes

Forholder at samme opsiddere har nødt frihed afvigte aar efter Forordningen paa samme Odelskatt, dertil Almuen svarede at det sig saaledes forholder,
End Videre tilspurte hand Almuen, Om Nogen Rødnings Pladser og Quærner paa Liuse Closter Godset her i dette Tinglaug sig befinder og som efter Kongl: Allernaadigste Skatte Forordning udj A[f]vigte Aar 1724 Kand taxeres og Sættes udj Skatt og Landschyld, har eller bør betales der af,
Om nogen Sauger her udj dette Ting laug er belliggende som i lige maade enten har betalt Skatt og Rettighed til ham, eller bør betale efter Skatte Forordningen,
Om nogen Huus Mænd der bruger handværk desligest og Strand siddere der haver Næring med Øll Taperie eller i andre Maader, item Peber [Svenner] eller ledige Karle der iche tiener hos bonde/n Aars tieniste, og bønder Sønner her under Liuse Closter Jurisdiction boende og sig opholder

1725: 262

1725:

som bruger handel med hæste, Slagter Fæe eller andre Varer, enten afvigte aar har Skatted eller findes at Skatte bør efter Forordningen,
Till det Første Svarede Almuen EenStemmig at hvercken Rødnings Pladser eller Quærner er nogensteds i dette Ting laug som enten har Skatted eller Kand andsees til, at Skatte af,
Paa det Andet Spørsmaal svarede Almuen at paa Liuse Closter Jords Grund Biotved staar en Saug som Eyerne Gunder Bue, Torkell Diønne og Lars Diønne der bor paa Leened skall Eye, og veed de icke at af Samme Saug enten afvigte Aar og hellers till Liuse Closter Herskab er betalt nogen Saug bord eller Saug mester Skatt,
dernest Svarede Almuen for det 3die at ey heller nogen saadanne Slags Persohner her paa Lyse Closter Godset befindes, hvorfore ey heller nogen Skatt afvigte aar 1724 enten har wæred at fordre eller bekomme,
hvorpaa Forwalteren war begierende hanne/m under Rettens Seyl et Tings Vidne meddelt Saaledes at være passeret og sig udj alle maader som bevidneg!! (bevidned) at forholdes, bekræftes med samtl: wores undertrøgte Signeter, Actum etc:

Publiceret
Herskabed til Liuse Closters bøxell Seddel dat: 24 Feb: 1725 paa ½ L: Sm: ¼ td: Salt udj Gaarden Oppedall till Hellie Baarsen som hans Fader har opsagt,

Som indted Videre var at forrette hvorom anden Dagen blef paaRaabt om nogen hafde Sager at i Rette føre, og Forwalteren med Skatternes anammelse var Klar, saa blef Tinged for denne gang opsagt,

Anno 1725 dend 24 Aprilis betientes Ret-

1725: 262b

1725:

ten paa dend Gaard Bramstvet, i Ullensvangs Sogn og Hardanger, medværende efterschrefne Laug Rettes Mænd af Kongl: May:ts Foged efter Lovens Maade opnefnte, naufnlig Knud Trones, Lars Trones, Halgrim Meland, Poul Langesetter, Helge House, og Jon Øfre Quale Lænds Mand udj En Mands Sted,
udinden Markeskiæl og Skifte at giøre imellem de 2de brødre Ole og Johannes Bramstvet, hvorpaa af dend første afvigte efterhøst var Stefnt mend formedelst Sornskriverens forfald og indfaldende Vinter till J dag opsatt,

Hvor i dag Citanten i Retten Jndleverte hans bøxell Seddel og Skiøde efter hvilcket Sidste hand nu hafde forlanged Rettens Middell og forregaaende Stefne maall som Muntlig var at faa udstædt og Skifted sin Part till Rolig brug og besiddelse,
Dend Jndstefnte Johannes vedstod Loulig Stefne maal saavell i Høst, som og nu tilsagd till denne Forretning, og leverte sit Skiøde som lyder saaledes,
begge Parternes Fader var i Retten ved Nafn Thore Olsen og forrestilte at hand hafde opgived Jorden for begge sine børn dend Ene efter sit udgifne Skiøde og dend anden Kiøbt af Odels Manden Sr: Miltzou saa de begge Kand leve derpaa, og er det med hans Villie at de bliver Skifted fra hverandre, og har hand iche begiert videre end sit Vilckaar af sin Søn Ole, og hos Johannes har hand inted haft, bemelte Johannes Svarede hand iche vill negte hans Fader Vilckaar efter sin Fa(de….?),
Og Saa haver Vj begived os til Forretningen som var efterseed Ager og Eng efter \Parternes/ forlangende, som en hver af de paaboende hafde i brug, det første af ager, og bøen har de haft om

1725: 263

hind anden hvert andet Aar, som begge brødernes Fader med Citanten forklarede, og nu derfor \at/ Retten ville Steene Jorden mellem dem, forinden bliver der iche at dend Eene Kand hæfde sit som dend ande/n,
Efter siufn blev da Steeningen først paa bøen efterskrefne, Nemblig Dend yderste Tey Kaldet Quærnhus Teyen Der gaar bytted af en Stor Jordfast hvid Sten i fier(ei?)ng, i hugget En Gloppe, fra dend i Jndste Quernhus becken J bøe garden, dend Anden bøe Tey kaldes Ladheller Teyen, dend har Skiæl først J Thuned staar en Markesten nedsatt med sine Vidner strax ved yderste Flor Nof som Ole tilhører, og lige derfra J Klybe berged hvor dend Anden Markesteen nedsatt till Endebytte, dend Tredie Tey Kaldes Aldegaars Teyen, dend Skiller Sætte Houg becken Kaldet fra Siøen og op i bøe gaarde/n, paa dend Syndre Side Jnden for ligger dend Fierde Tey Sætte Houg Teyen Kaldet,
Dernest Er Nedre og Øfre Øyene Kaldet som er Skouge Slotter, hvorom Parterne bleve for Rette/n forEened at Johannes beholder af dise Slotter Øfre Øyene Kaldet, og Ole beholder Nedre Øyene Kaldet hver herefter till sit Eget brug og Nøtte, som de self er bekient bytted mellem sig bekient, og derfor ey nogen Markeskiell nedsatt,
Siden begynder bytted mellem Parterne udj Skougen, saaso/m lit uden for Melcke Støhls Led nedsatt 1 Markesten, dend 2den Steen tet (m?)ed hvile Jnden for samme Quile Kaldedt, dend 3die Marke Steen Staar i Tvete i Laged kaldet, dend 4de Markesteen i Tvete Hougen, og viser dend op op!! i Berge braatted og Vilde Field, og bøyer saa i Nord ud efter i Et Svart Skarf, og saa lige op udj fornefnte Field saa høyt det kand gaae,

1725: 263b

Efter dise Mærker, saa Kommer Agernes deeling, Først J Reenen af Store Ageren kaldet En Markesteen, lige op efter og oven for i den anden Ende af Reenen dend Anden Markesteen, Derefter Myr Ageren Kaldet og lige Skifted at nede/n for i Enden af Ager Reenen Een Markeste/n svarer lige mod dend oven for samme Reen nedsatt Markesteen, Dend 3die Ager Quærnhus Ageren Kaldet, og nede/n for udj Reene/n satt en Markesteen, lige op efter oven for dend Anden Markesteen,
Efter at Parterne var for Retten igien \i Stuen/ Jndkaldet saa blef de tilspurt paa hvilcken Side de hafde tilforn brugt som nu er ud bytted, svarede de at have brugt om fore Teyer og Skifted hvert Aar,

Hvorpaa de bleve Spurt om de ville Kyse, og Johannes først tilbødet som sagde at ville have Quærnhus Teyen og Aldegaard Teyen som er bøen, For det Andet af Skougen Kaarede hand sig dend Syndre Side Jnden for fornefnte Markesteene som grændser till Yttre Jaastads Eignen, Af Store Ageren udKaarede Johannes sig dend Nordre Part, og paa det at hans Contraparts bøe iche skulle udgraves eller afgaa i sin tid saa blef nedsatt en Steen till Skiæll og Skifte udj det nederste og Nordre hiørne af Agere/n, af Myr Agere/n beholder hand dend Syndre Side og halve deel hvor og blef udj nederste hiørne satt en Marke sten for at af Johannes sin bøe ey skulle udlegges noged, Af Quærnhuus Ageren ville hand beholde dend Syndre Part paa Mær-

1725: 264

1725:

kene og siden Oles bøe er paa dend Siden, Satt og udj hiørned en Markesteen,

Videre var iche at indvende af Parterne endsom at Fæebeidte og over drift og Støhls beite bliver Fælles mellem dem, efter Loven herefter at møde horn mod horn og Kløf mod Kløf,

hvad sig Vilckaared at holde deres Gamle Svage Forældre lovede de begge hans børn een hver efter sit Vilckaar at ville giøre som de Kunde mod deres Forældre, som Christelig børne Pligt og Kierlighed udfordrer, have deres ophold hos dem, En tid hos dend Eeene!! og anden hos dend anden som Raad og Magt Kand være till alt som de for Gud og dend høye Øfrighed vill forsvare,

Parterne Kom derefter udj Samtale om huserne og paastod Johannes at beholde de huser hand nu har i brug og har haft til denne tid hvor med hans broder lod sig nøye,

Saaledes at være af Parterne Jndgaaed og passeret alt som forhend forklared, (hvo?)r efter Parterne tilfindes og bør holde sig herefterdags efterRetlig og Ubrødelig paa begge sider, till bekræftelse,

Anno 1725 dend 26 Aprilis holtes Sedvanlig Skatte- og Sage Vaar Ting med Jondals Skibredes Almue paa dend Gaard Ouestad, overværende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, med efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd som Retten medbetiente, Naufnlig Torkell Tørvig, Christopfer Eye, Torckell Eye, Iver Ouestad, Ole Ouestad, Lars Ouestad, Iver Tørvige/n og Niels Berge,

1725: 264b

1725:

hvor da efter Rettens Settelse udj Kongens høye Nafn som Sedvanligt, Allerunderd: blef publiceret

Kongl: May:ts Allernaadigste Skatte Forordning for dette indeværende Aar 1725 dat: 28 Deb: 1724,

Om Kirckernes Contributioner i Norge skall have Prioritet frem for andre Creditorer hos Kirke Kiøberne, dat: Fredensborg d: 21 Oct: 1724,

Item Placat om {Kirkernes} hvorledes med de udj Hertug Dømmed Slesvig faldende fabriquerede Varer i Norge skall forholdes, at deraf Jnden Rigs Told skal betales,

Derefter blef Kundgiort Tiende Taxten for indeværende Aar dat: Berg/en d: 18 Nobr: 1724,

Siden Publiceret

Otte Galtungs Pante brev paa 36 Rd: dat: Linge d: 19 Martj 1725 udgiven til Iver Jonsen Wickene og pandsatt be:te Creditor sin paaboende Gaard 2 pd: Smør i Wichene, til Vitterlighed medforseyled og underskreved af hans Curator Peder Rasmusen Linge,
Niels Heynesøn Vigs bøxell Seddell dat: 26 Aprillis 1725 paa 3 Spand Smør udj Gaarden Brecke i Jondals Sogn bøxlet til Lars Siursen som Ole Olse/n for ham har opsagd, bøxelen betalt efter Loven,

Till samme tid og Stæd Knud Degrebrække hafde Stefnt Lars Baggegaard at lide Dom fordj hand har sagd at Citanten hafde taged Næver fra ham som hand hafde flæcked og baared till Veye.
Dend Jndstefnte møtte, svarede at hand iche viste hvad hand hafde sagd, viste sig iche andet end ærlig og vell at sige om han/nem, ville bede om forladelse, som og ved haande baand scheede og loved at betale ham 2 mrk: for sine omkostninge/n hvorved Citanten forligte Sage/n,
Kongens Foged proponerte at have Sig Kongens Rett herudinde/n efter Loven forbeholde/n ifald dend Jndstefnte Kommer saa ige/n, saaso/m hand er fattigdom!! (fattig)

1725: 265

1725:

eftergaf det paa Forbøn af Laug Rætted for denne gang,

Till samme Tid og Stæd hafde Torgier Siovatsøn Aase ladet J Rette Kalde Jacob Aase, fordj hand nu sidstleden Skiær Torsdag da hand udj sin Madstue hvor hand tilholder ville ferdig giøre bencken, og Quinfolcken Rengiorte Stuen Kom Jacob Jnd og førte Sengen bort, da hand Spurte hvorfor tog hand i ham og Skiød ham baglenges ud af døren og Ny aaben, derfor at lide,
Dend Jndstefnte møtte tilstod at hand negted iche io at have skudt ham ud, mend uden Skade, og Kom det af at hand iche nyder sin part i bemelte Madstue, og Citanten vill have dend alleene, og begierte det byt,
Citanten Svarede hand har sin Part, som hand maa beholde Roligt,
Fremførte derefter de 2de Laug Rettes Mænd Lars Ouestad og Iver Torvigen (Tørvigen), som forklarede at for 8te dager side/n var de overwærende da Parterne Skifted huserne tilsamme/n, at Torgier Siovatsen og Christopher skulle være i Store Stuen, og Jacob udj Lille Stue/n eller Madstuen, og ville hielpe ham baade Siovat og Christopfer at Rive Madstuen for Røgen schyld, hvilcket begge Parter her for Rette/n sagde sig fornøyed og bad dend Jndstefnte Citanten om forladelse fordj hand skuede ham, og betaler omkostninge/n 20 s: hvorved Sagen blef ophæved,

Till samme tid og Stæd hafde Jer(..?)and Berge Stefnt Torckel Tostensen Tørvig, for En Skaal hand skulle møde med paa arve tompten Froastad efter Sahl: Ole Froestad som skall være Pandtsatt for 9 mrk: som ham er beretted, at samme Sølf skaal Kunde blive Vurderet, som iche scheede derfor at fremkomme med dend J Rette/n,
Dend Jndstefnte meente hand skulle [være] frj for

1725: 265b

1725:

Stefnemaal saasom hand hafde skarved paa hans Kones wegne udj Tieniste Løn, og Tormo Løbse var med ham at det side/n er for Ko Foster tilsam/men 4 Rd:, og ville skaffe widne derpaa,

Forafscheediget

Sagen udsettes til neste ting at dend Jndstefnte da haver at bevise sit Kraf efter Loven, saafremt hand vill nyde det efter død Mand, saa haver hand og at levere her udj Rette/n dend Paastefnte Sølf Skaal alt efter Lovens bydende,

Till samme tid hafde Helge Eye Stefnt sin VærFader Christopher Aase, for Penger som Godset war Vurderet for efter underRettens dom og for 2 Knipper som hand var begierende til huset og hand iche ville lade ham det, at betale hanne/m, leverte derpaa Oberhof Rettes dom,

Dend Jndstefnte Svarede at de Penger som hand efter dom for Gaarden hafde faaen, hafde hans Værsøn med Vidner betalt ham, hvilcke Vidner hand til neste ting vill Jndkalde at giøre Edlig Forklaring, forlangede dertill tid, som ere Lars Ouestad og Ole og Lars Drage, og Niels Ouestad,

Forafskeediged

Dend begierte opsettelse till Vidner at føre bevilges til neste ting, til hvilcke/n tid Citanten og haver at J Rette legge dend paaberaabte Under Rettes dom, till Doms paafølge,

Som ingen fleere Sager var at afhandle hvorom efter Loven blef paaRaabt,

Saa tilspurte Kongl: May:ts Foged dend gandsche Almue i Allerunderdanigst følge af Skatte Forordningens Allernaadigste befaling, Først om nogen 3de 40 Lod Sølfs bøder eller 60 Lod Sølfs, Slags Maals bøder, Vurderings eller Excecutions Sigter, arfveløs eller forbrudt Odels Gods, 6te og Tiende Penger for uden Rigs arf, Ny opRød-

1725: 266

1725:

nings, eller i andre Maader som Matriculen Kunde forbedres ved, er her udj dette Tinglaug falden udj de 2de Aar 1719 og 1720, oppebaared eller betalt, eller hans Kongl: May:t wæred berettiged,

hvortill Meenige Mand svarede at aldrig nogen deslige forfaldne oppebørsel[er] er enten udj de 2de Aar eller nogen tid tilforne som de Kand mindes tilfalden, eller betalt,

Item tilspurt om nogen bøxell paa Kongl: May:ts Gods udj dette Tinglaug er falden afvigte Aar 1724, desligeste at ingen forlofs Penge, 6te og 10de Penger, og som ovenmelt er falden, saa og at ingen Peber Svenne, Hus Mænd som bruger Øll tapperie eller handværker, leedige Karle og bønder Sønner som handler med hæster, Creaturer eller andre Varer Som Skatte bør efter Forordningen,

Hvortill Almuen atter svarede som tilforne at ingen deslige oppebørsler enten afvigte Aar eller forige aaringer er falden eller Kand falde saasom ingen deslige Persohner her er boende,

Atter blef Spurt om Nogen bøxell det Aar 1720 er falden paa Halsnøe Closters Gods, hvilcket og Almuen benegtede, og svarede derhos at inge/n det Aar var falde/n, her og iche er meere end som En Gaard Berge,

herom Fogden var Tings Vidne begierende till belegg ved Andtegnelserne udj hans Allerunderd:te Regnskaber,

Dernest tilspurte og Kongl: May:ts Foged om fleere bord det Aar 1719 var Skaaren paa dend Saug Tveten meere end som 200 bord, saa og paa Hougen Saug Skaaren 500 bord hvoraf Skatterne for det Aar er betalt,

1725: 266b

1725:

hertill Svarede og Almuen at ey meere som melt er bleven paa fornefn[t]e 2de Sauger det Aar Skaare/n det samme tilstod og Saugerne!! (-eyerne?) at have derpaa tilforne deres attester udgived,

Anno 1725 dend 28 April blef paa dend Gaard Scheye i Wigørs Sogn holden Sedvanlig Skatte og Sage Vaar Ting med Østensøe Skibredes Almue, overværende udj Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsøn, Lænds Mand Ole Berven, Saa og efterschrefne 8te EedSorne Laug Rettes Mænd, Ole Berje, Tollack Netteland, Tormoe Løbse, Lars Nesthuus, Germund Berge, Isack Berven, Peder Samsonsen Øfre Vig og Ole Thole, derforuden tilstæde Almuen som Tinged Søgte,

Hvor da efter at udj Kongens høye Nafn Tinged var Lyst og Satt, blef publiceret Allerunderd: de Kongl: Forordninger og høye ordres som folio 264 findes extraheret,

Dernest allerunderd: publiceret Kongl: May:ts Forordning dat: 16 Martj 1725 andlangende Paabud til det Octroperede Grøndlandsche Compagnie i Bergen detz forehavende dessems fortsettelse paa Grøndland,

Hørsomst publiceret Copie under Hr: Stift befalings Mand Undals haand, af hans Excellence hr: Stadtholder hr: Geheime Raad Wibes ordre til hanne/m af 31 Martj 1725 hvorledes det skall efter Kongl: Allernaadigste Resolution af 19de Martj sidst afvigte, forholde sig mellem det Civele!! (Civile) og Militaire Forum,

Publiceret

Stengrim og Ole Scheye, Herborg Røseland og Herborg Birkelands Skiøde dat: 3 Oct: 1724 paa 2 pd: 6 mrk: Smør udj den Gaar[d] Norem solt till Lars Siursen,

dito Jan Jansen Bolstads bøxel Seddell daterit 24 April 1724 paa 2 pd: bøxelet udj Gaarden Birkeland i Stens dahle/n, bøxlet till Torbiørn Siursen,

1725: 267

1725:

Fogden Oluf Larsens bøxell Seddell dat: 12 Martj 1724 paa 2 pd: 15 mrk: Smør ½ hud, 1/8 Kalfschind 1/8 td: Salt Kongl: May:ts Gods udj dend Gaard Berven i Østensøe KirkeSogn, Fested og bøxlet till Ole Nielse/n som Isach Berven har for hannem opsagd,

Ligeledes dat: 15 Janvarj 1724 paa ½ L: Smør og ½ hud bøxlet til Johannes Olsen Kongens Gods udj Gaarden Schaalem som Ole Larsen er fradød, og dend bøxlende ægter Enken,

Till samme Tid og Sted hafde Kongl: May:ts Foged ladet Stefne Lars Arnesøns Datter Jorand Røseland at lide Dom til at betale sine bøder efter Loven for begangne Leyermaal med Soldaten Jon Norem,

Paa dend Jndstefntes Vegne møtte Lars Røseland hendes Fader og svarede at hans daatter er fra ham, og hand iche svarer hendes bøder,

Kalds Mændene Ole Berven og Jacob Skaffer Edlig forklarede at de har Stefnt hende paa Røseland udj hendes broder Svens Paahør som hun iche var hieme,

Forafskeediged

Sagen udsættes til næste ting og gives hende Laug dag self at møde her i Retten under Lovens bydende, saa og vill Soldatten som er benefnt til samme tid og Ting varsles udj Sagen till vedermæhle,

bemelte Foged hafde X) J Rette Kaldet Lars Arnesen Røseland /X) paa Kongens Vegne/ at lide Dom fordj hand har mod Dom har brugt uloflig hugster,
Dend Jndstefnte møtte og svarede at hvor skall hand have giort uloflig hugster saasom hand self

1725: 267b

1725:

Eyer Jorden hand paaboer,
Fogden tilkiendegaf at de 2de Mænd Jan Scheye og Lars Nesthuus hafde besigtiged samme Hugster,

Forafskeediged

Som denne Sag ey Kand uden Siufn og Grandsking paaskiønnes saa udsættes Sagen till Aastædet at afhandles,

Dernest blef andre Sager foretage/n,

Knud Lusand ladet Stefne Ole Berge for at hand har løst Nøsvig i fra ham paa hans Søster Søn Lars Nøsvigs Vegne Et Spand udj samme Gaard, og hand iche har faaed meer end 12 Rd: saa der Rester ham 6 Rd: desligest for 6 tylter Tømmer som laa efter og Mænd Lars Beck og Ole Villure og Per Haaverse/n Urem Vurderte Samme tømmer, og at hand skulle have 2 Rd: for sit Arbeide som hand ey heller har faaed, der paa forlanger dom at bemelte Jndstefnte maatte betale ham,
Dend Jndstefnte Svarede at Paa Godset hafde hand udlagd saa mange Penger som hans Fader hafde gived for Godset, naar hand skaffer bevis derfor saa Kand hand Søge dend som Godset har for de 6 Rd: som er Lars Nøstig, Andgaaende Tømmeret da skulle hand være nærværende med Lænds Manden og Mænner at Seed Tømmeret og Lars Nøsvig har Tømmeret bekommed saa hand Kand Søge om hand har nogen Rætt dertil,
Citanten Svarede at hand har Kræver!! (Kræved) Lars Nøsvig og hand svarer og Skyder det paa Ole Berje som har løst Jorden Jnd,

Denne Sinde forafskeediged

Efterdj Ole Berge fraSkyder Sig Sagen og deraf fornemmes at det angaar Lars Nøsvig som nu dend ommelte Jord besidder og skal Eye, saa udsættes Sagen eftersom Manden er uden dette Tinglaug at Knud Lusand bør først Søge hannem og det til

1725: 268

1725:

sit Værneting, hvor hand sine Vidner bør føre, og till Vedermæhle Varsle dend her indstefnte Ole Berge, hvorefter widere som Loven byder Kand gaaes,

Jacob Lyse under Liuse Closters Jurisdiction hafde till dette Ting indstefnt Ole Berge at betale hanne/m sin Sahl: broder Oles udRedning som var Soldat Ao: 1719 og blef udskreven, hvilcket beløber sig 3 Rd: 2 mrk:, som hand og Lars Drage betalte til Soldaten og bør have det igien af Lægdet paa Liuse Closter Godset, og dend tid Ole Berge var Lænds Mand, hvorpaa hand fremviste sin dend tid værende Eyer og Hosbunds Seddel dat: 27 Junj 1720:
Dend Jndstefnte svarede hand tog Pengerne op, og leverte dem till samme Sin Husbond dend tid, og saa lang tid var de i haab at de hafde begge En husbond saa Kunde hand søgt derpaa i Rette tid, hand har efterleved sin husbonds ordre,

Forafskeediget

Till Sagens oplysning behøves at forige Lænds Mand paa Liuse Closter Godset dend Jndstefnte Ole Berge bør forskaffe bevis fra dend tid værende hans Eyere at hand har betalt ham samme Penger, hvortill Sagen gives Rom till neste ting, da Parterne igien haver at møde,

Till hvilcken Tid og Stæd Ole Jacobsen Norem hafde ladet Stefne Lars Arnesen Røsseland, for det bud og Løfte hand har indgaaed med ham, at give hans Søn Jon Olsen sin datter Jorand Lars datter, og bød med hende 1 Løb Jordegods udj Røseland med bøxell og herlighed til Kiøbs, og der var de forligt samme/n at hand skulle give ham 50 Rd: for dend Løb, og det paa Fosse, blef de forligte om dette at skulle skee naar Citantens Søn fick dend

1725: 268b

1725:

Jndstefnte Lars Røselands for ommelte Datter,

Dend Jndstefnte møtte, og begierede iche videre end at faa dend Seddell igien som hans Søn har Skreven og har hand iche loft videre end naar Citantens Søn faar hans Datter skall hand nyde et husSæde hos ham all den stund hand skicker sig vell,

Citanten Replicerede at Jngen Seddell har hand faad og ingen svarer hand till, Citanten blef af Retten tilspurt om hand hafde nogen Vidner som var overwærende da det skulle væred skeed som er Stefnt paa, Svarede hand hafde ingen anden endsom hans eegen Kone og Folck, andviste derhos en Skrift beretted at Capit: Armus!! (des Armes) hafde Skreved dend, og Lars Arnesen Røselands Søn hafde underskreved den, hvilcket be:te Capit Armus Torbiørn Sygnestvet for Retten og tilstod og forklarede,

Lars Arnesen sagde at hand ey war hos,

Citanten forregaf at de 2de Mænd var hos Ole Nielse/n Norem og Johannes Næs Kunde giøre forklaring derom,

Afskeediged

Sagen udsættes til neste ting at Citanten Kand indstefne sine paaberaabte Vidner, som og Lars og hans Søn Sven at blive Stefnt udj Sage/n til Vedermeehle, hvor da nærmere dom skall efter Loven paafølge,

Til Samme tid og Stæd hafde Siur Steene Stefnt Sine Grander Omund Lie, Berge Lie og Erich framme thun Steene, og Gertrud Sahl: Niels Steenes fordj de hafver bemegtiged sig hans Støhls beite og hugged Ved i hans Støhls Skoug, og hører inted udj Samme beite, og Støhls Skoug, at lide Dom til at holde sig derfra og betale Skaden med Processens bekostning,

Af de Jndstefnte mødte de 3de undtagen Enken og paa hendes Vegne ey heller fremstillede

1725: 269

1725:

sig nogen, de tilstædeværende benefnte svarede at Støhlen ligger til deres Jord som udj mange Aar har wæret brugt, Mand efter Mand som de Kunde med Vidner bevise {Kand}, og har Citanten Jaged deres Creaturer om Sommere/n,

Citanten Replicerede herimod, og sagde at de har indgierdet deres Støhls beiter \til Slotter/, og derimod gaar de ind paa hans, og udbeiter hans Field beite,

Forafskeediged

Eftersom begge Parterne holder sig lige berettiged till fornefnte Støhls beite, og skyder \de Jndstefnte/ sig paa bevis, det og er en Sag som efter Loven paa Aastædet bør paaSkiønes af Dommeren og Meddoms Mænd, altsaa paalegges Citanten {efter} wed/ Louglig Kald og Varsell at Stefne til Aastedet hvor Siufn og Grandschning Kand skee, og Endelig dom paafølge, imidlertid dersom de Jndstefnte Mænd iche skulle trøste sig at bevise sig hæfds

\brug/ till Fieldstøhl[en] saa bør de indtill Sagen er paaKient, at holde sig derfra \som Citanten tilhører/ saafremt de iche vill undgielde efter Love/n,

Till ovenbe:te Tid og Sted hafde Soldat Jon Norem ladet ved Lænds Mand Ole Berven og Skafferen Jacob Knudsen, Stefne Brite Omunds datter, till vedermæhle at andhøre hans Vidner som ere Christopfer \Thole/ og Lars Schaalem og Ole Arnes: Sellesetter, og Niels Hansen Læbse, og Niels Norem Soldat, deres Eedlig Forklaring at hun har Søgt Seng med Niels Hansen Læbse siden hun var besvangred af ham noged meere End som Et Aar siden, som hand formeen hun iche burde giøre, herom hand hafde Stefnt oven

1725: 269b

1725:

bemelte Vidner deres forklaring at giøre till et Tings vidnes Erholdelse,

dend Jndstefnte blef paaRaabt møtte iche, mend Ole Tvedt hendes Stiff Fader fremkom, sagde hand Kunde og ville iche have med det at bestille men ichun sige at hun har en byll under fode/n at hun ey Kand gaae,

Kalds Mændene blef af Retten fremKaldet aflagde deres Eed og forklarede begge Eenstemig at have for 14 dager siden og meer Stefnt hende paa Tvete udj hendes Eget paahør at møde til i dag og andhøre Vidners Edlig forklaring, Christopfer Tole, Lars Skaalem, og dem hun skulle haft ligged hos neml: Niels Læbse og Ole Sellesætter at andhøre,

Vidnerne Christopfer Thole og Lars Schaale, som og Niels Hansen Læbse bleve fremkaldet, og tilspurt om de vare Stefnt till at vidne over Brite Tvet, dertil de første Svarede Ja, de 2de andre svarede de var Stefnt og beskyld at de skulle haft logered hende, og Niels Norem Sagde sig at være Stefnt till at vidne, hand var Soldat,

Ole Tvete blef af Retten tilspurt om hand ville paa sin Stiff Datters Vegne tage til Gienmæhle svarede Ney, blef og tilspurt hvem hendes Formynder Var hvortill hand svarede ey Rettere at vide endsom det var hendes Formynder,

Denne Sinde Forafskeediget

Som dend Jndstefnte iche møder og hun efter Loven bør have en TalsMand for sig særlig saasom hun Sigtes till at andhøre Vidner, som Kand gielde maasche hendes lempe paa, og hendes Stiff Fader som lyser hendes forfald iche vill gaa i Rette for hende og tage till Gienmæhle, Saa paalegges fornefnte Britte at møde i Rette till neste Ting og formaa sig en Mand eller

1725: 270

1725:

og hendes Formynder hvem det er at have med sig udj Rette/n till at andhøre Vidnernes Forklaring, til hvilcken Tid Citanten og de nu Jndstefnte Persohner af ham i Rette Kaldet haver at møde, hvorda videre gaaes efter Lovens bydende,

Som ingen fleere Sager var Jndstefnt, Saa tilspurte Kongl: May:ts Foged dend gandsche Almue om nogen Saadanne Skatter eller Contributioner og bøder er falden udj ovenbenefnte Aar 1719 og 1720: som forhend Jndført, hvortill Samtlige Almue Svarede at slet ingen af deslige bøder eller Contributioner er falden eller betalt, ey heller findes nogen af ovenbe:te Persohner i dette Tinglaug som Kand andsees at Skatte eller har Skatted,

Dernest til det andet Spørsmaal som fornefnt at ingen bøxell er falden, samme aaringer,

At ey heller nogen Sauger her udj dette Ting laug befindes svarede Almuen og EenStemmig paa tilspørgelse, derfor ey bordschatt det aar 1719 Kunde betales og at ey nogen bøxler det aar 1720 paa Kongl: Gods er falden,

Dernest fremstod Kongl: May:ts Foged for Retten og tilkiendegaf at Rente Cammer Andtegnelser udj hans Allerunderdanigste Regnskab forlanger at dend Øe Quanisøe!! (Quamsøe) her i Tinglauged Marie Virgine præbende tilhørende skulle legges i Skatt som giver Landschyld 1 ½ Løb, tilpurte Almuen om den Kand legges udj Skatt og begierede deres Sandferdig Forklaring om Samme Øes beskaffendhed og om nogen eller hvad herlighed dertill ligger eller derpaa findes, hvortill Almuen og Laug Retted svarede EenStemmig at denne Øe er ingen herlighed till hvercken Furre Skoug, og lidet brendeveed, Smaa Krat saa meget som en husmand Kand lidt nøtte, Kand iche faaes derpaa over 2 Mæler eller Skiæpper Korn, og iche videre Græs Kand paa dend

1725: 270b

1725:

gandsche Øe aufles og høstes endsom i det høyeste Aarlig at føde 4 Ung Creaturer eller Nøeds bæster paa, thi det er en Sand lended Øe og ingen frugtbar Jord, for en Femtj aar siden og derover har der wæred noge/n hasell Skoug mend nu slet indted thi det er bort tørned!! (tørred), og bor der en Husmand som Eyer hused self, og sidder der saasom undertiden Kand Komme Jegte Folck som af nød maa berge sig der naar Ont Veyr paakommer, Saa at det er umuligt denne Øe kand legges udj Skatt, og er alt for høyt udj Landschyld som Leylendingerne paa Jndre Aalvig udgiver, mend ved iche hvad nytte de Kand have deraf, hvilcket saaledes er udj Sandhed forholdes og bekræftes ved undertrygte Signeter,

Kongl: May:ts Foged tilspurte Almuen og Laug Retted om dem iche Vitterligt er at dend Gaard Øffsthuus som Lars Olsen bebor, Skylder gammel Landskyld 1 ½ Løb Smør og 1 hud, og derimod afgaar Aarlig ½ Løb aftag efter 2de aftags forretninger udj Landschylden, hvilcket opsidderen Aarlig har nødt og Nyder efter Kongl: Allernaadigste approbation hvilcket Almue/n bekræfted, og bemelte Opsidder som derom for Retten blef tilspurt tilstod det Sandfærdigt at være,

Ligesaa tilspurte Fogden Almuen om Øfre Axnes, hvorudj Kongen [eyer] 18 Marker Smør og Et Giedskind, hvoraf opsidderen Lars Hagtorsen ey meere Landschyld aarlig giver, hvilcket og Almue/n bekræftede saaledes at være, som og Leylending/en fornefnte Lars for Retten vedstoed og bekiendte at det sig saa forholder og iche meere Kongens Eyendoms Gods ligger udj all Gaarden, Resten er baade Halsnøe Closter og bundegods,

1725: 271

1725:

Dend 1ste Maj holtes sedvanlig Skatte og Sageting med Gravens, Ulvigs og Eidfiords Sogners Almue i Hardanger paa dend Gaard Nedre Følckedahl, overværende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Siur Leque, og efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, Jon Seim, Anders Scheye, Lars Øfre Følckedahl, Peder Kierland, Anders Lione, Gunder Vig, Arne Saaquitne, og Tore Lione, saa var og for Retten tilstæde dend Tingsøgende Almue,

Hvor da efter Rettens Settelse som sedvanligt Allerunderd: blef forkyndt Kongl: Allernaadigste Forordninger og høye Øfrigheds Foranstaltninger som fol: 264 og fol: 266: Extraheret findes,

Dernest publiceret

Sr: Hendrich Miltzous Odels og Løsnings transport eller Skiøde paa Et Half pund Smør og Een fierde deel Hud i dend Gaard Solberg till de 2de Mænd Jon Olsen Westrem og Torkell Andersen Opheim, som samme Jordepart forhend af hans Søster Christence Miltzou sig haver tilkiøbt, til vitterlighed under hans haand og Signet og af Hr: Lieut: Nordal, dat: Lille Graven d: 10 Oct: 1724:

Publiceret høyEdle og Velbaarne \Hr: Stift befalings Mand Undals/ høy Andseelig Resolutions bevilning dat: Bergen d: 16 Oct: 1724 paa forregaaende Memorial, at Hans Johansen skall og maa være Gastgiver udj Gravens Skibrede udj Sahl: Ole Pyckes Stæd, og widere desen Jndhold hvorledes dermed skall forholdes,

Derefter blef de opsatte Sager forretagen,

Hafde Knud Jaastad efter forrige Rettens opsæt-

1725: 271b

1725:

telse Stefnt Christian Kallenæs til doms lidelse,

Dend Jndstefnte Møtte iche, hans Søn Siur møtte og sagde sig 24 Aar gl:

Kals Mændene Peder og Lars Kierland Eedlig forKlarede, at de hafde Stefnt Christian Kallenes for 14 dager siden for hans boepæl, og forkyndte at hand schulle Møde for det Øeg, hafd hafde leyed Knud Jaastad, og hans Siur var overværende,

Afskeediged

Till neste Ting for Sagen at tilsvare bør Christian Kallenæs self her for Retten møde, ellers efter Lovens befaling for udeblivelse at undgielde og paalegges hanne/m Rettens Kiendelse at efterKomme,

Paa samme Tid og Stæd i Rette Kom Hr: Lieutenant Nicoll og til Kiende gaf at have Stefnt Fru Lehmans till dette Ting, J Rettelagde hans Skriftlig Stefning saa lydende,

Dend Jndstefnte blef paaRaabt, mend iche møtte ey heller nogen paa hendes Vegne indfant sig,

Citanten forlangede at Kald Mændene Lænds Mand Siur Leque, samt Ole Larsen Eye og Ole Iversen Eye maatte Eedlig afhiemble Stefne Maaled, af hvilke som blefve paaRaabt ingen fantes uden Lænds Manden alleene,

Vidnerne som Stefnemaaled beraaber sig paa vare begge for Retten tilstæde,

Denne Sinde forafskeediget

Som Kaldmaaled ey formedelst Stefne Vidnernes udeblivelse efter Loven Kand afhiembles, saa udsættes denne Saug!! (Sag) til Louglig omgang efter Loven at blive forkyndt hvorefter Sagen Kand blive forretagen,

1725: 272

1725:

Till samme Tid og Sted hafde Anders Hansen Ondeland Stefnt Christopfer Ødven at fremvise Skiøde og Adkomster for en Saug Døsebeck Saugen Kaldet, som er udlagd efter hans Sahl: Fader i Skifted, til hans Moder Ane Catrine Andersdatter, og til hans Tvende Søstre som Myndlinger dend tid, Ane Hans datter og Lisbet Hans datter, hvorledes hand bemegtiged sig at bruge samme Saug, formedelst hand var iche tilspurt og war deres Formynder, og afstaar Sagen,

Dend Jndstefnte war tilstæde og sagde sig at være under sit Værneting under Rosendahls, og hendschyder dertill, og at hand Kand faa Kaldet sin hiemmels Mand Citantens broder Ole, som boer paa Fatland i Sundhordlehns Fogderie og Fieldberg Skibrede,

Citanten paastod at dend Jndstefnte bør svare her til Tinged saasom det er En Eyendom hvoraf andgaar bøxell, og ligger i dette Tinglaug, formoder hand bør svare her til Tinged i denne Sag,

Forafskeediged

Efterdj denne Sag Reiser sig af Eyendom og hæfd som Sorterer under dette Værneting saa bør dend Jndstefnte her at møde og sin Sag efter Loven at udføre, og eftersom hand skyder paa hiemmell saa i lige tilfælde bør samme og her i Sagen at indkaldes, till hvilcken Ende Sagen udsættes til næste ting og en hver efter Louglig Varsel bør møde hvortill og paalegges Christopfer Ødven sin hiemmels Mand at indKalde, alle till Louglig Omgang:

Till samme tid og Stæd hafde Omund Bue ladet Stefne Østen Østen!! for Utilbørlig tillæg, ved ord og paasagn, til Vidne Jndkaldet Torfind Findsen Bue,

1725: 272b

1725:

sagde sig at have fleere som nu iche var indkaldet som ere Torfind Siurse/n Bue og Torbiørn Siurse/n Bue og Siur Johansen Bue,

Dend Jndstefnte war nerwærende og sagde hand mindes iche til nogen tid og ved iche at have sagd noged om Citanten, ey heller veed hand andet endsom Erligt og vell at sige og tale om ham, og war hand druchen udj belle Stefne hvor Citanten vill formeene at hand skulle have talt ham till, og sagde hand iche var Stefnt at andhøre nogen Vidner,

Forafskeediged

Som dend Jndstefnte icke er Stefnt till nogen widner at andhøre, og Sagsøgeren ey heller veed hvem hans Stefne Vidner er saa udsættes Sagen till neste Ting og Louglig Kall og Varsell,

Saa hafde og Knud Diøne som Stiff Fader for Iver Aslagsen Vindahl, og Mads Velcke som Søskende barn til Niels Eilefsen, paa begge deres Vegne Stefnt Lænds Mand Siur Leque til at modtage Penger for 1 ½ Løb Jordegods udj Gaarden Vindahl, som de formoder at ovenbe:te er nærmeste Odels Mænd til samme Gods at indløse, og hvercke/n i Mindelighed Kand faa det indløst eller bøxled,

Lænds Manden som møtte svarede at de bør bevise det med Adkomst og hæfds Vidner om de er Løsnings Mand og hand har arwed det efter sin Sahl: Fader, mod andet Odels Gods, og hendschiød sig efter Loven,

Forafskeediged

Dersom dennem som nu har ladet Stefne formeener sig at være Odels Løsning berettiget, saa bør de efter Loven med Odels Stefning at Stefne till Aastædet og der føre deres Adkomst og beviser, hvorhend Sagen wises og dend Jndstefnte efter Loven der bør at Svare og fremføre hvis hand i denne Sag till bevis Kand have,

Til samme Tid og Stæd hafde Christopfer Ødven ladet Stefne Olmoe Nielsen Møchlethun at

1725: 273

1725:

giøre afRegning med ham for hvad som hand til ham er Skyldig saavell som hans Søster Brite Møchletun for deres Gods i Møchlethun som hand bruger,

Paa dend Jndstefntes Vegne møtte hans Søn Niels Garetun og svarede, at hand vill svare for hands Fader til Regnskab efter Skattebogen,

Forafskeediget

Som Sagen beroer af Regning mellem Parterne, saa hendvises dend till gode Laug Rettes Mænd tillige med Lænds Mand Siur Leque hvortil opnefnes Niels i Skaar og Gutorm Erdal, det snareste mueligt paa Citantens andmodning at giøre afregning mellem dem og til neste ting da her udj Rette/n med deres Forklaring og afhandling tillige med Parterne at møde till Endelig doms paafølge,

Till samme tid og Stæd hafde Niels Garetun Stefnt Christopfer Ødven til at tage mod Penge af hannem som Odels Løsning og berettiged till 29 1/13 mrk: Jordegods udj Gaarden Møchletun,

Dend Jndstefnte svarede hand var Stefnt dagen for Jule Aften til Aastedet, med iche her til Tinged,

Citanten tilkiendegaf sine Stefne Mænd Lænds Mand Siur Leque og Magnus Syse, som blef fremkaldet, dend første viste iche hvem Lmd(?) ham var og det andet sagde hand var iche med,

Forafskeediged

Som Christopfer Ødven iche er Stefnt til dette Ting saa afvises Sagen som Ulouglig at være Stefnt,

Hafde Anders Hansen Ondeland Stefnt Lars Tvete at giøre Forklaring som hand har Sagt at Find Lisebrecke har giort saaledes mod Citanten som Eyer saa hand Kunde miste sin Jord om hand hafde bøxlet dend 2de Ganger, hafde til Vidne i Sagen Hr: Lieutenant Nicole, Torbiørn

1725: 273b

1725:

Ose og Anders Larsen Vambem som hand vill føre med fleere mod ham, og Find Lisebrecke til Vedermæhle,

Dend Jndstefnte møtte iche, Kald Mændene vare Lænds Manden som var tilstæde mend iche det andet Ole Tvete hvorfor Kalsmaaled iche Kunde afhiembles,

Citanten begierte opsettelse til neste Ting,

Forafskeediget,

Sagen udsettes til neste Ting till Loulig Varsel saavell de paagieldende som till Vidner at andhøre, og bør da og Kalds Mændene her i Rette/n at møde saafremt de iche for udeblivelse efter Loven vill være forfalde/n udj bøder,

Hafde Magnus Børsem Stefnt Guri Lione og hendes Stiff Søn Andve Torstensen, tillige med Niels Lione, Tore Lione, Iver Lione, og Anders Lione, till at tilsvare hannem 13 Rd: for en Koe som Sahl: Torsten Lione war schyldig, hvilcken G[i]eld hand baade før og udj Skifted efter dend Sahl: Mand har fordred og iche bekommed,

Af de Jndstefnte møtte Tore og Anders Lione og sagde at de iche Kunde svare udj Sagen førend de andre vare nærværende, og til med for Skifte breved giøre forklaring som de nu iche hafde med sig,

Kalds Mændene Siur Leque og Magnus Syse Edlig forklarede at de hafde Stefnt tillige med de udeblivende at de skulle betale Magnus Børsen efter det forlig paa Tinged om Sommeren paa Øfre Leque og Niels Lione som Vidne herom at forklare, samtl: at møde her paa Tinged, og det med 14 dagers Varsel,

Forafskeediget

Sagen udsættes till neste ting og bør da samtlig de indstefnte da efter warsell at møde i Rette, til hvilcken tid og Citanten igien haver sin Sag at i Rette føre,

1725: 274

1725:

Hafde Magnus Børsem till ovenbe:te Tid og Sted Stefnt ved Lænds Mand Siur Leque og Jens Wig, Halsten Garethun og Christi Varberg, at lide dom till at levere hannem En Quie som hun Enken haver solt ham for 3 Rd: hvilcke hand betalte till hende, men siden har hun bytted dend bort till fornefnte Halsten, begge der for at wære ham andsvarlig som og erstatte ham derforuden Processens bekostning,

Jngen af de Jndstefnte møtte,

Kalds Mændene afhiemlede ved Eed at de Louglig hafde Stefnt indbemelte 2de Persohner, nembl: Halsten fordj hand hafde tilbyt sig Magnus sin quie med hans Mærke paa, og Hende fordj hun hafde bortbyt den, begge at lide derfor,

Forafskeediged

De Jndstefnte Halsten Garethun og Christi Varberg som Loulig ere Stefnte gives Loug dag till neste Ting at møde da i Retten, efter gifne Varsell, hvilcked dem herved paalegges i følge af Loven at efterkomme

Hafde Ole Hotle efter forrige tiltale og sidste Rettes dags udsættelse igien ladet Stefne Niels Lione til at betale ham efter Stefning, og paa Høste Tinget var for,

Niels Lione møtte iche, Kalds Mændene Siur Leque og Magnus Syse Eedlig afhiemblede at Niels Lione war ved dem Louflig Stefnt,

Forafskeediget

Saa fremt Niels Lione iche til neste Ting møder J Rette saasom hand sidstleden Høste Ting paaschiød at have 2de Vidner Poul Opheim og Andve Tostensen at føre i Sage/n mend da iche hafde Stefnt Ole Hottle at andhøre deres Forklaring, hvilcke hand nu iche her for Retten frem fører, hvortill Sagen og til neste Ting gives Rom saa bør hand at undgielde for ophold og udeblivelse som og efter widere Endelig dom udj Sagen,

1725: 274b

1725:

Fremkom Lasse Gutormsen Røyse, og til Kiende gaf at hans Elste broder Arne Leque som hand og hans Fader Gutorm Røyse har fornumed skall have Mageskifted med Niels Garetun Røyse hvorpaa hans Fader boer og hand som Elste broder \Søn/ er Odel berettiged og nærmest Løsnings Mand, Jmod at bemelte hans Farbroder vill have Leyre, formente og till at hindre saasom hans Fader eller hand iche er fornøyed dermed, dette Mage skifte og lyser hand sin Penge Mangel begierede det Protocolleret og i Rette/n oplyst som icke Kunde nægtes mend saaledes passeret,

Till hvilcken Tid og Stæd Iver Magnusen Børsem hafde Stefnt Magne Børsem sin Kone ved Naufn Marritte fordj hun har melcked hans Creaturer, till Vidne J Sagen Jndstefnt Elsebe Daniels Daatter tiener hos hans Fader Magnus Børsem, og Elie Lars daatter som tiener ham self, saa og Stefnt fornefnte Maritte fordj hun for 4re Aar siden eller lenger tog høe Vondele/n paa B(..?)cken med venstre handen fra en Quie og Ref hard(?) af og Kaste det neder i baasen, som En Pige der tiente hans Fader ved Nafn Ragnilde saae og har Sagd, og hende Stefnt til Vidne,

den Jndstefnte møtte iche, Siur Leque og Magnus Syse Eedlig afhiemlede at de hafde Stefnt Maritte til dette Ting fordj hun hafde malcked Giedder, og taged fored fra Quien, mend iche at andhøre Vidner som iche var af Citanten begiert,

Forafskeediged

Som J Sagen iche er Stefnt Marritte at andhøre Vidner og hun iche heller Møder dend (dvs: Sagen) at tilsvare, saa udsættes dend till Louglig Kald og Varsell till neste ting, og da bør hun at møde,

Magnus Iversen Børsem Stefnt Ole Magnesøn till dette Ting fordj hand fant ham nu sidstleden Midfaste Løverdags Morgen udj hans Under boe paa Gaarden Børsem, og hand hafde noged Spansch Salt i en hue og fransch Salt i en Kolle som hørte hannem Citanten till, derfor at svare, og tog hand Salted i fra ham og førte det till Lænds Mande/n hvor det Staar,

1725: 275

1725:

Dend Jndstefnte var for Retten blef af Retten tilspurt om sin Alder svarede hand var mod 17 Aar, og at hans Fader var Magne Børsem, blef tilspurt om hand war Stefnt svarede Ja, om hand ved hvorfor hand var Stefnt, svarede, Gud ved det hvad hand Kand svare derpaa,

Denne Sinde Forafskeediged

Som dend Jndstefnte foregiver at wære ichun mod 17 Aar gammell og saaledes er umyndig at svare for sig, og hans Fader er Magne Børsem, som iche derom er warsled, saa gives Sagen Rum till neste Ting og paalegges Magnus Børsem at Stefne fornefnte Ole til samme tid og Ting, saa vell som og hans Fader Magne at være sin Søns talsmand, saa bør og det andgifne Salt at være udj Rette, hvorefter da dom Kand paafølge,

Publiceret

Fogden Sr: Oluf Larsens bøxell Seddell daterit Legre d: 31 Julj 1724 paa ½ Løb Salt 2 ½ Spand Smør og ½ hud udj Gaarden Yttre Bue øfre thun bøxlet till Johannes Larsen sin Lifstid, som hans StiffFader Omund Bue for hannem oplader, bemelte Gods Halsnøe Closters, og tillige saa meged \som det/ haver overbøxell dog paa Condition naar Omund Buee!! det will afstaae,

Dagen efter dend 2den Maj blef Retten paa dette Ting igien betient udj fornefntes overværelse som igaar skeede,

Hvor da blef Publiceret,

Sogne Præsten Hr: Hendrich á Mønnickens bøxell Seddell dat: Hagestad dend 1 Debr: 1723 paa 9 mrk: Præste boels Gods udj dend Jord Tvet i Eidfiord till opsidderen Oluf Asbiørnse/n,

Publiceret Anders Olsens Legres Pante bref paa Capital 70 Rd: dat: 14 Janvarj 1724 till Siur Gunders/en Ødven som derimod har godsagt sig for lige Summa at Svare Hans Opheim lige Summa, og till forsichring Pantsatt Creaturer som dog bliver i Debitors brug,

1725: 275b

1725:

Publiceret Tron Brynilsøn Skaftedals Skiøde daterit Folckedal d: 1ste Maj 1725 paa Et Spand Smør udj sin paaboende Jord Schaftedal Solt till sin Søn Iver Tronsøn og derfor betalt Reede Penger 35 Rd: til Vitterlighed de 2de Mænd Jon Seim og Lars Øfre Følckedahl,

Publiceret Olmo Nielsen Garetuns Skiøde paa sin Myndlings Syneve Rouars daatters Vegne til hendes Nødtørftig Underholdning udj hendes Alder og Svaghed, Solt til hendes Nær Søskende barn Omund Jonsøn Et Spand Smør bøxeløs!! (bøxelløs) Jordegods udj Varberg, som hun efter sine Forældre har arved og med hendes broder Elling Rouarsens Samtøche, har oppebaaret for samme Et Spand af Kiøberen 17 Rd: till Vitterlighed Gutorm Røyse og Baar Lillethun,

Publiceret Baar Richolsen Spaanums Gave bref dateret 2 Maj 1725 paa 3 Spand med bøxell og herlighed udj sin paaboende Gaard Spaanum til sin Søn Poul Baarse/n given og forært,
Endnu hans Gave bref af samme dato till hans Datter Christj og hendes Mand Corporal Andfing Torbiørnsen Nedre Leque paa 3 Spand i samme sin paaboende Odels Gaard Spaanum med bøxell og herlighed,
Noch bemelte Baars Skiøde af ovenbe:te dato paa 9 mrk: Smør udj bemelte sin paaboende Gaard Spaanum til sin Søn Poul med bøxell og herlighed Solt og afhænt, og derfor af ham oppebaared Reede penger 14 Rd:
Jligemaade publiceret bemelte Baars Andet Skiøde paa 9 mrk: Smør i samme Gaard Solt og afhændt till sin Datter Christi Baars daatters Mand Corporal Andfing Nedre Leque og der for betalt 14 Rd:, dat: 2 Maj 1725, og til Vitterlighed ovenmbe:te 2de Gave brever og Skiøder forseyled af de 2 Mænd Christopher og Siur Ødven som har wæred overværende,

1725: 276

1725:

Derefter som inted videre var at publicere eller Sager at afhandle, Tilspurte Kongl: May:ts Foged udj Retten Laug Retted og Almuen,
først for de Aaringer 1719 og 1720 Om Nogen af ovenmelte Contributioner er tilfalden betalt eller oppeba[a]red udj bemelte 2de Aar, nembl: opnefnt som fol: 266 indført, Derpaa Almuen Svarede at ingen deslige opperbørseler!! er hans Kongl: May:t tilfalden, eller oppebaared,
2det Andgaaende Spørsmaaled om bøxler paa Kongl: May:ts Gods her i Tinglauged, Svarede og Vedstod Almuen udj det Aar 1720 at være bøxelet og betalt af efterskref[ne], nembl: Lars Hovarsen ½ Løb Smør udj Gaarden Holven med overbøxell till 3 ½ Spand 1 buckskind 1/6 giedskind 2 faarskind og 2 Kalfskind samt 1 Løb Salt for 19 Rd: 3 mrk: 8 s:, item 3 Spd: Smør ½ hud udj Sæbøe i Eidfiord som Tormo Svensven!! bøxled <for 10 s:> J dend Gaard Lione 3 ½ Spd: Sm: Anders Larse/n Lione bøxlet for 8 Rd: 4 mrk: 8 s: og udj Øfre Folckedahl Iver Hoversen samme Aar bøxlet ½ L: 9 mrk: Sm: ½ hud ¼ buckskind for 9 Rd: 2 mrk: 4 s: mere er dem ey vitterligt,
For det 3die Huus Mænder er eller iche har været dette Aar 1720 udj dette Tinglaug uden de 4re udj Sysendahl som aarlig betaler till Kongen hver ½ Rd: og ingen af de andre Persohner befunden eller været, gaf Almuen till svar,
For det 4de Saa blef tilspurt om fleere Sager i dette Tinglaug befindes endsom Øfre Følckedahl hvorpaa Ao: 1719 er skaare/n 100 bord, Traa Sag 500 bor[d], Eye ligeledes aarlig 1717 – 18 og 19 200 bor[d], Vangens Saug 1000 bor[d], Scheye 2500 bord, Døssebeck

1725: 276b

1725:

Sag 1500 og Erdahls Sag 500 alle for det Aar 1719, Vedstoed og Udsagde Laug Retted med Almue/n saaledes at være Rigtig og forklarede end videre paa SpørsMaal at for en Fiorten Aar war En Saug som Kaltes Øfre Spildens Sag hvilcken dend til og saalenge Side/n er nederslage/n og borte og aldrig Kand blive opbygt, dend stod dend tid paa Liuse Closters Gods,
Endnu Tilspurte Kongl: May:ts Foged om Kongen Eyede Meere Endsom Et Pund udj dend Gaard Tveite i Simedahl og Eidfiord, saa og udj Nessæm i Ulvig 1/3 Giedskind, 1 Løb 2 ½ pund Salt som er Kongens Eget beholdne Gods Halsnøe Closters undtagen, hvortil Laug Retted Svarede at dem Vitterligt ey videre at være udj ove[n]be:te 2de Gaarder endsom forklaret,

Derefter blef Restantzerne tagen under forseyling, for dend første termin indeværende, hvornest Fogde/n Tings Vidne forlangede, om forskrefne Poster til beleg ved Andtegnelserne udj hans Allerunderd:te Regnskaber 1719 og 1720 som iche Kunde hannem nægtes,

Anno 1725 dend 3 Maj holtes Almindelig Skatte og Sage Vaar ting med Kintzervig, Ullensvangs og Odde med Røldals Sogners Almue i Hardanger paa Skrivergaarde/n Hesthammer overwærende Kongl: May:ts Foged udj Retten, Lænds Mand Jon Øfre Quale, og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, Jacob Huus, Torgiels House, Poul Langesætter, Jacob Rougde, Omund Lofthuus for Samson Tochem, Siur Tvet, Ole Olsen Espe, og Thore Vasthun,

1725: 277

1725:

hvor efter Rettens Settelse som Sedvanligt, blef da Allerunderd:t publiceret Kongl: Allernaadigste Forordninger som folio (ope rum) er extraheret, og inden høy øfrigheds foranstaltning fol: (ope rum) extraheret,

Till samme tiid og Sted hafde Soldat Lars Larsen MaakeStad Stefnt Klocheren Lorentz Kiøpke fordj hand har loved ham Gaarden Maackestad 1 Løb Smør till bøxell i fremtiden, og har bøxled dend till en anden Knud BratEspen, og Citanten har levert Klocheren 2 Rd: og andviste derfor Klocherens Seddel dat: Neden Lofthuus bøden d: 13 Novbr: 1724,

Klockeren møtte, og svarede at hand tilstaar Skrift/en og begierte opsættelse udj Sagen til neste ting at forspørge sig hos høy øfrighed om hand har Rætt till at maa bøxle dend Løb i Maachestad saaso/m hand tilforne har bøxled dend halve part till Ole Larse/n Viglichs Stiff Søn og broder til Citanten,

Prousten Hr: Magister Brose var nerværende og træde i Sagen, Replicerede at efterdj deres Kongl: May:ts Allernaadigst har behaged at Selge ham Kirckerne med sit Jordegods der till hørende, da formeener hand underd:t hannem at tilfalde Rætten till at bortfæste denne Kircke Jord, og seer hand sig iche ved forige hendschydelse at Kunde opholdes fra sin Ræt mend dersom Wiglick Maackestad forbliver ved sin forige Loulig opsigelse till ham som bøxell Eyere paastaar hand at Jorde/n af hannem hendbøxles og dend bøxlende som nu vill paastaae at søge sit der hand har det hendlagd, paa Laug Stemmige Maader,

Denne Sinde forafskeediged

Sagen udsettes till neste ting, till at Partene som beraaber sig paa For[e]spørsell og Ellers behøvende videre oplysning, hvilcket dend Jndstefnte som Klocher paalegges til dend tid at forskaffe,

1725: 277b

1725:

og haver da Parterne igien til neste ting at Møde hvor Endelig Kiendelse Kand paafølge

Hafde Lorentz Købcke Klocher her til Sogned ladet Stefne Wiglick Maagestad til at forskaffe hanne/m sin haandschrift igien som hand till Lars Larse/n Maachestad hafde udgive/n paa at ville bøxle ham 1 Løb udj Maachestad,

Dend Jndstefnte Møtte, og Forklarede at hand hafde anammed af Citanten 2 Rd: og loved at levere sin Stiff Søn tilbage, og Mente med got og gode at Skulle faa haandschrifte/n tilbage,

mend hand (…?)de formaa det, nedlagde samme 2 Rd: nu i Rette/n, till at levere Citanten tilbage igie/n,
Citanten Svarede at Viglig Kræfde dem af ham og lovede at ville flye ham sin haand igie/n,
Dend Jndstefnte Sagde Hand er iche god for at forskaffe Citanten sin forlangede, formente at blive af med Pengene og paastod dom,

Kiendt og Afsagd,

Efterdj det befindes at dend Jndstefnte iche Kand efterkomme dend mellem handling som Citanten har her Stefned hannem for, altsaa bør (…?)nefte Lorentz Kiøbcke at modtage sine Penger igie/n og søge Sin Mand saasom og dend Jndstefnte i saa fald frj Kiendes,

Kongl: May:ts Foged hafde Stefnt Elling Knudsen Julle for begangne Leyermaal dend Anden gang med Quind folcket Jorand Svends datter, till at betale sine bøder efter Loven,
Dend Jndstefnte møtte, og beklagede sin fattigdom bad om Lindring udj bøderne Erbød sig at till Høste tinged at ville betale 6 Rd:, hvormed Fogden

1725: 278

1725:

lod Sagen forblive eftersom Almuen med Laug Retted Sagde at dend Jndstefnte var fattig

Hafde og Jndstefnt Joran Svends datter at betale sine bøder for Leyermaal med Elling Knudsen Jølle
dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene vare Lænds Mand[en] og Een Soldat Niels House, hvoraf dend første var nerverende, altsaa blef Sagen udsatt,

Dagen efter som war dend 4de dito blef Retten igie/n Satt og betient,

Hvor da blef Publiceret
Lars og Iver Omunds Sønners bøxell Seddel paa 1 Løb 1 Spand Smør udj deres Jord Backe i Odde hver helften bøxlet til Soldat Ole Johans/en, dend 1ste saalenge at hand eller hans børn skulle trenge self at beboe sin Part, mend Iver bøxeler Leylending/en sin Lifs tid, bøxel Seddelen dat: 12 Oct: 1724:

Till samme tid hafde Kongl: May:ts Foged ladet Stefne Een Gift Mand Samson Aase i Odde Sogn boende for Leyermaal i sit Egteskab med Quindfolcked Magdeli Ols daatter, derfor efter Loven at bøde, og bemeneelte!! (bemelte) Quindfolck og Stefnt at betale sin[e] bøder,
De Jndstefnte ware for Retten tilstod deres forseelse og hun afbad sin forseelse som et ungt Mennische der iche var meer endsom mod 20 aar og ukyndig, og formeente hand maatte tage barnede til sig,
Egte Manden sagde hun var 27 aar, og forregaf at det var Mode gang over ham,
Fogden war Dom paaStaaende,

Kiendt og Afsagd

Efter Lovens 6te bogs 13 Capit: 25 Art: bør Egte Mande/n \Samson Aase/ som haver sin Egte Hustru levendes og begaaed denne \paastefnte/ Synd mod Guds og Kongens Lov at Straffes paa Hans Gods og Midler efter yderste Formue, og hun Quind Folcked \Magdeli Olsdatter/ som er leedig \og Ugift/ at bøde efter Allerhøyst bemelte

1725: 278b

1725:

Lovens Capituls 1ste Articul hendes bøder 6 Rd: og derso/m de ey haver at betale med da at lide efter Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning af 19 Aug: 1724 andre till afschy og Exæmpell,

Efter forrige Rettens Kiendelse sidstleden Høste ting hafde bemelte Galtung ladet Varsle Ole Larsen Lione at andhøre Vidner efter tiltale,
Paa Galtungs Vegne war Lænds Mand Jon Øfre Quale i Rætte,
dend Jndstefnte møtte iche, Kals Mændene Iver Vichne og Ole Svensen Skaffer, Eedlig forklarede at de hafde Stefnt fornefnte Ole Larsen Liones i hans Eged Huus som er nu paa Mandag Kommende 3 Uger, og hand svarede dem hand møder iche, uden paa sit Værneting,
Vidnerne Vare for Rætte/n til stæde og tilstod Varsel,

Afskeediged

Efterdj det iche er 4re Ugers Varsell som dend Jndstefnte har faaed, og hand iche møder, saa udsættes Sagen till neste ting, og da haver Sr: Galtung at lade ham Stefne med 4re Ugers Varsell, og Stefne Vidnerne tillige med de 2de Jndstefnte som Vidne Skall og haver at møde i Rette hvorefter det forlangede Tings Vidne da Kand forrettes, og saafremt dend Jndstefnte Ole Liones da iche møder, bør hand for udeblivelse/n at undgielde efter Love/n,

Till dend 4de Maj hafde Ole Olsen Reisetter igien efter fornefnte Kiendelse indstefnt hans Farbroder,
Dend Jndstefnte møtte Producerte Skiøde paa samme Hagebeete Et pund Smørs Landschyld for 26 Rd: Kiøbt Ao: 1669 d: 6 Novembr: af hans Fader Iver Reisetter samt Torsten Isachsen og Ole Vigligsen Reisetter hver En tredie Part til Odel og Eyendom, hand haufde efter Skifte breved indløst denne 3de Part fra Jan Bae og self arved Reste/n 2 mrk: 4 s: tilsam/men 8 Rd: 4 mrk: derfor betalt, og formente at beholde sin Eyendom

1725: 279

1725:

som og efter dend Contract udj Skiftebreved at være ham forbeholden, hand hafde med gode saalenge opladt dend halve deel til Citanten, mend indted faaed udj Age,
Citanten Svarede hand Kand iche sige noged om sin Sahl: Faders Contract thi dend tid Kunde hand enten være føed og liden, begierte nu iche uden halfparten udj det hage beete, og vill betale ham half parte/n af de udlagdte Penger
dend Jndstefnte paastod at faa Age efter Skifte breved saa Skulle hand faae Reisetter igie/n, wille hand giøre med godt og gode, og har hand iche meere end 22 mrk: af hans Faders Gods, hvortill dette hagebetes 1/3 part følger, det andet hand bruger er derforuden Præstebols Gods, og har det været i Rette før om same er paategned paa Skiftebreved,

Afskeediged

Som denne Sag har været i Rette før saa udsettes Sagen till neste ting at Citanten Kand forskaffe Extract af Protocolle/n om Dom udj Sagen er gaaen eller iche, heller og dend Jndstefnte Lars Reisetter som beraaber sig derpaa, forinden Dom udj Sagen Kand gaae, og haver Parterne da igie/n at møde,

Till samme tid og Sted hafde Knud Espen Stefnt Siur Qualvig at betale 9 mrk: med Proces omkostninger till en Mand Øster heder Lars Tostensen Øgaar, hvorpaa hand hafde Stefnt til Sommer tinged Ao: 1722, og ofte Kræft producerte Mandens bevis paa Krafved,
Dend Jndstefnte møtte Sagde hand hafde nedsatt 2 Løber Spansch Salt á 4 mrk: 8 s: som er 9 mrk: hos en Mand Biørn Aalsnæs i Rødlands Sogn og Tønsberg Lehn og begierte at sende dend Mand bud til at lade hente det til sin betaling saasom hand boer der sammesteds, det var

for 5 aar siden ved St: Hans tider, og J Sommer vill hand Reise der øster og forskaffe bevis derfor, begierte Copie af dend J Rettelagde Seddell,

Afskeediged

Dend begierte Copie bevilges Siur Naa!! (Qualvig) under 2de Laug Rettes Mænds bomerker og opsættelse til neste ting

1725: 279b

1725:

at forskaffe Lars Torsens Øegars bevis om hand har faaed det benefnte Salt til sin betaling, og det her i Retten igie/n at forskaffe og møde till Doms paafølge,

Till samme tid og Sted hafde Christopfer Diønne Stefnt Wiglick Grebsøn Bleye for et Øeg som hand leyede ham til Kongsberg nu 2 aar i Sommer bliver og skulle haft En Rd: i Leye, som hand iche har faaed og ey heller førte hand ham Ret Øeg tilbage, mend siger dend Staar i bøgde/n

Dend Jndstefnte møtte og sagde at Torkell hafde sagt ham Øeged God for at bære 6 Voger, mend hand hafde iche meer end 5 Voger derpaa, og det opgaf sig paa Veyen, og stoed igien Øster i Veylig, og maatte Kiøbet et Øeg igie/n som de leverte ham igie/n,

Citanten forklarede hand fick et Skarved hæst igien som dend Jndstefnte førte til ham men hand Kunde iche bruge eller mod tage dend, hvorfor blef aftalt melle/m ham og Viglick at hand skulle lade dend skyde ihiel till Ræver om hand iche døede, og gick dend saa hend indtill dend falt ned paa et Skarf, og slog sig ihiell,

Dend Jndstefnte sagde hand iche nægter, mend hand hafde begiert at hand skulle føre ham dend till House, hvilcket og Citanten tilstod, og sagde at hand satte sit Øeg om hand Kunde selge dend Øster for 10 Rd: at maatte afhende dend,

Citanten forklarede at have fornummed at hans Øeg endnu er Øster og wære god til brugs, forlangede dom,

Dend Jndstefnte tilstod at Øeged war i behold mend hand bad dend Mand som hand byted Heste/n fra og tog Øeged for en half dahler og Heste/n satte hand for 3 Rd:, og vill hand slaa 2 Rd: og Leye/n af

Forafskeediget

Efter Parternes Forklaring saa burde Viglick Grebsen ført Christopfer Diønne sit Øeg igien, eftersom det var ey anderledes endsom at En Mand Øster har taged mod samme Øeg og de med ham haver bytted, hvortill de inge/en frihed hafde, hand dend Jndstefnte har og modtaged at formedelst hæsten som hand førte tilbage igie/n ej var God for sit Værd og til Arbeid, at maatte skyde

1725: 280

1725:

dend ihiell for Ræver, Saa efter saadan beskaffenhed som saaledes i Mindelighed har wæred imellem dem, Kiendes for Rætt og billigt at Viglick Grebsen som har leyed Christopfer sit Øeg efter Loven burde have ført ham det tilbage igien saaledes som det var, bør da fornøye og betale till Christopfer Diønne foruden Leyen saavit paaKomme Kand, udj betaling for sit Øeg Sex siger 6 Rd:, saafremt hand iche Kand till i Sommer forskaffe ham sit Øeg tilbage igien, og det under Lovens videre medfart,

Derefter som ingen fleere Sager var at i Rette føre Saa opstoed Kongl: May:ts Foged i Retten og tilspurte Laug Retted først om det som folio 265: og 266: Extraheret, hvortill Almuen og Laug Retted svarede at indted samme aaringer var falden eller oppebaared, i saa maader

For det Andet folio 266 findes indført, Svarede Almuen dertil at ingen bøxler samme Aar var tilfalde/n paa Kongens eller Halsnøe Closters Gods i dette Tinglaug, ey heller befindes nogen af de benefnte Persohner som Skatte skulle eller burde

Dernest tilspurte Fogden om Kongens Gods undtagen Halsnøe Closter tilhørende, \hvormeget det var i Landschyld/ som her i Tinglauget er beliggende, hvortil Almue/n og Laug Retted svarede at J Rogde er ickun Et Spand Smør og Et faarSkind, J Moue 9 mrk: Smør og ½ Løb Salt, udj Midnes 12 mrk: Smør og 1/3 buckskind, saa og at Lofthuus Skylder ey meere endsom 2 Løber Smør 1 ¼ hud efter aftaged som skeed paa overgangne Fieldskade, saa er og udj dend Jord Opheim i Odde, \1 L: 10 ½ mrk: Sm: 2 faarschind/ som Iver beboer, alt Landschyld og Kongens Eyendoms Gods Kaldet,

Item Spurt om Kongen Eyer noged udj dend Jord Jndre Bleye i Ullensvangs Sogn, hvortill Laug Retted svarede de iche veed at andet Gods i samme Gaard er uden 9 mrk: Smør som Ullensvangs {Præstebol} \Kirke Eyer/ og Sogne Præste/n anammer Landschylde/n deraf,

1725: 280b

1725:

Saa blef af Fogden tilspurt Laug Rætted om hvor Mange Sager i dette Tinglaug ware og hvad bord derpaa 1719 det Aar er Skaaren, saasom Huus Sagen Ao: 1719 Skaaren 100 bord, Tvisme 600 bord, Quitne Saug 300 bord, Tiøndal Saug 800 bord, Fuglaaen Sag 500 bord, Saa og paa Strand Saug 200 bord og hvad Aaringer dend Stod til Nedfalds og var forderved, desligest og paa Tvetens Saug udj det Aar 1719 at være Skaared mere endsom 2000 bord, Saug Eyerne som war paa Tinged udsagde at det sig saaledes forholder som de og har udgived deres Attester for, og udj de Aaringer 1717: 1718 og 1719 Stod Strands Sag gandsche til nedfalds war da saa bederved at ey meere derpaa Kunde Skiæres, og Tveitens Saug er for 3 Aar Siden nedfalden og bliver maasche iche opbygd saasom der er indted nyttigt af boldverk Tømmered, hvilcket Almuen med Laug Retted tilstod,

Derefter Spurte Fogden Almuen om efterskrefne Huus Mænd eller leedige Karle som Ao: 1716 blef Taxered for Skatt, saasom Lars Omundse/n Lofthuus for 3 mrk: Torger Tostensen Reisætter 2 Rd: Siur Nielse/n Berven 2 Rd: Heyne Helleland 3 mrk:, og ingen af dise betalte uden for de 2 Aar 1716 og 1717 saasom blef forregiven at Een deel af dem andtog Jorder og nogle døde, at Almuen og Laug Rætted herom ville give deres Sandfærdige Forklaring, Dertill Almuen Svarede at den 1ste Lars Omunsen andtog 1718 sin Egen Odels Jord Degrenes som blef leedig, Torgier Torstense/n og samme Aar Kom till Mit Bleye Liuse Closters Jord hvor hand og nu boer, og Siur Nielse/n er død hafde dog hvercken handell eller Næring mend laae i Fiorde/n og fisked war En Ung Karl, og wed de at hand ichun betalte for de 2de første Aar som de andre, det samme og Heyne Helleland har hverk[en] handell eller Vilckaar mend for at fortiene lidet ophold for sig og sin gamle Sengeliggende Moder Kand hand udj Vaar Fiske Kiøbe sig nogle

1725: 281

1725:

tylter Hun og fare (føre) med andre bøender Søer efter saa hand iche har eller Kand Skatte af, mend som en gammel Ung Karl søger om Ophold for sig og Sin Svage Moder hvormed hand Kand fortiene lidet,

Om alle forskrefne Poster Fogden var Tings widne begierende som hand sagde sig fornøden ved Andtegnelserne udj hans Allerunderdanigste Regnskaber

Dend 9 May nestleden war Retten betient betient!! paa Eye som dend 9 April war udsætt, mend formedelst Parternes Louglig forfald bleven til [i] dag opsatt, og war selfsamme Laug

Rætt da igien som Retten betiente, hvorsom helst Hr: Hendrich á Mønnicke/n tillige med Hr: Capit: Møllerup og Lieut: Nicole var tilstæde,
Hr: Hendrich á Mønnichen J Rette lagde En Stefning saa lydende,
Hr: Capitain Møllerup og Hr: Nicole \proponerte/ at de icke videre veed endsom efter Gienparten under Præstens egien!! (egen) haand fandt de udj deres Hus ved deres hiemkomst, som de nu i Retten andviste, af 22 Martj 1725:
Stefne Mændene Lænds Mand Siur Leque, Mickell Lindebreck og Peder Kierland blef af Retten fremKaldet, aflagde deres Eed, og forklarede at de hafde forkyndt dette samme Stefne Maal d: 23 Martj efter paaskriften, for Hr: Capitain Møllerup og Lieutenant Nicols boepeel, mend de iche var hiemme, saa og forkyndt det Louligt for de Vidner som Stefnemaaled Jndeholder
Dernest J Rettelagde Hr: Hendrich á Mønnicken Een anden Stefning saa lydende,
Hr: Capitain Møllerup og Hr: Lieutenant Nicoll svarede at de tager imod hvad som hoved Sagen vedkommer og de Vidner som er Jndstefnt, efter Stefningen af 22 Martj,
Stefne Vidnerne Siur Leque og Mickel Lindebreck samt

1725: 281b

1725:

Poul Siursen Spaanum som Stefne Vidner, bleve fremKaldet, aflagde Eed og forklarede at de haver forkyndt samme Stefne maal udj Hr: Capitaine Møllerups paahør saa og forkyndt det for Vidnerne, alt med Loulig Varsell,
Vidnerne blefve derefter paaRaabte, og En Loug Rettes Mand Iver Nessem Jndleverte en Lugt Missive med forklaring at Miltzous Dreng Iver leverte ham det, med begier at Jndlevere det i Retten, hvilcket blef aabned og derudj fantes efterskrevne Miltzous og hans Kieristes Skriftlig Forklaring saaledes ord efter andet,
Derefter blef de andre paaRaabte, hvorpaa \af/ Hr: Hendrich á Mønnicken blef til Kiende gived at hun for Krigs Retten i Bergen d: 12 April har aflagd hendes Vidnes byrd,
de øfrige 2de Elling Knudsen og Lisbet Torkels datter fremKom og tilstod Loulig Varsell,
Hr: Lieut: Nicoll proponerte at hand første Rettes dag har protestert mod dem saasom hand iche Loulig var Stefnt, og det er Præstens Tienere paa hans aufls gaard, som tilforne efter Loven var giort Kiendelse udj, saasom de icke Svarer Kongen hvercken Consumption eller Skatter,
bemelte Vidner uden Eeds afleggelse sagde nembl: Elling Knudsen 1, at Sogne Præsten saae hand paa Borregaarde/n i Miltzous hus Kom af Røestue/n Kaldet og Var blodig udj andsigted det var Natten til 3die Jule dag og det var et lidet Stund efter hand Kom hiem paa Store Graven Goel hanen, og Kunde være omtrent Klocken Tre, hand har iche seet eller hørt videre, Hr: Lieutenant Nicol Spurte bemelte Persohn om hand Saae ham paa Gaarde/n, og om hand Saae at hand slog Præsten, Svarede Ney hand Kom aldrig J Stue/n eller andensteds endsom i borgerstuen, Sogne Præste/n tilspurte samme Elling om hand iche Saae haar paa Præste Kiolen, Svarede det var paa Natten, at hand iche Kunde see det, og iche gaf hand saa nøye agt derefter,
Derefter fremstod Lisbet Torkels datter, og blef

1725: 282

1725:

tilspurt hvorledes hun saa Sogne Præsten da hand Kom fra Miltzous Hus Tredie Jule dags Natte/n, Svarede hun var nerlagt da Præste/n Kom paa Store Graven og saae ham da iche, mend om Morgene/n da hun giorde hans Kiole Reen, saa var der blods draaber paa brøsted, og haar paa Skuldrene, mer Kand hund (hun) iche sige, Lieutenant Nicol tilspurte hende om det var Præstens eller hans, Svarede det Kand hun iche wide, guilt (gult?) haar war det og

Mennischens haar, Sogne Præsten Spurte hende om hun iche om 3 dags Jule Morgen saae ham Reven J Andsigted paa Næse/n og under øynene, dertill hun Svarede Ja at saa ham Reven over Næsen, Lieutenant Nicol Spurte hende om hun veed at hand giorde det, hvortill hun svarede Ney,

Dernest efter det andet Stefne maal blef Vidnerne paaRaabt, nembl: Fru Capit: Tormøhlens, Judite Ædell og Margrete Biernetter, mend iche møtte,

Stefne Vidnerne som forbemelt under deres forrige Eed forklarede at Juditte Biernet var self tilstæde udj Hr: Capit: Møllerups huus og tog mod Copie af Stefningen, Fru Tormøhlens var hieme og Margrete Biernet var iche hiemme som holder till paa nedre Rønnestrand,

Hr: Capitain Møllerup proponerede at hand svarer iche imod de Vidner, mend begierer at hoved Sagen maatte nu Komme til Ende,

Hr: Hendrich á Mønnicken Replicerte at efterdj Madamme Tormøhlen forrige gang var Stefned og aflagde sin Eed, at giøre oplysning i Sagen, og nu igie/n Stefnt forlangede hand at efterdj hun er Siug at Retten ville opnefne og tilstæde 2de Mænd som efter Loven Kunde aftage hendes Erklæring efter Stefninge/n, hvorefter de 2de Laug Rettes [Mænd]

1725: 282b

1725:

Lænds Mand Siur Leque og Mickell Lindebrecke af Retten blef opnefnt at hengaa till Fru Tormøhlens saasom det var udj nerværelse/n hendes forklaring under forrige aflagde Eed at tage, og dertill blef dem Stefningen leveret,

hvilcke 2de Mænd derefter igien Kom udj Retten, leverte samme Stefning, aflagde Eed og forklarede, at hendes Ord var til dem at hun hvercken vidned det var eller indted, og meere Svarte hun dem iche

Hr: Hendrich á Mønnicken proponerte at hand Reserverer sig saa vell dette vidne som Madmesselle Biernetterne som iche møder at de for overRætte/n Kand Jndkaldes, Jligemaade Monsr: Miltzous og Madame Alstrups Svar paa mine Jndgifne quæstioner iche at være saa tilstræckelig som hand hafde Vented, hvilked hand derfore vill have sig Reserveret for OberRætten tilstræckeligere at forklare,

Ellers Hafde hand Stefnt Vidner Mundtlig nembl: Madame Helvig Kirstine Paasche, at vidne om hun iche i sit huus haver hørt Hr: Lieutenant Nicol sagd om ham, nembl: at der ieg udj h(ende?)s huus til hannem skall have sagd at hand ville overtalt mig till at tage Poul Siursen Spaanum till afløsning en ørckedag udj Kirke/n, og da udRaabe hann/em, af Prædicke Stohlen for sit begangne Leyermaal med Brite Arnes datter, imod deres Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning, hand nembl: Lieutenant Nicole Strax efter skal have Sagt till Madame Paasche, at dersom hand hafde vist være med ham da hafde hand Kasted ham det fore og at dersom det iche hafde været udj hans Sogne Præstens Eget hus skulle hand have slaged ham paa sin Mund og det skeede dog en gang hvor hand træffede mig, og Muntl: Jligemaade ladet Stefne Velbe:te Hr: Lieutenant Nicole til samme

1725: 283

1725:

Vidne at andhøre

Hr: Lieutenant Nicoll forrestillede at hand skulle formeene hand iche finder sig pligtig videre paa denne tid at andhøre, endsom hoved Sagen vedkommer uden saa er at Sogne Præsten fremviser Hr: Stift befalings Mands tilladelse at videre maa forretages endsom efter hans indgifne Klagemaal, desforuden hvad Mad: Paasche andbelanger, formoder hand at hun som beskylder (..?)g det Louligen bør overbevise ham,

Sogne Præsten forlangede at hun maatte aflegge hendes Eed og sit Vidnes byrd, efterdj det hører till Sagens oplysning og hvad Grund hans Klagemaal er Stiled paa,

Hr: Lieutenant Nicoll paastod at Sogne Præsten maatte tilkiendegive hvad \tid/ det er passeret,
Hr: Hendrich á Mønnicke/n svarede det Skall være passered i fior vinter strax efter Marie Bebudelses dag,

Forafskediged

At Som hvad nu er udj Retten forrestilled og som skall føres Et vidne om, iche paagielder det som er passered udj Sr: Miltzous Hus efter Stefne maaleds Jndhold, og det og er passered for saa lang tids forløb, saa Kand denne Rætt Vidned ey andtage,
Derefter tilkiendegaf Sogne Præste/n at hand og Muntlig hafde ladet Stefne Ane Corads (Conrads?) Datter Aandeland, Marie Erich datter, Sigrj Lars datter og Sidsele Lars datter, Erich Mickelsen, alle paa dend Gaard Aandeland tilholdende, og under Eed at forklare her for Retten, om de iche enten af Hr: Lieutenant Nicole self eller af Clare Christens datter tilforne tienende

1725: 283b

1725:

hannem, haver hørt at være talt, at da hand Sogne Præsten nest afvigte Første Pintze dags aften 1724 ved sin tilbage Komst fra Gravens Sogn hvor hand dend dag hafde Prædicked, hafde besøgt Hr: Lieutenant Nicoll udj hans Logemente da paa Aandeland, og spisede aftens Maaltid hos ham og igien samme aften med Klocheren Reiste derfra, skulle have villed været efter ham med videre som de Kunde vide til sagens oplysning, Hr: Lieutenant Nicoll er og mundtlig Stefnt till samme Vidners andhørelse, tilkiendegaf dernest at Lænds Manden Siur Leque og Mickell Lindebrecke vare Stefne Vidnerne tillige med Poul Spaanum,
Hr: Lieutenant Nicol derefter forrestilte at hand begierede forinden hand andhører Vidner, at Præsten ville fuldKommelig beskylde ham endschiønt Præsten saadant J tide burde have paatalt, saa dog paa det een hver skall see hands uschyldighed, vill hand Staa til vedermæhle som før er Sagt naar hand beskyldes,
Sogne Præsten svarede at det var beskyldning noch naar Vidnerne war overhørte,

Forafskeediget

Efter Lovens 1ste bogs 4 Capit: 5 Art: allernaadigste befaling bør Sagen at nafngives hvad Vidner skall forklare og dend Jndstefnte skall andhøre som samme Kand paagielde, hvorfor denne Sinde og denne Rett ey Kand føre mod Allerhøyst bemelte Lovens bydende nogen Vidner derudinden, langt mindre som er naufngived over dend Persohn som iche dertill er Kaldet

1725: 284

1725:

Sogne Præsten derefter Reserverede sig Vidnernes førelse for overRette/n,
Endvidere proponerede Sogne Præsten at det Ene Ingeborg Ingebregts datter som dend første Rettes dag i denne Sag aflagde hendes Eed, skall ancke paa at hun hafde glemt noged, bemelte Vidne var for Retten tilstæde og sagde det samme,
bemelte Persohn blef af Rettem oplæst hendes forrige forklaring, og tilspurt om hun noged derefter det angaaende hvad skeede mellem Hr: Capit: Møllerup, Lieut: Nicole og Sogne Præste/n havde Glemt som hun anckede paa og nu for sin Samvittighed som et Enfoldigt Menniske at befrj ville under forrige Eed udsige, hvorpaa hun svarede Ney,
Sogne Præsten Reserverede sig all sin giorde Paastand for overRetted mod Hr: Capit: Møllerup og Lieut: Nicol og begierede denne Forretning og Tings Vidned beskreve/n,
Hr: Capit: Møllerup og Lieut: Nicoll var og Tings Widned beskreven meddelt,
Saaledes at være udj Retten passeret som forhend Melt og indført det bekræftes under samtlig vores Signeter, Aar Sted og dager som ovenmelt,

Anno 1725 dend 11 Maj blef Sedvanlig Skatte og Sage ting holden paa Bolstad Øren med Wasvers Tinglaugs Almue paa Woss, overværende Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Lænds Mand Niels Horvey, og efterschrefne Laug Rettes Mænd, Ole Styve, Jacob Breckhuus, Jacob Styve, Simon Fosse, Od Brunborg, Helge Aarhuus, Knud Øfstedahl, og Knud Nedre Skerve/n, forude/n Almue/n som Tinget Søgte,

1725: 284b

1725:

Hvor Kongl: Allernaadigste Forordninger og ande/n høy øfrigheds ordre som bliver herefter paa Wangens Tingsted Extraheret,

Dernest fremkom Johannes Haldorse/n Dahle med havende de 2de Mænd Niels Horvey og Jon Wæle som hand hafde J Rette Kaldet till Eedlig at forKlare hvor nær hand er udj Slægt med dend Enke Kone Ragnilde Haldors Datter Hermundsdahlen som hand will Egte og derpaa erholdet Kongl: May:ts Allernaadigste bref dat: 16 Febr: Ao: 1725 som hand udj Retten anviste,

bemelte 2de Mænd fremstod for Retten og aflagde deres Korporlige Eed efter Loven, forklarede begge EndStemmig, at Haldor Dahle som var Citantens Fader og bode paa Dahle, Endnu i Live hans Moder Karj Horwey war Søster till Ragnilde Haldors datter Hermundsdahlens Faders {Ole F(æ?)re, saa at} \Fader Haldor Horwey/, saa at dise 2de Som vill Egte hver andre er udj 3die Lige Led tilsamme/n, og ey nermere udj blodet beslægted,

hvorefter Citanten war Tings Vidne forlangende som han/nem ey Kunde nægtes,

Dend 14 May nest efter blef Sedvanlig Skatte og Sage ting holden paa Wangen, med bemelte Wangens Tinglaugs Almue, overværende J Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Lænds Mand Wiching Tvilde, og de 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd, Ole Hondve, Johannes Lofthuus, Knud Bøe, David Jarald, Erich Afdahl, Tollef Groue, Ole Rockne, og Siur Gielle, derforuden for Retten tilstæde Almuen som Tinged Søgte,

Retten udj Kongl: May:ts Høye Naf[n] blef som Sedvanlig Satt, og Ting Fred lyst,

1725: 285

1725:

Allerunderdanigst forkyndt

Kongl: Allernaadigste Skatte forordning for indeværende Aar 1725, dateret Fridrichsberg d: 28 Debr: 1724:

Pantent om Høyeste Rætt dat: Fridrichsberg d: 6 Oct: 1724: at dend begyndedes Jndeværende Aar 1725 d: 7 Martj,

Forordning andg: Paabud i Danmark og Norge, till det Octiogerede Grøndslands Compag: opkomst i Bergen og detz forrehavende Desseins forsettelse, til en gave af alle Millitaire, Giestlige og Civele efter Ligning at betales dat: Fridrichsberg Slott d: 16 Martj 1725:

Publiceret Stift Amt Mandens bref til Fogden dat: Berg/en d: 23 Novb: 1724 med indslutted Copie af Kongl: Allernaadigste Resolution at Gevaltigerne ved de Nationale Regimenter skall med 1 UnderOfficer nyde Aarlig Quarter Penger

Endnu af 17 April 1725 med hos fulte Copie af Hr: Stadtholder Vibes Comunication af hans May:ts Allernaadigste Ville at de Militaire udj Gields, Klammeri og Injurie Sager skall søges for Krigs Rætten,
Item Hr: Stift Amt Mandens Resolution at Fogden bør nyde 8 s: udj Fogdegaards Arbeds Penge,

Derefter blef udj Retten lydelig Kundgiort og Oplyst Baar Jørgensen Fielle hans Penge Mangell till Odel og Løsnings Rette/n udj dend Jord Fiellie i Holbøgder Otting beliggende, forsaavit hans Sahl: Fader er tilhørende Rætten till, og Nave og Ingebregt paaboer, paa det at samme Odels Rætt hannem udj fremtiden ey skulle for[e]staa og hannem fragaae, begiere[de] samme udj Protocollen indført som ham iche Kunde nægtes,

1725: 285b

1725:

Publiceret
Hendrich Miltzous bøxell Seddel dat: Lille Graven d: 25 Martj 1725 paa 1 L: 3 Marker Smørs Landschyld udj dend Gaar[d] Dychesteen i Holbøyder Otting, till Knud Nielsøn sin Lifs tid bøxele/n efter Loven betalt,
Publiceret Hendrich Miltzous Skiøde dat: Lille Graven d: 12 Janv: 1725 og til vitterlighed af Hr: Lieut: Jens Nordahl underskreved og forseyled, der ved Skiødet og Solt sin Gaard Emstad 2 Løber Smør med bøxell og overbøxell for 18 mrk: item Nestaas skylder 1 Løb 18 mrk: med bøxel, till Ole Knudsen Mossefind, hans hustru Jorand Aslacks Datter til Odell og Eyendom, og derfore efter deres Kiøb oppebaared dend Summa 295 Rd:
Publiceret Ole Nielsen Træens bøxell Seddell udgiven till Soldat Vicking Torbiørnsen paa 2 Løber udj dend Gaard Øfre Røcken sin Lifs tid, bøxellen betalt efter Loven, dat: 14 Maj 1725:

Hvor da J Rette Kom Gastgiver Hendrich Veynvig som i Rette lagde hans Stefning, derwed efter seeniste Rettes dages Kiendelse til J dag Jndstefnt til et Tings widnes erholdelse,
Høybe:te Hr: Stift befalings Mandens Resolution med forregaaende Memorial blef oplæst, dernest Stefningen som forhend Jndført med desen paategnelse,
Paa dend Jndstefntes Vegne møtte hans Fader Knud Finne, som paa tilspørsell svarede at hans Søn var Louglig Stefnt, men er med sin MadModer paa Reise/n til byen,
Citanten var forlangende sine Vidner afhørte, hvilcke blefve paaRaabt og møtte Britte Anders daatter, Peder Giersquahl, og

1725: 286

1725:

Gurj Anders datter, tilstod Louglig Varsell,
Citanten tilkiendegaf at hand hafde de 2de Mænd Andfing Ringhem og Torgiels Ullestad [som] hafde wæred hos Anne Marie og taged hendes Vidnesbyrd, fordj hun maatte quitere hendes tieniste hos hanne/m og Reise till Sundfiord, saa hon ey Kunde opbie denne tid, hvilcked hendes Vidnesbyrd som er Skriftlig de skulle fremføre,
Lænds Manden Viching Tvilde, og Siur Seim som hafde varsled i Sagen, aflagde Eed og forklarede at de hafde Stefnt Mickel Græfle Louglig, men Stepfen Anderse/n hafde de fundet her paa Vangen, skall holde till hos sin Moder paa Hellesnæs, og Endre Afdahl er iche for sin boepæl varslet,
Derefter blef Britte Erichs datter for Retten indkaldet og Eeden for hende oplæst, aflagde Eed og udsagde at hun Kommer ind i sin hosbonds Stue, da sidder Niels Knudsen ved bordet

og slaar i bordet saa at hun tenckte hand ville slaa bordet i Støcker, saa siger hun til ham, hvorfor sidder i Saa og slaar i bordet, saa Spurte hand hende hvad det Kom hende at tale derj, da slaar hand atter igien i bordet med heste Pidske sammen flætted som maatte være af Cabell, og med det samme da hand slog saa over sig slog hand en Rude ud, saa siger hun Gud bevare mig Niels hvorfor slaar i saa at J slaar ud Ruden, og beder ham give hende dend hæste Pidsch at giemme for sig, saa begierer hand 1 Pott øll af dend andre Pige Ane Marie, og hun Vidned gick ud i Kiøchened, og da hun Kom Jnd saa hun ham dricke af Støbed snude det om og slog bodnen ud, en liden Stun derefter stod der et andet Støb paa bencken hvor hand Satt, det Tog hand og slog i Sønder gandsche, tog til et andet Støb som en anden Mand hafde med øll udj, men attestant/en sagde hand iche maatte slaa det sønder, saa Kom hendes MadModer hiem og spurte hvem der hafde slaged Rude/n ud, hvorpaa Vidned svarede at Niels Finne hafde giort dett, siden fick de lys ind Jnd!! og dend ande/n Pige, Niels toge et gl: Støb op som bonde/n!! (bunden) var af, og det tog hand

1725: 286b

1725:

op og slog J Spik, derefter Kommer hendes MadModer Jnd og siger Niels hvorfor slaar J saa mine Støb i sønder, Jo fordj svarede hand at hun Ane Marie beskylder mig at ieg har slaad bunden af det, det Er iche saa ieg har iche slaged det sønder, tog saa til Lyse Stagen, Lysed slucknedes og falt hend J Vinduved med det hand slog til Lyse Stagen, og Lysed slog 3 Ruder ud, og videre ved hun iche uden der falt nogen Ord til hende self andgaaende, Citanten tilspurte Vidned om hun ike hørte at Niels Knudsen Sagde at hand holt 2 horer i sit hus, hvor til Vidned Svarede at da hand talede med hendes MadModer da hørte hun hand sagde J holder 2 horer i hused, og det var Efter at Ruderne var udslagen, Knud Finne tilspurte Vidned hvad Aarsag der war till at hun tog hans Søn J haared, hun svarede, hand Kalte hende for Et og anded, og hand var drucken, og Spente efter hende,

Peder Giersqual dernest indkaldet, aflagde sin Corporlige Eed, forklarede at hand kom Jnd hos Gastgiveren og sad der med En Mand eller 2de, og da stod Niels Knudsen ved bordet, da bar det J tvist med Giente/n Britte som tiente hos Gastgiveren, men hand iche erindrer vad!! (hvad) det var, da hafde hand En hæste Pisk og slog bag om sig villed slaa i bordet, og Ramte Een Rude, og dermed Reiste hand sig op, og Niels og, og gick ud, og Niels Spente Efter Et Støb som laa paa Gulved, og da hand Kom igien og ville gaa ind [i] Stuen da saa hand gienten Britte laa paa Gulved, og hand Niels gaf hend 2 Rap med hæste pidsche/n, og sagde, skall du træffe en Kongens Soldat, og saa gick Vidned ud og Kom iche der i hused veed og iche videre, Citanten Spurte Vidned om hand iche saa at Niels slog de Støber i Sønder som i Stefningen meldes om, dertill svarede hand Ney, Spurte ham dernest om hand saa ike at Niels slog fleere Ruder ud, Svarede dertill Ney,

1725: 287

1725:

Endnu tilspurt Vidned om det iche hørte at Niels beskylte hans Kone at hun holder 2 horer i huset, Vidned Svarede hand iche heller har hørt det, Spurte dernest om Vidned iche saa at Tøsen blef slagen i Svime eftersom hun laa paa Gulved og blef slagen i hoved med saa en Tøch Pidsk, Vidned svarede hand iche saae det eller har meere at forklare,

Guri Anders Daatter tienende paa Leque, blef indkaldet og Eedens forklaring forrelæst, som og formaned om sin Sandheds udsigende, aflagde sin Eed, og forklarede at Anne Marie Pigen som tiente Gastgiveren og for bort, Kom ind J Stuen med Lys i handen, dermed siger hendes MadModer til hende Ane Marie er det iche Kiørler der ligger under bencken, dermed tog Anne Marie det op og satte det paa bordet, dermed siger Anne Marie til Niels Knudsen Finne, her er et Kiørrell som er i Sønder slagen, da var botnen af det, og sætte det paa borded, og

Niels slog det J Spick, dermed saa var hand noged vræd, hand sad ved bordet, og hand hafde handen i væred, hun Stod ved ofnen, og saa hon Lysed dref i Vindued, og slog 2 Ruder ud og dend tredie Sprocken, men hun saa iche hand tog i Lysed ike heller at hand slog til det, mend hand hafde sin haand i Veyred, dermed Sad Gastgiverens hustru ved ofnen, og sagde till Niels at ville gaa till hans hosbonde og Klage ham, og hørte hun hand sagde til Ane Marie, er det du som siger ieg slaar sønder dricke Kiørell, hun svarer Ney, Hun saa at Niels tog Britte i Armene og Satte Foden paa brøsted og hun tog ham i haared med begge sine Hænder og de foor af og till paa Gulved, hun Vidned sprang ud og veed iche hvor det bar til med dem, Citanten Spurte Vidned om hun iche saa at Niels slog Kiørlerne i Sønder som Stefne maaled indeholder, Vidned svarede det saa iche videre end det Eene Søndred Støb som hun har forklared om, For det Andet om hun iche saa at Niels slog fleere Ruder ud, svarede hun har iche seet videre endsom hun har forklared,

1725: 287b

1725:

Tilspurte Citanten Vidned om hun iche hørte at Niels Knudsøn sagde til hans Kone, hun holder 2 horer i huset, her till svarede Vidned at hun iche har hørt det,

Mickell Grefle En boende Mand her i Tinglauged blef dernest paaRaabt, som fremKom, og tilstod at være Loulig Stefnt, mend befantes drucke/n og svarede hand ville icke giøre sin Eed, hvorfor hand icke denne sinde Kunde andtages,

Citanten forlangede de 2de Mænd fremkaldet som skulle fremføre det bor[t]Reiste Vidnes forklaring, hvilcke Mænd ware Anfing Ringem og Torgiels Ullestad, som fremstode aflagde deres Corporlige Eed, og forklarede at de var overwærende J Gastgiverens Huus og sad og Saae paa at Vidned Anne Marie Skref hendes Vidnes byrd hvor till de var som Laug Rættes Mand Andfing mend iche dend ande/n, af Hendrich Veynvig paa Rættens vegne efterdj hans tiener denne Pige ville Reise bort, og hun Skref det, læste det op for dem og aflagde hendes Eed for dem med opRagte Fingre, samme hendes Skriftlig Vidne de nu i Retten leverer og lyder saaledes,

Citanten derefter begierte opsættelse till neste Ting at faa de udeblivende Vidner indkaldet,

Forafskeediged

De 2de Udeblivende Endre Afdahl og Stepfen Andersen, saavelsom og Mickell Grefle paalegges efter Loulig Kald og Varsell at møde til neste Rettes dag, hvortill dend begierte opsættelse bevilges og haver Parterne da igien at møde,

Efter forrige Rettes dags Kiendelse hafde Sr: Hendrich Veynvig igien ladet Stefne Mickel Mickelsen efter forregaaende Stefnemaal, til et Tings Widnes erholdelse,

bemelte Michel Michelsen møtte og tilstod Louglig Varsell,

Af Vidnerne møtte Britte Erichs datter tienende

1725: 288

1725:

hos Gastgiveren, og de 2de Mænd Andfing Ringem og Torgiels Ullestad paa Anne Maries Vegne, som under deres aflagde Eed forklarede at hun i deres overwærelse hafde Skreved hendes Vidnes byrd og derefter for dem oplæst det og med opragte Fingre aflagde hendes Eed, samme Vidnesbyrd som de i Retten lagde og lyder som følger

Dernest blef Britte Erichs datter for Retten Jndkaldet aflagde hendes Corporlige Eed, at det var en Søndag men hun erindrer iche datum, mend det var nu i Vaar kom Mickell Mickelse/n i hendes hosbunds Hus med sine Camerater, drak, og om aftenenen!! gik hand med dem bort, bad God Natt, Kom saa igien og bancked paa Døren, og Spørte hendes Husbonde hvem det var og hvad hand ville og hun hørte hand Mickell svarede, hvis Røst hun Kiente at hand

ville have sine Hanscher, saa Spurte hun med den Anden Pige Ane Maria, at hand schulle sige hvor de laae, saa tar de et Støche Lys og Søger efter hanscherne men Kunde iche finde dem, dermed siger de igien Mickell hvor Er Eders hanscher Vj Kand iche finde dem, og J Kand iche slippe Jnd efterdj de iche vill oplucke døren saa stod hand ved luckerne og Raabte, vill du iche lucke op Gastgiver saa skall ieg gaa om til dend anden dør og see ieg Kand slippe ind, gik som!! (saa?) oven for og banckte paa dend hin døren, mend de hafde lugt dend, og Kom saa neder igien og banckte paa dend Anden dør, Kommer saa til lucken og Raaber at de skulle \oplucke/ døren, og siger vill J iche lucke op Gastgiver med gode, saa skall J faa andet at vide, saa siger hendes hosbonde, Jeg tror at du vill træde J din Staldbroders fodspor, Saa Kom Mickell Jnd J Stue/n men hvor hand kom Jnd af døren veed hun icke hilser God aften, griber neder ved Senge fødderne og siger, see nu om iche mine handscher ligger her, Saa tilspurte hendes hosbond hvad det er for trusler hand siger at hand skall have lige for, for hand iche ville lucke op for ham, saa slaar Mikell Mickelsen

1725: 288b

1725:

J bordet og siger det skall Een Sk[i]elm have sagt, og En Sk[i]elm skall J blive till J Kand bevise mig at Jeg har sagd det, meere hafde Vidned Ey at forklare,

Citanten tilkiendegaf at Tamburen faar hand at Jndstefne for Krigs Rette/n, begierte dette beskreven under Rettens Seyl hvad som var her forklared som hannem iche Kunde negtes,

Dagen Efter dend 15de betientes Retten igien som i Gaard udj de benefntes overværelse,

Hvor da Sogne Præsten Hr: Niels Veinvig hafde ladet i Rætte Kalde efterskrefne Persohner Omund Houve, Peder Løen, Colben Herrej, Colben Tveite, Siur Nesem, Omund Øfre Vinie, Størkor og Ole DrøgsVoll, Lars Hage og Størckør Gildbacke at giøre Eedlig forKlaring hvorledes dem vidende at forrige Klocker Sahl: Jochum Knudsøn war bleven udj Elven og der funden iche Kunde have self ombragt sig med videre dem vitterligt till et Tings Widnes erholdelse J underdanig følge af høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Missive dat: Bergen d: 5 Maj nestleden, hvilcket Monsr: Morten Ruus paa Sogne Præstens Vegne J Retten andViste,

Forbemelte Klockers Hustrue Wibeche Christopfers datter var nærværende som og var forlangende udj hendes bedrøvelse at faa Vidner afhørt saasom hun var forsichred hendes Sahl: Mand som en Svag og Skrøbelig Mand wed Uløchelig hendelse og icke af forsætt var Kommen af dage,

Vidnerne vare alle tilstæde for Rætten, og blef Formaned om deres Sandheds udsigende, samt Edens forklaring dem Kundgiort

Derefter blef Omund Houge fremkaldet aflagde Eed, og forklarede at Onsdagen for beede dagen

1725: 289

1725:

nestleden war Klockeren Sahl: Jochum Knudsøn ved Kirken [paa] Opheim med Sogne Præsten at overhøre Ungdommen, og gick J Kircken mend Præsten overhørte Ungdommen og \Klockeren/ skref Ungdommen op, da hand skref ungdom/men da talte hand med Knud Knudsen, og denne Knud Raabte Ungdomme/n frem og sagde deres Nafn op till Klocheren at det skulle gaae desto Snarere med Skrifning, og de snackede mellem sig men hvad de talte hørte hand iche, dermed begyndte Klockere/n at tale høyt, saa lader ieg mig iche Conmendere!! (Commendere) af en huusmand, ieg skriver naar ieg vill, ieg skall iche gaae ad Skougen, paa denne hørte hand Knud sagde til Klockeren skall ieg iche benøye Eder, eller

være Jer behielpelig, da svarede Præsten hvor skall ieg nu bære mig af nu vill hand til igie/n, da svarede Klockeren J Er en Præst og ingen Herre eller Konge, meere ved Vidned iche thi hand gick af Kirke/n, Vidned blef paa Rettens Vegne [tilspurt] om hand iche var bekiendt at Sahl: Jon!! (Jochum) Knudsen war belagt med det Kaars af Vankelmodig Tungsindighed og Raserie, Vidned svarede at hand har seed ham tilforne for mange aar [siden] og førend hand blef Klocker at hand gick her paa bøgde/n og var gandsche i Raserie og dette bill!! (bel) paa Aared,

Peder Løen blef dernest fremkaldet aflagde Eed og forklarede det self samme som ovenbe:te Vidne og at hand samme tid var i Ophems Kircken med, blef og tilspurt om Sahl: Jochum Knudsens behefted Svaghed og Skrøbelighed, hvortill hand svarede at hand er det bekient og har og seed hannem derudj tilforne, og samme tid som det andet Vidne har forklared,

Omund Vinje dernest fremkaldet aflagde Eed og forklarede at Sahl: Jockum Knudsøn Kom til ham paa Vinje hvor attestanten bor, og noged lidet førend Sohlen gick neder Onsdagen for bede dagen nest afvigte, og Vidned Sagde til ham saasom hand drog om Morgenen samme dag fra

1725: 289b

1725:

hannem till Ophems Kircken, Kommer du nu saa snøgt igien, derpaa svarede Jochum Knudsen, Ja ieg vill schynde mig hiem og vill til byen, gick og dref paa Gulved og ugde ved sig self, Knud Knudsen som er min tiener hand skall Commendere mig, og ieg giver ham 2 Rd: Løn og gik saa bort til attestanten og hans hustru og tackede dem for de hafde giort vell mod ham, og tock afskeed med dem, og Reiste fra ham Veyen til DragsVold, meere hafde Vidned [iche] at forklare,

Størckor DrøgsVold blef fremkaldet aflagde sin Eed, og forklarede, at om Onsdags aften for bede dagen som Sohlen var nedgaaen i Liene, Kom Sahl: Jockum Knudsen till ham, og attestanten Spurte ham hvorfor hand løber saa hastig, Klockeren svarede indted uden helste til ham, og begerte en gang Spisøll eller borddricke, derpaa svarede attestanten Ney, og bød ham noged slags blandet enten Melcke eller brime, derpaa gik hand ind i hans Stue paa DrøgsVold og fik blande at dricke, begierede saa Mad og fick dend, fick sig Mad og gik paa Gulved og drev, attensten!! (attestanten) sagde til ham ieg undres J er saa hastig, Svarede Klochere/n ieg har der indted at giøre naar Knud Sønn/en er Klocker, og siden hand hand!! hafde været noged hos ham da tog hand afskeed og sagde ieg lønner Knud Knudsen, og ieg skall wære hands dreng og tiener, og sagde saa derhos da hand bad farvell Findes Vj iche her saa findes Vj udj Engle Chor, Reiste saa fra attestanten efter Sohl/en war ned gaaen og Rette Vey over BrogsVold!! (DrøgsVold) broen, videre ved hand iche

Ole DrøgsVold fremstod aflagde Eed og forklarede at hand fant Klockeren udj sin Grande Størckors Stue, da bad Klockeren ham god dag, og sagde min Gode Ole findes Vj iche her paa denne Jord saa findes Vj udj Engle Chor, dog svarede attestanten hvor Kommer det till at J Reiser saa hastig, da sagde Klocheren ieg vill lige til byen, og der i fra lige hend til Kongen, faar ieg iche der Rett saa maa ieg lide det, sette sig paa Kracke/n og snackede med sig self, ieg skall lønne ham er det Rett, spurte attestenten om de hafde noged paa ham at Kiere paa hans Sang eller Lig Sedler

1725: 290

1725:

hvor till hand svarede Ney, da sagde Klockeren det er sant har Gud undertiden taged min fornuft bort, saa har hand gived mig hende thi dobbelt igie/n, thi dend samme som Saarer, hand leeger, derefter fant attestanten ham i Thuned da hand Reiste bort om aftene/n, da

Sohlen var glad, og bad attestanten Far Vell med de samme ord som tilforne, og saa attestanten hand gick Rette Vey over DrøgsVolds broen, videre veed hand iche af,
begge dise 2de Vidner blef tilspurt om de hafde seed Klocheren nogen gang tilforne udj hans Svaghed, Svarede de har iche seed ham derudj, mend vell hørt tale derom,
Lars Hage dernest fremkaldet, og efter aflagde Eed forklarede, at om Tor[s]dags Morgenen før bede dagen drog hand af sit Huus Gaarden Hage med begge sine Søstre Anne og Giertrud og ville till Skougs at Marke til deres Creaturer, og da de Kom til Hole Elven, da tog hand dend Eene Sin Søster paa hæste/n at Ride over Elven, og som hand Kom ud efter Granden Kaldet, og skulle over Stor Elven, da blef hand var noged blaat liggendes paa Gri(n?)ken (Brinken?) eller Sandbancken i Vandet, og tenkte at det maatte være et Creatur, Reed saa tvert over Elven og da hand Kom nermere blef hand vahr et Mennisches hand, Kiendte og Viste iche hvem det var og Reed saa hend till sine Grander først paa Sousjord og siden paa Gafle og gaf det til Kiende hvad hand hafde seed, og saa till Herrem hvilcke gaarder ligger til sam/men, og drog saa hiem igien og sagde sin Grande deraf, for saa med sin Grande Knud med sin hæst og Slæde efter at Colben Herrem (Herrey) og Colben Tveite havde været ude og Skued der efter og Kiendte paa Klæderne at det var Klockeren, og drog Attestanten med de andre og tog Klockeren op, og Kiørte ham paa Een Slede og lagde ham i en Utløe som hørte Colben Herre till tet hos Veyen der de fant ham, og Reiste hand derefter udj Marke Skougen igien, videre har hand iche at forklare,

1725: 290b

1725:

Størkor Gilbacke aflagde Eed og forklarede, at hand var med sine andre Grander efter at det var Røgted af Lars Hage at der laa et Menische død i Elven, og tog Klochere/n op som hand Kiendte da hand Kom derhend, og førte ham op i Colben Herreys udløe, Et Støche derfra og nermeste Hus der hand fant ham, meere veed hand iche af,
Colben Herreym, dernest aflagde Eed, og forklarede at om bedags aftens Morgen at Lars Hage hafde forkyndt ham at hand hafde seed en død Mand liggende i Elven gik hand til sine Grander Anders og Botolf Gafle, og dem paa Sousjord og forkyndte det, og følgede de med attestenten at ville forføre!! (forhøre) hvem det var, og gik saa Veyen ned till Elven, og mod Store Elven der saae hand fodSpor i Sneen af Mands Skor med høye heeler Krøged over en Myr hend til Store Elven, og i denne Elv er en Stor høll, der saa de foedsporne at dend døde Klocker maatte have gaaed der som det var Grundest og Vaed over dend Lille Elf, og der Kommer dend Store Elv løbende iMod og der paa en liden backe siufntes udj nogle Sne fonner hans Fodspor hvor hand var Kommen over dend Lille Elv, og der teedes og fodspor hvor dend Store Elf siufnes noged Grund, og er dog dybt omendschiønt det siufnes Grund, saa at et Mennische som er vell Kient Kand med nød Vade derover naar Elven er liden, og et lide Støche der i fra fandt de Klockeren liggende, som maa være Kommed i hølen og iche Kundet hiulped sig, ey heller været Kiendt thi attestenten Kunde fornemme at Elven hafde dreved ham der neder, og da med de andre Grander som var hos tog ham op og førte ham op i Udløen,
Colben Tveite fremstod aflagde sin Eed og forklarede at hand var med Colben Herrim og Siur Nesem om Torsdags Morgenen for bede dagen at see hvad Menische det var som Lars Hage hafde fortelt at have seed liggende død i Elven, og fant hand i Sne fonnene og Sanden at være Fodspor af Mands Skoe med hæle under, og samme Mennische havde vaed over dend Lille Elv, og Krøged omKring ved Store Elven hvor det Kunde være Grundest til at over Komme, og der som hand

1725: 291

1725:

har maadt ville over gaae er en høll, og dybere end det siufnes saa at hvem som iche er des bedre Kient Kand Knapt over Komme uden naar Elven er gandsche liden, der strax neden for fant hand med samme Mænd Klockeren paa en liden Sandbanke hvor Elven er bredere, liggende død, og maa være siged neder med Elven, og noged lidet Støcke der neden for hvor Rette Vadet er Rider Præsten alle tider, saa og alle som er Kient og Reiser dend Vey, Klockere/n tog de da op og førte ham i Colben Herreyms udløe, meere veed hand iche af, uden hand var med om Løverdage/n og besaa Stedet ige/n tillige med Colben Herem og Siur Nese/m,

Siur Nesem aflagde Eed, og forklarede at [var] om Løverdags aftenen med Colben Herrem og Colben Tveite og besaa Steedet hvor Klocheren hafde gaaed, og teede det i Sneen hvor hand hafde gaaed over Lille Elven, og i Sanden till dend Store Elv, og Kunde hand og see at det var iche Rette Vadet hand hafde Rammed udj Store Elven, mend hafde gaaed for høyt, og dend skall være meged vell Kiendt som der skall Komme over, thi Elven siufnes der at være Grund mend er dybere end mand Kand siufnes for øyenene, mend neden for et langt støcke der fra er Rette Vaded hvor Præsten pleyer at Ride naar hand Reiser till Opheims Kirken og elfven iche er Stor, videre er ham iche vidende,

Paa Sogne Præstens Vegne begierede Tings Vidned beskreven meddelt,

Klockerens Enke var og det formodende udj det faste haab at hendes Sahl: Mand Kunde blive begraven saaso/m det er alle bekiendt at hand af een Uformodentlig hendelse uforwarende er bleved i Elven som vidnerne har omforklared, da hand har villed Reise hiem till sit huus om Natte tid,

Derefter blef Publiceret

Anne Øfre Rioe, Jver Hendrichsen Helleved, Elling Hendrichsen Øfsthuus og Hermund Rioe, deres undertegnede bøxell Seddell dat: 3 Oct: 1723 paa 3 Spd: 11 mrk: Smør med overbøxell udj dend Gaard Øfre Rio i Wiger Otting beliggende, bøxlet till Opsidderen Torgier Baarse/n hans Lifstid, bøxelen efter Loven betalt,

1725: 291b

1725:

Dend 16 Maj blef Tinged Jgien holden som forrige Dager,

Publicered

Størck Dugstad og Knud Rougstads bøxel Seddel paa 1 L: 2 pd: 23 mrk: Smør udj Fiose bøxeled [til] Omund Størcksen dat: 15 Maj 1725, som deres StifFader har opsagd

Lydelig læst og forkyndt Hr: Lieut: Jens Nordals Caution udgiven for Kongl: May:ts Tolder ved Holmestrand Knud Nordal for ¼ Part hans oppebørsler andseed for 1000 Rd:, at holde hans Kongl: May:t Skadesløs og til dend Ende udj forsichring satt sin 1/3 deel Konge Tiende her i Wosse Præstegield, og hans paaboende Gaard Leque for ovenbe:te Summa, bemelte Caution dat: Leque paa Woss d: 22 Febr: 1725 under hans haand og Signet af ham till Tinglysning levert, som og andvist Rente Cammeretz brev dat: 31 Martj 1725 till Toldere/n Knud Nordal, item hans Kierestes Caution for sin broder dat: 24 Maj 1712 till Mortification og udstrygning, som hun fra Rente Cammeret har tilbage faaen,

Till samme Tid og Sted hafde Od Sondve Stefnt David Jaral for at faa sin Lod udj Fire Rd: som hand hafde hos Siur Himle, item for noged Smør udj 2de Ember som Endre Tesdahl skulle ført til byen, og 3die!! (3de) Hiter med Korn som var hos Berje Jaral, 1 Remme Gyrm og En Purke, hvorudj hand vill have sin Andell,

dend Jndstefnte møtte og svarede at paa Skifted som er nu saa mange aar side/n da blef der omtalt om Penger og hans Tieneres Løn, hvorpaa hand iche fick udleg for alt mend af de Penger Kom udj betaling till Ole Josepsøn for 1721 og 22, 16 mrk:, og Lars Siursen hafde hand laant førend sin Kone døde 6 mrk: hvorfor hand iche begierte udleg for i Skifted, Smøred war J boed med andre warer og Od og hans Kone, saa og deres datter Anne tiente ham war det vidende, og blef aftalt at de skulle Skifte Made/n mellem sig, om Korned er hand gandsche uvidende har iche hendlagd noged Korn og ey heller taged noged derfra, Remme Gyringer er udj Skifte breved og Skifted saa mange som

1725: 292

1725:

som!! hand hafde med videre Som Skifte breved udviser hvilcked hand producerede af dat: 7 Maj 1723 hafde hand haft noged at tale Kunde hand gived det tilkiende og i Rette tid, saa hand iche er ham videre pligtig,

Citanten blef tilspurt om hand iche var self overværende paa Skifted, og om hand iche blef erindred at give tilKiende dersom hand viste noged, hvortill hand svarede at hand saa iche meere, og Kunde ey heller give meere and, blef tilspurt om hand iche Skifted Madvahrerne ad, hvortill hand svarede at hand gaf Enke Mande/n det efter,

Citanten tilkiendegaf hand hafde Stefnt Vidner at forKlare om Pengerne Siur Himble og Ole Rogne, og Od Quitne om dend 1 Rd:, Knud Quitne om de Smør Amber, og Lars Berjesen Jaral om hiterne om hiterne!!, og Berge sin Kone Turilde, og Ragnilde Tormos datter, og Knud Nedre Quitne, og Knud Øfre Quitne om Never at forKlare som hand Citanten iche fant udj Sterfboed, mend var ført til Hardanger,

dend Jndstefnte blef tilspurt om hand var Stefnt at andhøre dise Vidner, Svarede dertill Ney, og at hand iche heller vill eller Kand modtage nogen paaKiære, thi hafde Od haft noged at Kiære saa Kunde hand sagd det paa Skifted,

Stefne Mændene Jacob Phære og Niels Himble bleve fremKaldet aflagde Eed, og forklarede at de iche hafde Stefnt David Jaral at andhøre nogen Vidner og ey heller hafde Od Sondve begiert det,

Citanten tilkiendegaf at hand hafde Stefnt forgangen Aar 1724 til Sommertinget i Korn Skaaren og da var Sagen forre, mend David Jaral møtte iche, Hand blef tilspurt hvem der hafde gived det til Kiende som hand nu stefner paa, svarede at ovenbemelte Nafngifne Vidner hafde Sagd ham det i Fior Vinter,

1725: 292b

1725:

Citanten paastod sine Vidner førte, og sagde at have Stefnt paa Omkostning, paastod og derfor dom,

Dend Jndstefnte hendschiød sig under Loven og til sin forrige paastand forlangede frikiendelse dom,

Da blef for Rætt Kiendt Dømt og Afsagd,

Med J Rettelagde Usvæcked Skiftebref af dato 7 Maj 1723 beviser dend Jndstefnte David Jarald at være holden Loulig Skifte og Deeling efter sin Sahl: Konne!! (Kone), paa hvilcket Skifte og Citanten Od Sondve med hans Kone som Myndig arwinger ware nærværende, og haver eftergived dend Jndstefnte Mad Varerne, om Pengerne giører!! dend Jndstefnte David Jaral og Forklaring at de udj Tieniste Løn og Skyld er bleven betalt som hand ey udj Skifted har wæred begierende noged udleg for, og det øfrige hverken afveed eller er skyldig udj, til med saa var Od Sondve tilstæde og self dend som Myndig Kunde andgived hvad hand hafde at ancke paa, desligeste hafde og tid og Rom forinden Skifte breved hafde overstaad sin tid derpaa at tale, Altsaa Kand Jmod Lovens Allernaadigste bydende hverken Vidnerne andsees,

som hand beraaber sig paa at have gived ham det tilKiende, ey heller og langt Mindre J denne Sag andtages, mens efter Loven friKiendes dend Jndstefnte David Jaral i alle maader for Citantens tiltale udinden denne Sag efter Loven,

Till hvilcken Tid og Sted {Od Fladequal} Knud Ure hafde ved de 2de Mænd Anders Germe og Knud Wete ladet Stefne Od Fladequal at giøre Regnskab for sit Formynderskab efter Skiftebreved dat: 10 Maj 1697 Myndlingerne Brite Lars datter Citantens Kone, Brynild Schutles Kone Halbiør Lars datter, og deres Søster Gertrud Lars datter som er Ugift, hver 24 Rd: 1 mrk: 4 2/3 s: udj arvelod efter deres Sahl: Fader Lars Knudsen Lille Ringem, hvilcket Skifte i Rette lagd det beviser, og at Od Fladequal er beskicked til Formynder, mend befunden paategned af dato 15 Oct:

1725: 293

1725:

1716 af forrige Sornskriver beskicked tilligemed Siur Odsen Berge at være med samme sin Fader Formynder, og er indstefnt begge at lide dom og være andsvarlig,

bemelte Od Fladequal og hans Søn Siur war for Retten tilstæde og tilstod Varsel, J Rette lagde en afsagd Dom af dato 15 Martj 1706, forklarede de 9 mrk: Jordegods er Solt af Stepfen Ringen (Ringem) til ham Siur Berge, og ham betalt Pengerne,

Citanten forklarede at Britte og Halbiør Lars døtterre!! hafde faaed deres Løsøre efter Skiftebreved, mend har ichun 9 mrk: Jordegods paa alle 3 Lodder og Gertrud fattes hendes Løsøre, og Rester de 9 Marker Gods som de og iche har faaed,

Siur Berge svarede at hand skall svare til hende Gertruds arvelod i Løsøret, og Jordegodset er de 9 mrk: efter dommen som hand har betalt Stepfen Ringem Penger for hvorudj hendes Sex Marker er, og de 3de Mrk: hørte de andre Søstre till, og bemelte deres StiffFader Stepfen hafde paataged sig Formynderskabet som hand iche dend tid var Formynder, og J Skifted har hand fordred bemelte Gertruds Arveloder, samme Skiftebref blef i Rette lagd dat: 15de October 1716: paa 54 Rd:, som Arne Ringem leverte udj Retten;

Formynderen Siur tilckiendegaf at de 24 Rd: 1 mrk: 4 2/3 s: er udj ovenmelte Summa, og hand har Lodseddell hiemme for hendes Olde Faders arf,

Citanten forlangede at vide om hendes Midler var J behold og maatte blive Efterseed, og dom at hendes Jordegods maatte bevises hende beholden, saa og nyde de øvrige 3 mrk: Mark(..?) iligemaade i Jordegodset Afdahl, og hvem som nermest er berettiged til Formynder, saasom hand Kand bevise sig paa sin Kones og hendes Søstre at være Odel berettiged, forlangede Dom,

Kiendt og Afsagd

denne Søgning som Knud Ure har paastefnt beroer udj 3(?) mrk: Jordegods hans Kone og hendes anden Søster

1725: 293b

1723:!! (1725:)

skulle Restere, saa og vill vide i ligemaade Rigtighed og Sickerhed for den 3die Søster Gertrud Lars datters tilfaldne Fæderne Arf efter Skifte breved dateret 10 Maj 1697, derimod Svarer dend Jndstefnte Siur Berge og med J Rette lagde Dom dat: 15 Martj 1706 at have Jndløst og betalt til Sahl: Stepfen Ringem de paastefnte 9 mrk: for Sex Rd:, dernest tilstaar at være samme hans Myndling andsvarlig for hendes tilfaldne og udlagde Arvelodder efter i Rette Komne Skiftebref holden efter fornefnte Sahl: Stepfen Ringem dat: 15 Oct: 1716 paa dend Summa tilsammen 54 Rd: Altsaa efterdj at dend Jndstefnte Siur Berge nu beviser med Usvæcked hiemtings dom at hand har løst og betalt de paastefrnte 9 Mrk: Jordegods i Afdall, saa Kand denne Rætt icke tilfinde hannem at betale eller tilsvare Citanten noged for de 3

Marker Jordegods mend formeener hand sig Odell berettiged og Løsnings Mand dertill saa Kand hand Stefne efter Loven med Odels Stefning og føre der sine Adkomster og beviser, hvad sig andgaar Gertrud Lars datters arve Midler saa tillades Citanten udj Rettens Middell eller Skifteforvalterens overVærelse at eftersee bemelte Myndlings arvemidler i fald hand bærer nogen tvifl om Formynderens Vederhæftighed, og skulle det da befindes anden Formynder kand dend blive tilsatt alt paa Formynderens bekostning, thi det det!! øfrige andgaaende Jorde Godset Kand denne Rætt ey paa en Usvæcked dom Kiende, og Citanten hendvises sig Sage/n som melt at paatale efter Loven,

Hafde Knud Lusand boende udj Hardanger ladet J Rette Kalde Endre Tesdall at betale ham Skaden for en baad hand laante ham i Fior Sommer over Fiorden til Hesthammer, og baaden Kom till Skade hvilcke/n hand iche udj Mindelighed har villed fornøye ham, saa og betale ham Processens Omkostning,
Dend Jndstefnte Møtte iche,
Kals Mændene

1725: 294

1725:

Jacob Phere og Niels Himle blef af Retten fremkaldet og Eedlig forklarede at de Loulig i denne Sag hafde Stefnt Endre Tesdal, og de talte med ham self,

Afskeediged

Till neste Ting gives dend Jndstefnte Endre Tesdahl Laug dag som nu iche møder og dog Louglig er Stefnt, og paalegges da till samme tid at i Rette møde og Sagen tilsvare,

Hafde og Samme Knud Lusand ladet Stefne Berge Jaral at betale ham efter Skifte brev efter hans første Sahl: Kone udj Gielie udlagd till Citantens Søster som hand ey har bekommed,
dend Jndstefnte Svarede at udj Skifted som er holden efter hans Sahl: Kone er udlagd 1 mrk: 8 s: men Skifte breved hafde hand iche hos sig, mend hiemme,

Afskeediged

det paaberaabte Skifte brev bør Berge Jarald til neste Ting at J Rette lægde!! (legge) til hvilcken tid Parterne haver igien at møde,

Hafde Lars Hole Stefnt Jon Løcken \om/ det Gods 9 Marker En Plads Løcken Kaldet, i Holdbøyder Otting beliggende som hand har Solt, og Citanten har Skiøde derpaa at være Eyere dertill udj 22 aar eller noged over,
dend Jndstefnte Møtte iche,
Stefne Vidnerne som ware Lars Hage og Gulik Olse/n Holo, blefve for Retten Kaldet, aflagde Eed og forklarede at de i gaar 14ten dager haver Stefnt dend Mand Jon Løcken for sin boePæl at møde her i Rette/n, udj denne Sag:

Forafskeediged

Efter Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: gives dend Jndstefnte Jon Løcken Laug dag til neste ting, og paalegges hanne/m samme tid at møde og Sagen at tilsvare,

Till samme tid og Sted havde Anne Hole paa

1725: 294b

1725:

hvis Vegne hendes Søn Størk Hole møtte, ladet Stefne Lars Hole at give hende bøxell Seddell fornyed efter Stempled Papir Forordningen paa 3 Spand udj Jorden Hole som hun besidder og bebor, og i mange Aar haft udj besiddelse,

dend Jndstefnte møtte svarede at hand icke vill forseyle bøxel Seddelen forinden de 3de Mænd i Hardanger Torgiels Jaastad, Asbiørn Helleland, og Heine Arnese/n Kommer her J Rette/n at giøre deres Eed om de har bøxled til Sahl: Afdøde Lars Larsen hvis Efterleversche er dend som nu Stefner, 1 ½ Spand i Hole,

Citantens Fuldmegtig J Rette lagde dend ny Skriftlig bøxell Seddel dat: 7 Novb: 1724: Item En attest fra ovenbe:te Mænd i Hardanger dat: Kintzervig d: 28 Junj 1721, sagde derhos at de gamle bøxler \Sedler/ hiemme haves som hand til neste Ting vill J Rettellegge!!,

Afskeediged

Sagen udsættes til neste Ting og bør Størk Hole paa sin Moders Vegne at i Rette legge de 2de gl: bøxell Sedler hvorpaa dend Nye med Reversen sig beraaber,

Till samme Tid og Sted hafde Agatte Øfsthuus ladet Stefne Mickell Olsen til hus paa Winje, at betale hende En Koe som hun bytted mod En Quie for 2 Aar side/n og samme Koe igien mod Vaaren da dend var fram føed og Kunde iche staa b(j?) mend var Ureen, mod Vor Fru Mise tider maatte hun lade Koen slaa ihiel som var nu et Aar afvigte Vor Fruemise, hafde Jndstefnte Vidner nembl: Knud Lierhuus, og Gulik Knudsen Gierager at Edlig forklare Koen var Ureen,

Dend Jndstefnte møtte iche, men Iver Winje sagde hand var Sterk Siug,

Kalds Mændene Wicking Tvilde og Tollef Grouve Eedlig forklarede at hafve efter Niels Øfsthuuses begier som er Manden til Kone/n stefnt Mickell Olsen Loulig og at andhøre de benefnte Vidner,

Forafskeediged

Som det befindes at Mickell Olsen er Siug saa hand

1725: 295

1725:

iche har Kundet møde saa gives hannem Laug dag till neste Ting at i Rette møde, saa haver og Niels Øfsthuus tillige med Vidnerne igien her udj Rætten at være tilstæde, alt till Endelig doms paafølge i Sagen,

Hafde Iver Gerstad paa Egne og Granders Vegne paa Gierstad boende efter forrige tiltale seenist paa Høste Tinged ladet J Rette Kalde Bottolf og Enken Dolve om den Mærkes gaard,

dend Jndstefnte Bottolf møtte og paa Enkens Vegne hendes Laugværge, Svarede at hverken taaler de at giøre gaard ey heller har Skoug, og forgangen Aar har Gierstad opsiddere begyndt at giære mend skall fornemmes at dend er iche udj bytted, eller Rette Mærke, icke heller Kand de svare noged uden Eyeren Hr: Niels Veynvigs widschab saasom det er Præste bols Jord,

Citanten derimod sagde at naar Dolve opsidderne vill holde deres Creaturer fra Gerstads Vaar Hafner saa giøres der ingen Gierde fornøden, de Jndstefnte lovede at naar de har deres Creaturer paa Fieldstøhle/n skall de holde deres fra Gerstads Hafner, men naar de Kommer hiem saa gaar de {efter} \med/ hver andre, efter Loven,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Det Løfte som de Jndstefnte Dolvens opsiddere her udj Retten har tilstaad \til/ at holde sine Creaturer i fra Gierstads Vaar Hafner i Rette tide om Aared bør at efterkommes, mens naar det Aarlig derefter tiden Kommer at Sambeite bør wære saa bør der efter Loven at gaa horn mod horn og Kløv mod Kløv, Skulde ellers fornøden wære at Merkes Gierde bør haves, saa maa der om Eyeren wære widende, og Sagen paa Aasteded blive herom paakient hvor hend dend Vises saafremt at Dolvens Eyer og opsidderne haver noged om bytte og Markeschiell at tale, og ellers paaanke,

1725: 295b

1725:

Till samme tid og Sted hafde Brynild Store Røten Stefnt Mons Sæve fordj hand har lagt uloflig Sagn paa hans barn Brite Brynilds datter, at hun hafde hans Skiorte, til Vidne Arve Røtte og hans Kone Christj saa og Johannes Jacobse/n Huusmand paa Reques Eign, Goute Omundse/n Reque, og Per Røte, at vidne at de har hørt det hand sagde som er angived, og gick udj Thuned, og hørte det self,

dend Jndstefnte møtte og Svarede at hand aldrig har beskylt hende for noged Uærligt, hand gick igienne/m sit Thun paa Sæve, og tet hos Veyen paa En Hæsche hengte hans Skiorte med andre Lin Klæder som hans Kone hafde vasched, og hengt der hend, og hans Kone sagde ham at hun Sagned Skiorten, og gik de begge derhend og fant det saa, saa Spurte hand baade sin Grande Mons Omunsen og Hans Kone saa og Goute Omundse/n som arbeidet hos ham dend dag om de iche hafde fornumed noged [af]? Skiorte/n fordj dend var borte, og som hun og Kom gaaende igienne/m hans Thun spurte hand hende og derom hvor over hun blef vred, og inted Mennische saa hand, ude/n Brynild Kom ud og hans Kone, og derefter gik hand bort og fant side/n Skiorte/n hengende ved hans Øge huus uden for Ramme/n paa en Stang, der war dend opslengt, saa det Kunde ham iche formeenes at Spørge efter sit eget, og aldrig har hand sagd andet ey heller tenkt eller veed andet endsom Erligt og Vell om hans datter, Sagde at hand iche var heller Stefnt at andhøre nogen Vidner, uden blef nefnt for ham de 2de Arve og Per Røte,

Kals Mændene bleve fremKaldet som vare Anders Germe og Knud Væte og forklarede efter aflagde Eed at de efter Citantens begier iche hafde naufngived fleere Mænd endsom Arve og Per Røte som vidner at Mons Sæve skulle andhøre,

Parterne bleve Paa Rettens Vegne tilspurt om at forlige sig, hvortill Citanten svarede naar hand Erklærer hans datter, og betaler omkostning

1725: 296

1725:

saa er hand fornøyed, hvorpaa de gafve hverandre haanden, og bekoster hver halve parten af omkostning/en dermed var Sagen ophæved,

Efter forrige tiltale Hafde Peder Knudsøn Rondve ladet Stefne Arne Reene, Paa Citantens Vegne Eschede hans Sønne Datters Mand Stephen Rongved, Sagen i Rette, og producerte Skiftebreved dat: 19 Junj 1719 hvorudj befindes Citanten udlagd hos Arne Reene J Jndgield till afg: Berje Pedersens Sterfboed, laante Penger 4 mrk:, for ½ pd: Jern 1 mrk: 8 s: og for 5 Voger Næver 2 mrk: 8 s: til sammen 8 mrk:, som hand ofte er Kræved,

Dend Jndstefnte Svarede at Jerned og Næveren har hand faaed mend iche de 4 mrk: Penger, som hand Kand giøre sin Eed paa og hafde hand arbeidet for Sahl: Berge paa hans Løe og hæste Stall En 2 eller 3 aar for hans død mend fick en Aske med hafre Malt, Hand blef tilspurt om hand iche viste af Mandens død og Skifteds holdelse, og om hand icke er bleven Kræved strax efter Skifted, Svarede hand var Kræved, mend gaf det samme til svar som nu,

Citanten Refererede sig til sit udlæg paaStod dom derefter med Omkostning, og sagde at Enken lever Endnu som Skiftebreved ommelder og boer paa Istad hendes Mand heder Niels Torkelse/n,

Kiendt Dømt og Afsagd

Med Skiftebrev dat: 19 Junj 1719 bevises at Jndgielde/n har været udlagd i Sterfboed og falden paa Citantens Lod, dend Jndstefnte tilstaar og at være Kræved som i samme aar efter Skifted bemelte udlagde Gield 8 mrk: men nu her udj Retten forklarer at vill aflegge sin Eed

det hand iche hafver faaed de 4 mrk: Penger Mens som i saa maader Sagen paagielded Enkens itzige Mand Niels Istad som nu iche er Stefnt her(?) ud-

1725: 296b

1725:

inden saa Kand ey nogen Eed modtages, og derforuden dersom Arne Reene hafde haft noged at fordre for Arbeid hos Sahl: Berge Jstad saa hafde hand tid og Rom hannem derfor at have Søgd, thi Kiendes for Ret og billigt efter Loven, at dend Jndstefnte Arne bør betale fornefnte 8 Mark till Citanten Peder Knudse/n Rongve og det inden 15 dager under adfærd efter Loven, Skulle hand formeene sig Loulig at bevise noged Kraf at have haft udj Sterfboed som hand icke har Søgt, eller skulle med god Samvittighed Kunde giøre sin Eed paa at hand de 4 mrk: ey har bekommed, saa Kand hand wed Loulig Omgang søge Arvingerne Enken med hendes Mand som og Peder Knudsen, hvorefter og Kand gaaes hvis Loven befaler,

Till samme tid og Sted hafde Mickell Grefle Stefnt Sergeant Anders Halden at betale ham enten sine udlagde Penger halve parten udj En bog Kaldet Reincke fos eller og tage mod penger for sin halve part, hvilcke bog er udlagd paa Skifted efter Sahl: Peder Halden, Sergeantens Søn,

Dend Jndstefnte svarede at samme bog udj Skiftebreved er wurderet for 3 mrk:, og nu leger!! (ligger) dend halve part i Rette/n, producerte be:te Skifte bref dat: 24 November 1721: hvorudj dend halve part 1 mrk: 8 s: findes udlag udj hans arveloed,

Citanten Replicerte at hand hafde betalt til Sahl: Peder først dend halve part udj bogen og siden for bindinge/n 1 mrk: som er 4 mrk: tilsammen, som hand ville og Kunde giøre sin Eed paa,

Dend Jndstefnte var forlangende at hand maatte føre Prouv og Vidne derpaa saa er hand fornøyed,

Citanten svarede der var ingen hos da hand betalte dise penger og hvor Kunde hand da skaffe vidner naar hand saaledes handled med en Erlig Mand, Hand blef tilspurt hvorfor hand iche talte paa Skifted derom, og om hand iche var overværende dend tid, svarede hand var der paa Stædet, og hand tenckte iche at de skulle

1725: 297

1725:

hans halve part schulle være udj Vurderingen, og hand spurte iche derefter,

dend Jndstefnte sagde at Mickell Grefle var Skyldig hans Sahl: Søn, dertill Citanten svarede Ney,

Parterne vare begge dom begierende,

Da blef Kiendt Dømt og Afsagd

Efterdj Sergeant Anders Halden der har arved sin Søn Peder Halden og med Skiftebrev beviser at dend nu omtvistede bog er wurderet i samme Skifte for En half Rd: hvoraf helften paa hans Lod er falden, icke er fornøyed med at Citanten Mickell Grefle will aflegge sin Eed paa det her udj Retten til kiende gifne Kraf, saa Kand denne Rætt mod Kongl: Allernaadigst udgifne Forordning \icke/ modtage nogen Eed udj Sagen, og eftersom Mickell Grefle har wæred paa arvetompten nærværende udj Skifted og da Kunde andgive sit Kraf som hand har forsømt saa er det hand egen Skyld, thi Kiendes for Rætt og billigt at Sergeant Anders Halden bør betale Mickell Grefle efter Vurderingen og udlegged udj samme Usvæckede Skifte bref de benefnte 1 mrk: 8 s:, under Adferd efter Loven,

Lænds Manden Wiching Tvilde paa Kongl: May:ts Fogeds wegne Eschede Sagen udj Rette efter seeniste Rettes dags Kiendelse mod Knud Berge og Siur Berge for Slagsmaal med hver andre, til Vidne udj Sagen Peder Hage, Lars Vætte og Rognald VasEnden,
Knud Berge og Siur Berge vare tilstæde og sagde Knud at hans!! (hand) paa Kongens Vegne begierer at faa vide hvem der har andklaged ham, Siur sagde at hand iche ved af noget udstaaende med sin Grande og har iche haft noged at Klage og er Venner og vell forligt,

1725: 297b

1725:

Lænds Manden paa Fogdens Vegne [begierede] at Vidnerne maatte afhøres,
Vidnerne Peder Hage og Rognal VasEnden tilstod Loulig Varsell, dend 3die Lars Wæte til Kiende gaf Lænds Manden at være Soldat og paa Mønster Pladsen,
de Jndstefnte sagde at de hafde værede ofte Stefnt, mend hafde wæred En gang for Rætte/n, og Skulle værede for 4re Aar dette var skeed,
Lænds Manden Sagde at det Kand vell være, mend samme tid har vidnerne iche mødt og Stundum iche heller Parterne,
derefter blef Peder Hage fremKaldet aflagde Eed og forklarede paa tilspørsell af Retten at det hand skulle være Stefnt for er passered for saa lang tid dend 4de Sommer nu at Regne, hvorpaa ham ey videre Forklaring blef tilladt,
Det andet Vidne Rognald blef fremkaldet, aflagde Eed og sagde det er nu 4re Sommer[e] side/n som hand iche andet veed at Kand vidne om Noged, og derfor ey heller Kunde andtages Videre,
Parterne hafde iche Videre, uden Lænds Manden formeente at de skulle have værede udj Klammer[i]e sammen,

Da blef Kient Dømt og Afsagd

Eftersom det befindes af Vidners udsigende at det er nu saa lang tid forlede/n hvorom de nu skulle wære stefnt till forklaring at giøre, Lænds Mande/n ey beviser med Rettens Kiendelse eller Videre, at derpaa strax er søgt, og de 2de Jndstefnte siger sig icke at have værede udj noget Klammerie, saa frikiendes samme 2de Mænd Knud og Siur Berge for denne Sags Søgning,

Endnu hafde Lænds Manden J Rette Kalded Sagen paa Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lems Vegne mod

1725: 298

1725:

Od og Ole Grove for Slagsmaal med hverandre,
de Jndstefnte møtte og svarede de veed iche af noged Slags Maal samme/n, og var dend Eene Mand Od Grove gandsche drucke/n,

Forafschediged

Som dend Eene Mand er drucke/n og icke Kand svare for sig saa beroer Sagen til neste ting,

Som ingen fleere Sager war at afhandle saa blef da, Publiceret
Lars Holes bøxell Seddell til Sin Vær Søn Størk Hohle bøxlet ½ Løb udj benefnte Gaar[d], som hans Moder for hann/em har opsagd, dat: 8 Novb: 1724:

derefter blef Tinged for denne gang opsagd,

Anno 1725 dend 8 Junj betientes Retten paa dend Gaard Mockestad, i Ullensvangs Sogn og Hardanger, till et Tings Vidnes forhør, om dend sammesteds forhend boende, og Ved døden afgangne Mand Wiglich Siursen, hans Uformodentlig dødsfald, Retten medbetientes af Efterskrefne Laug Rættes Mænd, Jacob Huus, Poul Langesætter, Ole Espe, Knud Trones paa Torgiels Houses Vegne, Torsten Huus paa Siur Tvet, Omund Lofthuus for Sahl: Samson Tochem, Helge Monsen House for Tore Vasthun, og Ole Jaastad for Jacob Rougde,
hvorsom helst HøyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings [Mands] høy Respective Resolution paa forregaaende Memorial lyder som følger,
hvorefter Paa Kongl: May:ts Foged[s] Vegne war Lænds Mande/n Nærværende

1725: 298b

1725:

Dend afgangne Mands efterladte Enke Torbiør Lars datter ved sin broder Tollef Larsen Kraagevig, tilkiendegav at have J Rette Kaldet efterskrefne Vidner, Siur Pedersen, Arne Olsen, Samson Siursen, Ingelef Lars datter alle boende her paa Gaarden som Kand giøre forKlaring om hendes Sahl: Mands medbehæfted Store Svaghed, saa og at hand haver leved sin tid Christelig og fredelig, og J hans Svaghed som og seenist har Seet ham med videre til Sagens oplysning, desligeste de 2de Mænd Knud Espen og Helge Frøsvig som forgangen Aar fant hendes Mand udj sin Svaghed, alt efter som udj hendes Memorial Underdanigst er andraged,
bemelte Vidner ware nærwærende og tilstod at være warsled, og godvillig Kunde og ville Vidne hvad dem er widende,
derefter blef Knud Espen fremkaldet og efter Eedens forklaring war oplæst og formaning skeed om Sandheds udsigende, aflagde sin Corporlige Eed efter Love/n og forklarede, at forleden Aar [i] May Maaned at hand Kom Reisendes Synden i fra Etne, og mod Røldall ved dend Gaard Lotte sad med sin Cammerat tet ved Veyen og fick sig Mad, Kom afgangne Viglick Siurse/n Mockestad gaaendes dem tett forbj, Skaade paa dem, og som hand Vidned war bekient hans Svaghed af andre hørt, saa lagde attestanten Maden fra sig paa en Stee/n, gick strax efter ham at hand ville følge ham, hvortill hand svarede stundum at ville Reise til Suldal, og sagde Stundom at ville till Rø[l]dahl og falt i graad, og bad om at Reise, hand var Kommen paa Veyen, og om hand[s] hus var forgylt ville hand gierne forlade det, og saa fick hand ham overtalt med stor Møye og Gode ord at følge sig til det Sted hand tilforne sad og fick Mad, og fornam hand var gandsche afmegtig, at hand hafde været half andet Samdøg[n] fra sit huus, og icke Kommed til nogen Mand, fick saa lit Mad og dricke i ham, fick ham saa med sig hiem till Espe hvor attestanten maatte love ham først at Reise her til Mockestad, og saa Kom hans egne Folck at hente ham, og hans tale var iche meget, men var Underlig, (….?)vid og tungsindig, og ville iche Reise hiem førend attestan[ten]

1725: 299

1725:

som Sagt maatte Reise over og varskue hans Folck,
derefter blef Helge Frøsvig for Retten fremkaldet aflagde Eed, og forklarede Eenstemmig det selfsamme som forrige Vidne, som hand war paa samme Reise og tid med hver andre \uden ...?/ og har hand iche tilforne seet dend afgangne Mand i sin Svaghed uden dend gang, hand Kom ham Underlig for, hafde en Staf i sin haand og Skalf, fulte ike med sin Cammerat til Frøsvig hvor hand skilted!! (skiltes) fra dem, og Knud Espen Tog ham hiem med sig,
Siur Pedersen fremkaldet aflagde Eed, og forklarede at J al dend tid de har wæred Grander tilsammen har dend afdøde Mand leved fredelig og Skickelig med alle, og har hand siden bemelte Mand Kom her til bug(..?) (bøgden?), tilforn Kiente hand iche til ham, har hand ofte seet ham i sin dulsomhed hendgaaed, stille og giorde ey mange ord, og Klagede sig Gruelig

Svag i sit hoved, og hørte af sine Grander at hand var nu sidst saa meget heftig Svag, mend hand var iche hos ham, eller saa hans tilstand ey heller har hand seet ham dend dag at dend Uløckelig hendelse Skeede, mend siden hand hørte Skrig af Folcked Kom hand og Saae dend afdøde liggende \i Reenen neden under Agere/n / meere har hand iche at forklare,
Arne Olsen dernest fremkaldet aflagde Eed, forklarede at have kiendt dend afdøde Mand snart fra Ungdom op, har al dend tid hand har boed her paa Gaarden, leved Retteligen som en Redelig Mand mod alle baaede En og ande/n, og i Mange aar Klagt sig J sit hoved, har ofte ligged i sin Svaghed med Rørt eller med band Jndbundet hoved, og har i saadan sin Svaghed woren Tug!! (Tung) i sit Sind, hendgaaed Spag, og meget Vankelmodig, giorde iche noged af sig, og afvigte aar hørte widne Een 10 á 12 Mil herfra paa Veyen hand Kom fra Suldal, paa Næs i Suldall af Folcken og fleere herfra Kommed, hvor wanvittig og Svag dend afdøde Wiglick hans Grande var bleven, at de hafde taged ham paa Veye/n, de 2 Karre!! (Kare) Helge Frøsvig og Knud Espen, og ført ham hiem med sig, Nu Een 8te dager førend hans dødsfald laa hand alle de dager Siug Klagde sig meer og meer, saae hand ham Komme ud paa Agere/n, gick att og fram ved sin Stiff Søn, og saa neder

1725: 299b

op under Reenen af agere/n og satte sig, og Vidned sagde till sine Folck som gick og arbeidet paa agere/n med ham, nu tør med Guds hielp vor Grande Komme til at hielpe sig eftersom hand saae hand var Kommed for sig af sin Svaghed saavit paa Føderne, og tenckte iche paa noged ont, ey heller kunde see hvad hand hafde taged sig for, og da hand Vidned strax derefter gik hiem, saae hand dend dødes Kone Kom fra ham og beklaged sig over dend Uløcke, og de saa got som bar hende hiem, og hørte side/n da Hand kom hend till dend døde og hafde hørt hvad som hand hafde giort ved sig, at hans Stiff Søn sagde de hafde forvart alt Skarpt for ham og Kunde iche vide hvor hand hafde faaed dend Knif, Vidned blef af Retten tilspurt om hand iche Kunde see dend afdøde Mand, da hand satte sig, svarede Ney fordj hand var oppe paa Agere/n, og Reenen skiulte ham som var neden under Agere/n,
Samson Siursen dernest fremkom, aflagde Eed, forklarede at afdøde Wiglick var ofte Svag, og Gick dult af sig, Stille, og snackte iche til noge/n uden de talte ham till saa Kunde hand svare, og da hand Kom paa Agere/n saae hand hannem, og gick til sin Stiff Søn og fulte efter ham mit paa Agere/n, og derefter snudde hand sig og holt haande/n for hovedet saae op efter agere/n, gik neden for tet op under Reene/n paa Røyserne, fløtte sig neder under Reenen og Røyserne, saa Kunde Vidned iche see ham for det var saa høyt i Veyred paa Agere/n, og widned sagde till sine og folck som grof med ham paa Ageren, nu med Guds hielp tør hand, Granden, Komme i sit pas ige/n af sin Svaghed og hielpe sig, tenckte iche paa videre, og viste om ingen Uløcke førend hun dend døde Viglicks \Kone/ Skreg og Raabte da hun Kom till hendes Mand, thi hand mente at hand var gaaed hiem ige/n side/n hand Kom nede/n for agere/n, og derpaa Sprangt hand ned efter Ageren at ville see till, og forefant dend afgangne liggendes og død, widere er hand herom iche Vidende, blef derpaa spurt om hand hafde seed dend afdøde Wiglick tilforne væred Svag, og nu seenist om hand da saa ham, og hvorledes hand har wæred udj sit Lif og Levned, Svarede Vidned at side/n hand var end 16 á 18 Aar gammell har hand seed afgangne Viglick og side/n hand Kom her til at boed saasom Vidned er opalet her paa Gaarde/n, alle tider Tung i sit

1725: 300

Sind og gaad saa wankelmodig, har ofte wæred Svag og hørte ham Klage sig over sit hoved, mend de sidste 8te dager hand laa saa meget Svag saae Vidned ham iche, men hørte det af Stiff Sønnen Ole, og paa agere/n de/n dag Skade/n var Skeed, hørte hand at de hafde giemt

Kniver og Skarpt for dend afdøde, bemelte hans Grande Viglick Kand hand icke sige andet om end all Skickelighed, fredeligt og Christeligt Levned i all sin tid med sine Grander omgaaes, haver,

Ingelef Lars datter En Enke her paa Gaarde/n og boende blef indkaldet, aflagde Eed, og forklarede, at hand har wæred en fagne Mand mod hende og sine, og mod andre og, inted Kand hun andet sige, og var meget Svag i sit hoved, som hun forgangne aar fick at vide, da hans Kone og Folck leete efter ham, da hand war afdragen og Folck fant ham paa Veyen till Røldal, meere ved hun icke,

Vidnerne samtlig under deres Eed blef tilspurt, om dend afgangne Mand har enten udj hans tid værred Stefnt af nogen, eller og haft Proces mod nogen førend nu sidstlede/n, Vaar ting, Svarede EenStemig at hand var en fredelig Mand, og dem vitterligt at hand aldrig har haft nogen Rettergang med noge/n, som de iche andet Kand med sandhed sige, hand var en Spag og Granvarig Mand, som iche drack sig drucke/n, gick saa hend i sin Svaghed, Klagte sig i sit hoved, og hørte de alt formeget hans Svaghed naar de funde ham eller Kunde komme samme/n hand Klagde sig over,

Enkens Laugværge eller talsMand paa tilspørsell svarede hand hafde iche videre at tilspørge Vidnerne, men at hun levede udj det faste haab, at dend høy Øfrighed høygemisig tillader hendes Sahl: Mand[s] døde Legeme Kirckegaarden, saasom desvære hende alt for bedrøveligt, dend Uløckelig hendelse sig tildraged af ham udj hans Store Svaghed og Tungsindighed, og begierede til dend Ende dette tings Vidne beskreven som hun bevilges,

1725: 300b

1725:

Dend 12te Junj betientes Rætten paa dend Gaard Gielland udj Bordals Otting paa Woss andgaaende Støhls og Hafne beite mellem samme Gaards og omliggende Granders paaboende Jorder Haug, Lille Ree og Herre, mod dend Jord Feres opsiddere, medværende efterschrefne Eedsorne Laug Rætttes Mænd dertill opnefnte Naufnlig Jon Mølster, Biørne Mølster, Wicking Gielle, Iver Biørcke, Arne Ringem og Siur Gelle,

Paa samme Tid og Stæd Skriftlig Stefning i Rette lagd saa lydende,

Paa Hr: Niels Weinvigs Vegne som Citant, møtte Monsr: Morten Ruus, og derhos leverte Hr: Lector Bornemans bref till mig Sornskriver[en] dat: Berg/en d: 4 Maj nest afvigt om at være fornøyed med Sagens Laug Mesig forhandling,

Dend Jndstefnte Jacob Fære møtte tilstod Louglig Varsell, Svarede og at hand formeener det er hans Fæebeiter som er Stefnt paa, og hafde hand indstefnt Vidner Lars Erichsen til huus paa Sondve, Britte Øfre Quitne, Od Hondve og Halvor Andersen Moe,

Citanterne svarede at de iche var Stefnt till at andhøre nogen Vidner, og kand ingen Vidner widne dem deres Eign fra som de i Mange aar haft, og lagt ved deres Jorder, og derfra vill de hand skall holde sine Creaturer i fra,

Contraparten svarede hand maatte vell beite paa dem naar deres Creaturer Kom paa hans,

Citanten begierede sine Vidner afhørt, hvilcke 2de Mænd bleve fremkaldet tilstod Varsell, og Eden for dem oplæst,

Derpaa Lars Wæle aflagde Eed, og forklarede at nu forlede/n leden!! Høst i Korn Skaaren begierte Knud Gelland at hand med Niels Herre ville see hvorledes Jacob Feres Creaturer hafde beited bemelte Knuds Græs af, og derefter besaae hand nere til Quam var der afbeited, som hører denne Jord Gelland till, og dermed de Kom om en Sandbacke da var der gandsche Svart, og paa Lie Støhlen war der

1725: 301

3 bølinger med Creaturer, og 3 Jetle børn, som var Jacob Feres Creaturer, Torsten Helland, og Lars Hougs, {og Marcken} og har de Sambeite i samme Lie Støhl, meere har hand iche,
Niels Herre i lige maade fremstod, hafde iche videre at forklare end det self samme som ovenmelte Vidne, hvormed hand samme tid var,
Citanten tilspurte Vidnerne, 1: Om hans \icke/ gik med dem fra Lie Støhlen hiem under Svarte berged, derfra hiem i Quas!! (Quams) Hougene, derifra i Støhls Veyen, og Viste dem hvorledes det var afbeited af de 3de bølinger Creaturer de 2de som Jacob Fere havde gived Lof, Vidnerne svarede det er saaledes Vist, de fant det paa de Stæder gandsche afbeited men fant ingen Creaturer førend de Kom paa Liene som før forklared,
Dend Jndstefnte svarede her[i]mod de fant iche Creaturne i dise Eigner, der gaar mange Øcker, Spurte Vidnerne hvem der hører de Steder [til] som de fant Creaturne, svarede Vidnerne de ved iche andet end det er som beite der paa Stæde/n,
Derefter udj Parternes overwærelse har Vj beseed de paastæfnte og omforklarede Stæder Quams Lien med Svarteberg og Kleppes Liene, efter Parternes forklaring og andvisning, saaledes som efterfølger,
Citanterne og til kiendegaf at de trætter iche om nogen Eign ey heller begierer et Fods Maal fra Fere, hand dend indstefnte iche fra dem, men alleene om deres Creaturers beite Høst og Vor!! (Vaar) Som fælles saavit deres Eign Stræcker sig til Fields,
Dend Jndstefnte derimod Replicerede at hand Eyer sin Støhl og maa dend beholde med Fields beites Kleps Lien og Sorte berged der er og Regner hand sine og hand iche tør sidde som en Eremitter alleene paa Støhlen, og Kand love een bøle, de andre lover og,
Citanterne herimod svarede at de lover slet ingen, men hand sidder heele aared paa sin Støhl, og med sine og andres Creaturer beiter

1725: 301b

deres haufner her hiemme alt til deres bøe giære Quams og Quams Lien Kaldet, og naar de hiem Kommer er deres hafner udbeited,
Dend Jndstefnte tilkiendegaf at hand ingen Field Støhl [har]? eller andensteds endsom benefnte hans eign Kleps Støhlen og dese/n Eign, hvilcket og Citanterne tilstod,
Citanterne Svarede de veed at det er hans Vaar Støhl som Staar i Lien Kleppe Kaldet og har staaed i mange Aar, men staar dem for nær og Klager iche derpaa naar hand ville holde sine Creaturer fra deres hiemme hafner, og fløtte med sine udj Fieldet hvor Lille Ree beiter,
Dend Jndstefnte svarede hand Kand umueligt være der i Snouve snee Fieldet, er og inge/n Veed der,
Parterne bleve tilspurte om de hafde Videre og om de ey Kunde foreene sig, hvortill Citanterne svarede de Indschiød det til Rette/n, og formeente at Jacob Fere burde erstatte omkostning,
Paa Hr: Nielses Vegne proponerte Sr: Ruus saavelson og \paa/ Hr: Lectors Vegne at som fornemmes at Jacob Fere eyer Kleppe Støhlen og hans egn saavit dend Stræcker, saa og oven for Svart berged som iche er Regned i blant hiemme beite der tvistes om, formeener og paastaas at hand enten bør opholde sig med sine Creaturer inden samme Grændser, i medens de andre er paa deres Fieldstøhl, eller og forsiufne sig paa andre Stæder som hand best Kand, hvorpaa widere Rettens Kiendelse forlanges,

Da blef herom for Ræt Kiendt, Dømt og Afsagd

Eftersom Tvistigheden Reiser sig alleene om Sambeiterne saaledes at imedens Citanterne er til Fields med deres Creaturer saa gaar dend Jndstefnte Jacob Færes Fæe eller buskab udj deres haufner, og derforuden har hand loved andre og haft deres som fremmed[e] Creaturer

paa sin Støhl hvorved Citanternes hafner udbeites, Altsaa efter Siufn og Granschning af os i dag befindes Citanternes udmark eller

1725: 302

1725:

Fæe beiter som Stræcker sig efter Parternes Forklaring, andvisning og tilstaaelse paa begge sider, nembl: Quams Liene uden for Giellands bøe Gierde, Sand backene og Videre Citanternes Mark og Eign alt op till Svarte berg, hvorudj dend Jndstefnte Jacob Fere indted Eyer, mend oven for Lie Støhlen og till dend der i Mellem løbende Grov eller beck der tager hans Eign og tilhørende beite hvor hans Klepstøhlen Kaldet findes bestaaende og i Mange aar staaed haver saavit hans Eyendom stræcker sig, Citanterne iche paataler eller begierer noged i fra hannem, ey heller oven for Svart berged eller Kleps Liene hvor Almendings Fieldet er, de alleene formeen at dend Jndstefnte Kunde sætte sig Sommer eller Field Støhl der mod Lille Rees Mændene, og saaledes da medens de ere paa deres Fieldstøhl holde sine Creaturer fra deres haufner og beite saavit dem till Eyendom Kommer som melt er, og siden holde Sambeite med dem om Høsten, saavelsom og om Vaaren førend de opdrager hvorimod Jacob Fere forregiver ey anden Eign og Støhl at have endsom fornefnte Klep Støhlen, Mens som Vj har befundet at det er Uraadeligt og Umueligt at Parterne Kand oprette og Vedlige holde Gierde melle/m sig, det og er Citanterne til Skade at Jacob Fere lader sine Creaturer Komme paa de andres hafner eller beite mens de ere til Fields, Altsaa Kiendes for Rætt og billigt efter Loven at dend Jndstefnte Jacob Fære aldeeles icke maa love eller tage andres Creaturer paa sin Støhl, saa og bør og maa hand holde sine Creaturer fra Citanternes haufner og beite, og ey Komme videre dermed endsom paa sin egen Eign imedens Citanterne med deres ere paa deres Fieldstøhl i fra dend tid aarlig som sedvanligt der dermed opfarer og i Rette tid nedkommer, og det under Et Lod Sølfs bøder hver gang det af hanne/m scheer og Louligt ham overbevises til Citanterne at betale udj Græs Værd, og derforude/n at bøde for hvert fremmed buskab hand optager udj sin Støhls hafn som oven melt, men Vaar og Høst at holde Sambeite med de andre horn mod horn og Kløf mod Kløv alt

1725: 302b

1725:

efter Loven, Skulde det falde hann/em besværligt at Kunde holde sine Creaturer som melt paa dend tid af Sommeren som de andre Citanterne med deres ere borte, da bør hand Jacob Fere at søge sig i samme tider Field beite udj Almending og der sit Sætter boll opsette hvor det efter Loven Kand være tilladeligt, heller og forsiufne sig dermed for Leye som skee Kand, saa fremt hand iche udj videre brøde vill være forfalde/n, Og som dend Jndstefnte har foraarsaged Citanterne denne Retter gang, saa bør hand betale till denne/m Tre Rd: og En half Rd:, hvorimod Citanterne fornøyer og betaler Sornskriveren efter Kongl: Allernaadigste Reglement, 6 Rd: 4 s: og derforuden til Laug Retted 1 Rd: alt samme/n paa alle sider som Kient og dømt under Nam og Execution efter Loven,

Anno 1725 dend 14de Junj blef Retten holden paa dend Gaard Igdetved udj Holbøyder Otting paa Woss beliggende, udinden en Marckeschiels og Eigne trætte mellem bemelte Gaards og dend Jord Holes Opsiddere, medværende efterskrefne opnæfnte Eedsorne Laug Rættes Mænd, Erick Afdahl, Siur Tvete, Iver Nessem, Størck Leedal, Torbiørn Nequitne og Andfing Giere,

Paa samme tid og Stæd i Rette lagde Opsidderne her paa Gaarden deres Skriftlig Stefning saa lydende,

De Jndstefnte møtte undtagen Siur Hole som de berettede og!! (at) være siug, og svarede Lars Hole at hand var J Bergen, {da} de andre tilstæde værende tilstod Louglig Varsell,
Stefne Mændene Lars Hage og Bottolf Strømsjord, blef af Retten fremKaldet, aflagde Eed og forklarede at de hafde oplæst Stefne Maaled for Lars Holes boePæl, saavell som og for de andre, og det Louligt over 14 dager i Gaard at Regne,
De Jndstefnte Svarede at naar som de iche maa nyde gammell Kan, saa begierer de efterretlighed, efterdj det har ligged under et Gods tilforne, og begeres de Jiefnt,
Citanterne blef tilspurt om der [er] nogen paa deres Eyeres

1725: 303

Vegne, hvorpaa de svarede at have Fuldmagt, og fremviste derom 2de brever fra deres Eyere Hans Lundervig, datteret 9 May og 8 Junj nest afvigt, saaledes lydende,
Citanterne paastod sine Vidner førte hvilcke bleve fremkaldet, og møtte samtlig efter Stefne maaled, undtagen Tormo Dahle, paa hvis Vegne møtte de 2de Laug Rettes Mænd Vicking Tvilde og Vicking Øgre, derforuden og Jndstefnt Lars Mæland, som tilstod Loulig Varsell,
De Jndstefnte Hole Mænder til kiende gaf at have Jndstefnt Erich Arnetved, Jon Mæland, Sigvord Gilbacke, Colben Tveto og Lars Mæland, og Siur Røen, at giøre deres forklaring,
Lars Hole J Rettelagde høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution dat: 31 May nest afvigt paa hans Memorial begge saa Lydende, Dernest J Rette lagde Et gammelt uefterretlig Sogne Vidne dat: 1680, som iche vedkommer denne Rettergang hvorfor det hanne/m paategned i Retten blef tilbage levert,
Citanterne Replicerede at hvis Lars Hole i sin Memorial Urettelig har anddraged er iche deres Eyeres eller deres paastand, men alleene Rettens forhandling efter Stefnemaaled udj Skouv, udMark hvor Hole Mænderne har tilEigned sig og giort dem Skade, og begierede hverken deres Eyere eller de andet end at beholde hvis som hører Igdetvet Till som Hole Mændene nu vill tilEigne sig,
hvorefter Vj begaf os udj Parternes og Vidnernes overværelse paa Stædet og udj dend udMark som tvistes om, Kaldes nedre Træed, og blef Citanternes Vidner fremkaldet, og formanet, et:, derefter
Knud Øen fremstoed En Mand sagde sig 73 Aar gammell want, at omtrent for 40 Aar siden boede hand her paa Gaarden Igdetved en 3 Aar da sad Værbroder hans Naufnlig Siur og her paa Gaarden, og hand siufnte hannem Mærked mellem Hole og Igdetved, af Brue Støe og op i Nunfurre som endnu er til siufne og Staar der som de Kalded Hole Hofden, og saaledes war byted dend tid, her paa Stædet som Retten nu holdes var Tych skou dend tid, og her E(yer?) Igdetved mod(?) Hole, og meere har hand iche end efter gammell brug og Kand som forklared at udsige og andvise,
Lars J Ulve Støen fremkaldet og sagde sig at være 53 Aar gl: forklarede, at hand hørte af sin gamle Fader Haldor, hand tiente Peder Hole og er det vell over 70 Aar siden, og

1725: 303b

Kand være 19 Aar siden at hans Fader døde, Et Aar der før at hand døde sagde bemelte hans Fader til ham, at Mærked var mellem Hoele og Igdetved, af Brue Støe og op J Nun furren, og meere er hand iche Vidende, Lars Hole sagde at denne Mand war hans Uven hand holt med sin broder Jon Løcke, og hafde overskient Vidned, svarede hand aldrig har overskient ham, og bør vidne sin Sandhed, og aldrig Kand hand bevise ham noged Uloflig,
Niels Mickelsen Brat Hole, Er 54 Aar gammel efter hands Udsigende, og derhos forklarede at det hendte sig en tid paa 34 Aar siden udj Et bryllup paa Brat Hole og hørte hand da af en Mand Stepfen Græfle, og Larse Igdetved nu Iver Igdetvedts Formand, bar i tale med Stepfen,

at bemelte Lars hafde loved Vidneds Fader beited da sagde Stephen du har lovd for langt paa Hole Mændene da Kom Jon Lunde og sagde Jeg skall sige Eder Ræt Mærke det gaar af det gamle Brue Støe og op i en hvid Steen og deraf udj en Houg de Kalder Søster houg, og af Søster hov og i Nun furre meere Veed hand iche, Hole Mændene Spurte Vidned om Jon Lunde var iche druche/n hvortill Vidne svarede hand var som de andre Kunde baade snacke og tale skickelig, gaae og Staae, svarede og paa tilspørsell at bemelte Jon Lunde da iche var Eyere til Hole,

Johannes Larsen Scherven fremkaldet, at for 18 Aar siden tiente hand 3 Aar hos Lars Igdetvet som var nu paaboende Ivers Formand, hand sagde at Mærked mellem Hoele og Igdetvet gik af Brue Støen brat op i Nun Furren, meere er hand iche Vidende,

Stephen Lund fremkaldet, sagde sig at være 75 Aar gammell at hand tente Sahl: Lars Igdetved Et Aar, og hugde beite bent oppe mit under Nun Furre Neder lidet, paa yttre siden, da Kom Peder Hole op till dem, og sagde at de hug for langt ned og Lars Igdetvet sagde hand aatte til Nun Furren, og Per hand sagde at Eye i Svart hammere/n, meere veed hand iche at forklare, og dend tid var Vidned vell 20 Aar gammel,

Jomar Halvorsen paa 77 Aar gammell, forklarede at af gamle Brue Støe op i hvide Steenen, og i Søstre Houge/n dend yderste og op i Furre, dette har hand hørt af sin Fader Halvor som bode paa Arnetvet, og Peder Hole, de hafde det ofte mellem sig, og med første hand hørte det, Kunde hand være noged over En tolf Aar gammell, og hver sin Tey Hole og Igdetved i Elven, meere har hand iche,

Ane Stepfens datter fremkaldet, og forklarede at hun iche har andet at vidne, end paa Brat Hole i Et brøllup hørte hun at Jon Lunde stod og Snacked med Lars Igdetvet om Merke mellem Igdetved og Hole, og Jon Lunde sagde at det skulle gaa af Gamle Brue Støe, J Søstre hougene og op i Nun furren, meer veed hun iche,

1725: 304

1725:

Størk Hole spurte Vidned som er hans Moder og boer paa Hole om Jon Lunde dend tid var Eyer til Hole, Svarede hun Ney, saa og Spurt om hand iche var drucken, hvortill hun svarede hand var saa fiære og Sad med de andre paa Kracken,

Tormo Dahle blef paaRaabt, paa hvis Vegne Vicking Tvilde og Vicking Øgre fremkom, aflagde Eed og forklarede at i Morgen 14ten dager [siden] var de hos bemelte Tormoe som er en Eldgammell Mand og iche god for at Komme, hand forklarede for dem, at i fra Mærckeds gaarde/n Kommer ned i Elven og lige bent op lien igienem og udj Løcke Elven, saa brugte hand da hand i fem Aar bode paa Igdetved, hand war nu mod 94 Aar gammell, og var 60 Aar side/n hand bode paa Igdetved, hand Kulde eller brente Kull ved Løcke og ingen talte derpaa, og sagde at det var dend Mærckes gaard som nu Staar og Mercked var holden paa bøen i Elven mellem Igdetved og Hole, meere hafde hand iche hørt giette till nogen trætte dend Tid, Skoug var der nock dend tid, og derefter aflagde hand sin Eed for dem, bemelte 2de Mænd blef tilspurt om hand iche [viste]? nogen Stæders Nafn fleere, hvortill de svarede at hand paa deres Spørsmaal svarede hand aldrig har hørt om nogen Marke steen eller Glopper, eller videre brug end bent op i giennem mod Løcken, upaakiært,

Lars Mæland fremkaldet, forklarede at der boede En Mand paa Igdetvet ved Naufn Mickell, hand lofde Vidnetz Fader Haagen som boede paa Øfre Mæland at hugde!! (hugge) beite, og hand hugde baade uden for og hiemme for Svart hammer Kaldet dend tid Kunde Vidned være 16 Aar gammell at hand hørte det, og nu er 55 Aar omtrent gammell, meere er hand iche Vidende,

Derefter blef Vederparternes Vidner Andtagne, og fremKom,

Erich Arnetvet, forklarede at Lars Igdetved Eigned sig till i Svart hammeren, og naar de paa Hole hugde uden om tøcktes Vidned hand blef vred derover, hand leed saa gaatt naar de

hugde hiemme, widned bode paa Arnetvet, og det Kand være 3 á 4re Aar side/n hand talte med Sahl: Lars Igdetvet, som Grander samme/n, meer veed hand iche,
Jon Mæland fremkom og forklarede hand kiente een Mand Peder Hole, og bode strax (in?)den for paa Mæland og hørte hand af Per Hole tale, at hand ville Eye i Svarte berged, meere er hand icke vidende,
Sigvord Siurs datter Gildbacke fremkom, sagde sig at være mod 79 Aar gammell, er føed paa Hole,

1725: 304b

1725:

har og boed paa Hole 3 Aar efter hendes Sahl: Faders død paa hans brug, og brugte hun fra et Vae oven for Bru Støe og saa i Svart hammere/n, fra Svart hammer i Øgter houg/en graa Skarved, fra Træed, og side/n i Fielded, der har hun Genged hver dag, og der war hun føed paa Hole, Citanterne til kiende gaf at det var Lars Holes Søster hvilcked hun og tilstod, og sagde hun var Stefnt af Ole Hole, Prover med ham og iche med sin broder,
Colben Tveete fremstod, forklarede at hand Kom til Hole at boe paa det Thun Lars Hole Eyer og boer, i Elleve Aar og er 31 Aar siden hand Kom till Hole at boe, og spurte hand sin Fore Mand (Formand) Botolf Andersen hvor hand skulle faa heske Trou, da sagde hand du skall drage op om Hole Støhlen, op i docken ud imod Svart hammer, meer har hand iche at vidne,
Lars Mæland fremkaldet svarede hand har iche videre at forklare, endsom forhend af ham scheed,
Siur Røen fremstod, at hans Fader Peder Olsen Store Høen boede for 33 Aar siden paa Trint, et plads under Hole og hand fulte sin Fader til Hole, og spurte hans Fader bemelte Peder Hole hvor hand skulle hugge til Mærkes med Igdetvet da svarede Peder Hole, du skalt hugge Sicker og Fri til Svarte hammer, hugger du over saa bær det til Mødes med Igdetvet meere har Vidned iche til at sige, uden hand var paa en snes Aar da hand hørte det og er nu 53 Aar gammell, Citanterne tilkiendegaf at dette Vidne var Lars Holes Søster Søn som Vidned tilstod, og sagde at Prover med Størk Hole som er Larses Vær Søn,
Der efter bleve efter ofte og igientagen formaning om Eedens Jndhold og forklaring dem forkyndt \som tilforn om/ at udsige deres Sandhed, Vidnerne tilstod at Kunde og ville sande med deres Eed, Citanternes Een efter anden efter Loven aflagde Eed,
Citanterne var begierende Markeschelle efter deres Vidner meere end som Ret er begier de iche, det samme sagde og Lars Hole og forlangede at all Skougen maatte oversees, all Holes Eign og Mark,
Vidnerne blefve paa Rettens Vegne tilspurt at wiise os de Stæder som de har omforklared, og gammell Kan ved Skiæll mellem Igdetvet og Hole, og som Vj med Vidnerne ville forføye os til Mærckerne og var paa Veyen, saa sagde Lars Hole og hans medfølgere at de ville gaae deres Wey, derpaa blef Hole Mændene af Sornskriveren paa Rettens Vegne tilsagd at blive

1725: 305

1725:

tilstæde saalenge Kongens Rætt udj denne Sag blef forhandled saa fremt de ey ville mod Lougen og Retten findes opsættsig, og til overflød lod Vj Lænds Mand Wicking Tvilde og dend Laug Rættes Mand Wicking Øyre (Øgre) gaa efter dem og advare dennem, men de gik deres wey fra Retten og blef borte,
hvorpaa Rettens Vegne Vj forføyede os med Vidnerne som deres Eed hafde aflagd, og andviste os det Stæd gl: Brue Støe, som Knud Øen, Johannes Larse/n, Stepfen Lund og Jomar Halvorsen under deres Eed sagde at de veed dette er Stædet, de andre sagde sig iche vist at vide derom men hafde hørt det, derefter følgede Vj Vidnerne op efter till hvid Steenen

Kaldet, siden i Søster hougen, saa op till Nun furren, og end Lien igienem ned efter til Løch Elven Kaldet hvor Vj da ved Løck Elven udj En Jord fast Steen hugde En Gloppe det første Mærke mellem Igdetvet og Hoele, derfra det Andet Mærke En huggen Gloppe udj En Jord fast Steen og i første hougen fra Elven og første Mærke, derfra gaar det i den 3die hugne Gloppe udj Leeted Kaldet, ved Hole hofden Kaldet, fra dette Mærke gaar det lige udj Nun furren som er og staar Rett udj bytted mellem Igdetvet og Hole, og bliver herefter det Fierde Mærcke som tilforne, Neden for denne Furre hvorudj blef af os huggen en Skure mod de bemefnte Mærker, blef af os nedsatt En Mærke steen med Kull underlagd og sine Vidner hos satt, staaende J Nun furre breken Kaldet, derfra J det 6te Mærke Een af os hugne Gloppe J En Stor Jord fast Steen liggende i Bredle hougen under Markesteene/n Kaldet, fra dette Mærke gaar det udj det 7de Markeschiæll En Gloppe som Vj hugde udj En Stor Jord fast Steen, og Søster Steenen Kaldet som ligger over for Søster hougen, fra dette Viser op \efter/ og Neder till det 8de Mærke Een nedsatt Markesteen med Kull under og sine Vidner staaende neden for Leeted paa Søster hougen, og Viser fra sig J hvid Steenen, herudj Vidsteene/n paa Nordre Eende blef En Gloppe som sidste Mærke af os huggen, og Viser neder efter till

1725: 305b

1725:

og ved Brue Sthøe Kaldet, i dend hos løbende Elf melle/m Hohles bøe Gierde og benefnte Bru Støe som er sidste og Ende bytte udj denne paastefnte Skoug og udMark her paa denne Side til Igdetvet,

Og Tog dagen Ende med denne wores Forretning saa Vj begaf os da till Aastedet Igdetved igie/n,

Dagen efter d: 15de Junj betientes Retten igien paa Igdetvet,

Saa blef og af os besigtiged efter Citanternes paastand dend Skoug Skade Hole Mændene, som de har Stefnt paa med Skoug hugster hafde forgangen Aar giort Citanterne og befindes der meget huggen udj Igdetvedts Skoug saa een Stor Kull Mile, hvilcken Skade Kand Kand!! i Minste Maader andsees for En Rixdahler, og er tvert over Igdetvedt Teyen, op under Øgter hougene Kaldet, Hvor Parterne paa begge Sider møtte, tillige med Vidnerne som i gaar med vare,

Citanterne tilspurte Hole Mændene om de tilstaar at have hugged forgangen \Aar/ og Kulled der oppe i deres Eign som hører Igdetved till,

de Jndstefnte svarede at de har hugged og formeen at være deres gl: Kand og bytte,

Parterne bleve tilspurt om de hafde Videre at i Rette føre hvortill Citanterne svarede Ney og at de skiød sig under Loug og Rætt at faa deres Eign og Mark fredet, og de Jndstefnte Svarede at de hafde ey videre mend begierte dom beskreven,

Citanterne til Kiendegaf at Hole Mændene hafde fælles Fæe beite med dem, paastod Processens bekostning,

Da blef for Rætt Kiendt Dømt og Afsagd,

Denne Sag som Eyerne til denne Jord Igdetved med sine Leylendinger befunden andleediged ved Rætten at afhandle lade, har sin opRindelse og foraarsaged af dette, at de Jndstefnte Hoele opsiddere har uagted gammell Kan og bytte forgangen Aar udj denne Jords Skoug og Udmark brugt Vedhugster og Kulde!! (Kull) bræn[ding]

1725: 306

1725:

og tilegned sig det som Hoele icke tilkommer, og lenger endsom de tilhører, Saa haver Vj nu efter Vidnernes Eedlig forklaring og videre andvisning i Gaar udj samme Vidners og Citanternes overværelse, saasom de Jndstefnte Hole opsidere med deres følge absenterede sig,

da nøye efterseed og befared de omVundne gamle Kann og Stæders bytte mellem denne Jord Igdetved og Hoele, og da till Markeskiell Louglig forretted efterskrefne og forhend benefnte Mærker, som ere 6 hugne Glopper 2de Marke steener og Nun furren andseed at blive herefter som tilforne Et gammelt Mærke, og Viser dise Marke skiels Mærker fra og til sig mellem Igdetved og Hole saasom af Elven ved gamle Brue Støe Kaldet, derfra op gaaende paa denne og yttre Side, Eyer Igdetved paa yttre Side og høyre haand som melt igiennem dend paastefnte Lie neder udj Løcke Elven, saavit de andre uden for liggende Jorder Kand til Mødes Eye, og Hole paa dend anden Side og Venstre haand op gaaende dise Markeschiæls bytter ligesaa ned udj benefnte Elv, som herefter bliver dise 2de Jorder till Loulig Skiæll og bytte, Vell befindes af Lars Holes anddragende og forrestilning, at hand siufnes Igdetved hafde meere udj Skoug og Mark endsom Hoele, men forbigaar hvad som andre hos liggende, baade Sellie og Arnetved med fleere Kand til mødes Eye med Igdetved udj dend nu fra Hole Loulig udsteente udmark og Skoug, hvorpaa icke er Stefnt eller vedkommer denne Rettergang, ey heller hvad det Plads Løcken andgaar, saa at Vj wed denne Rettens forhandling har befared at naar hver sit af andres bliver udSkifted Igdetved icke meere haver endsom paa deres Lod tilkommer, og Hole saavit nu er de fra Igdetved udsteened udj Skoug og udmark haver sin Rette tilhørende deel, saa at Holes

1725: 306b

1725:

opsiddere herefterdags icke bør Komme uden for og over for nefn[t]e Marke skiæls bytter paa Nogen andens Lod og Rette tilhørende deel, Mend Fæe beite som forhend til fælles Sammen har Hoele opsidderne med denne Jord Igdetved, som Citanterne hverken ved Stefne Maaled paataler eller dennem formeener, saa det herudinden med Sambeite bliver som tilforne, Altsaa efter Vidnernes Edlig Forklaring og videre andvisning J gaar ved denne Rettens forhandling, Kiendes for Rett og billigt, at de Jndstefnte Hole opsiddere herefterdags alldeeles med Skoug brug bør at holde sig fra dend nu Igdetveds tilhørende og udSkifted Eign under 3 Lods Sølfs bøder hver gang nogen af dennem dermed betrædes og Louglig overbevises, foruden videre bøder efter Louvens allerNaadigste meere bydende, og bør Parterne paa begge \sider/ at holde sig Rettens nu forrettede Skiæl og bytter efterRetlig, J det øfrige saasom de Jndstefnte Hole Mænder har udj Igdetveds Skoug giort Citanterne Skade, og foraarsaged denne Rettergang, saa findes og for Ret og billigt, og dømmes at de baade bør betale til Citanterne udj Skoug Skade med LandNam 1 Rd: 3 mrk:, og udj denne forvolte Processes bekostning 5 Rd: tilsam/men Sex Rd: og tre Mark, alt inden 15 dager under Nam, hvorimod Citanterne efter Kongl: Allernaadigste Reglement af 24 Febr: 1708 fornøyer Sornskriveren med 6 Rd: 5 mrk: 4 s:, saa og foruden hver af Loug Retted 2 mrk:, Alt sammen som forhend Melt Kiendt og Dømt af Parterne paa alle sider at holdes og efterKommes under Lovens bydende og adfært det till bekræftelse under wores Signeter,

Dend 15 Junj var Retten betient paa dend Gaard (Igde?)tved, till Skifte og Markeschiæls bytte udj Ud(Mark) med Skoug, hvorom de som Leylendinger (paa?) Igdetvet Halsten og Iver, og paa Sellie Knud

1725: 307

1725:

Siursen, saa og paa Arnetved boende Sylfest Siursøn og Lars Larse/n for Retten med hverandre ware Samstemmig, og sagde at have dertill deres Eyere Hans Lunderwigs Forlof, og videre efter i Rette lagde hans bref dat: 8 Junj nest afvigte, wille self være til andsvar at de ey widere endsom gammell Kann og brug mellem sig forlangede udskifted, og at deres Eyere

der med ere og fornøyede, Retten betientes af efterskrefne Laug Rettes Mænd, som folio 302 andført,
hvorefter Vi begave os med Parterne først at uddeele mellem Sellie og Igdetvet, og udj foreening mellem dise 2de Jorders opsiddere, samt Rettelig een hvers deel som mellem treffed, saa begyndes udj samme udMark og Skoug Skiæll og Skifte mellem Igdetved og Sellie neden ved Elven Først Een Gloppe huggen udj Een Jorfast Steen {Quilling} Quit hvell hammeren Kaldet, derfra udj dend 2den Gloppe i Lille Saat Steenen, fra dend forbj Store Saaten udj dend 3die hugne Gloppe i Een Steen liggende udj Quit hvell Docke/n Kaldet, derfra op efter udj 4de Mærke Veed hugst Gloppen Kaldet saa udj 5te Mærke En Nedsatt Markesteen med Kull under og sine Vidner J Myrhøllen, og Siden udj det 6te Mærke En Vinkel Gloppe som Et L hugged udj En berg Nouv paa yttre Øgter Houg Kaldet, hvilcket oven till er Ende bytted, og Eyer Sellie paa dend høyre Side op Efter ved forskrefne Mærker, som dise 2de Jorders opsiddere herefterdags holder sig efterRetlig, om Gierde at vedlige holde neder ved Elven for udmarken, saa bleve de foreened at Sellie Manden vedlige holder samme Gierde herefter som tilforne, og Igdetveds Mændene sit efter gammelt, og om Knud Sellie behøver Gierde Vaand till Gierdet saavit det gaar paa Igdetveds Teyen, saa nyder hand hos Igdetveds Mændene med deres Minde som hand skall bede dem om, dertill i deres Tey nest hos staaende Skoug, Ellers iche at maa hugge hvilcket alt de Stadfæsted med haande baand, Om denne dags Forret-

1725: 307b

1725:

ning bleve de og foreenede at Knud Sellie betaler 9 mrk: og Igdetvedt Mændene 9 mrk: till Sornskriveren og Laug Retted, det alt under Lovens bydende og adfærd at holdes og efterKommes,

Dend 16 Junj blef Retten igien betient paa dend Gaard Sellie udj Holbøyder Otting paa Woss, medVærende forhend paa folio 302 indførte Laug Rett, og till at bytte udMark og Skouge Teyen mellem bemelte Sellies og Arnetveds Opsiddere, hvilke Naufnlig Knud Sellie, Sylfæst og Lars Arnetved medvare, og med hver andre foreenede,
hvorefter blev af os Louglig Skiæll og Skifte mellem dise Jorder forretted, saasom først Hugte Vj udj En Jordfast Steen liggende Ved Gierdet tet ved Elven staaende, En Gloppe Kaldes Gaas Ende Gloppe/n, 2det Mærke opgaaende Er Hegge Steen Gloppen Kaldet, Derfra op efter det 3de Marke skiæll Hvide Skarf Gloppen Kaldet, Viser op fra sig udj 4de Mærke Leene Holl Gloppen Kaldet, 5te J En af os Nedsatt Marke steen med Kull under og sine Vidner hos, Staaende udj Øfste Leehall Kaldet, derudj hugged en Gloppe som det bogstaf T, der viser paa dend Eene Side till Sellie byted mellem Igdetved, og dend anden Side till Hommedahls bytted, saa denne Markesten er Ende bytted oven till mellem Sellie og Arnetved, med betalinge/n for denne Aasteds Trette og Forretning blef saaledes slutted mellem sig self at Arnetveds Mændene betaler saasom Sylfest 8 mrk: og Lars 4 mrk:, og Knud Sellie 1 Rd: hvoraf Sornskriveren efter Kongl: Reglement nyder 2 Rd: og Laug Retted hver En Mark, altsammen fornefnte deres forlig at holdes mellem [dem]? Ubrødelig under adfært efter Loven,

Anno 1725 Mandagen d: 16 Julj blef Rætten betient paa dend Gaard Rønnestrand udj Gravens Sogn og Hardanger beliggende, hans Kongl: May:t tilhørende og en Assignert Officer Gaard, samme Gaards Huser og brøstfeldighed at besigte og taxere hvilcken Velædle og Velbyrdige Hr: Capitain Mølle[rup] nu bebor og till dyrckning dette foraar har

1725: 308

1725:

andtaged, som des aarsag denne forretning har værеd forlangende hvorom høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution saaledes lyder, Retten medbetientes af efterskrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd Iver House, Jon Seim, Iver Neseim, Siur Spilde, Per Saaquitne og Peder Kierland efter Lovens Maade opnefnte,

dernest i Rette lagde Hr: Capitain Møllerup hans Skriftlig Stefning med dend Jndstefntes og fleeres paaskrift saa lydende,

Paa Kongl: May:ts Fogeds wegne møtte Lænds Mand Siur Leque,

Dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hans Vegne, saa var iche heller Kals Mændene til Stæde, og saa til kiendegaf Iver House, Jon Sem, Iver Nese/m og Siur Spilde/n at de vare udj Skyld og slegtskab med dend Jndstefnte,

Hr: Capitain Møllerup til kiendegaf at de kommer ham heel ubeleyligt formedelst at det er nu paa tide/n hand skall have sit høe udj Laden, ville wære fornøyed med hvad Retten giør, saasom hand forlanger ey andet endsom hvad Rætt og billigt er, og paa det hand Kunde faa Repareret Laden formeente hand samme at blive besigtiged,

Forafskeediged

Som dend Jndstefnte iche møder ey heller lader nogen paa hans Vegne wære tilstæde saa Kand Rettens forhandling formedelst ovenbe:te omstendigheder ey forretages, og derfor udsættes Sagen till dend 20 Augustj nestkommende Stefne Maaled igien at blive forkynt og det Louligt for dend indstefnte Iver Torese/n, saa paaleges og Lænds Manden paa egen bekostning at tilsige et Upartisch og Ubeslægted Loug Rætt i stæde/n for de som ere beslægtiged samme tid her paa Rønnestrand at møde at!! till Rettens Lougmæsig afhandling.

1725: 308b

1725:

Dend 26 Julj blef holden sedvanlig Skatte og Sage Ting med Gravens Tingslaugs Almue udj Hardanger paa Ting Stædet Eye, overende!! (overværende) paa Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsens wegne hans Fuldmegtig Tiener Niels Bager, Lænds Mand Siur Leque, og efterskrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd, Jon Seim, Tore Lione, Iver Nessem, Anders Wambem, Anders Scheye, Peder Kierland, Anders Lione og Lars Følckedahl, foruden tilstæde denne faae Almue som Tinged søgte,

Da efter Rettens Settelse udj Kongl: May:ts Høye Nafn som sedvanligt blef Allerunderdanigst Publicered

1: Kongl: Allernaadigste Forordning dateret Fredensborg dend 17 Maj 1725: at hvem som Kand oppedage og andvise nogen Sølf Ertz, skall være pligtige at andgive det ente/n for Stadtholderen, eller for Ober berg Amted paa Kongs[berg] det at anmelde, da om Ertzen befindes af dend Righed som udfordres skall Findere/n Allernaadigst blive efter Forordningens widere forme[l]d Recompanseret,

2: Kongl: Allernaadigste Skiøde udgiven till hans Excellence Hr: Stadtholder Ditlof Wibe paa det forhend værende Baronie Rosenthall i Bergenhuus Stift her i Norge for dend Summa 20000 Rd:, daterit Fridrichsberg dend 26 Martj 1725:

Videre Hørsomst oplæst Hr: Stift befalings Mand Undals Missive dat: Bergen d: 24 Maj 1725 till Fogde/n Oluf Larsen, andg: 2de Svensche Munster Skrivere naufnlig Samuel

Hagertz, og Hendrich Søfring som fra Sverrige ere bort Rømte, at paagribes og worde eftersøgd, hvor de Kand findes og opspørges,
Rente Cammeretz Placat dat: 2 Junj 1725, andg: at dend 26 September nestkommende skal deres Kongl: May:ts Jndkomster som tilforne har væred paa Forpagtning, till nye opbud og auction udj Rente Cammeret forretages, og til høystbydende efter Placatens og Conditioners Jndhold bortforpagtes for efterfølgende 2de Aar 1726: 1727: og 1728:
dernest publiceret høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution dat: 3 Novembr: 1724 paa Sr: Jan Grams Memorial dat: 20 Maj 1723 med Fogden Sr:

1725: 309

1725:

Oluf Larsens paategned Erklæring, hvorefter bemelte Gram er beskicked at være Gastgiver udj Ulvig Sogn, og blive maintinered ved de Gastgifverne forundte Privilegier,

Till samme tid og Stæd havde Peder Spilden ved de 2de Mænd Arne Saaquitne og Johannes Næsbøen ladet Stefne Ole Torgiersen Schaar for hand uden love!! (lov) og forlof har flægt nogen bast i Citantens Skoug omtrent Korsmill bill nestleden Vaar, derfor at lide efter Loven, saa og Stefnt ham for hand slog et Slotte Skaar uloved,
Dend Jndstefnte møtte iche, ey heller hans Forfald, Stefne Vidnerne bleve fremkaldet, og aflagde deres Eed forklarede at nu sidste Tisdag og 8te dager siden Stefnede de Ole Skaar og talede med ham self,

Forafskeediget

Som det befindes at dend indstefnte iche haver faaed 14te/n dagers Varsell som Loven Allernaadigst byder, saa udsettes denne Sag, at Citanten bør Lougligen Stefne saafremt hand agter sig nogen tiltale at have,

Hafde Anders Aandeland efter tiltale næstleden Vaar Ting og Laug dags opsættelse ladet i Rette Kalde Christopher Ødven,
Dend Jndstefnte svarede at hand iche var Vidende førend saa seent om Tingeds holdelse at kunde faa indstefnt sin hiemmels Mand, og vill hand Citanten Anders Hansen give ham sin Part i Tyse Sagen igien som hand overlod till hans broder Ole Hanse/n, og saa hvis Penge hand derforuden i Mellem Lag har leveret til bemelte Ole Hanse/n først 12 Rd:, og giort omkostning til deels opbygt Sagen igie/n, og svart store Skatter 1719 og 1720, naar hand Kand faa det igien saa vill hand overlade dend paastefnte Sag for iche at staa i Process,
Citanten svarede at paastaa eftersom Christopher Ødven har handled med fornefnte hans broder som en Umyndig, og hand var hans Curator og indted viste deraf, men er bleven forreslagen at dend var forpagted, hvorfore hand holder for det er et Ulofligt Kiøb, og Refererer sig til Lovens 3 bogs 19 Capit: 34 Articul, saavell som Lovens 5te bogs 3 Capit: 24 Art:, og derforuden holder hand for hand brugte dend som Ufrelst eftersom hans Søstre har icke faaed en schilling for deres andpart eller vidende

1725: 309b

1725:

at dend var bortsolt, men hans Moder solte sin andpart og har faaed derfor 15 Rd:
Christopher Ødven svarede hand var deromtrent 23 aar skulle formode hand var Myndig at Kunde selge saaso/m det iche var Odels Gods, men en Sag, eller Eyendeel som hand hafde Kiøbt dend ommelte Part af sin Moder, og siden efter dend tid solte dend,

Forafskeediget

Efter seeniste Rettens Kiendelse, saasom og Sagen udkræver Louglig oplysning {i denne Sag}, hvor af begge parterne er forredraged om dend paaskutte hiemmels Mand, saa bør

Parterne at forskaffe hans tilstaaelse og dend udkrævende oplysning til neste Ting, alt till Endelig doms paafølge,

Hafde bemelte Anders Aandeland Stefnt Lars Tvete efter forrige tiltale, og at andhøre Vidnernes forKlaring som naufngived,
dend Jndstefnte møtte og svarede at i druckenskab udj et Barsell Forleden Aar tredie Paaschedad!! (-dag), Kand hand have talt de ord til Find Lisebrecke og Anders Olse/n at om Find hafde en Streng Eyer lyte du bøxle igien og meer ved hand iche om, og war gandsche drucke/n det var paa A[a]ndeland, formod[ede] at blive friKient,
Citanterne formeente hand bør staae ved sine ord og svare dertill paastod Rettens Kiendelse,
Da blef Kiendt Dømt og Afsagd
Denne Sags oprindelse befindes at være skeed udj druckenskab og udj et Giestebud som er over Et Aar siden, endog forbigaaed dend paatale udj Rette tid som Loven befaler i fald det skulle wæred noged dend Jndstefnte paagieldende som aldeeles iche befindes, langt mindre sees at bevises, altsaa frj Kiendes dend Jndstefnte for Citanten[s] paastand og tiltale i denne Sag,

Saa hafde Magnus Børsem efter seniste Stefnemaal og i Rætte sættelse sidstleden Vaar ting, ladet i Rette [kalde]? Liones opsiddere,
Af de Jndstefnte møtte Andve Lione paa sin Moder og og!! Egne Vegne, saa og møtte tilstæde, saa og Iver, Anders Tostensen, og Tore Andvesen, mend

1725: 310

1725:

Niels fraværende,
Citanten forestillede at hand var forligt med Sahl: Torsten Lione om Koen som er en 10 eller [11]? Aar siden at hand skulle give ham 3 Rd:, og de andre grander skulle Citanten iche fordre, og fordj de satte et gierde op for som var en trang vey for buskabet og der hafde Kommed till og Jaged Koen ud i hamrer, at koen slog sig ihiell,
den Jndstefnte \Andve/ svarede at de satte Gierdet paa deres paaboende Gaard Liones egen tilhørende Grund, hvilcken Gaard Kongen Eyer, og som der har staaed Gierde, hvilcket gierde og blef afhugged, men iche af dem som opsiddere eller noge/n af deres Folck, og Koen weed de iche om, uden de har hørt at dend laae døed langt fra Gierdet, har og aldrig hørt eller afveed at dend Sahl: Mand haver loved Magnus Børsem nogen betaling for Koen, og ey heller skall det Kunde bevises,
Citanten tilspurte derpaa de Jndstefnte om de iche veed at Sahl: Torsten var forligt paa Leque derom, derpaa svarede Tore at hand Kand iche negte hand hørte de talte derom at Sahl: Torste/n ville give 2 Rd: og de andre opsiddere tilsam/men 1 Rd:, Iver svarede hand var og hos men det war i druckenskab, og de andre sagde de hermer det efter deres Sahl: Fader Torsten, men aldrig har de hørt noged derom, eller wæred paaKrafd nu udj 10 Aar side/n, ey heller førend Magnus lod Kræve det i Skifted, som de fremlagde Skifte bref dat: 21 Febr: 1724 hvor udj befindes at denne prætention er till Lands Lov og Rett hendvist,
Citanten svarede her paa at hand ofte har Kræved dend Sahl: Mand, og altid loved at betale, Kunde skaffe widner derom nembl: Anne Hovers datter Syse,
Parterne ved Samtale og Laug Rettes mellem handling bleve forligte, at opsidderne paa Lione betaler till Magnus Børsem 9 mrk: siger 1 Rd: 3 [mrk:] og og!! loved And(ers?) Lione at svare Magnus Børse/m till betalingen samme at indkreve og till ham levere, hver af dem hans Grander at betale efter anddeel som de har Jord till, hvorpaa de Stadfæstede samme deres forlig med haande band, og at herefter leve i fredelighed med hverandre,

1725: 310b

1725:

Hafde Magnus Børsem Stefnt Christi Warberg, og Halsten Garetun efter forrige tiltale neste Rattes dag,

Enken Møtte svarede hun som En Værløs Enke og hendes fattigdom er saa stor hun Kand iche Redde sig, dend anden møtte iche,

Citanten tilkiendegav at Lænds Manden og Elling Warberg war Stefne Mændene, af hvilcke dend sidste iche møtte,

Da blef forafskediget

Sagen beror til neste ting at Enken Kand have sin Laug Værge med sig, saa og at dend udeblivende Halsten som iche møder da igien Kand indstefnes som da haver at møde saa fremt hand iche ville undgielde, derefter som Kiendelsen var oplæst da blef Sagen forligt mellem Enken og Magnus Børsem at for hendes Fattigdoms Skyld med sine Smaa Umyndige børn, saa af Christendoms pligt eftergaf hand hende baade de 3 Rd: som [hand]? hafde laant hende, som og hans paatale udj denne Sag og herefter ey meere haver at fordre hos hende, derpaa hand hende gaf sin haand, og hun og tackede ham for samme Velgierning mod hende og hendes umyndige børn,

Till samme tid Havde Olmo Garethun Stefnt Christopher Ødven, for at hand hafde saaed dend Jord som hand hafde bøxlet og pløyed, udj dend Gaard Møchlethun i Eifiord,

Citanten var iche tilstæde men hans \Søn/ Magnus fremkom i Rette og paa Rettens tilspørsel svarede at være 24 Aar omtrent saa og at hans Fader var Gammell og Svag, hvorfor hand iche Kunde andtages, derpaa træde Anders Ondeland Citantens Svoger en fuldmyndig og forstandig Mand, og førte Sagen i Rette, og videre forrestillede at hand formente efter Loven at ligesom naar en Leylending giør mod sin Jorddrott, saa een Jordrott at maa lide igien naar hand fornermer sin Leylending,

Dend Jndstefnte Christopher Ødven møtte og svarede at Olmoe Nielsen Møchletun 1723 paa Matriculerings Tinged opsagde sin bøxell paa

1725: 311

1725:

dend paastefnte Jordepart, udj Siur Østensen Gelmo og Knud Svendsen Fet deres overværelse som vidner derom, der for neste Høste ting derefter saa bøxlede hand samme sin Eyende Jordepart til sin Søster Berrette Omunds datter som Eyer En tredie deel tilforne derforuden i bemelte Møchletun, og nu for nestleden Jul i Rette tid til overflød lod hand bemelte Olmo Loulig opsige, Ao: 1724 blef Jorden Steent og Reent imellem samme Olmoe, hans Søster og ham self uden gierds, og efter at det var udsteent og Rent begierede Olmoe at maatte beholde samme Jorde part som tilforne det aar 1724 saa ville hand godvillig overlade dend aared efter til Christopher Ødvens Søster Britte mod sin bøxell at igien faa hvilcket han belovede ham dog paa afregning, og derpaa sidstleden Vaar ting var Stefnt till afregning, og Har hand sine Vidner nu til stæde som hørte paa forliged, 1724 nembl: Iver Ourdall, Elling Ose, Endre Haldanger, Iver Lione, Torbiørn Ose og Daniel Bagne, som ere indstefnte, derom forklaring at giøre, og Olmo Garetun till at andhøre dennem, som hand begierte afhørt,

Citantens Fuldmegtig til kiende gaf at ville tage til Gienmæhle paa sin Svogers Vegne og andhøre Vidnerne,

Vidnerne blef af Retten fremkaldet, og møtte samtlig uden Daniel Bagne, de nærværende tilstod Louglig Varsell, For hvilcke Edens forklaring lydelig blef oplæst, og formaned om deres Sandheds udsigende, som og Sagt dem hvad Straf der følger paa for dend som iche vidner sin Sandhed, derpaa

Iver Lione fremstod aflagde Eed, og forklarede at da hand med de andre var forgangen aar war paa Møchletuns Steening, da hørte hand at Christopfer Ødven ville have Jorden, da gik hand vidned med de andre i Bøn at Olmoe skulle beholde dend det aar, og bemelte Olmoe var hos, og dermed blef det saaledes, og Olmoe sagde hand hafde aar og dag at Stefne det ind, Citantens Fuldmegtig tilspurte Vidned om hand iche [hørte]

1725: 311b

1725:

at Olmoe Sagde hand hafde Aasæde Ret paa Jorde/n og ville Stefne derpaa, Vidned svarede hand hørte det iche, Contraparten tilspurte Vidned om det iche hørte de blef forligte, at Olmoe skulle have sin bøxell igien ved afregning, og hans Søster faa Jorden som hand hafde opsagd, Vidned Svarede hand Kand iche mindes om Bøxelen, men hit at Olmo skule have Jorden det aar, meere Kand hand iche sige om end hand saa at Olmoe tog Christopfer \i haand/ paa forliget at hand skulle beholde Jorde/n det aar,

Elling Ose fremkom aflagde Eed, og forklarede at dend \tid/ hand war paa Møchletun forgangen Aar med de andre Laug Rettes Mænd paa Markegange/n da var Olmoe begierendes af Christopfer Ødven at faa beholded Gaarde/n \til/ det aar det tilkommende 1725, men formedelst hans bøn, saa blef de forlig[te] saavit at hand beholde Jorde/n det aar, uden saa at Olmoe Kunde winde det inden aar og dag, det hørte hand Olmoe hafde for sig med sine børn, til det første Spørs Maal svarede Vidned hand hørte det iche, lige saa Svarede Vidned til at hand iche hørte det ey heller saa at Olmoe gaf Christopfer sin haand paa forliged,

Endre Haldanger fremkaldet aflagde Eed, og forKlarede, at dend tid forgangen Aar paa Møchletun at Rettens Middel hafde udstent Jorden, da tenchte Christopfer at træde til den part som blef udsteent af Olmoes part, og dermed falt hand med de andre nærwærende i bøn for Olmoe at hand Skulle beholde Jorde/n det aar, og blef saa Christopfer og Olmoe forligt at Olmoe skulle beholde og Styre dend Jordepart det aar som nu er forfalden nembl: 1724, Derefter blef tilspurt paa det første Spørs Maal af Citantens Fuldmegtig, hvortill widned Svarede hand har iche hørt det, ligesaa paa det andet Spørs maal som og blef ham forrelæst, at hand ey heller hørte derom tale mellem dem, mend hand saae i Olmoes sin Stue hvor forliged skeede, at de Olmoe og Christopfer Ragte hver andre hænderne derpaa,

1725: 312

1725:

Iver Lione fremstod aflagde sin Corporlige Eed og derefter udsagde, at hand hørte at Christopfer Ødven og Olmoe bleve forligte, at Olmoe schulde beholde dend Jordepart som var udsteent af Gaarden Møchletun, det aar 1724, og det scheede denne forgangne Aar da Rettens Middel hafde udstent Møchletun, derefter som hand Ente sin forklaring, blef det første Spørsmaal hanne/m for[e]læst, derpaa Svarede hand Vidned at hand hørte Olmoe paastod og Sagde hand ville hafve Stefning derpaa og løse det ind, nembl: dend samme Jorde part som hand hafde forligt sig om, Till det andet Spørsmaal iligemaade, da Svarede Vidned hand hørte det iche om bøxele/n, og ey heller saa \hand/ at de Ragte hver andre henderne,

Torbiørn Ose fremstod og aflagde Eed, og forklarede, at hand hørte da hand med andre, Christopfer Ødven og Olmoe sad ved Bordet paa Møchletun i Olmoes Stue forgangen Aar 1724 efter at udsteeningen var giort, at Christopfer wille have dend Jordepart som blef Stent fra, og bad all Laug Retted, og blef saa Olmoe og Christopfer forligte at Olmo schulle dend samme Christopfer sin Part det aar 1724 {..} \beholde/, Olmoe hørte hand iche tale et ord, thi hand sad neden ved borEnde/n, og Olmoe og Christopfer var oppe ved dend anden borEnde, derefter till Citantens Spørsmaal Svarede Vidned hand hørte det iche af Olmoe, desligest til det andet Spørsmaal, Svarede Vidned at hand iche hørte eller saae det,

Derefter proponerede Citantens Fuldmegtig at Christopfer har beraabt sig paa Vidner ved opsigelsen, som hand maatte skaffe till Stæde,
Contraparte/n Svarede her ere Vidner som forKlarer forliged, dend sidste Contract ophæver dend første, og ville hand til neste ting producere hans Søsters bøxell Seddel,

Afskeediget

Sagen udsættes til neste ting, og paalegges det Ene udeblivende Vidne Daniel Bagne, wed Laug!!

1725: 312b

1725:

wed Laugdags forreleggelse at møde efter Stefnemaal i Rette sin Edlig forklaring at aflegge, saa haver og Parterne at fremføre deres bevisligheder i Sagen som de agter fornøde/n, og til samme tid og neste ting, alt till doms paafølge,

Dend 27 dito blef Retten igien betient som i gaar melt,

Hvor da i Rette kom paa Magnus Børsems Vegne og i Rette Kaldet Sagen som neste ting indstefnt af hans Fader Contra Ole Magnusen, og begierede opsettelse til neste Ting, at Kongl: May:ts Foged efter hans Faders formeening burde tale derpaa, hvorfor hand nu iche videre afveed, og hans Fader var hiem Reist, hvilcken opsettelse bevilges, og bør Parterne efter seeniste Rettens Kiendelse da neste Ting at møde, som dem herved paalegges,

Bemelte Iver Magnusen dernest i Rette Kaldet hans Sag seeniste Rettes dag indstefnt Contra Marritte Børsem og til Kiende gaf at hans Vidner hafde hand iche tilstæde, som hand seeniste Rettes dag paaschiød,
dend Jndstefnte Kone med hendes Mand Magne møtte i Rette og til kiende gaf ey herom at være vidende og bør det Loulig at bevise,
Citanten derimod svarede at det paaskudte vidne Elsebe har sagt det, og det andet som skall være hans Vidne Elin Lars datter, og meener det er 2de aar side/n, om hans Creaturer,
Parterne har iche Videre at indvende,

Da blef Kient Dømt og Afsagd,

Efter Sagens omstendighed, saa befindes dend mod Loven Stridig, hverken at maa andtages nogen Vidner udj, saasom dem der self har efter i Rette bekommene beretning wære[t] Aarsag till saadan Paasagn, som de Jndstefnte gandsche fragaar, og benegter sig ey schyldig udj, thi fri Kiendes de Jndstefnte for saadan Citantens tiltale, som udj En ubevislig Sag der hvercken Kand Loulig bevises, heller i Rette tid efter Loven paastefnt,

1725: 313

1725:

Eftersom ingen Sager war widere indstefnt, Saa Paa Fogdens Vegne tilspurte hans Fuldmegtig Samtlig Laug Rett og tilstædende!! (tilstæde værende) Almue, om nog/en af efterfølgende Kongl: Jndkomster her udj dette Tinglaug war falden eller betalt udj de 3de Aaringer 1721: 1722: og 1723:, saasom arveløst Gods, forbrudt Odels Gods, 6te og 10de Penger for uden Rigs førte arvemidler, forlofs Penger, Slags Maals bøder, item for\brut/ Hoved Lodder eller boeds Lodder, eller Straf bøder i andre Maader, Item om nogen Rødnings Pladser enten var eller er som for Skatt Kunde legges hvorved Matriculen Kunde forbedres ved, desligest om iche det Pladtz Teyen i Gravens Sogn beliggende schylder 6 mrk: er Self Eyers Gods, herom Laug Retted med tilstædende!! Almue svarede at ingen ovenmelte indkomster er de aaringer forrefalden, og dend Tey paa de 6 Marker tilhører Knud Hafaas og Asslack Selland,

For det Andet tilspurtes og om Fleere Hus Mænd de Aaringer her i Tinglauged befantes som nogen Skatt vare god for at give eller haver betalt uden de 4re Huus Mænd udj Sysendahl, som hver giver Aarlig 3 Mark, saa og om Tron Husmand her paa Eye boende iche Ao: 1716 var taxeret for 3 mrk:, men formedelst Søe Skade efterladt, og om hand nu herefter Kand svare Skatt, Hertill Laug Retted med de tilstæde værende \Svarede/ at ingen Huus Mænd befantes uden de Fire udj Sysendahl som har Skatted eller Skatte Kand, og Tron Hus Mand miste sin Jegt det Aar 1716 paa byReise/n, og En Mand blef samme tid \dermed/ hand har en gammell Jegt igien, og er en gammell svag Mand, og hans Kone har tilforn beded omkring i bøgden, uden paa nogle faaae Aar saa de iche Kand vide om hand Kand herefter svare sin Husmand Skatt,

For det 3die blef og Spurt Almuen og Laug Retted om fleere haver bøxled i de Aaringer nogen af Kongl: May:ts og Halsnøe Closters Jorde parter i dette Tinglaug, uden Anno 1721 bøxlet

1725: 313b

1725:

bøxlede Knud Halvorsen 18 Marker Smør og ½ buckskind i Øfre Torblaae, som betalte derfor 3 Rd: 4 mrk: 8 s: Item Magnus Arvesen samme Aar bøxled Smør 1 pund 1 ½ Marker, og 1 faarSkind i dend Jord Hougnes her i Gravens Sogn \og har gived 4 Rd: 1 mrk:/ saa og Andve Torstensen bøxled og 1721: ½ Løb Smør i dend Jord Lione og gived derfor 5 Rd:, og Ao: 1723 bøxled Lars Larsen Smør ½ Løb 9 mrk: og ½ Hud i dend Jord Folckedahl \for 10 Rd:/ Hertill Svarede {og} Almuen at dem iche er Vitterligt om fleere bøxler at være falden de ommelte 3de Aar 1721: 1722 og 1723 endsom fornefnte Her i Tinglauged, at være falden, eller nogen widere Persohner haver bøxled nogen af Kongens Jorder,

Saa blef og Almuen tilspurt om icke dend Sag som for mange Aar [siden] Stod ved Spilden, iche er gandsche borte, og hvor lenge det er Siden at samme Sag blef Ruinert, og om dend igie/n icke Kunde opbygges, herom og Laug Retted med Almuen gaf til Kiende, at efter Soldatterne gik ud som er over 10 till Femten Aar siden blef samme Sag forfalden, og gandsche bort Reven, er og icke til nogen Nøtte at Kunde opbygges, saasom der er ingen Tømmer at faae till at Skiære paa, Er og et Ubeleyligt \Sted/ at opbygge igien, saasom inge/n Tømmer \som melt ey heller/ Kand bekommes fra Wosse Skougen og Stod paa Liuse Closters Grund, og ingen er som Kand og vill bekoste nogen Sag at holde ved lige, alt men[s] Sagen Stod fick den Tømmer fra Vosse Skouven, mend nu Kand iche faaes der meere,

Fogdens Fuldmegtig herom begierede Tings Widne beskreven,

og som inted videre war at forrette saa blef Tinged opsagd,

Anno 1725 dend 31 Julj betientes Retten paa dend Gaard Age, her i Ullensvangs Kircke Sogn og Hardanger beliggende, till at Siufne og besigtige dend Skade bemmelte!! Gaard ved Field skreede og Usædvanlig Vandløb har taged

1725: 314

1725:

hvorom høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens tilladelse som i Retten med forregaaende Memorial blef oplæst lyder som følger, Retten medbetientes af efterskrefne Laug Rættes Mænd Jacob \Huus/ paa Brynild Tioflots Vegne, Knud Jaastad, Helge House, Omund Lofthuus, Ole Jaastad, Poul Langesætter for Lars Degrenes, Jon Øfre Quale paa Jon Quitnes Vegne, Ole Luttre for Knud Hofland,

Saa blef og i Retten oplæst Det Høy Kongl: Cammer Collegj Skrivelse till Stift befalings Manden dat: Rente Cammeret d: 27 Janv: 1725: Paa hvad Maade de befaler affeldings Forretningerne at være indRetted og lyder saaledes,
X vid: intra
Opsidderne paa denne Gaard vare alle nærværende som ere Ole Bergesen, hvis brug Skatter af 3 Løber Smør og udj Landschyld efter dend gl: Matricul 2 Løber Smør og 1 td: Salt, Er self Eyere, og dend halve deel for sin Søn Jon Olsen afhend, Johannes Larsen Eyer og self sin paaboende part 2 Løber \og 2 huder/ i {Skatt} \Landschyld/, og 2 L: 2 pd: 6 mrk: udj Skatt, Lars Olsen i lige maade Self Eyer for 1 Løb Smør og ½ td: Salt udj Landschyld, og \er/ 1 ½ Løb udj Skatte Skyld, Ole Larsen ligeledes self Eyende 1 L: ½ td: Salt udj Landschyld og 1 ½ Løb Smør Skatter hand af, derforuden Leylendinger Asbiørn Larsen bruger 1 Løb Smør og 1 hud, Skatter af 1 1/3 Løb 3 Mrk: Sm: og Lars Asbiørnsen 1 L: Sm: 1 hud Landschyld, og Skatterne!! (Skatter) af 1 1/3 Løb \og 3 mrk:/ Smør, saa denne Jord udj alt er efter dend gamle Matricul udj Landschyld 8 Løber Sm: 4 huder og 2 td: Salt, og udj Skatte Skyld 11 Løber 1 pd: 12 Mrk: Smør \og saaledes ved den gl: Matricul fælt ½ Løb Sm: udj Nedre thuned men/ efter dend nye Matricul var dend hverken paalagd eller fældt, og beboes af 7 Mand, de 5 Self Eyere og 2de Leylen-

1725: 314b

1725:

dinger saaledes efter en hvers forklaring, og tilkiendegaf Leylendingerne at have gived deres Eyere Kari Hovigen og Gietle Hammeraas som ere udj Sundhordlens Fogderie boende, betimelig tilkiende om denne besigtelse forretning at lade nogen møde, men hafde gived denne/m Fuldmagt og Svar at være fornøyed med hvad Retten Loumesig forrefant,
Paa Fogdens Vegne møtte hans Fuldmegtig Tiener Wilhelm Kofod, og paa sin Principals wegne forrestillede, at Rettens Middell ville have i agt om noged af dend Skade som scheed er stod till at forbedres, saa og at hans Kongl: May:ts Interesse maatte beoobagtes!!, og paa alle sider i billigste Maader medhandles,
Opsidderne paa Egne Vegne med beklagelse war begierende at dend deres paaboende Jord overgaaende Skade som skeede nu Kort for Jul nest afvigte maatte af os tages udj Grandschning og besigtelse, hvorefter de formodede at Skee Loug Mesig affælding og hvis Rett er,
Derefter haver Vj i dag forføyed os saavit dagen tilRegte, som og dagen efter dend 1ste Augustj at Siufned og begrandsched dend Store Skade denne Jord haver taged ved fieldskreederne og UsedVandligt Vandløb, og saaledes har befundet dend som dend og i sig self virkelig befindes, at denne Jord som har oven for sig farlig og Store Fieldet, udj hvilcket høyest oppe, hvor dend Store Snee som aarlig ligger og ey bortgaar har dend deraf først sin oprindelse, at samme Steds hvor i fra af arilds tid har gaaed en gammell field Elv eller beck, tildrog det sig nestleden

1725: 315

1725:

Aar omtrent En Maaned for Jul at nyKommen Snee meget paafaldt, og der paa strax følged eet meget Reign veyr som Continuerede, hvorved dend Ny og Gamle Snee over og Under samlede sig till et Stort Vand, og derved af dend Gamle Elve bæck tog sit udbrud paa Sex Stæder af Fieldet, udførte med sig da Skreederne nedløb først en Stor haaben Store Steene og field Grus medtaged og saaledes side/n overgaaed udj denne Jords beste hage eller Fæebed, der aftaged Skougen baade af Løf saaso/m birke trær foruden andenslags af Hasell og Aalder, og det paa Sex Stæder samt en Udslotte eller Enge bøe, har saa siden iligemaade udbrudt og overløben over denne Jords Eng og bøe, og til slutning af 2de Agre udtaged en

Stor deel, og paa alle stæder igien lagt med Rødder, Store Steene og Grus opfylt hvert Stæd, som iche er at Rødde eller forbedre, til med paa samme Stæder ere nu dise bæcker Rindende som tilforne ey war, hvilcke og er forventende aarlig naar de af Vand woxter bliver Store da nedfører paa dise Stæder end meere Sand, Steen og Grus, af denne Skade er og Et Stæds \derforude/n / tilsiufne, at dersom Gud iche Naadelig hafde afværged dens Løb, at dend \ey/ var Kom/men \ud/ for Et der neden under liggende Field, saa ha[f]de denne Skreede overgaaed Gaards Huser, og giort end Større Skade baade paa Folck og Creaturer, og som der er ingen Raad till oprydning eller forbedring paa Skade/n som i sig self er skeed, saa Kand efter all billig Mesig Skiøn saavit Ager og Eng med Løf Skoug hvoraf Smale Creaturer Kunde fødes, dog iche andseed dend Skade paa Næver og brendeveed er taged, ey ringere andseed som dend og er i det mindste paa denne Jord ved samme Fieldskreeder bortaged og til indted giort, over alt 4 tønder bygkorns Afling siger Fire tønder udj Ager og udj Foster Land af høe \til/ 7 Kiørs foster, forude/n af Smahle Creaturer, saaso/m Faaer og Giedder paa 6 Kyllag eller 72 Støcker, og Aftaged udj Mindste Maader bliver 1 Løb 1 pd: 12 mrk: udj Skatte og Landschyld, saaledes deraf har en hver opsidder faaed Skade paa deres Jordebrug, Nembl: Ole Bergesen og hans Søn som self Eyere

1725: 315b

1725:

haver taged Skade udj Skatte schyld 1 pd: 12 mrk: og udj Landschyld for lige meget, Johannes Larsen haver mist 1 pd: [1/2 hud]?, Lars Olse/n ligesaa 12 mrk:, Ole Larsen og 12 mrk:, Asbiørn Larsen der er en Leylending haver taged Skade 12 mrk: Sm: og Jon!! (Lars?) Asbiørnse/n 12 mrk: Smør saasom Skaden saaledes over hvers Jordepart er gaaen og foraarsaget derved dise 2de Leylendingers Eyere, saasom Karj Hovigen der Eyer udj deres brug 1 Løb 1 pd: Smør og 1 1/3 hud Mister her efter Landschylde/n af \16 Marker Smør og/ 1/3 hud, og Gietle HammerAas af sine Eyende 2 pund Smør og 2/3 hud haver forlist \8 Marker Smør og/ 1/6 huds Landschyld, saa at denne Jord Age, der tilforne har wæret lagt udj Landschyld 8 Løber Smør 4 huder og 2 td: Salt, og udj Skatteskyld 11 ½ Løb nu herefter icke efter anddell Kand høyere være end som udj Landschyld Species 6 Løber 1 pd: 12 mrk: Smør 3 huder og 2 td: Salt, udj Skatteskylden Kand dend Ey høyere giøre Skield for herefter endsom 10 Løber, hvoraf en hver opsiddere som oven forklared som self Eyere udj deres Landschyld hos sig self afgaar, og de fremmed MedEyere deres andpart efter dend Gamle Matriculs Aftag udj Skatten, saasom denne Jord Umueligt herefter Kand taale enten at Skatte eller udj Landschyld give høyere endsom melt, og da saaledes, Nembl: Ole Bergens!! (Bergesens) Jordepart udj Landschyld 2 pd: 6 mrk: Smør og En half tønde Salt, og at Skatte af 1 L: 18 mrk:, Jons brug 2 pd: 6 mrk: Sm: og ½ td: Salt Landschyld, og Skatter af 1 L: 18 mrk:, Johannes Larsens Jordepart 1 L: 2 pd: Sm: 1 ½ hud, udj Landschyld og Skatter af 2 L: 1 pd: 6 mrk: Sm:, Lars Olsen giver saaledes efter Aftaget Landschyld 2 pd: 12 mrk: Sm: og ½ td: Salt og Kand \den/ Skatte af 1 Løb 1 pd: Smør, Ole Larsens Landschyld 2 pd: 12 mrk: Sm: ½ td: Salt, og at Skatte af 1 Løb og 1 pd: Smør, Asbiørn Larsen Leylending Kand iche give meere udj Skatt endsom af 1 Løb 15 mrk: Smør og till hans Eyere Landschyld af 2 pd: 15 Mrk: Smør og 2/3 hud, Lars Asbiørnsen ligesaa Skatt af 3 pd: (= 1 Løb) 15 mrk: Sm: og Landschyld 2 pd: 15 mrk: Sm: og 2/3 hud, som da er Affeldet paa denne Jords 2de thun, udj Land-

1725: 316

1725:

schyld Species 1 Løb 2 pd: Smør og 2/3 hud, og udj Skatte Skylden 1 Løb 1 pd: 12 mrk: saa at da igien af opsidderne hver Skatter som forhend forklared, og \at/ denne Jord ey høyere Kand taale at Svare herefterdags, som dend nu befindes udj sin Ager og Eng, Skoug og

Marck, men Skulle som Gud Naadelig forbyde denne Skade herefter meere af saadan tilfælde tiltage saa lever en hver udj det allerunderd:ste haab om dend høye øfrigheds Naade at opsidderne nyder da aftag for hvad som scheer, hvilcket af os dog hverken er andseed eller taged udj betragtning nu till Ringeste Afgang udj denne vores Forretning, men den Affald efter dend befundne Skade og Jordens tilbage værende godhed skeed og Skiønned, hvilcket wj efter wores Ringe Skiøn og som Rettest at være befunden, af os som Laug Rettes Mænd under wores Eed bekræfter, med under trøgte Signeter Saa Sandt hielpe os Gud og hans hellige Ord, Actum Anno, Diebus, et Loco ut supra,

Anno 1725 dend 2 Aug: holtes sedvanlig Sage og Skatte Sommer Ting paa dend Gaard Hesthammer med Kintzervigs Tings Almue udj Hardanger, overwærende paa Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsens wegne hans Fuldmegtig Tiener Niels Bager, Lænds Manden Jon Øfre Quale, og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænds, Torgiels House, Jacob Huus, Poul Langesætter, Jon Wines for Jacob Rogde, Omund Lofthus i afg: Samson Tochems Sted, Siur Tveet, Ole Olsen Espen, og Helge House for Tore Vasthun, derforude/n paa Tinged tilstæde dend Almue som Tinged Søgte,

hvorsomhelst efter Rættens Settelse udj Kongens høye Nafn som Sedvanligt, blef først Allerunderd: publiceret de Forordninger og Documenter som folio 308 findes Extraheret,
Derefter blef Kongl: May:ts Skatter oppebaared og med dise/n anammelse fortfared,

1725: 316b

1725:

Till samme Tid og Sted hafde Kongl: May:ts Foged ladet Stefne Peder Jaastad og Christen Berven for Slagsmaal med hver andre, til Vidne Johannes Age og Siur Hougse,
Af de indstefnte møtte ingen uden Christen Berven, som sagde sig iche at have wæred i Slags maal,
Stefne Vidnerne Lars Helleland og Torgiels Jaastad aflagde Eed og forklarede at have Stefnt Peder Jaastad og Siur House, Louglig til dette ting, Lænds Manden udsagde at have Stefnt Johannes Age, mend hafde nu iche sit Stefne Vidne Ole Larsen med sig,

Afscheediged

Till neste Ting bør dend Jndstefnte Peder Jaastad at møde som gives herved Laugdag, som og Vidnerne efter Loulig Varsell, til samme tid haver og Christen Berven at være tilstæde, alt under Lovens bydende, till Endelig Doms paafølge,

Hafde og til samme Tid og Sted Stefnt Iver Midnes for Ords udgydelse mod Torbiørn Ounes, og samme til Vedermæhle,
Jngen af den!! (de) Jndstefnte møtte, Kals Mændene Jon Øfre Quale og Poul Langesetter Edlig forklarede Louglig for dend Jndstefnte at have forkyndt Stefnemaaled muntlig,

Afskeediged

Iver Midnes paalegges till neste Ting under bøder efter Louven at møde og Sagen at tilsvare, saa bør og Torben!! (Torbiørn) Ouenes at wære til wedermæhle,

Hafde Knud Omundsen BratEspen, paa hvis Vegne hans Morbroder Haagen BratEspen møtte og Sagen i Rette Kaldet, Jndstefnt Klockeren til Kintzervig Gield Lorentz Kiøpke fordj hand har levert ham 14 Rd: udj bøxell for 1 Løb udj Gaarden Maackestad, som Sahl: Villigk har brugt, og opsagd for denne Knud,

Dend Jndstefnte møtte, og proponerede at hand formeente sig bøxell Raadig til samme Jord Maacke-

1725: 317

1725:

stad som er en benificered Klocher Jord til 2de hans Formænd efter Loven at bør have frihed, med mindre nogen anden findes som Kand bevise sig berettiged samme at bort bøxle, Pengerne er nedsatt hos ham paa dend maade at naar hans Fader wille opsige dend for sit barn, og formeente at om hand ville opsige Jorden stoed det iche til ham, mend till hanne/m som Klocker hvem hand ville unde dend,

Parterne blef tilspurt af Retten hvem Jorden hører till, hvorpaa Klockeren svarede hand formente dend hørte Kongen till, Citanten formente dend hørte Ullensvangs Kirke eller Prousten [til] som haver Kiøbt Kirkerne og ville faa vidskab, hvem som det tilKommer at bøxle dend,

Parterne paastod dom, og derforuden paastod Klockere/n sin[e] omkostninger udj Processen,

Kiendt Dømt og Afsagd

Lovens 2den bogs 15 Capit: 7 Art: som og det paafølgende samme bogs 21 Capit: 20 Art: Allernaadigst forrefinder og befaler, hvorvit Klockerne paa Landet skall nyde deres boliger till besiddelse men ingenlunde tillader dem nogen Jord enten Kongens eller Kirckens at bortfæste eller bøxle, hvilcket alleene vedkommer dend som hærlighede/n i saa fald tilKommer, saa at Klockeren self maa bøxle og fæste ligesom en anden fremmed saadanne Jord som dem till besiddelse Kand blive forundt, thi sees iche at Klockeren haver Ringeste magt eller frihed at Kand bortbøxle dend paastefnte Jord om endschiønt den Kand være hans Klocker gaard som \dog/ iche bevises udj Retten, men bliver en tvist som hører till anden Sag og Loumaall hvem Retten haver, Altsaa Kiendes og Dømmes at Klocker Lorentz Kiøbke bør betale dend Jndstefnte sine 14 Rd: igien, og det inden 15 dager under Nam og Excecution efter Loven,

1725: 317b

1725:

Till samme Tid og Sted hafde Knud Lusand paa sin Søster Søns Vegne i Rette Kaldet Sagen, Torgield Asbiørnsen som hafde Stefnt Sylfest Alsager at tage penger for 2 Spand Jordegods i Jndre Alsager som Citanten formeener sig paa hans Kiereste eller Fæstemøes Vegne Odels og Løsning berettiged [til],

dend Jndstefnte møtte og svarede hand var Stefnt paa en Søndag, og det Jordegods som er stefnt formeener hand at være hans Odell og iche dend som Stefner, og er 2 Spand mindre endsom 1 Mark,

Stefne Vidnerne ware Ole Torstensen og Siur Lothe som for Rettem tilstode at det var en Søndags Aften de war og Stefned,

Forafskeediged

Som dend Jndstefnte iche er Louglig Stefnt, hvilcket Stefne Vidnerne self tilstaar, saa afvises Sagen till Louglig Kald og Varsell, og saasom det er en Odels trætte, da dersom dend som vill holde sig for Løsnings Mand agter sig Odell berettiged, og sin Sag Loulig Kand bevise, saa bør hand efter Lovens 5te bogs 13 Capit: 10 Art: at Stefne med Odels Stefning for Jul till Aastedet der for Sornskriveren og Mænd Tisdagen nest efter Paasche Ugen, hvor Sagen bør paaKiendes, Ellers som Stefne Mændene med Varselen saaledes har omgaaed, saa i hendseende till deres uvidenhed, forskaanes de for denne gang,

Knud Lusand hafde indstefnt Ole Berge i Quam boende at møde her i Rette og svare og betale ham først at hand iche fick sin fornøyelse for Godset i Nøsvig, som Lars Bergesen paaboer, samt videre at svare, udj Sagen, Hafde iche stefnt Lars Nøsvig.
dend Jndstefnte møtte iche,
Stefne mændene Jon Wines og Torgiel Assbiørnsen Eedlig forklarede at de hafde forkynt hannem Ole Lusand Muntlig Stefnemaal som nu nest afvigte Løverdag 14ten dager side/n,
Denne Sinde forafskeediged
Efterdj dend Jndstefnte Ole Berge er udj et andet

1725: 318

1725:

Tinglaug som Østensøe Skibrede boende, saa bør hand efter Lovens 1ste bogs 4 Capit: 8 Art: have 4 ugers Warsell, og som det iche er skeed, saa udsættes Sagen til neste Ting, til hvilcket Citanten hannem Louglig med 4re Ugers Varsell haver at Stefne, saa og bør indkalde dend omtaelte opsidder Lars Nøsvig, hvorefter da videre Kand gaaes hvis Loven byder,

Til samme Tid og Sted Hafde Prousten Hr: Magister Jørgen Brose paa hvis vegne Sr: Niels Bager i Rette møtte ladet Stefne Jacob Instenes, for at entvige een Slotte tey udj Jorden Instenes Prousten tilhørende, som hand haver tileigned og bemægtiged sig,
dend Jndstefnte møtte iche,
Stefne Vidnerne Jacob og Torsten Huus, dend første deraf ichun møtte hvorfor Stefne maaled ey Eedlig Kunde afhiemles,
Da forafskeediged,
Sagen udsettes till neste Ting, da at Louglig indstefnes og wed Stefne Vidnerne at afhiembles saa fremt dend Jndstefnte iche møder, til hvilcken tid da Stefne Vidnerne bør wære tilstæde, saafremt de iche efter Loven for udeblivelse will undgielde,

Till samme tid og Sted hafde Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, ved de 2de Mænd Lænds Mand Jon Øfre Quale og Arne Maackestad, ladet Stefne afgangne Vilick Siursen Maackestads Encke Torbiør Lars datter og Arvinger Ingelef Viglicks datter, at lide Dom om bemelte Døde Mands Legeme efter Loven,
Paa Kongl: May:ts Fogeds Vegne møtte i Rette hans Fuldmegtig Tiener Sr: Niels Bager, og proponerte at hans Principal udj følge af høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens høy Respective Resolution paa forregaaende Tings Vidne som i Retten leveret, hafde indstefnt forbe:te og formeente at samme Mand vell iche Kunde nyde for sit Legeme Kircke gaarde/n, war derud-

1725: 318b

1725:

inden dom efter Loven paastaaende, som Sagen i sig self Kunde befindes,
Paa dend Jndstefnte Enkes Vegne som Laug værge som og paa Arvingernes wegne, møtte Tollef Larsen Kraagevig vedstod Louglig Varsell, og til kiende give!! gaf at de hendschiød sig till det ergangne Tings Vidne og hafde end ydermere till bevis om dend døde Mands Store Svaghed af en overmaade Tungsindig og Vankelmodighed i sit Levende Live, og Raserie, hvorover disvær dend hendelse er skeed, hafde Jndstefnt, Torsten Omundsen Maackestad, Torsten Larsen Maakestad, Vicking Olsen Kambestad, Eedlig at forklare om samme benefnte Mands Elendig tilstand udj sit Levende Live, og begierede samme førte,
bemelte Vidner møtte for Retten tilstoed Lougl: Varsell, og Edens forklaring denne/m tydelig forrelæst som og formaned om deres Sandheds udsigende derefter blef

Torsten Omundsen for Retten indkaldet, aflagde sin Corporlige Eed, Forklarede at fra det første afgangne Mand Viglick Kom paa Maackestad at boe som Kand være 20 aar siden, og hand Vidned Kiente ham, har samme Mand alletid været udj sit Sind meget underlig af Tungsindighed, har altid naar de Kom samme/n Klaged sig udj sit hoved, og wæred saa Svemul som er lige som een der war iche ved sit Rette sind og være for sig self, Kville!! (ville?) iche Komme som Folck var, talte ingen till og svarede saa hend naar nogen talte ham till, hand Vidned saae ham aldrig lystig som nogen anden men altid Skrøbelig og Tungsindig, og nu paa et Aar var hand bemelte Mand Viglick langt meere, og end Skrøbeligere siden sidste Vaar Ting, og falt hend i Svaghed og holt mesten ved Sengen, hans Stiff Søn og andre hans Folck maatte og holde vagt over ham, og bortgiemme baade Øxer, Navere og andet Skarpt for ham, udj hvilcken Store Svaghed der og gik Kirkens bøn for hanne/m dend dag hand udj sin tilstand giorde Skaden paa sig, stod da Vidned paa sin Ager og dyrked dend, og saa Viglick Komme ud til sin Stiff Søn som Stod og Saaede, saa ham gaaende for ager Reenen, og et Stund derefter Kom Konnen ud og søgte efter sin Mand, og gik neder til ager Reenen hvor hendes Mand var hendgaaed, og da hun fant ham at have giort Skaden, da Raabte hun og Skreeg med Klagemaal, hvorover Vidned som

1725: 319

1725:

med fleere stod paa deres agre Kom neder og saae ham saaledes liggende at have Skaared sig i Struben med En Knif som laae et Støcke i fra ham, og er det wist og Sandt at bemelte Mand altid har været saa Ellendig af Tungsindighed og Svaghed, fuldkommelig og alt for meget disvær, Vidned blef derefter tilspurt, om hand var hos ham i denne sin Svaghed, den tid at Kirckens forbøn war begiert eller gaaen, Vidned Svarede hand war 2 ganger hos ham saapas paa En 14ten dager førend hand døde, og laa hand til sengs fant ham gandsche underlig udj hovedet, og at hand iche war ved sin forstand, hørte og at hans Kone og børn for dend aarsag hafde giemt alt skarpt bort, og forstoed det war iche Ret fatt med ham,

Torsten Larsen blef fremkaldet, aflagde sin Eed, og derpaa udsagde, at have Kient Wiglick Maackestad snart fra ungdom op, og mest nu i dend tid hand Kom till at boe som hans Grande for en snes Aar paa Maackestad, da altid seed og befunden ham som en Skrøbelig Tungsindig Mand altid som en Væmuul hendgaaed, hvilcket er som en der icke har sit Rette Vitt, som siufntes alt for meged paa bemelte Viglick, Talte med ingen, holt sig grim/m/e sagt og Stille, og nu war hand aller mest udj sin Svaghed siden seniste Vaarting dette Aar, holt meste deelen ved Sengen, og stedse end 8te dager førend hand giorde Skade paa sig, uden undertide/n Kunde være lidt oppe, og 2 ganger var hand Vidned hos ham i sin Svaghed en 8te dager tilforne, fant ham heel underlig udj sit Sind, og fornam af ham at Stiff Sønnen hafde bortgiemt alt Skarpt for ham i sin Svaghed, som hand ellers hørte af hans Folck, tenckte dog at det skulle haft overgaaed med hans Skrøbelighed thi da hand talte med ham fant hand ham iche aldeeles wed sin Rette forstand, og dend dag at hand giorte Skaden paa sig weed hand iche om, hand war ellers i Kirken og hørte Kirckens forbøn gick for ham, at Gud ville hielpe ham til sin forstand og udj hans Store Svaghed,

Vicking Kambestad fremkom udj Retten aflagde sin Eed og forklarede, at Viglick Maackestad tiente ham da hand var som en Styving, omtrent paa En Sexten aar gammell, og var Et halft aar hos Vidned, og

1725: 319b

1725:

da Klaged hand sig i sit hoved, gik som en Toste hend, holt sig eenlig og holt sig alleene fra anden Ungdom, saa Vidned befant ham som een der iche var ved sig self, side/n at hand Kom paa Maackestad har vidned under tide/n været hos ham, og fornumed hannem iche bedre,

men af et meget Tungt sind, Talte iche stort, og svared lidet, Klaged sig altid over sit hoved, men war iche hos bemelte Mand nu udj sin Sidste Svaghed, som hand noch hørte af Grander at hand var Kommen udj Urolige tancker og fra sin Sands, saa de maatte holde Vagt paa ham, mens war i Kircken da Kirckens forbøn udj samme hans Svaghed gik for ham, videre veed hand icke uden at bemelte Wiglick var komm/en udj saadan en Stor og Skrøbelig Svaghed, og udj mange aar hafde wæred Svag,

Enkens Laug værge derefter forrestillede at hun med Arvingerne formode baade tilforne ved Tings forhøret som og nu hafde bevist hendes Sahl: Mands beklagelig Svaghed, og at hand iche har wæred ved sin Forstand, da hans!! (hand) disvær som for hende er alt for beklageligt hafde giort sig dend Skade, hvorover efter de bevisligheder hun formodede at faa hendes Mands døde Legeme som endnu Staar udj et Nøste, udj Christen Jord efter Loven hendlagd, saasom hand har giort det udj Sygdom og Raserie,

Fogdens Fuldmegtig paastod, med formeening at som dend afgangne Mand hafde ombragt sig self, hand da iche Kunde nyde Christe/n Jord, og hans boeslod till Kongen at være forbrudt, forlangede dom herpaa efter Loven,

Parterne hafde iche Videre at i Rette føre men war dom forlangende,

Da blef for Rett Kient, Dømt og Afsagd

Efter Sagens befundne omstendighed, saa vell ved dend afdøde Mands Enkes indgifne underdanigste beretning till høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand Undall, hvorledes hendes Mand dend benefnte Viglick Maackestad udj sin Tungsindighed og Store Svaghed hafde med En Knif ombragt sig self, som og af det {efter} paafulte Tings Widne, bevises det at samme Mand, haver Stedse wæred behæfted med saadan Svaghed af

1725: 320

1725:

Et Tungt sind og Svær modige!! (mødige?) Tancker, hvorved det side/n haver taged saadan overhand, at hand er hendfalde/n udj urolige Tanker og sin Forstands Mistelse, saa at udj saadan Sygdom de nærværende hans Folck og paarørende har maatt holde vagt over hannem, og for at hindre dend Uløcke, som Et Menniske der er hendfalden udj saadan tilfælde Kunde giøre paa sig, hafde bortgiemt alt hvad \som/ Skarpt var for hannem, og som Endvidere efter høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands høy Respective befaling til dette Ting af Kongl: May:ts Foged Sagen er indstefnt till doms paafølge, saa har dend afdøde Mands Enke og arvinger wed Fuldmegtig ladet indkalde fleere Vidner, hvor med de til overflod tilstræckelig beviser ey alleene hendes døde Mands medbehæfted Svaghed udj Mange Aar, mens end og at hand nu udj samme og sin Seeniste Sygdom var fra sin Forstand, og desaarsag og Kirckens forbøn af Prædickestohlen war gaaen for hannem, og i saadan sin tilstand befindes det og af samtlige Vidnerne at hand haver aftaged sig self sit Lif, Altsaa Kand icke udfindes anderledes endsom det udj hans Sygdom, Raseri, og medbehæfted Svaghed at wære Skeed, og at hand ey af fuld forstand og ved sin fulde forsætt af nogent Ret Vit og sundheds tilfælde at have ombragt sig, hvorfore Kiendes for Ret og billigt i følge af Loven at hans døde Lægeme bør nyde Kirckens Jord till sit hvile Stæd, og at hans boeds Lod bør Komme arvingerne till, og det efter Lovens pag: 927 Art: 21:, saasom dend der ey anderledes endsom bevislig giort, udj sin Sygdom og Raserj har ombragt sig,

Som ingen fleere Sager war indstefnt hvorom blef paaRaabt, saa udj Retten tilspurte Kongl: May:ts Fogeds Fuldmegtig, samtlig tilstæde værende

1725: 320b

1725:

Almue og Laug Retted, først om noged Arveløs Gods, forbrudt Odels Gods, 60 Lod, eller trende 40 Lod Sølfs bøder, 6te og tiende Penger for uden Rigs førte Arfve Midler, forlofs Penger, Slags Maals bøder, forbrudt Hoved eller boes Lodder, eller Straf bøder i andre Maader, item opRødnings pladser eller noged andet hvorved Matriculen Kunde forbedres, war falden eller udj de Aaringer 1721, 1722 og 1723 deres Kongl: May:t hafde været forrefalden, betalt eller befunden at tilsvares, hvortill samtlig tilstæde Værende Almue med Laug Retted svarede Eenstemmig, at icke noge/n af deslige Jndkomster enten var falden, eller dem Vitterligt at være udj dette Ting laug udj fornefnte Aaringer passeret,

For det Andet tilspurte hand om nogen bøxell udj samme Aaringer 1721: 1722 og 1723 war falden paa Kongens Eyendoms Gods i dette Ting laug, hvortill Almuen og svarede Ney at ey nog/en bøxell paa Kongens Eyendoms Gods var falden,

3de Om nogen huus Mænd i dette tinglaug befantes de self samme Aaringer, eller bønder Sønner som handlede, Peber svænner eller deslige som efter Skatte Forordningen Skatte Kunde og burde, eller haver betalt nogen Skatt, dertill og Almuen udsagde og tilstod ey nogen at være, eller har befundet sig,

Derefter blef og af hannem Spurt, om hvor lenge Toetens Sag udj Odde har wæred nedfalde/n og om dend icke gandsche er øde og til Jndted, og om der blef Skaaren nogen bord derpaa Ao: 1721, 1722 og 1723:, herom samtlig Almue giorde og forklaring, at denne Sag var gandsche Raadden og Kunde iche staae, hvorfore saasom ey heller noged Tømmer derom Kring udj Naboelauged er at faae til at Skiære derpaa, saa baade nedfalt dend som og blef afslagen af dise/n Eyere Christen Eitrem, det kand være 3 till 4re Aar side/n, og er icke bleven skaared paa dend hverken 1721: 1722: 1723 eller till denne tid, thi dend er Reent af, og fin-

des hverken en buldværcks Stock igien eller det Ringeste tilfang, som Sagen tilhørte, bliver ey heller bøgt fordj der er intet at fortiene dermed,

herom Kongl: May:ts Fogeds Fuldmegtig var Tings Widne forlangende beskreven meddeelt, som hannem icke Kunde nægtes, og som inted widere war at forrette, saa blef Tinged for denne gang opsagd,

Dend 6te Augusti blef Sedvanlig Skatte og Sage Sommer Ting holden paa Ouestad med Jondals Skibredes Almue udj Hardanger, overwærende paa Fogdens wegne hans Fuldmegtig tiener Niels Bager, Lænds Mand Lars Drage, og de 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd Nembl: Ole Ouestad, Ole Drage, Torchel TørVig, Torckell Eye, Iver Tørvig, Niels Berge, Lars Ouestad og Iver Ouestad, saa var og nærværende for Retten Almuen som Tinget søgte,

hvor da Retten i Kongens Høye Nafn blef Satt, og Allerunderd: forkyndt de høyKongl: Forordninger som folio 308 findes Extraheret,

Endnu det høyKongl: Skiøde over Rosenthals Gods, hvorudj saavit Hardanger vedkommer efterskrefne Jorder ere Allernaadigst Solte, og ere, Østensøe 4 ½ Løb: Sm: 3 huder, 1 giedsch: med bøxel og over 2 L: 18 [mrk:] Sm: 2 bucksch: 1 giedsch: 1 faarsch: og ½ td: Salt andre med Eyeres, Fixen, 2 L: Sm: 1 td: Salt med bøxel, Tiosaas 2 L: Sm: 1 td: Salt med bøxell over 1 buckskind andre Med Eyer, Hofland 1 L: Sm: med bøxel over 1 ½ L: Sm: andre Med Eyer, Øfsthuus 1 bpd: 3 mrk: Sm: uden bøxell, Walland 1 L: 1 pd: Sm: 1 Vog 1 pd: Salt 3 faarsch: uden bøxel, Axnes 2 L: 1 pd: Sm: med bøxell over ½ L: Sm: 1

bucksch: Bircheland 1 L: Sm: 1 hud med bøxell over 1 L: Salt andre Eyeres, Tveten 1 L: Sm:

1725: 321b

1725:

1 Giedsch: med bøxell, Hagestad 2 L: 12 mrk: Sm: 1 td: Salt med bøxell over 1 L: Sm: andre Med Eyeres, Haahem 2 pd: 2 mrk: Sm: 1 bucksch: uden bøxell, Ødven 3 L: Sm: 1 td: Salt 1 hud med bøxell over 1 pd: Smør 2 faarsch: andre Med Eyers, Naae 1 L: Sm: 1 td: Salt med bøxell, udj Loute ½ Løb Sm: uden bøxell, udj Instenes ½ L: Sm: 3 Voger Salt uden bøxell, udj Qualnes 18 Mrk: Sm: 1 Vog Salt uden bøxell, Herforude/n alt det tilhørende Jordegods udj Sundhorlehn beliggende med Rosenthals hoved Gaard og de 2de Adelig Sedegaarder Mell og Sem, uden titul af Baronie, at følge høybe:te Stadtholder og hans Arvinger, til Evindelig Odel, Arf og Eyendom fra 1724 Aars begyndelse, med all dend Frihed og Rett ligesom et Baronie og som Sahl: Hr: Axell Rosencrantz at følge, nyde og beholde, med videre Allernaadigste Skiødes formeld, dog Kongen og hans Successorer de Kongl: Regalia forbeholde/n, og dat: Fredrichsberg dend 26 Martj 1725:

Dernest Publiceret
Christi Sahl: Ingebregt Eckens bøxell Seddell dat: 26 April 1725 paa 1 ½ Spd: udj Svaasan som Enke/n Zigrie beboer, naar hun det opsiger eller ved døden afgaar da at tiltrædes og bruges af MedEyeren Erich Olsen Svaasand, som bøxele/n derfor efter Loven betalt, til vitterlighed under hendes Laug værge Niels Vigs Signet,

Derefter tilspurte Kongl: May:ts Fogeds Fuldmegtig lige som paa forrige Ting stæder Laug Rætted og Almuen som blef oplæst hvad som forhend af de andre Tinglaugs Almue blef Svared, 1: At Jngen deslige Jndskomster i dette Ting laug var falden 1721: 1722: og 1723: var Laug Retted og Almuens Svar, til det Andet Spørsmaal ey heller nogen bøxler her udj Tinglauged samme Aaringer paa Kongens Eyendoms Gods, for det 3die Svarede Almue/n at ey nogen Huus Mænd eller deslige her befantes som Skatte Kand og bør, herom og paa forrige Tingstæder folio 313: og 320: andført,
Fuldmegtigen war Tings Vidne forseyled begierende, som ey Kunde nægtes,

hvorefter med Kongens Skatters anammelse blef fortfared, og derefter som ingen Sager var indstefnt till Tinged vedkommende og iche war Edrue saa blef tinged opsagd,

1725: 322

1725:

Anno 1725 dend 8 Augusti blef Retten betient paa dend Gaard Torpe udj Østensøe Skibrede, udinden En Eyendoms Trætte mellem bemelte Gaards opsidder, og dem som boer paa dend Gaard Østensøe under Rosenthals Gods, medwærende som meddoms Mænd efter Lovens Allernaadigste bydende \opnefnt:/ efterskrefne Laug Rettes Mænd af KintzerVig Tinglaug, Jon Øfrequale, Gunder Alsager, Siur Lothe, Jon Wines, Hover Svarttved, Jon Qualvigen, Ole Lothe, og Iver Olsen Utne,
Paa samme tid og Sted Citanten i Rette møtte med sin beskicked Procurator Sr: Poul Jacob Furstenberg og producerede welbaarne Hr: Stift befalings Mand Undals til Comparenten gifne ordre af 10 Oct: 1724: at udføre Sagen for Niels Torpe mod Østensøe opsidder[e] saa lydende, Saa fremlagde hand ogsaa deres Kongl: May:ts Allernaadigst Citanten meddeelt

beneficium paupertatis af 26 Aug: 1724, Dernest dend udj denne Sag paafulte Skriftlig Stefning saaledes af formeld, og dat:

Af de Jndstefnte som for Sagen møtte, Ole Brigtsen, Brigt Jansen, Mickell Olsen, Ole Kittelsen, derforuden fremstillede sig og for Retten Mons Larsen, Torsten Larsen, Tore Larsen, alle under Rosenthals Gods, saa møtte og i Rette de andre opsiddere paa Østensøe Gaard og under Leehnetz Jurisdiction Sorterende, naufnl: Ole Torbiørnsen, Nae Johansen, og gaf til Kiende at have fælles bumarck og fæbeite med de andre af deres Grander paa Østensøe, som Niels Torpe har Stefnt paa, og derfor gaaer \alle/ i Sagen med at forsvare deres Eyendom,

Paa Rose[n]thals Høye herskabs Fuldmegtiges Vegne møtte 2de Mænd Arne Erichsen Hatteberg, og en dreng S(ams?)on Samson, med Rosenthals Lænds Mand Per Fixen som med hafde brev till Sornskriveren at Fuldmegtigen formedelst Svaghed iche Kunde møde,

1725: 322b

1725:

Citantens Fuldmegtig gaf til kiende, at det fundament som hand haver at holde sig till [i]? dend paastefnte og omtvistende Eyendom, bestaar fornemmelig udj En Dom, som af forrige afg: Sornskriver Christen Nielsen Ræf med Laug Rettes Mænd er forretted og passeret 1669 d: 22 Maj, efter et Stefne Maal som Caren Christens datter Lind Sahl: Hans Hansens haver udsted paa Egne og de Gaarder Torpe og Lepsøe Opsidderes Vegne, thi naar samme Dom Consideres paa pag: 4: saa sees deraf efter de da aflagde Edlige Vidners forklaringer og Rettens derom givende Sk[i]øn, hvorledes Marckeschifted haver wæred, mellem fornefnte Gaarder og Østensøe, hvorom Comparenten nermere Refererede sig til samme dom, pag: 9 dens slutning hvilcket er det som Torpe haver wæred betagen af Østensøe opsiddere, aarsagen at dend Gaard Torpe eller dens opsiddere iche før har taled paa dend denne/m for fratagne Eyendom bestaar derudj, dels formedelst at dend forbe:te Dom haver wæred dennem af hænderne, deels formedelst at der haver wæred uformuende Leylendinger paa Gaarden, som iche har haft Kræfter till at begynde eller udføre nogen Process mod Baronen, men Som hans Kongl: May:t har wæred saa Naadig og meddeelt Niels Torpe beneficium paupertatis, saa haaber hand ved slig benaadning Loulig at udføre sin Sag at at!! inted ulouflig brug som Østensøe opsiddere formodentlig schall beraabe sig paa, og derved agter at forsvare dend omtvistende Eyendom, skall i Nogen maade hindre Niels Torpe udj sin Laug Mesige Søgning og Rett, thi saalenge Østensøes opsiddere iche med Loulige Domme, Markeskiæls Forretninger og andre Loulige brever Kand bevise at de haver Rett til dette omtvistende Støche Marck saa Kand vell iche i hvad de ellers vill forregive, till indted giøre dend nu fremlagde Sornskrivers og meddoms Mænds forretning, som vell bliver en Rette snor og een følgelig Vey i denne Sag, for det øfrige begierte widnerne i Sage/n afhørte for saavit de Kand wære vidende i Sagen,

1725: 323

1725:

Contraparterne her[i]mod formeente og paastod at dend dom iche har frakient dem deres Eign som hører til Østensøe og derefter har Øste[n]Søe besidder[e] brugt deres samme Eign herefter til denne tid som tilforn, sagde at de iche andet veed end som deres Herskabs Fuldmegtig \Kunde/ hafve baade Laug Mands og Sornskrivers Dom, om ØstenSøe Eyendom, og begierede at faa dem i Rette, hafde ellers indstefnt Vidner Siur Larsen, Torsten Lundenes en gammel Mand som iche for Svagheds Skyld Kand møde, og begierede 2 mænd at afhøre hans Vidne, derforuden Jndstefnt Jacob i Hafnen, Jon Schaalem, Per Øfre Vig, Aschill Moe, Niels Berve, Torsten Berven, og Per Haagnesen Øfre Vig, deres forklaring at giøre om deres Eyendoms hæfd og brug,

Citantens Fuldmegtig proponerte, at alskiønt at Niels Torpe Kunde exipere mod dise Vidner i følge af Loven første bogs 4 Capit: 1ste Art: efterdj hand iche har faaed Varsell dem at andhøre, saa dog for at forkorte Processen tilspurte Comparenten Østensøes opsiddere, hvad de af dem paaberaabte Vidner skall forklare, thi skulle det allene være at de i lang tid har brugt dend omtvistede Mark, da giøres Vidners forklaring ufornøden efterdj det forhend er tilstaaed, saa og hvad aarsagen der till haver wæred at de iche før af Torpes opsidder har wæret paatalt, skulle Rette[n] admittere Vidnerne til forklaring hvilcket hand indstillede, saa ville Comparenten erindre Lovens 1ste bogs 13 Capit: 9 Art: at Citantens widner først bør forhøres,

Contraparterne Eskede frem i Rette opsidderne her paa Gaarden Sven, Ole Torpe og Tormoe Løpspe!! (Løpse), og tilspurte om de ville iche være fornøyed med deres gl: Fæebeite, hvorpaa de svarede at naar de kand beholde det uden Mangell, sc: Lie Setter, og som har wæred til fælles, med Østensøe, et Støcke Mark,

Citantens Fuldmegtig spurte Samme Mænd om de iche formeente at skulle beholde det alleene, svarede de formeente de burde have det alleene, og deres Eyere paa Løpse er Hr: Christopfer Gelmeyden, som nu iche var hieme, og hafde loved at være hiemme til denne tid, de er Leylendinger og veed iche meere,

1725: 323b

1725:

Citantens Fuldmegtig paastod sine Vidner førte, Widnerne derefter bleve paaRaabte, og var nærværende Hans, Ole og Tormoe Løpse, Ole Torpe som boer herpaa Gaarde/n, Siur Larsen Torpe nu en huus Mand paa Berstøe tilholdende, Ole Berje, Rasmus Skaalem, og Lars Røseland, men Iver Jonsen \og Lars Soldal/ fraværende, derforuden dise 2de Mænd som Godvillig møtte, naufnlig Nae og Germund Berge, de nerværende tilstod Loulig warsell, dernest bleve Contrapartens Vidner og paaRaabte møtte fornefnte undtagen dend gamle Mand Torsten Lundenes, for hvilcke nærværende Edens Forklaring blef oplæst og formaning Skeed til denn/em om deres Sandheds udsigende, som og til kiendegived dend Straf efter Loven paafølger dennem som ey vidne deres Sandhed, Derefter fremstod

Hans Løpsøe og forklarede at hand iche ved at forklare om gamle Kand og bytte mellem de 2de gaarder Østensøe og Torpe uden giøre andvisning paa det Stæd hvor Torpe Nøsted har Staaed, Citantens Fuldmegtig tilspurte Vidned, om hand iche veed at forklare eller giøre andvisning paa hvorledes at Skifted melle/m fornefnte Gaarder har væred ved Søen inden for hvor Torpe Nøsted har Staaed, og op i Haa Fieldet, siden fra Haa Fieldet og udj Jndsige Fieldet alt videre efter domen paa pag: 4re for Vidned er oplæst, hvortil Vidned svarede Ney,

Tormoe Løpse, fremstod, forklarede hand veed iche videre end hvor Stædet er som Nøsted Stod, som hand mindes og var en liden Gut, da det blef neder Reven og opsatt paa Løpse Grunden, og hørte dend Mand till herpaa Torp, da boende ved Nafn Siur, Citantens Fuldmegtig Spurte Vidned hvad aarsag der var till at det blev nedreven om hand hørt det, Svarede hand har hørt at det {at} der skulle være slagen sønder af Floe maal en baad i Nøsted, og dend tid var hand og en liden Guth,

Ole Løpse fremkaldet, forklarede hand Kand mindes Nøsted Stod men hved iche hvad aarsag det blef fløt, mindes {hvad …} \at/ det blev saat paa Løpse Grunde/n, mend Aar og tid Kand hand iche erindre hand war da en half voxning, hand Kand nu wære omtrent till 3 eller 54 aar gammell,

Ole Torpe fremkaldet, forklarede hand iche Kand mindes hvor Nøsted Stod, men har hørt det af hans Sahl: Fader Peder Torpe

1725: 324

1725:

her paa Gaarden nys førend hand døde nu for 2 aar seniste Jul var, hvor Nøsted Stod, og at hand hafde fløtted det till Løpse fordj det var for tungt hand Kunde iche Rye sit Gods paa Kløf fra og till Gaards till samme Nøsted, og fick leyed Nøsted Grund paa Løpse hos Eyeren Præste/n,

Siur Torpe fremstod og forKlarede, at for 24 aar siden hand boede her paa Gaarden paa dend Part Niels Torpe nu besidder, førte hand med afg: Peder, Nøsted og satte det op paa Løpse Grunden med Præstens bevilling, og blef afført \for/ det var ubeleyligt ved Uføre at faa deres Gods baade fra og til Gaards, formedelst dend Onde Vey, Citanten Spurte om Vidned viste hvor de Skifter er som paa Haafieldet, Linde Klæved, Teylands Gloppen, Øchtersteene, Hellie Kind, Klagsteene/n, og Haastabbe/n, hvortil hand svarede Ja,

Ole Berge fremstod, forklarede at hand Mindes Nøsted Stoed paa Skorved ved Steenen, om Skiæll og bytte mellem Østensøe veed hand iche,

Rasmus Schaalem fremkaldet, forklarede hand slet indted ved at forKlare om noget mellem Østensøe og Torpe,

Lars Samsonsen Røselland fremstod forklarede det self samme som forrige Vidne Rasmus Skaalem,

Nae Berge fremstod forklarede hand har hørt hvor Nøsted Stod, og hvor Haae Fieldet ligger, widere iche,

Germund Berge forklarede hand veed iche videre end hand har hørt hvor Nøsted har Staaed, meere ved hand iche uden hvor Haa Fieldet ligger men veed iche Skiell og Skifte mellem Østensøe og Torpe,

Citanten tilspurte det forrige Vidne Tormoe Løpse om hand veed hvor Haa Fieldet, og de andre Merker, er, hertill Svarede Vidned hand veed hvor Haafieldet, Teylands Gloppe/n, Øchter steene/n, Helie Kind, ligger,

dernest blef Contraparternes Vidner fremkaldet, og fremstod

Jacob i Hafnen, forklarede at saa lenge hand Kand mindes har Østensøe Mændene haft det brug i Mange Aar som de nu har fra Torpes becken ved Siøen og i Haae fieldet, meere veed hand iche, og vell paa en Femtj Aar hand er nu 70 Aar gammell, Citantens Fuldmegtig Spurte Vidned om hand iche veed hvor det Nøst har Staaed ved Torpe, Svarede hand viste det, at det Stoed veed!! (ved) en Steen som ligger der endnu(?), For det andet om hand viste Markeschell, svarede hand veed

1725: 324b

1725:

i fra Torpe becken og i Haa fieldet, meere iche,

Jon Schaalem fremstod, og forklarede hand er iche Kient her i Marken, har og iche hørt enten hvad Østensøe eller Torpe hører till, og har indted at forklare,

Peder Samsonsen Øfre Vig fremkaldet, forklarede at hand Kand mindes at Østensøe Mændene har brugt Præste hagen Kaldet udj Mange og over 20 Aar som de har Eyed dend, mend hvor meget og hvor vit viste hand iche, og ey videre har hand hørt for sig, mend veed hvor Præste hagen begynder og iche vor!! (hvor) vit dend strækker sig.

Aschild Moe fremstod forKlarede hand hørt i hans tid at Østensøe har brugt Præste hagen udj 24 Aar, men hvor vit samme Præste hage strækker sig veed hand iche,

Niels Berven fremstod og forklarede hand veed iche andet siden hand Kand Mindes nu hand er 50 Aar endsom Østensøe har brugt af Torps becken Kaldet og udj Haafieldet, saa har hand hørt efter hamre laged, widere bytte veed hand iche,

Torsten Berven, forklarede at hand hørt af sin Sahl: Fader Ole Berge, at Østensøe har brugt Præste hagen, men veed inted bytte der mellem, og det hand hørte af hans Fader er well 20 Aar side/n, som forKlaret er,

Peder Haagnesen Øfre Vig forklarede at have hørt fra hans barns tid, at Østensøe Mændene haver haft sit brug i Præste hagen, og at det skulle gaa efter hamre laged neder i Torpes becken, og i 20 Aar hand har boed paa Øfre Vig, veed hand at Østensøe har brugt saaledes som hand har forklared, widere bytte er ham iche vitterligt,

der efter bleve Contraparternes Widner af Retten tilspurt om de Kunde giøre nogen andvisning videre af Haafieldet mellem Østensøe og Torpe, hvortill de svare Ney, foruden Niels Berven, sagde at Kunde Vise hvor Teylands Gloppen, Øgter Stene/n og Helgor Kind ligger, Peder Haagnesen sagde hand veed hvor Helgor Kind ligger men hand veed iche byted, og Siur Larsen som er forhend benefnte Siur Torpe og nu paa Berstøe \boende fremstod og/ sagde sig at have det self samme at Kunde forklare {end}som forhend scheed,

Østensøe Opsidderne derefter begierede at 2de Laug Rættes Mænd som Kunde afhøre Torsten Lundenes dend Syge Mands Widnesbyrd, hvortill blef Lænds Mand Ole Berven og Per Haanese/n!! (Haagnese/n) Øfre Vig en Laug Rettes Mand blef af Retten opnefnt at hendfare og hans Vidne og forklaring

1725: 325

efter Loven at afhøre og i Morgen her i Retten at aflegge,

og begynte dagen at aftage ved denne Forretning,

Dagen efter dend 9 Aug: blef Retten igien betient og møtte Parterne med Vidnerne,

Hvorda i Rette møtte de 2de i gaar udnefnte Mænd som hafde afhørt dend Syge Mands forklaring, bemelte 2de Mænd aflagde Eed, og derpaa udsagde at Torste[n] Olsen Lundenes for dem forklarede saaledes, Fra Linde Klæv oven for Strande huuset dersom!! (der som) Steen Muren er \og/ J Haafiledet, fra Haafieldet i Støls Leedet, fra Støhls Ledet i børne Steenen, fra Børne Steenen i Loe fosen, fra Lofosen i Enstig Klæven, fra Eenstige Kleeven i Teylands Gloppen, derfra i Øckter Steenen, derfra i Helger Kinnen, derfra i Haastabben, derfra i Nun fuglen, derfra i Sorte botnen, og det har hand hørt af sin Foster Fader Mons Hellestvet fra hand var 18 Aar, og er hand nu 85 Aar gammel, paa hvilcken hans forklaring hand i gaar aflagde Eed for dem,

Citantens Fuldmegtig erindrede om dette Vidne først hvor different det er mod de andre Vidners forklaring, ia at dend tale som hand har hørt af hans Foster Fader, er for lengere tid siden, end dend af Comparenten fremlagde Dom er passeret, som gandsche har forandred hvad Marckeschell der mellem de omtvistende Jorder i gammell dage har været, og determinerer udtrøckelig hvorledes Rette skifter haver været og bør at wære, over alt saa indfinder dette Vidne sig \iche/ at giøre noge/n andvisning, ellers begierede Citantens Fuldmegtig at Sornskriveren tilligemed Meddoms Mændene ville udj særdelished tage Gaardenes Leylighed udj øyensiufn for saa vit dend omtvistende Mark andgaar, efter dend fremlagde Dom, og da give deres Skiøn om iche det Støcke Marck Præste hagen som ligger ved Torpe Siøen bør at tillige!! (tilligge) under Torpe, saa og ligeledes give deres betenckning efter nøye øyensiufn om Støhlens beskaffendhed, om iche samme Støhl Lie sætter bør tilhøre under Torpe alt efter dend fremlagde doms indhold,

Paa Rettens Vegne blef de 2de Laug Rettes Mænd som war hos det ommelte Vidne Spurt, om hand iche war saaledes at hand Kunde møde paa Stædet, dertill de

1725: 325b

Svarede at samme Vidne war en Krøpling sammen Krompen og liggende paa Sengen, og Kand iche wære i Klæder, og som vidned har sagt og forklared for dem, af Mærkerne som Linde Klæven, ved de at Kunde siufne,

Dernest forføyede Vj os udj Parterne og deres Vidners følge først neder ved Søen hvor det ommelte Nøsted skulle have Staaed, og af Vidnerne Hans Løbse, Ole Løbse, Ole Torpe, Ole Berge, Nae Berge og Germund Berge andviste os sammesteds som er uden for huus Mands Pladset først neder ved Siøen i floemaaled hvor nøsted hafde Staaed og der nogle faa skrit hvor det war opflyt, og Haa fieldet Kaldet ligger derovenfor, forklarede ey at være widende om Torpe Eyede Grunden eller ey, hafde og iche hørt det, blef dernest af Retten tilspurt om de Kunde giøre Nogen andvisning paa Linde Klæven og de andre Stæder som udj dend oplæste gl: dom er indført, hvortill de Svarede Ney, mend Ole Berge forklarede end videre at her i Præste hagen Kaldet Østensøe Opsiddere altid har brugt det, samtlige dise Vidner sagde sig ey widere at vide endsom hvad de en hver i gaar og i dag haver forklared og andvist,

Derefter forføyed Vj os videre og blef os af de andre Vidner Peder Samsonsen Øfre Vig, Torsten Berven og Aschild Møe!! (Moe) efter deres forklaring andvist hvor Præste hagen tager sin begyndelse ved \Gierdet og/ Ledet \til Østensøe/ og sagde dise Mænd ey widere endsom forhend forklared at afvide,

Saa blef os af Jacob i Hafnen, Peder Haagnesen Øfre Vig og Niels Berven andvist hvor dend af dem omforklared Torpes becken Kaldet er, saa og vare de andre af Vidnerne med, hvorefter Wj \forføyet os op/ med Siur Torpe eller Siur Larsen Berstøe \Kaldet/, Lænds Mand Ole Berven og Peder Haagnese/n Øfre Vig dise 2de Mænds forklaring efter dend Gamle Siuge Mands aflagde Vidne, saasom paa Rettens Vegne af os blef Spurt hvor dend Linde Klæv er som udj dend oplæste dom findes indført, da bemelte Vidne saasom Siur Larsen gik op efter fra Siøen og Stod paa Stædet \ved Torpe gierdet/ hvor hand \end videre/ forklarede og sagde, her er dend Linde Klæv, hand aldrig har hørt og ved anden Mærke saa Kaldet, hand er nu 76 Aar gammell, og dend tid Sornskriver Christen Ref med Mændene giorde dend dom, war hand et Ungt Mennische eller en Gut og fulte med dem, de gick

1725: 326

her i fra af Torpes becken og i Haafieldet og saa videre alle de bytter, hans Fader bode her paa Torpe, og hans Farfader lige saa som da Styrte alleene Torpe, self hand Vidned efter hans Faders død boede og 24 Aar paa Torpe og brugte dend Part Niels Torpe nu bruger førend bemelte Niels Kom der eller blef Eyere for samme Part, og aldrig har hand hørt eller veed at Torpe Enten har Eyed eller brugt Skoug, Marck eller Græs uden for Dette Stæd, og Mærke,

De fornefnte 2de Mænd under deres forrige aflagde Eed og her paa Stædet forklarede at dette \skulle/ være Linde Klæven, oven for Strande huset, og Steen Muuren her hos er at finde som Vj og saae, som dend Syge Mand Torsten Lundenes i gaar hafde Sagt og forklared \for/ dem at de skulle finde Linde Klæven og det veed de, mend iche videre om de andre \af ham/ opnefnte Stæder at Kunde andvise,

Saa forføyede Vj os da med fornefnte Vidne Siur, Tormoe Løbse, og Niels Berven, hvor med følgede Niels Torpe self op efter og blef Staaende udj Ende bytted i Haa fieldet Kaldet saavit Torpe Eyer, Siden har Wj og med Parterne paa begge sider og samme Vidner befaret Indsigne Klæven, Teylands Kloppen, Øgter steenen, Helge kind, Klofsteenen og Lie sætter Kaldet hvor de ligger, ellers langt derfra ligger Haastabbe og Sva[r]te botten, hvor som helst dise 2de sidste Stæder Torpe inted Eyer, Om fornefnte Lie setter som af Citanten er paastefnt, anviste det Eene Vidne Siur med forklaring, at hand var med sin Fader og flyttede Sæeled fra dend Grønne Plads op under Flyane Kaldet, hand hørte da det skeede fordj Østensøe opsiddere hafde sagt at de skulle R[i]ve det ner og Kaste det ud for Lie sætter hamrene, bemelte Vidne med de andre 2de Tormoe Løbse og Niels Berven forklarede at Lie sætter strækker sig til Flye Fosen i Flyene oven till og neden om til Lie setter hammerne, og Skougen har Østensøe brugt, og Torpe har brugt Liesetter till beite, Østensøe Opsidderne sagde at de icke veed af Sætters fløttning mend det har været førend nogen (N?)ogen af dem

Kom til bugne!!, thi de har hørt for sig at Torpe og andres Creaturer giorde Skade paa Hofde Slotterne som hører Østensøe till, Ellers Som Vj har beseed Liesætter hvorudj Torpe Støhlen eller Sætter boelet staar endnu, saa har Vj seet dens omstreckning, og derforuden erfaret at ØstenSøe opsidder[e] har

1725: 326b

1725:

deres Sætter boel og Støhls beiter langt der i fra saasom Een heder Øf(v..?)e Sætter og ande/n heder Haasetter, dend 3die Nøst Støhle/n som et Vaar beite, for det fierde En Støhl Skie sætter Kaldet, forude/n skall og være udj Sorte botten og Solems dahl/en, som Østensøe opsiddere forklarede

og med denne fornefn[t]e Steders befaring efter dend i Rette lagde dom og omReising tog dagen till Ende,

Dagen efter dend 10 Aug: at Rætten igien war satt og det som igaar passeret war oplæst,

til kiendegaf Vidned Siur Larsen, at de Stæder og der som hand Stoed i gaar og giorde sin forklaring fulte hand dend tid saaledes Med Skriveren og Mænd alle bytterne, som hand har vist os i gaar og hand hørte dend tid paa Hellestved at Mænderne sagde det Stæd var Linde Klæv, men hand veed iche at Kand sige at det er samme, men alle de Stæder hand har vist os igaar og det Stæd hand stod paa i gaar ved Siøen er Markeskielled imelle/m Østensøe og Torpe, og har hand hørt at samme Stæd Kaldede de Linde Klæven og hand war et barn, og alle de bytter er saaledes som hand gick i gaar har Østensøe brugt det, derpaa hand derefter aflagde sin Corporlige Eed,

Vidnerne samtlig paa deres Forklaring og Andvisning som for dennem blef oplæst een Efter anden aflagde deres Corporlige Eed, baade i gaar og i dag,

Citantens Fuldmegtig erindrede at Retten nogsom fornemmer, at Østensøe Opsiddere haver tilføyed Niels Torpe Jndpas udj hans Eyendom som strækker sig ved Torpe Søen i det, at de haver tilegned sig meere Mark end dem med Rette tilkommer, hvilcket formodentlig ved dend forventende Dom bliver observeret, dernest be:te ØstenSøes opsiddere haver fratrængt Niels Torpe fra at bruge dend Støhl Liesætter Kaldet, som med Rette ligger under hans Jord Torpe, og ved Rettens øyesiufn er forfaret at samme Liesætter iche er af større Circumference og begreb, endsom det af Torpe Kand overtages og bruges, herforuden haver Retten observeret, som og af Østensøe opsidder[e] er tilstaaed at de haver 4re andre gode og beleylige Støhler paa adskillige pladser beliggende, saa at de Urettelig haver betaget og formenet Niels Torpe at giøre sig dend forbemelte Støhl Liesætter till hans brug saa nøttig som hand Kunde og det var

1725: 327

1725:

fornøden, og de altsaa haver wæred Aarsage till denne Kostbare Process og Markegang, som nu med Møysommelighed saavell af Rætten som Citantens Fuldmegtige, har Continuered paa 3die dag, ellers førend Comparenten ville beslutte Sagen med Endelig Paastand tilspurte hand Østensøe opsiddere, om de nu herefter wille lade Niels Torpe ubehindret, og uden Jndpas bruge og benøtte sig af dend Støhl Liesætter, med fornøden og tilliggende Skoug, saaledes som \til/ et Louligt og tilbørlig Støhls brug bør at være, saa og om de vill indRømme ham det plads ved Siøen som hand med Rette tilkommer,

herimod Svarede Østensøe Opsiddere at de holder sig til deres Gammell brug og hvad Retten finder for got, og indskyder sig till deres herskab, hans Fuldmegtig at svare for dem,

Citantens Fuldmegtig tilspurte bemelte Citant Niels Torpe om hand haver fleere Vidner at andgive, end som nu for denne Rætt førte ere, hand da nu for Retten ville Nefne dem, at

Kunde blive till dend tid at Sagen af Retten bliver udsatt, indstefned til forklaring, Niels Torpe gaf til Kiende, Torsten Meehuus [og] Karj Øyen,
Contraparterne som tilforne begierte tid at de paaskudte domme og brever Kunde Komme i Rette, og at de wille søge sig fleere Vidner som de nu iche Kunde have,

Denne Sinde forafskeediged

Sagen bevilges opsættelse efter begge Parternes forlangende, og udsættes till dend 18 Septembr: nestkommende, da at holdes paa Aastedet Torpe igien, till hvilcken tid og Sted Parterne paalegges at J Rette Komme med deres beviser, alt till Endelig Doms paafølge,

Anno 1725 dend 13 Augustj holtes Sedvanlig Skatte og Sage \Sommer/ Ting med Vangens Tinglaugs Almue paa Woss, overværende paa Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lems Vegne hans Fuldmegtig tiener Peder Beyer, Lænds Mand Vicking Tvilde, og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd, Johannes Lofthuus, Ole Hondve, Knud Bøe, Erich Afdahl, Tollef Grouve, David Jarald, Siur Gelle, og Ole Rockne, foruden tilstæde Almuen som tinged Søgte,

1725: 327b

1725:

Hvorsom Helst udj Retten Allerunderd: bleven publiceret
Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning dat: Fredensborg d: 17 Maj 1725 andg: Sølf Skurvers opdagelse udj Norge,
Deres Kongl: May:ts allernaadigste Forordning dat: Fredrichsberg d: 5 Martj 1725, om Lods Væsenet Synden og Norden fields i Norge,
Rente Cammeretz Placat dat: 2 Junj 1725 angaaende de Kongl: Jndkomsters Forpagtning Nord[en]fields for 1726, 1727 og 1728 dend 26 Sept: førstkommende udj Rente Cammeret ved offentlig auction skall forretages,
Placat andgaaende det udj Lolland beliggende Lotterie Gods som ved de der til beskickede Commissarier skall overleveres till dem som Gevinster er tilfalden, dat: Fredensborg d: 8 Maj 1725:
Copie af Cammer Cammer!! Collegj Skrivelse til hans Excellence Hr: Stadtholder Wibe dat: 7 April 1725 under Hr: Stift befalings Mandens Fidem, at hans Kongl: Maj:t allernaadigst dend 5te Ejusdem har Resolveret at ingen bonde uden Stift Amt Mandens forrevidende maa aresteres med widere dese/n Jndhold paafult formedelst Consumptions Forpagteren Jockum Fril hafde ladet i Berge/n arrestere 6 bønder af Søe Lægderne,

Derefter blef publiceret
Lars Holes Skiøde dat: 14 Aug: 1725 paa ½ L: udj Hole østre Tun solt til sin Søn Siur Larse/n og derfor bekommed 40 Rd: betaling, med bøxell og herlighed,
Iver Bottolfsen Scherpes Skiøde dat: 16 Junj 1725 paa 1 pd: 3 mrk: med bøxel og overbøxell efter andell, tilsam/men for 23 Rd: solt og afhændt till opsidderen Lars Larsen udj dend Gaard Hage Holbøyder Otting paa Woss, til Vitterlighed Peder Mickelsen Giersqual og Bottolf Fladequal med ham underskreved og forseyled,
Jan von der Lippe Seniors bøxell Seddell dat: Bergen d: 5 Julj 1725 paa 1 L: 18 mrk: Sm: udj Endeved i Winje Otting [til ??], bøxelen efter Loven at være betalt,

Till samme Tid og Stæd hafde VelEdle Hr: Lieutenant Nordall som self i Rette møtte, ladet Stefne Willem Knudsen Leque, Elie Willums datter, Aase Biørnes datter saavelsom Lars

Endresen Hus Mand, og Marritte Ols datter og Britte Anders datter, og bemelte Hr: Lieutenan[t]s Tieniste Pige Maren Johans datter, saa og indkaldet Willum Eide Eedlig at giøre deres Sandferdige forklaring om dend Uløckelig hendelse disvær for Kort tid siden ved Jles!! (Jlds) vaade overgik, hans Eyende og paaboende Gaard

1725: 328

1725:

Leque \alt til et Tings Vidnes erholdelse, forrestillede derhos,/ saasom Natten till dend 4 Julj nest afvigte, som af hans Leylending Willum Knudsens Jldhus skall være opKommen, endschiønt baade hand og hans hustru samme aften war oppe til Klocken Jmod half tolf, som og Pigen Maren Johannes datter war inde hos dem i deres daglig Stue da Klocken var slagen Elleve om aftenen, imidlertid fornam ingen af dem nogen Jld, langt mindre Røg, thi hans Sengekammer Vinduver vente hend ud til gaarden mod bemelte Jldhus hvor Uløcken kom fra, mens En times tid Efter at hand var gaaen til Sengs, Kom der et Raab i gaarden hvor over baade hand og hans Kone kom op af Sengen, seenden ud af forbemelte Sengkammer Vinduve, hvor mand da blef strax var at forbe:te Jldhuus stoed gandsche i lius lue, og da hand Kom Jnd udj hans daglig Stue for at see hvad Klocken var, befantes dend ichun at være lidet over half Et efter Midnatt, derpaa straxens hend gik til samme Jldhuus som war andtendt, Kunde iche Komme der ind thi det stod alt i lue alle hiørner trint omkring, og af grunden fra brente, over saadan uhørlig og hastig paakommende ia snart Mordersche Jlde brand, har hand iche Kundet ladet hendvile, og hafde iche dend danne Mand, Post Manden Villem Eide, {iche} saa løckelig Kommed og Varskued hannem med sin Kiereste om denne uløckelig Jldebrand, hafde det været befrøgtende at de alle samtlig hafde opbrent, endschiønt forbemelte Post Manden maatte udRedde 2de Mennischer af Jlden, og begierede derefter at faa sine Jndstefnte Vidner afhørte,

derefter blef Vidnerne for Retten fremkaldet som tilstod Loulig Varsell, og Eedens forklaring dem blef forrelæst samt formaned om deres Sandheds udsigen[de], og Kundgiort Lovens Straf som paafølger dend som befindes usandferdig at vidne, derpaa fremstod

Villum Knudsen \fornefnte Leylending paa/ Leque, aflagde sin Corporlig Eed, og forKlarede at hand Reiste om onsdags Morgenen fra Leque hvor hand bode, og som Jldebranden natten Efter skeede paa samme Gaard, og war paa Støhlen halfanden Mil derfra paa Bordahlen, og om Torsdags Morgenen dagen efter mod Noens tider fick hand bud at Skaden war skeed,

Ellie Villums datter fremstod, som sagde sig at være for-

1725: 328b

1725:

bemelte Vidnes Moder, aflagde Eed, forklarede at hun og Sønne Konen sad og bagte om dagen i Jldhused paa Leque, saa holt de opp at bage mod Soele Glaen paa Quelden og derefter bagte Britte nogle lever!! (leiver) brød, saa Ragte hun Sønne Konnen Aase Biørnes datter Jlden sammen i aaren da \de/ hafde oplagd brødet, saa siger hun til hende nu skulle Vj hafde Kogt til os i quell, dermed svarede Vidned nu er {er} warmen slugKed, og tog og Ragede i Varmen, og var icke andet end døde Kull, og sagde \hun/ war der iche Kall Mad till J Morgen, hvortill hun svarede Ja, og dermed efter at de hafde Eedet gik de og lagde sig, og saa hafde hun vidned sofved noged, saa Kom Kocke tøsen ind og lagde sig i Røgstuen, saa Spurte Vidned hende om hun var i Jldhused og om hun luckte døren efter sig at hunde/n iche skulle Komme ind og Eede brødet, dertill bemelte Kocke tøs Maren svarede Ja, og da Eyes Manden Kom og Vegte dem op samme Natt da Kom hun ud i bare Særk, da Kom Jlden hende i Møde i Forstue døren fra Jldhuset, saa bemelte borgestue og Jldhuuset war under Et Tag, Citanten derefter tilspurte Vidned hvorlenge det Kunde være efter, at de hafde baged at

de gik til Sengs, for det andet om de da fornam nogen Røg af Jldhuset førend hun gik til Sengs, dend samme Aften, som Uløcken skeede [om] Natten, Till det første svarede Vidned at Soelen var af Fieldene og det var Mørkt og Skye Veyr og det bill som arbeds Folck legger sig her paa Landet, Till det andet svarede Vidned at hun iche fornam nogen Røg, Hun blev og Spurt hvad tid paa Natten hun Kom ud og fornam Jldebranden, Svarede da foer det till at lyse {…} \mod/ Morgenen,

Aase Biørnes Datter, forbemelte \Leylending/ Villum Leques Kone, blef fremKaldet aflagde Eed, forklarede at hun med sin VærModer Ellie Villums datter sad og bagde i Jldhuset paa Leque dend dag som Uløcken scheede om Natten, og imod Quelden bagte Britte Hus Kone nogle lever brød efter, og da de hafde afbagd, tog hun en Kiep ved Aaren og Ragte Jlden under Hellen i aaren, og hun gik at hielpe Mo(..?) en Kiedel fra Gruen, og da hun Kom J Jldhuset igien da var Varmen sluckned, saa hun iche saae nogen Jld paa Aaren, derefter aaed de Kald Mad om aftenen, og gik og lagde sig og hendes VærModer var efter i Jldhuset, og om Natten hørte hun Raab, vognede af Forskræckelse, Kom ud og saae et Mennische mend af Forskræckelse icke Kiendte det, og Varmen eller Jlde branden stod gandsche høyt og Kommen i Jldhus taged og tenkte \hun/ at gaae i Røgstuen, mend hun Kunde iche faa døren op og Jlden war Kom/men til døren, hun laa dend Natt paa Stabured, og siden hun gik derifra santste hun iche efter hvor hun foer, Til det første Spørsmaal svarede

1725: 329

Vidned det Kunde være som Solen kunde glae her paa Stædet, Till det andet Spørsmaal Svarede og Vidned at hun hverken fornam Jld eller Røg da hun om aftenen udgik af Jldhuset og lagde sig, for det 3de Svarede Hun Kunde iche vide det vist hvad tid paa Natten men det var iche dag Rand, det var schye Vær, hun hvar!! (var) saa forskrecked at hun hverken fik Reedde noged for sig og sin husbond, hendes Mand[s] dreng og Tøs var iche hiemme, men \paa/ Støhlen, Citanten dernest og tilspurte, efterdj hun forklarer at være opkom/men og bleven var denne Uløcke, af hvad aarsag hun iche Raabte eller opvæcked ham med sine Folck, hun Svarede hun Gudbedre Santste sig iche hun hafde iche lenge wæred Kom/men af Sengen førend Post Mande/n Kom, og da Kom hun ud med det samme udaf boen, mend Kiente ham iche,

Lars Endresen Huusmand paa Leques bøen for Retten indkaldet, aflagde Eed, og forklarede at Post Manden Villum Eye Kom om Natten som dend Uløckelig Jlde brand skeede paa Leque, og Raabte paa ham uden for sit huus og sagde Stadt op Lars her staaer Jld till paa Leque, derpaa stod Vidned strax op og uden hoser og Skoe Sprang hend till Leque, og da hand hend kom og som hand løb hiemme fra saae hand Jlden Staae i Jldhuus Randen i østre Rammen og brøsted som siunte till hans hus, da gik hand Jmelle/m som Jldhuset og Stabured Stoed, og Jlden brente da høyt paa Jldhuset, og da hand Kom til Stabured stoed Elie og hafde en Kiste i haande/n dend tog hand og Kaste den paa bøen, og dermed Raabte Lieutenanten paa ham, siden fik Jlde/n overhand og tentes paa borgeStuen, og af Jldhuset paa den ande/n Side i Stabured tentes det var østen Vind, og Vidned gik og Rette hos Lieut: hvad hand Kunde, og Jlden opbrente allestæder med Lieutenantens Store Vaanhuus, og indted lefned efter sig uden 1 Floer og En Løe som Stod saa langt fra, og ingen Raad \var/ at Kunde faa slugt Jlden, og saadan damp og Røg samt en Stærck Vind, at ey nogen hielp \var/ men i grund afbrent, 2de Store Vaanhuser og 12 andre Gaards huser, foruden en deel nyt Tømmer som laa paa øfre Side hved!! (ved) Veed huset, Citanten tilspurte Vidned om hand om aftenen siden hand boer ickun et lidet Støcke fra Leque hafde gived agt eller seed der hend, og fornummed nogen Røg eller Jld, for det andet hvad Tid paa Natten det Kunde være at hand Postmanden Kom og Raabte paa ham, til det første Svarede at Klocke/n mod Ellev om Natten Kom hand fra Støhlen hiem til sit huus, og hverken fornam eller saa nogen Jld eller Røg af Jldhused paa

Leque thi hand var ude og saae sig om førend hand legde!! (lagde) sig, som hand altid pleyer at giøre om aftenen, til det andet Svarede at det Kunde være lit {over Midnats}

1725: 329b

1725:

over Midnats bill, som hand Kunde tycke strax efter Klocke/n Tolf at PostMande/n Kom og vagte ham,

Maritte Ols datter forbemelte Vidne Lars Huus Mands Kone, fremkaldet aflagde Eed, og forklarede at da Post Manden Raabte hendes Mand op og hun med det samme vognede, og hendes Mand gick ud till Leque, gick hun ud med ham og saa dend warme eller Jldebrand af Jldhus Rammen eller mit paa \brøsted/ brente som siundte hend til dem, og blef saa forskrecked, saa og war hendes Spæe barn Sygt at hun iche Kunde Komme hend till Leque,

Britte Anders datter tilholdende hos hendes VærSøn fornefnte Lars huus Mand, fremstod, aflagde Eed, og forklarede at hun Kom till Leque hos Willum og hans Kone, og bagte med dem dend heele dag som dend Uløckelig Jldebrand Kom om Natten, og bagde for dem till om Quellen som Soelen Glaede paa Leque, og dermed hente hun lidet Meel hos sig og bagde siden efter paa Quællen, og da de hafde afbagd, nembl: Aase og Ellie som var med dend dag, saa Ragte de 2de self Jlde/n under hellen i aaren og var lidet til Varme, og derefter at de hafde Slugt Varmen, og hvercken var Veed eller andet brendeveed i Jldhuset, og hun aldrig saa Ringeste Varme eller Jld der inde, saa gik hun hiem og lagde sig hos sin datter hvor hun tilholder, hun blef \af Citanten/ Spurt om der var gandsche Reent paa Gulved, og ingen Kull, svarede her till det var gandsche Soped Reent, og inted paa Gulved Saae hun, Gulved var af Steen heller lagd, \til det andet/ om Morgenen efter at Post Mande/n hafde opraabt hendes VærSøn, hun Kom ud Saa hun Jlde branden war meget tent udj huserne paa Leque, og saa forskreckelig foer \dend/ saasom det var en Sterk Vin!! (Vind), at hun Kand sige det var iche over En time at alle de skiøn/n/e huser var lagt udj Grund og opbrent,

Maren Johans datter dernest fremKaldet aflagde Eed og forklarede, at dend afte/n som Jlden Kom om Natten paa Leque, gick hun ind i Stue/n till sin Frue og hafde forretted sin Gierning, og derefter gik hun hend i borgestuen og lagde sig, men da hun var Kommen i borgestue døren, gick hun hend først og lucket op Jld hus døren og Saae ind, og saa efter om de hafde Raged Jlde/n Sammen de som hafde baged om dagen, men hun Ragte icke i dend, men saae at dend var sammen Skarred tet and i Steenen som var lagt under hellen, og derefter gick hun ind udj borgeStuen og lagde sig, og i Søfne hørte hun at det buldred paa Forstue døren, og da hun vognede og satte sig op i Sengen {saae} \fornam/ hun at der var lidt Røg i borgestuen, og da hun Kom af Senge/n ud i borgestue døren blef hun var Jldebrande/n og Flammene Stoed af Jldhuset lige mod hende, og af forskrækelse veed hun iche hvor hun udkom, og da hun Kom ud gick hun hend till Seng Kammered, og Jlde brande/n tog ofverhand og opbrente alle huser som var 12 Gaards huser

1725: 330

1725:

og de 2de Store Vaanhuser som hendes hosbond og Madmoder self boede udj, saa der iche staar meere igien ude/n En Floer og 1 Løe, Vidned blef tilspurt om hun saa nogen Røg eller Jld udj Jl[d]huset, eller fornam till noged deraf førend hun gick og lagde sig, som hun har forklared, Vidned Svarede at hun gandsche iche fornam det Ringeste deraf, ey heller saa hun noge/n Jld paa Aaren, men war en aske dunge Sammen Raged, og iche saa hun nogen Veed ligge i Jldhused paa Aaren eller derved, paa dend høyre Side af Aaren Stod bagste fielene, og paa dend Venstre Side af hellen \var Asche dungen sammen Raged/ For det andet og 3de Svarede hun ey at Kunde forklare hvad tid det var paa Natte/n at hun lagde sig, eller hvor lenge efter at hun udKom og fornam Jldebranden,

Willum Gotskalcksøn Postbonde og boende paa Eye fremstod, aflagde Eed, og forklarede hand kom Reisende med Posten her paa Wangen, og var udj Præste Gaarde/n, og strax derfra og som hand med Poste/n Kom inden for Kircke gaarden ved Øege huserne, blef hand var at det Røg paa Leque i borgestues Jldhuset, og gik saa imidlertid sin Vey ind om Strenger hougen, som hand Kom der saa hand sig om til Leque og saae igie/n at det Røg, da falt ham i Tanke hvad det maatte wære for en Røg saa silde om Natte/n eller tilig mod Morgene/n, side/n det Røg saa Sterk og svart som dend mest igien/nem Lioren Kunde gaa paa Jldhuset, og gik saa alt fort til \Postgaarden/ Rogne som er et lidet Støcke derfra med Poste/n og var der et lidet Stund, da hand nu hafde levert Posten og Kom derfra og Kom neder paa Rongs houge/n da saae hand igie/n til Leque at det Røg, og sterkere end da hand gick op efter, da forstod hand det maatte iche være god Røg, og sette till Sprangs og da hand Kom neden for i Rongs Leedet da saae hand Luen Komme i Røgen, og Sprangt saa til Lars husMand og Raabte paa ham at Staae op, der stod ilde til paa Leque, og derefter til Leque og som hand Kom mod huserne Raabte og huiede hand om hielp, og Saae og fornam ingen Folck hverken om huserne eller i Tuned, ente/n nogensteds om veggene, og da hand Kom til Jldhused da var Jlden i samme Jldhuus Veg østre Ende/n og brente saa Sterck at Jlde/n og Luen stoed over Taged paa borgestuen som Stod strax hos under Et tag, og som hand Kom saa i Tuned, da Kom Aase ud hafde iche paa sig ude/n Pelse/n, og Stemt til borgestue døre/n, og heede/n eller Jlden var saa Sterk at hand

1725: 330b

1725:

Knap Kunde Komme igie/n!! (igiennem?), og til borgestue/n og Raabte paa de Folck der laa inde, og det trende ganger, og fick dem ud som var Lieutenantens tieniste pige og fleer[e] quindfolck, og da hand Kom videre hend till Lieutenantens Vaanhus, da løb hand ned paa Vange/n at væcke Folck op at Komme til hielp, Kom da tilbage igie/n til Leque, og da var Jlde/n Kom/men forbj borgestuen og i de huser der stod nermest, tog saa forskreckelig overhand baade paa øfre Side og dend Nedre, og saa!! (derefter) i de 2de Store og megtige Vaanhuser som var de sidste der brente, og lagde alt i Aske saaso/m der var inge/n Raad at hielpe, det var en Sterk Vind saa Jlden tog overhand, og blev indted staaende igie/n af de Mange huser som paa Gaarden stod, ude/n En Floer og En Løe som stod et lidet Støcke fra de andre som i Grund opbrente, det var Ret som Natten stod paa dimmed da hand gik op till fornefnte Postgaar, og stort iche over En time fra det hand Kom i gaarde/n \Leque/ og iche half lyst da alle huser war mesten afbrent, Citanten Spurte Vidned om hand Saae da hand Kom neder h[v]orledes Jlden brente ente/n Jnde eller uden paa Jldhuset, Vidned Svarede at da hand 3die gang hafde været i borgeStuen og Raabt paa Folck, da Saae hand igienne/m døren paa Jldhuset, og Jlden var Kommen saavit i døren, og brent saa meget at hand Kunde See ind og Saae lige som en Gløendes Kulle Mile og Lue i Jldhuset, og Veggene tillige med døren var brent saa vit at hand Kunde See ind igie/n!! (igiennem?) Vegge moden,

Citanten war dernest forlangende Tings Vidned beskreven meddeelt under Rettens Seyl, som han/nem ey med billighed Kand negtes, men bevilged blef,

Till samme tid og Sted hafde Mons Johansen Nessem ladet Stefne de 2de Mænd Anders Erichsen Lønne, og Ole Odsen Syndve at giøre Eedlig forklaring, hvor ner hand Citanten er beslægtiged med Zigvor Siurs datter Tvete i Myrdahlen, hvilcken Erlige Pige hand nest Guds forsiufn vill have till Egte, og der om allerunderdanigst at Søge deres Kongl: May:ts allernaadigste tilladelse og bref, hans Egteskab med hende at maa indtrede og fuldføre,

bemelte 2de Mænd var for Retten tilstæde og efter Edens forkyndelse og formaning til dem Skeed om deres Sandheds udsigende

1725: 331

1725:

aflagde Anders Erichsen Lønne sin Corporlige Eed og forklarede at dend Mand Mons Colbensøn som boede paa Nessem i Myrdahlen her i Tinglauged og Winje Kirke Sogn, hafde Een datter som heed Brittua og hun var Citanten Mons Johandsens Moder, der nest dend Mand Lars Colbensen som boede paa Tvete og i Myrdahlen, hafde en Søn som endnu lever og heder Siur hand er Fader till fornefnte Pige Zigvor, saa at Citantens Morfader Mons Nessem og denne Piges Farfader Lars Tvete de ware Kiødelige Fuld brødre, og da er dise 2de Persohner Citanten Mons og Pigen Zigvor hand agter og begierer till Egte, icke nermere udj Slegtskab og blodet med hindanden endsom udj det 3die lige Led tilsam/men, det andet Vidne Ole Odsen Syndve fremstod aflagde Eed, og Forklarede det self samme \som/ ovenbemelte Vidne, og at de 2de forberørte Persohner Mons Johansen og Zigvor Siurs datter som vill have hver andre till Egte er ey nærmere Slægt endsom i 3die Leed med hindande/n, herom Citanten var Tings Vidne begierende af Retten under haand og Seyl beskreven meddeelt, som hannem bevilges,

Som ingen Sager war indstefnt og ey widere at forrette endsom Restancerne over de Kongl: Skatter for første og anden termin indeværende Aar taged under Rettens forseyling, saa blef derefter Tinged for denne gang opsagd,

Dend 20 Aug: betientes Retten igien efter seeniste Rettens opsættelse den 16 Julj nestafvigt paa Rønnestrand, og medvare efterskrefne Laug Rettes Mænd Louglig opnefnte, nembl: Poul Langesætter, Jon Øfrequale, Jacob Wines, Lars Odsen Lothe, Helge House, \og/ Ole Torbiørnsen Lothe,

hvor da høybe:te

1725: 331b

1725:

Hr: Stift befalings Mands høy Respective Resolution og befaling blef igien oplæst, dernest Stefne Maaled med Laug dags paategningen som Hr: Capitain Møllerup i Rette lagde,

Dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hans vegne, Stefne Vidnerne Ole Siursen Leque, og Ørjans Torbiørnse/n Nedre Leque, aflagde deres Eed at de Louglig hafde forkyndt Stefne ma[a]let for Iver Tornes i hans eget paahør den 18 Julj nest afvigt, paa Tornes hvor hand nu tilholder og boer,

Hr: Capit: Møllerup war begierende derefter at Retten ville ey alleene tage husernes brøstfeldighed udj besigtelse og Skiønne hvad Aabod derpaa behøves men end og som det er Kongens Jord, at ville Taxere hvad de nu ere værd som de i dend tilstand befindes, hvilcket hand formoder bliver iche nægted i hendseende til Sicherhed for sig, og til et bevis hvorledes dend affløtte Leylending Iver Torsen haver forladt Jorden og desen paastaaende huser nu nest a[f]vigte Waar,

Dernest har Wj taged denne Gaards tilhørende Huser udj besigtelse og Et hvert for sig efterseed og befunden udj Tilstand som de nu befindes, foruden Aabodet som nødvendigst til Reparation derpaa bør at være, Et efter andet Taxered som følger

1:

En borgestue af Lengde 9 og brede 8te Norsche alen udj sin bøgning \8 omfar i Væggene/ er gammelt Tømmer og saavit got er, \at Tømmeret omtrent 2 ½ tylt/ at Kand endnu nyttes med det andet tilfang, som det nu staar, af os andseed udj det høyeste af Verdj 7 Rd:, paa samme borgestue behøver Reparation som Aabod at ferdig giøres, saaso/m

Rd: mrk: s:

5 Vægge Stocker 9 al: lange á 1 mrk: 4 s:	1	0	4
2 Kimminger eller Tver Sviller udj det ene brøst til Jndgange/n á 8 s:		1	
1 lang Tver Sville 8 al:		1	
1 Udsvall Svill		1	
1 Tylt Hun til bortag om Svahlen			8

1725: 332

1:

2 Voger Næver til at forbedre taged med hvor draabefald er, saasom Taged endnu nogle aar uden at omteckes Kand ligge, er saa á Voge/n 10 s:		1	4
3 Stocker inden udj borgestuen till benker som ere gandsche forfarne og till indtes á 12 s:		2	4
6 bor[d] till samme benker á 8 all: lange, Støcked 4 s:		1	8
2 tylter arbeds bord till Stue Gulfved á 2 mrk:		4	
2 Arbeds Mænd paa Egen Kost udj 8te dager at opveye huset, till at indlegge Sviller, samt det andet at forfærdige, hver Mand daglig 1 mrk: 8 s: Er	4		
Dette huses Aabod beløber sig	7	0	12

2det

Et Stave Jldhus, derudj 2de Staver, Grinder og Staf Leyer som ere endnu gode at Kand nøttes, og saa vit af det gamle Næver, udj alt Kand være værd En half Rd: men behøver efterfølgende Reparation,

4re Under Sviller 8 al: lange á 8 s:		2	
2 Søm dreyler á 6 s:			12
12 tylter hun til borTag paa alle Fire sider á 8 s:	1		
4 Voger Næver til hielp med det gamle Rov at tæcke med, á 10 s:		2	8
2 Arbeds Mænd udj 3 dager at giøre dette hus færdigt á 1 mrk: 8 s: daglig	1	3	
Dette Huses Aabod 3 Rd: 2 mrk: 4 s:	3	2	4

3die

En Staburd nest ved Staaende, er af gammelt Tømmer opbygd, er 9 all: Lengde og 7 all: brede, og som den nu er med Tag forsvarlig en Rom tid Siufnes at Kand Staae uden Reparation, dog paa dend Eene side for Regns Skyld hvor Tømmered er mest forældet, behøver 3 tylter hun at Skiule Veggen med, og som det nu befindes Kand samme \Stabur/ være wærd 7 Rd: i det høyeste,

4de

En gammell Senge boed Kaldet, udj Lengde 10 all: og brede 9 allen, Tømmeret som er 7 omfar udj FirKant er af alder noged forgaaed, men dog i Mange \Aar/ naar der Kom bortag om Kand hendstaae, og er alt tilfang af Verdj at Kand andsees for 6 Rd: som det nu befindes, og till Aaboed at forbedre det

1725: 332b

1725:

forbedre!! det!! med behøver dette hus et Nyt Tag og Jndvendig som følger

16 Vog Næver foruden det gamle til hielp á 10 s:	1	4	
2 Torvall á 1 mrk:		2	
6 Spærrer á 4 s:		1	8
3 tylter Hun till bortag om Udsvahlen a 8 s:		1	8
1 Tylt udskott bor[d] till Gulf i samme Jndgang Svahl		1	8

2 Gulf Aaser sammesteds á 4 s:			8
1 Arbeds Mand at bortæcke om denne Svahl udj 1 dag paa egen Kost		1	8
4 Mand at Tæcke denne boed udj En dag á 1 mrk: 8 s:	1		
4 Tor Svihler paa Tager á 8 s:		2	
Kommer paa dette Huus 4 Rd: 2 mrk: 8 s:	4	2	8

5te

Et Huus, Kielder boen Kaldet, omtrent 11 alle/n lang og 10 all: bred, desen Tømmer af 6 omfar og gammelt men Gott, undtagen en Lang og En Tver Sville, og det som nøttigt er udj samme huus, som det nu befindes Kand af os ey Høyere andsees udj Verdj end som 6 Rd:, desen brøstfeldighed som nødvendig behøves derpaa Er

2 Under Sviller paa dend Vestre Side og det Ene brøst á 2 mrk: 8 s:		5	
Till et Nyt Tag med hielp af det som paaligger vill være 24 Vog Næver á 10 s:	2	3	
2 Spærrer á 4 s:			8
2 Torv Valle á 1 mrk:		2	
3 par Sviller paa Taged á 1 mrk:		3	
2 tylter Arbeds bord til Gulved i samme boed á 2 mrk:		4	
2 Arbeds Mænd till at opveye hused, indlegge de 2de Sviller, samt Gulved og videre under Spær og Trov udj 8te dager dagl: hver 1 mrk: 8 s: Er	4		
4 Mand udj En dag at Tæcke samme huus paa deres Egen Kost á 1 mrk: 8 s:	1		
Dette huuses Aabod 9 Rd: 5 mrk: 8 s:	9	5	8

1725: 333

6:

En Floer af Længde 16 all: og breede 10 all:, Tømmered derudj er af Alder nogenledes forgaaen, men dog endnu at Kand blive bestaaende, og som dend nu med det som Nyttigt er af samme Tømmer samt Røved, Spærer og andet tilfang Kand være værd i det høyeste 8te Rd:, dens Reparation saasom dend kand \blive forseet uden at/ Rives og igien opbygges, behøver udj følgende

En Tver Svill Stock 11 al: lang		1	8
6 Spærer i Taged á 4 s:		1	8
2 Torvall á 16 al: lang Støcked 1 mrk:		2	
2 par Tag Svihler á 1 mrk:		2	
28 Voger Ny Næver till hielp med det gl: á 10 s:	2	5	8
2 tylter Arbeds bor[d] till Floer Gulf inden udj Floeren, og till En Nye dør, á 2 mrk:		4	
6 Tillaaser á 2 s:			12
4 tylter Hun til bortag paa Vestre Side at Conservere Weggen á 8 s:		2	
4 Søm drægler á 4 s:		1	
2 Arbeds \Mænd/ i Tre dager at bortecke, indlegge Svilerne og Gulf i samme Floer, daglig 1 mrk: 8 s: hver	1	3	
6 Mand En dag at tæcke Taged á 1 mrk: 8 s:	1	3	
Er saa tilsammen 8 Rd: 2 mrk: 4 s:	8	2	4

7de

Et gammelt og meget forældet Smahle Fiøes af 10 al: lang og 8 al: bred, og Sex omfahr udj Kant, dette Tømmer og hvad som Kand være tienligt igien naar det Rives, saa foruden er det ike til at Reparere, Kand af os iche høyere taxeres endsom for 1 Rd: 3 mrk:, det øfrige som fattes og dermed at Repareres, er udj alt som følger

2 Lang Svill Stocker á 11 al: lang á 1 mrk:		2	
2 Tver Svill træer 8 al: á 12 s:		1	8
Taged er snart till liden nøtte af Næver og will have 16 Vog Ny Næver á 10 s:	1	4	
2 Torvall á 12 s:		1	8
4 Tag Svihler á 4 s:		1	
2 Arbeds Mænd dette hus at Rive og igien under Spærrer og Trou at opbygge 1725: 333b 1725: Udj 4re dager paa deres egen Kost hver Mand daglig 1 mrk: 8 s: Er	4		
3 Mand at Tæcke det udj En dag á 1 mrk: 8 s:		4	8
Dette huuses Aabod 7 Rd: 2 mrk: 8 s:	7	2	8

8de

En gammell liden hæste Stall af 6 all: udj Kant er bøgd af Endell Ospe og En deell Aalder Tømmer eller Stocker, samme med Taged og tilfang er icke meere værd end som 1 Rd:, og behøver

4 Vog Næver til Tag á 10 s:		2	8
1 tylt hun till udsvale			8
En Arbeds Mand for En dag at færdig giøre det		1	8
Behøver Reparation 4 mrk: 8 s:		4	8

9:

En gammell og forældet Stave Løe, hvorudj indted Kand andsees tienlig uden Staf Leyerne, 2 udsvall Stenger, En tylt Hun og dend gl: Næver som paa Taged ligger med alt andseet at være værdt i det høyeste 6 Rd:, men derhos udj dend Ene Ende er Et lidet braat af gammell tømmer tilbøgd, som af Capit: blef beretted at hand hafde hørt det Leylendingen som bode her skulle haft opsatt af en gl: Skoele her paa Gaarde/n hafde Staaed, denne gl: Løe behøver og faaer Rives, till Reparation som følger,

4 Staver, saasom de gamle ere forraadnede, Støchet af Ny at Koste 1 mrk: 8 s: Er	1		
2 Udsvall Stenger á 8 s:		1	
8 Udsvall Staver á 6 s:		3	
6 Støcker till Under Sviller, paa begeg Sider af Løen, hver 4 al:, Støched 1 mrk:	1		
8 Søm dregler á 8 s:		4	
2 Laav Asker á 7 al: Støcked 12 s:		1	8
4 tver Aaser á 6 s:		1	8
18 tylter Hun till bortag omkring Løen, og till hielp till Trouv paa taged á 8 s:	1	3	

1725: 334

1725:

4 Torvall paa Taged á 12 al: Støcked 12 s:		3	
3 par Tag Svihler á 1 mrk: 8 s:		4	8
20 Voger Ny Næver till hielp till det gamle á Voge/n 10 s:	2		8
4 Arbeds Mænd at Rive, bor[d] tæcke, og opflye Løen under Spærrer og trouv, som og at tæcke dend, alt udj 14ten dager at vill tilgaa, hver Mand paa Egen Kost daglig 1 mrk: 8 s:	14		

Bliver saa dette huses Aabod som vill tilgaa 22 Rd: 4 mrk:	22	4	

10:

Et gl: Tømmer Nøst ved Siøen Staaende, af Lengde 13 al: og breede 8te Allen, af Verdj 2 Rd:, behøver saa denne Reparation

2de Tver Stocker á 8 al: lang, Støcked 8 s:		1	
1 Lang Svill			12
8 Voger Næver á 10 s:		5	
3 par Svihler paa Taged á 8 s:		1	8
3 tylter \hun/ til bor[d] tag i brøsted á 8 s:		1	8
2 Arbeds Mænd udj 3 dager at forfærdige samme brøstfældighed á 1 mrk: 8 s: daglig Er	1	3	
Er saa tilsam/men 3 Rd: 12 s:	3		12

11:

En udLøe af Staver, staaende noged fra gaarde/n ved Elven, derpaa behøves Reparation

5 tylter hun till bortag omkring samme Løe á 8 s:		2	8
En Mand at bortæcke samme udj En dag		1	8
Er saa 4 mrk: udj Aaboed, og er bemelte Løe som dend nu Staaer Værd 1 Rd: 3 mrk:		4	

12:

Endnu er En Udløe af Tømmer Staaende udj Dybevigen Kaldet, hvilcken er forsvarlig, men Capitainen tilkiendegaf at have for nylig ladet paa egen bekostning giort dend færdig,

1725: 334b

1725:

Fleere Huser tilKiendegaf Hr: Capit: Møllerup paa tilspørsell denne Gaard ey at være tilhørende, mend dernest giorde sin paastand at have deels betalt, og til deels endnu tilKommer at betale udj omkostning for 2de ganger ladet Stefne forrige Leylending paa Torsnæs udj Sundhordlehn boende at møde her paa Aastedet, derforuden Stemplet Papir till befalingen og Stefninge/n samt Laug Rættes Mændene med opnefnelse, og Sornskriveren for 2de ganger her paa Aastedet møtt hvilcket alt hand icke seer Ringere at Kand udkomme med, som og Forretningens beskrivelse at Koste hanne/m till 14 Rd:, skulle formeene samme med Aabodet at tilkomme og burde nyde det hos Leylendingen Iver Torsen som tilforne denne Jord mod 10 Aars tid har beboed, og hand som nu først dette Aar har andtaged Jorden iche Kand taale, langt mindre formodentlig, self at udReede, opbygge og bekoste Huserne udj Lougfør Stand, ey heller forinde/n det Skeer Kand holde dem ved lige, hvilcken hans Formening og paastand udsættes, med Regress at Søge det som hand best veed og Loulig Kand, saasom her ey fremlegges nogen bevis og besigtelse J hvad tilstand forbemelte Leylending Iver Torsen har anammed og tilbøxled sig denne Jord, og hvem som dend hafde fratræed, med videre Som till denne Sags Loulig omstendighed udkræved, og beløber sig da denne wores Forretning udj Aaboed alleene som de forhend benefnte huser her paa Gaarden behøver udj fornøden Reparation over deres brøstfeldighed tilsamme/n dend Summa 67 Rd: 5 mrk:, Saaledes af os Louglig at være taxeret og Skiønned, det bekræftes wed samtl: wores undertrøgte Signeter,

Dend 21 Augustj blef Retten betient paa dend Gaard Saaquitne udj Gravens Sogn og Hardanger Fogderie, till at Siufne og besigte dend Skade som samme Gaard Ved Elvebrud, og Vandløb haver taged, medværende som Retten medbetiente, efterschrefne Lougl: opnefnte Laug Rettes Mænd, Poul Langesætter,

1725: 335

1725:

Jon Øfre Quale, Jacob Wines, Lars Odsen Lothe, Helge House, og Ole Torb[i]ørns/en Lothe, hvorsom som!! helst efter Rettens settelse, Alunderd:t!! blef oplæst, Høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution af 25 Maj 1725, saalydende, Dernest Cammer Collegj ordre de dato 27 Janv: 1725 under høybe:te Hr: Stift befalings Mandens fidem saa lydende, Hvor da paa Fogdens Vegne war tilstæde Lænds Mand Siur Leque, som forrestillede at denne Jords Skade efter billighed maatte tages udj Skiøn, hvor ved maatte observeres om iche med tiden Kunde blive forbedred hvad som ved Sand og Grus var af Elvebrudet overgaaed, og hans Kongl: May:ts beste blive udj Jordens Skyld og Skatt i alle maader andtegned, Leylendingerne paa denne Jord, som deres Kongl: May:ts og Halsnøe Closters Gods tilhørende, der schylder udj gl: Landschyld 2 L: Sm: 1 hud og 1 buckeschind, forrestillede at dend Skade som denne Jord er overgaaed haver aarlig tiltaged ved Elvens brydelse, og begierede at samme Skade maatte af os tages udj øyensiufn, bemelte Leylendinger blef tilspurt hvad Gaardens Skatt var, og hvormeget En hver af dem brugte hvorom de fremlagde deres Skattebøger, og befindes hver helften at bruge og Skatte af, saasom Arne Skatter af 1 L: 1 pd: 12 mrk: og Peder af 1 L: 1 pd: 12 mrk:,

derefter haver wj forføyed os saavell samme andgifne Skade taged udj øyesiufn og besigtelse, som og for des bedre med overveyende at eftersee denne Jords Eng og Ager, till at Kunde Skiønne saavell om det eene som det andet, og haver Vj da befundet Skaden som denne Jord har taged, udj efterfølgende omstendighed, dend beste bøe eller Eng som denne Jord haver er neden for \Gaarden/ hvor der er En dahl, udj samme løber En Stor Elf som har sin Samling og udløb ey alleene af mange smaa becker eller {Elver} \Vandløb/ som Kommer ove/n fra Fieldene, men Rette Elven hvorudj alle saadanne Vande samler sig \øverst(?) og/ Kommer oven fra

1725: 335b

1725:

Vos og løber da her neder i gienne/m hvor dend har et lidet Støcke till et Stort Vand som side/n har sit fald og udløb i Siøen, Naar nu som det nest afvigte Høst har tildraged sig, at megen overflødig Regn paafalder, og til med udj dise omligende \høje/ Fielde dend liggende snee \har/ samlet sig til sammen, saa opvoxer Elven og bliver saa overflødig, at naar dend nedkommer udj dend smale og trange dahl som her paa dette sted befindes og Er, hvor Sletten Kommer, saa Ey alleene overskylder dend Jorden over alt, men af Field Grus, Sand og Steen som dend ovenfra medfører, som og hvor dend udbryder medtager træer, Rødder og Sand, opfører og efterlefner sig, hvilcket alt saaledes paa denne Jords beste bøe sig er tildraged, som saaledes er Citueret, og hved det at Elven saaledes har giort dend Skade nest afvigte Aars Høst, som Vj over alt har efterseed, og iche Staaer till enten at forbedre eller igien at opRødde, saasom Elven har gandsche bortført det, og brudt ud af sit Rette Løb, saa hvor der tilforne har været god Enge bond, er nu inted andet end som Steen og Grus hvor Elven og løber, og endnu siufnes for øynene at dend meer og meer udtager, saaso/m dend nu er Komme/n at løbe hvor det fladeste Er, saa ingen fast Fundament er som Kand Stødte og holde i mod Elvens brydende, Saa at denne Skade af os i allemaader med god overveyende \er/ efterseet og befindes dend till 6 Kiørs Foster i det aller mindste, hvilcket saafremt at Elven iche meere skulle udbryde og giøre Skade, Kand denne Jord da ey høyere Skatte og Skylde af efter dend Skade dend nu har faaed endsom af 2 Løber Smør saa fremt de paaboende skall Kunde Skatte og Skylde till hans Mayt: og ey nødtvinges til at forlade Jorden, og som det befindes at denne Jord efter Leylendingernes forklaring og fremlagde Skatt og Landschyld bøger, ved dend gl: Matriculs indRettelse udj Skatter

1725: 336

1725:

er paalagd Et Spand, saa Kand Vj og med god Samvittighed sige og bekiende, at ved denne Skade som Jorden har taged Kand dend iche høyere andsees baade udj Skatt og Landschyld eller Er god for at giøre Skiell for \videre end som formelt,/ og Er aftaged da udj Landschylden 1 hud og 1 buckschind, og udj Skatten 1 Løb, dette overschydende Er Jorden god for, saa at hver af opsidderne herefterdags Kand Skatte og Skylde af En Løb, Saaledes at være Skiønned, befunden og sig Sandfærdelig at forholde som forhænd forklared, det Stadfæstes af os fornefnte Laug Rættes og besigtelse Mænd med vores Eed Saa Sant hielpe os gud og hans hellige ord, og till ydermere bekræftelse haver wj Samtl: vores Signeter herneden under trøgt Actum Anno Die et Loco utsupra

Dend 18 7br: nest efter blef Retten igien betient efter Rettens udsættelse paa dend Gaard Torpe, medværende paa Rettens wegne forommelte Laug Rættes Mænd, undtagen udj Jon Wines Stæd, dend Laug Rettes Mand Poul Langesetter, af Kintzervig Sogn,

hvorsom helst Citanten Niels Torpe paa hvis Vegne hans Procurator ey war nerwærende i Rettelagde sin Continuations Stefning saa Lydende, Dernest i Rettelagde en anden saadan Stefning som war af Citantens Procurator Sornskriveren tilsendt og saaledes af formeld,

Paa Høywelbaarne Hr: Stadtholders wegne som Herskab for Rosenthals Gods war till stæde udj Rætten hans Fuldmegtig Sr: Mathias Dahl, saa og efter Stefne Maalet møtte Sogne Præsten till Wigøers Gield Velærværd/ige Hr: Christopfer Gelmeyden, og Endelig Østensøe Opsiddere som seniste Rettes dag war indkaldet og tilstod Varselen, mend ingen paa Hr: Magister Rømers Vegne,

Dernest til kiende gaf Citanten at have foruden de Vidner som staar nefnt i Stefnemaalet, hafde Jndkaldet Karj boende paa husMands pladset, her Strax ved Siøen, saa og hendes Mand

1725: 336b

1725:

Iver Jonsen, Syneve til huus paa Norem, Jørgen Larse/n en gammell dreng til huus her paa Torpe, forlange[de] samme afhørte, bemelte Vidner ware nærværende og blef Eedens Forklaring dem forrelæst, saa og formaned om deres Sandheds udsigende, som og tilkien[de] gived hvad Straf der paa følger for dem som ey udsiger og vidner deres Sandheds!!,

Dernest fremstod Torsten Meehuus sagde sig nu at være udj sit 70ste Aar føed og opalet paa Østensøe, forklarede at hand mindes da dend dom blef giort paa Hellestvet andgaaende Marckeskielled mellem Østensøe Opsiddere, og Karen Lind, og var da udj sit 15de Aar og fulte hans Sahl: Fader Kiettell som boede paa Østensøe og var wandfør Mand, og begynte Rettens Middell ved Steengaren under Torpe, efter brotted og till Haae fieldet, af Ha[a]e fieldet till Roet Kløve/n, derfra til barne \Steen/en /, efter brotted der udigienne/m til Jnstigene, der fra til Teylands Gloppen, derfra i Øgterstene/n, deraf i Helgerkinne/n, derfra i Kløf Steene/n, og deraf udj Haastabbe og der fra bort i Fieldet Kaldes En Fos Halter Fosen, deraf i [en] Steen ligger i Fieldet Kaldes Kierringen og der fra beer det til mødes med andres Eign, bemelte Vidne blef paa Rettens Vegne tilspurt om hand iche efter dend gl: dom som for ham var oplæst Kunde Vidne og giøre Forklaring hvor det Sted Linde Klæven er, derpaa svarede at hand inted ved om nogen Linde Klæv her i Marken, men fra det Sted som hand har forKlaret veed hand og Kand Mindes fra sin barndom at Østensøe har brugt till det Sted Steen gar[e]n, og iche hørt at det er Kalt Linde Klæven, mend mit i Præste hagen er en Klæv som Kaldes Kierringe Klæven, dernest blef samme Vidne tilspurt om iche Torpe Mændene dend tid hafde Sætter og Støhls beite paa Lie Sætter, og siden har haft og tilkommer at Eye, Svarede her till at dend \tid/ Støhlte Torpe Mændene der og hafde deres Sæll der, side/n er

det fløt lenger op og ellers er aaben Mark till at beite, og har de iche siden Støhled der, og hugte de Skoug till deres Sætter brug som Torpe Mændene hafde, benefnte Vidne paa tilspørsell svarede at hand war broder till Ole Kiettelse/n Østensøe, men Kand iche andet sige end Sandhed at dette er Rette Skifter fra sin barndoms Minde som hand har forklaret,

1725: 337

1725:

Citanten Niels Torpe Spurte Vidned om hand iche viste af nogen Linde Klæv, og om Kieringe Klæv og Linde Klæv iche er Strax hos hver andre, widned Svarede at have hørt om Linde Klæv som ligger i Skaardahlen og icke Kommer her ved, og ved hand iche andet om, end Kierringe Klæven som ligger her i Præste hagen mend iche af nogen Linde Klæv som Kommer her til Skifte,

Karj i Øeyen fremstod en gammell og Svag Kone og sagde sig iche at Kunde Mindes hendes Alder, og ey heller videre en!! (end) hun var et barn paa 8te Aar og bar dricke till hendes Faders Kalver, hendes Fader hede Od og boede paa Østensøe, og Spurte bemelte hendes Fader om hand iche hafde seet Kalvene saa sagde hand de ligger under Linde Klæv, da hun Kom ind laae Kalvene under Kierringe Klæven i Præste hagen, men hun aldrig har hørt hvor Linde Klæven er, eller videre end om Kierringe Klæven, og hun har \hørt/ nefnt en gang Linde Klæv af hendes Fader, men wed iche videre derom, Citanten sagde sig iche videre at have at Spørge Widned om, Vidned blef af Retten tilspurt om hun viste noged om Skiæll og Skifte mellem Østensøe og Torpe, hvortill hun svarede Ney,

Syneve Hans Daatter Enke til hus paa Norem fremkaldet, forklarede at for mange Aar [siden] har hun hørt efter Segn men Kand iche mindes af hvem, at de har Kalt Kieringe Klæv og Linde Klæv tilsammen, mend veed iche om meere at forklare, end de har haft sin Vey derom, og som hun hørt for sig Kand hun vise Kiæring Klæven, mend aldeeles iche veed om bytte og Skiæll mellem Østensøe og Torpe og ey heller har hørt at de Stæder skulle wære bytte mellem Østensøe og Torpe ey heller veed det, hun er fremed til Parterne uden Ole Brigtsen Østensøe har haft hendes Sahl: Mands Søster,

Som Dagen var forløben, saa tilholdes Parterne og Vidnerne i Morgen tilig at møde her udj Retten igien, undtagen dend gl: og Svage Kone

1725: 337b

1725:

Karj i Øen som efter aflagde Eed og andvisning om dend omvundne Kiering eller Linde Klæv Kaldet, formedelst hendes Svaghed tillades at hiem Reise,

Dagen efter dend 19 Sept: blef Retten igien her paa Aastedet betient og møtte Parterne som i gaar paa begge Sider undtage/n Sogne Præsten Hr: Christopfer Gelmeyden,

Hvor da de øfrige Citantens Vidner efter hans paastand bleve fremkaldet, og fremstoed,

Karj Mons datter boende paa husMands Pladset her Strax ved Siøen, Forklarede at hun har hørt af hendes gamle Beste Fader Baar som boede der paa Pladset som hun nu boer her ved Siøen hvor hun er føed og baaren at hand Kaldede Kiering Klæf og Linde Klæv Et, hun var da et barn og paa En 10 á 12 Aar gammell da hand døde nu Kand \hun/ være 46 Aar gammell, samme hendes Mor Fader svarede sin Rettighed till Barons Godset, og hendes Moder var efter hendes Beste Fader, og En tid war det øde, og hun Kand hverken sige eller vidne andet end dend Klæv heder og wæred Kaldet fra hendes barndom Kiæring Klæv, og stundum tillagd Linde Klæv af Nafn, Hun aldrig veed om nogen byte mellem Østensøe og Torpe og ey heller at denne ommelte Klæv har wæred bytte, og saa lenge hun Kand Mindes har Østensøe Mændene brugt til Torpes bæcken Kaldet, men hun ved iche enten det er Linde Klæv eller iche og icke heller om ØstenSøe Mændene har Ret til Torpes bæcke/n eller iche at

bruge, Citanten blef af Retten tilspurt om hand hafde sit Vidne noget at tilspørge, hvor paa hand tilspurte Vidned om hun hafde hørt Kalde Linde Klæven ved Sten gaarde/n hvortill Vidned svarede Ney, Rosenthals Forvalteren tilspurte Vidned, om Niels Torpe hafde forlanged at holde hendes Rettighed inde forgangen Aar af samme husMands Plads, hvortill hun svarede at hand iche har begiert det, alleene saalenge indtill at de fick at vide hvad Rette/n ville giøre,

Iver Jonsen fremstod forklarede at hand har iche andet at hand Kand Mindes Torpe Nøsted, som nu staar paa Løpse stod ved Siøen, hvor Østensøe bruger

1725: 338

1725:

og det Kand være 40 Aar siden det blef fløtted af Ole Torpes Fader Peder, og Kierringe Klæven det veed alle Mand hvor dend er, og veed hand iche om noged bytte mellem ØstenSøe og Torpe, uden som hand Kand Mindes nu hand er 60 Aar at Østensøe Mændene har brugt ind i Torps becken, meere veed hand iche herom at forklare, Citanten paa tilspørsell svarede hand har iche noged dette sit Vidne at tilspørge, Forvalteren Spurte Widnet om hand Kand vide om Torpe Mænderne dend tid gaf noged till Østensøe Mænderne for at Samme Nøsted Stod der, eller om de hafde forlof till at have haft det dend tid Staaende, Vidned Svarede hand iche veed derom,

Citanten tilkiendegaf at det Eene Vidne Jørgen Larsen som og var for Retten war med en gammell Svaghed belad hvilcken og andgreb ham at hand iche Kunde tale men sad saa hend, hvorfor hand Citanten og iche ville forlange hans forklaring,

Østensøe Opsidderne dernest tilkiendegaf at have Jndstefnt Et Vidne ved Nafn Ole Olsen, tienende paa Fosse i Wigør Sogn sin forklaring at giøre om deres gl: brug,

Niels Torpe tilstod at være Varsled,

Dernest forføyed Vj os med Vidnerne først til det Stæd dend omwundne Klæv samme at Vise os, og var Parterne med,

Hvor da Torsten Meehuus som og de andre 3de Vidner Syneve og Karj samt Iver Viste os dend Klæv som de har forklared om,

Dernest blef Torsten Meehuus af Retten paa samme Stæd adspurt, at eftersom hand har forklared om dend gl: dom som er i Retten for ham er oplæst at mindes hvor Markeschiællet war, om hand da og samme tid har hørt og fornummed at denne Klæv maatte være dend som i samme act af de widner nefnt Linde Klæv, derpaa Svarede hand at denne Klæv war aldrig dend tid Næfnt icke heller veed hand at Rettens Middell war her paa Stædet

1725: 338b

1725:

Men bytted og Markeskielled dend tid begyntes fra Steen gaarden og opefter, efter et gammelt Marcke Reens bref som hand Mindes Rosendals Fuldmegtigen hafde, og som hand aldrig hverken har hørt eller veed at denne Klæv har været noged bytte melle/m ØstenSøe og Torpe, hans Fader Kiettel{se/n} \Mickelse/n /, som war en gl: Mand og opalet paa Østensøe, som nu er 55 A[a]r side/n hand døde strax efter dend dom var giort har hand og iche hørt af andet bytte{d} end som af Steengaarden baade før dend tid og side/n,

de andre 3de Vidner blef og tilspurt om de veed eller nogen tid har hørt at denne Klæv har wæred eller holt for noged bytte og Markeschiell mellem Torpe og Østensøe, heller og om de nogen sinde har hørt at Torpe Mændene har haft deres brug af Skoug her til dette Sted, hvortill de Svarede Ney,

Derefter begaf Vj os med Parterne og Vidnerne till det Steed Steen gaarden Kaldet, hvor Torsten Meehuus end ydermeere at der begyndtes Markeskiælled i Steen gaarde/n og op efter,

som hand har forklared, de andre Viste herom ey widere at Forklare end Østensøe Mændene har brugt till dette Stæd,
Niels Torpe blef af Retten tilspurt hvis Gierde det er som Staar her wed Steen Gaarde/n, svarede hand at hans Grander holt det ved lige og er deres bøe der nere og hans der oppe oven for,
Dernest blef Øste[n]Søe Mændernes paaberaabte Vidne forretaged, og fremstod bemelte Ole Olsen og forklarede hand iche andet veed end at Østensøe har brugt i Steen gaarden op i Haafieldet, som hand Kand mindes hand er nu 32 Aar gammell,
Vidnerne blef derefter tilspurt om de veed at da Nøsted Stoed ved Siøen, da og var Huus Mands pladset som det nu Staar, og om de iche Kand vide hvem Huus Manden da gaf Rettighed till,
Torsten Meehuus Svarede at da dend gamle dom blef giort, Stoed huus Mands Pladset eller samme huus

1725: 339

1725:

der Staaende og hand veed iche andet end de altid har Svared som har boed der deres Rettighed till Rosendall, og dend tid booede!! En hus Mand Baar Ellingsøn, Karj Mons datter forklarede at denne Mand var hendes Moders Fader som dend tid bode der, og svarte med Lof og Løve sin Rettighed till Baronen, Iver Jonsen svarede at det var fornefnte hans Kones bestefader og har hand hørt det samme, det andet widne sagde sig herom iche at vide,
Widnerne En hver i sær efter at deres ForKlaring for dennem war oplæst, een efter anden efter Lov/en aflagde deres Eed,
Rosenthals Forwalteren tilkiendegaf at hand paa Østensøe Mændenes \Vegne har/ Stefnt Niels Torpe med Contra Stefning saa Lydende,
Niels Torpe Svarede at hand iche har undsagd nogen af Østensøe Mændene, og hand har formeent at \hand/ hugde paa sin Eyendom, har nogen at tale ham till der for Kand de Loulig søge ham for hans Wærne ting,

Forafskeediged

hvad sig dette Stefne Maal andgaar saavit Citanten skall have undsagd Østensøe Mændene, som hand fragaar, og videre hvad hugstere/n andgaar saa udsættes dend Sag som denne Rettergang iche wedkommer till Søgning for hans Wærne ting om Østensøe Mænderne trøster sig det Loulig at Kunde bevise,
Dernest proponerte Forvalteren at hand formente allerunderd: efter Lovens 1ste [Bogs] 6te Capit: 10 Art: at dend gammele Under Rettes dom som er 56 Aar gammell icke Kand wære gyldig at Stefne paa saasom det iche bevises at dend i Rette tid for overRætten har wæred indstefnt,
Siden tilspurte hand Niels Torpe om hand eller hans Forfædre har nogen tid brugt videre end til Steen gaarden, eller haft deres brug,

1725: 339b

1725:

Niels Torpe svarede hand er en fremmed Mand Kom/men till Gaarde/n for en 20 Aar siden, hans Fader har icke Eyed her i Gaarde/n og videre veed hand iche af, og hans Fader boede paa Østensøe der er hand opalet,
Paa Rettens wegne blef Østensøe opsiddere tilspurt hvorfor Torpes Mændene iche har maatted for dem Støhle paa Lie Sætter, Svarede at fordj de forrefant de giorde Skade paa ØstenSøe Slotter,

Niels Torpe forklarede at hand for Fattigdom iche har Kundet faae sin Sæl derop og naar Torpe Mændene Kommer derop er det udbeited af Østensøe Mændene, hand holder sig till sin gamle dom og formoder at nyde sit Sætter og Fæebeite,

Forvalteren Replicerte at formeene dend gl: dom er \icke/ Louligen indstefnt, og i saa mange Aar iche er søgt nogen opreising, saa finder hand at denne dom Kand iche være ham til nogen hielp, og som Niels Torpe haver paaført Østensøe Mænderne een Uloulig Process saa paastaaer hand at Østensøe Mændene nyder sin Louglig hæfd og brug, saasom det haver ligged under Østensøe udj nogle og Femtj Aar, og Niels Torpe at betale dem Processens omkostning, og paastaaer efter Lovens 5te bogs 5 Capit: 3 Art: at Østensøe beholder deres Eyendom og i det øfrige at Niels Torpe og maa lide for det hand har bemegtiged sig Uloflig Skoug hugster,

Parterne blef tilspurt om de hafde videre at i Rette føre hvorpaa de Svarede Ney, Da blef Kient Dømt og Afsagd,

Efter i Rette lagde Stefne Maal, og derforuden En gammell Underrettes Dom dat: 1669 dend 22de Maj har denne Sag mellem Niels Torpe og ØstenSøe opsiddere wæred dend 8de 9de og 10 Augustj nestlede/n forretagen, hvorsom helst Citantens beskicked Procurator proponerede at bemelte Niels Torpe efter samme i Rette lagde Dom har formeened sig denne Sag at paatale, og der till Jnd kaldet sine Vidner, hvilcke som alle findes forhend udj acterne indført, denne Rett samme

1725: 340

1725:

tider af deres Forklaring har befundet hvor Torpe Nøsted i forrige tid har Staaed her neder ved Siøen, og af hvad Aarsag det baade lidet fra det første Sted war opflyt, og siden derfra paa Løpse Grunden bort ført og opsatt, men ingen af samme Vidner har widned at Torpe Eyede Grunden, dernest Et af Citantens Vidner ved Nafn Siur Torpe eller Berstøe hans ForKlaring om gamle Markeskiæl mellem ØstenSøe og Torpe og dend ud[j] dend dom af Skriver/en og Mænd war giort, andviste os samme Markeskiæll op fra Siøen af Torpes becken, og der oven for blef Staaende ved Torpes Gierdet hvor hand widere udsagde at Rettens Middell opgick, hand har og dagen efter \som dend 10 Augustj/ til sin forKlarings videre oplysning udsagd hvoraf hand hafde hørt at det Sted som hand stoed paa war Kaldet Linde Klæv, Contra parterne nembl: ØstenSøe besidderne hafde og til samme Tid indstefnt deres Vidner af hvilcke Trende nembl: Jacob i Hafnen, Niels Berven og Peder Haagnesen Øfre Vig har og forklared at Østensøe har brugt af Torpes becken og op i Haa fieldet, Et af deres Jndstefnte Vidner Nafnlig Tosten Lundenes som en Udleved Gammell og Sengeliggende \Mand/ icke self Kunde Komme her paa Aastædet, har de 2de Laug Rettes Mænd Lænds Manden Ole Berven og Peder Haagnesen Øfre Vig afhørt hans Forklaring, som de har i Rette ført, og samme Tid paa Stædet ved Torpes Gierdet som Steen Muren er andvist efter hans til dennem giorde Forklaring om Markeskiælled der at være, dernest Citanten Niels Torpe opgick dise Mærker, og blef Staaende udj En(de?) bytted J Haa fieldet Kaldet, derefter har hand og fult med os og udj de

1725: 340b

1725:

Trende Vidner nembl: Siur Larsen, Tormo Løpse og Niels Berven samt Contraparternes overwærelse samme dag og efterseed samt befared alle de andre Merker som udj fornefnte gamle doms act findes indført hvorom ingen Tvistighed forrefalt mellem Parterne, førend Vj Kom till dend Støhls Marck Lie sætter Kaldet, der samme Stæds om, aflagde fornefnte Vidne Siur Larsen sin Forklaring som og \af/ de andre Tvende Tormo Løbsøe og Niels Berve skeede, saa at Østensøe opsiddere icke Kand hafve haft Skiæll og føye at holde Torpe

Opsidderne derfra med sine Creaturer, Ved dise fornefnte dagers forretning Kunde det iche gribe Ende men efter paastand udsatt og da som i gaar dend 18 Septembr: her paa Aastædet Torpe igien Rettens forhandling bleven forretaged, da af Citantens \...en andre/ indstefnte Vidners Forklaring, befindes endydermeere dend Mand Torsten Mehuus [som]? saavell om Marckeskiælled \forklarede og/ at have hos været da dend Dom blev forretted og Rettens forhandling skeede at være fra Siøen og forommelte Gierde og Steen gaar opgaaed, saa og forklarer hand at Torpe haver Støhls Mark i Liesætter og Skoug till sit brug, de andre benefnte Vidner har forklared at have hørt En Klæv Kaldet Kiering og Linde Klæven hvilcket Stæd de og har andvist os som ligger langt uden og oven for fra det andet omvundne Markeskiell, saa og oven for \langt/ hvor det ommelte Torpe Nøsted har fordum Staad fra Siøen, men har iche nogen af samme Citantens indstefnte Vidner forklared at denne Klæv har wæred holt for bytte og Markeskiæll melle/m Torpe og Østensøe, som deres og alle forrige Vidners forklaring udførligere forhend indført (giver? til?) Kiende og udviser, Saa at Vj paa Ret-

1725: 341

1725:

tens Veigne baade de forige Trende første dager som og dise 2de sidste med Møye saa vit mueligt har wæred foraarsaged at Kunde efter dend gamle i Rette lagde Dom udfinde af Vidnerne om Linde Klæven og \icke/ andet Markeskiæll \befundet/ endsom for os er forklared og bleven andvist neder fra Siøen og op efter hammerlauged i Haa fieldet, saa at Vj icke Kand eragte og befinde at denne Klæv enten har værred eller bør holdes for dend Linde Klæv som udj meer bemelte Under Rettes Dom findes benefnt, saasom dend ligger langt uden for fra Steen gaaren og det Steds Markeschæll wed Torpes Gierdet, som de omelte Vidner har forklared, og andvist, Altsaa efter Vidnernes forklaring, som af begge Parter er indstefnt, Kiendes for Rætt og billigt, at Østensøe opsiddere efter Loven bør hafve dend till deres Gaard udj saa mange Aar wed Roelig hæfd tilliggende Eyendom \Præste hagen Kaldet/ neden i fra Siøen af Torpes becken og op efter i Haa fieldet som af gammelt værred haver, og holdes det Sted for Linde Klæven ved Steen gaarden og Torpes Gierdet at være efter dend gamle dom, dernest efter {da andre} alle de andre Mærker som benefnt findes efter samme Dom alt till Støh[l]s Marken Lie sætter, saasom Niels Torpe med sine Vidner ey heller anderledes Kand gotgiøre, Mens som de(tt?)e befindes endydermere som og af ØstenSøe opsidderne icke Kand fra gaaes at de har forment Torpe Opsidderne Liesætter som de bør have det till deres Støhls Mark, icke heller Kand det være nogen bestørkning som ØstenSøe opsiddere paaskyder at Torpe Creaturer fordum tid Kom ned paa deres Slotter saa som de faa og smaa Engestøker som ligger der neden under samme Liesætter Kand de uden s(tor?)

1725: 341b

1725:

Møye og Arbeid Jndhegne, og derfor icke bør fraholde Torpe og hvem fleere efter dend gl: Dom har Rettighed der at Støhle med sine Creaturer, Thi Kiendes herom og for Ret og billigt efter forhend indførte Vidners forKlaring og Stædetz begranskning at fornefnte Liesætter Mark her efter icke bør tilhøre dend Gaard Østensøe, mend Torpe og hvem fleere Jorders opsiddere derudj af gammell tid har wæred tilhørende saavelsom og Skougen som der paa samme Stæd befindes till nødvendig Støhls Ved, hvilcked Stæd \Liesætter/ saaledes udj omkreds og begreb alleene strækker \sig/ oven om i Fieldet till Flye Fosen Kaldet og neden om udpaa hamrene Liesætter hamrene Kaldet, saa at Torpe Mændene haver Rætt og maa flytte deres Sæll neder paa dend Grønne Plads hvor det i gammell Tid har Staaed, efterdj Østensøe Opsiddere iche har bevist at samme Torpe Sæll fra fornæfnte Stæd har været opdømt, {og} Herforuden \og/ tilfindes og dend Gaard Østensøes beboere saavell paa

Rosenthals som Lehneds Gods til denne forvolte Processes bekostning at betale Een hver af dennem Toe Rd: alt sammen at efterKommes under Lovens videre Medfart, og bydende,

Dend 2 Octobris blef Retten betient paa dend Gaard Indre Jaastad, medværende som meddoms Mænd, efterskrefne Laugl: opnefnte Upartiske Laugs Rættes Mænd, Jon Øfre Quale, Halgrim Mæland, Poul Langesætter, Østen Helgesøn Lutre, Ole Lutre, og Helge House, till Marcke Skiæl og Skifte at giøre mellem bemelte Jords Eyere og opsiddere Knud Jensen, Peder Olsen, og Ole Nielsen, og deres Grander, Torgiels og Heine som Eyere og beboere paa Yttre Jaastad,
hvilcke Parter ware nærværende, og til Kiende gaf, Jn[d]re Jaastads Opsid-

1725: 342

dere at have indkaldet efterschrefne Vidner om gammell Kann og bytte mellem bemelte Jorder at giøre forklaring, nembl: Helge Olsen Berven, Dag Aackre, Iver Skaaltved, og Asbiørn Aackre, paa dend anden Side Yttre Jaastads Eyer og opsiddere Naufngaf deres Vidner, Greb Bleje, Lars Helland, Niels Lothe, Zigri Omunds datter, og var ellers Omund Nielsen Jaastad, som er en gammell og overaldrig Mand, der iche Kand Komme, de andre ware tilstæde og godvillig møtte,
Efter Parternes egen forlangende at om de udj mindelighed Kunde foreene sig deres Markeschiell andgaaende, saa var alle bytter bleve/n mellem dise 2de Jorder i Gaar efterseed, hvortill de (..?)ke kom (….?)llem dennem,

Dend 2den dito war Retten igien betient og tilstæde begge sides Parter, som og deres Vidner som oven benefnt,
for hvilcke \ovenbe:te/ Vidner Eeden blef læst og formaned om deres Sandheds udsigende, Eftersom Parterne ware begierende deres Vidner paa begge sider afhørte,
hvorefter Vj forføyed os med Parterne og deres Vidner efter andvisning neder ved Siøen og hos en Stor Steen lige udfor bøe Gierdets \nederste/ Ende, der samme Steds blef først Indre Jaastad Opsidderes Vidner forretaged og fremstod
Helge Olsen Berven forKlarede at være omtrent 78 Aar gammell, og Ende bytted war her af Steenen ved Siøen, Hans Fader Ole Jonsen og Thomes Yttre Jaastad, da hand war omtrent 10 á 11 Aar gammell som hand Kand Mindes, tog en baaed og for begge her ud for Steenen og Sigted op i Udfald Steenen j Fieldet som de skulle ville have bytted widere veed hand iche, bemelte Vidne blef af Retten tilSpurt om hand var noged beslegted til Parterne, hvorpaa hand svarede at wære Per Jaastads Farbroder,
Dag Aackre dernest fremstod en Mand paa 63 Aar, forklarede efter Peder Omundsen Indre Jaastads Ord som hand af ham hafde hørt, at bytted skulle gaae her af Steene/n

1725: 342b

Ved Siøen og J Udfalds Steenen i Fieldet widere ved hand iche, det Kand være omtrent til tre Aars tid Siden hand hørte det, og videre veed hand intet om at Kunde forklare,
dernest Iver Schaaltvet fremKaldet sagde sig omtrent 60 Aar gammell at være, forklarede at have hørt af Sahl: Peder Omundse/n som har boed her paa Jndre Jaastad, at bytted gick her af Steene/n ved Siøen og i Udfald Steenen J Fieldet, det Kand wære Tree Aar siden hand hørte det af samme Mand, og meere er hand iche vidende at Kand Vidne,

Asbiørn Aackre fremstod, sagde sig at være 40 Aar gammell, Provede efter sin Sahl: Fader Peder Omundsens Ord, af ham at have hørt, at bytted gick her af Steene/n ved Siøen, J Udfald Steene/n J Fieldet, hand har icke hørt af ham om nogen byte i Lien, og videre veed hand iche,

Derefter blef Yttre Jaastad Mændenes Vidner fremkaldet, og fremstoed

Greeb Viglichsøn Bleye, sagde sig omtrent 77 Aar gammell forklarede at der i fra Bøe Gards Enden, op i Baar Steenen, der fra i Udfald Steenen, saa hørte hand for sig, og da hand tiente paa Yttre Jaastad hos Sahl: Thomes Larsen som hafde hans Søster til Egte hugte hand derefter oven fra bemelte bøe gards Ende, og Fæe beite gik der til fælles om hver andre, og videre bytte ved hand iche at forklare om,

Lars Sallomonsen Helleland fremkaldet, efter udsigende at være omtrent 56 Aar gammell, forklarede hand tiente i half Trettende Aar hos sin Farbroder Sahl: Thomes Larsen Yttre Jaastad, hand Kand iche andet mindes endsom Bøe Gierds Gaarde/n har wæret holt for Mærke fra denne Steen her ved Siøen, og \hugte/ hans Farbroder op efter Merkeds Gaarde/n derfra till Baar Steenen, saa der fra op i Brure Stohlen En Steen saa Kaldet, saa der fra op i Udfald Steene/n, saaledes ved hand brug og bytted var mellem Jndre og Yttre Jaastad, og det er nu 32 Aar siden,

Niels Omundsen Lothe en Mand paa Femtj Aar omtrent gammell, forklarede, at hand Kunde være 16 Aar gammell, da hand Kom i tieniste hos Sahl: Sven Olsen her paa Jndre Jaastad boende, hos ham var hand i Femb Aar, og dend tid var bytted Jmellem Jndre og Yttre Jaastad som

1725: 343

1725:

det nu er her neder ved Siøen af Steenen, Merkes bøe garen op efter, derfra i Baar Steenen, derfra i Brure Stohlen, og saa i Udfald Steenen, saaledes brugte Jndre Jaastads opsiddere dend tid derefter, og hørte hand ingen Krangell her om, men saaledes veed hand de brugte baade uden till dem som boede paa Yttre Jaastad, og indfra brugte dem som boede paa Jndre Jaastad till dise Mærker, sagde sig at være føed og opalet paa Yttre Jaastad og Omunds Thuned,

Zigri Omunds datter boende paa dend Gaard Espe her i Sogned, og at wære 57 Aar gl: Forklarede at være føed og opalet paa Omunds Thuned Yttre Jaastad, og har hun iche andet hørt, eller veed og Kand mindes, end at være gammell Kand og brug, og holt for bytte mellem dise 2de Gaarder Jndre og Yttre Jaastad, af Steenen her wed Siøen og Bøe gierdet op efter, derfra til Baar Steenen, deraf i Brure Stohlen, deraf i Udfald Steenen, det har hun og hørt af Sahl: Tomes Yttre Jaastad og hans gl: Moder Brite, og saaledes hugde de paa Yttre Jaastad efter dise Merker, end og de Femb Aar hun tiente paa Jndre Jaastad hos Sven Olsen, og hørte ingen trette eller Mangell derpaa, og det er nu omtrent 25 Aar siden, som hun Kand Mindes,

hvorsom helst efter Vidnernes Forklaring udj deres og Parternes overværelse Wj da først med Markeschels Forretningen begyntes, og hugte Vj J dend Samme omvunden Steen neder ved Siøn lige for bemelte Mærkes Gierdes nederste Ende En Gloppe, derfra forføyede Vj os op efter og nedsatte En Marke steen med sine Vidner og Kull under i bemelte Gierde og Gange Leedet ved Munkediget Kaldet, Saa derfra widere op, lige saa En Marke steen nedsatt i Gierdet tet under braatted, derfra gaar det udj dend 3die Nedsatte Marke steen lige ud for og tet ved dend øverste Ende af samme Merkes og bøe Gierde, Side/n gaar det derfra udj UdMarken op J En Gloppe som blef huggen J En Jordfast Steen paa Jndre Side

1725: 343b

1725:

af Vos Houven Kaldet, fra dette Mærke op J En af os Hugne Gloppe J en Stor Steen ved Baar Steenen liggende, fra denne op J En Gloppe udj Yttre Enden paa Vos Hammeren blef hugged, fra dette Mærke op J En Gloppe som blef hugged J En Stor Jordfast Steen liggende

under Espe Hougen og saa Gaar det herfra op efter J øverste Ende byte J Udfald Steenen og høyeste i Fieldet er beliggende, alt efter Contra parternes Vidners andvisning og forklaring som med Vare, uden dend Gamle Mand Greb Bleje som for Alderdoms Skyld iche Kunde medgaa, og saa høyt op Komme/n derefter forføyede Vj os till Jndre Jaastad igien, hvor da, efter at Vidnernes Forklaring for een hver var oplæst, som og Forretninge/n Een efter anden samtlig Vidnerne aflagde deres Eed, og som dagen var til Ende saa opsættes Sagen till J Morgen Tilig,

Dagen efter dend 3 October var Retten igien betient
og da blef udsteened og Skifted Een Tey som hører Jndre Jaastad till efter Parternes Forklaring, og Grenser uden for og till dend Tey som Jgaar blef udSteened Yttre Jaastad tilhørende, denne Tey saaledes i dag haver sit Markeskell, først ved bøe Gierdet blef nedsatt en Marke steen med sine Vidner og Kull under, hvorudj blef hugged Een Albog Gloppe som Viser op efter og tvert fra sig, dette Steed Kaldes i bocke Nallene, fra denne Markesteen op efter Er det andet byte En Markesteen Nedsatt i SlettebaKen Kaldet, derfra op efter J En af os huggne Gloppe J En Jord Hammer og Kaldet Mose Hammer Gloppen, fra denne Vider[e] op og J En Svart Nouv J Aldalen, deraf igien J Saaten Et berg Nouv øverst [i] himmell Siufned, og saaledes dise Merker skiller Yttre Jaastads Mark, og denne Tey som hører Indre Jaastad till,
Derefter blef Parterne tilspurt om Parterne hafde Videre at J Rette Sette, hvorpaa Yttre Jaastads Mændene som Contraparter nembl: Heyne og Torgels Jaastad paaAnkede at Jndre Jaastads opsiddere paa nogen

1725: 344

1725:

Aars tid har satt formeget paa den \af deres Creaturer/ udj UdMarken, og derforuden udgierdet af dend Tey som nu er udstenet, till deres Slotter som tilforne har wæred fælles bumark eller fæe beite, saa at de forlanger iche {forlanger} videre endsom de saavelsom deres Grander iche sætter meere ind endsom der Kand taales og ingen Kand være til fornermelse, ey heller paa nogen af Siderne at love nogen fremmed enten deres Øeger eller andre Creaturer at indsette, herimod Svarede de paa Indre Jaastad at de iche andet ville holde endsom Rettelig Sambeite med hverandre saavit Louligt og billigt er, og videre hafde {Parterne iche videre at} \de iche at svare/, Contraparterne til kiendegaf at Jndre Jaastads opsiddere haver taged sin Vey over deres bøe dem till Stor Skade og det inde/n Giers, hvorimod de andre Svarede at de formeente det har wæret gammelt, og Yttre Jaastad iche maatte have Vey op til Støhlen over deres, bemelte Yttre Jaastad Mændene svarede at det er en gammell almending Vey till Støhl[en], og dend over deres bøe er af Jndre Jaastad Mændene optagen uden Lof og Villie, da de dog har anden gammell Vey, hvorpaa Wj denne tvistighed andgaaende har forføyed os dise Stæder at eftersee og befare,
Og som Parterne iche hafde videre saa blef for

Rett Kient Dømt og Afsagd,

Denne Markegangs Forretning som Parterne paa begge Sider har wæret forlangende, men som de paa Stædet iche Kunde mindelig om gammell Kann og brug Komme overeens, og wille have deres indkaldede Vidner paa begge Sider forhørte, har Wj nu paa Rettens Vegne i alle maader baade afhørt Vidnernes udsigende som og overseed og Grandschet som efter vores nøyeste Skiøn og Louven Gemæs Kunde Rettelig befindes, og alt som Vidnerne haver forKlared hvorefter de og haver fult os og Siufned eller giort andvisning paa Stædernes brug og gammell Kann til Skiæll og Skifte mellem Indre og Yttre Jaastad som de derefter wed deres Eed har bekræfted

1725: 344b

1725:

J følge af Loven, efter hvilcke Vidners ForKlaringer og andvisning Wj og har befunde/n det Rettest og som Jorderne paa begge Sider tilkommende, det da saaledes Skall herefter blive till Skifte og Marke Skiell de af os forrettede hugne Glopper som Ere Fem og Marke Steene Trende Neder af Steenen ved Siøen og Mærkes bøe Gierdet op efter Et efter anden udj øverste Ende byte J Fieldet Udfald Steenen Kaldet, dernest dend Tey andgaaende som J dag Er af os \er/ og udsteened, Tager sin begyndelse fra dend første Markesten forhend Jndført, og følger de andre Mærker op efter udj Saatten Kaldet J høyeste Fieldet, saa at det Er Yttre Jaastads nembl: Thomes Tuned hvor Heyne og Torgiels Arnesønner er Eyer till, Teyen som ligger inden for og Jmelle/m forskrefne Mærker paa baade Sider op efter, hvilcke Markeskels Glopper og Steener Parterne paa baade Sider herefter dags bør efter Loven holde sig efterRetlig, Og som Ellers Tvistigheden \og/ har wæred mellem Parterne om deres felles udmark till Græs og Fæe beite, da som det befindes at det hverKen er taaleligt som og mod Loven Stridig at Jndre Jaastads besiddere fordj de har fornefnte Tey udj fælles udmark, hvoraf de till sin Nøtte har udgierdet Endeel og Mange Stæder till Enge Slotter, som og at dend eene af Parterne wed Nafn Peder Olsen Jndre Jaastad hans Moder Er Eyere til det andet og Omunds Tuned i Yttre Jaastad som er bort bøxlet, will sætte deres Creaturer ind udj samme fælles beite eller love andre der med sine Creaturer at Komme, saa bør Jndre Jaastads Mændene ey herefter at lade fleere af deres Creaturer der udj beite Komme endsom taaleligt, som er at Regne saa(?) Mange som Thommes Tuned ellers!! (eller) dends besiddere har fleere, endsom deres Grande paa Omuns Tunet Jndsetter og der til fælles

1725: 345

1725:

holder om Aared thi ellers er det till fortrengsell men saaledes efter Loven at møde horn mod horn og Kløf mod Kløv, Dend anden Tvistighed om dend af Jndre Jaastads Mændene brugende Vey over Yttre Jaastads bøe, og bemelte Jndre Jaastads opsiddere vill formeene deres Contraparter ey burde have sin Støhls Vey igiennem deres Mark, da Som Vj og nøye haver taged denne Sags omStendighed ilige Maader udj begranschning og øyenSiufn, Saa befinder Vj at det iche er till liden Skade for Contraparterne at deres Græs Aarlig nedtrædes, icke heller er det en almending Vey, men som oven for bøe Gierdet og udj udMarken ey alleene er bequem Mark till nødvendig Vey, men end og uden Nogen hinder for \dem her paa/ Jndre Jaastad, {Mændene} at Kunde Komme med deres høe fra deres Slotter uden at nedgaae og overtræde deres Contraparters bøe, Saa bør de \der oven for og udj udmarke/n/ at tage og fare samme Vey og alldeeles iche at Komme paa de andres bøe, saa fremt de iche efter Loven vill bøde for Græs wærd og dend Skade deraf woxer, hvad sig nu andlanger Støhls Veyen da som det er baade gamle og Rette Støhls Vey for Yttre Jaastad saa bøer de \paa Yttre Jaastad boende for deres Fædrift og Støhls brug/ dend her efter dags ubehindred som af gammell tid at nyde og bruge, og seer Vj icke at Jndre Jaastads Opsidderne og herudinden Kand have nogen føye og billighed derpaa at tale, Ellers Som Wj paa Rettens Vegne haver haft Møye og og!! Umage i dise dager her paa Aastædet, saa denne Forretnings bekostning vedkommende, som er till Sornskriveren efter Kongl: allernaadigst Reglement 7 Rd: 1 mrk: og Laug Rætted Tre Rd: tilsammen 10 Rd: 1 mrk: Kiendes og for billigt og Rett at Jndre Jaastads opsidderne bør heraf betale 6 Rd: 5 mrk: og dend anden Part nembl: Yttre Jaastads Mændene Torkell og Heyne at betale 3 Rd: 2 mrk: Jnden 15 dager under Nam, Saaledes i alle Maader af os at wære Kiendt og Dømt, som i alle maader af Parterne bør paa begge Sider at holdes og efterkommes under Lovfens brøde og dese/n videre Medfart,

1725: 345b

Dend 12 October blef holden Sedvanlig Skatte og Sage Høste Ting med Østen\søe/ Skibredes Almue udj Hardanger, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n, Lænds Mand Ole Berven og efterskrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd Ole Berge, Torsten Meehuus, Tormoe Løpse, Endre Røseland, Germund Berge, Ole Nielsen Norem, Peder Samsonse/n Øfre Vig, og Ole Thole, derforude/n tilstæde Almuen som Tinget Søgne,

Hvor da efter Rettens Settelse udj Kongens høye Naf/n og Ting fred som sedvanligt lyst, blef Allerunderdanigst publiceret og læst
Kongl: May:ts Allernaadigste Forordning dat: Fredensborg d: 3 Julj 1725 at inge/n Grov Mynt Species og Croner maa udføres under Confiscation og 3 dobelt Straf, med videre Allernaadigste indhold, undtage/n 20 Rd: for En Reisende Persohn,
Dernest hørsomst publiceret Stift befalings Mandens Missive till Fogde/n dat: Berg/en d: 10 Julj 1725 om Tvende fra Sverrige bort Rømte Svensche Kiøbmænd som haver der giort bedragerj med et Skibs Ladning ved Nafn Helenes, at paagribes hvor de findes begge ved Nafn Johan Grund Arvesen, og Hans Mickelse/n Kock,
En Placat under Hr: General Major og Oberst ved Artigleriet, Martin Maul, og Hr: Estatz Raad Bentzøns Nafn, dat: Kiøbenhafns Tinghus d: 7 Julj 1725, at hvem som haver at arve efter nog/en Constabel, A(r?)kelie Mester og Officere i Kiøbenhaf/n skulle efter 8te Maaneders forløb og denne publications dat: anmelde sig til denn/em, og videre des/en indhold,

Publiceret
Hr: Niels Legangers bøxell Seddell dat: Leganger dend 9 Feb: 1724 paa ½ L: Smør og ½ hud udj Soldall till Siur Olse/n bøxled sin Lifs tid,
Publiceret Fogdens bøxell dat: 12 Oct: 1725 paa 2 pd: 15 mrk: Sm: ½ hud 1/6 Kalfskind Kongens Gods udj dend Gaar[d] Berven till Haagen Olse/n Sandven, som Ole Berven hafde opsagd for sin Sahl: Søn, hvis Enke dend bøxlende vill Egte, og paa Conditioner bøxlet som bøxell Seddele/n udviser, bøxele/n efter Loven betalt,

Dend 13 dito nest efter betientes Retten igien

hvor da efter at Kongens Skatter var anammed Sagerne blef forretaged,

1725: 346

Hafde Kongl: May:ts Foged efter forrige Tiltale pag: 267 Stefnt Lars Rosselands Datter Jorand at betale hendes bøder for begangne Leyermaal med Soldat Jon Olsen Norem,
dend Jndstefnte møtte tillige med hendes Fader fornefnte Lars Røseland, og svarede hun at hand for!! (faar) betale som er Fader til barned,
Paa bemelte Soldats vegne møtte Ole Jacobsen Norem og svarede at naar hendes Fader holder sit Løfte saa vill hans Søn Egte hende bemelte Jorand,
Kongl: May:ts Foged formeente at hvad dem var imell/em Kunde iche saa hendstaa og hindre Kongens bøder som maa betales, i fald de Egter iche hver andre,

Eftersom dend Jndstefnte for begangne Leyermaall Er Skyldig at betale sine bøder, mens her befindes Et Løfte til Egteskab at mellem Komme som dend Jndstefnte Soldates Fader tilkiendegiver, saa gives dend Jndstefnte Tid paa Et halft Aar efter denne tid at saa fremt Soldaten Jon Olsen da iche da iche!! haver givet forsichring till Egteskab eller det fuldbyrdet, bør hun efter Lovens 6te bogs 13 Capit: 1ste Art: at betale hendes bøder 6 Rd: eller lide efter Kongl: Allernaadigste Forordning for mangell af betalinge/n,

Ole Jacobsen Norem hafde Jndstefnt Lars Arnesen Roseland og hans Søn Sven at holde deres Løfte 1 Løb Gods med Joran Larse/n dend førstes datter, at hans Søn Egter hende,
dend Jndstefnte Lars møtte sagde hand iche har loved andet end hus Sæde, hans Søn møtte iche,
Lænds Manden som Stefne Vidne med Jacob Skaffer sagde at Sven Larsen iche var Stefnt, mend Faderen hafde loved det, hvilcket Faderen sagde nu for Rette/n at hans Søn iche møder førEnd hand bliver Stefnt,
Citanten Sagde at have Vidner, Capit: Arnus!! (des Armes?) Torbiørn Sygnestvet, Ole Nielse/n og Johannes Næs Som hand vill til neste ting Jndstefne hvorved det beroer med Sage/n,

1725: 346b

1725:

Jacob Lysen hafde Jndstefnt Ole Berge tilforn wæred Lænds Mand paa Lyse [Closter] Godset, efter Sr: Jacob Vidings Seddell dat: 27 Junj 1720 paa 3 Rd: 2 mrk: Soldater udredning for sin broder afgan[gn]e Ole Ao: 1719,
dend Jndstefnte Svarede at hand iche er Skyldig Jacob Lyse noged, ey heller efter Seddell, thi da hand var Lænds Mand da har hand giort Rigtighed til sin da værende hosbond, og faar Jacob Lyse Skaffe bevis og Kunde hand lenge side/n have Søgt det imens at Sr: Widing var med Godset, hand har iche Leylighed at Søge det, ey heller Kand Roe saa lang Vey,
Citanten svarede at Lars Meland har levert Pengerne det veed hand videre iche, end hand skulle levere dem til Lars Drage,

Forafskeediged

Dend J Rette lagde Seddell fra Sr: Jacob Widing beviser vell at Citanten haver Pengerne at fordre, men som dend Jndstefnte paaskyder at have giort Rigtighed for sig, og det er nu saa mange Aar siden, hvorpaa iche Ere Stefnt eller bevises at være Søgt, altsaa bør Jacob Lyse at holde sig till Sr: Widing som hanne/m Seddelen har meddeelt, og iche nu Kand forrefindes at dend Jndstefnte bør dend at betale,

Til samme Tid og Stæd hafde Herborg Røseland paa hvis Vegne Peder Samsonsen møtte og Sage/n i Rette Esched, ladet Stefne hendes broder at betale omkostninger, efter Aasteds dom, J Rette lagde En dom dend 15de Junj afvigte Aar 1724: hvis final lyder som følger,
Lars Arnessen svarede hand ville iche betale,
Citantens Fuldmegtig Paastod dom,

Kiendt Dømt og Afsagd

Med J Rettelagde Dom beviser Citantindens

1725: 347

1725:

Fuldmegtig at Lars Arnesen er skyldig at betale udj Skouv Skade og omkostninger dend Summa 7 Rd: 3 mrk: 12 s: hvilcke Penger dend Jndstefnte Siger icke at vill betale saa efterdj det befindes hand er samme Penger Skyldig a[l]tsaa Kiendes for Rett og billigt at hand bør

betale til hans Søster Herborg Røseland forskrefne 7 Rd 3 mrk: 12 s: og det inden 15 dager efter!! (under?) Nam og Execution efter Lovens widere medfart,

Som ingen fleere Sager var at i Rette føre hvorom blef paaRaabt,

Saa opstod i Retten Kongl: May:ts Foged og tilspurte Laug Retted og samtlig Almue, om fleere bøxler war falden paa Kongens og Halsnøe Closters Gods her i Tinglauget end som hos efterskrefne, saasom Ao: 1721 bøxled Siur Haaversen dend 11 Ma[r]tj udj Gaarden Øfre Vig ½ L: Smør ¼ td: Salt ¼ Giedschind og ¼ faarskind, med overbøxell paa andel Gods 1 ½ Spd: der for gived 11 Rd: 4 mrk: 5 s:, Ao: 1722 dend 4 Martj Jon Olsen, 2 pd: 15 mrk: Smør ½ hud 1/8 Kalfschind og 1/8 Løb Salt udj dend Gaard Berven for 11 Rd: 6 s:, Noch samme tid bøxled Omund Persen 18 Mrk: Sm: ¼ faarskind ¼ Kalfskin[d] og 3/8 Løb Salt, med overbøxell 18 Marker Smør og 1 Løb Salt i Gaarden Axnes \for 9 Rd: 2 mrk: 12 s:/ Ao: 1723 dend 15 Sept: blef i Gaarden Schaalem af Johannes Olse/n bøxlet 2 pd: 6 mrk: Sm: for 7 Rd: 3 mrk: hvortill Almue/n Svarede at dem iche vitterligt er fleere bøxler de Aaringer paa Kongens Halsnøe Closter Gods at wære falden, herpaa Fogden Tings Vidne var begierende, som hannem iche Kand nægtes,

Dernest blef Laug Rætted opnefnt tilstundende Aar Retten at betiene, Nembl: Lars Mickels/en Neesthuus, Ole Jacobsen Norem, Ole Nielse/n Norem, Biørne Røcke/n, Tron Berstøe, Haaver Røcke/n, derforuden Lars Larsen Nesthuus og Siur Tronse/n Tvet som haver deres Laug Rettes Eed at aflegge,

1725: 347b

1725:

Dend 16 October blef holden sedvanlig Skatte og Sage Ting udj Graven og med bemelte Gravens, Ulvigs og Eidfiords Sogners Almue paa Tingstædet Eye, overværende udj Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Siur Leque og efterskrefne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Tore Lione, Peder Spilden, Christian Bolstad, Anders Scheje, Ole Eye, Anders Lione, Lars Øfre Følckedahl og Peder Kierland, saa war tilstæde Almuen som Tinged Søgte,

Hvorsom helst Retten udj Kongens høje Nafn blef Satt, og derefter Allerunderd: oplæst og Kundgiort de høye ordres som folio 345 er extraheret,

Publicered
Fogdens bøxell Seddell dat: 16 Oct: 1725 paa 1 Løb Smør Kongens og Halsnøe Closters Jord Nedre Tvet i Eidfiord bøxlet till Svend Christiansen, som Mickel tilforne har beboed, og opsagd, bøxelen efter Love/n betalt,
Publiceret hans bøxell Seddell dat: 3 Sept: 1725 paa 18 Mrk: Smør ½ buckskind i Torblaa, Halsnøe Closters Gods till Ole Gundersen, med bøxell efter Loven,
Noch bemelte Fogeds bøxell Seddell dat: 29 Deb: 1724 paa En Løb Smør udj Gaarden Eye till Torfing Ellingsen, som Giermund er fra død, bøxelen efter Loven betalt,
Ligeledes hans bøxell Seddel dat: 1 Aug: 1725 paa 2 pd: Smør 1 bucksch: 2/3 L: Salt udj Børsem bøxlet af Kield Magnesøn som hans Fader har opsagt,

Dend 18 Oct: blef Sagerne forretaged,

Till samme Tid og Stæd hafde Anders Hansen Aandelan[d] i Rette Kaldet Christopfer Ødven efter tiltale som seeneste Rettes dag, pag: 309:
Christopher Ødven møtte og Producerede hans paaberaabte hiemels Mands Edlig attest: Naufnl: Olle Hansen Fatland udgived og dat: 4 Sept: 1725:
Citanten Replicerede at hvad sig andgaar at hans broder Kand have Kiøbt hans Moders Part, Kand vell være, men begge hans Søstre har indted faaed, og ey hellers deres Mænder will give ham Afkald førend de faar deres 8te Rd: eller holde sig til Sagen, og derforuden paastaar hand at Christopfer Ødven bør giøre Regnskab for de bor[d] der er Skaaren paa Sagen side/n hand fick dend, og paa dend Part

1725: 348

1725:

udj Hagestad Sagen som hans broder siger hand har byted mod en Kromb tap till ham, har hand iche Skaared noged paa uden nøyagtig betaling til Christopfer Ødven, og begierte hand opsættelse til neste Ting at hans broder Ole Fatland self Kunde møde i Retten og giøre oplysning om sin udgifne attest,

Forafskeediged

dend begierte opsettelse bevilges till neste Ting,

Olmo Møckletun ladet J Rette Kalde Christopfer Ødven efter tiltale neste Rettedags udsatt,
Dend Jndstefnte møtte, producerte dend paaberaabte bøxell seddell saa lydende, proponerte derhos hand hafde Stefnt de øfrige Vidner, men de iche møder, {og} begierede opsættelse til neste ting,
Paa Citantens Vegne i Rette lagde hans Fuldmegtig Anders Hansen Aandeland En bøxell Seddell lyder som følger, og formente at dend var Eldre og burde efterkommes, hendschiød sig til forrige i Rettesættelse,

Denne Sinde forafskediged

Till neste Ting opsættes Sagen efter paastand,

Till samme Tid og Sted hafde Olmo Møckletun paa hvis Vegne hans Svoger Anders Hansen i Rette møtte, ladet Stefne Christopfer Ødven, at tage i mod penger for 29 ¼ Mrk: Smørs Landschyld udj Møchletun, saasom Citanten formeener sig Odel og nermest berettiged dertill paa sin Kones Vegne at indløse og samme Part har altid fult det brug hand udj Jorden Eyer,
Dend Jndstefnte møtte og undschyldede sig ey at Kunde erindre at hand herom var Stefnt,
Stefne Vidnerne Lænds Mand Siur Leque, og Tollef Hagestad blef fremkaldet, og dend Eene, bemelte Tollef, sagde sig ey andet at Kunde erindre end der blef Stefnt om bruged og Et Ager Støcke, men iche om Odels Løsning, Lænds Manden sagde hand leste det af en Seddell med det samme, hvorfor dise Kals Mend iche af Retten Kand andtages till Eeds, men Sagen henvises till Louglig Stefnema[a]hl,

Hafde Kongl: May:ts Foged \wed Lends Manden/ ladet Jndstefne Efterskrefne Persohner at betale Resterende Consumption for 1714: 1715 og 1716, hvorom hand i Rette lagde høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution dat: 14 Sept: 1725 paa Sr: von Wida sin Memorial, saa og bemelte

1725: 348b

1725:

hosfølgende Specification begge saa Lydende,

Af de Jndstefnte møtte Christopfer Ødven og forklarede at Traae Sagen hafde hand paa forpagtning det Aar 1716, de andre 2 Aar hafde Mads Velcken og Elling House dend, hand for sig hafde betalt for samme Aar wed afregning till Sahl: Sornskriver SvartzKof, men hafde iche forlanged quitering derfor,

For Eide Sagen betalte Johannes Aalvig udj Mindelighed paa Østensøe Ting, 2 Rd: 3 mrk: for de Aaringer 1714: 1715 og 1716: som Kongl: May:ts Foged andmelte,

Klockeren J Ulvig møtte iche, paa hvis Vegne Anders Scheje til Kiende gaf at være syg i sin Ryg og Kunde iche Komme self,

For Vambem Sag møtte Anders Larsen og Anders Hansen og berettede at de hafde betalt for de 3de Aar 10 mrk: till Sahl: SvartzKof, de 5 mrk: Kunde \de/ iche Santze sig om eller afveed i saa mange Aar, de har iche forlanged noge/n quitering, \ey/ heller tror de fick noge/n,

Tyse Elvens Ene Sag angaaende møtte Christopfer Ødven paa egne og Sogne Præstens wegne, og i Rette lagde fra Præste/n en fidimeret Copie af Sahl: SvartzKofs quitering hvorudj findes for Sagen det Aar 1716 at være betalt 5 mrk:, forrestilte at de øfrige forregaaende 2de Aar og var betalt, thi hafde Restert saa war de og bleven saavell med betalt,

dend Anden Tyse Elvens Sag, derom møtte Poul Spaanum, og sagde at hans Sahl: Fader med Hans Ophem, Jon Væstrem, Klockeren og Fleere hafde Sagen samme Aaringer og Siger de at have betalt till Sahl: SvartzKof men har ingen quitering, siger at have haft dend men er bortKommen,

Ose Fiords 2de Sagers Consumption \derom/ Svarede Christopfer Ødven \igen/ og Sagde at have betalt for dend Eene som for de andre Sauger, Anders Hanse/n Aandeland for dend anden Sag tilkiendegaf at hans Moder som Eyer ved Nafn Ane Catrine Herrey siger at have betalt till Sornskrivere/n Sahl: SvartzKof, har inge/n quitering wæred forlangende, og Torbiørn Ose Eyer dend halve part, for dend anden halve part, med Christopfer Ødven er Od Haaem, hvilcke 2de vare fraværende,

Andgaaende Eidfiords Sagen, war fornefnte Anders Hansen og beretted at hans Moder og var Eyer samme Aaringer, og veed iche heller andet end hun har

1725: 349

1725:

fuldKommen betalt den nu paakrævende Consumption,

Dend fordring hos(?) Gastgiveren \er efter/ afgangne Ole Pyck hvorom i Skifte Retten er skeed Andmoding, og følger derom skeede decission her ordlydende, indført,

Kongl: May:ts Foged derefter proponerte i følge af ordren at vedkommende bør enten at producere bevis, eller betale tillige med Omkostning,

Denne Sinde forafskeediget

Till neste Ting bør dend paaberaabte quitering ifra Sogne Præsten in originalie i Rette legges, saa og gives de andre Jndstenfte Lougdag at møde da igien udj Retten alt til Endelig Doms paafølge,

Till samme Tid og Sted hafde Poul Siursen Spaanum J Rette Stefnt Arne Leigre at betale ham for 17 Pund 14 Marker á Marken 3 s: dend halve deel, saasom David Spaanum har betalt dend halve deell de begge Kiøbt og bekommed af Citanten, men Arne will iche udj Mindelighed betale sit som er 6 Rd: 3 mrk: 9 s: samt for Et bøtte som samme talg var udj, Koster 12 s:, og denne forvolte Processes bekostning derforuden at betale,

dend Jndstefnte møtte iche,

Kals Mændene Siur Leque og Jens Tomesen Vig efter Rettens paaleg Edlig forklarede Louglig at have Stefnt Arne Lægre i denne Sag,

Denne Sinde forafskeediged

dend Jndstefnte Arne Leyre gives Laugdag till neste Ting at møde i Retten og Sagen at tilsvare,

Hvor da for Retten fremkom Lænds Mand udj Gravens Tinglaug Siur Leque, paa Præste Enken ærwærdig \Shl:/ Hr: Peder \Jørgensen/ Paasche fordum Sogne Præst her udj Gravens Præstegield, hans Efterleverske Helvig Kirstine Urnes Vegne, og begierede et Tings Vidne at hendes Søn var Jørgen Pedersen Paasche som hafde lært Segle Mager handværk udj Bergen hos Sahl: Jan Verdenhalv, og for nogle Aar [siden] Reiste hand till Holland, hvor hun har nu faaed tidender om at bemelte hendes Søn ved Døden var afgaaen og for at have bevis at fornefnte Sahl: Mennische var hendes Kiødelig Søn, og at Søge

1725: 349b

1725:

der sammesteds hvis Midler benefnte hendes Søn hafde efterladt sit!! (sig), hafde hun Jndkaldet de 2de her udj Tinglauged boende Erlige og Velforstandige Mænd Anders Larsen Wambem og Anders Hansen Undeland deres Eedlig Forklaring at giøre hvorefter hun var Tings Vidne forlangende under Rettens Seyl,

bemelte 2de Mænd for Retten fremkaldet og efter Edens forklarings forkyndelse samt formaning om deres Sandheds udsigende, aflagde de En hver for sig deres Eed efter Loven, og begge Enstemmig forklarede, at fornefnte Præste Enke hafde En Søn Naufnlig Jørgen Pederse/n Paaske, som lærte hos Segle Mageren Sahl: Jan Verdenhalf i Bergen, Reiste siden till Holland, siden har de iche seet ham, hans Søskende Ere 3de brødre og 2de Søstre, Nembl: Ludvig Paasche boer paa Leerdahls Øren i Sogn Fogderie, Niels Paasche og Jødde Paasche som ere bort Reist, Catrine Sophia boer i Bergen har en Peruqve Mager, og Kirstine Paasche var gift med Klockeren till Findaas Gield og Enke, hvilcke børn alle ere Som søskende till Fader og Moder, nembl: deres Sahl: Fader Hr: Peder Jørgensen Paasche Sogne Præst her till Gravens Præstegield og deres Moder er fornefnte Præste Enke Helvig Cristine Urne, som de er widende,

Publiceret

Torkell Andersens Skiøde paa 3 Spand Smørs Landschyld med bøxell og Herlighed udj dend Gaard Hielmevold i Ulvig beliggende Solt og afhænt till Poul Siursen hans hustru børn og arvinger dat: 16 Oct: 1725, og til Vitterlighed medforseyled af Siur Leque og Tollef Danielsen Hagestad,

Publiceret Et Skiøde paa 4 Spand 2 mrk: Smørs Landschyld udj Gaarden Lillethun i Eidfiord beliggende, udgiven af Ingelef Siurs datter till hendes Søn Baar Endrese/n, som og af hans Søschendes Svogre Torbiørn Lund, Knud Sæbøe og Torbiørn Legre, dat: 16 Oct: 1725 til Vitterlighed Baar Spaanum, Siur Leque og Torbiørn Legre,

1725: 350

1725:

Slutelig blef Laug Rættes Mændene opnefnt som neste Aar Retten skulle medbetiene, nembl: Johannes Espeland, Mads Velcken, Od Haaem, Magnus Randestvet, Torsten Sæd, og 3de Nye saasom Ole Kierland, Poul Siursen Spaanum og Ole Midhuus hvilcke deres Laug Rettes Eed betimelig haver at aflegge,

og blef saa Tinged for denne gang opsagt,

Dend 20 8br: holtes sedvanlig Skatte og Sage \Høste/ Ting paa dend Gaard Urem med Kintzervig Tinglaugs Almue, overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen, Lænds Mand Jon Øfre Quale, og efterskrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd, Torgels House paa hvis Vegne Helge House war, Poul Langesætter, Jacob Huus, Siur Tvet, Jacob Rogde J hvis Stæd Isack Rogde war, for Ole Espen war Ole Torbiørnsen Lothe, for Tore Vasthun Siur Lote, og for Omund Lofthuus war Østen Helgesen Lutre, derforuden var tilstæde Almuen som Tinged søgte,

Hvorsomhelst efter Rettens Settelse udj Kongens Høye Nafn, Allerunderd:t blef publiceret Kongl: Allernaadigste Forordning som folio 345 er extraheret, og dernest ligesaa anden foranstaltning,

Till samme tid og Sted hafde Præsten Hr: Magister Brose indstefnt Jacob Instenes at levere fra sig En humble hage og Et Støcke Eng som hand har udlagt til Ager, hvilcket med videre hører dend Jordepart till udj Jnstenes som hand er Eyere till, og hvad humble gaarde/n andgaar till dend Jørgens Part som tilforne har hørt Sahl: Jan Frimands bemelte Jordeparter till, og til Vidne Jndkaldet Omund Baarsen og {Torkell} \Jørgen/ Indstenes [deres] forklaring herom at giøre,

dend Jndstefnte møtte og sagde af Torkell hafde hand byt sig humble hagen till imod Et Støcke Ager, og Engemaaled mente hand i Sextj aar hafde ligged under Jorde/n, wille levere fra sig hvad som hand iche tilkom,

Prousten tilspurte sine Vidner hvorpaa de svarede at de Kand sande det med deres Eed at fornefnte humble hage og Engestøcke har ligged og hører till dend Jorde Part som Torkell og Proustens Er tilhørende,

Jacob Instenes Svarede hand vill afstaae hvis som hand iche tilkommer,

Videre hafde Parterne efter erklæring icke at indvende uden dend Jndstefnte vill igien give lige saa

1725: 350b

got og Stort Støcke Eng igien for det hand har udlagd i Ager, hvorpaa Sagen beroer at Parterne i Mindelighed saaledes foreener sig, saa fremt det iche Skeer bliver denne Sag efter Loven paa Aastedet forretag/en og afhandled, hvortill dend og hendvises,

Publicered

Prousten Magister Broses bøxell Seddell dat: Ullensvang d: 3 Oct: 1725 paa 1 Løb Smør og Toe faarskind udj Rateig Præstebol og Kirke gods til Samson Gundersen,

Sogne Præsten till Suldals Gield Hr: Jørgen F(rill?)s bøxell Seddell dat: 25 Maj 1723 paa 1 pd: 6 mrk: Smør Landschyld udj Heygreland i Røldals Sogn beliggende bøxled og fæsted till Knud Olse/n,

Publiceret Et Skiøde dat: Bergen d: 1ste Martj 1715 udgived af Marie Friman, Jan Garman og Hendrich Frimand paa 1 Løb Smør med bøxell Solt og afhendt till Torckell Rasmusen udj dend Gaard Instenes [som] de har arved efter deres Sahl: Fader Jan Friman, og derfor Kiøberen har betalt 10 Rd: som paa samme Skiøde findes afskreved dend 4 Janvarj 1716, bemelte Jordepart at maa nyde og beholde till Odell og Eyendom med hvis dertill ligger og tilhøre bør,

Dend 22 October blef Tinged Jgien holt og som sedvanligt, hvor da blef

Publiceret gl: Christopfer Christopfers/en Wattedal, Johannes Olsen Onerim, Evind Johansen Aarbake og Unge Christopfer Christopfers/en Vattedahl deres udgifne Skiøde dat: Humllevig

d: 7 April 1725 till Knud Johanse/n paa 1 L: 9 mrk: Smør med bøxell og overbøxell til 1 Spd: Sm: ¼ hud udj dend Gaar[d] Yttre Blegen (Blejen) i Ullensvangs Sogn beliggende og derfor anammed betaling 90 Rd:
Publiceret Prousten Mag: Broses bøxell Seddell dend 25 Aug: 1725 dat: paa 1 Løb Smør Præstebols Gods udj Schare i Odde till Helge Biørnse/n mod bøxell 12 Rd:
Publiceret Et Skiøde dat: 23 Oct: 1725 udgived

1725: 351

1725:

af efterskrefne paa Jordeparter udj Store Naae Solt og afhendt till Jacob Olse/n nembl: Ole Jarandsen paa sin Søn Peders Vegne 4 mrk: Sm: paa begge sine døttres Ingeborg og Torbiørgs Vegne hver 8 1/3 Mrk:, for 21 Rd: 4 mrk:, noch 43 Marker Sm: som Østen Naae har indløst fra Erich Mæland, Noch Jarand Olsen selger 5 Mrk: Smør, Østen Omundsen 8 1/3 Mrk:, self har Kiøbere/n arved 4 mrk: tilsam/men Eyende 1 L: Sm: og 1 L: Salt, til Vitterlighed, af Jon Tøsedahl og Christe/n Berven,
Publiceret Ole Jarandsen, Jarald Olse/n og Jacob Olsen deres Skøde dat: 23 Oct: 1725 paa 1 Løb 19 Mrk: Smr: udj Indre Mæland Solt og afhendt till Østen Omundse/n uden bøxell for 36 Rd: 1 mrk:, til Vitterlighed medforseylet af Jon Tøsedahl og Christen Berven,
Publiceret Torkell Askildsen Bervens Gave bref paa 1 Spand Smør udj dend Gaar[d] Eichen (i Jondal) dat: 23 Oct: 1725 given og foræret sin Eeneste datter Jorne Torckels datter, til Vitterlig forseylet af de 3 Mænd Haagen og Knud BratEspe, saa og Peder Mæland,
Publiceret Helge Olsen Bervens Skiøde dat: 20 Octob: 1725 paa 1 Pund 19 Marck Smør saa og Lars Asbiørnsen Age Selger 12 Mrk:, og Jon Tøsedahl 1 Mark. tilsamme/n 3 Spand og 2 Markcker udj dend Gaard Berven till Ole Helgesen, betalt for hver Mark 1 Rd: det til Vitterlighed medforseylet af Aslack Berven og Isach(?) Hofland,
Publiceret fornefnte Helge Olsens Skiøde paa 13 Marker udj hans Gaard Berven solt og Afhendt til sin Søn Christe/n Helgese/n Marke/n for 1 Rd: til Vitterlighed og!! (af) oven benefnte 2de Mænd underforseyled,

1725: 351b

1725:

Till samme Tid og Stæd i Rette Kom Sr: Thomes von Krog Capit: de Arme ved Capt: Lemanns Compagnie og i Rette lagde Een Skriftlig Stefning saa Lydende, Tilkiende gaf derhos at de Vidner som hand agter at føre efter sit Stefne Maal, Ere Hendrich Christopfers[en?], Klockerens tieniste pige Hendriche tilholdende paa Oppedal, derforuden Peder Jaastad som haver hørt hand har Synged dend anden Vise paa Baaden, Ellers har hand og til Vidne Proustinden og Sr: Morten Falck som hand iche har Kundet faa tid til at Jndstefne til dette Ting, har endnu andre Vidner som og Kand Jndstefnes,
Dend Jndstefnte møtte tilstod Louglig at være Stefnt, derefter tilKiendegaf at Et digt eller s(om?) hand haver overdraget til Et Fruentimmer Ubenefnt som war paa Jaastad og hende tilsent til en liden Lærdoms Erindring, er aldeeles Monsr: Thomes von Krog iche vedkommende, hans Naufn er derudj er benefnt, og har hand aldrig hverken tenckt eller ment forbemelte von Krog med de Viser, ey heller at andrøre hannem hans gode Erlige Nafn og Røgte,
Monsr: von Krog svarede hand Kand iche wære gandsche fornøyed dermed, men formente sine Vidner at føre, hvilcke Vidner bleve paaRaabte mend Jcke mødte, og hand be:te von Krog tilkiendegaf at de hafde loved godvillig at møde, forlangede Laugdag till neste Ting,

Forafskeediged

Dend begierte opsættelse bevilges Citanten till Neste Ting,

Publiceret
Prousten Hr: Magister Jørgen Jensen Broses bøxell [Seddell] dat: Ullensvangs Præstegaard dend 22 Octob: 1725 paa 1 Løb Smør udj dend Gaard Maakestad hannem tilhørende efter Kongl: Allernaadigste Skiøde, hvilcke/n Jorde part afgangne Viglick haver opsagd for dend bøxlende Knud Omundsen, og har betalt bøxe[le]n 14 Rd:

1725: 352

1725:

Till samme tid og Stæd Jon Quitne tillige med Iver og Lars Omundsen Degrenes hafde i Rette Kaldet Jon Tøsedahl og Lars Mansager som Kircke Værgere for Odde Kircke, at betale Citanterne paa Egne og fleere deres Granders Vegne for 67 Trær som war hugged till bemelte Kircke efter Vurdering, udj det Aar 1721:
Af de 2de Jndstefnte møtte Jon Tøsedahl og svarede at de gick god for Tømmeret efter Præstens ord, og hand har vorderinge/n hos sig paa samme Træer, og har bemelte Jon levert af sine Egne Penger 2 Rd: till Torger Sandven, og 1 ½ Rd: till Jacob, og indted faaed igien,

Forafskeediged

Till neste Ting bør Citanterne at forskaffe fra Sogne Præsten dend forrestilte Vurdering, saa og till Sagens fornødne Underretning hvorledes om samme Træer er skeed foreening, enten at \paa/ Kirckens Vegne har wæred dise/n Trær forlanged, eller og at nogen høy Øfrigheds foranstaltning er derfor alt forinde/n endelig dom Kand schee,

Hvor da Jacob Hildal hafde Stefnt Arvingerne efter Jon Hildal, nembl: Andve Hildall, Sven Berven, Samson Frønes, Torsten Moue og Mickell Berven, at betale ham sin Moders Arf og anden Gield, efter Skifte breved som er efter fornefnte Jon Hildal,
de Jndstefnte møtte, og sagde hafde Stefnt Jacob Hildall for 11 tylter Tømmer som hand har solt, og er byt paa ham som hand iche vill wære fornøyed med, hvilked Skifte breved Kand udvise som de nu iche har med sig, saa og for noged Sølf som Jon Hildall hafde gived dem, de formeente at burde legges tilbage,
herimod svarede Citanten at Jon Hildal hafde gived hans

1725: 352b

1725:

Kone 2de Smaa Sølf Støb, saasom hand siufntes at have gived ham forlidet efter sin Sahl: Moder, som war foreened om med dennem efterdj de bleve forligte med samme hans Stiffader,

Fora[f]skediget

Skifte breved bør de Jndstefnte till neste Ting at fremlegge hvorefter widere skall Kiendes well!! (hvad?) Loven paabyder,

Til samme tid og Sted hafde Lars Quitne Stefnt Niels Schare fordj hand bruger dend halve deel udj Schare 1 pd: 9 mrk:, lige frijt, da hand hafde opsagd dend for sin Søn, og siden hans Søn døde Er dend som fick Enken naufnlig Johannes bleven heele Jorden tilbøxled, og dog vill dend Jndstefnte iche afStaa den, da hand dog iche skall have meere end dend 3die Part sin Lifs tid, Till Vidermehle war benefnte Johannes og til kiendegaf at hafde indgaaed samme og tilbødet sig dertill,
dend Jndstefnte svarede hand er Odels Mand til samme Jord, hafde vell opsagd for sin Søn, men dog med ham skulle Styre dend halvedeell og hans Søn levde iche lenge, hand har iche samtøcht at de Skulle bøxle Jorden fra ham till dend der nu paabor, og bød hand enda Eyere/n

bøxele/n paa ny for dend halve deel som hand er god for at betale Kongen sit, og Eyere/n sin Rettighed, hvilcket Citanten icke benegted,
Widere hafde Parterne iche at indvende uden Leylending[en] i Rettelagde 2de bøxle Seddel[er], og til Kiendegaf at ville enda forunde dend Jndstefnte En tredie Part udj Jorden saa lenge hand levede, eller og et billig Vilckaar som gode Mænder efter dend Ringe Jords Leylighed Kunde paaskiønne taaleligt at være, med dette tilbud dend Jndstefnte iche ville wære fornøyed, men Parterne Paastod dom,

Kiendt Dømt og Afsagd

Omendskiønt at dend Jndstefnte Niels Schare haver opsagd sin Jord Schare til sin Søn som bøxell Seddelen af 9 Aug: 1720 udviser,

1725: 353

1725:

saa dog dersom hand hafde leved, hafde hand haft sit Lifs ophold og ey bleven forskudt, Eend og i saa maader som mellem dem wæred en forlig at dend bøxlendes Fader haver brugt halve parten af Jorde/n hvilcked dog er imod Loven at nogen anden end dend som bøxler maa bruge samme Jordepart, saa dog eftersom hand siden hans Søn døde har tilbudet Eyeren at ville bøxle dend halve Jord igien, Kunde Eyeren forinde/n hand gaf bøxel Seddell ladet det Komme til slutning hvorledes dend gamle Mand Kunde best nyde sit Lifs ophold, Altsaa, efterdj Leylendinge/n som nu besidder Jorden, haver tilbøded dend 3die deel deraf till dend Jndstefnte saa bør hand det at efterkomme og Niels Schare dermed være fornøyed med samme 1/3 Part Jorde brug dog for Skatt og Rettighed Lifs tid at Svare og udlegge, deraf,

Dend 24 8br: Holtes Tinget videre,

Saa hafde Kongl: May:ts Foged i følge af høy Edle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution, som till Gravens Ting Skede ladet efter Sr: von Wedas Specification Jndstefne dem som dette Tinglaug Vedkommer,
Af de Jndstefnte møtte ingen uden forrige Klocker Ole Pedersens Enke lod ved Lens Manden i Rette legge 3de quiteringer saa lydende,
For Stoens Sag blef Fogden betalt de paafordrende 1 Rd: 1 mrk: 8 s:, andgaaende \Sahl:/ Lieutenant Davidsen er gaaen en Skifte Rettes Decision af følgende formeld,
Kongl: May:ts Foged forlangede Laugdag for de udeblivendc til neste ting som bevilges,

Hafde Knud Espen ladet efter forrige Stefning paa Vaar tinged i Rette Kalde Siur Naae at betale Lars Torstense/n Øegaard, som bor Øster,
dend Jndstefnte møtte og paa

1725: 353b

1725:

sin forrige i Retten giorte proposition i Rette [lagde] de 2de Mænds Biørne Olsnes og Halvor Røtckens bevis dat: Rotion d: 21 Sept: 1725 saa Lydende, formodede at som hand hafde sent betaling at blive frjKient, og paa tilspørsell svarede at de 2 Voger Spansch Salt Koster 1 Rd: 48 s:
Citanten sagde at hand har bied forlenge efter sine Penger, og Kunde hand have faaed bryne Steen af Siur for sin betaling mend iche ville annamme det,
Parterne hafde iche Videre at i Rette føre, uden at Siur Naa forklarede at det var 5 Aar i Sommer side/n hand leverte Mandens betaling i Salted Øster som hans bevis udviser,

Kiendt Dømt og Afsagd

For dend Fordring som Knud Espen paa en Mand Øster boende ved Nafn Lorens Torstensen Ødegaar \hans vegne/ har paataged sig her at indtale hos Siur Nielsen Yttre Qualvigen for 12 Voger bryne Steen 1 Rd: 48 s:, beviser fornefnte Siur med \de/ 2de Mænds ham meddelte bevis at have levert derimod 2 Voger Spansch Salt till betaling for lige Summa, og det at Skall være for 5 aar siden, thi sees iche at Knud Espen haver haft noge/n føye at paaføre Siur Qualvig nogen process for denne Sag helst efterdj hand iche Kand benegte at for saa mange aar siden da hand Kræfved betaling var widende at Salted war af ham levert till samme betaling, hvorfore dend Jndstefnte frjKiendes for Citantens tiltale,

Hafde Klockeren Lorentz Kiøbke indstefnt En Quinde Persohn Hendriche Siurs datter \Kaldet/ som nu tilholder udj hans tilforne Eyede Huus, at lide Dom till at levere ham tilbage En Dun Seng som i Skifted efter hans Sahl: Kone \skulle/ være Vurderet for 2 Rd:, noch 1 brøst dug, En Nat huue, \saa og/ Et Speyl af Verdj 3 Rd:, En Tee p(…?), 2de Tind fader, hans Lig tøy med Videre som var bevart udj Et Skab i hans huus, og hun fick nøgele/n

1725: 354

1725:

af andre da hand blef frasagd huset, og saaledes har bemegtiged sig samme Gods imod hans Videnskab \og Villie/, saa og {for} En Under Seng som hun har løst efter wurderingen men er meere Værd og hand ige/n will indløse, mend indted Kand faa fra hende, i hvor vell hand vill straxen betale hende 6 Rd: og nogle Skilling hand Kand være hende Skyldig, og for 16 Rd: som hun ellers hafde laant ham, er ham bleven sagd \som hand vill have sig Reserveret/ at Skulle betales af Capitain Leeman hvorpaa skall være levert 14 Rd:, paastaar dom til sit Godses nydelse og hun at lide fordj hun har bemegtiged sig det uden Louv og Dom,

Dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hendes Vegne,

Kals Mændene Asbiørn og Lars Helleland, Eedlig forklarede at de Louglig hafde forkynt Stefne Maaled Muntl: for Klockerens tilforne iboende huus hvor hun har hendes tilhold men hun war dend tid i Odde, og Capitainens Tambour Lars Nielse/n war tilstæde, som de dog gaf det tilkiende,

Klockeren begierede Laugdags forreleggelse,

Forafskeediged

Den Jndstefnte Hendriche Siurs datter paalegges i følge af Lovens 1ste bogs 4 Capit: 32 Art: at møde i Retten nestKommende Ting og Sagen at tilsvare, saafremt hun \icke/ ellers efter Loven for udeblivelse will undgielde,

Hafde Opsidderne paa Urem, Peder Haaverse/n, Sten Omundse/n, Haaver Omundse/n, Peder Endrese/n og Erich Pederse/n, ladet Stefne deres Grander besidderne paa Instenes, Jacob Knudsen/n, Torkiell, Niels og Jørgen tillige med de andre der paaboende, og det fordj de iche vill holde Mærkes Gaarden udj hagen som af gammelt været haver i mellem Urem og Instenes.

de Jndstefnte møtte, og Jacob forKlarede at hand har villed optaged Mærkes

1725: 354b

1725:

Gaarde/n som nu er Stefnt paa, men hans Grander vill have den af Fiære i Fieldet, hvilcket de iche nægtede,

Citanterne herimod svarede at det har aldrig været Saaledes som Jnstenes Mændene vill have dend, men som dend har Staaed af gammell tid forlanger de ich(un?) at de skall holde deres Merkes Gaard vedlige paa det Instenes Creaturer iche skall giøre Skade paa Urems

Mark, og har Citanterne holt deres Part af samme gierde vedlige som gaar till møde med Lyse Closter parte/n,
Jnstenes Mændene igien svarede at der er mange til mødes om samme Gierde som bør svare mod Urems Mændene, baade Ouenes, Røte/n og flere Gaarder,
Videre hafde Parterne iche at Jndvende,

Da blef forafskeediged

Efter Loven bør Mærkes Gierder mellem Jorder at holdes ved lige, hvorfore og iche anderledes \nu/ Kand Skiønnes endsom at Jnstenes Mændene og bør at gierde og holde ved lige saa meget deres Jord tilkommer, og skulle de iche Kunde ved Mænd som dem paa Rettens vegne naar de det forlanger Kand blive opnefnt at legge dem Lod imelle/m, i mindelighed foreene sig derom, saa Kand Parterne efter Loven Stefne for Dommere/n og Laug Rettes Mænd denne Sag paa Aastædet, hvor da Endelig Kiendelse Kand paafølge,

Hafde Torbiørn Ouenes og Isach Midnes Stefnt deres Naboer paa Ystenes boende Lasse, Jon og Rasmus, tillige med Enken Maritte, at opsætte og holde ved lige Mærkes Gierde udj hagen, mellem begge dise Jorder, saa og fordj de med deres Creaturer før op kommer i hagen og udbeiter saaledes dend hage som hører till Ouenes førend de med sine opkommer,
de Jndstefnte 3de Møtte og svarede at de paa Ouenes meen[te?] de bør gierde med dem thi de Kand iche Komme till at holde dend alleene,
Citanterne sagde de holder gierde med Urem, og aldrig har de giert med Jnstenes Mændene, og har de ingen beite med Ouenes

1725: 355

1725:

naar Gierde bliver holt, men nu saalenge det Skeer gaar Creaturerne om hver andre, widere hafde Parterne iche at indvende,

Forafskeediged,

Som det befindes at Midnes og Ouenes iche haver fælles Fæe beite med Ystenes hage naar Gierde mellem dem op Kommer og Vedlige holdes, altsaa bør der og at holdes Merkes Gierde vedlige Mellem dennem, hvilcket Midnes og Ouenes bør opsætte og holde ved lige, men Skulle det blive meere for dem endsom deres Jord Kand paakomme, og hvem som videre udj samme gierdes vedligeholdelse bør wære deelagtig, saa Kand dem ved gode Mænd af Retten opnefnt blive lagd Lod imelle/m, og dersom de ey udj Mindelighed Kand foreenes, da faar Parterne at Kalde Sagen paa Aastedet hvorda efter Siufn og Grandsching af Retten Endelig dom og Kiendelse melle/m Parterne Kand schee,

Publiceret
2de Eens Lydende Mage skifte brever dat: 23 Oct: 1725: ingaaed af Jon og Ole Helgesønner at Jon Mageskifter till Ole 1 pund Smør udj Berven i Ullensvang beliggende, med Odel og Aasæde Rætt til samme og 1 Løb 12 mrk:, som giør 1 ½ Løb i samme Gaard, derimod Ole Mageskifted til Jon 1 pund Smørs Landschyld udj Tøsedahl i Odde Sogn, med Odels og Løsnings Rett till 1 Løb same Et pund indberegned, begge arved efter Skiftebref af 11 Martj 1713, og saaledes at følge herefterdags hver af dem deres Arvinger till Odell og Eyendom, bemelte Mage Skifte brever medforseyled af Christen Helgesøn, og Aslack Olsen Berven,

Sluttelig som inted videre var at forrette blef Restantzerne Tagen under forseyling, Og da derefter opnefnt Laug Retted som tilkommende Aar Retten skulle betiene nembl: af de gamle, Knud Trones, Johannes Age, Iver Hofland, Knud Frem, af nye Samson Langesætter, Haaver Urem, Torsten Qualnes, og Jacob Frem,

1725: 355b

1725:

Dend 29 Octobr: blef almindelig Skatte og Sage Ting holden med VasVer Ting laugs Almue paa Bolstad øren overwærende Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Lænd Mand Nels Hovey!! (Niels Horvey), og efterskrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd Jacob Styve, Ole Styve, Jacob Breckhus, Simon Fosse, Helge Aarhuus, Od Brundborg, Knud Nedre Skerve, og Knud Øfstedahl, forude/n var tilstæde Almue/n som Tinged Søgte,

hvor da efter Rettens Settelse som sedvanlig udj Kongens høye Nafn Allerunderd: blef publiceret
Kongl: May:ts Allernaadigste Forord: af 3 Julj 1725 om forbud paa Grof Myntes udførsel,
Jligemaade af d: 11 Julj om Skouvens Freding udj Aardahls Kaaberverks Circumference,
Endnu af 11 Junj 1725 angaaende Sæbe Syderiet i Christia/nia,
dernest hørsomst publiceret høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands ordre til Fogde/n af 24 Octobr: 1725 andg: Nogle som haver Nægted Stift Prousten Skyds udj sin visitation, saa og Hr: Stadtholder[s] Cammertiener som udj Kongl: May:ts Erinde Kom,

Dend 30 Oct: blef Retten igien betient, og Tinged Holden, hvorda,
Publiceret
Niels Jensen Hougs Skiøde dat: 30 8br: 1725 paa 1 Pund i Berje, Solt og afhænt till Siur Andersen, till Odell og Eyendom mod betaling efter slutted Kiøb og foreening, til Vitterlighed undertegned af Sten Jensen Houg og Willem Langeland,
Publiceret Tohmes!! (Thomes) Giæres bøxell Seddell dat: 20 8br: 1725 paa 1 pd: 7 ½ mrk: udj Gaarden Stamnes bortfæsted till Anders Mickelse/n. som hans Fader har opsagt for ham, bøxele/n betalt med 5 Rd:
Publiceret Assistentz Raad og Præsident Krogs bøxell Seddel dat: 21 Sept: 1725 paa 1 Spand Smør udj Hermusdahlen Stamnes Kircke tilhørende, til Johannes Haldorse/n, som bøxelen efter Loven har betalt,
Publiceret Hendrich Miltzous bøxell [Seddell] dat: 20 April 1725 paa 1 Pund udj Skerfeggen till Knud Rasmusen,

1725: 356

1725:

Publiceret Knud Nedre Skervens bøxell Seddell dat: 12 Deb: 1724 paa 21 Mrk: udj Tøsen, bøxled til Anders Peders/en paa de Vilckaar at om Eyeren og hans børn self trenger skall dend bøxlende have lige saameget igie/n udj nedre Skerven,

Fremkom for Retten Siur Jonsen Groue boende udj Wangens hoved Sogn her paa Woss, og tilspurte Laug Retted og Samtlig Almue om det iche er tienligt og Till nøtte for dend gemeene Mand at En Saug Kunde opsættes og haves her i Tinglauged ved dend Gaard Tøssens Elv, hvorom hand underd:t vill Søge høy øfrigheds Tilladelse samme Steds at maa opbygge og vedlige holde En Saug, herpaa Laug Retted med Almuen svarede at det er til bøgdens Nøtte i hendseende at En Tømmer Stock da Kunde Skiæres udj fleere parter endsom naar dend hugges, men de formeente at ingen udførsell med bord Kunde Skee, herpaa hand var begierende det indført udj Protocollen og hanne/m et Tings Vidne meddeelt, som blef bevilged,

Til samme Tid og Sted hafde Gastgiveren Sr: Hendrich Veinvig ladet Stefne Niels Johansen Bragestad at betale først for udborged Wangens Kicke tiende Korn 2 Rd: 5 mrk: 6 s: forrige Stift Skriver tilKommende, saa og 2 Rd: 3 mrk: for 1 td: Korn hand har Caveret for till Jan Formands Enke i Berg/en, og dend Jndstefnte ey udj Mindelighed har wæred at formaa betaling hos, samt at betale denne Processes bekostning,

Dend Jndstefnte tilstod at være Skyldig for oven bemelte Varer, men formeente at have 6 Rd: hos ham \Citanten/ at Kræve, som ville Stefne paa,

Citanten Referede sig till at ham maa Loulig søge og bevise det hand nu forrestiller, paastod dom i denne Sag, med omkostning 5 mrk: 8 s: andvent,

Kiendt og Afsagd,

Som dend Jndstefnte befindes Skyldig for det Kraf

1725: 356b

1725:

hand søges for, af Sr: Weinvig paa forrige Stift skriver og En Enkes Vegne i Bergen {indtaler}, saa bør dend Jndstefnte Niels Bragestad at betale samme Penger 5 Rd: 2 mrk: 6 s: med denne Processes omkostning 4 mrk: alt inden 15 dager under Nam efter Loven, hvad sig hans her forrestillende formeening angaar, saa gives hannem Regres at Søge det wed Stefning som hand best ved og Kand, efter som det iche Kand vedkomme de ovenbe:te Creditorer som deres Sag har ladet paatale,

Hafde Sr: Hans Risbrecht Jndstefnt Maritte Fannenes efter forige tiltale dend 3 Novbr: 1724, og som Sagen har beroed eftersom dend Jndstefnte iche har villed udj Mindelighed Retted for sig, og till Vedermæhle Anders Fannenes,

Paa dend Jndstefntes Vegne møtte hendes Mand Ole Rasmuse/n Fannenes, og paa hendes Vegne bad om Mildsomhed udj Straffen, og formedelst hans bøn, saa blef Sagen Afsoned med at Citanten efterlod dend Jndstefnte bøderne paa 4 Rd: hvilcke Penger Ole Fannenes beloved inden 8te dager at betale, og hvis det iche Skeer staar Sagen lige aaben, efter Loven at paadømmes till dend fulde bods betaling,

Hafde Anders Fannenes paa sin Kone Maren Fannenes Vegne Stefnt Oles Kone Maritte for dend beskyldning efter de førte Vidners forklaring,

Paa dend Jndstefntes wegne møtte hendes Mand, og sagde at hand iche Veed af Sagen, hans Kone har talt det udj hastighed, og beder derfor om sin forseelse at blive forskaaned, hun iche veed andet end som alt ærligt og Skickeligt med Maren Fannenes, saa at de ord icke skall komme hende till nogen hinder og Nachdeel paa hendes gode Nafn og Røgte, derpaa hand Ragte Anders Fannes sin haand, hvormed bemelte Marens Mand gaf Sagen efter med dend betingning at hvis Oles Kone herefterdags bryder i saa maader igien skall denne Sag wære hende aabenstaaende, hvorved Sagen saaledes blef forligt,

Til samme tid og Stæd hafde Skafferen Siur Schorven

1725: 357

1725:

Stefnt Niels Bragestad, Haagen Bindingebøe, og Ole Bingebøe!! (Bindingebøe) at betale dend flyting, som de burde Skydset Capitain Høyelse udj Kongl: Tieniste fra General Munstringen Ao: 1724 og 1725 Fire Mil hver gang, og i deres Sted 4re Mand i deres Stæd maatted betalt, hver 2 mrk: som er begge Ganger 4 mrk: paa hver af de Jndstefnte,

Af de Jndstefnte møtte alleene Niels Bragestad, og formeente at det iche lenger maatte flyttes endsom 3 Mill, det samme Som over gaar de andre er hand fornøyed med,
Haagen møtte iche, og Lends Manden sagde hand iche hafde Stefnt Ole Bindingebøe,
Skafferen sagde hand hafde tilsagt dem at flytte 4re Mill, paastod betaling og Stefne pengerne med,

Forafskeediged

de 2de Mænd Haagen og Ole Bindingebøe, saafremt de iche betaler i Mindelighed, bør til neste ting efter Stefnemaal at møde og Sagen at tilsvare, i lige maade haver og Niels Bragestad at møde alt til Endelig Doms paafølge,

Sluttelig blef opnefnt Laug Rætted som tilstundende Aar 1726 [skal] betiene Retten, nembl: Halvor Biørgaas, Knud Steene, Anders Svange, Jon Wæle, Jacob Smaabrecke, og Mons Dalseid, derforuden Nye, Niels Jonsen Horwey, og Siur Jacobsen Lij, hvilke{n} tilsiges af Lends Mande/n betids at indReise og deres Eed at aflegge,

Dend 2den Novembr: blef sedvanlig Skatte og Sage Ting holden paa Wangen, overværende udj Retten Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lem, Sigt og Sagefalds Forvalteren over Apostels Godset Sr: Hans Risbrecht, Lænds Manden Wiching Tvilde, og efterschrefne 8te Eedsorne Laug Rættes Mænd Ole Honve, Johannes Lofthus, Knud Bøe, Ole Rockne, Siur Gelle, Tollef Groue, David Jarald, og Erich Afdahl, saa var nærwærende Almuen som Tinget Søgte,

Allerunderd: og hørsomst publiceret de Høye ordres og foranstaltninger som folio 356 er extraheret, dernest bleven publiceret

1725: 357b

1725:

Biscopens bøxell Seddell dat: Berg/en d: 24 Maj paa 1 L: 18 mrk: udj Gaarden Groue, bøxlet till Corporal Størck Aslacksen, som Ole Siursens Enke er fradød, bøxele/n bet: efter Love/n, og bøxell Sedd: af Hans Hylling underskrevet,
Sogne Præstens bøxell Seddell dat: 11 Maj 1723 paa 9 mrk: udj Lille Røte, till Josepf Tostense/n,
Publiceret Stift Amtskriver Svanhielms Skiøde dat: 18 Oct: 1725 og fidimeret af Hr: Stift befalings Mand/en, Oberst Munthe og byfogd Bagge, paa 1 L: 9 Mrk: Ubøxlet Gods i Dolven, Solt og afhænt till Bottell Iversen, mod betalings erleggelse 37 Rd:
Publiceret Hendrich Gierdsen Miltzous bøxell Seddell dat: 1 Martj 1725 paa 2 Løber i Hægle til Ole Nielse/n som tilforne boede paa Lemme, og med opsiddere bytted,
Publiceret Hr: Assessor von der Lippes bøxell Seddell paa 1 pund udj Tvinden Vangens Kircke gods bøxlet till Erich Olsen, bøxele/n efter Loven betalt dat: Berg/en d: 17 Sept: 1725:

Dend 3 Novbr: blef Retten igien betient og Tinged holden sammesteds,

Publiceret
Hendrich Miltzous bøxell Seddell dat: 1 Martj 1725 paa 1 L: 6 mrk: udj Lemme till Knud Iverse/n overladt og bytted med Ole Nielse/n forrige Opsidder,
Fremkom for Retten Knud Webaas og lod lyse sin Penge Mangell till 1 Løb Smør udj dend Gaard Himble i Bordals Otting, som dend Mand Sone Odsen nu bebor, og bemelte Knud Wibaas holder sig nermest Odell og Løsning berettiged til samme Jordepart frem for den

paaboende som haver hans Søster till Egte, og tenker med tiden ved Lands Lov og Rett at tale derpaa,
Publiceret Sr: Hendrich Gertsen Miltzous Skiøde dat: Lille Graven dend 26 Martj 1725, paa 2 Løber Smør Solt og afhænt till Elleve Ellevesen, dend Jord Store Schiple beliggende i Rundahlen og Bøer Otting, hvor for Kiøberen har betalt 270 Rd:, og af Hr: Lieut: Nordall samme Skiøde med Selgeren underskrevet og forseylet,

Dend 5te dito blef Tinged holdet igien og med de Kongl: Skatters indsambling dagen til Ende

1725: 358

1725:

bragt,
alleene samme dag blef i følge af høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mandens og medCommittered udj Commissionen paa Stift Amtstuen i Berg/en deres Missive til Fogden, dat: 22 Oct: nestl: opbøden Hr: Stift Amtskriver Svanenhielms Gods her paa Woss till høystbydende, nembl: 1 ½ Løb uden bøxell i dend Gaard Tøen hvorpaa Opsidderen bød 50 Rd:, og paa 18 Mrk: udj dend Gaard Hage war ingen som ville byde hvilcken Jordepart blef indsatt for 4 Rd:,

Dend 6te dito blef Retten og Tinged atter betient, og ved samme Laug Rett som forrige dage, Hvor da blef,
Publiceret Knud Anbiørnsens Afkald till Berge Jarald tilsam/men paa 10 Rd: 3 mrk: dat: 7 Junj 1711,
Publiceret Andbiørn Grees bøxel Seddell dat: 5te Novemb: 1725 paa 1 Spand Smørs Landschyld udj dend Gaard Gree till Erich Endrese/n, bøxellen efter Loven at have betalt,

Till samme Tid og Sted hafde Peder Fliseran ladet Stefne Anders Mørque at betale ham 6 Rd: som har Staaed i Fire Aar, og hand i Mindelighed iche vill betale, som hand er Skyldig paa Odels Retten, samt at lide Dom till denne Processes bekostning,
Dend Jndstefnte møtte iche, og af Kalds Mændene Lars Hage og Peder Bystøhl, war ichun dend første til stæde,

Forafskeediged

Sagen udsættes til næste Ting, og bør saavell dend Jndstefnte efter Loulig varsell møde som og begge benefnte Stefne mænd, saafremt denne udeblivende Peder Bystøhl vill wære udj bøder efter Loven hendfalden,

Hafde Enken Anne Størcks datter paa hvis Vegne hendes Søn Størck Hole møtte, efter forrige tiltale dend 16 Maj nest afvigt, Stefnt Lars Hole, at lide Dom til at forseyle eller underskrive hendes bøxell Seddel,

1725: 358b

1725:

Dend Jndstefnte møtte, svarede hand iche ville underskrive eller forseyle bøxell Seddellen førend de kommer og giører sin Eed som haver udgived de gamle bøxell Sedler nembl: Torgiels Arnesøn, Asbiørn Arnesøn og Heine Arnesøn,
Paa Citantindens Vegne svarede hendes Søn at hun holder sig till sine J Rettelagde beviser, og var dom begierende,
Contraparten tilkiendegaf at hun hafde iche bøxell Rætt, og hun har brugt Jorden Ulofligt,

Citantens Fuldmægtig \i Rettelagde de 2de gl: bøxell Sedler,/ Replicerede at det var hans Moders Sidste Mand og hans Stiffader, som dend bøxell Seddell af 1694 d: 14 Feb: udvises, og hun nu haver deraf 3 Spand, det andet har hun opladt for ham,

Videre hafde Parterne iche at i Rette føre,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Enken Anne Størcks datter Hole beviser med de i Rettelagde gamle bøxell Sedler, at hendes \2de/ Sahl: Mænd haver Louglig fæsted og bøxlet af da værende Eyere deres Jordebrug i Hoele, paa hvilcket brug som nu er 2 pd: 6 mrk: hun vill have fornyelse bøxell Seddell, Altsaa efter hans Kongl: May:ts Allernaadigst udgifne Forordning om det Stemplet Papir, hvorpaa dend i Rettelagde bøxell Seddell af dat: 7 Novbr: 1724 er forfatted, Kiendes og Dømmes for Rett og billigt at den indstefnte Lars Hoele bør at underskrive eller forseyle samme bøxell Seddell og det inden 15te/n dager, saa fremt hand iche efter Allerhøyst omelte Forordning will bøde, hvad sig ellers hans J Rette Settelse andgaar, da saa fremt hand formen sig nogen tiltale at have, Kand hand ved Louglig omgang dend udføre,

Till samme tid og Sted hafde Ole Skacksøn Hellesnæs Stefnt Torbiør Levors datter Enke og paa Finnes Eignen til hus holdende at lide dom fordj hun hafde sagt at hand hafde taged En Meitell udj hendes Mands begravelse, til Vidne herom, Johannes Olsen Hondve

1725: 359

1725:

og till beskickelse Vidner om Morgenen efter, har hand Ole Honve, og Siur Seim, at høre hendes ord om hun ville Staa med dem eller gaa i fra dem,

dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hendes Vegne,

Stefne Mændene Rognald Tveto, og Lars Gierager, Edlelig!! forklarede at de hende som i Gaard 14ten dager hafde Stefnt for dend beskyldning som hun hafde lagt paa Ole Hellesnes, og at andhøre de 3 Mænds Vidnes byrd,

Forafskeediged

Dend Jndstefnte gives Laugdag til neste Ting, og bør hun med hendes Laugwærge da at Jndstefnes og da møde Sagen at tilsvare for hvis hun nu befindes at være Stefnt for,

Till samme tid og Stæd hafde Størck Tveiten Stefnt Ole Hondve for En Half Rdr: som hand er Skyldig paa 90 Rd: hand laante, og Et half Aars Renter af samme Sum Penger, samt Process Omkostning,

Dend Jndstefnte tilstod at være ham dend halve daler skyldig, som hand har indeholt fordj de var i Kiøbmandskab sam/men, og hand gaf ham en Mark i hand Penge, og har Slæpt med Godset til byen, men iche faaed noged derpaa hvad som Størk want paa Godset, hvilcket hand vill bevise, og begierte opsættelse til neste Ting, de 2de Vidner skall være Caj Lorensen og Niels Torbiørnsen,

Denne sinde forafskeediget

de[n] begierte opsettettelse!! bevilges till neste Ting,

Hafde Mons Hegland af Sogne Fogderie, Stefnt Størck Reque, at lide Dom till at betale ham Tre Aars Koe Leye, af En Koe Ophems Kircke tilhørende, og hand som Kircke Værger iche har Kundet faae i Mindelighed, hvilcket er 1 Rd:, saa og at betale denne Processes bekostning,

Dend Jndstefnte møtte iche,

Stefne Vidnerne Rognall Tvete, og Lars Gierager, Eedlig afhiemblede at have Lougl: forkyndt ham Stefnemaalet, som i Morgen 14ten dager,

Citanten begierede Sagen at beroe til J Morgen i fald at dend Jndstefnte Kommer, hvilcket blef bevilget,

1725: 359b

1725:

Till samme Tid og Sted hafde Gietle Skutle ladet Stefne Ole Hondve at betale Renter for Reede Penger og Leye for Creaturer, som Formynder for Citantens Kone, saa og Et Kiørs Foster, Nembl: Leye af 2 Kiør, 3 Souver og En Gied \paa Winje/ J 1 Aar 5 mrk: 10 s:, noch for 2 Kiør, 3 Souve udj Et Aar paa Tveito 5 mrk: 2 s:, item af 1 Koe og 2 Souve i Toe Aar 5 mrk: 8 s:, sammesteds, og af 1 Koe og 2 Souver paa Hondve i Et Aar derfor 2 mrk: 12 s:, desforuden prætenderer hand Renter af 2 Rd: 5 mrk: 15 s: Reede Penger i 15 Aar, (Fem s:?) af hver Rd: Aarlig, er 2 Rd: 2 mrk: 1 s:, Noch Rente for Tre Mark i 14 Aar, 2 mrk: 3 s:, tilsam/men 5 Rd: 5 mrk: 4 s: og herpaa har hans Kone faaed 1 Kiste med Jern paa uden Laas, og 12 s: udj Rede Penger,

dend Jndstefnte herimod svarede at de Folck som har haft Kiørne paa Leye er endnu at wære till Svars og begierede tid til at Jndstefne dem, till at forklare hvad de har betalt, saa vill hand giøre Regning, og svare till hvad hand Kand blive skyldig, saa og at hand har været Content med Citanten om 15 Mark,

hertill Replicerte Citanten at hand iche war Content der om,

Forafskeediget

Till at Parterne Kand Komme udj afRegning mellem sig, saa bevilges Sagen opsatt till neste Ting, og paalegges Parterne till samme tid at have taged 2de gode Laug Rettes Mænd som af Retten Kand blive opnefnt at giøre afReigning imellem, paa det Sagen og Kand gribe Ende,

Hafde Tollef Omundsen Stefnt Siur Æn at betale ham en Koe som Citanten Eyede og hand hafde til Leye hvilcken er død Pintze tider indeværende Aar, saa og Et Aars Leye for samme Koe,

Dend Jndstefnte Svarede at Leyen har hand iche nægted ham, og Koen war gammell till en 20 Aar at Regne, og satte hand hende ind om aftenen med de andre Creaturer men om Morgenen som var Pintztid, da hand Kom ind i Fiøsen da befantes Koen Syg, og 2 á 3 timer derefter døde dend af h(e?)ert Skaa(.?)t, saa sente hand Strax sin datter Ingebiørg her till Wangen, som

1725: 360

1725:

Var en Predicken dag, og for Prædicken gaf det til Kiende for Tollef Omundsen, og samme dags Aften Kom hand till ham, og saae dend,

Citanten tilstod at hand samme dage/n Kom till dend Jndstefnte og hafde 2de Mænd Siur Gersqual og Hans Æen Med, og Skor!! (Skar?) Koen op som samme Mænd af ham til Vidne var indstefnt,

dend Jndstefnte tilstod at være Stefnt og at andhøre bemelte 2de Mænds Eedlig Forklaring,

Citanten tilbød Contraparten om hand ville give ham 2 Rd: 4 s: ville hand være fornøyed, hvorpaa de bleve forligte og Ragte hver anden haand derpaa, og forlange[de] Citanten dom derpaa inden en vis tid at nyde sin betaling,

Derpaa Kient og Afsagd

Efter det mellem parterne indgangne forlig, bør dend Jndstefnte Siur Æen at betale till Tollef Omundsen fornefnte 2 Rd: 4 s: og det inden 6 uger efter denne dag, saa fremt hand iche will lide Nam og Execution efter Love/n,

Till samme Tid og Sted hafde Ole Helleve Stefnt Brynild Wæte at betale ham for Et Pund Jordegods som er efter Sahl: Elling Wæte udlagd ham nembl: 2(?)de Pund for 32 Rd:, hvoraf

dend halve deel er falden i Skifte efter hans Sahl: Kone dat: Opeland d: 18 Novbr: 1722, da at betale ham enten Landskyld af fornefnte Pund Smør, eller og Penger 16 Rd: med sine Renter fra dend tid det blef udj Gield efter Sahl: {Brynild} \Elling/ udlagd, samt denne Processes Omkostning,

Dend Jndstefnte møtte iche ey heller nogen paa hans Vegne, Kals Mændene Rognald Tvete og Lars Gierager Eedlig forklarede Loulig at have Stefnt bemelte Brynild,

Forafskeediget

dend Jndstefnte Brynild Wæte paalegges til neste Ting at møde og Sagen at tilsvare,

Til hvilken Tid og Stæd hafde Knud Nielse/n Biørgo Stefnt Lars Guliksen Tachle for 4 Rd:

1725: 360b

1725:

Laante Penger, som hand af hans Formand Sahl: Johannes Biørge, og paa Skifted efter hannem bleven Udlagd paa hans Kone da værende Enke,

dend Jndstefnte i Retten svarede at have betalt Sahl: Johannes Biørgo og indted war skyldig,

Citanten Replicerede hand bør Skaffe bevis der for, hand var tilsagt at møde paa Skifted og iche Kom,

Contraparten svarede at hand tilforne sagt Konen hand iche var skyldig uden En half Tønde Kull, og hand var iche god for at Komme, fordj hand war Meen legget i dend Ene Foed, og Kunde iche Komme ud uden med Stock i hande/n, hand betalte Sahl: Johannes 15 mrk: og 1 mrk: 8 s: i Leye, i Ildhuuset hos Klocheren paa Wangen, og det sidste Aar Manden levde betalte hand ham 9 mrk: i sit hus paa Tachle da hand var hos ham,

Citanten begierede Tid till neste Ting at Jndstefne Vidner at Lars Tackle har sagd hand har betalt Pengerne i Sahl: Johannes Biørges boed, for at got giøre det er nu foranderlig som hand siger, saa ville hand og i Rette legge sin Sahl: Formands Skifte brev,

Denne Sinde forafskeediged

dend begierte opsættelse bevilges Citanten till neste Ting,

Till samme tid og Stæd hafde Størk Seim Stefnt Lars Uquitne fordj hand har hugged 1 Stock eller Et Træe paa 16 till 18 allen lang, i Citantens Skoug uden hans Minde, og fordj hand hafde bort ført samme forude/n Laug og Dom hafde Skilt dem ad,

dend Jndstefnte møtte iche, ey heller nogen paa hans Vegne, Kalds Mændene Eedlig afhiemlede at have Louglig Stefnt fornefnte Lars Uquitne,

Forafskeediget

Lars Uquitne som befindes Louglig Stefnt og iche møder gives Laugdag til neste Ting, til hvilked hand da bør at møde og Sagen at tilsvare,

Svercke Stuejord og Niels Spilden hafde Stefnt Hendrich Oppeland fordj hand har flecked Never efter deres formeening udj deres Skoug, nu i dette Aars Sommer,

1725: 361

1725:

Dend Jndstefnte Svarede hand har iche flæcked videre end som udj hans Eyendom till sin Gaard Oppeland, og som hans Formand har brugt efter de gamle Mærker, indtill Laug og Dom Kiender derpaa, og

Forafskeediged

Som begge Parterne holder sig berettiged till dend Eign og Skoug hvorudj Næveren er flæcked, og derpaa icke Kand Kiendes uden Siufn [og] gransching, saa bør denne Sag at

indstefnes efter Loven till Aastedet for Sornskriveren og Sex Upartische Laug Rettes Mænd at paadømmes, hvorhend Parterne og hendvises,

Hafde Halle Omundsen Stefnt StørKor Corporal, at betale ham tilbage paa 5 Rd: som hand formeente hand hafde faaed formeget i Løn det Aar hand u[d]gick for Soldat, og hand vill iche skille ham meere end 2 Rd: i Penger og fulde Klæder for Et Aar,

Dend Jndstefnte møtte og forklarede Et Aar till Kaars Misse fick hand 2 Rd: Penger og sine Klæder, Aaret derefter var hand hos ham i Tieniste og giorde all Jorde Arbeid med Waar og Høst Vind, og tilll!! Alle helgens dag 1709 at hand som Soldat maatte udgaa med de andre, saa fick hand 2 Rd:, og andre paa hans Vegne faaed 3 Rd: som er med Klæder og alt, og hand Kand iche have mindre, det er nu 16 Aar siden og aldrig været tilforne talt der paa,

Citanten Replicerede at hand siufnes at det var for meget siden hand var iche Vinteren over, hand Meente at Klæderne iche Kunde Koste meere end 2 Rd: og skulle hand formeene at nyde 1 Rd: tilbage, og hafde hand betalt de forommelte Fem Rd:

Videre hafde Parterne iche at i Rette føre, og Laug Retted paa tilspørsell svarede at Klæder till en fuldkommen bonde Karl Kand iche mindre Regnes endsom 3 Rd:,

Kiendt Dømt og Afsagd,

Som det ey alleene befindes at Citanten for saa mange Aar [siden] har betalt dend Løn som hand nu Stefner paa, mend end og at dend Jndstefnte war en fuldkommen bonde Karl som sin Løn og Klæder Kunde fortiene, det og saaledes er Skeed udj dend tid af Aared

1725: 361b

1725:

som hand har forretted Citantens tieniste ved Jorde Vinden og sit arbeide at hand iche Stort Mindre Kand have, Altsaa Kiendes for Ret og billigt at hand bør beholde dend Løn nembl: fornefnte Fem Rd: baade udj Penger og for sine Klæder som Halle Omundsen har betalt hanne/m, og so/m en afgiort Sag for saa mange Aar side/n Frikiendes dend Jndstefnte for Citantens paastand i denne Sag,

Publiceret

Peder Fliserauns bøxell Seddell dat: 5te Novbr: 1725 paa 2 pd: Smør udj Fliseraufn bøxlet og fæsted till Christen Olsen Armot sin Lifs tid, og bøxel/en efter Love/n betalt,

Dend 7 dito blef Tinged atter holdet og Retten betient udj foromRørtes overwærelse, till Sagers afhandling

Till hvilcken Tid og Sted Lænds Mand Wiching Tvilde hafde Stefnt efterschrefne Lægs Mænd, nembl: Johannes Gere for 3 Rd: 11 s:, Knud Finne 6 Rd: 4 mrk: 13 s:, Knud Nestaas 2 Rd: 2 mrk: 8 s:, Torgiel Skieldes Enke Jngeger for 3 Rd: 1 mrk: 6 s:, Størck Lunde for 1 Rd: 5 mrk: 11 s:, Lars Røde for 2 Rd: 4 mrk:, Brynild Skutle for 2 Rd: 5 mrk: 3 s:, Lars Tackle 6 Rd: 4 mrk: 13 s:, og Knud Tveiten for 1 Rd: 13 mrk: 13 s: som er tilsammen udrednings Penger for Annis 1713 og 1714, som hand Caverte for dem da Executionen war her paa Landet med Slodts Soldater 1719 og har betalt med dend øfrige Rest for alle Lægderne her i Fogderiet till Fogde/n hvor af ovenbe:te Lægs Mænd endnu er Skyldig, og ey udj Mindelighed har villed betale ham, leverte derpaa forrige Constituerede Foged Sr: Daniel Raufnsbergs ordre til hann/em derom, item Kongl: May:ts Foged Sr: Jens Lems beregning om samme Lægde Penger, begge saa lydende, derhos paastod Dom at de Skyldige maatte betale hannem hvis de i saa Maader pligtig er,

Jngen af de Jndstefnte møtte,

hvor fore Kalds Mændene Rognald Tvete og Lars Giere Edlig afhiemblede at de Loulig hafde Stefnt indbemelte Persohner undtagen Lars Røde, hvorom det eene Stefne Vidne Rognald sagde at have wæret alleene hos,

1725: 362

1725:

denne sinde blef forafskeediget,

de Jndbemelte Persohner undtagen Lars Røde som Louglig ere Stefnt paalegges till neste Ting at Møde og sagen at tilsvare, till hvilcken Tid og Sted Citanten og haver at give bemelte Lars Røde Louglig Kald og Varsell alt till Doms paafølge,

Hafde Niels Øfsthuus paa hvis Vegne hans Stif Søn Siur Ronve i Rette møtte, ladet Stefne Mickel Olsen Endeve for En Koe at betale eller forskaffe igien for dend hand gaf i bytte og var uReen, i stæden for En Quie be:te Mickell fick af ham, og Koen blef levert for 5 Rd: hvorimod Citanten betalte dend anden 1 mrk: till med Quien som hand gaf till byte,

dend Jndstenfte Svarede hand Kiøbte Koen af Vicking Øgre og iche {.aae} \anammede/ dend, men Niels Øfsthuus lod dend hente, hand og hafde dend fra om Vaaren dend var framføed, og till andet Aar Vaar Mise, da dend døde Ao: 1724,

Citantens Fuldmegtig tilstod dend Jndstefntes til kiende givelse, og sagde at hand hafde sagt till Contraparten at Koen var Siug, bemelte Contrapart svarede at en gang om vinteren snackte Niels Øfsthuus Kone til ham derom mend hand Kunde iche giøre der till, og saa hand dend i Floren da de sagde Kiøred Staar og Siuges men hand Kunde iche der till eller det vedkom ham,

Vicking Øgre war for Retten tilstæde og gaf till kiende at Koen var frisch da hand leverte dend, Citanten har haft dend saa nær Aar og dag, hafde dend haft nogen Siugdom saa Kunde de i Rette tid gived det Louglig tilkiende, og formen hand sig befried at være,

Parterne bleve forligte med hver andre at dend Jndstefnte vederlegger till Citanten 3 mrk: og Vicking Øgre som haver Solt og udlevert Koen erbød sig at betale 2 Rd: hvor med Parterne vare fornøyede og med haande baand Stadfæsted,

hvorpaa blef Kient og Afsagd

Parternes forlig bør holdes, og betaler Mickell Olsen En Half Rd:, og Vicking Øgre de af sig self godvillig tilbødne 2 Rd: alt inden 15te/n dager efter Love/n,

1725: 362b

1725:

Knud Gerstad hafde Stefnt Lars Simonse/n til hus paa Setre, for Skyldige 13 Rd: paa hans Kone Randvejs Vegne, som er 7 Rd: laante Penger og Sex Rd: udj Løn som hand tilsagde ham, at lide dom til betaling og Process Omkostning,

dend Jndstefnte møtte iche, hvorpaa Stefne Vidnerne bleve paaRaabte, og vare Rognal Tvete og Siur som Edlig forklarede at have Stefnt ham til dette ting som i Morgen 14 dager bliver,

Forafskiediget

Efter Lovens første bogs 4 Capit: 32 art: gives dend Jndstefnte Laugdags paaleg til neste ting at møde,

hafde Serge[a]nt Tormor(?) Stefnt Siur Knuds/en till hus paa Istad for 1 Rd: som hand er Skyldig efter Skifte bref udlod paa hans Kone efter hendes Moder,

dend Jndstefnte møtte iche, og Stefne Vidnerne bleve paaRaabte hvor af dend Ene Peder Vickingsen møtte, dend anden Knud Biørgo var fraværende hvorfor Stefnemaaled iche Kunde afhiembles,

Forafskeediget,
Siur Knudsen bør efter Loulig Kald og Varsell at møde til neste Ting till doms paafølge,

Til samme Tid og Sted hafde Sigt og Sage falds Forvalter over Apostels Godset Sr: Hans Risbrigt, ladet ved de 2de Mænd Siur Lierhuus og Per Vickingsen ladet Stefne Omund Johansen Endeved for Egtebøder at betale efter Loven,
Dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene Eedlig afhiemblede Stefnemaaled,
Citanten begierede Laugdags forreleggelse for dend udeblivende,
Forafskeediget
Dend Jndstefnte Omund Johansen paalegges til neste Ting at møde i Retten og Sagen at tilsvare,

Hafde og ved samme 2de Mænd Jndstefnt

1725: 363
1725:
Knud Brynildsen Helleved at betale sine Egtebøder,
bemelte Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene ved Eed forklarede ham Louglig at have Stefnt,
Forafskeediget
Till neste Ting bør \Knud/ Brynildsen at i Rette møde,

Till samme tid og Sted hafde Halle Omundsen Lie Stefnt Ole Mossefind fordj hand sagde sig god for 14 Rd: og 10 Aars Renter, og hans Omkostning i denne Sag at betale,
dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene Rognal Tvete og Lars Gierager eedlig afhiemblede Louglig at have Stefnt,
Forafskeediged
Ole Mossefind gives Laugdag til neste Ting og paalegges hanne/m til samme tid at møde,

Saa hafde Lars Hoele Stefnt Jon Løchen efter forrige tiltale som har været i Retten paa Vaar Tinget d: 14 May dette Aar,
dend Jndstefnte møtte og tilstod Louglig Varsell,
Citanten J Rettelagde høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands Resolution dat: 31 May 1725 paa hans Memorial begge saa lydende,
dend Jndstefnte svarede at hand hendskyder sig till Loven paa Aastedet,
Da Kiendt Dømt og Afsagd
Som Citanten har udvircked høy øfrigheds Resolution og denne Sag efter Loven og bør paa Aastedet Kiendes og Dømmes, altsaa i følge af Lovens 5te bogs 13 Capit: 10 Art: bør Citanten Lars Hoele at indstefne Sagen for Sornskriveren og et Uvillig Laug Rett paa Aasted[et] dend Jord som hand agter sig at indtale og bemelte Jon Løcken da efter Lovlig Kald og Varsell da bør at møde og Sagen at tilsvare,

derefter blef Laug Retted opnefnt som til-

1725: 363b
1725:
stundende Aar 1726 Retten skall betiene, nembl: Siur Bøgd, Isack Lierhus, Lars Tackle, Knud Dagestad, af nye, Willem Eye, Torsten Leedahl, Kolben Herrem, og Ole Øfre Grouve, som tilsagd at indReise og aflegge deres Laug Rettes Eed,

Dend 15de Novembr: blef Retten satt og betient udj \Store/ Graven og Hardanger \af Sorenskr: Jens Fabricius/ med Siufn og besigtelse over Gravens Hoved Kircke, medwærende af Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larsen Efterskrefne af Kintzervig Tinglaug Eedsorne og Upartische Laug Rettes Mænd Naufnlig Lænds Manden udj bemelte Tinglaug Jon Øfre Quale, Peder Hoversen Urem, Knud Jaastad, Jacob Huus, Brynild Svartvet og Iver Olsen Utne,

hvor da Høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mands høy Respective Resolution af 20 Novbr: 1724 paa forregaaende Memorial af Kircke Kiøberne Christopfer Ødven og Siur Gieltnes som vare nerværende, i Rette lagd lyder som følger,

hvorefter Vj haver taged bemelte Kircke udj fulkomm/en øyensiufn og besigtelse, og er dend udj sin længde tilsammen 33 ¾ Sellandsche allen, nembl: Et lidet Tilbyg udj østre Ende og till Choret af Tynt smalt og sammen Singlet Tømmer udj lengde 6 all: og det gl: Choret som holdes for er 8te allen, og brede 7 ½ all:, Kircken i sig self 11 ¼ all: lengde dens brede 9 alle/n, derhos et tilsatt Støche udj Væstre Ende 8 ½ alle/n lang, og høyden under Lofted 5 ¾ all:, all Kircke/n uden fornefnte Zacherstj!! (Sakristi) desen bygning er af 8te Staver af hvilcke de 6 som af første Tid da Kircke/n er bygd ere gandsche forraadned og til nedfalds, de andre 2de udj Jndgangen ere tilsatt for at Støtte over bøgningen, Stavleyerne med Knæer ere og gandsche till Jndted, desligest og Svillerne \med Stafleyerne, saa og/ bielckerne udj Kircken som ere 14 Støcker ere og udj sine Ender paa baade Sider forfarne, undtagen fire Støcker af dem som ligger udj Zacheristied og udj dend Vestre Ende, dog smaa og utienlige at Kunde igien indlegges, Spærrerne paa begge Sider, tilsammen 42 Støcker ere udj Enderne, saavelsom det øfrige af Knær og deslige forraadned, og Taged med bor[d] tæckninge/n paa Siderne uden om som alleene meste/n af Tiære braading Kand holde lidt sam/men, er forgaaen, saa at det iche Kand holde Regn dref ude, eller frj for draabe fald, Vinduverne udj Kircken er brøstfeldig saasom 6 Enkelte paa begge Sider till ingen

1725: 364

1725:

Nøtte, og de øftige ved Jndgange/n og i Sackerstiet som er 5 Karmer med 2de Smaa Vinduver i hver, maa og i blye legges og Repareres om de kunde siden blive tienlig at Jndsætte, Ellers som denne Kirke befindes udj sin brede bekneben og liden till en Stor Almue, saa Kand indted af bielcker og Spærrer med all anden bygnings fang af det gamle enten wære tienligt eller bruges, dend er ellers saavit dend gamle part af Kirken wæret Maled hvor endnu aars talled 1607 er til siufne, og ere derudj paa dend Ene Side 17 Mands Stohler og paa dend anden og Quinde Side/n 15te/n forude/n Et lidet Pulpetur, En liden gammell Malet Alter tafle findes, med Et oven staaende gammeldags forgylt billede, og Vaaben huuset som er gandsche lidet er og till ingen Verdj og nøtte, Saaledes som nu denne Kircke af Elde og Store brøstfeldighed er befindende icke anderledes at Kunde till nogen fremtidelig bestandighed og Nøtte blive Repareret, uden i grund at faar Rives og enten af Tømmer eller Staver med behøvende tilfang af ny opbygges er det øyensiufnlig umueligt; at noget af all det gamle undtagen Lofted saa mange bord so/m Kand blive heele at benøttes, og Gulved er og liden Nøtte udj, saa det øfrige af os icke har Kundet Skiønnes eller taxeres hvad des/en Ringe Verdj Kand vere, af hvilcket Vj og iche Kand see at Kircke Kiøberne Kand faae noget for, ude/n dersom der schulle findes nogen som Kunde nøtte [noget] deraf till Trou og behøvende paa huse bøgning, at der for Kunde faaes noget till hielp udj Kirkens omkostning for at nedRive den, hvilcket alt saaledes befindes og af os er forretted det bekræftes med samtlig vores hernede/n under trøgte Signeter,

dend 16 Novembr: blef Retten satt paa dend Gaard Traae udj Gravens Sogn og Hardanger, og betientes udinden en Trettes afhandling andgaaende \Skoug hugster og brug/ [i]? en Skouge Tey i samme Kircke Sogn beliggende, medwærende efterskrefne EedSorne Laug Rettes Mænd af Kintzervig Sogn, opnefnt af Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n, Naufnlig, Jon Øfrequale, Peder Howerse/n Urem, Knud Jaastad, Jacob Hus, Iver Olsen Utne og Bryneld Svartved,

Paa samme Tid og Sted i Rettelagd høyædle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mand[s] Resolution dat: 20 Novb: 1724

1725: 364b

1725:

Paa forregaagaaende!! Memorial af Kircke Kiøberne indlevert saa lydende, dernest Jndlagde bemelte Kircke Kiøbere deres Skriftlig Stefning af følgende formeld, Till Kiende gaf dernest at have foruden Muntlig Stefnt efterskrefne Vidner, nembl: Helvig Christine Sahl: Hr: Peder Paasches, Mads Velcke, Torkell Torblaa,

Sogne Præsten Hr: Hendrich á Mønniken J Rettelagde høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings \Mandens/ Resolution dat: 14 Oct: 1724 paa hans Memorial begge saa lydende, dernest gaf tilkiende at have Contra Stefnt ved Muntlig Varsel, b:te Christopfer Ødven og Siur Geltnes \at/ skulle andhøre hans Vidner, hvad Rett Præste gaarde/n haver till samme Tey, og ere hans Vidner Lars Kløve, Jens Spilde, Viking Torstense/n Nessem, Torbiørn Olse/n Nessem, Lars Øfre Seim, Torkell Skaar, Asgout Holven, Arne Saaquitne, Siur Aarhuus, Baar Spaanum, Otte Paaske, Niels Lione, Niels og Peder Spilde/n og derhos med hvis videre hans paastand og indsigende udj Sagen Kand være, saa og at lide dom for de imod forbud af Kongl: May:ts Foged Sr: Oluf Larse/n, wed Lends Manden Siur Leque giort efter Contra Citantens begier til Hr: Foged paa Sommer tinged 1724 udj Eidfiord paa Øfre Leyre, haver ladet afføre dend Næver som de i dend omtvistende Tey self eller ved andre haver ladt flæcke,

Citanterne tilstod Contra Stefning, og proponerede at de Reserverer sig till hvis deres Ret medfører, og hvad de til Rettens bestørkelse og oplysning Kand have at indføre, og i Rette sætte, hvilcked i sin tid ved Sagens drift skall skee,

Vidner dernest fremkaldet og \de som/ møtte, samtlig som tilstod Louglig warsell begge Parters, undtagen Otte Paaske, Elling Dahle, Præste Enken, Vicking Nessem, Siur Aarhuus, Baar Spaanu/m som ware frawærende, for de tilstæde værende blef Eden oplæst og formaned om deres Sandheds udsigende, hvor nest Citanternes Vidner blef forretaged, og fremstod,

Lars Seim forklarede at hand wed iche andet end da Teyen blef udsteent til at dend skulle være Kircke Tey, og saa till Præste gaarden saavit de bør holde \af/ Almuen, og det skeede det aar 1709 som hand med Jon Seim war Kircke Værge, Citanten efter at Vidned hafde udtalt paa Rettens tilspørsel svarede hand hafde iche noged videre at quæstionere, Sogne Præsten Spurte Vidned, om iche Furre Skouve/n haver været fælles brug mellem Kircke/n og Præstegaarde/n, Svarede hand har hørt at Teye/n har wæred brugt af Præsterne, videre weed hand iche, 2det om hand iche hafde hørt at det var saa ve(ll) Kaldet Præste Tey som Kircke Tey, Svarede hand har iche hørt det, 3: item om hand iche er widende at forrige Sogne Præster har hugged derudj til Præstegaardens Nøtte, Vidned svarede \og/ hand har hørt at Sahl: Hr: Jørgen skulle ladet hugge derudj, mend veed iche

1725: 365

1725:

hvortill og naar det var, Noch \4de/ om hand medens hand var Kircke Wærge har brugt andet end furre Skouven till Kirckens fornødenhed, Svarede hand veed iche andet, Endu \5te/ om hand iche veed at birck, Næver, beite Marke og brende Skoug tillige med Slotter, Støhl og Støhls hafner altid af dend heele Tey haver fult Præstegaarden og wæred dend

underliggende, Svarede hand veed iche herom anderledes end saaledes har de brugt det, mend iche om nogen Eyendom, End videre \6te/ tilspurt om hand {iche} Sogne Præste/n, iche war self med som en benificered Eyer for sin part \da Teyen blef udsteent/, Svarede Præsten war med men hand veed iche videre, og blef dend Eene dag Steent meere ud i fra Vandet og op efter mellem Velcke, \Lille og Store/ Graven anderledes ved hand iche om det, Vidned var med som Kircke Værge paa Kirkens wegne,

Jon Seim dernest fremKaldet, Provede, at de aar hand var Kirckeværger med Lars Seim var hand med paa Kirckens Vegne det aar 1709 om Høsten da Teyen blev udstent, og i de aarmaal hugte Kirckeværgerne saa meget de tøckte fornøden til Kirckens forbedring, derefter paa det første Spørs Maal svarede at Almuen har hugged i samme Tey til Præste gaarde/n, \til/ de huser Almuen skall holde vedlige, og saa ofte det har været fornøde/n som og flecked Næver til samme huser, Til det 2de Svarede, det har hand iche hørt, for det 3de Svarede hand har iche hørt at de har hugget derudj at tilRegne sig til Eyendom, men at Kircken skulle tilhøre Teyen, mens Præsten har hugged og brugt dend, og Præsten har brugt dend till Præste Gaarden med birck, Næver, beite, brende Skoug, Slotter, Fæebeite og Støhls hafner, saaledes har hand hørt af gammel Tid af sine Forældre og gamle Mænd, hand er nu self 52 Aar og Kand iche mindes andet, Till det fierde svarede hand har icke andet brugt i de 3 aar hand var Kircke værger end alle\e/ne Furre Skoug til Kirckens fornødenhed, til det 5te Svarede som tilforne, til det 6te Svarede Præsten var self med, mend paa dend maade om hand \var/ en Lods Eyer i denne Tey weed hand iche, og En dag blef Stent melle/m Store og Lille Graven og Velcke, Sogne Præste/n Spurte dernest om hand iche hafde hørt at skulle wæred en gammell dom som indeholt at Præste gaarden og Kircken skulle være Lods Eyere i denne Tey, og hvor meget en hver deraf tilhørte, hand Svarede at hand hørt der skulle været en dom, men hverket Sed!! (Seed) dend eller weed dens Jndhold, har hørt dend skulle ligge i Quandahl,

Asgout Tronsen Holven at være omtrent 78 Aar gamell, og forklarede derhos, at efter hans gamle Forfærdre!! (Forældre) har hand hørt, at Gravens Kircke Tey ligger paa Gro(…?) dahlen, at Furre i denne Tey hører Kircken Till, og birke Skoug og Løv Veed har hand [icke]? hørt andet end høre Præstegaarde/n till, saa og hørt at Præste gaarden og brugte Furre Skouv derudj till Præste gaards huserne, og saaledes har hørt for sig efter sine gamle Forældre, desligest og hørt Præste gaarde/n alt det hand kand

1725: 365b

1725:

mindes brugt Græs og Støhls hafner, hand blef af Contra parte/n Spurt om hand veed at Kircke værgerne har brugt nogen Næver flæckning till Kircke/n, hand ved iche derom war hans Svar, uden som Præstegaarde/n og Almue/m dertil har brugt,

Torbiørn Nessem fremstod sagde sig 74 aar gammel, og at hand iche andet mindes og veed end som Almuen til Præstegaarde/ns huser har hugt Tømmer i denne Tey og flæcked Næver, og hand har været Kircke wærger i Sex aar, og veed iche andet at være brugt eller hugged udj denne Tey til Kirken uden Furre tømmer hvor de Kunde finde det og till Kirckens fornødenhed, andgaaende dend gamle dom svarede hand iche har hørt derom, Citanten tilspurte Vidned om Sahl: Hr: Peder Paaske lod hugge noged Tømmer udj denne Tey, Svarede at samme Præst hugdde!! iche derudj, og Stift Skriveren Sahl: Garman {forbød} \befalte/ ham da hand var Kirke værger at have nøye Jndseende med Skouge Teye/n,

Siur Nessem en Mand paa 66 aar, forklarede anderledes veed hand iche end det har været Kaldet Kircke Tey, og till Præstegaarde/n till hus fornødenhed af Tømmer og Næver det har Almue/n taget i denne Tey, og veed hand iche til Kirckens fornødenhed at være hugged og brugt andet end furre Skouven, widere ved hand iche, angaaende dend gamle dom, Svarede hand hørt som et Sagm at dend Skulle haft ligget i Quandall, meere ved hand iche,

Arne Saaquitne omtrent 55 aar gammell, udsagde hand har hørt alle sine dager at er Kaldet Kircke Tey, og saa hafde Almue/n hugged til Præste gaarden i dend som de har Torved till huserne, og hans Sahl: Fader \Lars Mickelsen Saaquitne,/ sagde at de og flæcked Næver til Præstegaarde/n derudj, og da hand var Kircke Værger og hugte Tømmer till Kircken, saa hugte Sahl: Hr: Peder Paasches Ros Mand beite og Marke skouv om Vinteren, og det Kand være omtrent 23 aar i de aaremaal hand var Kirkeværger, paa Spørsmaal svare[de] hand har aldrig hørt om en gammell dom før nu her paa Stædet, hand war befaled af be:te Sahl: Hr: Peder at hugge i Teyen til Kircken, og Hr: Peder ved hand iche lod hugge noged furre tømmer derudj, men Præste/n sagde og gaf ham self Lov at hugge end!! (en) Furre om hand hafde det fornøde/n, men hand hugte inted derudj,

Knud Housnes En Mand paa 75 Aar gammell, forklarede at hand Kand iche andet Sige end altid at væred Kaldet Kirke Tey, saa har Almuen naar det giordes fornøden hugget udj denne Tey til Præstegaards huserne, og Præstegaarden har brugt i denne Tey af birk, Marke og beyte Skoug, Fægang og Støhls beite, og hvad de har holt fornøden, Kirckens fornødne bøgnings Tømmer af Furre har altid bleved hugged i denne Tey, det Kand hand mindes, andgaaende En gammell dom har hand aldrig hørt om, blef og Spurt om iche Præsterne tilforn hafde brugt Furre Skoug i denne Tey, Svarede hand Kand mindes Hr: Tommes, Hr: Niels og Hr: Jørgen lod hugge derudj till Præstegaardens fornødenhed, mindes iche Hr: Peder lod hugge noged, thi hand lod iche bygge noged paa Præstegaarde/n,

Mads Welcke omtrent 48 Aar gammell, og dernest forklarede

1725: 366

1725:

at da Marke Steeningen Skeede, da flyede hand Sahl: Sornskriver (F(….?) Et gammelt brev, hvorefter der blef Steent mellem de gaarder Welcke, Store Graven Præstegaard og Lille Graven, og i det bref Kaldes Kircke Teyen, siden veed hand iche hvort!! (hvor) det brev afblef, og hvor alle 3 bytter Kommer i haab, Kaldes Lynbergs hougen, og findes Mærcke steen mellem alle Eigner, widere veed hand iche end det har væred Kaldet Kirke Tey, og har hand iche gived agt om andet en!! (end) hand har hørt at Præste gaarde/n har Rist og beited i denne Tey, og Almue/n har brugt derudj til Præste Gaarden, og till Kircken iche andet end som Furre Tømmer i denne Tey, Paa Spørsmaal om En gammell dom Svarede hand iche har hørt noged,

Torkell Torblaa omtrent 49 aar gammell, Provede at hand har iche andet end hand tiente hos Hr: Peder Paasche udj 8te Aar, og boede hand i Ulvig dend tid, og befalte hand \hv…?/ ham \eller hans andre Tienstefolck/ aldrig at fare her over og hugge i denne Tey, dend Kaltes Kircke Tey, mend hvad Ros Mændene paa Præste gaarde/n Store Graven brugte i Teyen veed hand iche,

Derefter fremkom Johannes Haaem for Rette/n og leverte en lugt Convolut hvorudj Madame Paasches Eedlig Vidnes byrd befantes, og berettede at hun iche Kunde Komme for det Onde Veyrlig som i Gaard og i dag har været, samme Widne med forregaaende beskickelse lyder som følger till En Persohn i Bergen Sahl: Peder Pasches Søster,

Derefter blef Sogne Præstens Jndstefnte og de tilstæde værende Vidner paaRaabte, og fremstod,

Lars Kløve en Mand paa 67 aar, forklarede at hans Sahl: Fader Niels Kløve som for omtrent 30 aar siden døde, ofte fortalte hand tiente Sahl: Hr: David paa Gravens Præste gaar[d] for Jord eller aufls dreng, og da lod samme Præst hugge i dend Kircke Tey nu trættes om, baade birck, beite og Marke Skoug, Sviller og Torvaler til Præstegaarden, Sogne Præsten tilspurte Vidned om det iche har hørt væred Kaldet saavell Præste Tey som Kircke Tey, Svarede siden hand Kand mindes, har hand hørt det \Kaldet Kircke Tey mend iche(?) Præste tey/, 2det om hand ved at Kircke Værgerne har hugget til Kirckens fornødenhed og

flæcked Næver Svarede hand ved at der hugget til Kirckens fornødenhed mend iche flecked Never, 3die tilspurt om hand iche hafde hørt om en gl: dom skulle være om denne Tey, Svarede hertil Ney, for de[t] 4de om Vidned iche haver hørt at Præstegaarden har brugt Fæebeite og Støhls hafner, Svarede hand har hørt at de Støhlede der ind, Citanten tilSpurte Vidned om hand hørt at denne Tey hørte Præste gaarden [til]? \eller/ tilholt sig nogen Eyendom i denne Tey, Svarede hand Kand iche sige videre end hand har forklaret,

Jens Spilden paa 73 aar omtrent, forklarede at dend tid hans Sahl: Fader Poul House war Kircke Værger da Spurte hand en gammell Mand Rickolt Huus Mand i Dahlen hvorledes det var med Teyen, som svarede at Kircken Eyer til sit fornødenhed, det øfrige hører Præste gaarden till og Almuen at holde Præste gaarde/n ved lige, og hugte Vidnes Fader till Kircken Tømmer saa meget hand tøgte(?) (tog i?) dend Søndre Side, og det var i det aar dend gamle Matricul blev giort at Hans Ørbeck foer omkring, Till det første Spørsmaal Svarede at naar Almuen fleckte Næver til Præste gaarde/n spurte

1725: 366b

de efter Kircke Teyen, til det andet som forhend forklared at der blef hugged til Kircken, for det 3die hand hørte af hans Fader at denne Rickolt hafde sagd der var en dom mend Gud ved hvor dend er, for det 4de Svarede Vist maa de have brugt der thi der har iche været omtalt, dernest Spurte Sogne Præsten om Vidneds Fader iche leyede Marke Skougen udj denne Tey af Sahl: Hr: Jørgen, Svarede hertill Ja hand ved hand leyede Marke Skoug af samme Præst,

Torbiørn Nessem fremstod og sagde hand hafde iche videre end forhend at forklare,

Lars Øfre Seim sagde det self samme,

Torckell Traae, omtrent 63 Aar gammell, forklarede hand mindes og veed at der har været brugt i denne Tey som tvistes om till Kirckens brug og til Præstegaardens husers fornøden[hed] baade som Almuen skall holde ogsaa Præsten, og om bircke Skoug, Fæe beite og Marke Skoug med Støls hafner har hand aldrig hørt andet end Præstegaarde/n har brugt J Teyen, og iche hørt nogen tvistighed derom, {og} \til SpørsMaal svarede/ har hand hørt det har wæred baade Kaldet Præste som Kircke Tey, hand ved iche at KirckeVærgerne saalenge hand Kand mindes har flæcked Næver i denne Tey til Kirckens fornødenhed mend alleeneste Præstegaarden, saaledes har det været brugt som hand har forklared, Citanten tilspurte Vidned om hand har hørt at denne Tey var En Eyendom til Præste gaarden, Svarede det Kand hand iche sige, eller ved andet end det er brugt som hand har Sagd,

Asgout Holven sagde sig iche videre at vide end af ham forhend vunded,

desligeste fremstod Arne Saaquitne [og] det self samme tilkiendegaf,

Niels Lione forklarede hand har iche hørt andet end det har været Kaldet Kircke Tey, og mindes hand at Præsterne har brugt Teyen med Løf Skoug, beite og hugged til Præste gaardens fornødenhed, og til Kirckens fornødenhed er det og bleve/n hugged i dend, der er bleven og hugged Furre tømmer til Præstegaarde/n som hand mindes Sahl: Hr: Jørgen lod hugge der, Præsterne har og haft der deres Fæebeite, Citanten tilspurte Vidned om hand har hørt at denne Tey har ligged under Præstegaarde/n, Svarede dertill Ney,

Niels Spilde/n forklarede at I de \Sex/ Aar hand var Kircke verger og nu 2 aar i Sommer var siden hand afgick, hugte hand till Kircken Tømmer og Skov till bord till at Reparere Kircken med, han har iche andet hørt end dend Kaldes Kircke Tey, og har hand iche andet hørt end som at Præste gaarde/n har haft sit brug af beite, Marcke skoug og i de aar blef og flegt Næver af Ros Manden paa Præstegaarde/n, mend videre veed hand iche om, Kircke Værgerne har iche Egned sig videre end Furre Skouge/n till Kircken, Sogne Præsten Spurte Vidned om hand hafde hørt om noge/n dom, derpaa Svarede, hand veed iche andet end hans Sahl: Fader og Niels Kløve end!! (en) gang hørt hand tale om Presteboeleds Gods, og bemelte Niels

Sagde at deres brever skulle findes hos Hr: Jørgen Colding i Kintzervig, andet veed hand iche herom, Citanten Spurte Vidned om hand hafde hørt at denne Tey har ligged under Præste gaarde/n, Svarede hand [Kand] iche sige det,
Peder Spilden, forklarede at han var samme aar Kircke Værger med sin Grande og broder Niels Spilden og hugte de i denne Tey Furre Tømmer til Kirckens fornødenhed, og har hand

1725: 367

aldrig hørt dend med andet Nafn end som Kircke Tey, og hand!! (har) hand iche hørt andet end at Almuen har taged i denne Tey till Præstegaarde/n, og ligesaa af andre at Præsten Hr: Peders Ros folck skulle haft brugt der udj til Præstegaardens fornøden[hed], mend hand veed iche videre derom, Till de øvrige Spørsmaall svarede hand har iche hørt andre end som forklared og Præstegaardens Creaturer beited tilfælles med andre,
Vidnerne Samtlig Een efter anden paa deres forklaring som for dem blef oplæst aflagde deres Corporlige Eed efter Loven,
Og som det leed ud paa Aftenen saa beroer Sagen till J Morgen tilig at Parterne da er tilstæde,

Dagen efter som var dend 17 dito blef Retten igien samme steds holden, og møtte begge Parter,
hvorda de 2de Laug Rettes Mænd Siur Leque og Jørgen Traae møtte som hafde afhørt det Jndstefnte Vidne Vicking Nessems forklaring \som/ formedelst alderdom og Skrøbelighed ey self Kunde møde hvilcke 2de Laug Rettes Mænd aflagde deres Corporlige Eed, og derpaa udsagde samme Svage Mands forklaring til dem \at være/, nembl: hand Kand iche andet Mindes baade før hand var Kircke Værger [og]? Mens hand var, blef der hugged til Kirckens Reparation i Teyen saavit dend behøvde, til Præstegaarde/n baade de huser Almuen holder vedlige, og Præste/n, ved hand og at der er hugged i Teyen og til Kirckens Nøtte viste hand iche at de hafde giort sig til nøtte af birck og løfskoug, men Præsterne hafde brugt der, hand vidste iche det var en Eyendom til Præstegaarde/n, og aldrig hafde hand hørt anden Nafn end Kircke Tey, derpaa hand for dem giorde sin Eed, Citanten Spurte om hand og iche forklarede at der var nogen anden Steds hugged til Kircke/n side/n at hand var Kircke værger da det væstre tilbøgd til Kircke/n blef forfærdiget, derpaa de Svarede at hand Sagde at de Største træer blef hugged udj House Skouge/n de Kunde vell fundet dem i Kirke Teye/n, men ville iche bekoste de/n saa høyt oppe,
Citanterne proponerte at hand!! (de) behøvede de Vidner som iche møder men formeente det giordes iche nødig saasom der var Vidner noch, som vidner at det er Kirckens Tey, formodede det og blef Kirckens alleene efter udsteeningen, og Kircke stohl/en og høywelbaarne Hr: Stift befalings Mandens Resolution udviser, fremlagde Kirke Stohlen hvorudj pagina 92 findes andført Saugløn for 25 tylter Tømmer at være huggen i Kirckens Skouge i det aarmaal 1705: 1706: og 1707, dernest Regnskabet 1708, 1709 og 1710: pag: 97: andført til 4re Mænd at have udsteened Kirckens Skoug, og paastoed Kraftelig at denne Tey bør følge Kircken saasom dend ingen ande/n Skoug ham vitterligt har end denne, og alle Vidner forklarer at være Kirckens Tey,
Sogne Præsten forreviste (…?)de at hans udeblivende Vidner Siur i Dahlen, Baar Spaanum, og Otte Paaske maatte legges Laugdag for, till at forklare hvad dennem Kand være vidende hvorledes Teyen (haver væ?)ret brugt mellem Kircken og Præste gaarde/n, for det øfrige (….. …..?) Kand indkalde Vidner, om Christopfer Ødvens og Siur Geltnes Ulouflige Næver flæckning i samme Tey, saa og om h(…. …… …..?) var efter Fogdens befaling efter Sogne Præstens begier paa (Sommer?) tinged udj Eidfiord d: 31 Julj 1724 Forbudet ved Lens Manden

1725: 367b

1725:

at afføre dend flegte dend flægte!! Næver till videre Demonstration for høyEdle og Velbaarne Hr: Stift befalings Mande/n, for derfor at erholde Resolution som derpaa efter hans indgivende er fult, midlertid skulle hand formeene at Teyens brug melle/m Kirken og Præstegaarde/n nu og herefter som tilforne efter Vidners førelse skall blive brugt, helst efterdj bruget er fuld[t] Præstegaarde/n Præste Mand efter Mand, udj lang hæfdes hefd efter Lovens 5te bogs 5 Capt: 3: 4: og 5: Art: og Christopfer Ødven med Siur Geltnes at holde sig fra videre brug i Teyen endsom Kircke/n for (før) deres Kiøb har nødt og efter deres Kongl: May:ts Rescript af d: 23 Feb: 1725 iche at holde sig till videre brug eller at formere Processer af det som tilforne har fult Kirke/n, leverte derpaa Copie under Hr: Stift befalings Mandens haand af samme Allernaadigste Rescript saalydende, Jligemaade efterdj Christopher Ødven i sin Stefning beraaber sig paa Adkomster hand da dennem tillige med Kiøbebrev fra Kircke auctions directeurne med Kongl: Allernaadigste Skiøde paa Kirckerne i Retten ville producere, at af Skiødet Kunde fornemmes om dend bemelte Tey tillige med andre Kirckernes pertinentier i særdelished skulle wære indsætt,

Citanten svarede hand iche hafde faaed Skiøde, wille begiere Skriftlig at besvare, i fald at Sagen skulle blive udsatt, ellers war hans paastand som tilforne, og i fald Sagen bliver udsatt saa er det høylig fornøden i samme Tey at blive hugged til Kirckens fornødenhed og dese/n opbygning saasom dend Staar til nedfalds og hand er (…?) Guds hielp tencker till (Va?)aren betids at lade dend opbygge, og hvis det iche Kand findes i Kirckens Tey om dend skulle være forhugged tilforne, saa faar Almue/n Skaffe Tømmeret efter Kongl: Allernaadigst andordning,

Sogne Præste/n war forrestillende om Præstegaarde/n skulle fornødige beede og Marke skoug det iche Kunde forhindres,

Citanten Replicerte naar Sogne Præsten dend Lyse Teyen som tilkommer Gravens Præste \gaard/ og nu bruges til Ulvig med andre Teyer, saa finder hand sig vell beholden, ude/n at \hand/ bruger noged i Kirckens Tey,

Denne Sinde forafskeediged

Efter begge Parters {Paastand} \I Rette sættelse/ bevilges dennem Sagen opsatt till deres bevisligheder \og adkomster/ at fremføre og besvarelse, og skall dennem paa Rettens wegne blive betimelig bekient giort saa snart Snart!! udj Tilstundende aarsens tid dend paa Aastedet Kand blive forretaged, imidlertid till Kirckens fornødenhed Kand det iche formeenes \Vedkommende/ at lade hugge udj samme Tey hvis Ti[l]fang der \til/ Kand befindes og Kand Parterne bekomme Copie af hvis passeret om det forlanges till besvarelse,

Dend 22 Novembr: blef med Liuse Closters Almue i Hardanger holden sedvanlig Skatte og Sage ting paa dend Gaard Hesthammer, overwærende Forwalteren Sr: Ananias Harberg, Lænds Mand/en Peder Urem, og efterskrefne Laug Rettes Mænd, Samson Frønes, Olle Willure, (….?) Kraagevig, Mickell Lusand, Hans Sanven, Hans Langesetter, Od Aarhuus, og Jon Langesetter, saa foruden Almuen tilstæde som Tinged Søgte,

Publiceret

Hans Kiøstelsens Skiøde dat: 12 Oct: 1724 paa (.. … ..?) udj Hildall afstaaed til Andve Torbense/n for (.. Rd:?) som hand Jorden hafde Kiøbt for af Jon Hildall,

1725: 368

1725:

Publiceret Prousten Magister Jørgen Broses bøxell Seddell dat: 1ste Oct: 1725 paa ¼ Løb Salt \og 9 Smør [i] En Tey under Kraagevig, bøxlet till Elling Siversen, som hans Fader har opsagd,

Publiceret Lyse Closter Eyeres bøxell Seddell den 19 Janv: 1725 daterit paa ½ td: Salt 21 mrk: Sm: udj Utne till Haagen Torbiørnsen udgive/n sin Lifs tid at beboe, foruden overbøxell paa 21 mrk: Smør ½ td: Salt i samme brug beliggende,

Till samme tid og Sted hafde Forvalteren Jndstefnt Hans Philipsen Ulvenes fordj hand hafde hugged udj Ulvenes Skougen uden minde og forlof, derfor at betale efter Loven,

dend Jndstefnte møtte svarede hand efter sin Faders forlof hafde paa hans part huged lidet Smaatt Tømmer, som er af liden verdj og hand er i sin Faders brød, og war 3 tylter smaat Stu, som skulle værede til en liden boed, samme tømmer blef solt for 4 Rd: med arbeid, omkostning, øxning og alt, bemelte hans Fader som til vædermæhle svarede hand hafde gived sin Søn forlof at hugge noged Uduelig og udvoxen Tømmer, som iche er Skouge/n til Skade, formeente som en Leylending iche at have mod Loven handlet,

Forwalteren paastod at Leylendinge/n burde iche give nogen forlof at hugge i sin Skoug efter Lovens 3 bogs 14 Capit: 37 Art: meere end samme Articul tillader, og derfor paastod at Leylendinge/n som saaledes har gived sin Søn forlov burde have forbrudt sin Jord, og hand som har hugged bør Straffes, som dend der har hugged i fremmed Skoug, paastod dom,

dend Jndstefnte Replicerede at hand tiener sin Fader, og hans Fader svarede hand iche har gived forlof till andet end det som iche duede, skiød sig till dend gode øfrighed, og hafde hand inted hugged før i dette aar,

videre hafde Parterne icke at indvende,

Kiendt Dømt og afsagd

Efter de Jndstefntes Forcklaring at wære hugged 3 tylter Stuv (Stue) udj Skougen, saa og eftersom Faderen tilstaaer som Leylending at wære skeed med hans Minde og Sønnen er udj hans brød, saa Kand hand iche andsees som dend der har hugged udj fremmed Skoug, og som her iche bevises at Skougen til Upligt er forhugged, hvilcked iche Kand paaskiønnes uden Siufn og besigtelse, saa hendvises denne Sag saa vit hugsteren angaaer till Aastedet efter Loven at paaskiønnes og dømmes,

Hafde Gunder Berje paa hvis wegne Jacob Germunds/en Skare hans broder Søn møtte og Sagen i Rette Kaldet, hafde indstefnt Tollef Kra[a]gevig, for 6 Rd: Penger og 6 baads weds Stocher hand anammed paa Odels Retten i bemelte Berge, at give hannem Skiøde, heller og er hand iche god derfor da at betale Pengerne med sine Penter udj 18 Aar de har Staaed,

dend Jndstefnte begierede opsættelse til neste ting at Stefne Jacob Rougde og Asbiørn Age og Dag Aackre som er interesseret udj Sagen,

1725: 368b

1725:

Citantens Fuldmegtig sagde dend Jndstefnte hafde oppebaared pengerne, hvorpaa bemelte Tollef svarede at hand iche hafde faaed meer end som 4 Rd: og 4 baads weds Stocker, og de 2de Asbiørn Age og Ole Willure hafde giort Giær og anammed det øfrige, Hand blef paa Rettens wegne spurt om hand iche Kunde Skiøde samme Odels Rett, hvorpaa hand svarede at een ande/n som war nermest Odel og Løsning berettiged har faaed Jorde/n, Citantens Fuldmegtig Samtøche ham opsættelse till neste Ting,

Afskeediget

Sagen bevilges til neste Ting og bør Tollef Kraagevig da at tilsvare Sagen uden nogen videre opsettelse till Endelig doms paafølge,

For Retten opstod Forwalteren og tilspurte Laug Retted og Almuen om efterskrefne Poster,
1: Om opsidderne paa de Gaarder her i Tinglauged under Liuse Closters Gods, nembl: Tvet i Jondal Sogn, Opheim i Ulvig Sogn, Sandven og Hildall i Odde iche ere self Eyere og derfor befried for Odelskattens betaling hvortill de svarede det sig saa forholdt, 2: Om nogen Saug paa Liuse Closters Gods findes uden Biotvets Saugen, hvortill Saug Eyerne som Almuen svarede at ey fleere befindes, og bliver ey andet paa denne Skaaren end hvis til huus fornøden behøves og dennem \af Naboerne/ som Kand føre i saa tilfælde noged Ringe Tømmer som self Kand have lidt Skouv till deres Jorder, 3: Om Nogen Laxe Værper, Quærner hvoraf Skattes Kand og bør item Rydnings Pladser findes i dette Tinglaug, hvortill Almuen svarede Ney, 4: Om nogen husMænd, handverks Folk, Peber Svenne, Ledige Karle, bønder Sønner eller deslige Ere her i Tinglauged boende som nogen Skatt Kand svare, dertill Almuen og Svarede at ey nogen deslige her befindes eller har wæred at finde, 5: Om nogen 6te og Tiende Penger er falden, af uden Rigs bortførte Ar(ver), og det alt udj de 2de Aar 1723: og 1724: desligeste udj indeværende Aar, herom og Almuen tilstoed og Erklærede sig at ey heller nogen sadan oppebørsell war falde/n,
om alt Forvalteren war begierende udj Protocollen indført, og hanne/m Tings Vidne maatte derpaa meddeles,

Sluttelig blef Laug Retted opnefnt, som tilstunde[nde] Aar Retten skulle betiene, nembl: Jacob Ernes, Asbiørn Helleland, Omund Jacobsen, Lars Knudsen, Mickell Omundsen,

1725: 369

1725:

Anders alle paa Oppedall, item Omund Diøne, og En Ny nembl: Mickell Poulsen Oppedall, hvilcken sin Laug Rettes Eed har at aflegge,

Dend 29 Novembrer blef Almindelig Skatte og Sage Høste Ting holden med Liuse Closters Almue udj Waags, Føyens og Fiære Skibrede boende, og under dette Tinglaug hører som blef holden paa dend Gaard Birckeland i Sundhordl:, overwærende udj Retten Forvalteren Sr: Ananias Harberg, Lænds Manden Mickell Wespestad, og de 8te Laug Rettes Mænd, Knud Eye, Knud Gloppen, Mathis Næsbøe, Knud Vespestad, Ole Hofthammer, Mons Bielland, Niels Biones og Nels!! (Niels) Hofthammer, derforuden tilstæde dend Ting Søgende Almuen,

Hvorsom helst efter Rettens Settelse udj Kongens Høye Nafn, og Tingfred Lysning som sedvanligt, blef, Publiceret
Lyse Closter Eyeres bøxell Seddell dat: 20 Janvarj 1725 paa 18 mrk: Smør 1/8 hud bøxled og fæsten!! (fæsted) till Simon Blenes hvis Fader Elling er fradød, bøxelen at være efter Loven betalt,
Publiceret En dito dat: 21 Aug: 1724 paa 2 holmer wed Kiernagell udj Waags Skibrede, som Niels Tormosen leyer har opsagt, bøxele/n betalt,
Publiceret Jens Thomessen Bejers Skiøde dat: Bergen d: 23 Aug: 1724 till fornefnte Niels Sør[e]nsen udgiven paa de huser, Mur og Nagle fast som staar paa de holmer udj fornefnte Kiernagell, og derfor har betalt ham mindste med meste Skilling efter deres Kiøb og foreening, da at beholde dem till Odel og Eyendom og ellers at svare Aarlig afgaaende Grundeleye til Herskabet, til Vitterlighed underskreved af de tvende Anders Bertelsen Fællegaar, og Peder Nielsen Duberg (Daberg),

Publiceret Størck Engebrigtsens bøxell Seddell dat: 9 April 1725 paa 18 mrk: Sm: ¼ hud udj Gaarden Store Bøe som hans Fader har opsagt for hanne/m, bøxelen efter Loven betalt,
Publiceret En dito dat: 15 Sept: 1725 paa ½ L: S: og ½ hud udj Hofthammer til Johannes Nielsen for

1725: 369b

sin Lifs tid at nyde som hans Fader godvillig har for ham opsagt, bøxelen efter Loven betalt,
Publiceret bøxell Seddell dat: 19 Deb: 1724 for Lars Larsen paa ½ L: Smør ½ hud i Store Bøe som hans Fader Lars Halversen har opsagt, bøxelen betalt efter Loven,
Publiceret bøxell Seddelen for Johannes Larsen paa 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hud i Gaarde/n Store Bøe som hans Fader har opsagt, bøxelen betalt efter Loven, dat: 2 Janv: 1725,

Dernest udj Retten opstoed Forvalteren og tilspurte Almuen om iche Opsidderen Ole paa Gaarden Mevaten udj Opdals Skibrede og Kircke Sogn beliggende er self Eyere og derfor ey betaler Odelskatten af sin samme Jord 1 P: Sm: og 12 mrk: og ½ hud, hvortil Almuen svarede at det sig saaledes i Sandhed forholder, Saa tilspurte hand og Almuen om nogen af efterskrefne Kongl: Contributioner war falden eller betalt indeværende Aar udj dette Tinglaug, eller nogen deslige Persohner fantes som Skatte bør, saasom huusMænd, handværcks folck, Strandsiddere, Peber Svenne, Leedige bønder Karle som iche vill tiene, bønder Sønner som handler, item om nogen Oprydnings Pladser Er eller Kand blive, saa og om nogen 6te og 10de Penger er falden for uden Rigs førte Arf her paa Lyse Closter Gods, \om nogen Laxe Værper eller Quærner fantes/ herpaa Almuen Eenstemmig Svarede at ingen deslige Contributioner enten er falden eller befindes at Kand till fald[e],
hvorom Forvalteren begierede det indført og ham tings widne meddeelt som bevilget blef,

Saa Ellers derefter tilspurte hand samtl: Almue om deres Herskab \iche/ war med dem efter eget forlangende accorderet, at i stæden for de Aarlige Gloppe Penger 6 s: betaler hver Mand Een Gang ickun 1 mrk: 8 s: og saa er frj sin Lifs tid, og da ickun hver tilkommende Ny Leylending ligeledes betaler sin Rixort, og dermed befried, som Kand være dem lettere, derpaa samtl: Almue tilstoed deres foreening i saa maader og war de vell dermed

1725: 370

fornøyed,

Sluttelig blef opnefnt Laug Retted som tilstundende Aar Retten betiener, nembl: Knud Simonsen Wespestad, Nels!! (Niels) Christopferse/n ibd:, Johannes Mortense/n og Johannes Larse/n Heje, Knud Gloppen, Abraham Skaalevig, Mons Bielleland, og En Ny Niels Larsen Birckeland som haver sin Laug Rettes Eed at aflegge,

Dend 3 Decembr: blef Sedvanlig Skatte og Sage \Høste/ Ting holden paa Liuse Closteret, med Ous Skibredes Almue overwærende Liuse Closter Eyere Sr: Hendrich Forman, Forwalteren Sr: Ananias Harberg, Lends Mand Ole Leque, og efterskrefne Laug Rettes Mænd, Elling Olse/n Jndre Leque, Johannes Ulven, Lars Øfre Eid, Ole Grindevoll, Lars Yttre Moberg, Niels Gaasand, Lars Tøsdahl, og Peder Svine Steen, saa foruden nerværende Almuen som tinget Søgte,

Publiceret
Eyerens bøxell Seddell till Ole Johanse/n Tøsland paa ¼ L: Sm: 1/6 hud og 1/3 giedschind udj dend Jord Hisdal som Siver Knudse/n har opsagd, dat: 23: Decembr: 1724:
En dito dat: 23 Martj 1725 paa ½ L: Smør ½ hud udj dend Gaard Aschevigen, bøxled till Ole Olsen hans Lifs tid efter Loven derfor betalt sin bøxell,
Ligeledes af dato 9 Janv: 1725 paa 9 mrk: Sm: 1 giedskind udj dend Jord Biørevig, bøxlet og fæsted till Ole Larsen mod bøxells erleggelse efter Loven,
dito paa ½ L: Sm: ¼ hud udj dend Jord Kolild bøxlet till Evind Pedersen som hans Fader har for ham opsagd, bøxelen efter Loven bet: og dat: 24 Aug: 1725,
dito Paa 18 mrk: Smør ¼ huds Landschyld i dend Jord Yttre Leque till Ole Danielsen mod betalte bøxell efter Loven, dat: 6 Novbr: 1725,
dito dat: 26 Novbr: 1725 till Leylending Niels Haldorsen mod Loul: bøxell, som hans Vær Fader Ole Anderse/n har opsagt, ½ L: Sm: ½ hud udj Jorden Bøe Kaldet,

Til samme tid og Sted hafde Liuse Closters Eyere ladet Stefne sin Leylening Baar Iversen paa dend Jord Bøe, fordj hand haver negted sit Sedvanlige dags Arbeide dette Aar til hoved Gaarden

1725: 370b

1725:

Liuse Clostered, som sedvanlig skall skee og har wæred af de som ligger her ner omkring, derfor efter Love/n at lide,
dend Jndstefnte møtte og svarede hand har iche negted det, mend sagt hand troer iche hand giør det førend hand seer Kongens forordning hand er en Soldat, og war nylig hiemkomme/n, tilstod at være 3 dags Arbeid Skyldig,
Citanten paastod dom at maatte Straffes som en ulydig Leylending,
dend Jndstefnte loved her efter iche at wille negte tiere sit Arbeide, hvorpaa hand bad sit herskab om forladelse, betalte med Penger sine Arbeds dager, og loved Arbeid udj Tvende dager hvorved Sagen blef ophæved,

Publiceret
Eyerens bøxell Seddell dat: 13 Oct: 1725 paa dend Jordepart Bahuus Skylder 2 pd: Sm: 1 hud bøxled mod Loulig bøxell till dend unge Karl Lars Larsen, efter Loven at holde huserne i hæfd, og svare sine Skatter og Rettigheder,

Till hvilken Tid og Sted En Persohn i Bergen Boende ved Nafn Jan Buck, hafde ladet Stefne afg: Gertrud Haugs Arvinger Nembl: Sten Jensen Haug, Gundvor Jens datter som er Ugift, foruden er en arving Anne Jens datter som er Enke og tilholdende paa Lehnetz Gods hvorfor hun iche er Stefnt, at producere udlegs Seddell efter \deres/ Sahl: \Fader/ Jens Haug, saa og Stener at producere udlegg Seddell efter Sahl: Mons Haug, som er udlagt til hans betaling efter Jens Haug 10 Rd: 2 mrk: 12 s: og efter dend Anden 8 Rd: 3 mrk: 13 s: tilsamm/en 19 Rd: 9 s:, derpaa hand hafde bekommed En Oxe for 2 Rd:, 2 giedder for 1 Rd:, foruden Process bekostning med Reiser 16 Rd: og formoder boen at betale eller Arfvingerne som haver taged hendes Eyendeele til sig efter begge deres Fædre,
for de Jndstefnte Møtte Sten Jensen at hand war et umyndigt barn paa 6 aar da hans Fader Jens Haug døde og nu Kand være over 24 aar side/n, hand ved iche andet om end efter i Rettelagde udlegg Seddell har hans Stiff Fader Mons Haug efter sigelse betalt samme udleg, og hans Sahl: Moder har fortælt at wære betalt 1 oxe og Sex Smahler, formodede at være frj for saadan gamelt Kraf, hans Sahl: Moder hafde indted efter sig at Skifte og Knap[t?] til hendes begravelse, hand veed iche om det Kraf efter hans Sahl: Stiff Fader, og dersom hand

iche hafde betalt saa hafde der Kommed udleg i Skifted efter hannem som hand aldrig har hørt,
Citanten

1725: 371

1725:

proponerte at dette Kraf er efter hans Sahl: Værfader Robert Tet, og war giort udleg derfor efter Sahl: Mons Haug,
dend Jndstefnte svarede at hand iche har hørt noged udleg wæred Skeed, efter hans Stiff Fader Mons Haug,
Citanten forklarede at 1712 fick hand af Enken dend Oxe, og 1716 fick hand ichun de 2 Smahler,
Dend Jndstefnte blef tilspurt hvorfor hand iche har ladet holde Skifte efter sin Sahl: Moder, dertill hand svarede at hand!! (hun) inted hafde efter sig, {thi} hand har gived hende underholdning saa lenge hun levede alt side/n hans Stiff Fader døde, paa det hun iche skulle betle sit brød, og ville hand iche lade holde Skifte saasom der inted var efter hende,
Citanten tilkiendegaf at hand var 1722 og Krævede som dend Jndstefnte var overwærende \og bød ham hug/, svarede dend Jndstefnte at hand fick indted dend gang fordj hans Stiffader hafde betalt \hans Arvinger bor paa Lenetz Gods/ Citanten herimod svarede at hand side/n sin Sahl: Værfaders \død 170(9?) (1705?)/ haver Creditered denne Gield, tillige med det hand hafde betroed den Jndstefntes Stiff Fader, som haver saa hendstaad, paa Aarlig at betale noged efter deres egien!! (egen) villie og tilbud,
Videre hafde Parterne iche men paastod dom,

Da blef Kiendt Dømt og Afsagd,

Dette Kraf efter afgangne Jens Haug fremføres af Citanten, som og i Rettelegges af dend Jndstefnte Sønnen til samme Mand ved Nafn Sten Jensen Haug, mend derved forklarer at det er saa mange Aar siden at samme udleg er skeed, hand og paaskyder at wære uvidende derom, undtagen efter som hand har hørt for sig berette at samme af hans Stiff Fader skulle wæred betalt som dog iche noget bevis fremføres, og till det øfrige hvad hans Stiff Fader Sahl: Mons Haug enten har wæred Skyldig eller iche saa formeen hand sig lige saa UvedKommelig, som ey heller pligtig at svare noged der till, \saa/ og at eftersom hans Moder ey har efterladt sig noged har hand med sine Søskende ey wæred Skifte forlangende, Citanten haver iche heller fremvist noget bevis paa sit Kraf anderledes endsom tilholder sig efter udleg Seddelen, og derpaa at have efter sin Vær Faders død ladet Gielden paa Løfter hendvile Aarlig derpaa at skulle betales noged, saa at Kraved nu iche fører noget bevis med sig efter

1725: 371b

1725:

dend sidste afdøde Mand Mons Haug, som Ao: 1709 ved døden skall være afgaaen, Altsaa efterdj dend Jndstefnte iche gotgiører med Skifte Forretning at ey noged efter hans Sahl: Moder har wæred at Skifte hand og som Myndig ey heller gotgiører at det er bleven betalt, saa findes for billigt at hand paa Egne og sine Søskendes Vegne bør betale naar som for En Oxe og 6 Smahler afKortes 5 Rd: da dend øfrige Rest til Citanten med 5 Rd: 2 mrk: 11 s: og det under Adferd efter Love/n, hvad sig Citantens paastand efter Mons Haug udj Gields Fordring angaaer, saa hendvises hand at Søge Vedkommende arvinger om hand formeener sig noge/n Rett at have,

Publiceret till Mortification Sr: Jacob Widings udgifne Obligation dat: Bergen d: 21 April 1706 till sin broder Anders Widing paa Capital 380 Rd: og till et Special underpant pandsatt

En fierde part udj Lyse Closteretz Jordegods, hvilcken Obligation fantes paategned at være Tinglyst dend 24 April 1706 af Sornskriveren Mandrup Funck og udj protocoll: fol: 66 extraheret, nu af Monsr: Forman i Rettelagd og befindes med Hr: Assessor og Stift Amtskriver Wilhelm Hansens paategnede quitering hannem efter Sr: Jacob Widings assignation af dat: 30 Sept: indeværende Aar 1725 paa Mad: Formand samme Obligation med sine Resterende Renter fornøyed, saa denne Obligation herefterdags er af ingen Kraft og Verdj i nogen maade,

Jligemaade En anden Obligation af bemelte Jacob Widing udgiven paa Capital Thoe siger 200 Rd: till Velbe:te Hr: Assessor og Stift Amtskriver Wilhelm Hansen med forpantning udj sin fierde part i hoved Gaarden Liuse Closter med paastaaende huser og Inventar:, dat: Liuse Closter d: 27 Sept: 1708, hvilcken er tinglyst efter paategnelse dend 30 Maj 1710 og udj Protoc: fol: 8te da at være

1725: 372

1725:

extraheret, som nu med forhend Velbe:te Creditors paategning meldende efter Debitors udgifne assignation paa Mad: Formand af 30 Sept: 1725 med Capit: og Renter at være fornøyed og betalt,

Endnu dend 3die af forbemelte Sr: Widing udgiven dat: Steene gaard d: 26 Novembr: Ao: 1719 till Hr: Assessor Wilhelm Hansen paa Capit: 238 siger toe Houndrede Otte og Tredive Rd: med forsichring efter en anden Obligation dat: 1 Junj 1709 i dend Gaard Krog Eide, og ellers dend 4 part udj Liuse Closteretz Gods denne Obligations Tinglysnings paategnelse at være scheed d: 30 Maj 1710 og udj Prot: extrah: fol: 8te nu af velbe:te Creditor befindes quiteret at være ham ved Sr: Widings assignation paa Mad: Forman af 30 Sept: 1725 med sine Resterende Renter fornøyed saa dend derved er og Mortificeret,

Dend 4 Vecembr: blef Tinget og Retten igien Holden og Laug Retted i gaard Retten medbetiente,

Publiceret forige Eyere Sr: Widings bøxell Seddel dat: 18 Debr: 1720 paa ½ L: Sm: og ½ huds Landsch: udj dend Gaard Røed till Peder Erichsen, efter hans gamle fæste bref udj aaret 1705: som hand har bøxlet,

Publiceret itzige Eyeres bøxel Seddel dat: 4 Janvarj 1725 paa ½ L: Sm: og ½ hud udj Gaarden Nedre Eide till Leylending Niels Aamundsen, bøxele/n efter Love/n betalt,

Efter at indted videre var at forrette saa tilspurte Forwalteren Almuen om de selfsamme Poster som paa forrige Ting Stæder skeed og folio 368 og 369 er indført, hvortill Almuen svarede at ingen deslige Jndkomster hverken indeværende Aar eller udj 1723 og 1724 er falden, eller befindes, Dernest om iche de 2de Gaarder Backe og Schaar beboes af self Eyerne, saasom Backe der schylder 2 L: 1 hud, af Stepfen og Steen, og Schaar som Skylder 1 L: af Alf, hvortill Almuen svarede det sig saa forholder, For det 3die Om iche Liuse Closter Hoved Gaard som Skylder 7 L: 1 pd: 15 mrk: Sm: 16 s: Penger 6 ½ hud, 3 giedschind, af Herskabet eller Eyerne self bruges og dørckes \samt holder dug og disk/, saavell udj dette Aar som forrige Aaringer 1723 og 1724:, hvorpaa Almuen svarede at ingen anden har brugt dend endsom deres Herskab self, de 2de første Aar har Mad: Formands een lang tid \og mesten/ wæret self her oppe, og dette Aar ved Eyeren Sr: Formand dend self bebor og bruger,

Om alt hand var Tings widne beskreven meddeelt begierende,

1725: 372b

1725:

som ham med billighed ey Kand negtes, Endnu tilspurte hand om iche Lectoratet tilhører ½ L: Sm: og 1 giedschind udj dend Gaard Moeberg som Almuen og Svarede at det saaledes er, Endelig begierte Restancerne under Rettens Seyl bekræfted,

og til Slutning saa blef Laug Retted for tilstundende Aar opnefnt, hvilcke bliver Niels Siøebøe, Knud, Niels og Rasmus Norvigen, Ole Eye og Ole Nord Strønen, og 2de Nye Jon og Arne Kroegey som betids har at aflegge deres Laug Rettes Eed,
og derpaa Tinget opsagt,

Dend 6 Decembr: blef Almindelig Skatte og Sage Ting holden med Liuse Closters Almue udj Nordhordlehn paa dend Gaard Hatlestad, overwærende udj Retten Forwalteren Sr: Ananias Harberg, Lens Mand Arne Hatlestad, og efterschrefne Eedsorne Laug Rettes Mænd, Mons \Yttre/ Hambre, Lars Hougland, Anders Hambre, Halvor Stien, Lars Birckeland, Lars Almeland, Tomes Hambre, \og Mons Indre Hambre/

Hvor Retten som sedvanligt udj Kongens høye Nafn blef satt og Tingfred lyst, og da Publiceret Eyeren for Lyse Closter Godset hans bøxell Seddell dat: 27 Janvarj 1725 paa 2 pd: Sm; og ¾ hud udj dend Gaard Kaland, bøxlet till Stephen Andersen, som Christopfer Pedersen for ham har opsagt, bøxelle/n efter Loven at være betalt,
Publiceret Jligemaade En dat: 12 April 1724 paa ½ Spand Smør ½ Spd: Fisch, samt 2 ½ sch: Penger i dend Gaard Førland, bøxlet till Anders Jonsen, og bøxelen efter Loven betalt,

Dend 7 dito blef Retten igien betient, og var til stæde forommelte Laug Rett, hvor Sagerne blef forretaget,

Till hvilcken Tid og Sted Michell Nielsen Kismull hafde ladet Stefne Peder Olsen Sandven for nogen utilbørlige Ord, og overskent ham, derfor at lide efter Loven, og er ophaved er af Skouven, Hafde indKaldet Vidner herom nembl: Arne Hatlestad og Størk Smaadahl,
dend Jndstefnte svarede hand iche veed deraf ey heller wed sig Skyldig, og troer iche Vidner Kand sige det,
Citanten Replicerede hand Stræver iche efter hans Ufærd, naar hand vil erklære ham og bede om forladelse,
dend Jndstefnte blef ved sin formeening,
Citanten forlanger sine Vidner afhørte hvilcke bleve fremkaldet, og Eedens forklaring dem lydelig oplæst, samt formaned

1725: 373

1725:

om deres Sandheds udsigende, og som det var skeed, saa tilbød Contraparte/n sig til forlig, Ragte Citante/n haand og bad om forladelse, hvorpaa Citanten war fornøyed, og paastod alleene sin omkostning betalt derpaa at ville have dom,

Kient og Afsagd,

Efterdj at Citanten ey alleene tilbød sin Vederpart forlig, mend Contraparten og som indstefnt forslagen har bequemmed sig der till med afbedelse og haande baand, hvor wed Sagen er ophæved og derved forbliver, saa er det og billigt at dend Jndstefnte Peder Sandven bør betale Citanten sine omkostninger hvilcke ham tilfindes under Lovens Adfærd at betale ham med 2 mrk: dansche,

Till samme tid og Sted hafde Forwalteren Ananias Harberg ladet Stefne Ole Sandvens Tieniste dreng Lars Larsen, fordj hand hafde hugged udj en uvedkommelig Skoug som ligger under Kismul, derfor at lide som dend der hugger i en fremmed Skoug,
dend Jndstefnte møtte iche, Kalds Mændene Arne Atlestad og Mons Hambre aflagde Eed at de ham Lougl: hafde Stefnt,
Citanten til Kiende gaf at denne Persohn maatte legges Laugdag for til neste ting,

Afskeediget

Till neste Ting bør dend Jndstefnte møde og Sagen tilsvare, saafremt hand iche vill lide for udeblivelse,

Hafde Forwalteren Stefnt Carl Walle for Slags Maal øved paa \nu/ afgangne Poul Walle hans Grande derfor at lide efter Loven, og andhøre Vidner, som er hans Kone Syneve, Marte Pouls hustrue, Sven Salamons/ne,
Jngen af de Jndstefnte møtte, til Kiende gaf og at Salomon Atlestad war Et Vidne, Kals Mændene Arne Hatlestad og Poul ibid: Edlig forklarede at have Lougl: forkyndt Stefnemaaled,
Citanten paastod Laugdags Paaleg,

Afskeediget

dend Jndstefnte gives Laugdag till neste Ting, og paaleges da at møde og Sag/en at tilsvare,

Forwalteren begierede i Retten at maatte fredlyses de Skouger som ligger

1725: 373b

1725:

(un?)der de 2de Jorder Kismull og Fortunen at ey nogen maatte hugge der udj uden Eyerens Minde og forlov saa fremt de skyldige iche vill lide efter Loven, begierede samme indført, hvilcket og Skeede,

dernest blef Laug Retted og tilstæde værende Almue tilspurt, om nogen Sauger, Laxe Værper eller Quærner her findes som Skatte Kand og bør, item Huus Mænd, handsværks Folck, Peber Svenner, Ledige Karle og bønder Sønner som handler befindes at Skatte Kand og bør, desligest om nogen Rødnings Pladser befindes, hvortill Almue/n svarede Ney at ingen desligeste Jndkomster findes, uden en Huus Mand paa Klæppestøe som aarlig betaler 8 s:, og en liden Plads er Kaldet Smaadahl/en, som de formeen blef lagt ved dend nye Matriculering, saa og Lyngbøe, hvilcke Pladser Smaadahlen umueligt Skatte Kand saa høyt eller giøre Skiæll derfor,
herom Forwaltere/n war Tings Vidner beskreven meddelt begierende, saavell for 1723 og 1724 hvorom Almue/n og blef tilspurt som for indeværende Aar, hvilcket ham bevilged blef,

Slutningen udj denne Protocoll,

1725: 374

Udi denne Bog, som indeholder Trey Hundrede Halffierdesindstiuge og Sex Nummererede igiennemdragne og forseiglede blade og er anordnet til Ting-Protocoll, haver Hans Kongl: May:ts Welbetroede Sorenskrifver over Hardanger, Waass og Liuse-Closter Sr: Jens Fabricius efter Eedz og Embeds pligt rigtig at indføre alt hvis til tinge eller extra-ordinaire Rætter udj Hans allernaadigst anfortrode Sorenskrifverie til Aarets udgang 1725 maatte

forrefalde, og det saa lovlig og forsvarlig, som hand agter at bekiendt være og ansvare, samt bemelte Aars udgang eller om denne Protocoll forjnden skulle blive fuldskreven, vil den imod een andens udtagelse igien indleveres,

Bergen d: 10 Martii Anno 1723. A. Undall.